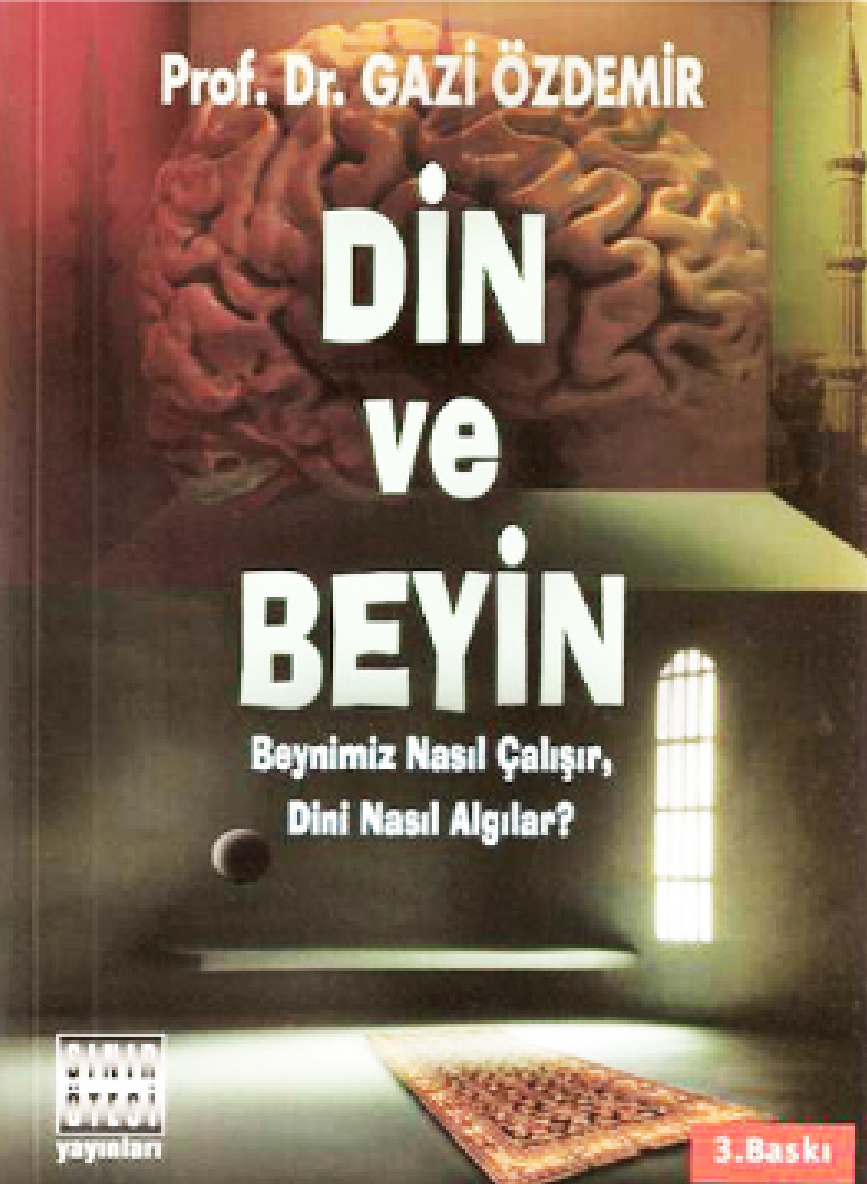

Prof. Dr. GAZİ ÖZDEMİR
DİN
ve
BEYİN
Beynimiz Nasıl Çalışır,
Dini Nasıl Algılar?
yayınları
3.Baskı

Sevgili Okuyucular,

Çıkartmış olduğumuz tüm kitaplarımıza gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz. Çok kitap değil, az ama nitelikli kitap yayınlama prensibini sürdürmeye devam ediyoruz.

İşte yine size beğeniyle okuyacağınızı düşündüğümüz yeni bir kitap daha sunuyoruz.

Bilimsel anlayışla dinsel anlayışın hep birbiriyle çeliştiği ileri sürülür. Meseleye materyalist bir açıdan yaklaşan ya da dinsel metinlerin içindeki sembolik bilgileri batını – ezoterik bir yaklaşımla ele alamayanlar tarafından ortaya atılan bu düşünce doğru değildir.

Dinsel metinler eğer batını ezoterik bir yaklaşımla ele alınabilirse, ortada bir çelişkinin olmadığı hatta tam tersine birbirleriyle uyum içinde oldukları rahatlıkla görülebilir.

Prof. Dr. Gazi Özdemir'in yayınladığımız "DİN ve BEYİN" isimli kitabı bu sözlerimizin adeta bir kanıtı gibidir.

Işık ve Sevgiyle
SINIR ÖTESİ YAYINLARI

DİN VE BEYİN

Beynimiz Nasıl Çalışır,
Dini Nasıl Algılar?
*****
İnanan Herkes Müslüman, Ama?
ve
Kur'an Kadını Koruyor

Prof. Dr. Gazi Özdemir

Bu kitaptan elde edilecek tüm gelirler,
Prof. Dr. Necla Özdemir Vakfı'na (NÖVAK'a) aittir.

SINIR ÖTESİ YAYINLARI

SINIR ÖTESİ YAYINLARI®

DİN ve BEYİN

PROF. DR. GAZİ ÖZDEMİR

©Bu kitabın tüm yayın hakları, SINIR ÖTESİ YAYINLARI'na aittir.

SINIR ÖTESİ YAYINLARI®
REKLAM VE PRODÜKSİYON HİZ.
SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Alemdar Mah. Çatalçeşme Sk. No: 23/1 D:4 Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: 0 (212) 513 68 13 - 511 81 80 Faks: 0 (212) 513 68 13

Yazışma Adresi:
P.K. 41 80691 Beşiktaş - İSTANBUL

http:www.sinirotesi.com
e-mail: info@sinirotesi.com

ISBN: 978-975-8312-40-5

- Dizgi Kapak Tasarım : SINIR ÖTESİ YAYINLARI
- Genel Yayın Yönetmeni : Ergun CANDAN
- Editör : Yasemin CANDAN
- Mizanpaj ve Redaksiyon : Nurhan TEKİN - Hasan DENİZ
- Dağıtım Sorumlusu : Zeynel Yıldırım
- Çeviri Sorumlusu : İ. Uğur Öztürk
- Baskı, Cilt : Barış Matbaa Mücellit Davutpaşa cd. Güven San. Sit. Topkapı /İstanbul

8. Baskı: AĞUSTOS 2010

İ Ç İ N D E K İ L E R

Yazar Hakkında 13

Sunuş 15

Önsöz 17

I. BÖLÜM: Ruh ve Vücut İkilemi 27

- Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji (RUH) Allah'ın Nefesi 27
- Allah Kaynaklı elbise-vücut 30
- Vücudun Doku-Madde Kısmı 32
- Doku ırkları ve vücut nesli 33
- Duygu ile ilgili kısmen bildiğimiz kısım 37
- Tam bilemediğimiz duygu ile ilgili yönlerimiz 45
- Doku Sistemleri ve Duygu ile ilgili kısmın dayanışması 46

II. BÖLÜM: Beynin Temel Yapı Elemanları 49

- Sinir Hücreleri 49
- Destek Hücreler 54
- Mikro Jeneratörler = En küçük alıcı organeller - Reseptörler 56
- Sinir sistemi ırkı-nesli 57
- Beyin bir bütündür 61
- Tüm Sinir Hücreleri Ağ Bağlantısı- Network İçinde 65
- Beyinde Uyum ve Yeniden Yapılanma Süreci (Nöronal Plastisite) 66
- Vücut nesli ve insan nesli 69

III. BÖLÜM:Beyin'den Allah'ı Tanımlama 75

- Beynin Çalışma Amaçları 75
- İyiler ve kötüler 77
- Sinir sisteminin gelişimi 79
- Beyin enerji üretir 80
- Beynin tüm vücuttaki enerjisi bir 82
- Beyin Enerjisi Tüm Vücut Birimlerini Kaplamış 83
- Güneş ışınları ve su her şeyi kuşatır 84
- Allah içimizde ve vücudumuzda canlı-cansız her hücrede 86

IV. BÖLÜM: Alemler ve Dünya 93
- Alem içinde alem (makro ve mikro) 94
- Tüm âlemler vadeli ve Allah'ı tespih eder 97
- Dünya da bir canlıdır 98
- Her şey bir denge içinde 101
- Dünya da hastalanır 103
- İnsanın Enerji Hammaddeleri 105
- Allah Kaynaklı Enerji Havuzları 106

V. BÖLÜM: Din ve Beynin Ortak Temel Çalışma Prensipleri 109

1. Prensip: Allah'ın Dağıtım Eğrisi prensibi 110
I. Allah'ın izlemekte olduğu yol 113

2. Prensip: Beyin ve dinde ikilem prensibi 114
I. İkilemlerin birlikteliği 114
II. Beyinde ikilem prensibi 118
III. Beyinde Kompleks Cevabın Oluşması ve Senkroni 121
IV. Beyin sürekli aktif 122
V. Dinde ikilem prensipleri 125
A. Allah'a yakınlaşmada veya Şeytan yandaşlığını seçmede 126
Din ve Beynin amaçları 126
Dünya hayatı yolları 128
İnsan Uçmayı Öğrenmeli 131
Her şeyin ve Herkesin Bir Yaratılış Hikmeti var 133
İnsan ve toprak aynı yapıda 134
Yaratılışımızın ilahi amaçları-hikmetleri ve Allah'ın Bizden İstedikleri 136
İmtihanlarda kullanılan araçlar-yöntemler 142
İmtihanlarda kullanılan bazı taktikler 144
İmtihanlarda puanlandırma sistemi 149
Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'umuzun puan durumu sürekli değişken 151
Ruh'un (AKBEnerjinin) Dünya'ya geliş nedenleri 153

Sürekli gayret- cihad istenmekte 155
Her insan değerlidir 157
İnsan bazı meleklerden öncelikli 158
İnsan yaratmaz, maddeye şekil verir 160
Cennet, üst liglerden birine terfi etmektir (4 adet) 162
Cehennem, alt liglerden birine düşmektir (7 kapılı) 164
Söz değil niyet 167
Şeytan 169
Şeytan ve taktikleri (Kur'an'a göre) 172
B. Kur'an'da ikilem prensibi
Kur'an nedir ? 178
Din ve Kur'an'ın hedefi insan 182
Peygamberler grubu 187
Tüm dinlerin kökeni Tek Allah'a teslim olma olan İSLAM Dinidir 189
Kur'an'ın ve tamamlanan dinin temel farklarından bazıları 200
Din Allah'ındır, insan dini kural koyamaz 200
Kur'an korunmuş ve korunmaktadır 202
İlahi Kitap, Dinin Anayasası / Beyni 203
Kur'an'da ikilem prensibi 205
Sabit-muhkem ve dinamik-değişken-Müteşabih ayetler 206
Kur'an Ayetlerinin mesajlarının gruplarını belirlemek 209
Müslüman ve Mümin Kişi Makbul Kişidir 211
Bismillah-ir Rahman-ir Rahim demek 214
İslam'ın Şartları 5 Değil, Tüm Muhkem Mesajlardır 215
Kur'an"daki başlıca muhkem mesajlar 218
Müslümanlığa ait gayba imanın 5 şartı 221
Müminliğe ait ameli imanın 77 şartı 222
Karma mesajlı ayetler 243
Tevrat ve İncil'deki muhkem özellikli mesajlar 252
İbadet, tüm muhkem mesajlara uymaktır 257
Sünnet, tüm Muhkem mesajlara uymaktır, sadece

hadislere değil 263
Mevlana ve Atatürk 269
Allah yolunda olma ve Allah'a yardımcı olma, Allah'a borç vermektir 270
Kur'an ve Beyinde Plastisite özelliği 272
Müteşabih ayetler 273
Müteşabih mesajların uygulama ve yorumları farklı 275
Müteşabih mesajların yorumları sürekli yenilenmeli 275
İmanlılığın değerlendirilmesi 278
Kişi kendi imanlılığını değerlendirebilir mi? 279
Şükretmek, minnet borcunu ödemektir 282
Pasifize veya aktive edici tevekkül 284
Kur'an şeriatı 285
Kur'an şeriatı mı, mürteci şeriatı mı? 286
İslam dinine zarar vermek ve Hz. Muhammed'in tek şikâyeti 289
Meallerde terimler Kur'an'ın ruhuna ters düşmemeli 292
Kur'an ayetlerini yorumlarken dikkat edilmesi gerekenler 294
Kur'an'ın mesajları doğru yorumlandığında 300
Tekrar tekrar dünyaya geliş-Yeniden doğuş = Reenkarnasyon 301

C. Kaderde ikilem prensibi

Sinir sistemi stabil-durağan değil, dinamik-değişkendir 311
İnsan robot değil 312
Sabit ve dinamik-değişken kaderler 315
İnsanın sorumluluğu var 324
İnsana kapasitesi kadar sorumluluk 326
Bir olayın oluş nedenleri-amaçları-hikmetleri 328
İlahi düzende ve ömürde de değişim var 333

D. Kıyamet konusunda ikilem prensibi

İnsanın bilinçlenmesi, kıyam etmesi 340
Ara kıyametler-değerlendirmeler 342
Her Mahşer gününde değerlendirme 344

E. Bilim ve Din'de

Bilgi kapasitesi ve Allah kaynaklı doğal akıl 348
Bilgi, uygun bulunup hak edene verilir 352
Bilim ve Din 356
Her bilim dalından komisyonlar 360
Bilgisiz olan korkak olur ve aşırılığa yönelir 360

F. İnsanın olgunlaşmasında ikilem prensibi

Beyinde budanma dönemleri 367
Cinsel ve dinsel olgunluk dönemleri 369

G. Vücudun Elektrik Alanları ve salatta ikilem prensibi

Vücudun sistemlerini çalıştıran ve canlı tutan enerji ve magnetik alan 371
Vücudun uçlarındaki statik elektrik 375
Düşünce bir enerjidir 380
Dua, beddua ve tövbe de birer enerjidir 385
Anlamak demek, düşünmek demektir 389
Salat ve Namaz'ın anlamları 390
Amaç ibadet, namaz ise araçtır (araz, yöntem) 393
Salatın Namaz kısmı, dua konsantrasyonuna hazırlık bölümüdür 394
Salat aktiviteleri sırasında konsantrasyonun önemi 397
Salat işlevi bir nevi meditasyondur 400
Düşünce enerjisinin yeterli bir güçte olması 402
Aptes ve statik elektrik 405
Aptes, sadece her salat aktiviteler için şart 409
Aptes için ek yasaklar konmamalı 410
Salat aktivitelerinde örtü 414
Namaz ritüelinin 3 hareketi: Kıyam, Rükû ve Secde 416
Güneş ve salat/namaz ilişkisi 418
Yaşlılıkta ve hastalıkta namaz rekâtları sayıya dayanmamalı 428

H. Oruç'ta

Oruç nedir? 432
Kur'an'ın orucu, ziyafetler orucu değildir 436

I. Cinsiyette (Kadına-erkeğe hitapta) ikilem prensibi
Kur'an insana hitap eder 438
Çocuğun cinsiyeti 441
Kur'an kadını korumaktadır 445
Kadın dövülmeli mi? 462
Erkeklik ve kadınlık gelişimi 463
Kadın ve erkeğin eşit hak ve özellikleri 465
Doğanın kadını koruması 468
Doğanın erkeği kollaması 468
Kadın ve erkeğin korkuları 470
Güneş ışını ile D vitamininin önemi 472
Dine dayalı kıyafet, davranış, işaret, simge ve sembol 475
J. Din ve devlet işlerinde
Beynimizdeki laiklik 507
3. Prensip: Ruhsal arınmada yararlanılan görünen ve görünmeyen aracı kaynaklar kullanma prensibi 512
Görünmeyen destek kaynaklar 513
Dünya okulunun Görünen-Maddi kaynakları 516
4. Prensip: İnanç temelli ayrı gruplaşmaları yasaklama prensibi
Hedef tek tip bir toplum değil 521
Gruplaşmalar yanlış, yorum farklılıkları doğru 524
5. Prensip: Hakkın dağıtımında eşitlik-adalet, eşit konumda olanlarda fırsat eşitliği prensibi
Beyinde adalet 530
Mutlak Eşitlik Değil, Fırsat Eşitliği (Eğitime göre oy hakkı) 532
6. Prensip: Zorlaştırıcı değil, kolaylaştırıcılık prensibi
Beyinde zorlaştırma, değil, kolaylaştırma var 540
Ayetler açık ve kolay 540
Kur'an Toplumların Ana Dilinde de Olmalı 542
Kur'an okumanın tek şartı 550
Görevin Ehline Verilmesi 551

7. Prensip: Denetleme, ikaz, yardımlaşma, ödüllendirme ve cezalandırma (puanlandırma) prensibi (dokunulmazlık yok)

Beynin her bir çalışma grubunda ekip çalışması var 552
Sinir Hücrelerinde Birbirlerini Kontrol ve Dengeleme 554
Beyinde Yardımlaşma ve Dayanışma 556
Beyinde anarşi 558
İki temel duygu: ödüllendirme veya cezalandırma 560
Korkulacak Allah değil, insanın kendisi 564
Şura Prensibi ve Beyindeki Demokrasi 567

8. Prensip: Geleneklerden yaralanma, fakat taklit etmeme prensibi 571

9. Prensip: Azı karar, normali yarar, azlık ve çokluk aşırılıklarında zarar prensibi 574

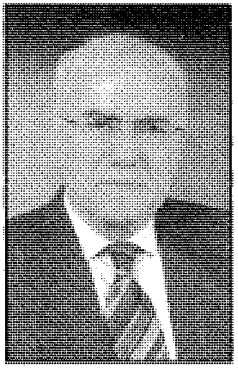
Duygularda aşırıya da kaçılmamalı – Din ve Beyindeki Frenler 574

VI. BÖLÜM: Sinir hücresi, insan ve dünyanın iletişim kanalları

Sinir Hücrelerinin İletişim Kanalları 579
RUH'un Kanalları (musluk sistemi) 581
İlahi Kayıt Merkezleri ile Haberleşme- ÇEKİM YASASI 585
Ruh'u etkileyen diğer kaynaklar 588
Ruh'un enerji Havuzunda Etki-tepki prensibi 590
Kanalların açılması için gayret de gerekli 592
Ödül ve cezada kanallar 592
Hayır ve şer önce kuldan, sonra Allah'tan 594
Dünya'nın Yoğun Enerji Geçiş Yerleri-Kanalları 598
Ruh'u diğer canlılar ile de iletişimde – NETWORK 604
Ruh'umuzun helal ve haram kazanımdan etkileşimi 606
Yasaklanan gıda ve davranışlar 612

BÖLÜM-VII SONUÇ OLARAK 621
OKUYUCU VE TV İZLEYİCLERİNDEN 623
KAYNAKLAR 633
FİHRİST 639

YAZAR HAKKINDA

Prof.Dr. Gazi Özdemir, Hatay - Antakya doğumludur ve 1969 yılında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'inden mezun olmuştur.

1970 - 1974 yıllarında Diyarbakır Tıp Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Nöropsikiyatri ihtisasını yapmış, 1980'de Nöroloji Doçenti olmuş, 1987'de İngiltere Bristol'de Nöroradyoloji Bölümünde çalışmış, 1988'de ise Nöroloji Profesörü olmuştur.

1981 yılından beri Eskişehir Tıp Fakültesi'nde Nöroloji Ana Bilim Dalı Başkanı olarak görev yapan yazarın yayınlanmış kitapları şunlardır:

1989 yılında:

- Nöroloji'de Sendromlar
- Bilgisayarlı Beyin Tomografisine Giriş

1995 yılında:

"İskemik Stork'a Akut Tedavi İlkeleri" ve ayrıca dört ayrı kitapta Serebrovasküler Hastalıklar bölümlerini yazmış, 2007 yılında ise "Mevlâna'dan Geriye Kalanlar" adlı kitabı yayınlanmıştır.

Yazarın ilgi ve uzmanlık alanları şunlardır:

Serebrovasküler Hastalıklar, Baş ağrıları, Demans, Trans kranial Doppler ve Serebral Anjiyografi.

Yurt içi ek görevleri: Türk Beyin Damar Hastalıkları Derneği Kurucu Başkanı (1994), Türk Beyin Damar Hastalıkları Dergisinin Editörü, Ulusal Serebrovasküler Hastalıkları Kongresi Organizatörü, Medimagazin Dergisi'nde köşe yazarı.

Yurt dışı aktiviteleri: Avrupa Strok Konseyi Türkiye Temsilcisi, Avrupa Strok Bilimsel Kurul Üyesi, Akdeniz Ülkeleri Stork Derneği Yönetim kurulu üyesi, PASS II çalışması Türkiye koordinatörü.

Prof.Dr. Gazi Özdemir evli (Göğüs Hastalıkları Uzmanı Olan İlk Eşi Necla Özdemiri trafik kazası sonucu kaybetti) ve iki çocuk sahibidir (Kızı ODTÜ İşletme Fakültesi'nde Doç.Dr Özlem Özdemir-Yılmaz, Oğlu Nöroloji Doç.Dr. Atilla Özcan Özdemir).

SUNUŞ

Dünyadaki tüm dinlerin peygamberleri, hatta kurumsallaşmış tüm düşünce sistemlerinin kurucuları, dünya ile ilişkilerini kestikleri andan kısa bir süre sonra, getirmiş oldukları düzen, sistem ya da dinlerde ayrılma, parçalanma ve bir dejenerasyon sürecinin başladığını gözlemliyoruz.

Hatta bu bazen öyle bir hâl alıyor ki, peygamberinin düşünceleriyle taban tabana zıt uygulamalarla bir dinin insanların zihninde oluştuğunu da görebiliyoruz.

Bu cümle sanki bir eleştiri cümlesiymiş gibi gözükse de, aslında kaçınılmaz bir gerçeğe işaret etmektedir. Bu, evrenin her yanında işlemekte olan Entropi Yasası gereği yaşanan bir dejenerasyon sürecidir... Her şey ve her düşünce önce mükemmel ile başlayıp inişe geçecek, sonra tekrar yükselecek ve sonunda dönüş yine O'na olacak ve bu hep böyle sürüp gidecek...

Aslında dinlerin dejenerasyon sistemi içine girdiğini söylemek de doğru değildir. Çünkü dejenerasyonu yaşayan, sürekli ayağına taşlar takılan, deneyen, yanılan, bu yolla da tekâmül eden insandır. Bir tek ve saf bilgiyi binlerce parçaya bölen, bu parçaların arkasına geçip saf tutan ve bu nedenle birbirine düşman kesilen de insandır.

Tüm dinlerde olduğu gibi, tek bir kitabı tek bir peygamberi olan Müslümanlık, bu gün bir çok farklı yorum uygulama ve düşünceyi bünyesinde barındırmaktadır. Bu farklılıkları, özü bir olan ama yaşam şekli, coğrafi şartlar ya da herhangi bir

sebebe dayanan yorum farkları olarak da kabul edebiliriz. Hatta bunu normal bile kabul edebiliriz. Ancak temel prensipler konusundaki farklılıklar ve Kur'an'ın özünden uzaklaşarak yüzeysel ve şekli bir takım uygulamalar öne çıkarılmışsa, burada çözülmesi gereken bir mesele olduğu da bir gerçektir.

Kur'an, diğer dinlerde de olduğu gibi her ne kadar üzeri harici bir takım anlayışlarla örtülmüş olursa olsun ve her ne kadar gelenekçi düşüncelerin tekeline alınmış olursa olsun, tektir ve Müslümanlar için ana kaynaktır. Bütün mesele de üzerindeki bu tozları kaldırmak ve ana kaynağa geri dönmektir. Farklı düşünce ve yorumları bu süzgeçten geçirmektir.

Yazarımız Prof. Dr. Gazi Özdemir, bu kitabında, aslında her şeyin bir ve tek olduğuna ilişkin evrensel prensibin her yerde işlemekte olduğunu ortaya koyuyor. Nasıl mı?... Kitabın sayfalarında ilerledikçe göreceksiniz ki, beynin ve sinir sisteminin çalışma prensipleri ile insanlığın tabi olduğu çalışma prensipleri birebir aynı kurallara göre işlemektedir. Dinlerin özde ortaya koymuş olduğu prensiplerle, beyin ve sinir sisteminin ya da vücudumuzun çalışma prensipleri de aynı. Bu prensiplere aykırı hareket edince nasıl vücudumuzda hastalık belirtileri meydana geliyorsa, toplumsal boyutta da aynı hastalıklar kendini gösteriyor.

Kitabın sonunda, gerçekten de, kainatın en küçük parçasının bütün ile aslında aynı prensiplere sahip olduğunu görecek, **"bir kelebeğin kanat çırpışının kainatı gerçekten de titretebildiğini"** hissedeceksiniz.

Sınır Ötesi Yayınları

ÖNSÖZ

Ortaokul ve Lisede okurken din dersinde Müslümanlığın Hz. Muhammed'e Cebrail isminde bir melek tarafından vahiy ile indirildiği anlatıldı. Biz öğrencilere Müslümanların çektiği sıkıntılar, işkenceler ve kendilerine karşı olanlarla yaptıkları savaşlar kuru kuru açıklandı. Bu savaşların amaçları ve savunma veya saldırı savaşları olup olmadıkları üzerinde durulmadı. Din dersi öğretmenleri nasıl namaz kılınacağını, vakitlere göre namazların kaç rekât olduğunu, farz ve sünnet diye tanımlanan rekât sayılarını belirttiler. Farzın dinin şartı olduğunu söylerken, biz gençlere sünnetin sonradan eklendiğini ve Peygamberin şahsına özgü dua namazları olduklarını belirtmediler. Kur'an'dan namazda okunan bazı sure ve ayetler yanında bazı dua kalıplarını Arapça ezberleterek anlamadan öğretmeğe çalıştılar. Kur'an'da olmayan bazı dua kalıplarını da Arapça öğretmeleri tüm öğrencileri ve Arapça bildiğim halde beni de epey zorlamıştı. Bu arada hak mezheplerin Hanefi, Şafi, Maliki ve Hanbelî olmak üzere 4 mezhep olduğunu söylediler. Fakat bu mezheplerin Müslümanlığın tebliğinden 100 yıl sonraki yıllarda ortaya çıktığını ve Müslümanlığa yönelik farklı yorumlar nedeniyle oluşmuş olduklarını açıklamadılar. Daha sonra Alevilik ve Şiilik gibi başka mezheplerin ve farklı mezheplere bağlı tarikat denen din gruplarının da varlığını bu öğretmen-

lerden değil, kendimiz araştırarak öğrendik. Şimdi düşünüyorum da, acaba öğretmenler bu ayrıntıları bilmiyorlardı da sorgulamaksızın ezberlemekle yetinerek mi yetişmişlerdi?

Yıllar geçtikçe ve akıl süzgecim devreye girdikçe yukarıdaki gibi başka konuları da kendi kendime sorgulamaya başladım;

- Allah tek olduğu halde, neden farklı dinler var?
- Müslümanlık dini tek olduğu halde, neden mezhep ismi altında farklı Müslümanlıklar var ve bunlar zaman zaman neden kanlı bıçaklı düşmanlar?
- Kur'an, ilahi kökenli temel dini bir kitap olduğu halde, Kur'an'da olmayan kurallar koyan ve Hz. Muhammed'in vefatından 100–150 yıl sonra derlenip yazılmaya başlanan ve o zamana kadar gelen rivayetlere dayanan söylemler olan Hadisler neden fazla önemsenip Kur'an gibi dini kurallarmış gibi değerlendirilmişler ve önemsenmişler. Hatta çoğu zaman daha ön planda tutulmuşlar ve insanlar dinlerini daha çok bu kurallara göre uygulama yolunu seçmişler?
- Büyük oranda Kur'an'da olmayan ve kişilerin görüş ve yorumları ile oluşturulmuş kurallara yönelik olan İlmihal kitaplarının dine katkısı yararlı mı, zararlı mı oluyor?

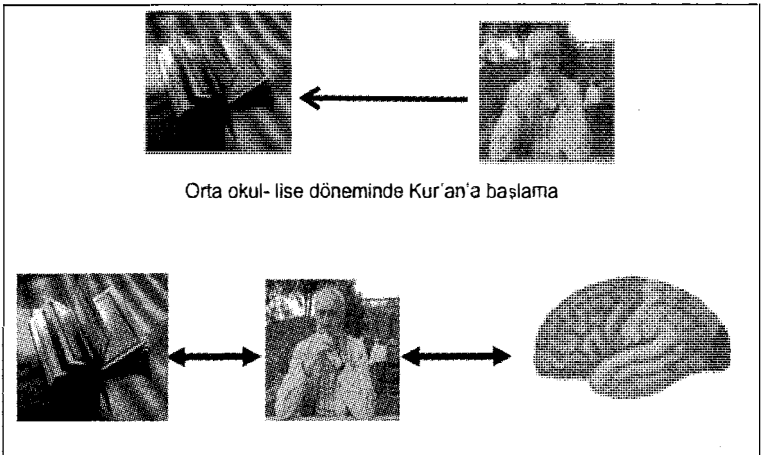
Tıp Fakültesine başlayıp insan vücudunun yapısı ve işleyişini öğrenmeğe başladıkça, vücuttaki muazzam düzenlere ve harika dengeliliklere ait bilgilerim arttıkça, insan vücudunun mükemmelliğine hayranlığım oluşmaya başlıyordu. Bu hayranlığım Nöroloji İhtisasına başlayıp Beyin ile Beyni öğrendikçe pekişiyordu. Bilgilerim ayrıntılara yöneldikçe de vücuttaki çok sayıda sistemin, organın ve dokunun harika bir çalışma temposu ve dayanışma içinde oluşları karşısında tüm bedenimde zaman zaman ürpertiler oluşuyordu. Anlamağa başladım ki böylesi bir vücudu yaratan ve Allah dediğimiz güç, bizim beyin kapasitemizin anlayamayacağı kadar muazzam ve farklı özellikleri olan bir güçtür.

Tıp Fakültesinde Öğretim Üyesi olduktan sonra Beyinin temel çalışma prensiplerini doğaya bakıp bağdaştırmaya ve bu konuda bilgilerimi yoğunlaştırmaya başladım. Zaman geçtikçe bu ikisi arasında birçok paralellikler olduğunu ve vücudun da başlı başına bir doğa olduğunu fark ettim. Çünkü yavaş yavaş Zariyat-20-21 nci ayetlerindeki mesajda söylenenin farkına varıyordum (**Zariyat-20-21:** *Yeryüzünde iyice görenler için pek çok ayet vardır. Sizin benliklerinizde de pek çok ayet bulunmaktadır. Hala görmüyor musunuz?*).

Rahmetli eşim Prof. Dr. Mükrime Necla Özdemir 1981 yılında yaptığı araştırma sonucu Eskişehir çevresinde asbest olduğunu öğrenince, bu maddenin akciğerlere olan etkilerini incelemeye başladı. Bu incelemeleri arasında kan hücrelerinde trombosit adını verdiğimiz hücrelerin asbeste maruz olanlarda rozet şekli oluşturmak üzere birbirlerine yapışmaları ve bu rozetlerin oranlarını belirleme konusu vardı. Ben de arada eşime çalışmalarında yardım ediyor ve mikroskopta bu hücreleri izliyordum. Mikroskopta bu hücreler, birkaç damla serum içinde binlercesi bir arada balık sürüsü gibi yüzer durumda oluyorlardı. Mikroskobun olduğu masanın önünden birisi geçtiğinde tüm hücreler grup halinde birden o kişiye doğru yöneliyorlar ve kişinin hareketi istikametinde yönlerini değiştiriyorlardı. Bu gözlemimi önceleri açıklayamadım ve pek üzerinde durmadım. Yıllar içinde Beynin çalışma prensipleri olduğu, bu sistemin bir elektrik sistemi ile çalışma temeline dayandığı ve her vücudun birer manyetik alanı bulunduğuna ilişkin bilgilerim pekiştikçe merakım farklı yönlere de kaymaya başlıyordu.

Beyin ile doğanın çalışma prensipleri ve elektrik enerjisine ilişkin görüşlerim pekişirken bu arada yukarıda sıraladığım ve gençliğimden beri kafama takılan sorulara yönelik Kur'an'ın Türkçe mealleri ile Prof. Dr. Süleyman Ateş ve Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk'ün yazı, sohbet ve kitaplarını incelemeye başladım. Okudukça bir şeyin daha farkına varıyordum ve yeni görüşlere doğru sürükleniyordum.

Beyin tüm canlılarda ve insanlarda ortak olan prensipler ihtiva etmektedir. Türkçe kelimelerin yerinde kullanılıp kullanılmamış olduğunu karşılaştırmak ve gerçeğe yakın anlamları yakalayabilmek amacıyla Kur'an'ı farklı Türkçe mealleri dışında, Arapça okunuşlu Latincesi ve İngilizce meallerine de bakarak kavramaya başladıkça, Beyinde bulunan mucizevî prensiplere uygun dini/ilahi mucizevî prensipler karşıma çıkıyordu. Beyinin de Kur'an'ın muhkem tebliğleri gibi evrensellik temel prensibinde olduğu, farklı insan toplulukları ve dinler gibi farklı birimleri bulunduğu ve bu farklı birimlerin barış içinde, karşılıklı iletişim ve dayanışma içinde olmak üzere ortak bir çalışma prensibinde oldukları ve tam eşitlik prensibine göre değil, hakkın dağıtımında adaleti uygulamayı kendine temel prensip olarak aldığı dikkatimi çekiyordu. Dolayısıyla bilimsel uğraşılarım, dinin daha iyi anlaşılmasını sağlıyordu. Çünkü beynin gerçekleri ile Kur'an'daki din gerçekleri örtüşüyordu. Gün geçtikçe de kafamda sürekli olarak şu soru dolaş-

Tıp Fakültesi, Nüroloji ihtisası ve Öğretim Üyeliği dönemlerinde Kur'an ve Beyin arasında yolculuklar

maya da başlamıştı: "Acaba beyin ve insan vücudu, doğanın ve din prensiplerinin bir kopyası ve küçük bir örneği midir?". Bu ilgi süreci sırasında bazen yeni fark ettiğim bir beyin prensibi beni Kur'an'a, bazen de Kur'an'da fark ettiğim bir mesaj, beyni bu farklı gözle incelemeye yönlendiriyordu. Tabii Kur'an'a olan her bir yönlenmemde de, Kur'an'ı yine bu yeni fark ettiğim gözle baştan sona inceleyerek okumamı sağlıyordu.

Bu konu ile ilgili kitaplar okur ve Beyin ile bağlantılara yönelik uğraşlar verirken, ikinci eşim Nazan Özdemir (Çoksüren)'in de dini konulara merakının olması ve özellikle Kur'an ve dine yeni ve olumlu yorumlarla yaklaşan kitaplara olan ilgisi yanında, görüşlerime yakın, zaman zaman da katkı sağlayacak düşünce yapısında olması bende bu konuda bir kitap hazırlama düşüncesini olgunlaştırdı. Ayrıca *"dinin sadece dine içten bakan ilahiyatçılar tarafından değil de, dine dıştan bakan bilim insanlarınca bilimsel yöntemlerle de incelenmesi ve sınırlı da olsa yoruma yönelik bilimsel görüşler açıklamanın farklı bir etki oluşturacağı"* düşüncem de etkili oldu.

Bu kitabı yazarken beynin çalışma prensipleri temelinde din prensiplerini ve Kur'an'ın mesajlarını değerlendirirken şu kriterleri birer mihenk taşı, süzgeç ve sonuca götürücü belirleyiciler olarak ele aldım:

Bazı din adamları diye tanımlanan kişiler ve bazı din âlimleri denen akademisyenler, Müslümanlığı benimseyen bizlere asırlardır dinleri ve din kitaplarını, yaşadıkları zamanın bilgileri çerçevesinde anladıkları şekilde yorumlayıp anlatıp iyi niyet ve gayretlerle öğretmeğe çalışmışlardır. Ancak görmekteyiz ki, bu kişilerin asırlar süren gayretlerine, çırpınışlarına ve dini anlatmalarına rağmen Müslümanlık, diğer Kitaplı dinlere göre birçok yönden geri kalmaktan ve geleneklere, teferruatlara, Kur'an'da olmayan ve insanları zorlayan ve hata yapmamayı ön planda tutturan kurallara boğulmaktan kurtulamamıştır.

Yine beni rahatsız eden bir konu dinin korkutucu, hüzün verici öğretilerle dolu olması yanında, Allah'ın azap ve ceza verici olarak tanıtılması olmuştur. Bu tanıtılmalar sonucu insanlarımızın Allah'ın cezalandırıcı tedirginliğini sürekli yaşayan, asık suratlı ve mutsuz, korku içinde yaşayan bir toplum haline gelişleri beni düşündürüp durmuştur. Halbuki dinin prensiplerinin güzellikleri, insanların huzur ve mutluluğunu sağlayıcılıkları, sevgi ve saygıyı pekiştirici özellikleri olması gerekirdi.

Din adamları ve din âlimleri, dini öğretileri ve Kur'an tebliğlerini yine dine dayalı ön düşüncelerle öğrenmişler ve doğal olarak öğrendikleri bu dini bilgilerine ve görüşlerine sadık kalarak yorumlamışlar ve bu yorumları da asırlardır insanlara aktarmışlar ve halen aktarmaktadırlar. Her görüş ve yorum mutlaka değerlidir, fakat mutlak doğru bilgi sadece Allah katında olduğuna göre, insan olarak her görüş ve yorumda doğru ve yanlış veya eksik doğru ve eksik yanlış daima bir aradadır. Çünkü insan olarak nereden geldiğimiz ve nereye gideceğimizin bilgisizliği içinde, diğer bir ifade ile iki bilinmeyen arasında yaşıyor ve her şeyi kendimize göre, mantığımıza göre yorumluyoruz. Bu yorumlarımız iyi niyetli olabildiği gibi, bazen de menfaatlerimiz çerçevesinde de olabilmektedir. Ayrıca ne kadar iyi niyetle ve geniş bir bilgiye de dayansa, biz yaratılmışların mutlak doğru veya yanlışa ulaşmamız mümkün değildir. Dolayısıyla tüm canlılara ve doğaya zararlı olmayan, samimi, iyi niyetli ve yapıcı olan her görüş önemlidir ve dikkate alınmalıdır.

Dikkatimi çeken ve garibime giden bir konu da kendini yetiştirmiş bilgili din adamı denilen kişiler dışındaki insanların ve özellikle halkın dini bilgilerinin çok kısıtlı ve yüzeysel olması ve özellikle Kur'an'ın mesajlarının içerikleri yönünden bilgisiz ve hatta cahil olmaları olmuştur. Çünkü birkaç kişi bir araya geldiğinde dini konular açıldığında herkes bir yerlerde tıkanmaktaydı ve ben tıkanan birçok konunun çözümüne ulaştığımı fark ediyordum.

Zaman içinde zihnimde şu sorulara cevaplar da olgunlaşmaya ve pekişmeye başlıyordu:

- Allah canlı-cansızları yaratan ayrı bir güç mü?
- Allah, cezalandıran, cehenneme atacak korkunç bir güç mü?
- İnsan neden yaratılmış, amaç ne?
- İnsan robot mu, yoksa özgür iradesi olan ve sorumluluğu bulunan mıdır?
- Yaratılış stabil-durağan mi, ayrıca dinamizm, sürekli yapılanma, gelişim, evrim var mı?
- Kader ne?
- Kıyamet ne?
- Kur'an'ın ezeli, ebedi ve evrensel mesajları ile dinamik-değişken olması gerekmez mi?
- Din ve Kur'an'ın amaçları-hedefleri ne?
- Beynin çalışma prensipleri ışığında Kur'an'ın da yorumlanırken prensipleri var mı?
- İbadet, inanç, iman, takva gibi tanımlamalar gerçekte ne anlamlardalar?
- İmanın şartları sadece 5 mi?
- Salat aktiviteleri nedir, aptesin bilimsel temeli var mı?
- Kur'an'da kadının yeri nasıl? Kadını koruyor mu?
- Allah, farklı ırk, renk ve dillerde insanları ne amaçla yaratmış,
- İnsanların dine dayandırılarak gruplar oluşturmaları Kur'an'da nasıl karşılanıyor?

Bu kitapta dini eğitim ve ön görüş sınırlılığında olmayan, Beyin ve beyin bilim insanı görüşlerime göre yapılan yorumlar yer almaktadır. Eski veya yeni her görüş ve yorumda olduğu gibi bu kitapta yer alan görüş ve yorumlarımda da doğru ve yanlış yönler mutlaka söz konusudur. Örnek alınan Beyin, vücudun harika bir sistemidir. Bu örnek sistem, Dünyevi olan biz insanların yaptığı bir sistem değil, Allah'ın bir eseridir. İlahi bir düzenin yansıdığı ve bozulmasına müsaade edilme-

yen mükemmel şaşmaz prensipleri olan bir sistemdir. Niyetim dinin anlaşılmasını kolaylaştırmak ve bazı yönlerini Beyinin çalışma prensipleri ışığında açıklayarak onun sadeleştirilmesine ve kolayca anlaşılmasına katkı sağlamaktır.

Beni bu kitabı yazmaya cesaretlendirip yönlendiren Prof. Hüseyin Atay'ın şu cümleleri olmuştur: *"İyi bir Kur'an tercümesine dayanarak Kur'an'ın ne dediğini doğru anlayan bir kimse, düşünerek ne demek istendiğini anlayabilir ve ilim yapabilir, hüküm çıkarabilir ve fikir ileri sürebilir. Bunları yaparken yanlış yapmaktan korkmak doğru değildir. İyi niyet ve samimi olmak şartıyla bir çalışma yapan ve çaba gösteren kimsenin yanlışından da Allah katında sevap ve mükâfat vardır."* (1). Yine buna paralel Jeoloji Öğretim Üyesi Prof. Nihat Kınıkoğlu şunları söylemiştir: *"Din adamı olmadan dini konularda görüş bildirmeme gelince, Makalelerdeki sarıları, eğitimi boyunca şartlanmış bir din adamının düşünmesi veya dışlanmaktan korkmadan yazması zordur. İslam'ın bu günkü sefaletinde kendilerini din adamı olarak kabul eden, yüz yıllık kitaplar, taşlaşmış düşünceler arkasında sürüklenen, cesaretsiz insanların büyük payı vardır. Gerek inanmadıkları, gerekse inandıkları için sözcüklere takılanlar, sefalet içindeki bir milyar insanın sorumlularıdırlar."* (2).

Özellikle Kur'an'da karşıma çıkan **Fatır-28'**nci ayet bu cesaretimi iyice pekiştirici etki yaptı (**Fatır-28:** *Kulları içinde Allah'tan tam bir şikelde korkanlar / çekinenlerdir.)*

Beni motive eden diğer bir etken de Müslüman halkının durumu. Ancak dini öğretilerde, dinin özüne yönelik evrensel bilgileri ile iz bırakanlara bakıyoruz, tasavvuf öğretilerinde ileri aşamalara ulaşmış, Kur'an'ın her biri birer ibadet olan muhkem mesajlarının özlerine, hikmetlerine vakıf olmuş epey tarihsel değerli saygın kişinin (Ahmet Yesevi, Veysel Karani, Hallac-ı Mansur, Pir Sultan Abdal, Muhyiddin Arabi, Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Beyazıd-ı Bestami, Feriduddin Atar, Mezhep İmamlarının hayattayken olan görüşleri, Muhammed İkbal, Prof. S. Ateş, Prof. Yaşar Nuri

Öztürk, Prof. Hüseyin Atay ve daha niceleri) asırlardır dini gerçekleri görüşleri ve kitapları ile anlatmağa çalıştılar ve çalışıyorlar. Ancak ya tekamül düzeyi olarak insanların bu dini konuları anlayabilecek düzeyimiz henüz yeterli düzeyde değil, ya anlamak işimize gelmemiş, bencillik ve ben merkezli düşüncelerden kendimizi kurtaramıyoruz, ya anlamak için okumak zorumuza gidiyor ve başkalarının fikirlerini taklid etmeyi tercih ediyoruz veya toplumun çoğunluğunun ekonomik düzeyi kitap alma düzeyinde değil.

Yazımda ve anlamada akışkanlık olsun düşüncesiyle konuları, beyin ve öncelikle Kur'an belgeli, fakat bir öykü anlatımı çerçevesinde açıklamaya çalıştım.

Amacım, Kur'an'ı ve dini evrensel ve zaman üstü özelliği yanında, onu şekil ve maddeye özgü olmayacak şekilde gören ve yorumlayan gerçek bilim adamlarının işine karışmak değildir. Amacım dini, Kur'an ve insan beyninin temel prensipleri ışığında ve bu gözle görüp değerlendirmek ve yorumlamalara katkı sağlamaktır. Konuların seçiminde belki toplumsal huzura katkısı olur ümidiyle, özellikle toplumsal ağırlıklı ve toplumda huzursuzluk nedeni olanlara ağırlık verilmiştir. Amacım bu konuların her kesim ve düzeydeki insanlar tarafından tartışılması, pekişip özümsenmesi ve kişisel ve toplumsal yaşamımıza olumlu sonuçlarla yansımasıdır.

İlahi dini kitaplardan özellikle Kur'an, Mevlana'nın bazı mesajları, Kur'an'ın muhkem temel mesajları paralelinde bulduğum Tevrat ve İncil ile Beyin temelli yorumların inşallah tüm insanlara Allah'a yakınlaşma yolunu seçmelerinde yararlı katkılar sağlar.

Beni bu kitabı hazırlamaya yönlendiren ikinci amacım ise: Tıp Fakültesi öğrencisine burs vermekte olan Prof. Dr. Necla Özdemir Vakfı'na (NÖVAK) kitabın satışından gelir sağlayıp öğrenci sayısını arttırabilmektir.

Elinizdeki kitabın 8 nci baskısıdır. Bu baskı, kitabın ilk baskısının 3 ncü defa gözden geçirilmiş ve gittikçe genişlemek-

te olan bilgi ve görüşlerimin aktarılmasına devam etmiş olduğum son şeklidir. Amacım bu baskıya bir daha değinmemek ve bu hali ile kalması ve klasikleşmesidir. Çünkü her yeni bilgi ve görüş, daha da yeni bilgi ve görüşlere ufku açmaktadır. Bu da sonu olmayacak bir süreç demektir. Dolayısıyla da farklı bilgi ve görüşlerin ayrı bir kitapta toplanması demek olacaktır diye düşünüyorum. Kısmet...

Böylesi bir fırsatı bana bahşeden tüm âlemlerin tek Allah'ı olan güce şükürler olsun.

Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR, FESC, FAHA
Eskişehir-Ağustos-2010
www.novak.org.tr
bilgi@novak.org.tr

BÖLÜM-I

RUH ve VÜCUT İKİLEMİ

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji-RUH-Allah'ın Nefesi

İnsan olarak vücudumuz da yine ikilem prensibi çerçevesinde olmak üzere, elle tutulan, gözle görülen et-kemik gibi **doku-madde** ve bu dokuya bilinçlilik halini, hareket etme özelliğini ve yaşama gücünü veren **enerji** olmak üzere iki ana unsurdan oluşur (Şekil-1).

Şekil-1: Allah kaynaklı bilinçli enerji (ruh) ve elbiseleri (vücut+kıyafet).

İkiliğin birlikteliği prensibi gereği madde ve enerji, canlı bir bedeni oluşturmaktadır. Diğer bir tanımlama ile **ruh** dediğimiz bu enerji gerçekte **Allah Kaynaklı bir enerji**'dir. Ancak insandaki bu enerji, diğer canlılarınkinden farklı olarak **Allah Kaynaklı BİLİNÇLİ bir enerjidir** ve bu enerji akıl ve iradesi olan insana verilmiş olduğu için, Allah bunu emanet olarak verdiğini belirtmektedir (**Ahzab-72:** *Evet Biz, o emaneti göklere, yere ve dağlara sunduk da onlar onu yüklenmeye yanaşmadılar ve ondan korktular da insan yüklendi onu. O gerçekten çok zalim, çok cahil bulunuyor. Nur-35:. Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru, içinde bir kandil bulunan duvarda bir oyma hücre/cam kavanoz/sırça misalidir. Bu sırça, sanki inciden bir yıldızdır; ne doğuya, ne de batıya nispet edilen mübarek bir zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı hemen hemen ateş dokunmasa bile ışık verir; nur üstüne nur! Allah, dilediğini kendi nuruna yöneltir ve insanlara birçok misaller verir. Allah, her şeyi bilendir.*). Ruh, deneyim ve görgü eksikliğini tamamlamak üzere bu eksikliklerin programlanmış olduğu genetik kısmı taşıyarak maddi dünya okuluna gönderilen bir enerjidir. Çeşitli yaşamlarda ve kapasitesi oranında azar azar deneyimlerini tamamlayarak tekâmül eder, olgunlaşır.

Bütün bu açıklamalarımızın daha iyi anlaşılması amacıyla bu enerjiyi tanımlarken **Allah Kaynaklı bilinçli enerji havuzu (AKBEH)** deyimini kullanacağız.

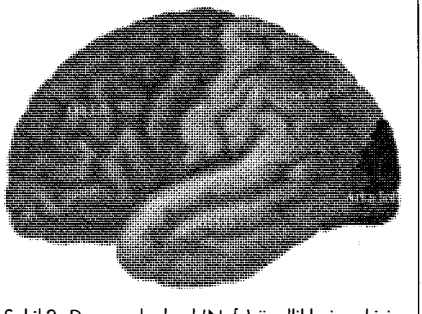
(Enbiya-91: *Ve o dişiyi (Meryem' i) de ki, "o namusunu korudu da kendisine ruhumuzdan üfledik ve kendisiyle oğlunu alemlere bir mucize yaptık.".* **Hicr-26:** *Gerçekten Biz, insanı kuru bir çamurdan, biçimlendirilmiş bir balçıktan yarattık.* **29:** *Ben onu muntazam bir insan kıvamına getirip içine ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun için secdeye kapanın (Meleklere hitaben).* Ayetlerden de gördüğümüz gibi ruh diye tanımladığımız Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjimiz, gerçekte **Allah**'ın bedenimize üflediği bir **nefesi** olarak simgeleştirilmekte ve insanların anlayacağı basitliğe

indirgenerek açıklanmaktadır. Allah kaynaklı olan bu enerji, dünyaya ait değildir, bir amaçla dünyadadır ve ölümsüzdür. Buna Allah'ın ruh okyanusunun bir damlası da diyebiliriz.

Anadolu sufilerinden Feriduddin Attar (Doğumu Nişabur-1119), yazmış olduğu "Mazhar'ül Acaib" isimli kitabında *"İnsan, Allah'tan ayrı bir varlık değildir. O'nun görünümlerinden sadece bir tanesidir. İnsan, özünde Allah Kaynaklı özelliklere sahip olan ilahi bir varlıktır."* açıklaması ile şimşekleri üzerine çekmiş ve putperestlikle suçlanmıştır (3).

Esra-85'ten anlıyoruz ki ruh konusunda biz insanlara çok az bir bilgi verilmiş ve bu konuda ne söylersek söyleyelim, daima eksik kalacağı anlaşılmaktadır (**Esra-85:** *Bir de sana ruhu soruyorlar. De ki: "Ruh Rabbimin emrindendir. Size ise pek az bilgi verilmiştir.).* Zaten Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun beynin veya vücudumuzun bir yerinde mi, yoksa tüm vücutta dolaşan ve bize canlılığımızı veren enerji halinde yaygın olduğu mu konusunda kesin bir bilgimiz bulunmamaktadır.

Beyinde Limbik lob diye tanımladığımız yapı nefs diye tanımlanan ve vücudun zevkleri olan duygulara ilişkin (acı-sevinç-üzüntü, susama-acıkma-doyma, hoşlanma-beğenilme-beğenme, cinsel haz gibi) sinir hücrelerinin grupları, mizaç diye tanımladığımız kişilik özellikleri ise (alıngan, sakin, kızgın, sakin, merhametli, gaddar, olumlu, olumsuz, vefalı, vefasız gibi) beynin ön kısmı dediğimiz Frontal lobda bulunan sinir hücreleri grupları tarafından organize edilirler (Şekil-2).

Şekil-2: Duygusal-ruhsal (Nefs) özellikleri ve kişilik-mizaç özelliklerini beyindeki yerleri. Ruh'un isebeynin beynin neresinde olduğunu bilmiyoruz.

Allah Kaynaklı elbise-vücut

Bedenimiz, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun yine Allah tarafından yaratılmış elbisesidir (veya bir araba, bir binek). Biz insanlar ise Allah'ın bu enerjisinin elbisesi olan bedenimize, çıplaklıktan ve soğuktan korumak amacı ile kendimiz ırktan ırka ve bölgeden bölgeye farklı şekil renk ve modalarda yaptığımız kıyafetleri giydirmiş durumdayız. Dolayısıyla Allah Kaynaklı bilinçli enerjimiz, biri **Allah Kaynaklı elbise** olan vücudumuz, diğeri de insanların yaptığı **beşeri elbise-** kıyafet olmak üzere iki elbise ile kuşatılmış olmaktadır. İster Allah Kaynaklı elbise olan vücudumuz, isterse bizim bedenimize giydirmiş olduğumuz elbisemiz, her ikisi de temelde Allah'ın yaratmış olduğu maddelerdir. Ve her ikisi de kullanılıp işleri bitince dünya'da sadece **birer posa/artık** olarak kalacaklardır. Dolayısıyla başta vücudumuz olmak üzere, kullanmakta olduğumuz diğer canlı ve cansız her şey (mal-eşya) Allah'ın yaratıp bize (Ruhumuza) kullanmamız için kiralık ve geçici olarak verdiği şeylerdir ve **bizler birer kiracıyız (Hadid-5-7:** *Çünkü, Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Sizi hâkim kıldığı, sizin yönetiminize verdiği şeylerden Allah için harcayın.).* Kullandığımız bineğin şoförü, pilotu veya kaptanıyız. Farklı bir ifade ile **"İçimiz Hakk'ın, dışımız ise Halk'ın"** şeklinde bir deyim kullanabiliriz.

Kiracı olan biz insanlar, kullanmakta olduğumuz eşya ve maddeleri, öldüğümüzde **kullansınlar** diye başka insanlara bırakmaktayız. Bunun gibi, kiracı olarak kullandığımız vücudumuz da eğer sağlam ise ve başka bir vücudun yararına olacaksa, kullanılmasına müsaade edebiliriz. Bu amaçla bizler kendi organlarımızın başka bir kişi tarafından kullanılmasına müsaade edebileceğimiz gibi, bir yakınımızın ölmeden önce **organlarının** bir başkasına **bağışlanmasına** onay vermesi veya sağlam bir kişinin başka bir insana bir organını bağışlaması için ikna edebiliriz. Böylesi bir bağışlama, insanın ölmesinden

sonra da zekât dediğimiz infak ibadetini de bir nevi devam ettirmesi olacaktır. Dünya malı olan vücudumuzun kadavra olarak, Tıp Fakültesi öğrencileri tarafından eğitim için kullanılmasına müsaade etmek de olumlu bir aktivitenin başka bir şeklidir. Hatta bu davranışlar, bir nevi birer ibadet olarak da kabul edilebilir. Çünkü hasta olan insanın, hasta bir organını sağlam bir organla değiştirmekle veya kadavra şeklinde Tıp eğitimine olumlu bir katkı sağlamakla, Allah'ın yarattığı **insana yardım** edilmiş olunmaktadır. Beyin ölümü gerçekleşmiş olduğu için Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun artık kullanmayacağı aşamada olan vücudun kiralanmışlık görevi bitmiş olduğuna göre, bu vücudun başka bir insan tarafından kullanılması, Allah'ın **"Bakara-244** ***ve 245****: Allah yolunda mücadele/gayret edin ve yarattıklarıma katkıda bulunun, bu bana sizin bir yardımınızdır,* ***bana verdiğiniz bir borçtur*** *ve bilin ki şüphesiz Allah hakkıyla işitendir ve hakkıyla bilendir. Kimdir Allah'a güzel bir borç verecek o kimse ki, Allah da o borcu kendisine kat kat ödesin. Allah azaltır veya çoğaltır. Ancak ona döndürüleceksiniz".* emri ile Hadid Suresi 5-7. ayetlerdeki "Allah için harcayın" mesajına uygun olacaktır. Konuyu şöyle örneklendirebiliriz: AKBEH'umuz, bir araba kullanınca, o arabayı geçici olarak kiralamış, geçici sahiplenmiş demektir. Aynı sürücü, arabayı değiştirerek veya eskiyince yenisini alarak farklı arabalar da kullanmış olmakta ve bunlardan yararlanmış olmaktadır. Sürücü bir hata yaptığında, hesap arabadan değil, sürücüsünden sorulur. Dolayısıyla, bir organ bağışlanınca, hesap verici konumda olmayan bir arabanın bir parçası, başka bir arabaya aktarılmış olmakta, başka bir sürücü bu parçadan dünya hayatında yararlanmakta ve Allah'ın ona kiralık olarak verdiği arabasına destek verilmiş olunmaktadır.

Allah, vücudumuzu, uygun gördüğü cinsiyette, renkte ve şekilde yarattığı halde, çıplaklığımızı, dolayısıyla da cinsel duygularımızı ve şehvetimizi uyaracak bölgelerimiz yanında

üşümemizi engellemek amacıyla vücudumuzu örtmemizi biz insanlara bırakmış olmaktadır **(Araf-26:** *Ey Ademoğulları! Size avret yerlerinizi/cinsiyet organlarınızı/şehvet yerlerinizi örtecek giysi ve süslenecek elbise verdik. Takva/Allah'a karşı gelmekten/istediklerini yapamamaktan sakınma/korkma elbisesi var ya, işte o daha hayırlıdır.).* Çünkü dünyevi olup tüm insan neslinde bulunan kıyafet, bölgelere ve geleneklere veya mesleki özelliklere göre farklı farklıdır. Tek tip kıyafet olması mümkün değildir ve böylesi tek tip bir kıyafet uygulaması farklı iklimlerde, doğa şartlarında ve mesleklerde olan insanları zora sokar, tahammül edilemeyecek sıkıntılara yol açar. Bütün insanlar tek bir dini inanışta olup, yine dine dayanan tek tip bir kıyafet giyme zorunluluğuna tabi olsalar, yine aynı sıkıntıları duyacaklardır. Din yönünden böyle bir sıkıntıya yol açılması ise, dinin özüne aykırıdır. Çünkü din, insana maddi ve/veya manevi sıkıntı değil, mutluluk ve kolaylık için vardır **(Bakara-185:** *Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez.).*

Şems-i Tebrizî vücut ile ilgili şu vurguyu yapmıştır: *"İlimsiz bir vücut, susuz bir şehre benzer. Nihayet kuru bir kalıptır. Vücudu aşırı nefsi engellemekle, ahlakla, cehid ve gayretle sulandırmalı ve bezemelidir."* (4).

Vücudun Doku-Madde Kısmı

Madde olan ve Allah Kaynaklı elbise olarak tanımladığımız vücudumuz, tüm insan neslinin hepsinde kafa kısmı ve gövde kısmı olarak iki ana bölümden oluşmuştur. Temel yapı elemanları olarak:

A. Kafa bölümünde beyin, gözler, kulaklar, burun, ağız ve çene ortak yapılar olarak bulunurken,

B. Gövde bölümünde ise kollar, eller, parmaklar, omuzlar, göğüs, sırt, karın, bel, kalça, bacaklar, ayaklar, cinsel organlar, akciğerler, soluk borusu, kalp, yemek borusu, mide, barsaklar, karaciğer, pankreas, böbrekler, idrar yolları, idrar torbası ve dışkı deliği bulunur. Bu yapılar, hangi ırk veya etnik

kökenden gelirse gelsin her sağlıklı insanın vücudunda temel, mutlak ve vazgeçilmez parçalardır. Ancak bütün insanlarda bulunan bu parçaların her biri, vücutta bulundukları yerleri, görevleri ve şekil bakımından genel hatları ile ortak özellikler taşımalarına rağmen, ayrıntılarda dünyadaki insan sayısı kadar farklılıklar gösterirler. Bilindiği gibi parmak izi yanında, gözün yuvarlak renkli kısmı olan irisin de her insanda farklı ve her insana özgü farklı bir örnekte olduğu belirlenmiş olup, son yıllarda özellikle gizlilik gerektiren işlerde çalışanlarda kimlik yerine kullanılmağa başlanmıştır.

İnsan vücudunun madde-doku kısmı, farklı görevleri olan 13 doku sisteminden oluşmuştur; Sinir sistemi (SS), Kalp-Damar sistemi, Solunum sistemi, Sindirim sistemi-mide-barsak-karaciğer, Boşaltım sistemi-Böbrekler, Üreme-cinsiyet sistemi, İskelet sistemi-kemikler, Kas sistemi, Bağ dokusu-kıkırdak sistemi, Kan sistemi, Deri ile dokunma-ağrı-ısı algılama sistemi, İmmün sistem-savunma-bağışıklık sistemi ve Hormonlar sistemi.

Doku ırkları ve <u>vücut nesli</u>

Vücudun doku sistemleri, vücudun yaşamının devamlılığı için farklı görevleri yerine getirmek üzere düzenlenmişlerdir. Her sistem kendine özgü özellikleri olan hücrelerden, diğer bir ifade ile bireylerden, dolayısıyla bu bireylerin oluşturduğu birer toplumdan oluşur. Her bir sistemin hücreleri, diğer sistemin hücrelerine gerek şekil, gerekse içyapı ve çalışma özellikleri yönünden birbirlerine benzemezler ve oldukça farklıdırlar. Dolayısıyla her sistemi oluşturan hücreler farklı olduğuna göre, her bir sistem farklı bir ırkın bireylerinden oluşmuş demektir. İşte bu farklı ırklar birlikte vücut neslini oluşturmaktadırlar. Çünkü farklı olan bu sistemler, vücut makinemizin vazgeçilmez ana parçaları, önemli kısımlarıdır. Ve bu parçaların bir arada vücutta oluşları sonucu canlı ve sağlıklı bir vücut gerçekleşmekte ve yaşayabilmektedir.

Her bir doku sistemi, vücudumuzun birer ırkı olarak

tanımladığımız gibi, ortak temel yapılar olarak aynı özellikli iskelet, kollar, bacaklar, gözler, kulaklar, burun, ağız ve iç organlara sahip insanlardan oluşmuş olan tüm insan topluluklarını ortak bir isimle **insan nesli** olarak tanımlayabiliriz. Vücudun sinir sistemi dahil diğer organ ve sistemlerini (karaciğer, akciğerler, böbrekler, sindirim sistemi gibi), farklı ırk ve renkte olan ve farklı diller konuşan **ülkelere**, bu sistemlerin organlarındaki hücreleri de **halk** olarak isimlendirebiliriz. Hz. Ali bu beraberliği şu şekilde ifade etmiştir: *"Halk iki sınıftır: Birincisi dinde senin kardeşindir, ikincisi yaratılışta senin eşindir."*

Her bir ülkede (organda) yaşayan ırklarda (hücre topluluğunda) farklı olan, fizyonomi diye tanımladığımız dış görünüm, boy ve deri rengidir. Daha ayrıntılı bakarsak her bir organın hücreleri gibi, her insan ırkında da duygusal yapı, olaylara yaklaşım ve değerlendirme ile kişilik karakterleri de farklıdır. Yine son yıllarda anlaşılmıştır ki insan ırkları arasında vücudun İmmün sistemi dediğimiz savunma sistemi gibi organların hücre yapıları, enzim ve hormonal sistemler de birbirinden farklıdır. Irklardaki bu içsel ve şekilsel farklılıkları sağlamak üzere tüm vücudun inşaat projesinin kodlanmış olduğu genlerimizin ancak %0,1'lik kısmı kullanılmakta, %99,9 gen ise tüm insanlarda ortak olan özellikleri sağlamaktadır.

Her bir sistem iç işlerinde özgürdür. İlahi düzen gereği programlanmış olduğu görevini, sağlıklı olduğu sürece en iyi şekilde ve aksatmadan yerine getirir. Dış işlerinde ise diğer tüm sistemler ile ayrı ayrı karşılıklı dayanışmalı bir iletişim halindedir. Böylece sinir sisteminin diğer sistemlerle olan iletişimi kendisine de katkı sağlayacak şekilde karşılıklı bir özelliktedir. Bu iletişimde temel prensip, birbirlerini kösteklemek değil, desteklemek şeklindedir. Çünkü sinir sistemi gibi tüm sistemlerin temel çalışma amacı organizmayı canlı tutmak ve zarar verici birimlere karşı güçlü kılmaktır.

Hangi sistem olursa olsun bir sistemin mevcudiyetinin devamlılığı diğer sistemlerin varlığına bağlıdır. Bir sistemin herhangi bir şekilde işinin aksaması, yani hastalanması diğer sistemler üzerinde mutlaka az veya çok olumsuz bir etki yapar. Buna göre de her sistem değerlidir ve hiçbir sistemin diğer bir sistem veya sistemlerden daha az veya daha fazla bir değerliliği, üstünlüğü yoktur. **Farklılık,** temelde sadece **görev farklılığıdır.** Ve bu farklılık olmazsa olmaz, mutlaka gerekli ve vazgeçilmesi imkânsız sözde bir farklılıktır. Diğer bir ifade ile her bir sistem ve sisteme ait olan organ, her biri dünyada tek olan insan vücudunun, farklı gibi görünen fakat bir arada oluşları sayesinde vücudun tamamlandığı ve bir olanın birliğini sağlayan parçalarıdır. Tek başlarına, bir bütün olan vücuttan ayrı ve her yönden bağımsız bir yapı değil, bir bütünün görev ve yapı yönünden farklı parçalarıdırlar.

Farklı ırklardan oluşmuş insan neslinin bu farklı ırkları da, dokusal sistemlerin dayanışması gibi bir dayanışma içinde olmalıdırlar. Çünkü hangi ırktan olursa olsun tüm insanların dini inançtaki hedefleri tek Allah'a teslim olma inancıdır. Her ırkın değil de tüm insanların Allah'ı bir olduğuna göre de, Allah inancı temelinde bir ayrılık söz konusu değildir. Farklı ırk veya toplumların ibadet ve dua şekilleri farklı olsa da, **hedef aynı**, ancak **izlenen yol farklı** olmaktadır. Biliyoruz ki hedefi aynı olan tüm işlemlerde, sadece izlenen yolun farklı olması bir anlam teşkil etmemektedir. Çünkü ortak hedefe götürecek her girişim ve her yol doğrudur. Bu nedenle farklı yollar izleyenlerin, sadece farklı yollarda bulunmaları nedeniyle anlaşmazlığa düşmeleri ve birbirlerini düşman olarak görüp kavga etmeleri büyük bir yanılgıda olmaları demektir. Aynı sofrada bir araya gelip yemek yemeleri gereken, fakat farklı yemekleri sevmeleri nedeniyle artık kavga etmemeleri ve başkasını kendi beğendiği yemek cinsini beğenip zorlamayan ve aynı sofrada birlikte olmayı kabul eden gruplar olmaları örneğinde olduğu gibi. Yani farklı din ekollerinde olanla-

rın tek din olan Hz. İbrahim'in İslam ortak dininde bir arada yaşamaları istenmektedir.

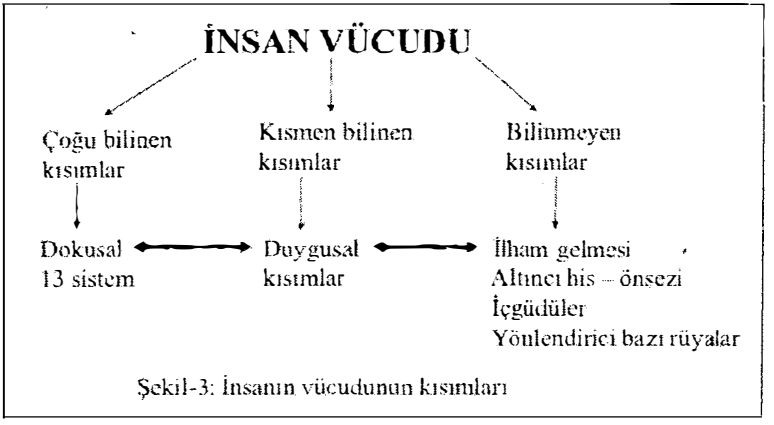
Kur'an'da (**Hucurat-13:** *Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız/ anlaşmanız/ kaynaşmanız için sizi milletlere/boylara/topluluklara ve kabilelere ayırdık.* **Rum-22:** *Göklerin ve yerin yaratılmasıyla, dillerinizin, renklerinizin farklı olması da O'nun delillerindendir. Bunda ilim sahipleri için elbette ibretler vardır.)* belirtilmiş olduğu gibi insan neslinin **farklı ırklarda, renklerde** yaratılmış olması, vücudun dokusal sistemlerinin birlikteliği ve karşılıklı dayanışmaları gibi, farklı ırklardaki insanların da dayanışmayı öğrenmeleri ve **kaynaşmayı becerebilme**lerini amaçlamış olmaktadır. Diğer bir ifade ile, ırka dayalı farklılıkların birliğe yönlendirici yönü, insanın Allah tarafından tabi tutulduğu en önemli **sınavlardan biridir.** (***Yunus-19:*** *İnsanlar bir tek ümmetten başka değilken, ihtilafa düştüler. Eğer Rabbinden bir söz öne geçmemiş olsaydı, tartışıp durdukları konuda aralarında hüküm verilirdi.* **Hud-118-119:** *Eğer Rabbin dileseydi insanları elbetteki bir tek ümmet yapardı. Ama çekişmeye devam edeceklerdir. Rabbinin rahmet ettikleri müstesna).* Çünkü bu sınavda, insanı doğduğu ülke, şehir, aile bireyleri, ırkı, rengi ve şekli yönünden eleştirmemiz veya benimsememiz, gözümüzde büyütüp farklı görmemiz veya küçük görüp alay etmemiz ve hor görmemize ilişkin düşünce ve davranışlarımız birer sınav olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla ırklar, toplumlar ve milletler farklı parçalardır, fakat tam bağımsız, yani mutlak ayrı ayrı parçalar halinde değildirler. Gerçekte bir bütünün parçalarıdırlar. **Yunus Emre**'*nin "72 millete bir göz ile bakmayan, şer'in (kâinatın) evliyası (sahibi) olsa da hakikatte asidir"* özdeyişi ile bu durum çok güzel özetlenmekte ve vurgulanmaktadır. Çünkü Allah'ın yaratıştaki bu farklılıkları sadece şekil ve görüntü farklılığıdır ve dini ayırımcılığa dayanan bir temeli yoktur.

Tevrat'ta bu konuda şu mesaj dikkati çekmektedir **(Süleyman'ın Meselleri Bap 17/5:** *Fakirle istihza eden, onu Yaratanı hor görür. Ve felakete sevinen suçsuz tutulmaz.)* (5).

İnsanlar dış görünüşleri, deri renkleri ve boyları bakımından her ne kadar farklı ırk ve renklerde yaratılmışlarsa da örneğin beyin, tüm insanlarda beyaz renktedir ve tüm insanlarda kasların, damarların ve tüm iç organların renkleri aynıdır. Yani vücudun ırklara göre farklı olan kısımları sadece beyaz, sarı, esmer, kahverengi veya siyaha yakın renkteki derileri, saçları ve göz renkleridir.

Duygu ile ilgili kısmen bildiğimiz kısım

Vücudumuz, büyük oranda **bilebildiğimiz doku ile ilgili maddi sistemler yanında,** elle tutulmayan ve gözle görülmeyen, ancak fark edilebilen özellikteki ve bu nedenle **kısmen bilinen** olarak tanımlayacağımız **duygu ile ilgili yapımız,** kişilik özelliğimiz ve moral durumumuz dediğimiz bir kısımdan da oluşmuş bir varlıktır (Şekil-3). Ve bu duygu ile ilgili yapımızı oluşturan özelliklerin de organizasyon merkezi beyindir. Dolayısıyla beynimizde iç organlarınız ve diğer vücut yapılarımız yanında, duygu ile ilgili yaşantımızı da yöneten merkezler yer almaktadır (ikilem prensibi).

Şekil-3: İnsanın vücudunun kısımları

Vücudun her tarafında bulunan mikro alıcı organeller (reseptörler) aracılığı ile algılanan maddesel uyarılar dışında, beynin iç kısmında bulunan ve Limbik Lob adını verdiğimiz yapılar tarafından algılanan psişik, duygusal-emosyonel uyarılar da sürekli olarak algılanmaktadır. Duygusal beyin olarak adlandırdığımız limbik lob, beynin ortasında bulunur **(Mülk-23:** *De ki: "O'dur ancak sizi yaratan, size dinleyecek kulak, görecek gözler, duygulanacak gönüller veren! Fakat sizler pek az şükrediyorsunuz).*

Mevlana'ya göre bazı hayvan türleri, insanda bulunan duygusal bir özelliği temsil etmekte ve özellikle belirli bir duyguyu taşımaktadırlar. Örneğin Bülbül, gül ile birlikte seven ve sevilenin dönüşünü karakterize ederler, kaz hırsı, papağan anlamadan tekrar etmeyi, karga nefse, kuzgun kuşu ölümü, horoz şehveti, fare tehlikede gözden kaybolmayı, köpek adiliği, porsuk zahmet ve cefa ile olgunlaşan müminin karakterini, eşek inatçılığı, tavus kuşu ise makamı temsil eder. İncil'de de **(Matta Bap-10/16:** *...yılanlar gibi akıllı ve güvercinler gibi saf olun)* açıklaması yer almaktadır (5). Dolayısıyla Dünya'daki canlıların en mükemmeli olan insan, birer örneği hayvanlarda bulunan **tüm duyguların bir kombinasyonu olan canlı** konumunda olmaktadır. Ki bu duygular NEFS olarak tanımlanmaktadır.

Bir düşünce, öğrenme veya bir bilgiyi alma veya verme sırasında duygusal beyin ya devreye girer (içten-samimi-sevgi gibi veya nefret-isteksizlik-sevgisizlik gibi duygu yüklü düşünce veya bilgi) veya sadece duygusal beyin dışındaki merkezler devrededir (duygudan yoksun kupkuru bir düşünce-görüş-bilgi). İman ve dini prensiplerin duygusal beyinle birlikte benimsenmediği, dolayısıyla Kur'an mesajlarının anlamadan sadece ezber düzeyde okunduğu durumlarda duygusal beyin devreye girmediği için (veya sadece makamdan etkilenme ile sınırlı), bu aktiviteler kişinin tüm beyin birimlerine, dolayısıyla da yaşamına ve davranışlarına yansımayacaktır. Bu nedenle Kur'an mesajlarının duygu yüklü olmaksızın ve

anlamadan okunması veya ezberlenmesi, kişinin bunları içten hissederek ve benimseyerek konsantre olması olamayacağı için, papağanın bazı sözcükleri ezbere tekrarlaması düzeyinde kalır. Anacak bu durumdaki bir insanın papağandan farkı, kelimelerin nağmelerinden etkilenmesi olur, o kadar.

Kişi bir şeyi tam benimsemiştir dediğimizde, benimsediği şey tüm beyni tarafından algılanmış ve artık beynine iyice kazınmıştır diyoruz. Ve artık kişi benimsediği konuda davranışını ve konuşmasını tüm beyni ile gerçekleştireceği için, duygusunu katarak ve içinden hissederek davranmış veya konuşmuş olacaktır. Diğer bir ifade ile içtenlik ve duygusal etki, davranışa ve konuşmaya yansıyacaktır. Konu sadece teorik düzeyde kalmamış, pratik düzeye de yansımış, yani teorik ve pratik birliktelik sağlamıştır artık.

Kur'an da iman etmeyi ve Allah'ın birliğini kabul etmeyi, bu temel açıklama paralelinde iki aşamaya ayırmaktadır; 1) İman şartlarının söz düzeyinde olması, 2) İman şartlarının tüm beyin birimlerine yayılması ve dolayısıyla kişinin davranışına, yaşantısına ve düşüncesine yansıması **(Hucurat-14:** B*edeviler dedi ki: "İman ettik" De ki "Siz iman etmediniz, ancak "İslam/Müslüman/ Tek Allah'a teslim olduk" deyin. İman henüz kalbinize inmiş değildir).* Bu ayetten de anlıyoruz ki Kur'an'ın istediği ve insandan beklediği iman, yüzeysel değil, davranış ve düşünceye yansıyacak şekilde tüm beyin tarafından benimsenmiş imandır.

Dinin ne olduğu ve kurallarının Kur'an'ın mesajlarından öğrenilmesi yanında, anlayarak okuma ve öğrenme kadar, hatta daha da önemli olanı bu kuralların kişinin yaşam şekline, aktivitelerine ve **davranışlarına yansıyabilmesidir (Ankebut-3:** *Allah, özüyle/düşüncesi/niyetiyle sözü/davranışı bir olanları elbette bilecektir. Ve O, yalancıları da elbette bilecektir.).* Duygusal beyni devrede olmayan bir kişinin bencilliği daima ön planda olur ve sonunda şeytan'ın yandaşlığına yönelme riski fazla olan bir konuma gelir.

Duygusal beyin sevgi, hoşlanma, zevk alma ve huzur duyma gibi beyine olumlu katkı sağlayan duygular yanında nefret etme, beğenmeme gibi olumsuz etkili duyguları da kapsar. Ancak sağlıklı bir beyin, daima olumlu katkılar sağlayacak duyguları tercih eder ve insanın bunlara yönelmesini, hatta aramasını ister. Bu nedenle de **beynin haz duyma, zevk alma merkezi** dediğimiz bu beyin kısmı, başlıca görme (bakışma, güzellik, manzara, görsel sanat, resim, heykel vs), işitme (güzel ses, müzik), tat alma (damak tadı, lezzet verici gıda), dokunma (şefkatli, şehvetli kucaklaşma, cinsel organların uyarılması vs) ve koklama yolları ve ilgili organları kullanarak uyarılmalı ve buradaki sinir hücreleri daima çalıştırılıp aktif halde tutulmalıdır. Örneğin bir manzara, müzik parçası, resim, heykel gibi güzel sanatlar içindeki her aktivite beyine olumlu katkı sağlayıcı etkiye sahiptir ve duygusal beyindeki ilgili sinir hücrelerini aktive eder. Dolayısıyla duygusal etki yaratacak bir davranışı veya bir duyguyu yaşamayıp bastırıp söndürmek demek olan engellemek, bu duyguyu patlamaya hazır bir bomba haline getirmek demek olacaktır. İşte kişinin irade gücü kuvvetli ise bu bomba patlamaz, ancak kişi huzursuz, mutsuz ve sinirli bir yapıda olur veya beynin "Kullan ya da kaybet" prensibi gereği bir süre sonra çalıştırılıp aktif tutulmayan duygu merkezindeki sinir hücreleri körelir. Böyle bir kişi de zamanla ya aktif agressif veya pasif agressif bir kişi haline gelir. Kur'an da duyguların tatminine ve engellenmemeleri gerekliliğine önem vermektedir **(A'raf-32:** *De ki; Allah'ın kulları için çıkardığı süs ve güzelliği, hoş ve temiz rızıkları kim haram etmiş.).*

Güzel sanatlarda amaç, hoşlanılan ve huzur verici etkisi olan bir nesneye değer vermektir. Yoksa Kur'an'da şirk koşma dediğimiz ve Allah'tan başkasını kuvvet kabul edip ondan yardım dileme ve inanma, tapma söz konusu değildir. İnsanın dini bilgi ve kurallarının kitabı olan Kur'an'ı asırlar öncesinin

insanının bilgi seviyesini azlığı nedeniyle olan yorumlama eksikliği ve hataları sonucu, insan resmi çizme ve heykel yapma sanatlarının yasaklanmış olması ve halen bu düşüncede olan kişilerin varlığı oldukça üzüntü vericidir.

Müzik ve nağmeli sesleri alıp insan ruhuna duygusal etki oluşturmak üzere hizmet etmek için yaratılmış olan müzik merkezindeki sinir hücrelerinin bu görevlerini ve insan ruhuna olacak etkilerini esirgememek, aynı zamanda yaratılışa uygun davranmak demektir. Çünkü müzik merkezinin insan beyninde olmasındaki amaç ve hikmet, kişinin duygusal yönünün gelişmesinde bir araç olarak kullanılması ve kişinin duygu yapısının, dolayısıyla olumluluğunun gelişmesine katkı sağlanmasıdır. Tersine, insanı bu duygudan mahrum bırakmak ise Şeytan taraftarlığına hizmet etmek demektir. Çünkü Şeytan'ın insanı Allah'a yakınlaştırmamak için kullandığı yöntemlerden biri de kişinin duygusuzluğu, katı oluşu ve merhametsizliğidir.

Müzik ile ilgili sinir hücreleri gibi ayrıca resim ve heykel gibi güzel sanatlarla ilgili sinir hücreleri, uyarıldıklarında hemen duygusal beyni de uyarır ve kişinin huzur ve rahatlık duygusu hissetmesini sağlarlar. Dolayısıyla **"Müzik ruhun gıdasıdır"** deyimi bizce eksiktir ve bu deyimin "Müzik gibi **güzel sanatların her türlüsü ruhun gıdasıdır"** şeklinde olması daha doğru olacaktır. Çünkü evrende sürekli ve her bir yaratılmış aleme yönelik özel evrensel ritimler söz konusudur. Kur'an, hem evrendeki bu ahenkli ritmi, hem de beynin zevk merkezlerinin normal (itidal üzere) olan durumunu "güzellik" olarak sembolleştirmektedir. **(Rahman-60:** *Güzel düşünmenin, güzellik üretmenin karşılığı güzellikten başkası olmayacaktır.* **Yunus-26:** *Güzel düşünüp, güzel davrananlara güzellik var, fazlası da var.). Güzel sanatlardan olan resim ve heykel yapmak ile ilgili olarak da Prof. Öztürk'ün ifadesi ile şunu söylemek mümkündür: "Bunları yapmak değil, bunlara tapınmak ve Allah ile ortak koşmak yasaktır."* (6).

Eski Türkler ve Sümerler, mabetlerinde dini törenlerini musiki ile yaparlardı. Çünkü başta müzik olmak üzere tüm güzel sanatlar birer frekanslı enerjilerdir ve bu özellikleriyle de evrenseldirler (7, 8). Mevlevi ayinleri de u uygulamanın bir devamı olmaktadır (9).

Mevlana'ya bir adam gelerek, musikinin helal olduğuna dair hiçbir yerde bir kayda rastlamadığını anlatarak musikinin günah olduğunu söyler. Mevlana, bunu söyleyen adama *"Musiki evrenin sesidir, günalı değildir"* dese, ham sofu, iddiasının dozunu daha da arttırabilir diye düşünürken adam tekrar: *"Biz bir eşek yükü dolusu kitap okuduk. Helal olduğuna dair bir bahis bulamadık"* deyince, Mevlana şu cevabı verir: *"Evet, bir eşek yükü dolusu kitap okumuşsunuz, ama eşekçe okumuşsunuz"* der (4).

Duygusal uyarıların ilk 5 yaşlarda yoğun ve devamlı tatmin edilmesi önemli olduğu gibi, bu tatmin edilme tüm yaşam boyu da önemlidir. Çünkü beyin ömür boyu uyarılma yanında öğrenmeyi de sürdüren bir özelliktedir.

Kur'an'ın düz bir okuma şeklinde değil de melodik ve müziksel bir özellikte insanlara sunulması, beyindeki müzik merkezinden yararlanarak insanın duygulanması-etkilenmesi yönüne hitap edilmek istenmesindendir. Çünkü Kur'an okunurken anlamı anlaşılsa da anlaşılmasa da musiki makamı bile tek başına insanda duygusal bir etki yaratmakta ve huzurlu bir duygu oluşturmaktadır.

Olumlu duyguların tatmini nasıl beyinde olumluluklar yaparsa, kişiyi gergin yapan hile, entrika, düşmanlık, kıskançlık, haset, tembellik, aşırı ve yersiz hırs da önce beyinde limbik lobda zorlanmalara ve düzensizliklere yol açar, daha sonra bu düzensizlikler ruhsal dengeyi ve iç organların çalışmalarını olumsuz etkileyecektir. Dolayısıyla **"Erkekler ağlamaz"** deyimi tehlikeli bir deyim olmaktadır.

Bu nedenle ve tekrar vurgulamak gerekirse, hangi yaş ve cinste olursa olsun tüm insanlar olarak gülmemiz gerektiğin-

de gülmemiz, ağlamak gerektiğinde de ağlamamız, acıkınca yememiz, susayınca su içmemiz, cinsel olgunluğa gelince evlenineeye kadar karşı cins ile olan arkadaşlık iletişimini engellememiz ve normal düzeylerde yapmamız yaşamsal bir önemdedir.

Yemek ve su ihtiyacımızı gidermek nasıl tarafımızca normal karşılanıyor ve bunları yaparken utanmıyorsak, birbirimizden çekinmiyorsak, **cinsel isteklerimizi de karşılanması gereken doğal işlemler olarak görmemiz gerekmektedir.** Çünkü cinsel açlık olunca, limbik lobdaki merkezler, aynen acıkma veya susama merkezleri gibi kişiye cinsel ihtiyacını gidermesi için telkinde bulunmağa başlarlar. Cinsel dürtülerin ayıp, günah veya yasaklarla bastırıldığı toplumlarda cinsel suçlar daha sık olmaktadır. Dolayısıyla cinsel konulardan bahsedilmesinin, doğal bir beden aktivitesi ve ihtiyacı olarak değerlendirilmesi ve yasaklanmaması gereklidir. Ancak cinsel konuların konuşulması, bu konudaki bilgilerin doğal seyirlerinin açıklanması kesinlikle serbest olmalı, ancak zararlı yönlerinin de açıklanmasıihmal edilmemelidir.

Cinsel isteği, cinsel organlara zarar vermeyecek sınırlılıkta olmak şartı ile (dolayısıyla cinsel zarar sınırına ilişkin anatomik ve fizyolojik cinsel eğitim çok önemli) ve duygusal güzellikleri paylaşmaya müsaade edecek şekilde bilinçli ve özgür bir ortamda, karşılıklı iyi niyet ve anlaşmaya dayalı, birbirlerine ve başkalarına da zarar vermeyen ve **(Bakara-235:** *Meşru ve helal söz dışında onlarla gizli buluşma için sözleşmeyin.)* ayetinde vurgulandığı gibi **flört** sınırı ile gidermek gerekmektedir.

Allah, ifrat ve tefrit diye tanımlanan aşırılıkları istemediğini birçok ayetinde belirtmiş ve çok çok aşırıya gidip artık affedilmeyecek duruma gelmiş olanları da insan yerine maymun karakterinde olarak tekrar yaratacağını belirtmiştir **(Bakara-65-66:** *(İsrail oğulları) İçinizden cumartesi istirahat günü yasağını çiğneyenleri elbette bilirsiniz. Biz onlara: "**Sefil maymunlar olun!**"* dedik. **67:** *Ve bunu, önündekilere ve ardından gelecekle-*

re ibret bir ceza, (Allah'ın azabından) korunanlara da bir öğüt yaptık. **Araf-166:** *Yasaklandıkları şeylerden vazgeçmeye yanaşmayınca ve daha da azıtınca onlara* ***"aşağılık maymunlar olun"*** dedik.). Ve sadece din hakkında kendileri ile savaşarak ve ülkelerinden çıkararak aşırıya kaçanlarla **dost olunmaması**nı istemektedir **(Mümtehine-9:** *Allah, yalnızca sizinle din hususunda savaşanlar, sizi yurtlarınızdan çıkaranlar ve çıkarılmanıza arka çıkanlarla dostluk etmenizi yasaklıyor size.).* Dolayısıyla olumluda aşırı sevinme, olumsuzda ise aşırı üzülme gibi aşırı duygusal davranma ve duyguları zorlama veya hiç kullanmama uygun bulunmamaktadır.

Sinir Sistemi, tüm sistemlerden olduğu gibi kendi içinde ayrı bir bölüm olan duygu ile ilgili idare merkezinden de (Limbik lob) devamlı uyarı, yani haber alır. Aldığı bu haberlere göre değerlendirmeler yaparak tüm sistemlerin ve dolayısıyla tüm vücudun yaşamının devamlılığı ve sağlıklılığı için uygun gördüğü ortak kararı alır ve tüm sistemleri haberdar eder. Dolayısıyla sağlıklı olduğumuzda düşüncelerimiz, ruh halimiz ve moralimiz iyi olmakta, bir yerimiz hastalanınca ise duygu durumumuz olumsuz etkilenmekte ve moralimiz bozulmaktadır. Duygu durumumuz düzgünse, bu düzgünlüğün etkisi ile beyin ve organlarımızın çalışması olumlu etkilenmekte, bozuksa tüm organlarımız olumsuz etkilenmektedir. Beynin duygu ile ilgili kısmının bu olumsuzluk durumu kısa süreli ise, adaptasyon mekanizmaları sayesinde organlarda kalıcı bir olumsuzluk ve herhangi bir doku harabiyeti gelişmemektedir. Kısa süreli ve hafif derecede olan stresler (alınganlık, dedikodu, basit bir haksızlığa uğrama, çekişme, anlaşmazlık, hafif korkular vs), beynin savunma birimlerinin aktif olmalarını sağlama yanında, bu sistemlerin daha uzun süreli ve şiddetli olan streslere (kızgınlık, ciddi bir haksızlığa uğrama, iftira, düşmanlık ve nefret hissi, sevdiği birinin kaybı, ağır bir hakaret, ciddi bir korku vs) karşı koyma güçlerini (dikkat, öğrenme becerisi gibi) de arttırırcı bir etki yapar **(Azı karar, normali yarar, az veya çoklukta aşırılık zarar kuralı).**

Duygu ile ilgili olan beyin kısmının, saydığımız stres olaylarına karşı olan olumsuz etkileri ani ve çok şiddetli veya hafif fakat uzun süreli olursa organlarımızda kalıcı bir hastalık oluşmasına yol açmaktadır. Şeker hastalığı, astım, romatizma, tansiyon yüksekliği, ülser ve bazı kalp hastalıkları bu şekilde oluşan hastalıklardır. Yoğun stresli bir yaşam tarzı olanlarda (gergin, mutsuz, başarısız, aşırı yorgun) bu tip hastalıkların oluşma riskinin, az stresli olanlara göre 3 kat daha sık görülmeleri bu nedenlerledir. Bu olumsuz duygu ile ilgili etkiler, aynı zamanda vücudun savunma sisteminin **(İmmün sistem-Bağışıklık sistemi)** zayıflamasına da neden olmuşsa o zaman vücutta kanser dediğimiz hastalık gelişecektir. Tersine, olumlu düşüncede olma, moralli olma yanında sorunlarını paylaşma, dertleşme ve sosyal dayanışma içinde olmanın da İmmün sistemi kuvvetlendirme, hastalıklara dayanma gücü ve iyileşme şansını arttırmada çok önemli rolleri olmaktadır. Bu nedenle doku sistemlerinin sağlıklılığı için beynin duygu ile ilgili olan kısmının, duygu durumunun sağlıklılığı için de bütün doku sistemlerimizin sağlıklı olmaları gereklidir.

Tam bilemediğimiz duygu ile ilgili yönlerimiz

Kısmen bilebildiğimiz duygu ile ilgili özelliklerimiz (hoşlanma, nefret etme, kızma, kin tutma, korkma, sevinme, acıkma, susama, cinsel arzu-şehvet gibi) dışında, şimdilik **tam bilemediğimiz duygu ile ilgili yönlerimiz** de bulunmaktadır. Bunların başlıcaları şunlardır:

1. İlham diye de tanımlayacağımız içe düşünce-fikir doğması,

2. Karşısındakinin ne düşündüğünü bilebilme ve olacakların bazısını önceden hissetmeyi ifade etmek için kullandığımız **altıncı his** veya önsezi,

3. İçgüdülerimiz ve

4. Gördüğümüz **bazı rüyalarımız.**

Çevreden veya vücudun kendi yapılarından beyne gelen uyarıları algılayan merkezler ve limbik lobdaki duygusal merkez dışında, **altıncı his** dediğimiz işlevlerimizle ilgili merkezler de bulunmaktadır. Altıncı his, bazen Allah tarafından görevlendirilmiş Melekler tarafından düşünce olarak bizlere gönderilen yönlendirici uyarılar olmakta ve bunlar içimize doğan ve ilham diye tanımladığımız görüşler şeklinde bize ulaşmaktadırlar.

Daha önce belirttiğimiz gibi bir davranışımız veya vücut hareketimiz önce niyet edilmekte, yani düşünülmektedir. Dolayısıyla faaliyet öncesi olan bu düşünce sırasında bir enerji oluşmakta ve bu enerji yapılacak davranış veya faaliyetin ön projesi-prototipi olmaktadır. İşte bu ön proje enerjisinin, başka kişi veya kişiler tarafından algılanması ve olacağını henüz davranış yapılmadan veya bir düşünce sözel veya yazı ile açıklanmadan önce sezilmesi ve bilinmesi durumuna **ön sezi – düşüncenin okunması – telepati** (eski deyimle hiss-i kablel vuku) diyoruz. Bazı kişilerde az, bazılarında kuvvetli, bazı hayvan türlerinde (köpek-kedi gibi) ise oldukça kuvvetli olan düşünce ve duyguların sezilmesine ait algılayıcıların beynin neresinde olduklarını henüz tam bilemiyoruz.

Bunun gibi içgüdülerimize (vicdan, hırs, sevgi, nefret, acıma, kıskanma, merhametli oluş gibi) ait merkezin de beynin neresinde olduğunu şimdilik tam bilemiyoruz. Ancak kabaca ve muhtemeldir ki ön beyin kısmındadırlar diye bir görüş ileri sürebiliyoruz.

Doku Sistemleri ve Duygu ile ilgili kısmın dayanışması

Doku sistemlerimiz ve duygu ile ilgili kısımlarımız, dolayısıyla kişilik yapımız da sürekli olarak karşılıklı bir etkileşim içindedirler. Aynı şekilde vücudumuzun bilebildiğimiz dokusal sistemleri ve duygu ile ilgili kısmımız gibi, tam anlamıyla bilemediğimiz yönlerimiz olan içe düşünce doğması (ilham), altıncı his ve rüyalarımız da birbirleri ile sürekli bir etkileşim

içindedirler. Bunlardan özellikle organik bir hastalık veya moral bozukluğumuz, rüyalarımızı hatta altıncı his yeteneğimizi nasıl etkilerse, kötü bir rüya bazen sistemlerimizden bir veya birkaçını ve duygusal halimizi olumlu veya olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir.

Sinir sistemi dahil diğer tüm sistemlerin, dolayısıyla da **genel vücut sağlıklılığı** çok önemlidir. Gerek vücudun inşa edilmesi, gerek gelişmesi ve gerekse bu sıralarda oluşan ve beyni etkileyen o kadar çok olay ve etken var ki, sapasağlam doğmak ve sağlam olarak gelişmek ise çok büyük bir şans işi. Dolayısıyla **noksansızlık ve mutlak bir mükemmeliyet mümkün değildir.** Bu nedenle her insanda mutlaka açık veya gizli, hafif veya belirgin, ruhi dengesine ait, beden yapısı veya organlarına ait bir eksiklik veya zayıflık vardır. Çünkü yaratılışı gerçekleştiren Allah, ihtiva ettiği özellikler yönünden insanın mükemmel olmasına müsaade etmemiştir.

Dokuya ait bütün vücut sistemlerinin ve duygu ile ilgili yönlerimizin sağlıklı ve dengeli çalışmalarını beyin organize etmekte, ayrıca diğer tüm sistemler arasında bulunan karşılıklı etkileşimi de beyin dengelemektedir. Dolayısıyla tüm **sistemlerin genel koordinatörü sinir sistemi** (SS) olmaktadır. Genel koordinatör konumundaki beyin, çalışma kapasitesi yönünden tüm insanlarda eşit düzeyde değildir. Beynin bu kapasitesinin insan ırkındaki dağılımı Allah'ın Dağıtım Eğrisi'ne göre olmaktadır.

BÖLÜM-II

GENEL KOORDİNATÖR OLAN BEYNİN TEMEL YAPI ELEMANLARI

Sinir Hücreleri

Sinir Sistemi (SS) başlıca 2 grup hücreden oluşmuştur. Bunlardan birinci gruptakilere Sinir Hücreleri (Nöron), diğer gruptakilere ise destek hücreleri (Glia Hücreleri) adı verilir. Sinir hücrelerinin sayısının 100 milyar, destek hücrelerinin ise 10 katı kadar olduğu tahmin edilmektedir (Tablo-1). Sinir hücreleri arasında ise 100 trilyon kadar bağlantı bulunmaktadır.

Tablo-1: Sinir Sistemi Hücre Tipleri

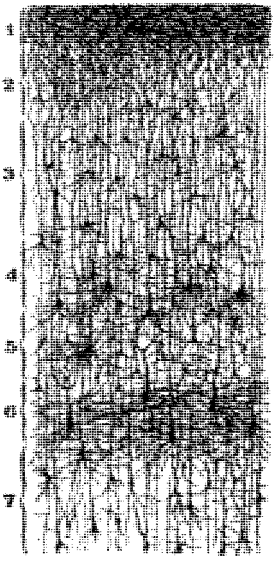
1. Sinir hücresi – Nöron: Gri Madde
- Kabuk: Beyin kabuğu
  Beyincik kabuğu
- Beyin yarımküreleri çekirdekleri
- Beyin sapı çekirdekleri
- Omurilik çekirdekleri birer sinir hücresi gruplarıdır

2. Destek Hücresi - Glia: Beyaz Madde
- Madde taşıyıcı hücreler (Astrosit)
- İnşaatçılar (Oligodendroglia)
- Çöpçü hücreler (Hortega Hücreleri)

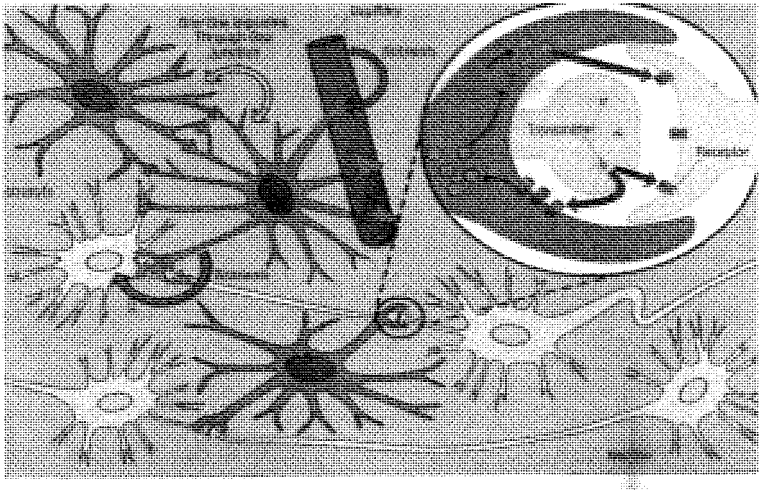
Son yapılan astronomik araştırmalarda galaksi sayısının da 100 milyar ve her bir galaksinin de 100 milyar kadar yıldızı olduğu açıklanmıştır ki bu sayıların beyindeki sinir hücreleri sayısı kadar olduğu görülmektedir.

Sinir hücreleri mikroskop altında gri renkte görüldükleri için beynin gri maddesini oluşturan hücreler olarak kabul edilmektedirler. Bu hücreler beyin ve beyincik kabuğunda, beyin yarım küreleri ortasındaki çekirdeklerde, kafa sinirlerinin başlangıç hücreleri olarak beyin sapındaki çekirdeklerde ve gövde sinirlerinin başlangıç hücrelerinin yer aldığı omurilik çekirdeklerinde gruplar halinde bulunurlar.

Beyin kabuğunu oluşturan sinir hücreleri, farklı şekilleri olan ve her biri birer tabaka gibi üst üste toplam 7 tabaka halinde yerleşmişlerdir. Farklı tabakalarda olsalar bile tüm sinir hücreleri birbirleri ile bağlantılı ve karşılıklı iletişim içindedirler (Şekil-4 ve 5).

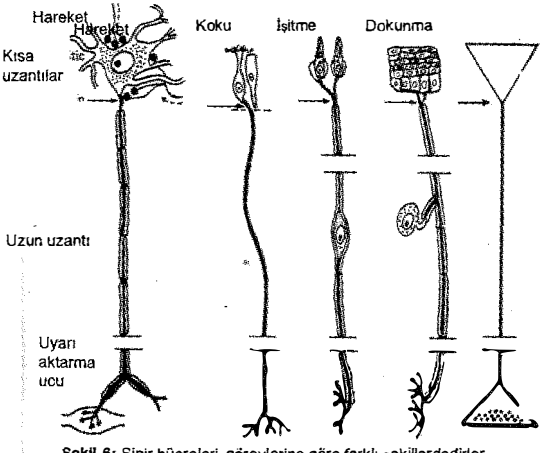

Şekil-4: Beyin kabuğu 7 tabakadan oluşmuş ve her bir tabakasındaki sinir hücreleri farklı şikeldedir.

Şekil-5: Sinir hücreleri ve destek hücreler birbirleri ile bağlantıda

Beyindeki sinir hücreleri, görev özelliklerine göre farklı şekillerdedirler. Ancak bu farklılık, her bir görev grubunun, beynin diğer tüm beyin birimleri ile olan karşılıklı etkileşimi temel prensibinin devamlılığını etkilemez (Şekil-6).

Şekil-6: Sinir hücreleri, görevlerine göre farklı şekillerdedirler

Beyin kabuğunun 7 tabaka oluşu gibi Kur'an'da da 7 kat gök ve yer tanımlanmış ve **7 rakamı**, insanlık tarihi kadar eski görüşlere göre (örneğin Sümer'lerde) de önemli bir rakam olarak kabul edilmiştir (2). Örneğin: Kur'an'ın bir özeti kabul edilen Fatiha suresi 7 ayettir **(Hicr-87**: *And olsun ki, sana ikişerlerden/ikililerden/iç içe kıvrımlar halindeki çift manalılardan yedi ayeti=Fatiha'yı ve Yüce Kur'an'ı verdik.)*, Allah'a ulaştırıcı 7 yol olduğu belirtilmiştir **(Müminun-17:** *Gerçekte Biz, sizin üstünüzde yedi yol/aşama yarattık ve yaratmaktan habersiz değiliz)*, Yedi cennet (tekamül düzeyleri), haftada 7 gün vardır, 7 yaşında süt dişleri dökülür ve azı dişleri çıkar, kadında aybaşı döngüsü 7 x 4=28 gündür, hamilelik süresi 7 x 40=280 gündür, Musevilikte ruhun aydınlanmasını temsil eden şamdan 7 kolludur, Kur'an'a göre Cehennemin 7 kapısı vardır **(Hicr-44** *"O cehennemin yedi kapısı olup, her kapıdan onların girecekleri ayrılmış bir kısım vardır"*), Hıristiyanlıkta 7 ölümcül günah – Gurur, tamah, oburluk, şehvet, öfke, haset ve tembellik, Kâbe 7 kez tavaf edilir, müzikte 7 nota vardır, ışık tayfı ve Gök Kuşağı 7 renkten oluşur, Dünya'nın 7 harikası bulunmaktadır (Mısır piramitleri, Bağdat'ta Babil'in asma bahçeleri, Olympia'da Zeus heykeli, Efes'te Artemis tapınağı, Rodos heykeli, Bodrum'da Halikarnas mozolesi, Mısır'da İskenderiye feneri), Anadolu efsanesi 7 uyurlar, Gök ve yer 7 kat, aşama **(Mülk-3:** *Birbirleriyle uyumlu bir şekilde (tabakalar halinde) yedi göğü yaratmış olan odur.* **Talak-12:** *Allah yedi göğü ve yerden de onlar kadarını yaratandır.*), başımızda 7 delik bulunmaktadır (2 göz deliği, 2 kulak, 2 burun ve bir ağız deliği), Şeytan taşlama 7 ve katları, insanda 7 enerji merkezi (çakra) olduğu: Kuyruk sokumu, cinsel organ, solar pleksus-göbek, kalp, boğaz, alın-göz ve baş çakraları, maddeyi oluşturan atomun etrafında yedi farklı enerji yörüngesi.

Nöron dediğimiz sinir hücresi, toprakta olan kısa kökleri **(Dendritler)**, yumru şeklinde bir kısmı (hücre-gövde)) ve bu kısmın toprak dışında olan tek uzantısı **(Akson)** ve bu uzantının da uç dalları olan bir ağaca benzer.

Hücre, hem kısa uzantıları, hem de doğrudan hücre gövdesinin zarı aracılığı ile sürekli uyarı alır ve gelen çok sayıdaki bu uyarıları değerlendirip bulunduğu ve görevi belli olan ekibin çalışma düzenine uygun olmak üzere bir cevap oluşturur. Oluşan cevap, uzun olan tek uzantı (akson) aracılığı ile ve elektrik akımı şeklinde ilgili yere gider. Cevap ile ilgili olan bu uyarı, uzun uzantının uç dalları şeklindeki ince yan dalların uç kısımlarında bulunan ve sinaps adı verilen uyarı aktarma yerlerinde ilgili birime aktarılır. Bir sinir hücresinde gerek kısa kökleri, gerek hücre zarı ve gerekse uzun uzantısının uç kısımlarında ortalama 1000-5000 kadar sinaps bağlantısı bulunur.

Sinir hücrelerinin sinir sisteminin neresinde yerleşeceği, ne şekil ve özelliklerde olacağı, hızlandırıcı mı, yavaşlatıcı mı görev yapacağı, hangi görev bölgesinde bulunacağı Allah'ın belirlediği ilahi evrensel ölçülere, kurallara (kadere) göre belirlenmekte ve oluşturulan projeye göre gerçekleştirilmektedir. Ve bu proje, gen dediğimiz küçük yapılara yüklenmektedir. Yerleşme tesadüflere göre değil, ilahi evrensel kurallara göre yapılmış olan projeye göre olup, bu projenin de birer kopyası tüm vücut hücrelerinde ayrıca bulunmaktadır. Çünkü doğada her ne oluyorsa, kurallara göre olması gerektiği için olmaktadır. Kader bölümünde değindiğimiz gibi insan olarak bizler de hangi cinsiyette olacağımızı, ırkımızı, vücudumuzun özelliklerini, iyi veya kötü diye tanımladığımız karakter özelliklerinden hangilerine sahip olacağımızı, ülkemizi, şehrimizi, mahallemizi, anne-babamızı, kardeş ve akrabalarımızı, mesleğimizi ve yaşamımızın süresini kendimiz belirleyemiyoruz.. Dolayısıyla dünyadaki varlığımız gibi sinir hücrelerinin varlığı da ilahi bir plan gereği ve kendilerinin bizzat hiçbir katkıları olmaksızın gerçekleşmektedir.

Sinir Sisteminde Destek Hücreler

Sinir sisteminin ikinci tip hücreleri olan destek hücreleri başlıca dört çeşittir. Bunlardan biri olan ve **astrosit** ismi ile tanımladığımız hücreler, hem bürokrat ve idareci konumdaki sinir hücrelerine, hem de diğer destek hücrelerine **madde taşıyan** hücrelerdir (Bak. Şekil-5). Bu hücreler, sinir hücrelerindeki ATP adını verdiğimiz enerjiyi ve düzgün çalışmayı organize etmeye katkı sağlamaları yanında, gerekli olan diğer maddeleri (hormonlar, elektrolitler, eser mineraller, şeker, oksijen) beyindeki temiz kan kılcal damarlarından yeteri kadar alan ve bunları çalıştığı kadar hak eden konumdaki sinir hücrelerine olan dağıtma işini organize eden hücrelerdir. Bu hücreler ihtiyacı karşılarken kendi yaşamı için gerekli olan bir miktar maddeyi kendine de ayırır. İşte astrosit dediğimiz bu hücrelerin emici ve dağıtıcı özellikte iki tip uzantıları bulunmaktadır. Emici uzantıların uçları kılcal kan damarlarının dış yüzeylerine yapışmışken, dağıtıcı uzantıların uç kısımları ise sinir hücrelerinin gövdelerinin dış yüzeylerine yapışmıştır. Bu bağlantıları aracılığı ile astrositler, beynin farklı bölgeleri arasında bilgi iletişiminde sinir hücreleri ile birlikte rol almaları yanında, sinir hücrelerinin çalışmalarını senkronize etmek üzere orkestra şefi görevini de üstlenirler. Astrositler bu görevlerini elektriksel akımla değil, başta kalsiyum ve potasyum olmak üzere kimyasal yol ile gerçekleştirirler. Sinir hücrelerindeki elektrik akımının hızı en az saniyede bir metre iken, astrositlerdeki akımın hızı ise en fazla saniyede 20-30 mikrometre kadar olmak üzere oldukça yavaştır. Son yıllarda yapılan çalışmalara göre astrositlerin ayrıca yeni sinir hücreleri ve sinaps dediğimiz bağlantı yerlerinin oluşumunda da önemli rolleri bulunmaktadır. Bu açıklamalara göre, beynin çalışma kalitesini, diğer bir ifade ile zeka düzeyini sinir hücreleri kadar, astrositlerin sayısı da belirlemektedir. Bu görüş paralelinde, canlılar arasında astrosit sayısının en fazla insan neslinde olduğu belirlenmiştir.

Yine destek hücreleri içinde çöpçü görevini yapan ve bu görevi yerine getirmek üzere farklılaşmış hücreler (Hortega hücreleri) bulunmaktadır. Bu **çöpçü hücreler,** kullanılan enerji maddeleri sonucu oluşan artıkları, çöpleri yüklenip uzaklaştırma görevini yerine getirirler.

Doğanın da çöpçüleri arasında kuş grubundan leş kargalarını ve akbabaları sayabiliriz. Bu kuşlar da doğal nedenler veya hastalıklar sonucu ölen ve ortada kalan hayvanların leşlerini yiyerek bu leşlerin mikrop yuvası olmalarını engellemiş olurlar. Bu kuşların programlandıkları önemli görevleri de bu olmaktadır.

Üçüncü tip destek dokusu hücreleri ise akson dediğimiz sinir tellerinin izolasyon kılıfı görevini gören ve miyelin adını verdiğimiz kılıfı inşa eden hücrelerdir (Oligodendrosit'ler).

Dördüncü tip destek hücreleri ise mikroglia adını verdiğimiz ve sinir sisteminin savunma birimi olan immün mekanizmada önemli görevleri olan hücrelerdir.

Destek hücreleri, sinir hücreleri gibi elektrik akımı dediğimiz uyarı oluşturmadıkları halde, yukarıda değindiğimiz gibi sinir hücrelerinin oluşturdukları uyarının düzgün bir uyarı olması için gerekli müdahaleleri ve ikazları yapabilme ek özelliğine de sahiptirler. Ayrıca sinir hücrelerinin çalışmaları sonucu beyinde hücreler dışındaki ortamda normal miktardan fazla miktarda oluşmuş olan potasyum gibi artık mineraller, zararlı bir etki oluşturmaya fırsat verilmeden bu destek hücreleri tarafından temizlenir. Bu görevlerine baktığımızda sinir hücreleri için destek hücrelerinin varlığı vazgeçilmezdir. Örneğin en basitinden çöpçü hücreleri görevlerini yapmazlarsa beyinde sinir hücrelerinin çalışmaları sonucu oluşan artık maddelerde birikme olur, bu birikme ise sinir hücrelerinin çalışmalarını aksatır. Çöpçülerin çöpleri toplamamasında olduğu gibi hastalanmalar ortaya çıkabilir. Dolayısıyla destek hücreleri, idareci konumdaki sinir hücrelerinin yardımcı personelidirler. Bu iki tip hücrenin birlikte ve el ele çalışması ile

sağlıklı ve ortak tek amaçlı olan sinir sisteminin çalışması ve sağlıklılığı gerçekleşmiş olur.

Buna ilişkin Martin Luther King'in şu deyişi bu önemi vurgulamaktadır *(Bir insan için en iyi şey, işinden zevk almaktır. Eğer sizden sokakları süpürmeniz istenirse, Michelangelo'nun resim yaptığı, Beethoven'in beste yaptığı veya Shakespear'in şiir yazdığı gibi süpürün. O kadar güzel süpürün ki, gökteki ve yerdeki herkes, durup "Burada işini çok iyi yapan bir çöpçü yaşıyormuş" desin*).

Mikro Jeneratörler = En küçük alıcı organeller - Reseptörler

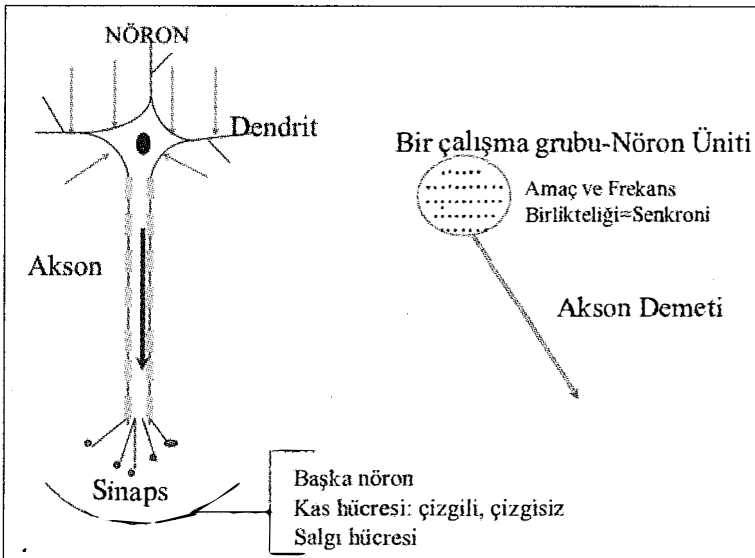
Elektrik akımı şeklindeki maddesel veya psişik uyarıları vücutta ilk karşılayan ve bu uyarıları hemen elektrik enerjisine, akımına çeviren gözle göremeyeceğimiz kadar küçük olan yapılara reseptör **(alıcı organel-sensör)** adı verilir. Herhangi bir uyarıyı elektrik enerjisine çevirme özellikleri nedeniyle bu mikro alıcılara mikro jeneratörler adını da verebiliriz. Birer protein olan bu **organeller,** vücudun cansız kısımları olarak derinin dışına uzamış ve ölü hücrelerden oluşmuş olan **saç, kıl ve tüyler ile tırnakların kesilebilen uzamış kısımlarında bulunmazlar.** Bu nedenle saç ve tırnaklar kesilirken ağrı oluşmaz. Bunların dışında vücudun derisi, vücut boşlukları, damar duvarı iç yüzeyleri, sinir telleri bağlantı yerleri **(sinapslar),** sinir telleri ile kas liflerinin kavşak yerleri (sinir-kas arası sinapslar) ve tüm vücudu oluşturan her cins ve dokunun hücrelerinin dış yüzeyleri ve varsa uzantıları bu alıcı mikro organeller tarafından kaplanmıştır. Organeller, fiziksel, kimyasal veya mekanik her bir farklı duyu çeşidini algılamak için özdeşleşmiş ve sadece özdeşleşmiş olduğu bu duyuyu algılama ve bunu elektrik akımına (uyartıya-impulsa) dönüştürme özelliğindedirler. Transistorlu bir radyonun veya TV cihazının ibresi nasıl bir radyo istasyonuna veya TV merkezinden yayınlanmakta olan yayın kanalına denk gelince ancak ses algılanabiliyor ve görüntü sağlanabiliyorsa, şekilleri ne olursa olsun

bu organellerin tek görevi de, özdeşleşmiş oldukları bir duyuyu alınca bunu elektrik enerjisine dönüştürmektir. Örneğin gözlerimizde sadece ışık ve renkleri algılayınca aktifleşen ve hemen algıladığı ışık-renk uyarısını elektrik enerjisine çeviren organeller vardır. Bunlar ışık uyarısı dışında ses, ısı, koku veya tat uyarılarından etkilenmezler.

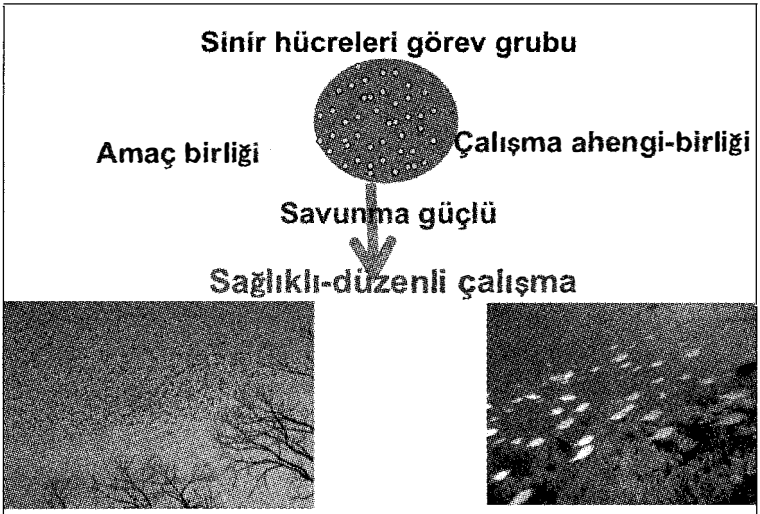
Her bir uyaran çeşidine özdeşleşmiş organeller yanında, ayrıca uyarıcı veya yavaşlatıcı etkili transmitter ve hormon adını verdiğimiz küçük protein zerreciklerinin her bir çeşidine özdeşleşmiş organeller de bulunmaktadır. **Transmitter** ve hormon zerrecikleri ile aktive olan bu organeller, sinaps dediğimiz sinir-sinir veya sinir-kas kavşağında olduğu gibi gerek iç organların, gerekse damar iç yüzündeki hücrelerin yüzeylerinde de bulunurlar.

Sinir Sistemi Irkı-nesli

Gerek sinir hücreleri, gerekse destek hücreleri tek boyda veya tek şekilde olmayıp beynin farklı bölgelerinde ve görev özelliklerine göre farklı boy ve şekildedirler. Nasıl her insan Dünya'da tek ise ve tek yumurta ikizleri bile farklı ise, her bir sinir hücresi veya destek hücresi de tektir. Kendine özgü özelliklere sahiptir. Ancak şekilleri, boyları ve renkleri farklı da olsa tüm hücreler sinir sisteminin hücreleridir ve bulundukları yerlere göre farklı çalışma grupları oluşturarak farklı görevler yaparlar. Her bir grubun çalışması grup içindeki sinir hücrelerinin kuş sürüsü veya balık sürüsü gibi ortak ve ahenklilikleri şeklinde gerçekleştirilir. İster sinir hücresi, isterse destek hücresi olsun, her bir hücre yaratılış sırasında programlanmış olduğu göreve göre beyinde uygun yerdedir ve bulunduğu yere göre de uygun bir göreve sahiptir (Şekil-7 ve Şekil-8). Beyinde hücreler arasında şekil veya göreve yönelik bir üstünlük söz konusu değildir. Çünkü beyin bir kombinasyonlar-birliktelikler yumağıdır. Her bir biriminin ve hücresinin önemi ve vazgeçilmezliği vardır. Dolayısıyla tüm hücreler beynin birer

Şekil-7: Sinir hücresi ve ekip halinde çalışma grubu

Şekil-8: Sinir hücreleri kuş ve balık sürüleri gibi görev grupları olarak çalışırlar

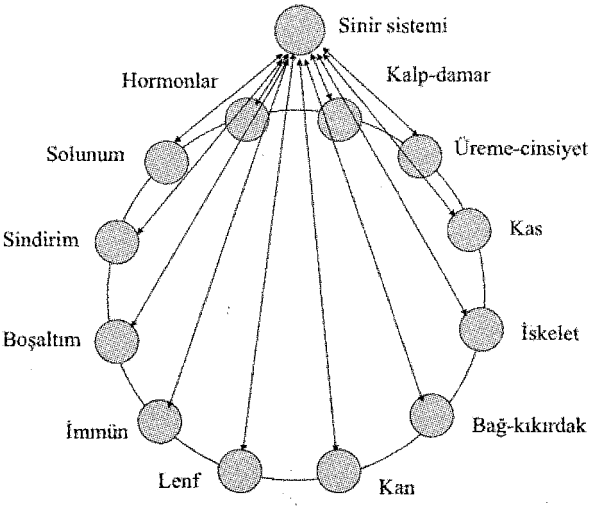
bireyidirler ve aynı önemdedirler. Yani gerek sinir hücreleri ve gerekse destek hücreleri hep birlikte **sinir sistemi ırkını**-neslini oluştururlar. Diğer bir tanımlama ile **sinir sistemi ümmetini** oluştururlar.

Beyinde ekip çalışması var, bencillik kesinlikle söz konusu bile değildir. Her bir düşünce ve cevapta birkaç milyon hücre kuş veya balık sürülerinde olduğu gibi sanki tek bir vücut, bir görev grubu olarak çalışırlar. Dolayısıyla her bir düşünce ve aktivitenin tüm insanlarda ortak kalıpları söz konusudur.

Her çalışma hemen sıra ile beynin hem aynı yarımdaki, hem de diğer yarısındaki önce yakın ilgili, sonra uzak ilgili bölgelerine bildirilir

Sinir hücresi, beynin bir bireyidir ve beyin, gerek sinir hücreleri, gerekse destek hücreleri ile bir ırktır. Tüm vücut organlarının genel koordinatörü olan beyin, kendisinden başlayan elektrik enerjisi ile bu organları çalıştırır. **Beyinden başlayan enerji birdir, aynıdır, tek kaynaklıdır ve vücudun her organının ve hücresinin içinde tek enerji halindedir.** Tek kaynak olarak beyin kaynaklı olan bu enerji, her bir organda farklı titreşim özelliği kazanır ve her bir organın tüm hücrelerine dağılarak her biri farklı birer ırk olan tüm organ toplumlarını çalıştırır (EEG, EMG, EKG) Dolayısıyla sinir sistemi ümmeti gibi, vücuttaki her bir sistemi de (kalp-damar sistemi, solunum sistemi gibi) ayrı bir ümmet, bir ırk olarak da düşünebiliriz. **İnsan,** beyin ırkının her biri farklı birer ırk olan diğer 12 organı organize ettiği toplam **13 ırklı bir vücuttur** (Şekil-9).

Vücuttaki tüm sistem ve organların genel koordinatörü olan beyin, daha önce de açıkladığımız gibi bu sistem ve organlar ile karşılıklı bir bağlantı ve iletişim halindedir. Bu iletişim de sinir telleri ile taşınan elektrik enerjisi vasıtası ile gerçekleşir. Ve bu elektrik enerjisi, sistem ve organların hücrelerinin canlılığını sağlayan, dolayısıyla en küçük hücresine kadar tüm vücudu kaplayan bir enerji olması yanında, beyin yine bu

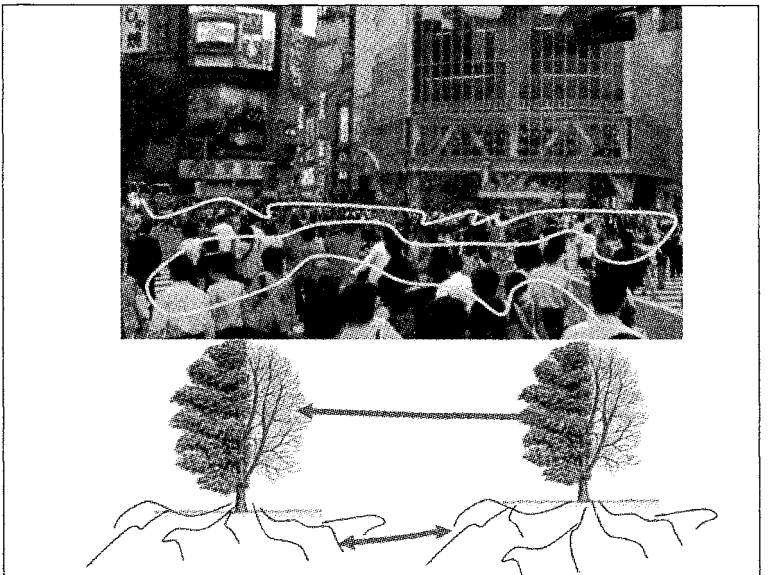

Şekil-9: Vücut, 13 ırklı bir nesil-ümmettir

enerjiyi kullanarak hem kendi birimleri arasında, hem de diğer sistem ve organlarla bir iletişim kurarken, bu sistem ve organlardan geri dönüşümle uyarı enerjileri alarak kendi canlılığını ve sağlıklılığını da dengelemiş olur. Böylece *beyin*, hem kendi birimleri, hem de tüm vücut hakkında **sürekli bir bilgi alma ve haberleşme süreci içindedir.**

İnsanlık da vücut gibi farklı ırklardan oluşmuş bir nesildir ve ortak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjileri söz konusudur. Ve tüm insanlar da sinir hücreleri gibi göremediğimiz elektrik köprüleri ile karşılıklı bir elektrik enerjisi etkileşimi süreci içindedirler.

Hiçbir **insan ada gibi** etrafı boş ve müstakil bir varlık **değildir.** Tüm insan ırkı elemanları olan insanlar birbirleri ile görünmez elektrik enerjisi köprüleri aracılığıyla bağlantı ve karşılıklı etkileşim halindedirler. Bu karşılıklı etkileşim özelliği hem insanlar birbirleri ile hem de diğer canlılar olan hayvanlar ve bitkiler arasında da söz konusudur (Şekil-10).

Şekil-10: Tüm insan ırkı ve diğer canlılar karşılıklı iletişimde

Oluşan düşünce ve verilecek cevaba göre beynin sorumlu olan bir görev bölgesindeki sinir hücreleri grubu öncelikle çalışır. Ancak bu çalışmadan tüm beyin hemen haberdar edildiği için de, gerekirse uygun katkılar sağlanır. Anlama, konsantrasyon ve duygusallık dediğimiz NEFS'in devreye girişi ve katkısına göre, aktifleşen beyin bölgeleri de o kadar fazla olur. Bu arada hemen denetleme ve tefrit ve ifrat şeklindeki aşırılıkları dengeleme mekanizmaları devreye girer. Çünkü beyinde, kendini koruma prensibi söz konusudur.

Beyinde mutlak bir istirahat yoktur. Uykuda bile rölantide çalışır. Rüyada ise geçici bir aktifleşme olur.

Beyin bir bütündür

Beyindeki görev merkezlerini açıklamadan önce her bir beyin yarım küresini 1) Ön beyin kısmı, 2) Alt beyin kısmı, 3) Üst-orta beyin kısmı ve 4) Arka beyin kısmı şeklinde dört

parça olarak ayırdığımızı söyleyelim. Her bir beyin yarım küresi ana köprü (korpus kallozum) dışında ufak köprülerle de birbirleri ile karşılıklı iletişimi sağlarlar.

Beyinde vücudun her bir işlevini yerine getirmek üzere özdeşleşmiş ayrı ayrı görevleri olan merkezler bulunmaktadır. Sinir sisteminde olan her bir özelliğe ve göreve ait bir merkezin, vücudun ve ruh diye tanımladığımız Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun yaratılış amaçlarına yönelik hizmet ve gereklilik hikmetleri vardır. Ve bu merkezlerdeki sinir hücreleri grupları, ilahi kudretin kurallarına uygun olmak üzere görev amaçları belirlenmiş olan birimlerdir ve bu amaçlar doğrultusunda kodlanmış ve programlanmışlardır.

Bu merkezlerden bazıları sadece bir beyin yarım küresinde bulunurken, bazıları ise her iki yarımkürede de bulunurlar. Vücudumuz sağ ve sol yarım olup, her vücut yarımımız karşı taraftaki beyin yarımküresi, fakat aynı taraf beyincik yarım küresi ile bağlantılıdır.

Her bir vücut yarısından ve her bir vücut yarısında bulunan duyu organlarından (göz, kulak, burun, dilin yarısı ve derininin bir vücut yarısındaki kısmından) çıkan uyarılar ilgili beyin veya beyincik yarısına gider. Buralara gelen uyarılar, beyin yarımkürelerinde bulunan ilgili birimler tarafından alınır ve değerlendirilir. Bu değerlendirilmiş haldeki uyarılar, birçok beyin bölgesinin de devreye girmesi ile anlamlı hale gelir ve biz ne olduklarını anlarız. Bu anlama işlevini cevaplandırma dönemi izler. Beyin veya beyincik yarım kürelerinde oluşan cevaplar da, ilgili vücut yarısındaki kaslarımızla iç organlarımıza sinir telleri aracılığıyla ulaştırılır ve buradaki çizgisiz kas ve salgı bezlerini çalıştırırlar. Diğer bir ifade ile beyin ve vücut kısımları arasında muazzam bir mühendislik organizasyonu ve düzeni söz konusudur.

Bu açıklamalar ışığında diyebiliriz ki, dünya'daki canlıların dağılımı ve bunların dengeli dağılımında da benzer harika bir düzen ve organizasyon bulunmaktadır. Çünkü, beynin

yaratılış ve dolayısıyla çalışma amacı gibi, Dünya'da da her şey bir amaç doğrultusunda yaratılmakta ve yerleştirilmektedir **(Rum-8:** *Onlar, kendi nefisleri(nin yaratılış incelikleri) hakkında hiç düşünmediler mi? Hem Allah gökler ile yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir süre için yaratmıştır.* **Duhan-38, 39:** *Biz, gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları, eğlenmek için yaratmadık. Biz onları ancak hak ve hikmete uygun olarak yarattık. Ama onların çoğu bilmiyorlar.* **Furkan-2:O,** *her şeyi yaratmış, ona ölçü, biçim ve düzen vermiştir.)*

Zekâ, akıl ve muhakeme başta olmak üzere vücudun her bir işlemi, beyin hücrelerinin yapısal kalite mükemmelliği yanında, beyin birimleri arasındaki karşılıklı iletişim ve dayanışma ile birlikte, bu bağlantı yollarının da kaliteliliği ve çokluğuna da bağlı olmaktadır. Yani şehirler arasındaki yolların toprak, asfalt, çift yönlü tek yol, duble veya otoban oluşlarının toplumsal hareketliliği ve ekonomiyi etkilemesi gibi beyin yolları da beynin kalitesini belirlemede önemli faktörlerdir. Zekâ düzeyi, beyinle ilgili birçok faktörün sağlıklılığı ve kalitesine bağlı olduğundan, her kişinin zeka-akıl kapasitesi de farklı olacaktır. Bu kapasite farklılığına, Kur'an'da da değinilmiş ve **herkese kapasitesine göre sorumluluk** verilmekte olduğu belirtilmiştir **(Bakara-286:.** *Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar.).*

Sinir sisteminin görevleri içinde irademize ve aklımıza verilen sorumluluk ve yetki, sadece hareketlerimizi istediğimiz gibi yapmamız ile sınırlıdır. İrademizle kaslarımızı çalıştırır ve vücudumuza, kollarımız veya bacaklarımıza istediğimiz hareketi yaptırabiliriz. İstersek yürürüz, hatta koşarız veya otururuz, elimizi indiririz veya uzatabiliriz. Göz kapaklarımızı ve ağzımızı açıp kapatabiliriz. Dikkat edilirse, insan olarak sınırlı olduğumuz bu yetkinlik, göz ile görebildiğimiz vücut ve uzuvlarımıza byönelik olan hareketliliğimizdir. Dolayısıyla yetkin olduğumuz bu sınırlılığımızdan sorumluyuz da. Çünkü herhangi bir vücut hareketimiz, bir kararımız

sonucu oluşmaktadır. Karar verme işlevi ise, beraberinde sorumluluk doğurur. Örneğin; bir yere gitme veya gitmeme, kalkma veya oturma, yürüme veya durma, yemek için ağzı açma veya açmama, bir şeyi almak için eli uzatma veya uzatmama gibi daha birçok hareket veya hareketsizlik bizim uygun gördüğümüz ve isteğimizle verdiğimiz 2 seçenekten birine verdiğimiz kararımız sonucu gerçekleşir.

Benzer bir sorumluluk Allah tarafından din kurallarını uygulayıp uygulamama ve inanıp inanınama gibi daha birçok şey için de biz insanlara verilmiştir. Allah, bunlara uyup uymamayı insanın isteğine, aklına ve özgür iradesine bırakmıştır. Ancak, önemli haramları günah olarak tanımlamış ve bunlara uyup uymamayı başıboş bırakmayarak değerlendirmiş, sonunda da ödül ve ceza ile karşılıklarını vereceğini vurgulamıştır. Kur'an'da belirttiği bazı yasaklara da uyulmasını istemiştir. Örneğin kendi vücudunu Allah'ın bir emaneti olarak görüp sağlığını kollamak ve ona zarar verici etmenlerden (zararlı gıdaların, Kur'an'ın yasakladığı gıdaların, bedensel yorgunluğun, üzüntünün, sevincin, uykunun ve uykusuzluğun aşırılıklarından) korumak, yakınlarını, varsa çalışma grubunu, köyünü, mahallesini, şehrini, ülkesini, tüm insan neslini, hayvanları, bitkileri ve son olarak da yaşamakta olduğu dünyanın su, toprak ve havasının doğal dengesini kollamak bunlar arasında sayılabilir.

Dünya'daki her bir canlı cinsinin ayrı ayrı birer ümmet oldukları Kur'an'da En'am-38 nci ayette açıklanmıştır (**En'am-38:** *Yeryüzünde gezen her türlü canlı ve (gökte) iki kanadıyla uçan her tür kuş, sizin gibi birer topluluktan/ümmetten başka bir şey değildir.).* Ve her ümmete farklı ibadet özellikleri verilmiş olduğu belirtilmektedir. **(Hac-67:** *Biz her ümmet için uygulayacağı bir ibadet yolu/şekli ve yeri belirleyip verdik. Onlar onu izlerler. O halde din işinde seninle artık asla çekişmesinler. Sen Rabbine davet et.). Her ümmetin aşırı derecede yoldan çıkması ile yeni ve farklı toplumların yaratılacağına da değinilmektedir* **(Muhammed-38:** *Eğer ter-*

sine giderseniz/yüz çevirirseniz/kurallara uymazsanız, tutar başka bir topluluğu yerinize getirir, sonra onlar sizin gibi/aynınız/benzerleriniz olmazlar. **Şura-45:** *Kıyamet günü, gerçek hüsrana uğrayanlar, hem kendilerini hem ailelerini perişan etmiş kimselerdir.Ra'd:11: Bir toplum, içinde bulunduğu durumu kendisi/olumlu veya olumsuzlukları ile değiştirmedikçe Allah onların halini değiştirmez.* **Rum-41:** *İnsanların kendi işledikleri (olumsuzluklar) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır.).*

Kur'an'da insanlar arasında ayırımcılığı yasaklayan kurallar gibi, şu anda Amerika'da da iş yaşamında her türlü ayırımcılığı önlemeye yönelik yasalar bulunmakta ve **Avrupa Birliği** de benzer ayrımcılık karşıtı yasayı yeni yürürlüğe koymuştur. Bu yasada *"Hiç kimse cinsiyeti, yaşı, etnik özellikleri, dini, dünya görüşü, cinsel kimliği veya bedensel engeli nedeniyle ayırımcılığa tabi tutulamamaktadır. Örneğin yapılan iş ilanlarında bu yasa gereği "Genç, dinamik, yönetici aranıyor" gibi bir ibare ile 40 yaşın üstündekiler dışlanacağından veya "en az 10 yıllık deneyimli"* gibi ifadeler yeni mezunlara başvuru şansı engelleneceğinden müsaade edilmemekte ve suç sayılmaktadır.

Tüm <u>Sinir</u> Hücreleri Ağ Bağlantısı- <u>Network İçinde</u>

Bir bölgedeki sinir sistemi hücreleri yanında, aralarında oluşmuş network-ağ sayesinde, **tüm sinir sistemi hücreleri** de, kuş veya balık sürülerinde olduğu gibi sanki **tek bir vücut,** tek bir toplum **olarak çalışırlar.** Dolayısıyla beyindeki her bir sinir hücresi, önce uzantıları vasıtasıyla etrafında bulunan, daha sonra bu hücrelerin de kendi etraflarında olan, en sonunda da tüm sinir hücreleri arasında sürekli ve iki yönlü bir elektrik enerjisi alışverişi, enerji aktivitesi, akışı söz konusudur. Böylece **bir sinir hücresi başka bir hücreyi etkiledikten sonra, etkilenen hücre de kendisini etkileyen hücreyi geri dönüşümle etkilemiş olur.** Tüm beynin tek bir ağ halinde yapılanmış olması nedeniyle, beynin herhangi bir bölgesinde oluşan bir aktivite ile tüm beyin sürekli bir etkilenim süreci

içine girer. Tabi bu etki, bazı bölgelerde çok, bazı bölgelerde ise daha az olabilecektir. Ve karşılıklı olan bu etkileşimler sonucu, vücudu canlı tutma temel amacı doğrultusunda olan değişimlere uyum gösterme prensibi de yerine getirilmiş olur. İşte sinir sisteminde olumlu veya olumsuz her şarta göre, fakat sinir sisteminin değişmez temel çalışma prensiplerine sadık kalarak olan bu uyum ve yeniden yapılanma, diğer bir ifade ile dinamik özelliğine **nöronal plastisite** adını vermekteyiz. Bu dinamik süreçte, sinir hücrelerinin uzantılarında yeni bağlantılar kurulması, destek hücrelerinin kılcal damar duvar yüzeylerine yayılan ayaklarında yeni ayaklar ve uzantıların oluşması gibi değişimler söz konusu olmaktadır.

Beyinde Uyum ve Yeniden Yapılanma Süreci (Nöronal Plastisite)

Sinir sisteminde nöronal plastisitede rolü olan birimler, anlık uyumlar yanında uzun süreli etkilere ve beyinde oluşan hasarlara da uyumda önemli özelliklere sahiptirler. Örneğin beyinde bir görev merkezi arızalanınca hemen komşu veya görev yakınlığı olan başka bir merkezde, arızalı merkezin görevini tam olmasa bile kısmen yerine getirecek şekilde hücresel düzeyde bir yapılanma, bağlantılarda bir artma, bir değişim meydana gelir. Hatta son yıllarda anlaşılmıştır ki bazen destek hücrelerinde de değişiklik olmakta ve bu hücreler sinir hücreleri karakterine dönüşebilmektedirler.

Hedef alanda bulunan hücrelerden salınan sinir hücrelerini düzenleyici mikro zerreciklere (nörotrofik faktörler) yeterince maruz kalan sinir hücreleri yaşamlarını sürdürmekte ve bu zerrecikler hücrelerin bir nevi ecellerini belirlemektedirler. Bu maddelerden yoksun olanlar ise ecelleri gelmiş olduğu için ölmektedir. Bu tip ölüme **apopitoz** denilmektedir. Sinir sisteminin/beynin anne karnında olan yapılanma süreci sırasında bazı hücreler şişme ve parçalanma nedeniyle ecelleriyle **(apoptotik ölüm** ile) ölür. Böylece bu dönem esnasında hücrelerin

büyük bir kısmı bu yolla ortadan kaldırılmakta ve hızlı bir yeniden yapılanma gerçekleştirilmekte, belirli bir amaç için çalışan nöron sayısı da kontrol edilmekte ve gereksiz ve yanlış bağlantılara izin verilmemektedir. Apopitoz, sinir hücresinin doğal ölümünü düzenleyen düzenleyici maddenin oksijensizlik, kansızlık, enfeksiyon veya travma gibi herhangi bir nedenle olan program dışı durumlarda da olabilmektedir. Bu durumda olan apoptotik ölüm, vaktinden önce hücreyi ölmeye zorlayan bir nevi intihar olan ölüm şeklidir. Bir hücrenin normal yaşam seyrine bağlı olan ölümüne **doğal ecel ölümü,** kaza veya hasarlı olan ölümüne isee **hızlandırılmış/vakitsiz ölüm** denir. Bunlardan intihar yolu ile olan ölüm sırasında bazı hücreler oluşan hasar/kansızlık/iltihap veya kazanın doğrudan etkisi ile de ölmektedirler ki bu tip ölüme nekroz nedeniyle/bedenin zedelenerek ölmesi denir. Bu ölüm şekilleri (doğal ecel, intihar, hasar görerek) biz canlıların ölüm şekilleri ile paralellik gösterir.

Beyinde olan bu dinamik yapılanma özelliği, sinir sisteminin temel amaçlarını devam ettirmek temelinde karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma prensibi doğrultusunda gerçekleşir. Beyindeki bu yapılanma yoğun bir şekilde yaşamın ilk 3 yılındaki dönemde, daha sonra da tüm yaşam boyunca, fakat gittikçe yoğunluğu azalmak üzere vardır. Buna dayanarak ilk çocukluk döneminde ve sonraki ergenlik dönemine kadar olan sürede kişide görülen yeteneklerin ve bilgilerin bıkmadan verilerek ilgili beyin merkezlerinin gelişmesi sağlanmalıdır. Çünkü devamlı ve ısrarla bir konuda uyarı alan beyin bölgelerindeki sinir hücreleri ve bunların bağlantıları, daha az uyarılan diğer bölgelere göre çok daha fazla gelişirler. Az uyarılan beyin bölgesindeki nöronlar ve bağlantıları ise zamanla körelir ve etkisiz hale gelirler. Aynı şekilde doğuştan kör veya sağır bir kişinin görme ve işitme ile ilgili beyin bölgeleri geri kalırken, başka görev merkezlerinin sinir hücreleri ile bağlantı yolları normaldekinden daha fazla gelişir ve organ eksikli

olan bu kişilerin başka özellikleri, normal kişilere göre daha gelişmiş olur. Çünkü beynin iş görmeyen bu bölgelerindeki sinir hücrelerinin enerji kapasitesi başka bir merkeze kanalize olmuş, heba edilmemiş ve kişinin lehine olacak şekilde değerlendirilmiştir.

Sürekli yeniden yapılanma ve uyum özelliği nedeniyle sinir sisteminin her biriminin bir salisesi, en küçük bir anı bile bir önceki halinden daima daha farklıdır ve daha ileridedir. Daima bir yenilik, atılım ve değişim süreci içindedir. Değişim, bir canlının değişimi gibi sürekli bir farklılaşma şeklindedir. Yaşanan değişim, bir sonraki anı, bir önceki andan farklı kılmaktadır. **Beyin, kesinlikle aynı kalışı-stabilizasyonu kabul etmez.** Beyin bu ilerlemeye yönelik değişim için uğraşırken, geçmiş bilgi ve tecrübelere ait saklamış olduğu uzun hafıza kalıplarındaki bilgilere başvurur ve daha fazla atılım yapabilmek için yararlanmak üzere bu bilgilerden gerekli gördüklerini kullanır. Bu bilgilere başvurduğunda onları yargılar ve yeni düşünce ve çalışmalarına katar. Onları arada hatırlanması, yeni neslin kıyaslamalar yapabilmesi için unutulmaması gereken eski örf ve adetler, gelenekler olarak saklar. Ancak kesinlikle eskiye dönüşü veya eskiyi taklit etmeyi düşünmez. Yeni beyin, son halini bırakıp eski beynini istemez. Başka insanlardan ve toplumlardan geri kalmamak, hatta daha da ileride olmak üzere **beyin kendini sürekli yeniler.** Çok zorlanmalarda, yorulmalarda ve beyni etkileyen hastalıklarda bile sürekli olan bu ileri değişimciliği etkilenmez.

İnsan doğası üstüne bilinen tek şey değiştiğidir. Değişim, insanoğlunun öngörülebilir tek niteliğidir. Başarısız sistemler, insan doğasının gelişmesine ve ilerlemesine değil de, değişmezliğine bel bağlayanlardır. On dördüncü Lui'nin yanılgısı, insan doğasının hep aynı kalacağına inanmasıydı. Bu yanılgı, Fransız Devrimi ile sonuçlandı.-**Oscar Wilde**

Ancak aptallar ve ölüler düşüncelerini hiç değiştirmezler-
JR Cowell

İnsan vücudu gibi **tüm kâinatta** da ileriye doğru bir değişim ve tekamül, gelişime doğru **bir akış ve sürekli bir yeniden yapılanma söz konusudur.** Daha iyiyi ve daha mutluluk verici güzeli arama vardır. Sinir sisteminde olan bu yeni şartlara göre kendini adapte edebilme ve daima yeniliğe yönelme gibi, dinde ve Kur'an'da da yeniliklere açıklık söz konusudur. Bunu sağlayan mesajlar Kur'an'daki dinamik ve yeni şartlara göre sürekli yeniden yorumlanma gerektiren ve amaç değil, amaca götürücü araç konumundaki müteşabih mesajlar olan ayetlerdir.

Vücut Nesli ve İnsan Nesli

Sinir sistemindeki tüm hücreler arasındaki ağ yapısı ve karşılıklı iletişim ve etkileşim bağlantıları nedeniyle, her bir **sinir hücresi**, tek tek görünse de başvlı başına tek değil, ancak birbirlerini karşılıklı olumlu veya olumsuz olarak etkilemekte olan **100 milyarlık sinir sistemi ırkının bir bireyidir.** Bu ağ yapısı nedeniyle hiçbir sinir hücresi bireysel davranamamakta, bencil-egoist olamamakta ve *"bana ne, bana dokunmadıktan sonra beni ilgilendirmez"* diyememektedir. Çünkü sinir sisteminin tüm sinir ve destek hücreleri karşılıklı olarak sürekli bir enerji alış-verişi ve dengeliliği süreci içindedirler. Sinir sisteminin birimleri arasındaki karşılıklı iletişim ve etkileşim gibi, sinir sistemi ile diğer sistem ve organlar arasında ve ayrıca sistem ve organların her biri arasında da karşılıklı bir iletişim ve etkileşim söz konusudur. Dolayısıyla her bir insan vücudundaki tüm hücreleri, farklı ırklardan oluşmuş, her bir kişiye özgü bir vücut nesli olarak tanımlayabiliriz.

Aynı şekilde **tüm insanlar** da ister yakın veya uzak, akraba veya yabancı, tanıdık veya tanımadık, aynı veya farklı ırk veya isterse aynı veya farklı din veya mezhepte olsunlar, **önce etraflarındaki diğer insanlarla,** sonra kademe kademe olmak üzere diğer **tüm insan nesli bireyleri ile karşılıklı elektrik enerjisi iletişimi süreci içindedirler.** Bu durumu insanlar

arası bir network-ağ şeklinde veya **insan ırkına ait ortak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu** olarak açıklayabiliriz. Sayın R. Şanal bu ortaklığa **Ortak Bilinç** adını veriyor ve şunu söylüyor: "Belli bazı buluşların aynı anda, dünyanın farklı bölgelerinde birkaç kişi tarafından gerçekleştirilmesi, bu ortak zihin fenomeni ile açıklanıyor. Ve ortak bilinç zemininde "Ben", "Biz"e dönüşüyor." (10). Dolayısıyla tüm insanlar arasında, hangi ırktan veya cinsten ve hangi bölgede, yakın veya uzak olursa olsun farkında olmaksızın birbirlerini etkileme ve birbirlerinden etkilenme söz konusudur. Hiç kimsenin bu süreçten kaçınması mümkün değildir. Daha açık bir ifade ile insan neslinin yaşamı, ayrı ayrı vücutlar halinde görünse de, tüm insanların ortak bir yaşamıdır. Mevcut Allah Kaynaklı enerjileri vasıtasıyla birbirleri ile temas halindedirler ve birbirlerini karşılıklı olarak sürekli etkilemeleri söz konusudur. Nasıl rakamlar birer kişilik iseler, insanlar da ayrı ayrı olmak üzere birer kişiliktirler, fakat tüm sayılar bir kümedirler ve bir sayının aradan çıkarılması tüm sayı kümesini etkileyecektir. Bunun gibi, aradan bir insanı da çıkarıp almak demek, insan neslinin yaşamının etkilenmesi ve birçok olayın da farklılaşması demek olacaktır. Demek oluyor ki herkesin insan neslinin yaşamı içinde bir rolü, yeri ve değeri vardır. Değersiz ve işlevsiz hiç kimse yoktur. Bu değerimizi ve insan neslinin komple yaşamındaki yerimizi ve rolümüzü bilirsek, hem yaşamdan şikâyet etmeyiz, hem de yaşamamızın kıymetini biliriz.

Bu duruma göre, insan ırkının Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun herhangi bir köşesinde olacak bir değişiklik, hemen tüm havuzu, dolayısıyla tüm insanların enerji dengelerini etkileyecektir. Beynin bir bölgesinde olan bir olay nasıl hemen beynin diğer bölgeleri tarafından haberdar ediliyor ve bu bölgeler az veya çok etkileniyorsa, haberleşmedeki son teknik gelişmeler de, dünya'nın herhangi bir bölgesinde olan bir olayın hemen dünya'nın diğer bölgelerindeki insanla-

rı etkilemesini sağlamaktadır.

Nasıl bir havuzun bir noktasından havuza renkli bir madde eklediğimizde bu renkli madde havuzun sadece bir bölgesindeki suyu boyamayıp yavaşça tüm havuzun suyuna dağılır ve rengini etkilerse, yine nasıl havuza bir taş attığımızda, taşın suyu dalgalandırma etkisinin, taşın suya düştüğü noktadan başlamak üzere dairesel dalgalar şeklinde tüm havuzun suyunu dalgalandırdığını biliyorsak, insan neslinin toplam Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun da etkilenmesini bu örneklerde olduğu gibi düşünebiliriz.

Ancak şimdiki teknik imkânlarımızla birbirimizle olan bu enerji etkileşimimizin farkında olamıyoruz ve bu etkileşimi ölçemiyoruz. Fark edemediğimiz için de, birbirimize karşı ilgisiz, umursamaz ve hiç düşünmeden, kolayca zarar verici de olabiliyoruz. Hâlbuki başkası veya başkalarına ne gönderirsek, mutlaka aynısının Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuza da dönüp, enerji musluklarımızı açacağını ve olumlu veya olumsuz enerji akışına neden olacağını fark edebilsek veya böyle bir iletişimin varlığının bilgisine sahip olsak, düşünce aşamasından başlamak üzere her davranışımıza dikkat etme gereğini duyardık. Bu açıklamamızdan artık bu etkileşimi öğrendiğimize göre, herhalde birbirimize olan davranışlarımızı ve görüş açımızı değiştirmek ve tüm insan ırkını bir ekip olarak görmek düzeyine yöneliriz.

Mevlana da bu görüş paralelinde olmak üzere, aşkın kanadında uçtuğu zaman onun dünyası bambaşka olmakta, her insanda Allah'ı görmekte ve O'nun huzurundaymış gibi secdeye kapanmaktadır. Aynı Mevlana *"O yoldaşın rengine nakşına yani dış görünüşüne bakma, aznine, kastına ve temiz niyetine bak"* da demektedir.

Bizler de herhangi bir konuda ilgisiz, vurdumduymaz ve bencilce bir davranışa girmemeli, **"beni ilgilendirmez, bana ne"** dememeli, atacağımız her adımda önce yakınlarımızı,

yaşadığımız grubu, toplumu, ülkemizi düşünürken, tüm insan neslinin de yararını, diğer bir ifade ile insan neslinin toplam AKBEH'unun da etkileneceğini kesinlikle ihmal etmemeliyiz. Dolayısıyla sorumluluk önce bireysel, sonra ailesel, çalışma grubu, küçük toplumsal (köy, mahalle), büyük toplumsal (şehir, ülke, kıta) sorumluluk ve son olarak da insan ırkı sorumluluğu şeklindedir. Buna göre de sorumluluk hangi düzeyde bozulmuş ve o düzeydeki durum bu sorumsuzluklar sonucu puan olarak olumsuz hale gelmiş ise, sadece o kişi veya topluluk puanına uygun bir değişime uğrayacaktır. Diğer bir ifade ile bireysel lig atlama ve puan yükseltme yanında, grup, şehir, ülke ve toplam dünya insan ırkının lig atlaması ve puan yükseltmesi de söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla da bireyselden başlamak üzere tüm insan neslinin birbiri ile yardımlaşıp toplam puanı yükseltmesi temel hedefimiz olmalıdır. Böylece de bireysel gayret ve başkasına katkı, tüm insanlığa katkı demek olmaktadır. Walsh bu konuya şu cümlesi ile vurgu yapmaktadır (*Birileri açlıktan ölürken "bana ne"ci tavırla sadece kendi refah düzeylerine önem veren insanlar ve toplumlar, aslında "çok fakir" insanlardır.*) (11). Buradaki fakirlik maddi değil, **ruhsal** yönden olan **fakirlik**tir.

Kur'an'da bu **birlikteliğin önemi,** karşılıklı yardımlaşma ifadesi ile birçok ayette vurgulanmıştır **(Maide-2:** *İyilik/olumluluk/Allah yolunda ve takva sahibi olmada yardımlaşın, kötülük/olumsuzluk ve sınırı aşmada yardımlaşmayın.* **Şura-45:** *Gerçek hüsrana uğrayanlar, Kıyamet günü hem kendilerini hem ailelerini perişan etmiş kimselerdir.* **Ra'd:11:** *Bir toplum, içinde bulunduğu durumu kendisi/olumlu veya olumsuzlukları ile değiştirmedikçe Allah onların halini değiştirmez.* **Rum-41:** *İnsanların kendi işledikleri (kötülükler) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır.* **Nahl-112:** *Allah şöyle bir memleketi misal verdi: Orası güven ve huzur içinde idi. Oraya her taraftan bolca rızık gelirdi. Fakat Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler/olumsuzluklar göstermeyi seçtiler; bu yüzden yaptıklarına karşılık Allah onlara şiddetli*

açlık ve korku ıstırabını tattırdı.). Yine Kur'an'da "Haksız ve bilerek bir insanı öldürme, tüm insanları öldürmek gibidir" mesajının altında yatan esas anlam da budur. Çünkü bireysel zarar, temelde toplumsal zarar demektir **(Maide-32:** *Bunun için İsrail oğullarına kitapta şunu bildirmiş idik: "Her kim bir kişiyi, bir kişi karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuğu olmaksızın öldürürse, sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir adamın hayatını kurtarırsa, bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur.".*

Bu açıklamalarımız ve ayetlerin mesajları bize şunu açıkça göstermektedir ki, hangi din, mezhep veya ırktan olursa olsun, bir topluluk eğer başka topluluk/lardan ister gelişmişlik, ister bilimsel düzey yönünden geri kalmış ise, bu durumu dinin ve dolayısıyla Kur'an'ın (veya başka bir ilahi din kitabının) Allah'a yakınlaştırıcı mesajlarından bilerek veya bilmeyerek uzaklaşmış olduğunun bir sonucudur. Dolayısıyla böyle toplumların ilahiyatçı ve diğer bilim insanlarının durumu gözden geçirmeleri ve yanlışların nerelerde olduğu konusunda toplumu aydınlatıp olumlu yöne yönlendirmeleri şarttır. Örneğin Müslüman toplumlar 16 ncı yüzyıla kadar bilimde ileri düzeylerde iken, bu yıllardan sonra birdenbire gerilemeye ve diğer din toplumlarından daha geri bir düzeye gelmeye başlamışlardır. Bu gerilemede sorumluluk dinde değil, dinin mesajlarını yanlış veya eksik yorumlamaya ve toplumları olumsuz olarak etkilemeye ve Müslümanlığın olumlu prensiplerinin aksine insanları tevekküle, tembelliğe, cehalete ve ayrı ayrı gruplara bölmeğe başlayanlardadır.

BÖLÜM-III

BEYİN'DEN ALLAH'I TANIMLAMA

Beynin Çalışma Amaçları

Beyin, tüm vücut birimlerini idare etme, koordine etme görevini daima temel çalışma amaçları prensibine sadık kalarak yerine getirir. Sinir sisteminin ortak temel çalışma amaçları şunlardır:

1. **Vücudu canlı tutmak**
   a. Tüm sistemlerin çalışmasını organize ederek
   b. Savunma birimlerini güçlü tutup zararlardan koruyarak
2. **Vücudu geliştirmek**
   a. Vücudun kitlesini (bebeklikten erişkinliğe ve ihtiyarlığa doğru) geliştirerek
   b. Morali ve duygu düzeyini geliştirerek
   c. Aklı-Bilgiyi geliştirerek

Sinir sistemi, bu çalışma amaçlarını gerçekleştirirken irademiz dahilinde olanlar yanında irademizin dışında ve biz farkında olmaksızın otomatik işler de yapar.

İrademiz dahilinde olmak üzere sadece kaslarımıza komut vererek yaptığımız vücut hareketlerimizi (yürüme, el-kol-bacak hareketlerini) sağlayarak kontrol ederken, diğer çalışmalar olan salgı bezlerinin, kalp, akciğerler, kan dolaşımı, böbrekler, karaciğer, pankreas, mide, barsaklar ve kan dolaşımının çalışmasını ise haberimiz olmaksızın ve fark etmeksizin otomatik olarak gerçekleştirir.

Sinir Sistemi, vücudu canlı tutma temel amacını gerçekleştirmeyi tek başına değil, vücudun diğer bütün doku ve duyguya ilişkin sistemleri ile birlikte karşılıklı dayanışma ve iletişime girerek ve onların çalışmasını da organize ve koordine ederek yapar. Dolayısıyla Sinir Sistemi, vücudu canlı tutmak ve geliştirmek görevini yerine getirirken, kendisi ile ahenk içinde çalışan vücudun diğer doku sistemleri de bu temel prensibi, farklı yollarla gerçekleştirmektedirler. Bu farklı yollar ile hizmetlerini yaparlarken de doku sistemleri birbirleri ile kavga değil, beğenmezlik ve çekememezlik değil, karşılıklı yardımlaşma ve paylaşma içindedirler. Çünkü Sinir Sistemi gibi, vücudun tüm sistemlerinin çalışmalarındaki ortak amaç, vücudun canlı kalmasına katkı sağlamaktır. Diğer bir ifade ile başta sinir sistemi olmak üzere tüm sistemler birbirleri ile karşılıklı olarak etki-tepki prensibi temelinde geri beslemeli bir iletişim süreci içerisindedirler.

Genel koordinatör konumunda olan Sinir Sistemi, diğer tüm sistemlerin çalışmalarını düzenlerken, kendi ihtiyacı olan beslenme maddelerini ise diğer sistemlerden sağlar. Dolayısıyla diğer sistemler bir taraftan kendi görevlerini yerine getirirken, aynı zamanda beynin beslenmesinde katkı da sağlarlar. Yani beynin sağlıklı olması ve doğru kararlar alabilmesi için diğer sistemlerin de görevlerini aksatmadan yerine getirmeleri, diğer bir deyimle sağlıklı olmaları gerekir.

Demek oluyor ki vücuttaki tüm sistemler, beynin koordinatörlüğü ve hiç bir ayırım gözetmeden hepsini kucaklaması sayesinde Allah'ın belirlemiş olduğu temel prensiplerden biri

olan **karşılıklı ve sürekli bir iletişim, dayanışma ve dengelilik prensibi** ile çalışırlar. Dolayısıyla da tüm sistemler birbirlerine muhtaçtırlar ve her biri vazgeçilmez konumdadırlar.

Vücuttaki her bir doku sistemi, sinir sisteminden sürekli olarak organizasyona yönelik hızlandırıcı ve yavaşlatıcı uyarıları (elektrik akımlarını) dengeli olarak alır. Sistemler arasındaki koordinatörlük görevini yerine getirirken, ya sinir telleri yolu ile tüm sistemlerle doğrudan iletişim kurarak sadece ilgili olan sistem veya organda gerekli değişimi sağlar veya yerine göre uygun olan bir veya birden fazla sistemi de devreye sokarak dolaylı yoldan bu görevini yerine getirir. Örneğin yerine göre kalp-damar sistemini hızlandırır veya yavaşlatır, hormonları devreye sokar veya onların salgısını azaltır, savunma birimi olan immün sistem hücrelerini veya kan hücrelerini yönlendirir. Dolayısıyla vücuttaki her bir organ, gece-gündüz her an beyinden ihtiyacına ve anlık durumuna göre devamlı uyarılar alır. Gelen bu uyarılar, ya organ o anda bu uyarıyı hak ettiği için veya diğer organlardaki değişikliklere uyum sağlayıp destek veya engelleme görevini yerine getirmek, yani genel vücut sağlıklılığını devam ettirmek amacıyladır.

Beyin ayrıca kendisi de dahil olacak şekilde, tüm sistemlerin ihtiyacı olan besleyici maddelerin sağlanmasında ve hak ettikleri şekilde dağıtılmasında da rol oynar. Her sistem, beyinden aldığı bu uyarılara karşılık olarak beynin sağlıklı çalışması için, kendine göre geri dönüşümle olumlu katkılar sağlar. Diğer sistem ve organlar sağlıklı ise, beyin de sağlıklı bir geri dönüşüme maruz kalır, değilse geri dönüşüm sağlıklı olmayacağından beyin de bu olumsuzluğun etkisi altında kalarak hastalanabilir

İyiler ve kötüler

Beyin, organizmayı canlı tutabilmek amacıyla organik sistemlerin çalışmalarını organize etmek ve duygusal dengeye katkı sağlamak yanında, savunma birimleri olan immün sis-

tem hücrelerini ve maddelerini de güçlü kılmak zorundadır. Diğer bir ifade ile vücudun savunma birimlerinin güçlülüğü ile sinir sisteminin sağlıklılığı birbirlerine oldukça sıkı bir şekilde bağımlıdırlar.

İmmün sistemin güçlülük veya güçsüzlüğüne olan beynin etkisinin yanında, başka birimlerin de ciddi katkı ve etkileri vardır. Bunlardan en önemlileri, serbest radikaller adı verilen maddeciklerdir.

Anlaşılmıştır ki, anne karnında çocuk gelişiminin ilk günlerinden itibaren çocuğun vücudunda, ikilemli prensibe uygun olmak üzere yararlı etkili savunma birimleri ile paralel olarak vücudu yıkmak, zarar vermek için uğraşan **serbest radikaller** adı verilen yıkıcı birimler de gelişmektedir. Vücuttaki koruyucu **(iyiler)** ve yıkıcı birimlerin **(kötüler)** savaşı, çocuk daha doğmadan önce anne rahmindeki gelişim döneminden itibaren başlar ve doğduktan sonra da ölünceye kadar devam eder. Bu ikilemin savaşı yanında duygusal özellikler yönünden de insan, güzel ve çirkin duyguları da kendinde barındıran ve bunların savaşı ile sınavlara tabi olan bir varlıktır.

Savunma birimleri olan immün sistem ve vücuttaki doğal serbest radikalleri etkisizleştirici antioksidan moleküller güçlü ise vücut sağlıklıdır. Beslenme yetersizliği, aşırı üzüntü, aşırı yorgunluk veya uykusuzluk gibi durumlar sonucu bu savunma birimleri güçsüzleşmişse veya serbest radikaller veya mikroplar gibi yıkıcı birimler vücutta miktarca artmış ve doğal savunma birimlerinin gücünü aşan konuma gelmişlerse vücutta hemen bir hastalık oluşur.

Yapıcı ve yıkıcı birimler, nasıl Allah'ın vücutta doğal olarak yarattığı bir ikilem ise, insanlar da iyiler ve kötüler olarak yaratılmışlardır. Kur'an'a göre insanların sınavları için de **iyilikler ve iyi davranışlar yanında kötülükler ve kötü davranışlar birlikte yaratılmıştır (Bakara-251:** *Eğer Allah'ın; insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı, yeryüzü bozulurdu.*

Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir. **İnşirah-6:** *Zorluğun yanında, muhakkak bir kolaylık var.). İyi ve kötü insanlar gibi yapılan aktiviteler-işler-ameller de iyi-olumlu ve kötü-olumsuz olmak üzere ikili prensibe uygun olmak üzere ezelden yaratılmışlardır* **(Al-i İmran-110:** *İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a iman edersiniz.* **Teğabun-2:** *Sizi yaratan O'dur. İçinizden kimi nankördür, kimi mü'min.*). Pratik yaşamda da görmekteyiz ki rehavete/atalete girmiş veya Allah'tan uzaklaşmaya, O'nu hatırlamamaya başlayan bir insanı gayrete ve tekrar inanca yöneltmek ancak bir acı, üzüntülü durum veya bir hastalık ile mümkündür. Çünkü **insan** gülerken ve mutlu olduğunda değil çoğunlukla dertli ve **ağlarken değişir**. İşte bu iyilik ve kötülükler gibi melekler ve şeytanlar da duruma göre insanların ya imtihanları için veya hak edişleri karşılığı kullanılan araçlardır. Kime hangisinin, ne kadar ve ne zaman gönderileceği ilahi mekanizmalar tarafından ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan veya görev durumuna göre düzenlenmektedir.

Bu ameller, Kur'an'da ağaç örneği ile basitleştirilerek anlatılmıştır **(İbrahim-24-25-26:** *Gördün ya! Allah hoş bir sözü/ameli/aktiviteyi, kökü sabit, dalı gökte güzel bir ağaca benzeterek nasıl temsil yaptı? Yemişlerini Rabbinin izniyle her zaman verir! Ve Allah, insanlara böyle misaller sunar ki, kavrayıp düşünsünler. Kötü bir sözün/amelin/aktivitenin temsili de gövdesi toprağa kök salmamış ve gövdesi toprağın üstünde bir ağaç gibidir ki, sağlam bir kökü olmadığından varlığını sürdürme imkanı yoktur.)*

Sinir sisteminin gelişimi

Sinir Sisteminin temel amaçlarından birinin **vücudu beden ve ruh yapısı yönünden geliştirmek** olduğunu belirtmiştik. Bu geliştirme görevini yapacak olan Sinir Sistemi, anne karnında ilk aylardan itibaren başlamak üzere ergenlik sonu olan 18-20 yaşlarına kadar gelişir. Daha sonra 30-35 yaşlarına kadar fazla değişmeden kalır ve bu yaşlardan sonra yıpranma

başlayacağı için yüz görünümü, saçlar ve deri değişiklikleri gibi görüntüsel değişiklikler yanında, Sinir Sistemi başta olmak üzere tüm sistem ve organlarda da değişiklikler oluşmağa başlar. Kişi 65 yaşına kadar Erişkin, 65-74 yaşlarında Genç Yaşlı, 75-80 arasında Yaşlı ve 80 yaşından sonra artık ihtiyardır. Vücudun bu doku özelliğinin değişimi ile birlikte kişilik özellikleri ve duygu durumu ile ilgili özelliklerde de değişim ve gelişmeler olur.

Anne karnından başlayıp, bebeklik, çocukluk, ergenlik, erişkin, yaşlılık ve ihtiyarlık olarak tanımladığımız insandaki gelişme ve değişme dönemleri gibi bir yaşam seyri ve dönemleri tüm canlı ve cansız, yani yaratılmışlar için söz konusudur. Aynı döngü yine bir nevi yaratılmışlar olan tek Allah'lı din ve son vahiy kitabı olan Kur'an için ve yaşamakta olduğumuz dünya için de geçerlidir. Din, Kur'an ve dünya için böylesi bir döngünün sonu kıyamet olarak belirlenmiştir. Ancak bunlardaki döngü dönemlerinin zaman dilimlerini, insandaki zaman dilimlemesi gibi belirleyemiyoruz. Zaten dünya zamanı ile **ilahi sistemdeki zaman**ın farklı olduğu ve bunun kesin bilgisinin sadece Allah'ta olduğu Kur'an'da belirtilmiştir **(Hac-47:** *Rabbinin katında bir gün/devir/dönem, sizin sayacaklarınızdan bin sene gibidir.).*

Beyin enerji üretir

Beyin, elle dokunulan ve gözle görülen **maddi yapı**sı ve bu dokuya canlılık veren, çalışmasını sağlayan ve ancak bir kısmı hassas aletlerle tespit edilebilen **elektrik enerjisi**nden oluşur. Şimdiki teknik aletlerimizle bu enerjinin ancak kalbin ve beynimizin çalışması ve çizgili kaslarımızın kasılması ile yayılan kısmını ölçüp değerlendirebiliyoruz. Diğer enerjinin ise farkında olamadığımız gibi, şimdilik herhangi bir şekilde ölçemiyoruz da.

Vücudumuza canlılığı veren elektrik enerjisi, vücudun genel koordinatörü olan beyin kısmında üretilir. Daha sonra

bu enerji, ana elektrik üretim ve dağıtım santralı olarak vasıflandırdığımız beyinden başlamak üzere, bir nevi yüksek gerilim hatları olan beyin sapı ve omurilikten geçer. Buradaki dağıtım noktalarından da elektrik kabloları diye de tanımlayacağımız çevresel sinir telleri vasıtasıyla başımızın tepesinden ayak tırnaklarımızın ucuna kadar tüm vücudun dışını ve içini kaplayacak, vücudumuzun her parçasında dolaşacak ve sürekli akıp duracak şekilde dağılır. Sinir telleri ile taşınan enerji, bu tellerin son uç noktaları olan ve sinaps adını verdiğimiz noktalara ulaşır. Burada enerji ya *1) Beynin başka bir uyarı aktarma ekibine (sinir hücresine)* veya 2) kafa-kol-bacaklar ve gövdemiz ile dilimizin hareketlerini, yutkunmamızı, ses çıkarmamızı sağlamakta olan *çizgili kaslarımıza,* 3) damarlarımızda kanımızın akışını, mide, yemek borusu ve barsaklarımızın hareketlerini sağlayan *çizgisiz kaslarımıza* veya 4) hormonlarımızın salgılandığı hipofiz bezindeki, tükürük bezlerimizdeki, gözyaşı bezlerimizdeki, insülin salgılayan pankreastaki, midebarsak, cinsiyet organları ve diğer iç organlardaki *salgı hücrelerine* ulaşır. Böylece kasların hareket etme ve salgı hücrelerinin de salgı üretmeleri sağlanmış olur. Aynı enerji ayrıca akciğerler, karaciğer, böbrekler, kemikler ve deriye de dağılarak buradaki hücrelerin de canlılığını ve çalışmalarını sağlar. Enerji miktarı, hareket eden veya etmeyen bu canlı vücut parçalarında canlılığı, hareketi ve çalışmayı sağlayacak miktarda, cansız olan saçlarımız ve tırnak uçlarımızda ise belli-belirsiz çok az miktarda bulunmaktadır. Dolayısıyla canlı diye tanımladığımız hareket özellikli birim ve hücrelerde yeterli miktarda, acı duygusu olmaması veya bize hareketsiz görünmeleri nedeniyle cansız olarak isimlendirdiğimiz saç ve tırnaklarımızın uç kısımlarındaki hücrelerde ise yetersiz miktarda olmak üzere vücudumuzun her tarafı bu enerji ile kaplıdır. Bu enerji, bir taraftan beyinden başlamak üzere sistemlerdeki organ ve yapıların canlılığını ve çalışmalarını sağlarken, diğer taraftan da tüm sistemler arasında haberleşme ve iletişimi de sağlamaktadır. Sistem ve organlar arasındaki iletişim yanında, organları oluşturan hücrelerde ve bu hücreler arasında da

enerji akışı olup hücreler birbirleri ile bu enerji vasıtasıyla hem haberleşmekte, hem de birbirlerini etkilemektedirler. Sistem ve organlardan başlayıp, bu sistem ve organlarda bulunan hücre grupları da bu enerji akışı sayesinde karşılıklı bir denge prensibi içinde bulunurlar. Dolayısıyla Sinir Sistemi, beyinden başlayan bu enerjisi ile tüm vücudu, diğer tüm sistemleri, her bir sitemin tüm iç ve dış organlarını, bu organların her birinde bulunan ve organdan organa farklı şekil, renk, yapı ve özellikte olan hücrelerini, diğer bir tanımlama ile en büyüğünden en küçüğüne kadar vücudun tüm birimlerini kucaklayan bir sistemdir. Güneşin ışınları ve sıcaklığı gibi, beynin enerjisi de, organ ve hücre farklılığı gözetmeden tüm vücuda yayılır ve **özünde bu enerji bulunur.** Diğer bir ifade ile her bir vücut parçamız, birbirinden tamamen farklı olmasına rağmen, bu parçaların tümünde bulunan ve onlara canlılık, hareket etme ve çalışma özelliğini veren **enerji** ise **birdir,** aynıdır. Dolayısıyla farklı birimlerde, farklı enerji çeşitleri yoktur.

Beynin tüm vücuttaki enerjisi bir

Benzetme yapacak olursak ampulleri yakan ve santrallerden gelen elektrik, yapı olarak temelde aynıdır. Farklı yapı ve özellikli elektrik diye bir şey söz konusu olmamaktadır. Bu aynı yapı ve özellikteki elektrik akımının aydınlattığı ampuller ise farklı cins, renk, şekil ve markalarda olabilmektedir. Bazen de yanan ampullerin şekil ve renkleri aynı olduğu halde volt olarak ifade ettiğimiz aydınlatma kapasiteleri farklı olmaktadır. Dolayısıyla bu aydınlatma kapasitelerinde de az, orta ve yüksek aydınlatma özellikleri söz konusudur. İnsanlar da ampuller gibidir. Renkleri, boyları, ırkları ve cinsiyetleri, şekilleri farklı olduğu halde özlerinde bulunan, canlılıklarını, hareketliliklerini ve bilinçliliklerini sağlayan **enerji birdir, aynıdır ve tek kaynaklıdır, beyin başlangıçlıdır.** Hiç birinde bir enerji farklılığı yoktur. Farklı olan özlerindeki Allah Kaynaklı enerji değil, bu enerjinin saflık derecesi diye tanımlayacağımız ve geçici dünya okulunda/misafirhanesinde arınması gereken

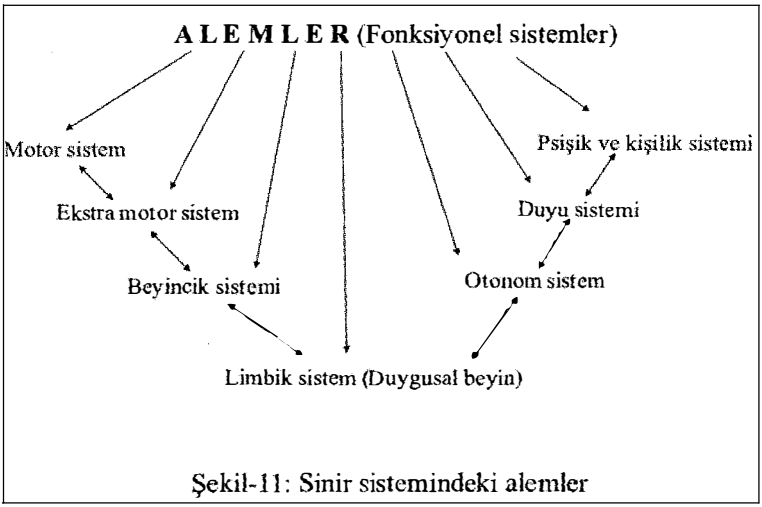
özellikleridir. Diğer bir deyişle mevcut puan durumudur. Yine özlerindeki Allah Kaynaklı enerjileri aynı olan insanların (ampullerin) farklı olan yönleri ırkları, deri renkleri, vücut şekilleri, görünümleri, cinsiyetleri, yaşama adetleri, bölgesel olan ve tabiat ortamına uygun olması gereken giyinme özellikleri, olaylara yaklaşımları, olayları değerlendirme özellikleri ve düşüncelerini ifade için kullandıkları kelimelerdir, konuştukları dilleridir.

İçilen su veya kahve aynı, fakat bunları içmek üzere kullanılan fincan veya bardak çeşit çeşittir. Ve biz insanlar, içmek istediğimiz su veya kahve aynı olduğu halde, kullanacağımız bardağın şekline, rengine ve daha gösterişli olmasına göre hareket eder ve çoğunlukla bardağa daha fazla önem vermiş duruma düşeriz. Yani öze göre veya amaca göre değil, amacı gerçekleştirmek için kullanılan, aracı olan nesneye daha çok önem veririz. Aynı şekilde insanın düşüncesinden ve özünden, kişiliğinden çok kıyafetine, süsüne veya süslü sözlerine daha çok önem veriyoruz. Benzer hatayı ibadet konusunda da yapıyor ve konsantrasyon ve niyetten çok, ibadet şekline veya giyilecek kıyafete, sıra veya hareketin, oturuşun, duruşun uygun olup olmayışına daha fazla önem veriyoruz. Yani çoğunlukla cevizin kabuğu ile uğraşıyor, özüne inemiyoruz.

Beyin Enerjisi Tüm Vücut Birimlerini Kaplamış

Beyinde hangi görev ile ilgili olursa olsun, kompleks/karmaşık bir cevap verileceği zaman, yalnız ilgili olan merkez aktive olmaz, aktive olup çalışan merkezin bu aktivitesinden beynin birçok başka merkezi de haberdar edilir ve aktive olur demiştik. İlk aktive olan merkezin aktive oluşunda haberdar edilen merkez veya merkezler aynı beyin yarımküresinde bulunabilir veya her iki beyin yarım küresinde de haberdar edilen merkezler olabilir. Ayrıca beyin sapında ve beyincikte olan ilgili merkezler de haberdar edilirler. Dolayısıyla bir değerlendirme yapılırken, en basit gibi görünen bir işlem için

bile sinir sisteminin her biri ayrı **birer alem olan tüm alt sistemleri** ve birimleri karşılıklı haberleşme ve dayanışmaya girerler (Şekil-11).

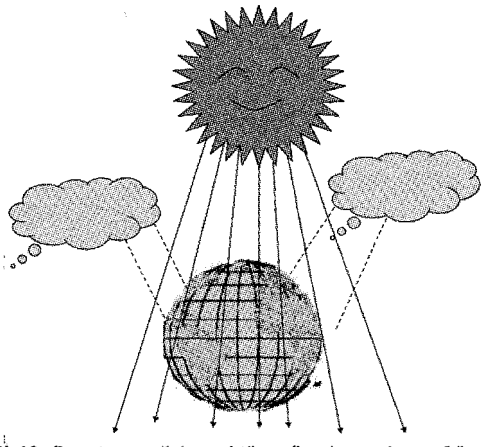
Şekil-11: Sinir sistemindeki alemler

Güneş ışınları ve su her şeyi kuşatır

Doku sistemleri ile duygu ile ilgili birimlerin dengeliliği ve etkileşimi gibi doku sistemleri arasında da sürekli bir iletişim, haberleşme, yardımlaşma ve etkileşim söz konusudur demiştik. Ve bu haberleşmede beyin, tüm sistemleri herhangi bir fark gözetmeksizin kuşatmaktadır.

Güneş, ısı ve ışığını farklı ırk, cins ve şekillerine, iyi veya kötü olduklarına bakmaksızın tüm canlı ve cansızlara gönderdiği gibi, **su** da tüm canlılar için hayati önemde ortak bir maddedir **(Ra'd-4:** *Yeryüzünde birbirine yakın kıtalar vardır; üzüm bağları, ekinler, çatallı, çatalsız hurmalıklar; hepsi aynı su ile sulandıkları halde meyvelerinde birini diğerine üstün kılıyoruz. Şüphesiz bunda aklı olan bir topluluk için deliller/ibretler/mucizeler/bilgiler vardır.* **Taha-53:** *Gökten su indiren O'dur. Biz o suyla çeşitli bitkilerden çiftler çıkardık.* **Nuh-16:** *Ayı içlerinde bir ışık/nur, güneşi de bir lamba/kandil yapmıştır.* **İncil Matta Bap-45:** *O, güneşi kötüle-*

rin ve iyilerin üzerine doğurur ve salih olanlar ile olmayanlar üzerine yağmur yağdırır.) (10) (Şekil-12).

Şekil-12: Beynin enerjisi nasıl tüm vücuda yayılırsa, Güneş ve Su Dünya'yı, Rahman'ın Rahmeti de Tüm Alemleri Kuşatır

Beyin de güneş ve su benzeri tüm sistem ve organlara, sadece temel amaca uygun olan çalışmalarına ve görev sadakatliliklerine bakarak uyarılarını hakça iletir ve şekil bakımından kendi kendini ayırıp grup oluşturanlara ayrıcalık tanımaz.

Kur'an'da da hiçbir topluma dini inançları nedeniyle vücutsal özellikler, görünüm ve yetenekler bakımından bir farklılık tanınmamış ve dini inançlarına göre farklı bir şekil veya görünüm verilmemiştir. Ve insanlar arasında dine dayanan görüntüsel bir farklılık yaratılmaktan kaçınılmış olup böylesi şekilci bir farklılığın daha sonra ayrı bir grup ya da grupların oluşmasına dönüşeceği tehlikesine Kur'an değinmiştir. Mantıken düşünecek olursak, örneğin Müslümanlar içinde dinsel inancın az veya çokluğunu çağrıştıracak kıyafet veya görüntüye dayanan bir farklılık olması, karmaşaya ve çeşitli sıkıntılara yol açacağı için, belki de Müslümanlığa yönelebilecek diğer dinlerdeki kişileri veya inançsızları, bu yönelişlerinden vazgeçirebilecektir. Çünkü dini inanç/iman, insanın duy-

gusal yönüne, huzur ve moraline hitap eder. Yine inanç/iman elle tutulan veya göz ile görülen, şimdiki teknik düzeyimizdeki herhangi bir aletle miktarı ölçülebilen bir şey değildir. Kur'an'a göre dini inancın ölçüsünün takdirinin Dünya'da değil Mahşer'de ve bizzat Allah tarafından yapılacağı açıkça vurgulanmıştır.

Bizim sinir sistemini Güneş'e benzetmemiz gibi Mevlana da Kur'an'ı Güneş'e benzetmektedir. Mevlana'ya göre *"Güneş ışık ve ısısını eşit şekilde verir ancak insanlar, kuşlar, çiçekler, denizler, yıldızlar kendi kabiliyetleri oranında ihtiyaçları kadarını alırlar. Bütün kitapların anası olan bu Kur'an'ı yüz insan okusa, yüzü de ayrı şeyler hissederler. Yüz ayrı çiçeğin Güneş'ten ayrı ayrı renk aldığı gibi." (6). Yine Mevlana "Güneş'in ziyası birdir. Fakat evlerin içine vurduğu zaman yüz şekil alır. Ortadan duvarları kaldırınız, nur bir olur."* diyerek farklı yerlerde ve şekillerde olsa bile temelde Güneş ışınlarının bir olduğunu belirtmektedir. Güneş gibi, su da her kalıba uyum sağlasa ve kalıbı farklı olsa da su, hep aynı sudur. Mevlana bunu *"Herkesin şişesi farklı ama içindeki su aynı" ifadesi ile açıklamıştır* (4, 11).

Güneşin bu genel konumu gibi vücudun yaşamının devam ettirilmesi ve kâinatın sürekli ileriye doğru olan seyrine paralel olarak vücudun maddi, zekâ-akıl ve duygu ile ilgili yönlerinin geliştirilmesi görevleri sinir sistemine verilmiş olmaktadır. Diğer bir açıklama ile **beyin, genel idare-koordinasyon merkezi** olup **bürokratlar ve memurlar kat**ıdır. Vücuttaki diğer sistemlerin organları SS'ne bağlı olmak üzere ve onun kontrolünde olan ülkeler veya şehirler, bunların hücreleri de o ülke veya şehirde, bölgede yaşayan **halk grubudur** diyebiliriz.

Allah vücudumuzda her hücrede ve canlı-cansız her şeyde

Enerjinin üretim ve başlangıç merkezi beyin diyoruz. Beyindeki başlangıç noktası tek yer mi, yoksa bütün beyin veya tüm sinir sisteminin hepsi birden mi, bu konuda kesin bir görüş ileri süremiyoruz. Ayrıca bu enerjinin kaynağının nere-

si olduğunu ve beyine bu enerjiyi koyan gücün kim olduğunu, ancak önce vücudumuzdaki, sonra çevremizdeki canlı ve cansızların çözemediğimiz maddesel yapı ve imalat özelliklerini düşünerek ve dini kitaplardaki mesajları (ayetleri) okuyup, anlayıp yine düşünerek öğrenebiliyoruz. Ve bu güce Türkçe dilimizle Allah veya Rab diyoruz. Bu kelimeler farklı dillerde, farklı kelimelerle tanımlansa da, insanların işaret ettiği güç ve yaratıcı makam aynıdır. Yani Allah bu enerjinin tek kaynağı olmaktadır. Bu açıklamalarımıza göre tüm vücudumuzu bir enerji havuzu olarak tanımlayabiliriz. Diğer bir ifade ile Allah'ın bilinçli enerjisini taşımaktayız ve Allah bu enerjisi yolu ile de tüm bedenimizde, içimizdedir. Hallac-ı Mansur'a ait ***"Enel Hak"***, Yunus Emre'ye ait *"Ete kemiğe büründüm, Yunus diye göründüm"* ve Mevlana'ya ait *"Ey Allah'ı arayan, aradığın sensin"* ifadelerinde gerçekte bu tanımlanmaktadır. Yine Mevlana *"Bir can var canında o canı ara!, Beden dağındaki gizli mücevheri ara, ey yürüyüp giden dost, bütün gücünle ara! Ama dışarıda değil, aradığını kendi içinde ara!"* demektedir. Aşağıdaki ayetlerde **Allah'ın içimizde, dışımızda ve her yerde** olduğu, dolayısıyla her an ve her şeyi bilip gördüğü, biz daha kolay anlayabilelim diye de bu özelliğinin sembolize edildiği görülmektedir **(Bakara-115:** *Doğu da, batı da Allah'ındır. Nereye dönerseniz veya yüzünüzü nereye çevirseniz, onunla karşılaşırsınız. Şüphesiz o, çok geniş ve alimdir/her şeyi en iyi bilendir 116: ..gökler-dekiler de yerdekiler de ona aittir, bunların tümü ona boyun bükmektedir.* **233:** *Allah'a olan görevlerinizde dikkatli olun, çünkü O yapmakta olduklarınızı en iyi görendir.* **255:** *O'nun kürsüsü/makamı, bütün gökleri ve yeri kaplayacak şekilde geniştir. Gökleri ve yeri koruyup gözetmek ona güç gelmez. O, yücedir, büyüktür. Al-i İmran-5: Şüphesiz yerde ve gökte ne varsa hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz/saklanamaz.* **Nisa-108:** *Oysa ki, O'nun hoşlanmadığı sözü, gece boyunca sarf ederlerken onlarla beraberdi. Allah, onların yapmakta olduklarını çepeçevre kuşatmıştır.* **Nisa-126:** *Allah her şeyi Muhiyt etmiştir/kuşatmıştır/kaplamıştır,* **En'am-3:** *Halbuki göklerde de yerde de Allah O'dur. İçinizi de dışınızı da bilir. Neler kazan-*

makta olduğunuzu /olumlu veya olumsuz/, daha ne yapıp kazanacağınızı da bilir. **En'am-18:** *O, her şeyden haberdardır.* **Ra'd-10:** *(O'na göre) içinizden sözü gizleyen ile açığa vuran, geceleyin gizlenenle gündüz ortaya çıkan aynıdır/her şey onun bilgisi dahilindedir).*

Allah, Kur'an'daki Kısas-30 ncu ayet ile bir ağaç vasıtasıyla madde olan ağaçta da olduğunu belirtmiştir **(Kısas-30:** *Ateşin yanına gelince o mübarek bölgedeki vadinin sağ kıyısında bulunan ağaçtan şöyle seslenildi ona: "Ey Musa, haberin olsun Benim, Ben, Allah, alemlerin Rabbi!).*

İnsana şah damarından daha yakın olduğunu ifade etmesi, Allah'ın Bilinçli Enerjisi ile vücudumuzda olduğunu vurgulamaktadır. **(Kahf-16:** *And olsun ki, insanı Biz yarattık, nefsinin onu ne ile vesveselendirdiğini biliriz ve Biz ona şah damarından daha yakınız.).* Ayrıca **(Bakara-245:** *Hepiniz O'na döndürüleceksiniz)* ayeti ile şimdiye kadar anlattıklarımız özetlenmekte ve insanların Allah'tan gelmiş oldukları, ondan kaynaklandıkları vurgulanmaktadır. Sayın Burak Özdemir Kaf-16 ncı ayetinin son kısmını daha farklı yorumlamaktadır **(Kaf-16:** *..ve nahnu akrabu ileyhi min hıblil verid/biz onun içinde taşımakta olduğu ruh ile akrabayız.).* Bu yorum, benim Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji içimizde açıklamam ile paralellik göstermektedir (97).

Allah'ın canlı-cansız her şeyde ve her yerde oluşunu vurgulayan yine En'am-75 nci ayet olmaktadır **(En'am-75:** *Biz, İbrahim'in bilinçli olarak bizi kavrayıp, algılaması için ona göklerdeki ve yerdeki varlıkları gözlemleyip, incelemesini önerdik.).*

Beyin, ürettiği enerjisi ile vücudun her şeyinin içinde olduğu gibi Allah da Allah Kaynaklı saf enerjisi ile canlı ve cansız hücrenin içindedir ve her şeyi kuşatmıştır ve nerede olursak olalım bizimle ve her şey ile beraberdir ve karşılıklı bir iletişim süreci içindedir **(Bakara-224:** *...Allah her şeyi duyar, her şeyi bilir.* **Fussilet-54:** *Uyan! Onlar Rablerinin karşısına çıkacaklarından şüphe içindedirler; uyan ki, O her şeyi kuşatmıştır.* **Hadid-4:** *Yere gireni, ondan çıkanı, gökten ineni ve ona yükseleni bilir ve her nerede olsanız sizinle beraberdir. Allah bütün yaptıklarınızı görür.).*

Buna dayanarak da "Yaşam her şeyin her şey ile sürekli ve karşılıklı bir enerji alışverişi ve akışkanlığı-değişimi sürecidir" diyebiliriz. Dolayısıyla Allah, bir başkası, öteki veya bir yerde oturup biz gözetleyen değil, hep birlikteyiz ve birlikte bir yaşamız, başı ve sonu olmayan canlı bir okyanusuz.

Hz. Muhammed Allah'ın kendisinin bir enerjisi ile tüm insanlarda olduğunu *"Tüm insanlar Allah'ın ev halkıdır/iyalidir"* diyerek çok güzel özetlemiştir. Yine Hz. Muhammed bu konuyu dünya'yı bir gemiye, insanları da bu geminin yolcularına benzeterek açıklamış ve *"bir yolcu olumsuz bir davranış olarak gemiyi delse, bu hareket sadece gemiyi deleni değil, gemide bulunan tüm yolcuları tehlikeye sokar. Dolayısıyla böylesi kötü bir sonuca meydan vermemek için, gemiyi delen kişinin bu eylemini engellemek ve (bana ne dememek) şarttır."* diyerek tüm insanların birbirleri ile ilgili olduklarını vurgulamıştır. **Atatürk de** *"En uzakta sandığınız bir olayın bize birgün dokunmayacağını bilemeyiz. Bunun için insanlığın hepsini bir vücut ve bir milleti de bunun bir organı saymak gerekir."* demiştir. Kur'an da bu birlikteliği Maide-32 nci ayet ile ve bir insanın öldürülüşü örneğini vererek dikkatimizi çekmektedir **(Maide-32:** *İşte bu yüzdendir ki İsrail oğullarına şöyle yazmıştık: Kim, bir cana veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya karşılık olmaksızın* ***(haksız yere) bir cana kıyarsa bütün insanları öldürmüş gibi olur.*** *Her kim bir canı kurtarırsa bütün insanları kurtarmış gibi olur.).*

Tek Allah'a teslim olmaya dayanan sufi inanıştaki "Vahdet-i vücut" görüşü ile Budizm'deki "Nirvana'ya ulaşma-karışma" görüşleri bu paralelde olan görüşlerdir.

Mevlana da, Allah'ın içimizde oluşuna Mesnevi'sinde değinmiştir *(Sonunda biz bildik ve anladık ki, biz şu görünen tenden ibaret değiliz. Biz bu tenin ötesinde Allah'la beraberiz).* Yine Mevlana'ya göre filozoflar Allah için kanıt ararlar, oysa kâmil insan için kanıt insanın bizzat kendisidir diyerek, Allah'ın göstergesinin nerede aranması gerektiğini belirtmiştir. Ve Mevlana *"Başımı koyduğum her yerde secde ettiğim O'dur."*

Sözleri ile de Allah'ın her yerde ve her şeyde olduğunu vurgulamıştır (4).

Şimdiki bilgilerimize göre artık biliyoruz ki atom ve moleküllerden oluşmuş tüm maddelerde de enerji bulunmaktadır. Ve hareket ettiği için canlı, hareket etmediği için de cansız diye tanımladığımız tüm yaratılmışlarda da bulunan bu enerji temelde **Allah kaynaklı bir enerji**dir. Yine şimdiki bilgilerimize göre diyebiliriz ki özgür irade özelliği nedeniyle meleklerden farklı yaratılmış olan insanın bedenine canlılık ve bilinçliliği veren bu saf enerji, henüz Allah'a yakınlaşmaya uygun olmayan ve ihtiva ettiği olumsuz enerji lekeleri nedeniyle düşük frekanslı bir enerji özelliğinde yaratılmıştır. Diğer bir ifade ile biz insanlarda olan enerji, **arındırılına işlemine tabi tutulması gereken bir enerjidir.**

En'am-59: *Gaybın anahtarları O'nun yanındadır. Onları ancak O bilir. Karada ve denizde ne varsa yine O bilir. Bir yaprak düşmez ve yerin karanlıklarına bir tane gitmez ki O bilmesin. Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki, o her şeyi açıklayan kitapta bulunmasın.).* Buradaki gerçek anlam, her şeyin ezeli ve ebedi Allah Kaynaklı kurallara göre olduğu ve kurallar kitabında bulunduğudur. Dolayısıyla canlı ve cansız her şeyin temelinde Allah Kaynaklı enerji olup, Allah'ın bu sayede her şeyde bulunduğu ve dünyevi olan maddeyi kullanmakta olduğu anlaşılmaktadır **(Sad-19:** *Kuşlar bile toplu halde Davud'un güzel sesiyle Allah'ı yüceltmesine eşlik ederlerdi.* **Mücadele-7:** *Allah'ın göklerde ve yerde olan her şeyi bildiğini görmüyor musun? Her hangi üç kişinin fısıldaşması halinde mutlaka dördüncüleri O'dur, beş kişinin de altıncıları mutlaka O'dur. Gerek daha az, gerek daha çok her nerede olsalar, mutlaka O, beraberlerindedir. Sonra yaptıklarını kıyamet gününde kendilerine haber verecektir. Haberiniz olsun ki, Allah her şeyi tamamıyla bilir.)* **(Tevrat Yeremya Bap- 23/24:** *Gizli yerlerde kimse saklanabilir mi ki, Ben onu görmeyeyim? Rab diyor, gökleri ve yeri Ben doldurmuyor muyum?).*

Sufilerden Beyazıd-ı Bistami (Ölümü 875) her şeyde olan bu Allah Kaynaklı özelliği *"Hırkamda, varlığımda Allalı'tan başka bir şey yok. Yerde, gökte nice arayıp dursun?"* diyerek açıklamaya çalışmıştır (4).

Canlı ve cansızların özü olan Allah Kaynaklı enerji, farklı olmak üzere şu özelliklerde bulunmaktadır:

1. Canlılardan:

a. Canlı grubu olarak insanlarda, Allah Kaynaklı Enerjinin bilinçli olması yanında, duygu ile ilgili kısım ve akıl temelinde Allah'ın yaratmış olduğu maddeyi kullanma, ona farklı özellikler vererek yararlanma ve olumlu veya olumsuzluklardan birini seçme özgürlüğü bulunmaktadır. Dolayısıyla insandaki Allah Kaynaklı enerji, sorumluluğu olan bir enerjidir.

b. Hayvanlardaki enerji bilinçli, kısmen akıllı, fakat karar verme yeteneği, dolayısıyla da sorumluluğu olmayan bir enerjidir.

c. Bitkilerdeki enerji, kısmen bilinçli, aklı olmayan, karar verme yetkisi ve dolayısıyla da sorumluluğu olmayan bir enerjidir.

Hayvan ve bitkilerde insanlardan farklı da olsa yine bir bilinçlilik ve duygusallık bulunmakta, fakat maddeyi kullanma akıllılığı ve ikiliden birini seçme özgürlüğü ve dolayısıyla sorumluluğu bulunmamaktadır.

2. Cansızlardaki enerji bilinçsiz, akılsız ve karar veremeyen bir enerjidir (bize göre?). Ancak yine de bu enerji Allah kaynaklıdır ve atomun temel yapısını çözen kuantum fiziği sayesinde, maddenin atom dediğimiz biriminde bir enerji olduğu belirlenmiştir.

Ancak Mevlana *"Gökyüzü aklen erkektir, yer kadın. Onun verdiğini bu besler, yetiştirir. Bu yeryüzü, hanımlıklar etmekte, doğurduğu çocuklukları emzirip yetiştirmektedir. Şu halde yerle göğün de aklı var, böylece bil. Çünkü akıllıların işlerini işliyorlar."*

diyerek gökyüzü ve yeryüzünün de akılları olduğunu ileri sürmüştür.

Canlı grubu olarak insanlarda Tanrısal Enerjinin bilinçli olması yanında, duygusal kısım ve akıl temelinde Tanrı'nın yaratmış olduğu maddeyi kullanma, ona farklı özellikler vererek yararlanma ve olumlu veya olumsuzluklardan birini seçme özgürlüğü bulunmaktadır. Yine canlılar grubundan olan hayvan ve bitkilerde ise insanlardan farklı da olsa yine bir bilinçlilik ve duygusallık bulunmakta, fakat maddeyi kullanma akıllılığı ve ikiliden birini seçme özgürlüğü ve dolayısıyla sorumluluğu bulunmamaktadır.

Cansız dediğimiz maddelerde ise sadece Tanrısal enerji bulunmaktadır.

Kur'an'da göklerde ve yerde olan canlı ve cansız her şeyin Allah'a döneceği vurgulanmaktadır **(Meryem-93:** *Göklerde ve yerde bulunup Rahman'a kul olarak gelmeyecek hiçbir kimse yoktur.).*

Mevlana da *"Allah, yarattığı evrende görünüş (tecelli) alanına çıkar. Evrende var olmak, Allah'ın bir görüniişüdür"* diyerek Kur'an'daki mesaja değinmektedir (9).

Artık anlaşılmıştır ki tüm canlı ve cansızlarda Allah kaynaklı enerjilerinin her ümmete özgü bir titreşim frekansı bulunmaktadır. Diğer bir ifade ile bu enerji, ilahi hikmet ve yaratılış maksadına bağlı olarak sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde ve külli akla göre çalışır.

Beyin, kendisi başlı başına **bir âlem,** genel koordinatör konumu ve esası Allah Kaynaklı olan enerjisi ile kapsadığı vücudun diğer **her bir sistemi ve organı da** farklı, fakat ayrı olmayıp vücudun vazgeçilmez ve olmazsa olmaz parçaları olarak da **birer âlemdirler.** Diğer bir ifade ile vücut da alemler içinde alemlerden oluşmuştur. Ve her alem ve organ da kendi içişlerinde serbest, dış işlerinde ise önce genel organizatör olan sinir sistemine, daha sonra da diğer organların dengeliliğine ve işlevselliklerine bağlıdır.

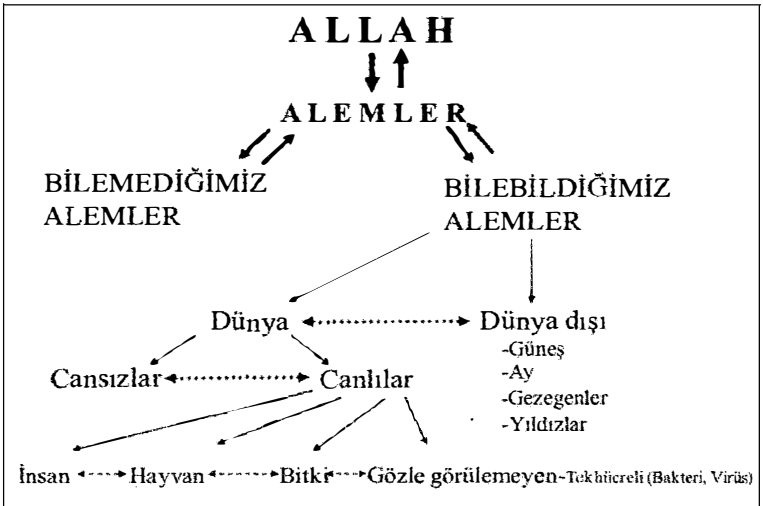
BÖLÜM-IV

ÂLEMLER ve DÜNYA

Beyin, enerjisi ile nasıl en küçük hücrelerine kadar tüm vücut sistemlerini yani vücudun âlemlerini kuşatmış ise, **Allah** da enerjisi ile tüm alemleri kuşatmıştır ve **alemlerin** Rab'bidir **(Fatiha-1:** ***Elhamdulillah-ı Rabbil Alemin*** *(Hamd ve şükretme Alemlerin Allah'ına olsun.* **Hakka-43:** *Alemlerin Rabbi'nden bir indiriştir o/Kur'an).* Allah, tek bir insanın, bir grubun, bir bölgede, bir ülkede yaşayan bir toplumun hatta tüm insanların ve Dünya'nın değil, tüm âlemlerin Allah'ı olduğunu bizlere Kur'an yolu ile ve bu ayetler vasıtasıyla bildirmektedir.

Eski yıllardaki durumla karşılaştırınca, ileri diye tanımladığımız şimdiki bilimsel ve teknolojik çağımızdaki bilgilerimize göre, bilebildiğimiz âlemler yanında, bilemediğimiz başka âlemler de vardır (Şekil-13) (Bknz: Syf 94). **(Tövbe-94:** *Sonra hepiniz, görülmeyen ve görülen âlemleri de bilene döndürüleceksiniz de yapmakta olduğunuz şeyleri size haber verecek.* **Ra'd-9:** *Görünmeyen-Gaip ve görünen alemi/leri bilendir; büyüktür, her şeyden yücedir O.* **Neml-75:** *Gökte ve yerde gaip (gizli) hiçbir şey yoktur ki açıklayıcı bir Kitap'ta (Levh-i Mahfuz'da) olmasın.*

1990 yılında Discovery uzay mekiği ile belirli bir yörüngeye yerleştirilen ve ismini Amerikalı gökbilimci Edward Hubble'dan alan teleskop sayesinde elde edilen verilere göre

Şekil:13: Alemler

artık biliyoruz ki görebildiğimiz yıldız ve gezegenler evrenin sadece küçük bir kısmını oluşturmaktadır. Evrende güneş sistemimiz dışında, başka güneş sistemleri ve bunların da etrafında yıldızlar bulunmaktadır. Ancak bu farklı güneş sistemlerinde benzer veya farklı yaşamlar olup olmadığını ise henüz bilmiyoruz. Yine aynı teleskopun ve bilim adamının verilerine göre evren balon gibi sürekli bir genleşme süreci içindedir **(Zariyat-47:** *Evreni kuvvetimizle kurduk, muhakkak ki onu genişletmekteyiz.* ***EVRİM YASASI).*** Allah'ın varlığına ve dolayısıyla yaratılışa inananların ve bilimsel ispatı olmayan Allah'ın varlığına inanmayıp Darwin'in evrim yasasını kabul edenlerin tartışmaları, insanlara yarar sağlayıcı bir tartışma olmayacağından, bu konuya değinmeyeceğim.

Alem içinde alem (makro ve mikro)

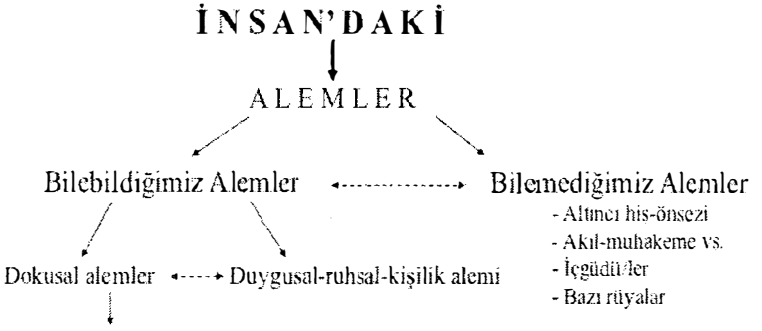
Bilebildiğimiz âlemler olarak Dünya'nın yer aldığı Güneş-Ay ve diğer gezegenlerin olduğu âlemlerin dışında bulunan ve olup olmadıklarını bilemediğiniz âlemleri de var saymak

gerekmektedir. Yaşadığımız Dünya'nın kendisi başlı başına bir âlem olması yanında, cansız diye tanımladığımız madde âlemi ve canlılar âlemini de içermektedir. Canlılar âleminde insanlar, hayvanlar, bitkiler ve tek hücreliler (bakteriler, virüsler) yer alır. Bunların her biri birer âlem olduğu gibi, her birinde de birçok âlem bulunmaktadır **(âlem içinde âlem).** Dünya'da ve uzayda gördüğümüz her şeyin incelenmesi gereken birer ayet/işaret/alamet/bilgi ve ibret kaynağı olduğunu Kur'an bizlere bildirmektedir **(Yunus-6:** *Gece ile gündüzün birbiri ardınca değişip durmasında ve Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında Allah'tan sakınan ve ona hizmeti ve ibadeti bir görev bilen bir kavim için elbette birçok ayetler/deliller/bilgiler/ ibretler vardır.* **Zariyat-20:** *Yeryüzünde inanç sahipleri için/görürcesine bilenler için birçok ibretler/ayetler vardır.* **21:** *kendinizde/benliklerinizde de; hala görmeyecek misiniz).* Diğer bir ifade ile Kur'an'a göre her âlem gibi, bilgi içeren ve araştırılma özelliğinde olan **her** bir **konu** da **bir ayet** (delil, işaret, bilgi kaynağı) olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla da her âlem, farklı gerçekler ve bilinen veya bilinmeyenlerden oluşmuş olmaktadır.

Âlemlerin durumunu makro ve mikro ikilemi çerçevesinde değerlendirebiliriz. Tüm âlemler bir taraftan **makrodan mikroya** doğru ve **mikrodan makroya** doğru iletişim halinde olduğu gibi, mikrolardan oluşmuş ara makrolar ve tüm mikrolar arasında da karşılıklı bir iletişim ve iç içelik söz konusudur (10). Dolayısıyla mutlak bir bireysellik değil, bireyler arasında sürekli aktif olan bir iletişim ağı-şebekesi vardır. Bu iletişim ağı sayesinde de makro ve mikro âlemleri yine tek bir âlem olarak da düşünebiliriz, ki en büyük makro âlemin genişliğini bilemiyoruz. Allah dediğimiz güç de tüm alemleri yaratan olmaktadır.

Allah, ayetlerle dolu olan gökleri, yeri ve bunların arasındakileri ilahi zamana göre 6 aşamada yarattığını bildirmektedir **(Furkan-59:** *O ki, gökleri, yeri ve aralarındakileri altı aşamada yarattı; sonra Arş üzerine hükümranlığını kurdu.).*

Yine insanda, bugünkü bilgilerimize göre bilebildiğimiz âlemler yanında, halen bilemediğimiz âlemler de vardır. Altıncı his (önsezi, olacaklara ilişkin bir duyu hissetme vs) diye tanımladığımız insan özelliği, uyku hali ve rüyalar halen bilimsel düzeyde tam olarak bilemediğimiz birer âlemdirler. Daha önce de açıkladığımız gibi insanda her biri birer âlem olan 13 doku sistemi (âlem) ve duygusal-ruhsal-kişilik âlemi bulunmaktadır. Artık biliyoruz ki her bir sistemin birimlerini ve organlarını oluşturan hücreler de başlı başına birer âlemdirler. Bu âlemlere ilişkin bilgilerimiz teknolojik gelişmelere paralel bir şekilde artmasına rağmen, bilgilerimiz arttıkça bilinmeyenlerin de farkına varacak şekilde bir **kısır döngü** oluşmaktadır. Bu döngünün bilgi sonsuzluğu içinde sonsuza kadar devam edeceğini söylemek yanlış değildir (Şekil-14).

Şekil-14: İnsandaki alemler

Cin ırkı da Kur'an'da tanımlanan ve insanlardan tamamen ayrı, görünmez özellikteki âlemlerdendir **(Saffat-158:** *Bir de Allah ile cinler arasında bir soy bağı uydurdular. And olsun cinler bilirler ki onlar da huzura celp edileceklerdir.* **Cin-11:** *Bize gelince, bizden iyiler de var ve bizden başka türlü olan da var. Biz çeşitli yollara ayrıldık.* **14:** *Ve biz, bizden Allah'a teslim olanlar da var ve bizden doğru yoldan sapanlar da.)*

Tüm âlemler vadeli ve Allah'ı anarlar

Bu tanımlamaya göre Allah dediğimiz güç, insan olarak sahip olduğumuz beynimizin kavrayamayacağı kadar genişlikte olan ve sayılarını bilemeyeceğimiz özellikteki âlemlerin Allah'ı olmaktadır. Ve âlem içinde âlem özelliğindeki tüm bu âlemler, yaratıcıları olan Allah'ı anarlar. Bu duruma göre dünya'daki canlı âlemler (ümmetler, insan, hayvan ve bitkiler) ve cansız dediğimiz yapılar (dağ, taş, madenler, su, hava gibi) yanında Galaksiyi oluşturan Güneş, Ay, yıldızlar ve gezegenler de esasında Allah tarafından yaratılmış bilinçsiz birer canlıdırlar. Onlar da yaratılmış olduklarına göre doğuşları ile ölümleri de söz konusudur, yani **vadeli yaşamları** vardır **(Hicr-8 ve Müminun-43:** *Hiçbir ümmet, ecelini ne öne alabilir, ne de erteleyebilir.* **Kehf-8:** *Biz, yeryüzündeki/dünyadaki her şeyi elbette kupkuru bir toprak haline getireceğiz.).* Dolayısıyla da canlılar dediğimizin dışında, cansız dediğimiz dünya ve tüm maddeler de yaratılmışlar olduklarına göre, onlar da **Allah'ı tespih etmekte/anmakta,** O'nu anmakta, dua etmekte (dolayısıyla her canlı kendine özgü olmak üzere ibadet etmekte) ve ona teslim olmaktadırlar **(Araf-44:** *Yedi gök, arz ve bunların içinde bulunanlar O'nu tespih ederler/anarlar/dua ederler. O'nu övgüyle tespih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ama siz onların tespihlerini anlamazsınız.* **Al-i İmran-83:** *Göklerdeki ve yerdeki her yaratılmış ister istemez O'na boyun eğmişken/teslim olmuşken/itaat etmişken ve ona döndürülüp götürülecekken. 90: Allah'ın dini dışında din mi arıyorlar? Oysaki göklerde ve yerde ne varsa, isteyerek veya istemeyerek O'na boyun eğip teslim olmuştur. Ve hepsi O'na döndürülecektir.* **Ra'd-13:** *Gök gürlemesi O'nu hamd ederek tespih eder/anar. Melekler de O'nun yüceliğinden ürpererek tespih ederler/anarlar ve dua ederler.* **Ra'd-15:** *Göklerde ve yerde olanların hepsi, ister istemez Allah'a secde ederler.* **İsra-44:** *O'nu, yedi gök ile yer ve bunlarda bulunan tespih eder. Hatta hiçbir şey yoktur ki, O'nu*

överek tespih/dua etmesin, ancak siz onların tespihlerini/dualarını/anmalarını fark edemezsiniz. **Nur-41:** *Baksana gerçekten Allah, o göklerdeki ve yerdeki kimseler, diziler halinde kanat çırpıp süzülen kuşlar hep O'nun için tespih ediyorlar/şükrediyorlar/anıp duruyorlar/dua ediyorlar. Hepsi gerçekten duasını ve tespihini/şükürlerini/O'nu anmalarını bilmişlerdir. Allah da onların bütün yaptıklarını biliyor.* **Sad-18:** *Biz dağları onun (Davut'un) emrine vermiştik, akşam ve sabah vakti onunla birlikte tespih/ dua/ şükür ederlerdi.).* İnsan dışında olan varlıklar bu duayı/ibadeti farkında olmadan, bilinçli olmaksızın yaparken, insan bunu bilinçli olarak yapmaktadır. İnsanın tespih dediğimiz dua işlevi, görünürdeki salatın namaz ritüelinden sonraki aşama olan dua ve Allah ile sohbet kısmıdır. İleride de açıklayacağım üzere, Kur'an'da sık geçen "salât" kelimesi sadece namaz ritüellerini yerine getirme anlamında değil, aptes-namaz rekatları, dua ve Kur'an eğitimi-Kur'an'ı anlayarak bir ders kitabı gibi okuma olmak üzere dört aşamalı bir ibadet anlamı dışında, ayrıca Allah yolunda gayret etme, peygamberi destekleme, Allah'ın kurallarına uyma gibi farklı anlamları da söz konusudur. Dolayısıyla bazı ayetlerde ibadet etme, bazılarında ise diğer anlamlarda olmak üzere kullanılmaktadır (14).

Mevlana Mesnevisinde güvercinin "guguk" deyişini gerçekte "nerede nerede" diyerek Allah'ı aradığını, leyleğin "lak lak" diyerek "her şey senin mülkünden" diye seslendiğini belirtmiştir (12).

Dünya da bir canlıdır

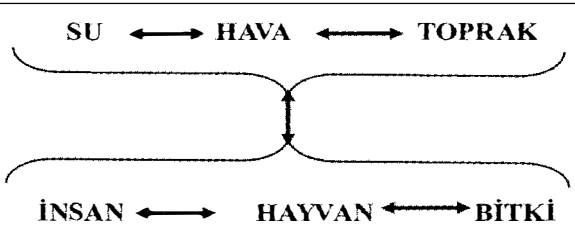
Tüm kâinat içinde Dünya yaşamı da bütünün bir parçasıdır ve canlıların yaşamını sürdürebileceği şekilde organize edilmiştir. Dünya'nın uzaydaki konumu için Güneş, Ay ve diğer gezegenler hassas konumları ile düzenlenmişlerdir. Dünya, üzerindeki canlı türleri ile birlikte o da yaşayan bir

canlıdır. Daha önce değindiğimiz gibi dağlar, taşlar, bitkiler ve su da Allah Kaynaklı enerji ve madde birlikteliğinden oluşmuş bilinçsiz, dolayısıyla da insani anlamda duygusu olmayan birer canlıdırlar **(Neml-88:** *Bir de o dağları görür, onları sabit sanırsın; oysa onlar, bulutların dolaştığı gibi dolaşmaktadırlar. Bu, herşeyi sapasağlam yaratmış olan Allah'ın sanatıdır).* Onların da bizim göremediğimiz canlılıkları, **vadeli yaşamları** vardır. Bizim cansız diye bildiğimiz nesnelerin Allah'ın emirlerine ve onlara söylendiğine/ilham edildiğine göre görevlerini yerine getirmekte olduklarına, hatta secde ettiklerine ilişkin ayetler ile de bu canlılıkları vurgulanmaktadır **(Hud-44:** *Bir de: "Ey yer, suyunu yut ve ey gök, sen de tut!" denildi ve su çekildi, iş bitirildi.* **Nahl-12:** *Yine geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Bütün yıldızlar da onun emrine boyun eğmiştir. Elbette bunda aklı olan bir topluluk için mucizeler/ibretler vardır.* **Enbiya-79:** *Dağları Davud'un emrine amade kılmıştık/boyun eğdirmiştik, kuşlarla beraber tespih ediyorlardı. Biz bunları yaparız!* **Lokman-29:** *Güneş ile ayı da emrine amade kılmış/boyun eğdirmiş. Her biri belirlenmiş bir süreye/sona doğru akıp gidiyor/yol alıyor.* **Hac-18:** *Görmedin mi göklerdeki kimseler, yerdeki kimseler güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, bütün hayvanlar ve insanlardan birçoğu hep Allah'a secde ediyorlar.* **Fussilet-12:** *Böylece onları iki günde/evrede yedi gök olarak tamamladı ve her göğe özel yasaları bildirdi.).* Gök bilgilerimiz son ayette belirtilen 7 göğün aşağıdan yukarıya doğru Troposfer, Stratosfer, Ozonosfer, Mezosfer, Termosfer, İyonosfer ve Ekzosfer olduğunu belirlemiş bulunmaktadır...

Hayat ve yaşam dünya, atmosfer, toprak, su, bitkiler ve canlı **varlıkların dengeliliği** ile devamlılık içindedir. Yani dünyadaki hayat, bütün bunların bir bütünüdür. Doğadaki yaşamda her bir canlı türü birbirini etkileyecek ve doğanın dengesinde önemli bir role sahip olacak konumdadır.

Dünyadaki her bir canlı türünü orkestranın bir ferdi olarak düşünebiliriz. Bir canlı türünde belirli bir miktarda azalma veya çoğalma, hemen bu türün dengeliliğinde rolü olan bir veya birden fazla türde de azalma ve çoğalmalara neden olur. Örneğin sığırlarda kullanılan bir ilaç, akbabalara dokunup sayılarını azaltınca, yabani hayvanların leşleri ortada kalmaya başlamış, Bu duruma ilişkin olarak da köpeklerin sayısı artınca kuduz vaka sayısında, fareler de artınca viral enfeksiyonlarda (veba, SARS gibi) artış başlamış. Bu örnek gibi binlerce örnek verilebilir.

(Mülk-3: *O Rahman'ın yarattığında/yaratışında hiçbir nizamsızlık /uyuşmazlık /gereksizlik göremezsin).* Örneğin oluşabilecek

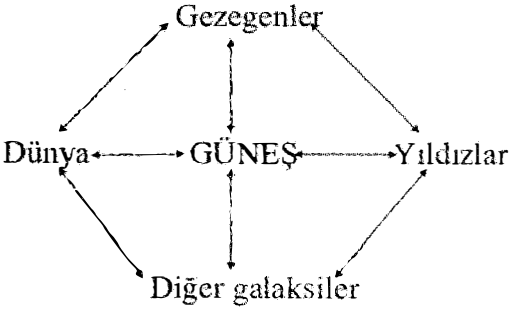

Rum-41: *İnsanların kendi işledikleri (olumsuzluklar) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır.*

Şekil-15: Dünya alemlerinin dengelilikleri

iklim değişiklikleri bölgesel veya tüm dünya'daki canlıların üreme ve davranışlarını, hatta karakterlerini, alışkanlıklarını da etkilemektedir (Şekil-15).

Çünkü dünya, hem kendisi, diğer tüm galaksiler, gezegenler ve yıldızlarla bir denge elemanı, hem de kendisini oluşturan hava, su ve toprağı ile bir bütünlük ve dengelilik içindedir. Ayrıca üzerinde yaşamakta olan insan, hayvan, bitki, mikroplar ve virüsler de karşılıklı bir iletişim ve dengelilik içindedirler (Şekil-16 Syf:101).

Şekil-16: Bilebildiğimiz kainat alemlerinin dengeliliği

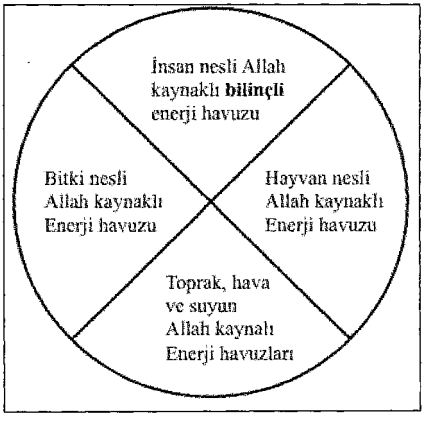
Her şey bir denge içinde

İşte bu dinamiklik süreci içinde dünya, güneş ve diğer gezegenler ile çok hassas bir dengelilik içindedir. Örneğin dünyanın kendi çevresinde saatte 1670 kilometre olan hızı ile hidrojen atomlarını helyuma dönüştürerek çalışan dev bir reaktör olan Güneş'in etrafındaki yörüngesinde saniyede 27,79 kilometre olan ve ilahi kurallar olarak düzenlenmiş hızını değiştirebilecek kadar etkili olabilecek değişiklikler (nükleer bombalar, savaşlar gibi), dünyanın bu dengeli hızları yanında, hem güneşin kendi etrafında saatte 6120 kilometre, olan dönüşümünü, hem içinde yer almış olduğumuz Samanyolu galaksimizin merkezinin çevresinde olan dönüşümünü, hem de Samanyolu galaksi sisteminin Vega yıldızına doğru olmak üzere saniyede 20 klm (saatte 700.000 kilometre) olan seyrini de etkileyecektir. Güneş'in dünyaya uzaklığı, Güneş'in büyüklüğü ve Güneş'teki reaksiyonların gücü hep çok ince hesaplara göre olmaktadır. Böylece evrenin bir noktasında genel dengeyi etkileyebilecek kuvvette bir değişiklik, evrenin diğer birimlerinin dengelilik halini de zorlayacaktır **(Enbiya-33:** *Oysa, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur; bunların her biri birer yörüngede yüzüyorlar.).*

Bu dengelilik çerçevesinde dünya'nın dönüşünü ve uçlarının değişimini sağlamak üzere zaman zaman ilahi güçler tarafından müdahaleler olduğu da Kur'an'da belirtilmektedir **(Ra'd-41:** *Bizim, yeryüzüne gelip onu yavaşça uçlarından/kenarlarından eksiltti̇ği̇mi̇zi̇ görmüyorlar mı?).*

Önce bireysel olarak kendisinden, sonra sıra ile tüm insan neslinden, etrafındaki hayvan ve bitkiler ile dünya'dan sorumlu olan insanın, dünya'daki canlı ve cansız her şeyin bir denge üzere var olduğunu bilerek bu dengeyi bozacak girişimler yapmaması gerekir. Dünya'nın toprağına, suyuna, havasına, bitki örtüsüne, ormanlarına ve hayvanlarına olabilecek ve doğanın dengesini olumsuz etkileyecek kirlilik, yıkım, katliam gibi menfaati uğruna olan girişimlerden kaçınmalıdır. İnsanın menfaati ve yararına kullanması amacıyla emrine verilen tüm yaratılmış şeyleri yararsız, insanlara ve dünyaya zarar verici hale getirecek şekilde kullanmaktan uzak durmak ve çok dikkatli olmak mecburiyetindedir. Bu konuda kurulmuş olan örgütlerin denetleme ve kurallar koyma etkinlikleri mutlaka güçlü olmalıdır. Koyacakları evrensel kurallara karşı olacak davranışlar için yaptırımları da ağır olmalıdır.

Konuyu biraz daha açmak gerekirse, her bir insanın Allah Kaynaklı enerji havuzu gibi, **Dünya'daki** her cansız diye tanımladığımız maddenin, her bir canlının (virüs, mikrop, böcek, solucan, balık, kuş, ağaç, çiçek, su, toprak, hava gibi) ayrı ayrı **Allah Kaynaklı enerji havuzları** ve mikrodan makroya olan süreç gereği en büyük havuz olarak da Dünya Allah Kaynaklı enerji havuzu söz konusudur (Şekil-17).

Şekil-17: Dünya'nın Allah kaynaklı enerji havuzları

Dünya da hastalanır

Bizim ruh dediğimiz Allah Kaynaklı bilinçli enerjimizin arınma aracı olan, yani bindiği vasıta, kullandığı dünya elbisesi olan vücudumuz gibi **dünya'ya** da bakmamız ve ilgi göstermemiz şarttır demiştik. Bindiğimiz vasıtanın yolcuları olan biz insan neslinin, belirlenmiş olan son durağımıza (Mahşere) ulaşabilmemiz için, vasıtamız olan vücudumuza çok iyi bakmamız, kirletmeyip temiz tutmamız, maddi ve manevi yönlerden yıpratmamamız nasıl şart ise dünyaya da öyle **bakmamız zorunludur.** Yani dünyanın Allah Kaynaklı enerji havuzunu kirletmememiz gerekmektedir. Yoksa havuzun kirlenme derecesine göre doğal afetlerin oluşması ile karşılaşır ve ah vah edip dizlerimizi dövmeye başlarız. Nasıl yeterince ve usulünce bakılmadığı takdirde araba arıza yapar ve yolculuğumuzu olumsuz etkilerse, vücudumuzu da hor kullanır ve dikkat etmeyip hastalanmasına yol açarsak, dünya havuzunu kirlettiğimiz takdirde **dünya da hastalanacaktır.** İnsanın hastalanına belirtileri nasıl oluyorsa, dünyanın da hastalık belirtileri olacaktır. Peki dünyanın hastalanına belirtileri nedir diye bakacak olursak bunların fırtına, yanardağ patlaması, mevsimlerin kısalma veya uzaması, mevsimsel ısının normalden azalma veya çoğalması, aşırı yağmur ile sel felaketleri, aşırı dolu veya kar yağması ile dünya toprak-kaya tabakalarının oynayarak depremlerin oluşması gibi doğal afetler olduğunu söyleyebiliriz (Şekil-18)(Bknz:Syf 104). **(Rum-41:** *İnsanların kendi işledikleri (olumsuzluklar) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır.).*

Dünya, onu hor kullanan ve kirleten insanlar yanında ayrıca, en fazla insanlar olmak üzere, üzerinde yaşayan tüm canlıların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji havuzlarının fazla olan pozitif veya negatif enerjilerin de etkisi ile de doğal afet dediğimiz hastalık belirtileri gösterir veya göstermez. Buna göre, insanların tekâmül, diğer bir deyimle müminleşen sayısının

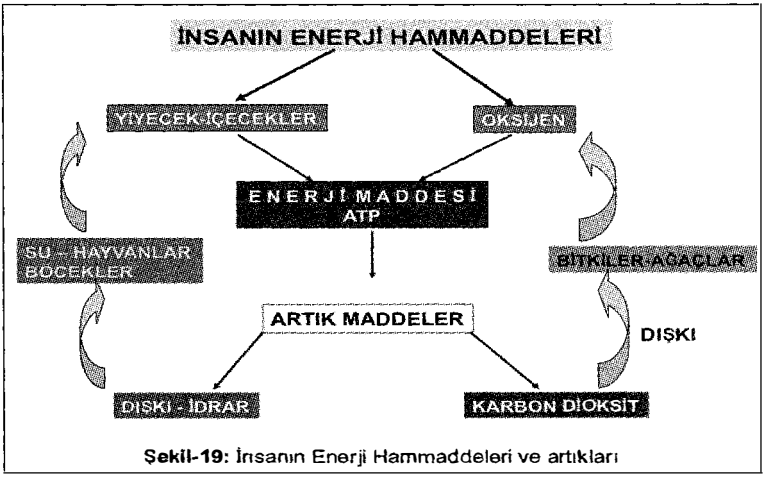
Şekil-18: İnsan ve dünyanın hastalıkları

azlığı ve dolayısıyla da negatif enerji miktarının fazlalığı, dünyanın tabakalarının, yani fay hatlarının, yanardağların, bulutların ve dünyanın magnetik enerjiler dengeliliğini olumsuz etkileyebilecektir.

Dünya'nın hastalık belirtileri dediğimiz doğal afetler, ayrıca bazen insan neslinin sınavı için de ilahi görevliler tarafından oluşturulabilmektedir diye düşünebiliriz. Dolayısıyla oluşan doğal bir olayın hak ettiğimiz için mi, yoksa bir sınav olarak mı oluştuğuna bizim karar vermemiz ve amacına yönelik kendimizce yorumlar yapmamız yanlış olacaktır. Çünkü, insanlarda oluşmuş olumsuz enerji birikimlerinin ve bunlar nedeniyle oluşmuş olan vefasızlık, egoizm, kötü huylulukların düzeltilmesi için bazen acılara yol açacak bir doğal afetin oluşturacağı aile, şehir veya ülke gibi toplumları bir araya getirici ve kişiliklerinde oluşturacağı olumlu etkilerle mümkün olabilmektedir. Ziya paşanın deyişiyle *"Nush ile uslanmayanı etmeli tekdir, tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir."*. Veya "Bir musibet, bin nasihatten evladır." İfadesiyle bu görüş açıkça ifade edilmektedir.

İnsanın Enerji Hammaddeleri

İnsan, vücudunun canlılığının devamı için enerji hammaddeleri olarak yiyecek ve içecekler yanında havadan aldığı oksijeni de kullanır. Bu maddelerden yiyecek ve içeceği bizlere toprak ve su verir. Oksijeni ise bitkiler ve özellikle ağaçlar, ormanlar bize sağlarlar. İki hammadde vücutta birleşir ve esas enerji maddesi (arabanın yakıtı olan benzin, mazot gibi) olan Adenozin Trifosfat (ATP) meydana gelir ve vücudun beyin dahil diğer tüm organları bu maddeyi ortak enerji maddesi olarak kullanırlar (Şekil-19).

Şekil-19: İnsanın Enerji Hammaddeleri ve artıkları

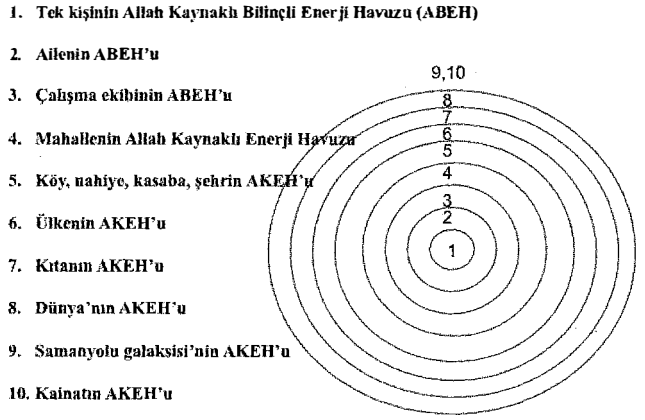
Her ham maddenin kullanılmasında olduğu gibi yiyeceklerin artığı dışkı, içeceklerin artık maddesi ise idrardır ve bunlar vücuttan atılırlar. Diğer hammadde olan oksijenin artık maddesi ise karbondioksit dediğimiz maddedir ve bu artık madde solunum yolu, dolayısıyla ağzımız ve burnumuz yolu ile havaya atılır. Bu artık maddelerden dışkı ve idrarı doğada su ve hava temizlerken, oksijenin dışkı hali diyebileceğimiz karbondioksiti ise bitkiler (ağaçlar, ormanlar) temizler.

İnsan, en fazla 3-4 dakika kadar oksijensizliğe katlanabilirken, açlığa günlerce katlanabilmektedir. Bu özellik, oksijen

hammaddesinin yiyecek ve içecekten çok daha hayati bir öneme sahip olduğunu ve temiz havanın daha ön planda tutulmasının gerekliliğini vurgulamaktadır.

Allah Kaynaklı Enerji Havuzları

Tek tek her insanın olduğu gibi her bir ailenin, çalışma gruplarının, mahallelerin, semtlerin, köy, kasaba ve şehirler ile ülkelerin, kıtaların da birer **Allah Kaynaklı enerji havuzları** söz konusudur (Şekil-20).

Şekil-20: Kişiden başlayan Allah Kaynaklı Enerji Havuzları

Dolayısıyla örneğin bir aile bireyinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının olumlu veya olumsuz enerji yüklenmesi, sonuçta sadece onu değil, sıra ile ailesinin diğer fertlerinin, varsa bulunduğu grubun, semtinin ve yaşadığı bölgenin Allah Kaynaklı enerji dengesini olumlu veya olumsuz etkileyecek ve belki de dengesini bozabilecek, en sonunda da bu etki dünyanın Allah Kaynaklı enerji havuzuna yansıyacaktır **(Şura-45:** *"İşte asıl ziyana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendilerini, hem de ailelerini ziyan edenlerdir.)* ayeti ile Cennet'te de kişi-

nin, aynı düzeyde olan aile bireyleri ile birlikte olacağı vurgulanmıştır. Yine **(Ra'd-23:** *Adn cennetleri; onlara gireceklerdir; atalarından, eşlerinden ve çocuklarından salih olanlarla/hayra ve barışa hizmet etmiş olanlarla birlikte.) ayeti gösteriyor ki hiç kimse "ben istediğimi yaparım, ben sadece kendimden sorumluyum, başkasından, başka şehirden veya başka ülkeden bana ne"* diyemez. Evet Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenen olumluluk veya olumsuzluk önce kişinin kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu daha sonra başkalarının da AKBEH'larını ve dolayısıyla önce **kişi,** sonra da ailesi, **yakınları ve ülkesi de bundan az çok etkilenecek demektir. (Zümer-15:** *Ama asıl kaybedenler, ahret gününde kendilerine ve ailelerine kaybettirenlerdir. Unutmayın! Esas kaybetmek işte budur.).*

BÖLÜM-V

DİN VE BEYNİN ORTAK TEMEL ÇALIŞMA PRENSİPLERİ

İleride de daha ayrıntılarıyla açıklayacağım gibi, beyin ile dinin ve dolayısıyla Kur'an'ın da insan nesline yönelik önerileri söz konusudur. Bu önerilerin bir kısmı evrensel, ebedi ve ezeli (zaman üstü), bir kısmı da toplumsal ve zamansal değişime göre değişkenlik, dinamiklik özelliğinde olan mesajlardır.

Özellikle Nöroloji Uzmanlığına başlayıp, öğretim üyeliğim süresince devam eden beyin ve Kur'an birlikteliğine yönelik araştırmalarımla, dinin de Kur'an aracılığıyla tıpa tıp aynı prensipleri kullanmakta olduğunu gördüm. Gerek beyin ve gerekse din, çalışma amaçlarının her birini tüm birimleri ile karşılıklı bir etkileşim ve ortak bir çalışma prensibi ile gerçekleştirirken başlıca şu temel prensipleri kullanırlar (Tablo-2):

Tablo-2: Din ve beynin ortak temel çalışma prensipleri

1. Allah'ın Dağıtım Eğrisini kullanma prensibi

2. İkilemlerden seçim yapma ve yerine göre her ikisini dengeli uygulama prensibi

3. Ruhsal arınmada yararlanılan görünen ve görünmeyen aracı kaynaklar kullanma prensibi

4. İnanç temelli ayrı gruplaşmalar yasaklama prensibi

5. Hakkın dağıtımında eşitliği değil adaleti, eşit konumda olanlarda ise fırsat eşitliği prensibi

6. Zorlaştırıcı değil, kolaylaştırıcılık prensibi

7. Denetleme, ikaz, yardımlaşma, ödüllendirme ve cezalandırma (puanlandırma) prensibi

8. Eskiden-geleneklerden yaralanma, fakat taklit etmeme prensibi

9. Azı karar, normali yarar, azlık ve çokluk aşırılıklarında zarar prensibi.

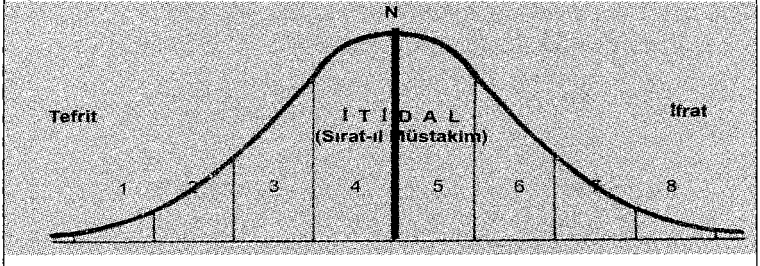
Şimdi bu prensipleri ve bunlara yönelik açıklamaları sıra ile görelim.

1. PRENSİP:

ALLAH'IN DAĞITIM EĞRİSİNİ KULLANMA PRENSİBİ

Allah, dünya'daki canlı ve cansız yaratıklarına yönelik beynin çalışma kapasitesi yanında, aklımıza gelen her özelliğinin her bir gruptaki dağılımını **"Allah'ın Dağıtım Eğrisi"** ne göre yapmaktadır (Şekil-21).

Dünya'daki her özellik Allah'ın bu dağıtım eğrisine göre yaratılmaktadır.

Şekil-21: Allah'ın dağıtım eğrisi. Bir özellikten **1)** Aşırı yoksun, **2)** Orta derecede yoksun **3)** Hafif yoksun, **4)** Normale yakın azlık **5)** Normale yakın fazlalık, **6)** Hafif fazla, **7)** Orta derecede fazla, **8)** Aşırı fazla özellikli olanların toplam sayıya göre dağılımı.

Bu eğriye göre bir özelliğin dağılımı şöyle olmaktadır:

1. Bir özelliğin aşırı derecede az miktarda veya ileri derecede bozuk olduğu birey sayısı, miktarı (İleri zekâ geriliği gibi)

2. Bir özelliğin orta derecede az veya bozuk olduğu birey sayısı, miktarı (Orta zekâ geriliği gibi)

3. Bir özelliğin hafif miktarda az veya bozuk olduğu birey sayısı, miktarı (Hafif zekâ geriliği gibi)

4. Bir özelliğin normale yakın, birey sayısı, miktarı (Normal zekâlılar)

NORMAL özellikli olanlar

5. Bir özelliğin normale yakın, birey sayısı, miktarı (Normal zekâlılar

6. Bir özelliğin hafif fazla olduğu birey sayısı, miktarı (Hafif ileri zekâlılar)

7. Bir özelliğin orta derecede fazla olduğu birey sayısı, miktarı (İleri zekâlılar)

8. Bir özelliğin aşırı derecede fazla olduğu birey sayısı, miktarı (Dahi denecek süper zekâlılar)

İşte insan vücudunun her türlü doku ve duygu özelliğinin toplum bireylerindeki dağılımı da bu eğrideki dağılıma uygun olmaktadır. Örneğin bir toplumdaki aşırı zekâ geriliği, orta derecede zekâ azlığı, hafif derecede zekâ azlığı, normale yakın, normal, hafif üstün zekâlı, orta derecede üstün zekâlı ve aşırı üstün zekâlı olanların sayıları gibi çalışkanlık-tembellik, güzellik-çirkinlik, merhametlilik-gaddarlık, iyi-kötü, İsraf-cimrilik, zenginlik-fakirlik, imanlı-imansız, dine inanmayan-inanan-abartılı inanan/kendine ve başkasına zarar verici şekilde inanan, dünya yaşamına aşırı değer veren-ahiret yaşamı için aşırı ibadete kendini veren, nefsine aşırı değer veren veya nefsini köreltip duygularına zulmeden gibi her konu bu eğri doğrultusunda gerçekleşmektedir. Ki Burak Özdemir'in yorumuna göre **(Ankebud-57:** *Her nefs ölümü tadacaktır)* ifadesinde anlatılan ölüm, işte bu nefsleri itidal seviyesine indirgemeyi

başarmak demek olmaktadır (97). Çünkü doğadaki normal dağılım (İtidal-orta yolda-dengeli yolda oluş), Allah'ın ilahi kuralları gereği bu şekilde planlanmış ve dengelenmiştir. Dağılım eğrisinin orta kısmındaki normal bölüm, dengeliliği belirler. İşte bu dengeliğe Kur'an **"Sırat-ıl Müstakim-**Allah'ın doğru olan dengeli orta yolu, **itida**l", olumlu veya olumsuz aşırılıklara da "Bağy-Azgınlık, **ifrat"** veya bir özelliğin hiç olmaması veya az oluşuna tefrit demektedir **(Hud-56:** *Yemin olsun ki benim Rabbim sırat-ı müstakim üzeredir).*. Dolayısıyla mürteci yobazı gibi, dini inkâr yobazı da orta yoldan sapma birer aşırılık olmaktadır. Bunun gibi, dünya ve ahiret, maddi ilim ve din ilmi ikilisini dengeleyemeyip birine fazla önem vermek de böylesi bir sapmadır. Bu örnekleri çoğaltacak olursak; normal bakım ve temizliğe uymayıp başkalarını rahatsız edecek kadar pasaklı olmak veya aşırı temizlik düşkünü olmak, ibadetlere hiç uymamak veya aşırı uygulamak, uluorta içki içmek veya sevişmek-öpüşmek gibi davranışlarla başka insanları tedirgin etmek, mal ve servet biriktirme gibi **(Araf-165:** *Sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün/farklı kılan O'dur.* **Haşr-7:** *Mal ve servet, sizin yalnız zenginleriniz arasında dolaşan bir kudret ve üstünlük aracı olmasın.* **Bakara-143:** *İşte ey Muhammed ümmeti! Biz sizi,* ***orta yolu izleyen bir ümmet*** *kıldık ki, bütün kitleler üzerine adalet örneği ve tanıklar olasınız. Peygamber de sizin üstünüze tanıktır.* **Kısas-77:** *Allalı'ın sana verdiği nimetlerle, sonsuzluğu elde etmeye çalış, fakat dünyadan nasibini de unutma.* **Furkan-67:** *Ve harcadıkları zaman ne israf ederler, ne de cimrilik ederler, harcamaları bu ikisinin arasındadır, dengelidir.).* Dolayısıyla herhangi bir konudaki bir yanlışlık, eksiklik-azlıktan olabileceği gibi, fazlalıktan-aşırılıktan da olabilecektir.

Vücudun herhangi bir özelliğinin bu dengeli dağılımını etkileyecek ciddi bir etki oluşacak olursa, Allah Kaynaklı Dağılım eğrisine uygun olan dengeli dağılım bir şekilde etkilenecek ve eğrinin düzgün şekli bozulacaktır. Dola§yısıyla da

etkilenmiş olan özelliğin olduğu toplumdaki bireylerin sayısı dengeli olmayacaktır. Örneğin beynin gelişmesini bozan bir etki (nükleer etki, annenin uyuşturucu madde veya zararlı ilaç kullanması, aşırı sigara içmesi gibi), toplumdaki zekâ yetersizliği olan kişilerin artmasına, üstün zekâlıların sayısının ise azalmasına yol açacaktır. Diyebiliriz ki ***Elesti Bezmi***'de, dünyaya gönderilecek bir ruhun, insan olarak projelendirmesi, özel bir neden olmadıkça itidal üzere yapılmaktadır. Fakat gebelik, doğum sırası veya çocukluk dönemlerinde oluşacak doğal etkenler veya insan hataları, bu yaratılış projesini olumsuz etkiyebilecektir.

I. Allah'ın izlemekte olduğu yol (Sırat-ıl Müstakim)

Anlaşıldığı gibi yaratılmış grubuna giren, fakat bizim canlı ve cansız diye tanımladığımız her şey, global bir dengelilik kavramı çerçevesinde olmak üzere Allah'a yönelik olan ve bizlerin kavrayamadığımız bir aktivite içindedirler. Bu aktivite hali ayetlerde tespih etme olarak sembolleştirilmiştir. Gerçekte tespih etme işlemi ile Kur'an'ın Allah için söylediği;

Allah'ın izlemekte olduğu orta ve dengeli yol= Sırat-ül müstakim özelliği yanında, Seyr-i süluk-sefer, ilerleme, sürekli değişim, genişletme ve atılım halinde olma diğer temel özelliğidir ***(Rahman-29:*** *O, her işi (hakkıyla ve dosdoğru bir yol üzere) düzenler/yürütür/* ***her an bir oluş ve değişim içindedir.)***

Doğa olanaklarının bu dağıtım eğrisi doğrultusunda olması gibi oluşan her olay da bir denge içinde ve yine bu dağıtım eğrisi çerçevesinde olmaktadır. **Doğada tesadüf söz konusu değildir.** Her şey bir sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde meydana gelir. Dini bilgi cahili kişilerin bu hakikat bilgileri olmadığından, olayları tesadüf olarak değerlendirme oranları da cehaletleri ile birlikte artış gösterir. Dolayısıyla tesadüf dediğimiz durum, olayın sebep-sonuç ve nedenini bilmediğimizden dolayı kullandığımız bir deyim olmaktadır.

2. PRENSİP:

İKİLEMLERDEN SEÇİM YAPMA VE YERİNE GÖRE HER İKİSİNİ DENGELİ UYGULAMA PRENSİBİ

İkilemlerin birlikteliği

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla (Bismillah-ır Rahman-ır Rahim) ifadesinde belirtilmiş olduğu gibi bedenimizin, Rab veya Allah kelimeleri ile ifadelendirdiğimiz ve Rahim özelliğinin ifadesi olan koşulsuz sevgi, yardım, ihsan, şefkat ve merhamet eden, acıyan özellikleri olduğu açıklanan ilahi güç tarafından, özel olarak yaratılmış olduğuna ilişkin ayetlere göre Allah, Adem ve Havva'yı **ikilem prensibi** (duality) gereği kadın ve erkek olarak ve birbirlerini tamamlayıcı özellikte yaratmıştır (**(Zuıner-6:** *O, sizi tek bir nefisten yarattı. Onun eşini de ondan meydana getirdi.* **Nebe-8:** *Sizleri çift çift yarattık.* **Zariyat-49:** *Düşünüp ibret almanız için her şeyi eşler halinde yarattık.).* Yaratılan bu varlığa **insan "unutan veya unutturulan"** ismini vermiştir ki bu unutma konusu, ruhun önceki yaşam dönemi veya dönemlerine yönelik her şeyi unutması yanında Allah ile Elestu Bezmi adı verilen düzeyde *"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"* sorusuna *"Evet Rabbimizsin"* şeklinde olan sözleşmesini unutması demektir. Mevlana öğretisine göre insan ruhu, işte bu sözünde duracak mı diye sınanmak üzere dünya yaşamına gönderilmekte ve imtihan edilmektedir (4).

İkilem prensibi gerek vücudumuzda, gerekse dünya, yön, zaman ve hareket başta olmak üzere her konuda söz konusu edilen ve temel alınan, dünyadaki her konuya ait genel bir prensiptir. Allah, Âdem ve Havva'dan başlamak üzere insan ve dünya yaşamına ilişkin her şeyi bir ikilem prensibine göre yaratmıştır. Birkaç örneğe baktığımızda bu prensibin hemen hemen her konuda geçerli olduğunu görürüz: kadın-erkek,

gece-gündüz, artı-eksi, siyah-beyaz, hızlı-yavaş, hareketli-sabit, olumlu-olumsuz, iyimser-kötümser, üzücü-sevindirici gibi.

Görülüyor ki ikilem prensibinin bazı örneklerinde birbirini izleme ve **döngü hali** söz konusudur. Nefes almayı vermenin, sevinci üzüntünün veya üzüntünün sevinci, ıstırapla yoğrulmayı olgunlaşmanın izlemesi gibi. Ayrıca ikilemler, insanın tekâmülü/arınması için aracı olan kutup durumundaki özelliklerdir. Prof. Yaşar Nuri Öztürk'ün söylediği gibi *"insan, tekâmülünü zıtların çatışmasına borçlu olan bir varlıktır"* (5). Melek ve Şeytan da bu ikilem gereğidir.

Bu ikilemlere baktığımızda diyebiliriz ki "Allah'ın yaratmış olduğu bütün canlı ve cansızlarda, dünya'da ve alemlerin hepsinde sürekli iki yönlü bir hareket (kasılma-gevşeme, soluk alma-soluk verme, daralma-genişleme gibi), ilahi bir **ikilemli ritim** de söz konusudur". Kolaylık ve zorluk ikilemi de birbirini izler özellikte bildirilmişlerdir **(Talak-7:** *Allah bir zorluğun arkasından bir kolaylık yapar. Tekvir-18: Solumaya başlayan sabaha And olsun.).* Mevlana ikilem prensibi için şu tanımlamayı yapmaktadır: *"Nesneleri, zıtları aydınlatır"*

Allah, Kur'an'ı da ikilemli prensip doğrultusunda indirdiğini belirtmiştir **(Zumer-23:** *Allah sözün en güzelini, ikili/birbirine benzer iç içe ikili manalar ifade eden çok anlamlı, her toplumun kendisine uygulayabileceği bir kitap olarak indirdi.).* Dolayısıyla Kur'an'ın mesajları **1)** Mevcut bilgi dağarcığı ile insanların anlayabildiği yüzeysel mana/zahiri anlam ile **2)** İlahi düzeydeki gerçek bilgilere dayanan gerçek anlam içermektedirler.

Doğada zıtlar veya diğer bir deyimle **ikilemler arasında** çekim-itim anlamında, inip çıkma, nefes alıp verme, kirlenme-temizlenme, zorluk-kolaylık döngüleri gibi sürekli bir hareket söz konusudur **(Talak-7:** *....Allah, bir güçlükten sonra bir kolaylık yaratacaktır.* **İnşirah-5:** *Elbette zorluğun yanında bir kolaylık vardır.).* Ancak bu hareketlilik, **zıt kutuplar** arasında olduğu

için görünürde sanki bir yarış varmış gibi yorumlanabilirse de temelde bu zıtlıklar arasında bir savaş ve yarış değil, el ele verip birbirini tamamlama ve **birlikteliği** sağlama işlevi vardır. Bu ikilikler, birbirlerinin motor güçleridir ve dinamizmidir. Örneğin kötülük, iyilik anlaşılsın ve pekişsin diye vardır, fiziksel bir rahatsızlık bir öğretmen gibi insana tekâmül etme, olumlu düşünme ve yaşantısının muhasebesini yapma, hatta yeni olumlu bir atılım yapma kararı verme fırsatını sağlar. Yine kişiyi daldığı gevşemişlik ve şımarıklıktan uyandırıcı ve bulunduğu gevşemişliği, yapmakta olduğu veya olacağı hatalı durumu fark ettirici bir etki de yapar.

İnsandan da dünya hayatı sırasında Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu arındırma macerası sırasında bu ikilemli prensibe göre davranması ve ikilemden, iki yönlü karar ve işlerden birine yönelik olarak seçimlerini akıl ve özgür iradesi ile yapması istenmiştir. İnsanın yaratılışının temelinde de bünyesinde olduğu gibi çevresinde de bulunan zıtları-ikilemleri hem barındırma, hem de birleştirme ayrıcalığı vardır. Bu ikilemler, ilk bakışta sanki birbirlerinin zıddı ve ayrı ayrılar gibi tanımlanırlarsa da, gerçekte bu ikilemler ayrı ayrı değil, sadece farklıdırlar. Ve bu ikili farklılık, birlik-teklik sağlansın diye yaratılmıştır. Diğer bir deyişle her ikili, bir bütünün birer parçasıdırlar. İşte insana verilen özgürce aklını kullanıp seçim yapma irade özelliği, hür olması ve istediği gibi, kendi mantığının uygun gördüğü üzere her konuda bu ikilemlerden birini seçip **karar verebilme farklılığı,** sadece olumlu veya sadece olumsuz olmak üzere tek yönde karar vermek üzere programlanmış olan meleklerden üstünlüğünü/önceliliğini sağlamıştır **(Tahrim-6:** *Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi bir ateşten koruyun ki onun yakıtı insanlar ve taşlardır. Onun başında gayet katı, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildikleri şeyi yapan melekler vardır.).* İnsana ne kadar fazla değer verdiğini ve ona zarar gelmemesini önemsediğini **(Maide-32:** *Her kim*

isteyerek, bilerek öldürürse veya istemeyerek ölümüne sebep olunmuş bir kişi karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuğu olmaksızın öldürürse, sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir kişinin hayatını kurtarırsa, bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur. **Furkan-68:** *Allah'ın saygıya layık kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina da etmezler; kim bunları yaparsa ağır bir cezaya çarpılır.* **69:** *Kıyamet günü azabı katlanır ve orada ebediyen hor ve hakir olarak kalır)* ayetlerinde çok güzel açıklamaktadır. Ve yine Allah her şeyi insan için yarattığını söylemektedir **(İbrahim-33:** *Birbirlerini kovalayarak seyreden güneş ve ayı sizler için yarattı, geceyi ve gündüzü de).* Tüm bu açıklamaları **(Bakara-30:** *Bir zamanlar Rabbin meleklere "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" demişti de..)* ayeti perçinlemekte ve insanın (kadın ve erkek) **Allah'ın dünyadaki vekili/halifesi** mertebesinde olduğu vurgulanmaktadır. Dolaysıyla insana dünya dahil her yaratılmışı en uygun ve diğer yaratılmışlara yararlı olacak şekilde kullanıp değerlendirmesi yetkisi **v**erilmiş olmaktadır.

Mevlana, inadî mezhepçiliğin, özgür ve iradî kulluğa engel olduğunu savunmuş ve insanın hür olmasının önemini Mesnevi'sine *"Hür ol"* deyimiyle başlayarak vurgulamıştır. Ayrıca Divanında *"Dünya altın peşinde koşuyor. Sen kendin altın madenisin ama kendinden haberin yok!"* diyerek de insanın değerine değinmiştir (12). Yine Mevlana *"Mekke'deki Kâbe Azer oğlu Halil'in yaptığı bir binadır. Gerçek Kâbe olan insan kalbi ise Allah'ın binası ve nazargahıdır."* diyerek de insanın iç dünyası dediğimiz duygusal yönünün, niyet ve gayretinin önemini başka bir görüşle pekiştirmiştir.

İnsan'ın Allah Kaynaklılığı ve evrenselliği temel görüşü paralelinde Mevlana'nın öğrencileri arasında her kesimden Müslümanlar yanında Museviler, Hıristiyanlar, Rumlar, İranlılar, Araplar ve Ermeniler olmak üzere her din, dil ve milletten öğrenciler bulunurdu (12)

Beyinde ikilem prensibi:

Sinir sistemi yapısal olarak sağ ve sol iki yarımın birlikteliğinden oluşur. Temel ve stabil olan yapı birimleri (Sinir hücreleri, destek hücreler, ana beyin damarları), değişmez temel - ana iskelet olan yapılardır. Sürekli yeniden yapılanma ve adaptasyon (Nöronal plastisite süreçli) işlevinde ise sinir hücrelerinin uzantıları, sinaps denilen bağlantı yerleri, astrosit ayakları ve kılcal damarlar görev alırlar. Bu yapılar zaman ve zemine göre değişken cevaplar oluşturan dinamik yapılardır.

İşlevsel olarak görev yapmakta olan ve farkında olmadığımız iç organlarımızın (kalbin, akciğerlerin, böbreklerin, midebarsağın, pankreasın, tansiyonun, terlemenin ve vücut sıcaklığının) programmış oldukları ölçüler dahilinde çalışmalarını otomatik olarak çalıştıran sistemin Sempatik kısım hızlandırıcı, Parasempatik kısım ise yavaşlatıcı temel etkileri ile yine ikiliğin birlikteliği prensibi doğrultusunda vücudun sağlıklılığını sağlarlar.

Sinir sistemi, gerek uyanıklık, gerekse uyku sırasında aralıksız bir şekilde sürekli olarak çevreden ve iç organlar ile diğer vücut yapılarından, diğer bir ifade ile içten ve dıştan **maddesel** (soğuk-sıcak, ışık, dokunma, görme, ses, müzik, basınç, eklem-kaslardan pozisyona ilişkin titreşimler, koku gibi) **ve psişik uyarılar alır.** Aldığı bu uyarılara acil bir durum söz konusu ise sadece beyin sapı veya omurilik devreye girerek **basit refleksler** veya tüm beyin ve beyincik birimlerinin karşılıklı dayanışmalı çalışmaları ile değerlendirme yapıp sonuçta **kompleks,** yani daha genel ve anlamlı **cevaplar verir.**

Basit refleks cevaplar, sinir sisteminin acil ve vücut için yaşamsal öneme haiz ve ani durumlarda devreye giren birer işlevidirler. Bu işlevler vücudun o andaki durumuna ve zamana göre farklılaşabilen cevaplardır. Bu cevaplardaki temel amaç, vücudu tehlikelerden korumak ve canlılığını devam ettirmektir. Çünkü sinir sistemi saldırgan değildir, fakat saldırıya karşı kendini korumak üzere savaş birimleri vardır (Kur'an'ın emredip Hz. Muhammed'in uyguladığı gibi).

Çok hayati ve ani durumlarda vücudu koruyacak olan basit refleks cevaplarda beyin birimlerinin doğrudan bir katkısı olmaz. Çünkü durum acildir ve vücut saldırıya uğramıştır. Beyin birimlerinin devreye girmeleri ve karar vermeleri için zaman yoktur. Bu refleks cevapların oluştuğu yer ya beyin sapı veya omuriliktir. Örneğin bir sesten irkilme, gözlerin bir ışık ile ani kapatılması, limon suyunu görme ile tükürük salgısının artması, yüz derisine ağrı verici bir uyaranda irkilme ve yüzü buruşturma ve hapşırma gibi hareketler birer refleks harekettir ve bu refleks cevaplar beyin sapında oluşurlar. Kafamızın alt kısmından itibaren tüm gövdemize, kollarımıza veya bacaklarımıza değecek sıcak veya batıcı bir şeyde irkilmemiz şeklindeki refleks hareketimiz ise omurilik düzeyinde oluşan bir işlevdir (Tablo-3).

Tablo-3: Beynin Cevaplamasında İkilem Prensibi

- **Basit refleks cevaplar**
- Bunlar insandan insana, toplumdan topluma farklı
- Zaman ve zemine göre değişken olan cevaplar
- **Beynin temel çalışma amaçları doğrultusunda kompleks-karmaşık yaşamsal cevaplar**

Bu cevaplar tüm insanlarda ortak düşünce kalıpları halinde olan, değişmeyen, ezeli ve ebedi cevaplardır

Daha önce açıkladığım gibi Kur'an'daki **Müteşabih mesajların dinamik ve yoruma açık özellikte olanlarını,** Müslümanlığın tebliğ edildiği dönemin toplumuna ve sosyal yaşantısına göre acil olarak düzenlenen ve toplumsal huzuru hedefleyen acil mesajlar, yani sinir sisteminin basit refleksleri olarak kabul edebiliriz. Dolayısıyla da bu acil mesajların toplumdan topluma göre farklı olmaları kaçınılmazdır.

Sinir sistemi, karmaşık (kompleks) özellikteki genel cevapları, temel çalışma amaçları olan vücudu canlı tutma ve geliştirme prensiplerine göre oluşturur. Örneğin istediğimiz gibi kaslarımızı hareket ettirme, farkında olmadan iç organlarımızı çalıştırma ve bu çalışmalarını vücudun durumuna göre ayarlama, vücudumuzun dengesini sağlama ve düşünmemizi ve görüşümüzü oluşturmamızı sağlama görevleri birer karmaşık cevaptırlar. Ayrıca ileride de göreceğimiz gibi duygusal beyin adını da verdiğimiz limbik lob kısmı aracılığı ile de duygusal özelliklerimiz olan sevinç-keder, öfke-sakinlik, zevk-acı, mutluluk-mutsuzluk, hoşlanma-hoşlanmama, cinsel arzu-isteksizlik, ödül-ceza, gülme-ağlama gibi duygularımızı düzenler ve yeni ve eski bilgileri saklar, yerine göre de bu bilgilerden yararlanırız. Kur'an'ın istediği gibi, beyin de sürekli aktiftir ve bir iştedir **(İnşirah-7:** *Bir işi bitirip boşaldığında hemen yeni bir işe koyulup, yeni bir yorgunluğu üstlen.).* Beyinde oluşan ve tüm beyin birimlerinin karşılıklı dayanışması sonucu oluşan kompleks cevaplar tüm insanlarda ortak düşünce kalıpları halinde olan, değişmeyen, ezeli ve ebedi cevaplardır ve Kur'an'ın Ali İmran-7 nci ayetinde belirtilmiş olan **Muhkem mesajlar** gibi değerlendirebiliriz.

Beynimiz, dış çevreden maddesel ve psişik uyarılar ile iç organlardan aldığı uyarıları değerlendirdikten sonra hemen duygusal beyin kısmını da bu değerlendirmelerden haberdar eder ve duygusal özelliklerimizi ya uyarır veya frenler. Ya seviniriz veya üzülürüz, ya duygulanırız veya umursamayız. Dolayısıyla maddi ve psişik uyarı alan beyin kısımları ile ileride değineceğimiz limbik lob dediğimiz duygusal beyin kısmımız karşılıklı ve sürekli bir haberleşme ve dayanışma, etkileşim süreci içindedirler.

Bu etkileşimde, birbirlerinin işine karışma değil (Beynin laiklik kuralı gereği), birbirlerinin işlevlerini kollama, rahatlatma ve yardımlaşma vardır.

Bu bilgilerden de anlıyoruz ki beynin herhangi bir konudaki kompleks cevabı sırasında sadece cevapla ilgili olan beyin bölgesi aktif olmaz. Cevapla doğrudan ilgili olan beyin bölgesinin aktif olması yanında hemen hemen beynin diğer tüm bölgeleri de bu aktiviteye "görüş bildirme" düzeyinde katılırlar. Dolayısıyla da beyinde mutlak bir başkanlık sistemi değil de her konuya ve cevaba yönelik **geçici bir başkanlık** söz konusudur. Diğer bir ifade ile her bir beyin bölgesi yerine göre başkan olmaktadır.

Beyinde Kompleks Cevabın Oluşması ve Senkroni

Görülüyor ki sinir sisteminin temel amaçlarını gerçekleştirmek üzere oluşan kompleks cevapların oluşturulması ve amacına uygun olarak gerçekleştirilmesi süreci sırasında tüm beyin birimleri sürekli bir dayanışma, karşılıklı haberleşme ve ekip çalışması prensibi ile görev yaparlar. Görevin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için de önce bu birimlerin sağlıklı olmaları gerekir. İşte tüm bu birimler mükemmel bir uyum, işbirliği ve eş zamanlılık **(senkroni)** temel prensibi içinde hareket ederek görevlerini yerine getirirler.

Daha önce de açıkladığımız gibi her bir görev için özdeşleşmiş olan sinir hücresi grubu (nöron üniti) kendine özgü bir frekansla **senkronik ortak bir salınım** halindedir. İşte beyin elektrosunda belirlediğimiz dalgalar bu **salınımsal spontan** (kendi kendine, sürekli kendiliğinden oluşan) aktivitenin elektroda kaydedilen yansımalarıdır.

Beyindeki her bölge kendine özgü bir frekansla salınmaktadır. Beynin özdeşleşmiş ve kendine özgü bir salınım frekansı içinde olan görev birimleri, yine her bir bölgeye özgü bir uyaran ile uyarılınca, bu sinir hücresi grubunda bir rezonans oluşmakta ve salınım frekansı değişerek, uyaranın özelliğine göre işlevsel bir anlama dönüşmek üzere farklı salınımsal bir durum oluşmaktadır. Dolayısıyla her bir uyaran kendine özgü farklı bir tepkiye, salınım şekline neden olmakta ve bu tepki hafıza kalıplarına gidecek özellikte ise bu haliyle gitmektedir.

Doğada olup aklımıza gelen tüm birimlerin temelinde bu **eşzamanlılık** (senkronizasyon) prensibi söz konusudur. Örneğin balık sürüleri, sanki tek bir vücut ve balıkmış gibi suda hareket ederler, kuş sürüleri de sanki tek bir kuşmuş gibi havada süzülürler. Ve bu eşzamanlı ahenkli hareketleri bir dans gibidir. Ateşböceklerinin ritmik yanıp sönmeleri, ağustos böceklerinin hepsinin eşzamanlı ve koro halinde ses çıkarmaları da başka örneklerdir. Verdiğimiz bu örnekler gibi sinir hücreleri gruplarında da bir grup lideri bile yoktur. Herhangi bir görevlendirme ve başkanlık sorumluluğu olmadan rastlantısal ve içgüdüsel olarak grupta bulunan birkaç birey sanki ilk akordu yapıyormuş gibi eşzamanlı çalışmaya başlar ve grubun diğer bireyleri kendilerini bu ilk ayarlama temposuna uydurarak ahengi tuttururlar.

Sinir hücreleri görev grupları, karşılıklı ve paralel bir bağlantı özelliğinde birbirleri ile etkileşim içindedirler. Son olarak da bu paralel bağlantılı salınım birimlerinin her bir aktivitede gösterdikleri tepkileri, tüm beyin birimlerine kolayca ve süratle yayılarak bütünleşik bir beyin faaliyetine dönüşmüş olur.

Beyin sürekli aktif

Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, onu yaratan Allah'ın sürekli bir oluş ve aktivitede oluşu gibi, canlı olduğu sürece sinir sisteminde de mutlak bir istirahat olmayıp, devamlı bir şekilde hafif veya yoğun bir çalışma, sürekli bir aktivite vardır. **(Rahman-29:** *Göklerde ve yerde bulunan herkes, O'ndan ister.* ***O, her an yaratma/aktivite halindedir.)*** Ayetinde açıklanmış olduğu gibi, vücuttaki diğer sistemler de yeni durumlarına yönelik heran beyinden sürekli yardım ve organizasyona yönelik uyarılar isterler. Dolayısıyla beynin her anı bir öncekinden daha ileri ve farklı bir andır. Bu nedenle de beyin de Allah'ın sürekli aktivitede oluşu gibi dinamiktir ve tutucu değildir. Çünkü stabil kalmak ve tutucu olmak, insanın Allah'a yaklaşımındaki aktivitesinde en büyük engellerden

biridir. Dolayısıyla başta hayat olmak üzere her şey sürekli değişken ve yaratıcı, farklılaşan ve yeniden yapılanan bir süreçtir, eskiyi taklit etmek üzere bir tekrar süreci değildir.

Beyindeki salınımsal durumun **dalga frekansı delta, teta, alfa, beta ve gamma olmak üzere 5 frekans ve bunların da farklı tipleri bulunmaktadır.** Şimdiki bilgilerimize göre diyebiliriz ki, beyindeki çalışma ve her çalışmanın kayıtlaması, bu dalga tiplerinden oluşmuş bir alfabeye göre olmakta ve bu dalga harflerine göre de her bilgi, beyin hafıza bölgelerindeki kütüphanelerinde kodlanarak kayıtlanmış olmaktadır.

Kafatası derisinin üzerine konan elektrodlar vasıtasıyla kayıtlama yapan Elektroensefalografi (EEG-Beyin elektrosu) cihazı ile beynin sürekli ve kendi kendine olan bu aktiviteye uygun olmak üzere şimdiki teknik imkanlarımızla başlıca **delta** (saniyede 1-3 dalga frekanslı), **teta** (saniyede 4-7 dalga frekanslı), **alfa** (saniyede 8-12 dalga frekanslı), **beta** (saniyede 13-18 dalga frekanslı) ve **gamma** (saniyede 18 in üstü dalga frekanslı) dalgaları özelliğinde kayıtlar elde edilmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalarla bu dalgaların alt tiplerine de (erken-geç, kısa-uzun süreli, yavaş-orta-hızlı gibi) ayrılmakta oldukları belirlenmiştir. **Kişiden kişiye olduğu gibi ırktan ırka, toplumdan topluma ve insan ırkı ile hayvan çeşitlerine kadar değişmek üzere faklı delta, teta, alfa, beta ve gamma dalga tipleri de söz konusudur.** Bunlardan gamma dalgaları ancak kişinin yoğun bir konsantrasyon sağlaması sonucu beyinde oluşan yüksek frekanslı ve yayılım hızları yüksek olan dalgalardır. Dolayısıyla her insanın, diğer bir insandan farklı ve kendine özgü bir beyin faaliyeti vardır. Beynin bu kendine özgünlüğü, parmak izi, göz merceği ve göz dibinin kişiye özgü olması gibidir. Yani **her beyin dünya'da tektir.**

Uyku sırasında bile sinir sistemi uykunun dönemlerini, rüyaları, hafıza kalıplarının arşivlenmesini organize eder, yeniden yapılanma ve yeni değişimlere uyum dediğimiz plastisite işlemini yerine getirir ve yaşamsal fonksiyonlar olan kal-

bin çalışmasını, soluk almayı ve diğer iç organların görev yapmalarını en az enerji kullanarak devam ettirir. Yine beyin, uyku sırasında bir motorun rölantide çalışması gibi çok az enerji harcayarak, uyanıkken gelen bilgileri sınıflandırır ve arşivleyip uzun süreli bilgileri depolayacak hafıza kalıpları oluşturur. Uyku sırasındaki arşivleme işlemi sırasında rüyalar görürüz. Böylece kişi uyandığında, beyin kendini yeni güne hazırlamış olur. Ayrıca koruyucu meleklerimizin yardımını hak etmiş durumda isek ve böyle bir yardım yapmaları kozmik bilgisayarda oluşan tepki uygunluğu şeklinde bu meleklere de iletilmiş ise, meleklerin organize ettiği **yol gösterici ilham rüyaları** da uyku sırasında gerçekleşir.

Ayrıca bu arada uyanıklık sırasında yorulmuş olan, diğer bir deyimle enerji kapasiteleri azalmış bulunan beyin birimleri dinlenir ve bir arabanın aküsünün şarjı gibi tüm beyin uykuda iken enerji depolar. Bu enerji depolama ve dinlenme gerekliliği nedeniyle özellikle gece yarısı ile güneş doğuncaya kadar olan sürenin mutlaka uykuda geçmesi çok önemlidir. Çünkü beynin sağlıklı bir enerji depolaması ancak gecenin bu saatlerine denk gelen uyku sırasında gerçekleşmektedir. Birkaç gün bu gece uykusunun olmaması beynin çalışma düzenini olumsuz bir şekilde etkilemeğe başlayacaktır. Bu etkilenme kişiden kişiye farklı olacak ve bazı insanlar kolayca hastalanabileceklerdir. En hafifinden, uykusuz kalınan bir gecenin ertesi gününde beynin çalışma kapasitesi ve konsantre olabilme yeteneği tam verimli olmaz ve kişi bütün gün kendini sersem hisseder.

Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi beyin vücudun günlük ve **görünen** (hareket etme, konuşma, duyma, görme gibi) işlevleri yanında iç organların **görünmeyen** otomatik aktivitelerini ve yine görülmeyen, çoğunlukla da fark edilmeyen duygusal yönümüzü çalıştırır ve varlığının gereklerini yerine getirir. Dolayısıyla **beyinde her işlev** ve konu daima **ikilemli prensibe tabidir.** Aynı ikilemli prensip Kur'an için de

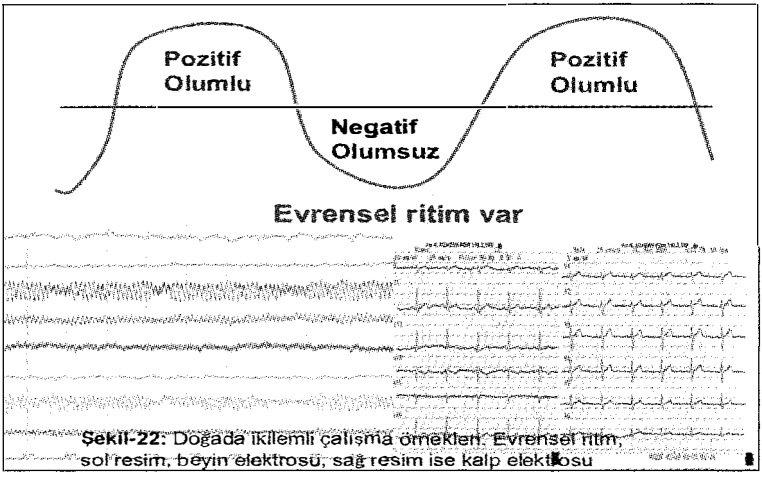
geçerlidir ve her bir mesajını ve değindiği konuyu bu ikilemli prensibe göre değerlendirmek ve yorumlamak durumundayız.

Dinde önemli ikilem prensipleri

Allah, sürekli olarak ikilemlerden seçim yaptırıp imtihanlarla ruhsal arınma prensibini (Doğanın da temel prensiplerinden) uygular **(Zumer-6:** *O, sizi tek bir nefisten yarattı. Onun eşini de ondan meydana getirdi.* **Zumer-23:** *Allah sözün en güzelini, ikili/birbirine benzer iç içe ikili manalar ifade eden bir kitap olarak indirdi.* **Talak-7:** *Allah bir zorluğun arkasından bir kolaylık yapar.).*

Bölümün giriş kısmında belirttiğim gibi, yaşamda her an ikilemden birinin özgür irade ile seçimi de söz konusudur.

Kainatın ritminde de müzik gibi yükselme ve iniş döngüsü, yani bir ikililik şeklindedir. Böylesi bir döngü beyin, kassinir ve kalpten elde edilen kayıtlamalarda saptanabilmektedir (Şekil-22).

Şekil-22: Doğada ikilemli çalışma örnekleri. Evrensel ritim, sol resim, beyin elektrosu, sağ resim ise kalp elektrosu

Din ile ilgili olarak aşağıdaki temel konularda, beyinde olduğu gibi de ikilem prensibi uygulanmaktadır (Tablo-4):

Tablo-4: Dinde önemli ikilem prensipleri

A. Allah'a yakınlaşma veya Şeytan yandaşlığını seçmede
B. Kur'an'da
C. Kader'de
D. Kıyamette
E. Bilim ve Din'de
F. İnsanın olgunlaşmasında (cinsel ve dinsel)
G. Salat'ta (şekilsel ve dua veya dua ve eğitim)
H. Oruç'ta
I. Cinsiyette (Kadına-erkeğe hitapta)
J. Din ve devlet işlerinde

Bu ikilem prensipleri ile ilgili olmak üzere sıra ile şu açıklamaları yapabiliriz:

DİNDE ÖNEMLİ İKİLEM PRENSİPLERİ

A. ALLAH'A YAKINLAŞMA VEYA ŞEYTAN YANDAŞLIĞINI SEÇMEDE İKİLEM PRENSİBİ

Din ve Beynin amaçları

Beynin temel amaçları nasıl insanı beden özellikleri, duygusal yapısı ve bilgi yönünden ilerletmek yanında, vücudu dengeli ve sağlıklı tutmak, tüm organlar arasında organizasyonu sağlamak ve duygusal yönden de dengeli kılmak, sonuç olarak da vücudun sorunlarını çözmek ise, din ve dolayısıyla ilahi kitaplar ve son kitap olan Kur'an mesajlarının da temel hedefi aynıdır. Bu bölümdeki açıklamalar, bu amaçlara yönelik olacaktır.

Ruh diye de tanımladığımız Allah Kaynaklı bilinçli enerji havuzumuzun, Allah yoluna ve dolayısıyla Allah'a yakınlaşmaya uygun bir puan durumuna, belirli bir düzeye gelmesi için dünyaya gönderilerek, bize tanınan olumsuzluklarımız-

dan arınmak ve olumluluklarımızı pekiştirmek amacıyla bize verilen yaşamımız veya hayatlarımız sırasında uymamız gereken **ilahi kaynaklı değişmez ve evrensel temel prensiplere DİN denmiştir.**

Bu prensiplerin bir kısmı ayrıca Şeytan'ın yönlendirme ve kandırmalarına uyup Şeytan yoluna yönlenmememiz içindir. Son vahiy kitabı olan Kur'an ile belirtilen ve aynı zamanda ebedi-ezeli evrensel prensipler olan bu dini kuralların temel amaçları, sinir sisteminin **amaçları** gibi;

a) Önce vücudu canlı tutmak, onu olumsuzluklardan, zararlardan ve sıkıntılardan korumak,

b) İnsanı bedensel, bilgi ve duygusal-ahlak yönden geliştirmek, ilerletmek ve evrimsel tekâmülüne yardımcı olmak,

c) Dünya'ya gelmeden önce Elest-u Bezmi denilen yerde Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'muzun hem arınmayı programladığı olumsuzluklardan (derslerden) hem de Allah'ın birliğini tanımaya ilişkin vermiş olduğu sözü/leri yerine getirmek üzere hatırlatmalarda bulunmak,

d) Dünya okulunda eğitim görüp, olumlu not alacağımız dersleri açıklamak,

e) AKBEH'unu olumsuzluklardan arındırıp, olumluları pekiştirerek Allah'a yakın olma düzeyine ulaştırmak,

f) İnsanın zihninde oluşacak olumsuz görüş ve düşünceleri, kişiye iyi ve yararlı birer düşünceymiş gibi kabul ettirmek üzere pusuda beklemekte olan Şeytan ve ekibinden korunabilmek amacıyla, Şeytan'ın kullanacağı yöntemleri açıklamak,

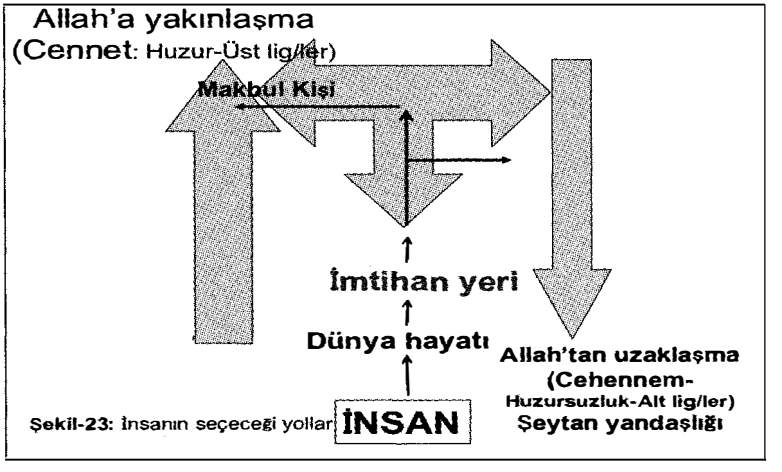
g) Dolayısıyla Allah'ı tek yaratıcı ve ibadet edilen tek güç olarak tanıma yanında, insanların sosyal yaşamını rahatlatmak, onları dünya ve ahrette huzurlu ve mutlu kılmak, tüm insanları bir görmek ve tüm yaratılanları da yaratandan ötürü sevmek ve sorunlarını çözmede yol gösterici kuralları öğrenip, özümsemek ve davranışa yansıtmayı başarıp birer ders olarak geçer notlar almayı açıklamaktır.

Eğer bir din veya mesajının yorumu kişiler arasında ve toplumda huzursuzluğa yol açıyorsa, insanlar kendileri için bir araç olan dini ve mesajlarını doğru kullanıp yararlanamıyor ve hata yapıyorlar demektir (10). Çünkü insan, yaratılış özellikleri yönünden Allah'ın halifesi olması nedeniyle Esmaıl Hüsna diye sayılan özellikleri bünyesinde barındırma anında hem kendisi, hem de çevresiyle sürekli çatışma halinde olan, dolayısıyla olumsuz özellikleri de barındıran bir varlıktır. Diğer bir deyimle insan, başkasını beğenmeme, eleştirme, kusur bulma, zıtlaşma, karşı çıkma, direnme, tutarsızlığa düşme, itiraz etme, memnun kalmama yanında uyumsuz, geçimi zor, sık sık görüş değiştiren, söz veren ve çoğunlukla sözünden cayan, kibirlenen, tövbe eden fakat tövbe ettiğini tekrarlayan, güç ve iktidar hırsı olan, zulmetmeye meyilli (cabbar) ve başkalarını kandırıp sömüren bir canlıdır. Bu nedenle de insan, bir arada yaşamakta zorlanmakta ve geçimsiz olmakta, kavga, düşmanlık, küskünlük ve savaşlardan kurtulamamaktadır. Prof. Atay din ile ilgili olarak şu saptamaya değinmiştir: *"Din, insanın yararına, lehine çalışacak, insanın faydasına, rahatına, sağlığına dair uğraş verecek, insana darlık, sıkıntı vermeyecektir. Din, insanın onuruna, şerefine değer verecek, kolay yaşamasını ve mutlu olmasını göz önünde bulunduracaktır. Oysa asırlardır dinin bu amacı tersine çevrilmiş olup insan, din olduğu iddia edilen herhangi bir hükmü yerine getirmek uğrunda zorlanmakta, sıkıntıya ve darlığa, sonunda da bunalıma sürüklenmektedir."* (14).

Dünya hayatı yolları

Beyin başta olmak üzere, her bir organ bir ümmet, bir nesil, bir ırk ve her bir organın hücreleri de birer birey olduğuna göre ve her bir hücrenin yaratılışında tesadüfün değil, muazzam bir organizasyon ve düzen yasaları temelinde, yaratılışta olduğu gibi insan neslinin de bir bireyi olan insanın yaratılış nedenleri ve amaçları yanında, konumunun bazı özelliklerinin ve hikmetlerinin olması da söz konusudur.

İnsanın Kur'an'daki yaratılış nedenine ait ayetlerin mesajlarından anladığımıza göre **insan,** arındırılması işlemi sırasında tabi tutulacağı **sınavlarda** bir arabanın yönünü belirleyen direksiyon gibi özgür iradesini, aklını, bilgisini ve mantığını kullanarak Kur'an'ın mesajlarının hedeflerine-amaçlarına uygun olarak bir yaşam sürmekle alacağı olumlu veya olumsuz enerjilerinin-puanlarının durumuna göre **ya Allah'a yakınlaştırıcı yolu (Hidayet yolunu, Sırat-ül müstakim'i) veya Şeytan'ın aldatmalarına uyup Allah'ın yolundan uzaklaştıran farklı bir yolu seçecektir (Hicr-41:** *Allah buyurdu ki: İşte o gerçek kullarımın yolu, bana gelen dosdoğru yoldur.)* (Şekil-23). Daha doğru bir ifade ile kendi seçimi sonucu bu iki yoldan

Şekil-23: İnsanın seçeceği yollar

birine yönelmeye hak kazanacaktır. İnsanın Allah'a yaklaştırıcı düzeyde olması demek, Allah'ın "sırat-ül müstakim" diye tanımlanan itidal dediğimiz ortadaki dosdoğru yolda sürekli aktivitesine ve oluşturmuş olduğu kâinat düzeninin ahengine, enerjisinin titreşim frekansına paralel bir akışkanlığa (seyr-i süluk'a-seferde oluşa), evrim yasasına ve dengelilik düzeyine ulaşması demektir. Aynı akışkanlığa katılmak, kâinat orkes-

trasının müziğine, frekansına uygun frekansa kavuşmak demektir. Bu durum Kur'an'da Allah'a döndürülme olarak tanımlanmıştır **(Bakara210, Ali İmran-109:** *İşler ve oluşlar Allah'a dönüp varır.* **Bakara-203:** *Allah'a döndürülüp onda toplanacaksınız.* **İnşikak-6:** *Ey insan, sen Rabbine varan yolda çabalayıp durmaktasın, nihayet O'na varacaksın.).*

Bu durumda **insan,** Allah'a yakınlaşmayı becerebilme fırsatı olarak dünya yaşamı verilmiş, fakat kanatları uçmaya henüz uygun olmayan küçüklükte ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzununn arınacağı ağırlıklar yüklenmiş, diğer bir ifade ile **MAKBUL KİŞİ ADAYI YAVRU BİR GÜVERCİNDİR (Dünya öğrencisi)** (Şekil-24) **(Mülk-2:** *Allah, sizlerden hanginizin en güzel işler yapacağını açığa çıkarıp, yaptıklarınızın karşılığını vermek için, ölümü ve hayatı yarattı. Allah üstündür, bağışlayandır.)*

Şekil-24: Makbul Kişi Adayı – Dünya Öğrencisi

İnsan Uçmayı Öğrenmeli

İnsanın arınmasını daha iyi anlatabilmek amacıyla Allah Kaynaklı bilinçli enerjisini, daha üst gökyüzü veya bilmediğimiz başka Allah Kaynaklı katmanlara yükselebilmek için uçmayı öğrenebilmek üzere, uçma adayı olarak dünyaya gönderilmiş bir enerjidir diye kabul edebiliriz. Diğer bir ifade ile Allah, biz insanlara yüklediği Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjisine O'nunla bütünleşmeyi becerebilme ve bu uğurda çaba harcama görevi vermiş ve bunu gerçekleştirmek üzere okul yeri olan dünyaya göndermiştir. Dünya, uçmayı öğreneceğimiz bir yer, dünya hayatımız ise uçmayı öğrenmek üzere bizlere verilen bir fırsattır. Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun daha üst katlara çıkabilmek üzere uçabilmesi için hem uçmanın usulünü öğrenmemiz, hem de rahat uçmamızı engelleyecek ağırlıklarımızı üzerimizden atmamız gerekmektedir. Din ve ilahi kitaplar, dolayısıyla da Kur'an'ın amacı uçma usullerinin teknik yönlerini ve birer ağırlık olan kişilik ve duygusal yapıya ait özelliklerimizin olumsuz olanlarını tanımlamakta ve olumlu hale gelmeleri için izlenecek yollara ilişkin mesajlar ve kurallar içermektedirler. Dolayısıyla **din ve Kur'an,** insanın bu uçmayı öğrenme süreci sırasında, amacına varması amacıyla **kullanması için verilen birer araçtırlar.**

Allah Kaynaklı olan bilinçli enerjimizi bir yumurtada bulunan yavru bir güvercine benzetebiliriz. Bu yavru güvercin normal kuştan farklı olarak düşünüp karar verebilmekte, yürümekte, görmekte, işitmekte, konuşmakta ve elleri olduğu için de etrafındaki dünyanın maddelerini kullanarak ve onlara istediği şekilleri vererek aletler yapabilmektedir. Güvercin **yavrusunun uçabilmesi** için önce vücudunun ve kanatlarının belli bir büyüklüğe ulaşması, belli bir büyüklüğe ulaştıktan sonra uçmanın usullerini öğrenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla yavru güvercin nasıl uçma adayı ise, bedenimizde bulunan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuz da **uçma adayı Allah Kaynaklı bilinçli bir enerjidir.** Uçmaya hak

kazanan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu ise ölümden sonra görünen ve görünmeyene şahit olabilecek güç ve bilince ulaşabilecektir **(Cuma-8:** *De ki: "Haberiniz olsun, o kaçıp durduğunuz ölüm, mutlaka gelip size çatacaktır; sonra O, bütün görünmeyeni ve görüneni bilene döndürüleceksiniz).*

Kur'an'da arınmaya olumlu enerjiler sağlayacak ilahi evrensel değişmez kural ve bilgiler, insanlar kolay anlasın diye mubah-sevap ve helal deyimleri ile, olumsuz enerjilere yol açan düşünce ve davranışlar ise **günah ve haram deyimleri** ile tanımlanmış ve **günahların sadece Allah** tarafından **affedilebileceği** belirtilmiştir **(Ali İmran-135:** *....Zaten günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki?* **Furkan-70:** *Ancak tövbe ve iman edip, iyi amel işleyenler başka; çünkü bunların kötülüklerini Allah iyiliklere/güzelliklere çevirir.).*

İnsan neslinin dünya hayatı yolu ile arınma macerasında Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun hangi yönlerinin arınması gerektiğini **ilahi düzen görevlileri,** Elesti Bezını denilen yerde ve Ruh ile birlikte, Allah'ın temel kuralları çerçevesinde belirlemekte, projelendirmekte, ölçmekte, dünya hayatı süresini belirlemekte yani **kaderlendirmektedirler.** Ruh dediğimiz enerji, Allah'ın ezeli ve ebedi sonsuz okyanusundan bir damlası olmaktadır.

Ölümden sonra ruhların ilk uğrak yeri spatyom (veya berzah) denilen yerdir. Burada halen tekamüle ihtiyacı olan ruhlar en alt kısımda dünya dediğimiz maddi âleme gelmek ve deneyimleri ile görgülerini arttırmak için fırsat verilmesini beklerler. Arada da geçişi engelleyen bir perde olduğu Kur'an'da belirtilmiştir **(Müminun--99.** *Sonunda onlardan/müşriklerden birine ölüm geldiğinde şöyle der: "Rabbim, beni geri döndürün;* 100-Döndürün ki, o arkada bıraktığım yerde iyi bir iş yapayım." Hayır, bir kelime ki bu, o söyler onu. Ötelerinde, dirilecekleri güne kadar bir berzah/engel vardır.). Bazıları bazen bazı insanları etkiler ve bu kişilerde obsesyonlara neden

olabilirler. Bu durum hatalı olarak "cin çarpması" olarak tanımlanır. Gerçekte, cinler çok daha geri düzeyde olan varlıklardır ve insanlarla irtibat kuramazlar.

Herşeyin ve Herkesin Bir Yaratılış Hikmeti var

Kur'an'a göre dünya hayatı canlılar âlemi için geçici olarak kullanılan bir araçtır, bir konaklama ve eğitim yeridir. Dünya ve dünya'nın etrafında döndüğü Güneş ile diğer gezegenler, yıldızlar ve ayın yer aldığı Galaksimiz tüm birimleri ile insan başta olmak üzere insanın da dahil olduğu tüm canlı ve cansızların yaşamını sağlayacak ve devam ettirecek şartlara uygun olmak üzere düzenlenmişlerdir. Bunların yaratılması belirli bir ilahi plana, yani belirli ölçü ve kurallara göre yapılmıştır. Hiç bir şey tesadüfi değildir. Dolayısıyla dünya'da yaratılan her şeyin, her maddenin ve her canlının mutlaka bir nedeni, bir görevi ve ilahi bir ölçüye göre hikmeti bulunmaktadır **(Yunus-5**: *Güneşi ısı ve ışık kaynağı, ayı parlak ve yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için ona evreler/dönemler/ölçü belirleyen O'dur. Allah, bunları rastgele değil, ancak hak hikmetle/şaşmaz ve belirlenmiş ölçülere göre yarattı. Anlayacak bir kavim için ayetleri ayrıntılı olarak açıklıyor.* **Hicr-19:.** *Yeri de döşeyip yaydık, ona kuvvetli/ağır dağlar diktik ve onda ölçülü/hikmetli/nedenli her şeyden bitirdik.* **20:** *Orada size ve sizin rızklarını vermediğiniz kimselere geçim yolları yarattık.* **Furkan-2:** *Her şeyi yaratmış ve her birini bir takdir/ölçü ve oluş tarzı ile belirleyip hepsinin mukadderatını hazırlamıştır.).*

Kur'an'da belirtildiği gibi yaratılan her şeyin bir yaratılış nedeni ve bir hikmeti vardır **(Hicr-85:** *Biz gökleri, yeri ve aralarındakileri, ancak hak ve hikmete uygun olarak yarattık.* **Rum-30:** *Kendi kendilerine, Allah'ın, gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları ancak hak olarak bir hikmet üzere ve muayyen bir süre için yarattığını hiç düşünmediler mi?). Gerek* sinir hücreleri, gerekse destek hücreleri olsun sinir sisteminde bulunan her hücrenin bir görevi vardır demiştik. Diğer bir tanımlama ile hiçbir hücre

boşuna sinir sisteminde yer almaz. Her bir hücre de kendisine verilmiş olan görevi eksiksiz bir şekilde yerine getirir.

Her bir sinir hücresi veya destek hücresi, sinir sisteminin neresinde bulunursa bulunsun ve görevi ne olursa olsun, bulunduğu görev grubunun ortak çalışma prensiplerine uyarak görevini yerine getirir.

İnsan ve toprak aynı yapıda

Allah birçok ayette insanları ilk önce topraktan, devamlılığını ise sudan çift olarak yarattığını açıklamaktadır **(Secde-7:** *O ki, yarattığı her şeyi güzel yarattı ve insanı yaratmaya da bir çamurdan başladı* **8:** *Sonra onun neslini değersiz görülen karışımlı bir sudan/sıvıdan yaptı.* **9:** *Sonra onu düzenli bir şekle sokup, içine kendi ruhundan/nefesinden üfledi ve sizin için işitmeyi, görmeleriniz için gözleri ve gönülleri yaptı. Siz çok az şükrediyorsunuz!* **Enbiya-30:** *...canlı olan her şeyi sudan yaptık. Hala inanmıyorlar mı?* **Müminun-12:** *And olsun ki, Biz insanı toprak ve su karışımı bir çamurdan yarattık.* **Nur-45:** *Allah bütün canlıları sudan yarattı.* **Fatır-11:** *Hem Allah sizi bir topraktan, sonra bir nutfeden/karışımlı damladan yarattı, sonra da sizi çiftler yaptı. O'nun bilgisi dışında ne bir dişi gebe olabilir, ne de doğurabilir.* **Hucurat-13:** *Ey insanlar! Sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Birbirinizle tanışıp kaynaşasınız diye sizi ırklara ve boylara ayırdık. Şüphesiz Allah'ın katında sizin en değerliniz, en çok sakınanızdır/takva sahibi olanınızdır. Allah bilendir, haberdardır.).*

Bu aktivitede Allah etken, yaratan, insan ise edilgen, yaratılmıştır, mahlûktur. İnsan kelimesi nisyan – unutmuş, unutturulmuş anlamındadır. İşte makbul kişi olan bu kişi Müslümanlığı ve Müminliği elde etmek ve puan toplayarak 7 aşamayı – Lig atlamayı gerçekleştirmek üzere dünyada yaşam fırsatı – sınavlara girme fırsatı – dünya oyunu oynama fırsatı verilmiş kişidir. Mızmız, çabuk azan, hırslı, tahammülsüz, bencil, kavgacı, topraktan yaratılmış olduğu sembolize edilen (çünkü toprakla aynı kimyasal yapıda), Allah, yaratan-etken

iken, kendisi yaratılan-edilgen konumda olan, yaratamayıp sadece Allah'ın yaratmış olduklarında değişiklik yapabilme sınırlılığında olan, Sırat-ıl müstakim ve Seyr-i sülük'a uygun olup, evrensel yasalara paralel olarak puan yükseltme ve bir üst lige terfi etme davranışı **SEVAP**, aksine bir davranış içinde olma ise **GÜNAH** olarak puanlandırılandır.

Canlı ve cansız tüm maddelerin ve bu arada da toprağın temel yapısına baktığımızda her şeyin atomdan ve atomun da elektron, nötron ve proton'dan oluşmuş olduğunu artık biliyoruz. Yine toprağın karbon, azot, oksijen, hidrojen, amonyak, inorganik mineraller (alüminyum, demir, silikon, iyot, manganez, kurşun, fosfor, bakır, gümüş, çinko, kükürt, kalsiyum, potasyum, magnezyum, sodyum, klor gibi), vitaminler ve organik maddelerden (aminoasit, lipid, protein) ibaret oluşuna göre insan da aynı birimlerden oluşmuştur (insan vücudunun %65'i oksijen, %18'i karbon, %10'u hidrojen, %3'ü azot, %1.5'u kalsiyum, %1'i fosfor ve geri kalanı diğer elementlerden oluşmuştur) . Yani temel yapı birimleri insan ve toprakta aynı olup, bu aynılık Kur'an'da insanın yaratılışının topraktan olduğu şeklinde ifade edilmiştir. Ancak asırlar öncesinde bu bilgiyi insanlar anlayamayacakları için, bu ortak yaratılış yönleri toprak-balçık kelimesi ile simgeleştirilerek dikkatleri çekilmiştir (1, 12). İnsanın topraktan yaratılması konusunu ayrıca, çocuğun ilk hücreleri olan sperm ve yumurtanın toprakla beslenme sonucu oluşmaları ve çocuğun da anne karnındaki büyümesinin de annenin topraktan almış olduğu gıdalar nedeniyle gerçekleşmiş oluşuna da bağlayabiliriz.

Mevlana, Dünya'daki **yaratılışı** ve tekâmülü **yukarıya doğru sarmal bir hareket** olarak tanımlamakta ve bu sarmal harekette mineraller bitkiler için besin kaynağı olurken, bitkiler hayvanlar ve insanlar için, hayvanlar ise diğer hayvanlar ve insanlar için yiyecek oluyorlar demektedir. Bu sarmal harekette insanlar, Allah Kaynaklı enerji ile bir olabilecekleri bir hal için şekil değiştirme potansiyelinde olmaktadır. Buna

dayanarak da Mevlana *"Ben cemadattandım, öldüm, yetişip gelişen bir varlık, nebat oldum. Nebatken öldüm, hayvan suretinde zuhur ettim. Hayvanlıktan da geçtim, hayvanken de öldüm de insan oldum, Artık ölüp de yok olmaktan neden korkayım? Bir hamle daha edeyim, insanken öleyim de melekler alemine geçip kol kanat açayım."* diyerek yaşamın devamlılığını da vurgulamaktadır (5). İşte Mevlana, tüm bu safhaları hatırlamamasına rağmen, ruhun tabiata ve hayvanlara düşkünlüğünün altındaki sebebi, vaktiyle kendisinin o hallerde olmasına bağlar (16). Ve bu evrimsel değişimi seyr-i süluk deyimi ile tanımlar.

Yaratılışımızın ilahi amaçları-hikmetleri ve <u>ALLAH'IN BİZDEN İSTEDİKLERİ</u>

Yıllar içinde bende oluşan kanaat ve Kur'an ayetlerine göre yaratılışımızın temel ilahi amaçlarını şöyle sayabiliriz:

1. Allah, bizden **tek ilah** olarak sadece Kendisini tanımalarını, inanmalarını ve sadece O'na ibadet edip, sadece O'ndan yardım istemelerini **(Fatiha-4:** *...iyyakan-a'budu ve iyyaka nasta'in)* Fatiha suresinde istemektedir. Diğer bir ifade ile bizden Allah'ın Birliği inancına varmamızı beklemektedir. **(Zariyat-56:** *Ben, İns ve Cin/görünen ve görünmeyen her şeyi, Allah'tan başka İlah olmadığına ve sadece bana tapmaları gerektiğini bilmeleri için yarattım.).* Hatta Allah bizden gelecekle ilgili herhangi bir beklentide mutlaka *"inşallah"* dememizi de istemektedir **(Kehf-23-24:** *Hiçbir şey için "İnşallah" diyerek Rabbini anmadan "Bunu yarın yapacağım" deme.*

2. Tüm dini öğretilerin kaynağı ve **tek din** olan **İslam'a** inanmamızı istemektedir. Dolayısıyla vahiy kitapları ile peygamberlerin hepsine inanmamızı ve farklı dini öğretileri, sadece farklı görüşler ve yollar sınırında değerlendirip, ayrı insan grupları olarak değerlendirmeyip kaynaşma sınavını geçmemizi beklemektedir.

3. Tüm insanları **tek insanlık nesli** olarak görmemizi ve farklılıklarımızı kaynaşma ve bir olma bilinçliliğine varmamı-

zı ve sınav aracı olarak görmemizi beklemektedir. Asırlarca insanların bir taraftan dini, diğer taraftan da renk, ırk veya dil farklılıklarını bahane ederek gruplaşmaları, birbirlerine tahammülsüzlükleri ve savaşmaları, insanların dini mesajları eksik ve hatalı anlayış ve yorumlarından, bencilliklerinden kaynaklanmış ve halen kaynaklanmaktadır. Yoksa dinsel öğretilerin doğrudan herhangi bir etkisi söz konusu değildir. Çünkü tüm peygamberler öğretilerinde temelde hoşgörü ve sevgiyi önermişler ve buna yönelik mesajlarını iletmişlerdir.

4. Hem **Müslüman,** hem de **Mümin** olma aşamalarına ilişkin şartları yerine getirmeye ve sonuçta **Makbul kişi** olmamızı ve bunlara yönelik dersleri başarmak üzere Dünya Okulundan Mezun olup diploma almamızı da istemektedir.

(Yunus-4: *Yaratılışı başlatır, sonra yarattıklarını varlık alanına ard arda çıkarır ki, iman edip barışa/iyiliğe yönelik işler yapıp ödüllendirsin. Küfredenlere ise inkârda bulunmaları yüzünden kaynar sudan bir içecek ve acı bir azap vardır.* **14:** *Sonra onların ardından sizi yeryüzünde halifeler yaptık ki, bakalım nasıl ameller işleyeceksiniz.* **Neml-62:** *Darda kalmışın çağrısına karşılık veren, sıkıntısını gideren ve sizi yeryüzünün halifeleri kılan kimdir?* **Kehf-7:** *Boş yere üzülme. Biz insanlardan kimlerin makbul kişi olarak davranacağını, kimlerin ise sapıtacağını ayırt etmek için dünyayı bir cazibe merkezi yaptık.* **Yunus-99:** *Rabbin eğer dilese idi yer yüzünde bulunanların hepsi kesinlikle inanırlardı.* **Ra'd-31:** *Allah dileseydi elbette insanlara hep birden hidayet buyururdu; o küfredenler, onların kendi ürettikleri olumsuz şeyleri/zararlı sanayileri/ürettikleri yüzünden başlarına musibet inip duracak ya da yurtlarının yakınına konacak.).* Ve yaşamımız sırasında başıboş bırakılmadığımız, dünyaya gönderiliş amacımıza uygun bir yaşam içine girebilmemiz ve yönelmemiz için **daima gözetim ve izlem altında olacağımız** belirtilmektedir **(Kıyamet-36:** *İnsan, başıboş bırakılacağını mı sanıyor?).* Ancak bu süreçte insan özgür ve sorumlu, **Allah ise sadece bir gözlemci** ve "Hak edene, hak ettiğinin verilmesinde, sağlanmasında" müdahaleci, ilahi idarecilerin aracılığı ile de olanları kaydedici konumdadır.

Allah, bu yaratmayı basit görmememizi ve keyfi bir oyun veya eğlence olmayıp ciddi bir konu olduğunu vurgulamaktadır **(Müminun-115:** *Bizim sizi boş bir amaç uğruna/bir oyun veya eğlence için yarattığımızı ve gerçekten bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sanmıştınız ?.* **Enbiya-16:** *Biz, göğü, yeri ve arasındakileri oyun olsun/eğlenip eğlendirelim diye/eğlence için yaratmadık.* **Duhan-38:** *Biz, gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları, eğlenmek için yaratmadık.* **39:** *İkisini de sadece gerçeği/Allah'ın varlığını/tek yaratıcı olduğunu göstermek üzere yarattık.* **Hadid-20:** *Biliniz ki dünya hayatı bir oyun, bir eğlence, bir süs ve aranızda bir övünme, mal ve evlat da bir çokluk yarışından ibarettir. Bu tıpkı bir yağmura benzer ki; bitirdiği ot, rençberleri imrendirir; sonra heyecana gelir, bir de görürsün sararmıştır, sonra da çerçöp olur! Ahrette ise şiddetli bir azap, birde bir bağışlama ve hoşnutluk vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir!).* Yine Kur'an'da insanın yaratılışının göklerin ve yerin yaratılışından daha kolay olduğu açıklanmıştır **(Müminun-57:** *Elbette göklerin ve yerin yaratılması o insanların yaratılmasından daha zordur/büyüktür. Fakat insanların çoğu bilmezler).* Ayrıca dünya hayatı, daha iyi anlaşılsın diye, Kur'an'da başı ve sonu belirlenmiş geçici, fakat ciddi ve amaçlı bir oyun/yarışma/maç veya okul dönemi, geçici misafirhane olarak da tanımlanmaktadır **(Ankebut-64:** *Bu dünya hayatı,* ***bir eğlence/bir oyalanma/puan alınacak bir oyundan yerinden ibarettir/geçici bir dönemdir/bir misafirhanedir.*** *Gerçekten son yurt, işte öz hayat odur. Keşke bilselerdi.).* Bu yarış için, maç için de bize verilen saha dünyadır ve dolayısıyla dünya geçici bir misafirhanedir, konaklama yeridir, puan alınacak bir eğitim yeri ve oyun alanıdır. İşin esasına baktığımızda, Allah biz insanları O'na kavuşma gayretini göstermek ve 'ona kavuşmak becerisini göstermemiz için yaratmıştır. Dünya bir nevi müminleşip uçmayı becermek üzere Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjisinin frekansı artmış olanları elemek üzere bir filtre görevi görmektedir.

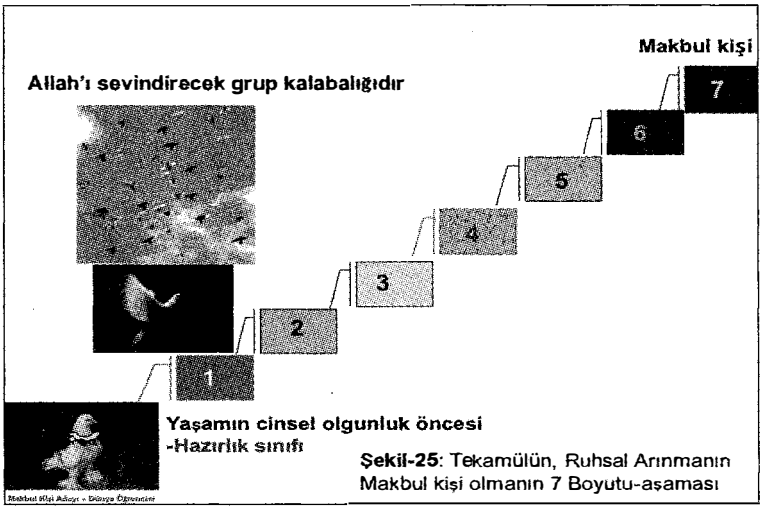
Bu süreç sırasında kişi Allah'a yaklaştıkça bir sevinç duygusu dalgasına, uzaklaştıkça da bir hüzün dalgasına düşer. Bu kişi veya topluluk müzik ve güzel sanatlar dalında bu duygusal dalgasına göre sevinç veya hüzün dolu eserler oluşturur (17)..

Ancak bu oyun **(dünya yaşamı)** dönemi, basit bir oyun değil, ahret imkânlarına kavuşabilmek üzere değerlendirmemiz için bizlere tanınmış bir oyunda/ müsabakada/ yarışta/ maçta başarılı olmak/ sınıf atlamak üzere **puan alma veya puan yükseltme fırsatıdır.** Çünkü bunun eğlence olmadığı belirtildiği gibi, adaletli ve hakça bir düzen içinde değerlendirilmekte olduğu açıklanmıştır **(Casiye-22:** *Allah, gökleri ve yeri, hak ve hikmete uygun olarak, herkese kazandığının karşılığı verilsin, hiç kimse zulme uğratılmasın diye yaratmıştır.).* Daha önce de açıklamış olduğumuz gibi, olumsuzluklardan arınma ve olumlulukları pekiştirmeyi sağlamak amacı ile düzenlenmiş olan dünya hayatı **oyununun-maçının-okulun kuralları ebedi, ezeli ve evrensel ilahi kurallar** olarak belirlenmiştir ve bu kurallara göre değerlendirme ve puanlama yapılmaktadır. **(Ali İmran-145:** *Kim dünya menfaatini isterse, kendisine ondan veririz. Kim de ahiret mükâfatını isterse, ona da ondan veririz.).* Yani Allah Kaynaklı Enerjinin arınması için uygun görülen ve Allah'ın koymuş olduğu ilahi kurallara göre belirlenen yaratılış özellikleri dışında, dünya hayatındaki ikilemlerden seçim yapıp yaşantısını bizzat kendisinin yönlendirmesi de söz konusudur. Geçer puan alanlar, sonraki **bir üst lige terfi** etme, bir üst sınıfa geçme hakkını kazanmakta, dünya okulunun son sınıfına kadar gelmişse mezun olmaktadırlar diyebiliriz. Yine Kur'an **dünya okulunu** sonuçta **3 tip ruhun bitireceğini** açıklamaktadır **(Vakıa-4-9:** *Kıyamet olayında siz insanlar da üç gruba ayrılacaksınız. Birinci grup, işledikleri iyilikleri yazan kitabı sağ yanından verilenler, ne kadar mutludur onlar. İkinci grup, işledikleri kötülükleri yazan kitabı sol tarafından verilenler, ne kadar da mutsuzdur onlar. Bir üçüncü grup da, iyi ve güzel işlerde en önde olan-*

lardır. Naim cennetlerinde ve Allah'a en çok yaklaştırılanlar işte onlardır. **17-19:** E*traflarında dolaşan ölümsüz gençler, sürahilere, bardaklara ve kadehlere öz kaynağından doldurulmuş içkiler ki, ondan içtiklerinde. ne başları döner, ne de sarhoş olurlar.).* :Bu Kur'an açıklamalarına göre, dünya okulundan makbul kişi olarak yüksek bir not alıp iftihar veya takdirname alarak mezun olacaklar yanında, daha az fakat yine geçer farklı notlarla mezun olanlar da olacak demektir. İleride göreceğimiz gibi Müslümanlığın 5, Müminliğin de 77 şartından bir kısmını da olsa yerine getirenlerdir bunlar. Tabii gerçek değerlendirme sadece Allah'a aittir.

Kur'an'da dünya hayatı düzeyinin çok aşağı düzeyde olduğu açıklanmaktadır **(Tin-4-5:** *Biz insanı gerçekten en güzel bir biçimde yarattık, sonra da onu aşağıların en aşağısına çevirip attık.).* Kur'an dünya hayatı olan ligin üstünde daha yedi yol veya lig olduğunu belirtmektedir **(Müminun-17:** *İnsanın bulunduğu boyutun üstünde yedi boyut/aşama daha vardır.* **İnşikak-18-19:** *..siz, mutlaka boyuttan boyuta/kattan kata geçerek yükseleceksiniz.).* Bu 2 ayetten ben 2 ayrı anlam çıkartmaktayım; **1) Dünya okulu aşaması 7 sınıflı bir okuldur** ve bizler her sınıftaki dersleri geçmek ve mezun olmak amacıyla dünya'ya geliyoruz, 2) İnsanın arınması ve evrimsel tekamülü, dünya okulundan mezun olduktan sonra da devam etmektedir ve toplam 7 aşamalıdır. İşte bu ligleri aşması, Allah'a yakınlaştırıcı yolda çırpınıp çabalama olarak tanımlanmaktadır **(İnşikak-6:** *Ey insan, sen Rabbine varan yolda çabalayıp durmaktasın. Sonunda O'na kavuşacaksın.)* (Şekil-.25 Syf: 141).

Başka bir tanımlama ile olumlu hareket içinde olup, evrensel yasalara paralel olarak puan yükseltme ve bir üst lige terfi etme, olumsuz bir davranış içinde olma ise evrensel yasalara uymama veya uzak olma demektir. Biz bunlara **sevap** veya **günah** deyimlerini kullanıyoruz. Ve insan, yaşamı süresince özgür iradesi ile ister sevabı-cenneti, diğer bir ifade ile lig atlayarak Allah'a yakınlaşmayı, isterse de günahı-cehennemi, bulunduğu ligde kalarak veya daha alt bir lige, ıstırap çekece-

Şekil-25: Tekamülün, Ruhsal Arınmanın Makbul kişi olmanın 7 Boyutu-aşaması

ği bir konuma düşerek Allah'tan uzaklaşmayı seçebilmektedir. Diğer bir ifade ile ikilemlerden sürekli seçim yapma özgürlüğü ve sorumluluğunu taşımaktadır.

Hicr-44'te Cehennem'in 7 girişinin olduğu belirtilmiştir **(Hicr-44:** *Cehennemin yedi giriş yeri vardır ve onlar durumlarına göre her biri bir girişten gireceklerdir.).* Acaba dünya okulunun 7 boyutuna göre sınıfta kalan ve olumsuz puanları fazla olan, uygun olan kapıdan mı cehenneme girecektir? Doğrusunu Allah bilir.

Araf-169 ncu ayette verilen örnek ile insanların nasıl olsa günahlarım affedilecek ön yargısına güvenerek günahlarına devam etme aldanışına düşecekleri açıkça vurgulanmaktadır **(Araf-169:** *...Bunlar "Kitapta/Tevrat'ta nasıl olsa bağışlanacağımız" yazılı diyerek Allah'ın ayetlerini çarpıtıp, saptırarak, haksız ve geçici menfaatleri tercih ettiler ve sürekli olarak dünya menfaati için uğraştılar...).* Maalesef benzer bir aldanış Umre ziyareti için kullanılmakta ve Hz. Muhammed bir hadis ile bu aldanışa ortak edilmektedir (Bence uydurulmuş olan **Hadis:** *Bir sonraki Umre ile, bir önceki Umre'den itibaren bir yıldaki tüm günahlar silinir.).*

İmtihanlarda kullanılan araçlar-yöntemler

Her insanın arınacak olumsuzlukları veya pekiştirilecek olumlulukları çeşit ve derece bakımından farklı olacağı için, her bir kişiye özgü bir yaşam oyunu (veya maçı) yanında, grup, bir bölgedeki topluluk, kasaba veya şehir ve ülke için de onların ortak toplam AKBEH'nun puanlarına göre de farklı farklı yaşam oyunları söz konusu olacaktır. Ve bu yaşam oyununda ilahi idareciler tarafından kişi olarak insanın veya grup ve toplumun **imtihan** araçları; Ülke, Şehir, Irk, Cinsiyet, Vücut şekli ve özellikleri, Toplum, aile bireyleri, doğal afetler, meslek (Memur-amir, işçi esnaf, çiftçi), mal-para (Fakirlik-zenginlik), çocuk olup olmaması, sağlık-hastalık/ özürlülük, karşılaşılan her olayı sınav kabul etmek, başkasının/ başkalarının imtihan aracı olarak görevlendirilme yanında Kur'an'ın değişmez birer hüküm ve Müslümanlık ile Müminliğin de birer şartı olan muhkem mesajlarını birer ibadet olarak kabul edip uymak, dolayısıyla arınmaya çalışmak olacaktır (Tablo-5). Ve bu tekâmül oyununda yanlışlıklar, sürçmeler, tökezlemeler, hatalı davranışlar olacaktır. Çünkü tekamül/arınma sürecinde, insanın inşa ettiği **tekâmül binasının harcı** elem, üzüntü, keder, hastalık ve olumsuzluklar, harç suyu da göz yaşıdır. Dolayısıyla da her bireyin ve her grup ve toplumun gelişim düzeylerine uygun olmak üzere ligleri farklı olacaktır **(Tövbe 126:** *Onlar imkân veya imkansızlıklarla* ***her yıl bir veya iki defa ciddi imtihan*** *edildiklerini görmüyorlar mı?* **Ali İmran-186:** *Kesinlikle/ muhakkak, size verilen* ***mallarınız****/ servetiniz ve çocuklarınız vasıtasıyla/onların azlığı ve çoklukları ile imtihan edileceksiniz.* **Araf-168:** *Belki dönerler ümidiyle onları güzelliklerle de kötülüklerle de/sıkıntılarla da imtihana çektik. Muhammed-31: And olsun, içinizden, cihad edenleri/gayret edenleri/didinenleri ve sabredenleri belirleyinceye ve durumlarınızı ortaya koyuncaya/değerlendirinceye kadar sizi deneyeceğiz. Haberlerinizi de eleyip tarayacağız.* **Yunus-13,14:** *And olsun ki, Biz sizden önceki yüzyılların nesillerini, kendilerine peygamberleri açık deliller ile geldikleri halde, zulmet-*

tikleri ve iman etme ihtimalleri kalmadığı vakit helak ettik. İşte suçlu kavimleri böyle cezalandırırız. **14-***Sonra onların ardından sizi yeryüziinde halifeler yaptık ki, bakalım nasıl ameller işleyeceksiniz..* **Duhan-17:** *And olsun, onlardan önce Fir'avn toplumunu da (imkanlar vererek) sınadık.).*

Tablo-5: İmtihanlarda kullanılan araçlar-yöntemler

Yaratılışa yönelik özellikler: - Ülke, şehir,ırk, cinsiyet, vücut şekli, ses, nefsler, mizac, toplum, aile - Doğal afetler, Meslek (Memur-amir,işçi esnaf, çiftçi), Mal-para (Fakirlik-zenginlik), Çocuk olup olmaması, Sağlık-hastalık/ özürlülük, Karşılaşılan olumlu veya olumsuz her olayı sınav kabul etmek.	Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna yüklenen ve temizlemesi-öğrenmesi istenip, makbul kişi olması için uyması gereken Kur'an mesajları-dersleri

Tövbe-126 ncı ayette belirtildiği gibi her insan yılda 1-2 defa ciddi bir imtihana tabi tutulmakta olup, bu yöntem "Bazen bir musibet, bin nasihatten iyidir" sözüne uygun düşmektedir.

Mevlana, dünya'nın misafirhane veya arınma okulu olduğunu Mesnevi'sinde şu şekilde açıklamaktadır: *(Dünya'ya âşık olanlar, duvara akseden ışığın Güneş'ten geldiğini idrak edemeyip duvara aşık olanlar gibidir. Işık duvardan çekilince ebedi hüsranla baş başa kalırlar. Ya da Dünya'ya sarılan kişi, kuş zannederek kuşun gölgesini yakalayan avcıya benzetilir.)* (18, 19).

Aynı düzeydeki yaşam liginde, her bir ligde olan herkesin eşit olduğu, hakkının/puanlarının karşılığının adaletle verildiği, zulme uğratılmadığı temel prensibi bulunmaktadır. Ve tüm bunlar evrensel ilahi kullara göre düzenlenmektedir. Bu maçın süresi kişinin AKBEH'unun durumuna göre ya uzatılmakta veya arınma ve pekiştirme, diğer bir ifade ile puan yük-

seltme durumu, verilen süreden daha önce sağlanmışsa, maç-yaşam da erken bitirilmektedir. Bu erteleme veya erkene alma ilahi kurallara göre olabilmekte, fakat maçın bitiriş düdüğünün son çalınacağı an olan ölüm, eninde sonunda ve artık onun eceli olarak mutlaka olacaktır ve işte bu ecelin, vakti bir saniye bile ertelenmeyecek olan bu andır.

İşte bu yarışmayı-maçı da kazanmak amacıyla insana, diğer canlılardan farklı olarak gerekli akıl ve karar verme sorumluluğu verilmiştir.

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi insanın AKBEH (Ruh)'u olumsuzluklardan arınsın, parazit yapıcı lekelerden temizlensin ve frekansını yükseltsin, olumluluklarını pekiştirsin diye beden-vücut dediğimiz bir elbise içinde olmak üzere dünyaya gönderilmektedir demiştik. Kur'an bu elbiseyi kullanarak insanların birbirleri ile kaynaşmayı ve el ele vermeyi öğrenmeleri ve düşmanlık duygularını/çekememezliklerini yenip dostluğa yönelmelerini istemektedir **(Taha-123***: Allah, ikiniz de oradan birlikte inin, kiminiz kiminize düşman olarak! Sonra ne zaman size Benden bir doğru yolu gösterici gelir de her kim Benim kılavuzuma/peygamber ve Kur'an'a uyarsa, işte o, sapıklığa düşmez ve mutsuz olmaz.).* Bu amaçla insan olarak kendi nefislerimizden/zürriyetlerimizden birbirimize eşler yarattığını belirtmektedir **(Rum-21:** *Yine sizin için nefislerinizden/ neslinizden/ türünüzden kendilerine ısınırsınız diye eşler/arkadaşlar/dostlar yaratması ve aranıza bir sevgi ve bir rahmet koyması da O'nun ayetlerindendir.).* Bu mesajlardan da görüldüğü gibi, yaratılışı sırasında insana düşmanlık ve sevgi, iyilik ve kötülük yapma duyguları, başka bir tanımlama ile olumlu ve olumsuz özellikler birlikte verilmiştir. İnsandan veya gerçek ifade ile Allah Kaynaklı bilinçli enerjiden istenen ve beklenen, olumsuzluklarından arınmasını ve olumluluklarını da pekiştirmesini bizzat kendisinin yapmasıdır. Bu amaçla insana akıl süzgeci, öğrenme kabiliyeti, kendi istediği ve uygun göreceği şekilde karar vermek üzere de bilinçlilik hali, farkında olma ve özgür bir

irade özelliği verilmiştir. Bu arındırılma fırsatı sırasında da yararlansın ve aklını kullanarak değerlendirsin diye de dünya ile birlikte canlı cansız tüm nimetler de emrine verilmiştir. Dolayısıyla insanın hata yapması ve yapmaması ikileminin birlikte bulunması ve bunların vazgeçilmezliği söz konusudur. Çünkü hatalar, kişiyi hatasızlığa yönlendirici kıvılcımlardır.

İmtihanlarda kullanılan bazı taktikler

İndirildiği dönemdeki insanların anlayış kapasitelerine göre Kur'an, bu olumsuz özellikleri arındırma veya olumlu özellikleri pekŞiştirme işlemine **imtihan demekte** ve yapılmakta olan bu **imtihanlarda** bazen **taktikler** de uygulanmaktadır **(Rum-41:** *Dönmeleri/vazgeçmeleri/ders almaları için Allah, yaptıklarının bazı (olumlu veya olumsuz/iyi veya kötü) sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır.* **Enbiya-35:***....biz sizi* ***şer/fitne ve hayır*** *ile deneriz/deniyoruz, bir sınav olarak.* **Maide-48:** *Allah isteseydi, hepinizi bir tek ümmet yapardı, fakat sizi verdiklerinde sınamak için ayrı milletler yaptı/ayrı ayrı dinler verdi. O halde* ***durmayın, hayırlı işlerde yarışın.*** **Araf-165:** *Sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur.).*

İnsanın nankörlük özelliğini sınamak üzere ona **mal ve/veya çocuk** aracılığıyla nimet verme de bir taktiktir **(Zumer-49:** *Fakat insana bir sıkıntı dokunduğunda Bize yalvarır, sonra kendisine tarafımızdan bir nimet bahşettiğimizde de: "O, bana bir bilgim/yeteneğim sayesinde verildi." der. Aslında o bir imtihandır, fakat pek çoğu bilmez.* **Teğabun-15:** *Doğrusu* ***mallarınız ve çocuklarınız*** *birer fitne/imtihan aracıdır.* **Zuhruf-32:** *Rabbimin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz taksim ettik. Ve onlardan kimini ötekine kat kat üstün kıldık ki, biri diğerine iş gördürebilsin.* **(Taha-131:** *Onlardan bazı zümrelere kendilerini denemek için verdiğimiz dünya hayatının süsüne gözlerini dikme.* **Kehf-46:** *Mal ve çocuklar dünya hayatının süsüdür. Kalıcı olan güzel işler ise Rabbinin katında sevapça da daha hayırlıdır.* **Hud-7:** *O'dur ki gökleri ve yeri altı*

günde/dönemde yaratmıştır. O'nun arşı da su üzerinde idi. Böyle yapması iş ve davranış yönünden hanginizin daha güzel/iyi/arınmış olduğunu belirlemek için sizi denemeye yöneliktir. **Kehf-7:** *Biz* ***yeryüzünde olan şeyleri ona bir süs yaptık*** *ki insanları imtihan edelim: Hangisi daha güzel/salih/olumlu bir amel yapacak?* **Ali İmran-186:** *And olsun ki siz* ***mallarınız ve canlarınız*** *konularında sınanırsınız.* **Muhammed-31:** *And olsun ki biz sizi sınarız. İçinizdeki* ***mücahitleri/gayretli olanları ve sabredenleri*** *bilip anlayana kadar. Ve hakkınızdaki haberleri biz denetimden/ilahi değerlendirmeden geçirene kadar.* **Mülk-2:** *O ki, hanginizin daha güzel davranacağını/****daha güzel iş yapacağınızı*** *sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır.).* Ve bu imtihanların temelinin sözler değil, ciddi sınavlar olduğu ve bu nedenle de insanın işiten ve gören özelliklerde yaratıldığı vurgulanmaktadır **(Ankebud-2, 3:** *İnsanlar sandılar mı ki "inandık-iman ettik" demeleriyle bırakılacak, inceden inceye imtihan ve ıstıraba çekilmeyecekler. Yemin olsun, biz onlardan öncekileri de inceden inceye deneylerden/sınavlardan geçirmişizdir.* **Bakara-155:** *And olsun, sizi biraz* ***korku,*** *biraz* ***açlık,*** *biraz da mallardan,* ***canlardan ve mahsullerden/servetlerden eksiltmeyle*** *imtihan edeceğiz. Sabredenlere müjde ver.* **İnsan-2,3:** *Gerçekten de insanı karışımlı bir damla sudan yarattık. Onu deniyoruz/imtihan ediyoruz. Bu yüzden onu işiten ve gören yaptık.. Biz ona yolu gösterdik: Ya* ***şükredici veya nankör*** *olur.). Bu sınavlardan ciddi olanların da yılda bir veya iki kez yapıldığı açıklanmıştır.*

Ancak bu imtihanlarda kimin kazanıp kaybettiğini sınava giren bizler değil, ancak Allah belirlemekte ve bunu bizler bilmemekteyiz. Yine bu yaratma işleminin, bize aklımızı kullanma yeteneğini kazanabilme becerisini göstermek üzere tanınan bir imkan olduğu da vurgulanmıştır **(Müminun-67:** *O'dur sizi (önce) bir topraktan yaratan sonra bir nutfeden (bir damla sudan), sonra bir yapışkan maddeden/embriyodan, sonra da sizi bir bebek olarak çıkarıyor, sonra olgunluk çağına eresiniz diye büyütüyor, sonra da yaşlanasınız diye. İçinizden kimi de daha önce vefat*

ettirilir. Belirli bir süreye eresiniz ve gerek ki aklınızı kullanasınız diye.).

İyilik ve kötülük de birer imtihan aracıdırlar. Allah insan vücudunu yarattığı zaman vücudu yaşatmaya yönelik birimler **(iyilik yapıcı)** gibi vücuda zarar vermek üzere programlanmış **(kötülük yapıcı)** birimleri de vücuda koymuştur. Daha önce belirtildiği gibi vücutta enzim ve hormonal düzey yanında duyguların çeşitliliği yönünden de **yarar ve zarar ikilemi birliktedirler** ve bu iki kutuptaki birimler birbirleri ile sürekli, fakat dengeli bir savaş halindedirler **(oksidan ve antioksidanların savaşı gibi).** Vücuttaki bu dengelilik hali olumsuzluğun temsilcileri olan oksidan moleküller (serbest radikaller) lehine bozulduğunda sağlıksızlık, yani hastalık hali söz konusudur.

Aynı prensip tüm Dünya insanlarının kişilik karakterleri için de geçerlidir. Dünya'da Allah taraftarlığı yolunu seçebilmek için uğraşan **iyiler gibi,** Şeytan taraftarlığı yoluna yönelen kötü diye tanımlayacağımız insanlar da yaşamaktadır. Bu tip insanların bir kısmı sınavlara tabi olmak üzere özellikle **kötü karakterli yaratılmış** olduğu gibi, belki de bazıları başkalarının sınavları için ve özellikle bu kötü karakterleri ile ilahi idari mekanizmalar tarafından görevli olarak yaratılmışlardır. Çünkü Allah, insanları iyilik (hayr) ve kötülükler (şer) ile imtihan edeceğini, diğer bir ifade ile her şeyi zıddı ile öğretme prensibini uygulamakta olduğunu belirtmektedir **(Enbiya-35:** *Her canlı ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilik fitnesi ile deneyeceğiz/imtihan edeceğiz, hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.).* Dolayısıyla iyiliğin anlaşılması için, kötülüğün ortaya çıkması gereklidir. Bu nedenle de kötü bir insanın hangi amaçla olduğunu bizim bilmemiz mümkün olamayacağından, kesin yorum yapmamak ve her kişiyi olduğu gibi kabul edip, "bunda bir hikmet vardır" demekle yetinmek gerekmektedir. Öztürk'ün ifadesi ile *"İnsanı zıtların toplamı halinde bağrımıza basmalıyız. Çünkü insan bu haliyle Allah'ın*

savunmasına layık görülmüş, bu haliyle meleklerin secdesine muhatap kılınmış, Allah'ın nefhası ona bu haliyle üflenmiştir. Her insan ilahi nefhayı benliğinde taşıdığına göre, her insan eksikleri ne kadar fazla olursa olsun saygıya ve korunmaya layıktır." (19). Yine güzeli ve olumluyu hem anlamak, hem de pekiştirmek için zıtları olan acı, ağrı, kir, nankörlük, ihanet, kızgınlık, hakaret, başarısızlık, hastalık, kavga, pislik, kin ve üzüntülere gerek bulunmaktadır. Çünkü olumluluğa yöneltecek güçler bunlardır ve bir nevi motivasyon motorudurlar.

Lokman hekime *"Edebi kimden öğrendin?" diye sorduklarında "Edepsizden"* diye cevaplandırmıştır.".

*Kötülük yapmamış kişi iyilik yapamaz, hata yapmamış kişi hiçbir şey yapamaz.***-Bernard Shaw**

Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, güzele-iyiye ters olan ve Allah yolundan uzaklaştıran her şey kötü-çirkin olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla **olumlu olan tüm aktiviteler,** niyet aşamasından başlamak üzere ve Allah'ın rızasına yönelik olmak üzere Allah'a yakınlaştıran birer yoldurlar, birer **ibadettirler.** Böylesi aktivitelerde bulunup Allah tarafından değerlendirme olayı, ileride göreceğimiz gibi Mümin ve Makbul kişi olmak, Allah'a, kitaplarına ve peygambere inanan ve dolayısıyla Müslüman diye tanımlanan her kişi için geçerlidir **(Ali İmran-113-115:** *Ancak kitap sahiplerinin hepsi aynı değil. Kitap sahiplerinin yaptıkları hiçbir iyilik karşılıksız kalmayacaktır. Allah makbul olanları çok iyi bilir.).*

Sınav aracı (tekâmül aracı) olarak yukarıda açıkladığımız taktikler paralelinde ayrıca: mal azlık veya çokluğu, zenginlik-fakirlik, sağlıklılık-hastalık, sıkıntılar, çocuk, cinsiyet, kişilik yapısı özellikleri, olumlu veya olumsuz maddi veya manevi-duygusal olaylar, zevk veya acılar düzenlenmektedir **(Tevrat Yeremya Bap-17/10:** *Ben Rab, herkese yollarına göre, işlerinin semerisine göre vermek için yüreği eşelerim, gönlü denerim.)* (5). Dolayısıyla her hareket ve olayın, doğrudan veya dolaylı yolla mutlaka tekamülü olumlu veya olumsuz etkileyen bir görevi vardır. Yine başka bir

veya birden fazla kişi, topluluk için de başka bir topluluk da ilahi düzen tarafından görevli olarak kullanılabilmektedir. Dolayısıyla her ruh dediğimiz Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji, dünyaya belli yeteneklerle gelmekte ve bu yetenekleri, ilahi düzen tarafından belirlenmiş olan doğuş amacına ve yapması gereken işlere, görevlere en uygun yetenekler olmaktadır. Aşağıda açıklayacağımız gibi tekrar diriliş ve doğuş olduğuna göre de ruhun dünyaya doğuş amacı, aynı zamanda önceki yaşamının veya yaşamlarının bir sonucuna ve geleceğin planına göre gerçekleşmektedir. Fakat her Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu, genel hatlarıyla belirlenmiş olarak doğduğu bu hayatı süresince, planındaki maddelerden kaçını yerine getirip getirmeyeceği, onun özgür iradesi ile vereceği kararlarına göre olacaktır. Dolayısıyla vereceği tüm **kararlarının her biri birer imtihan** aracı olmaktadırlar **(İnsan-3:** *Biz ona yolu gösterdik. Ya şükredici, ya da kafir olur.).*

Bu imtihan sonunda Müminliğin şartlarını yerine getirdikçe takdir edilip/teşekküre layık görülüp ödüllendirileceğine de değinilmektedir **(Esra-19:** *Kim de Mü'min olarak alıreti ister ve ona ulaşmak için gereği gibi çalışırsa, işte bunların çalışmalarının karşılığı verilir/takdirle karşılanır.)*

Bu imtihanlar doğal afetler şeklinde ve bireylere olduğu gibi, gruplara, toplumlara, ülkelere, kıtalara ve dünyaya da uygulanmakta ve her birine yönelik eceller söz konusu olmaktadır (Araf-34: Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince ne bir saniye geri kalırlar, ne de ileri gidebilirler.). Benzer bir mesaj Tevrat'ta da yer almaktadır **(Tevrat İşaya Bap 29/6:** *Orduların Rabbi tarafından gök gürlemesi ile ve zelzele ile ve büyük gürültü ile, kasırga ile ve sağanakla ve yiyip bitiren ateş alevi ile imtihan/yoklama olacak.)* (5).

İster olumlu, ister olumsuz ve üzücü özellikte olsun, her sınavın mutlaka bizlere faydası vardır. Sayın Şanal'a göre *"Engeller, bizim daha yukarılara çıkmamız için karşımıza çıkan basamaklardır aslında. Bize kötülük yapanlar, kendi gönlümüzdeki kirleri temizleyen yardımcılardır."* diyerek konuya farklı bir vurgu yapmaktadır (20).

İmtihanlarda puanlandırma sistemi

İnsanın AKBEH'unun puan durumuna göre ne ile karşılaşması gerektiği, nasıl bir olaya muhatap olacağı ve ne yapacağına yönelik ebedi ve ezeli ilahi kurallar/prensipler/kanunlar ile evrenin yapısı ve çalışmasına, dengeliliğine ait olan temel olaylar/çekirdek olaylar/tekâmül basamaklarımızda basmamız gereken temel taşlar da sabit, değişmez kaderdirler. Ezelde Allah tarafından belirlenmiş ve ebedi ve değişmez özellikte olan ilahi kuralları, bir spor yarışmasının/müsabakasının belirlenmiş olan kurallarına benzetebiliriz. Oyuncu bu kurallara uyarak oyunu oynamak zorundadır. Bu kuralları değiştirme yetkisi yoktur. Ancak kendi özgür iradesini ve karar verme, kuralları ihlal edip etmeme yönünde seçim yapma, dolayısıyla da ödül veya ceza almayı hak etme konumundadır. Yani ödül almış ve kazanmışsa kendi gayreti yanında kuralları ihlal etmemeyi, ceza almışsa da yine bizzat kendisinin kuralları ihlal etmeyi seçmesinden dolayıdır. Çünkü durup dururken hiçbir oyuncuya ödül veya ceza puanı verilmez. Dolayısıyla maçı kazanıp kazanmama, oyuncuların çalışmaları, performansları, becerileri ve değişmez olan oyun kurallarına uyup uymamalarına, yani kendi özgür iradeleri ile verdikleri kararlarına bağlı olacaktır (Tablo-6). Bu spor müsabakasındaki hakem, Allah'ın bir görevlisidir ve kesinlikle hata yapmayan ve taraf tutmayan, mutlak bir hakkaniyetle davranan ve puan veren bir hakemdir. Ve bu hakem olumlu bir davranışta **(sevapta) en az 2, en fazla 10 kat ödül,** olumluluğun çaba ile sağlanmasında da **hesapsız puanlar** verileceği, olumsuz bir davranışta **(hatada, günah** dediğimizde) ise eşit miktarda **(bir kat) ceza puanı** yazmak üzere Allah tarafından görevlendirilmiştir **(Nisa-40 ve Sebe-37:** *Allah zerre kadar zulmetmez ve eğer bir iyilik olursa onun sevabını iki verir, ayrıca kendi tarafından da büyük bir mükafat verir.* **Enam-160:** *Kim iyilik getirirse ona getirdiğinin on katı vardır. Kim kötülük getirirse sadece onun dengiyle cezalandırılır. Onlar haksızlığa uğratılmazlar.* **Kasas-84:** *Kim bir iyilik getirirse ona ondan daha güzeli vardır. Kim*

kötülük getirirse, kötülükleri yapanlar, ancak yaptıkları kadar cezalanırlar.). Yapılan olumsuzluğa karşı verilecek cezanın/azabın/eziyetin/sıkıntının da belirli kurallar çerçevesinde olacak şekilde zamanlandığı ve organize edilmekte olduğu Kur'an'da açıklanmıştır **(Ankebut–53:** *Bir de senden acele azap istiyorlar; eğer belirlenmiş bir süre olmasaydı, o azap onlara muhakkak gelmişti ve elbette o kendilerine gelecek, şuurları olmayarak/bilincine varmadan ansızın gelecek!).*

Tablo-6: Toplam puanlarımız

- Olumluluklarımızın puanları
- Olumsuzluklarımızın puanları
- Hak ettiğimiz dualardan
  - Kendi yaptığımız aktif dua
  - Başkasından gelen dualar
- Hak etmişsek beddualardan
  - Kendi yaptığımız haklı veya haksız ise
  - Başkasının yaptığı haklı veya haksız ise

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'umuzun puan durumu sürekli değişken

Dünya yaşamımızda araç olarak kullandığımız vücudumuzun aracılığı ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'un olumsuz enerjilerden arındırılması veya olumluların pekiştirilmesi işlemi, bir hamurun yoğrulması misali sürekli veya arada olan sıkıntı ve zahmetlerle, bazen ateşin kavurucu sıcaklığına maruz kalma gibi aşırı üzüntülerle, bazen de sınav aracı olarak takdir edilmiş olan çocuk, mal ve parayı nasıl değerlendireceğimizin ölçülmesi ile gerçekleştirilmektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, muhatap olduğumuz her bir sınavın amacının ne olduğunu bizlerin bilmemiz değil, tahmin etmemiz bile mümkün değildir. Çünkü bir sınav yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi, ya olumsuz bir özelliğimizden arınmamız, ya olumlu bir özelliğimizin daha da pekişmesi veya

olumsuz bir yönümüzün tekrar sınanması ve tıpkı ikmale kalmış bir öğrenci gibi belki kurtarabiliriz amacıyla olmaktadır.

Diyebiliriz ki insanların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'ları, sürekli akmakta olan bu olumlu-olumsuz ikili enerjilerin etkisi ile sürekli bir değişim süreci içinde olmaktadır. Diğer bir ifade ile biz insanların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'u sürekli bir enerji özelliği değişimi ve puan artış veya eksilişi dinamizmi içinde olduğundan, her an da yeni enerji-puan durumuna uygun olacak şekilde kendisinden yayılan enerjisinin frekansını uyarlama süreci içindedir. Çünkü karşılaştığımız ve "Evet" veya "Hayır" diye seçim yaparak karar verdiğimiz her olay bizler için birer sınav aracıdır. Dolayısıyla da puan durumumuz her an değişime uğramakta, ya puan kazanmakta veya puan kaybetmekteyiz (silindiğinden). İşte Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'undaki bu sürekli yapılanma, daha önce bahsettiğimiz plastisite veya diğer bir tanımlama ile dinamizm ve sürekli yeniden yapılanma özelliğidir.

Ancak bu anlık sürekli yapılanma ve değişim dışında, tüm evren ile ilgili olmak üzere ve tüm yaratılanları (canlı ve cansız) kapsayacak şekilde **ara yapılandırmalar** da söz konusudur. Ve bu ara yapılandırmalara ilişkin her bir yapılanma döneminin de dünyanın bin yılını kapsayacak şekilde olduğu Kur'an'da belirtilmiştir **(Secde-5:** *Gökten yere (yukarıdan aşağıya) kadar bütün işleri devamlı olarak o düzenleyip yönetir, sonra da sizin saydıklarınızdan* ***bin yıl*** *kadar olan bir günde O'na yükselir.).*

İnsan olarak yaratılmış bedenimizle Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'un her olay ile değişen, yani dinamik olan puan durumunu, ilahi enerji akımlarından neler almakta olduğumuzu ve hangi puan derecelerinin ne gibi olaylara muhatap olacakları konusunda en küçük bir bilgi sahibi olmamız söz konusu olamamaktadır. Bu nedenle yaşantımız sırasında nelerle karşılaşacağımızı bilemiyoruz.

Allah **Maide-12'deki** mesajı ile **yaptığımız olumlulukla-**

rı, kendisine verilmiş birer borç olarak değerlendirmekte ve bu alacaklarımıza karşılık da günahlarımızdan silme yapacağını belirtmektedir. **(*Maide-12:*** *Allah, İsrail oğullarına hitaben: "Haberiniz olsun Ben sizinle beraberim. And olsun ki, eğer siz salat aktivitelerini yerine getirir/aptes-namaz-dua-vahiy kitabını okumayı yerine getirir ve Tevrat dersinizi çalışırsanız, zekâtı/kazancınızdan sosyal yardım payını verir, peygamberime inanır, kendilerine kuvvetle yardım eder ve Allah'a gönülden borç/ödünç verirseniz, kesinlikle günahlarınızı silerim ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere koyarım." der.),* Çünkü Allah, borçlu olacağı amelleri tevhide/sırat-ül müstakime, yani Kendi faaliyetine bir katılma olarak kabul etmektedir. Bu ayetteki mesaj, insandaki Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu açıklamamız ve havuzun musluklar aracılığı ile sürekli bir değişim içinde olduğu görüşümüz ile çok güzel örtüşmektedir. Benzer bir mesaj Tevrat'ta şöyle yer almaktadır **(Süleyman'ın Meselleri Bap 19/17:** *Fakire acıyan Rab'be ödünç/borç verir. Ve Rab karşılığını ona öder.)* (5).

Konuyu daha iyi kavrayabilmek için Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun gerek kendi düşünce ve davranış özelliklerine göre olan etkilenimini ve bu etkilenmelere göre olan ara puan değerlendirilmelerini, gerek çevredeki canlı ve cansızlardan olan ve gerekse ilahi birimlerden olan karşılıklı sürekli etkilenimini bir duvara atılan bir lastik topun geri tepmesine benzetebiliriz **(Bumerang etki).**

Ruh'un (AKBEnerjinin) Dünya'ya geliş nedenleri

Vücudu dünya hayatı için aracı, taşıyıcı olarak kullanan Allah Kaynaklı bilinçli enerji (Ruh), dünya'ya,

1. Allah'a iman etmeyi pekiştirme yanında ayrıca,

2. Bizzat kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu arındırmak veya kirli bırakmak ve Allah yolunu ve yakınlaşmayı seçmek veya Şeytan'ın kandırmalarına uyup Allah'tan uzaklaşmak, dolayısıyla Kur'an'da Cennet veya Cehennem diye sembolize edilen sonuçlara götürücü yollardan birine

yönelmek üzere gerekli görülen sınavlara maruz kalmak üzere gönderildiği gibi bazen de,

3. Başka insan/ların sınavları için aracı olarak kullanılmak üzere görevlendirilmiş bir ruh (Allah Kaynaklı Bilinçli enerji) olarak da gönderilmektedir **(Mümtehine-5:** *Ey Rabbimiz, bizi o küfredenlerin/inkar edenlerin fitnesi/imtihan aracı kılma).*

Dolayısıyla dünyada yaşamakta olan insanların çoğunluğu dünya öğrencisi iken, az bir kısmı ise görevli ruhlardır (Bk.Böl.V-2 C'ye).

Son 3 ncü maddede belirtilen, kişinin başkası veya başkalarının arınma ve tekamülü için görevlendirilmiş olarak gelmesi ile kişi bu görevini iyi yapmak ve yerine getirmekle bir taraftan kendi tekamülü için olumlu puan almakta, diğer taraftan da tekamülleri için aracı olarak görevlendirilmiş olduğu kişi veya kişiler de uğradıkları imtihanlarla olumlu veya olumsuz puanlar alacaklardır. Bu ruhlar, Elest-u Bezmi denilen yerde yapılan programlamada ayrıntıları daha net ve ikili seçenekler en az olacak şekilde ayarlanmış birer proje (veya kontrat) ile dünyaya gelmektedirler. Buna karşılık görevli olarak değil de sadece arınıp tekâmül etme ve dünya okulundan mezun olmak üzere **Dünya öğrencisi** statüsü ile dünyaya gelenlerin projeleri ise, dünya hayatı sırasında yaşayacakları sadece ana hatları olan, ayrıntıları kişiye bırakılan ve çoktan seçmeli olacağından birden fazla projeli (kontratlı) olacaktır. Yine görev ayrıntıları belli olan tek bir proje ile dünyaya gelen görevli ruhların koruyucu melekleri gerek önseziler, gerek rüyalar ve gerekse uygun senaryolar kullanarak daha müdahil, daha yol gösterici ve yönlendirici olurken, görevli olmayan ruhların yaşamlarına olacak müdahaleler sadece yardım istenme anları ile sınırlı kalmaktadır. Çünkü bunlar arınma ve tekâmüller demek olan derslerini öğrenme ve geçerli puanlar almaları kendi özgür iradeleri ve eleştirel akılları ile yapacakları seçimlerle olmakta, Allah'tan yardım istenmedikçe hiçbir şekilde müdahale, yol gösterme ve yönlendirmeler

söz konusu olmamaktadır. Tabi bizlerin kimin görevli, kimin dünya öğrencisi olduğunu anlamamız mümkün değildir. Bu nedenle hepimizin yaşadığımız her gün ve an ile mesleğimizi ve insan olarak yapmamız gereken her amelimizi en iyi şekilde yapmamız, en akıllı bir iş olacaktır. Gerçeği ancak Allah bilir.

Kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu arındırmak veya başka bir Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu veya havuzlarının arınmaları ve yollarını belirlemede aracı olmak amacı ile dünya'ya gelen insanın dünya'da kalış süresi saat, gün, ay veya yıllar şeklinde farklı olacaktır. Bazen de yaşamı henüz doğmadan anne karnında iken sonlanacak ve bizim tanımlamamız ile daha doğmadan ölecek veya doğumdan sonraki günlerde henüz **bebek iken ölecektir.** Hepimiz yaşamımızın herhangi bir döneminde bebeklerin, çocuk ve gençlerin ölümlerini veya ağır hastalıklarla kıvrandıklarını, ıstıraplar çektiklerini görmüş, yaşamış veya duymuşuzdur. Bu olaylar karşısında da *"Daha ufacıktı, ne günahı vardı ki bu yaşta öldü veya hastalandı ?"* cümlesini içimizden çoğu kez geçirmişizdir. İşte böylesi insanların dünyaya gelişlerini, "başkalarının sınavlarında birer görevli olarak görevlendirilip gönderilmiş" oldukları şeklinde değerlendirmek durumundayız **(Ali İmran-141:** *Bir de Allah, iman edenleri arındırmak ve küfre sapanları mahvetmek için böyle yapar.).*

Yine Allah'ın düzeninde adaletsizlik, haksızlık ve düzensizlik olmadığını bildiğimiz halde, bedensel veya zekâ ö**zürlü doğanlarla** ilgili kendimize göre yorumlar yapmaya kalkarız. Hâlbuki bu insanların doğuşundaki amaç, çektikleri sıkıntılarla tekâmül etmek, merhameti, sevgiyi ve fedakârlığı öğrenmek ve ailelerine de birer sınav aracı olarak olumlu kazançlar sağlamaktır.

Grof bu konuda şunları yazmıştır: *"Başkalarına acı çektiren insanlar, yeni yaşamlarında sürekli yürek acısı çekerler. Kibirli ve ukala insanlar ise özürlü bir bedenle doğabilir."* (69).

Sürekli gayret- cihad istenmekte

Olumsuzluklardan arınma ve olumlulukları pekiştirme işlemi sırasında insanlardan istenen, Allah'a yakınlaşmayı

sağlamak üzere devamlı didinmeleri, zorluklara aldırmaksızın gayret etmeleridir **(Hac-78:** *Allah yolunda O'na yaraşır bir şekilde didinin/gayret edin/cihad edin). Dikkat edilirse bu ayette geçen* ***"cihad edin"*** *önerisi ile (Arınmak üzere Allah'ın yolu olan doğru yolda gayret ve didinmeyi, dinin yaygınlaşması ve benimsenmesine katkı sağlamak için sevgiye, özgür iradeye ve huzur sağlayıcılığa dayanan olumluluklara yönelik gerekeni yapmayı, nefis ile uygun bir mücadeleyi ve boş verip tembel olmamayı, bu uğurda savaş vermeyi)* emretmekte ve Allah'a yaraşır bir davranışa çağırmaktadır. Çünkü **Allah'ın** bizleri özenerek yaratması ve halifesi olarak dünya okuluna göndermesindeki temel neden, eseri olan biz insanların O'na yaklaşmak üzere çaba göstermemizi ve bu uğraşıyı becermemizi görüp **eserinin başarısından sevinmek istemektedir.** Dolayısıyla cihad etmenin anlamlarından biri de dine uygun söz ve davranışlarda olmak, dini imrenilecek bir konuma getirmek amacıyla örnek bir dindar olmaktır. Yoksa ileri sürüldüğü gibi cihad silahlı bir çarpışma değildir. Silahlı çarpışma cihad değil, harp/savaş demektir (21). Bu savaş, eğer halkın kendi ülkesinden kovulması veya mevcut dini inanışı olan İslam Dininden vazgeçmesi uğruna yapılıyorsa, o zaman bu savaş cihad olmaktadır. Cihad demek olan arınma amacına yönelik olan savaşının, sadece kişinin kendisi için olacağı vurgulanmakta **(Fatır-18:** *Arınıp temizlenen de sırf kendi benliği/kendisi için temizlenir. Nihayet gidiş Allah'adır.* **Ankebud-6:** *Kim cihad ederse ancak kendi yararına eder. Allah, alemlerden zengindir.)* ve yaşadığı veya başkasının yaşadığı her olaydan öğüt alması önerilmektedir **(Fatır-37:** *Size orada düşünecek/öğüt alacak olanın düşüneceği ve öğüt alacağı kadar ömür vermedik mi ki? Hem size öğüt vermek üzere Peygamber de geldi.)*

Kur'an'da "cihad" deyiminin gerçek karşılığı olarak "savunma savaşı" yapılması ve "zulme karşı gelinmesi", dolayısıyla bir "hak arama girişimi" de kullanılmaktadır **(Hac: 39:** *Kendilerine savaş açılan Müslümanlara, zulme uğramaları sebebiyle cihad için izin verildi. Şüphe yok ki Allah'ın onlara yardım etmeğe*

gücü yeter.). Çünkü İslam'da öldürme değil, ıslah ve dizginleme esastır.

Her insan değerlidir

Her insan, belirli bir amaç veya amaçlarla yaratılmış olduğu, yani bir yaratılış hikmetine sahip olduğu ve özellikle Allah'ın bilinçli enerjisini taşıdığı için değerlidir. Bazı insanlar belirli iyi ve olumlu özellikleri, kişilik yapıları ve görünümleri nedeniyle yaratılmış iken, bazı insanlar ise ya kendisinin veya başkalarının arınmaları için gerekli görüldüğünden belirli kötü ve olumsuz özellikleri, zarar verici kişilik ve davranışları ile donatılarak yaratılmışlar ve bu halleri nedeniyle de değerlidirler. Bu görüş temelinde **Kur'an,** insanların birbirleri ile **alay etmelerini yasaklamıştır (Hucurat-11:** *Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü-alaycı) lakaplarla çağırmayın.* **12:** *Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın.).* Ve olumsuz özellikleri olanlarla dost olunmaması ve tanınmamasını, değer verilmemesini önermektedir **(Kalem-10, 11, 12, 13:** *Yemin edip duran, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan söz taşıyan, iyiliği hep engelleyen, saldırgan, günaha dadanmış, kaba saba; bütün bunların ötesinde bir de soysuz olan kimseye mal ve oğulları vardır diye, sakın boyun eğme/tanıma/değer verme).* Çünkü yaratılışın gerçek hikmetini biz insanların bilmemiz mümkün değildir. Dolayısıyla **tüm insanları tek bir grup** olarak görmek ve Allah tarafından belirlenmiş olup insanın hiçbir iradesinin söz konusu olmadığı, yaşadığı bölgeye (ülke, şehir gibi), ırkına, görüntüsüne, diline ve dinine göre oluşturulmuş olan farklılıkları insanlar arasında bir ayrımcılık olarak değil, Kur'an'ın dediği gibi mozaiğin birer taşı olarak değerlendirme sorumluluğu çok önemli olmaktadır. **Allah, insanların farklılıklarını birer imtihan aracı olsun, tanışma**

ve kaynaşma becerisini göstersinler diye yaratmıştır (En'am-165: *O, sizi yeryüzünün halifeleri yapan ve sizleri verdiği şeylerle-rızk-servet-bilgi-nimetlerle denemek için kiminizi kiminize derecelerle üstün kılandır. Hucurat-13: Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız/ anlaşmanız/ kaynaşmanız için sizi milletlere/ boylara/ topluluklara ve kabilelere ayırdık.).*

Burada Allah, biz insanlara bence şu mesajı vermektedir: *"insanları gruplandıran sadece ve ancak benim. Siz herhangi bir şekilde ve insanlar arasında ayırımcılığa, huzursuzluğa, belki de düşmanlıklara yol açabilecek ayrı ayrı insan grupları oluşturamazsınız. Dolayısıyla özel olarak dini inanca yönelik ve onu aracı olarak kullanmak üzere vücudunuzun şekli ile oynayarak (sakal, bıyık, makyaj, plastik ameliyat vs) şeklinizi veya kıyafetlerinizi belirleyemezsiniz. Gerek vücut şeklinizdeki değişiklikleri, gerekse kıyafetlerinizi ve davranışlarınızı dine dayalı ayrı ayrı gruplar oluşmamak üzere belirlemenizde herhangi bir sakınca yoktur".*

İnsan bazı meleklerden öncelikli

Âdem ve Havva'nın insan bedeninde bulunan merak-hırs-minnet duymama-şükretmeme-mevcut hal ve imkânlarına rıza göstermeyip daha fazlasını isteme ve kibirlenme gibi olumsuz duygularını uyandırıp mantıklarını körleterek olumlu duygularının önüne çıkarmış ve yasaklanan meyveyi yeme seçimini yaptırmıştır. İşte bu olumsuzluğu seçme hatası, Âdem ve Havva'nın bedenlerinin özünde bulunan ve Kur'an'da Allah'ın nefesi diye sembolle ifade edilen ve ilk yaratıldığında saf özellikte olan Allah Kaynaklı bilinçli enerji havuzunu lekelemiş ve olumsuz enerji veya enerjilerin bu havuza karışmasına neden olmuştur. Dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu, olumsuz enerji nedeniyle ağırlaşmış, diğer bir ifade ile enerjinin frekansı yavaşlamış ve engelsiz olan ilahi düzen veya düzenler arasında hareket edebilme serbestîsi kısmen kısıtlanmış bir duruma gelmiştir. Bu olay üzerine Adem ve Havva olumsuz-negatif enerji nedeniy-

le lekelenen bu Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarını arındırmaları ve tekrar saf bir enerji olarak Allah Kaynaklı enerjiye katılmayı hak etmeleri ve serbestçe ilahi düzende dolaşabilme özgürlüğüne kavuşabilmeleri için onlara bir fırsat olarak Allah tarafından dünyaya gönderilmişlerdir **(Bakara-36:** *Bunun üzerine şeytan onları oradan kaydırdı, ikisini de bulundukları o bolluk içindeki yerden çıkmalarına sebep oldu. Biz de: "Haydi kiminiz kiminize düşman olarak yeryüzüne inin ve orada belli bir zamana kadar kalıp nimetlerinden nasiplenin/yararlanın."dedik).* Aynı surenin 37 nci ayetinde Âdem tövbe ediyor ve affını istiyor. Allah da Cebrail aracılığı ile Âdem'i affettiğini belirtiyor ve Mekke'de Arafat denilen yere gönderiliyor. Orada Havva ile birlikte Kâbe'yi yapmaları emrediliyor. Cebrail de Hac merasimini öğretiyor (21). Böylece de **insan neslinin** düşünüp öğüt almaları yolu ile **olumsuzluklardan arınma ve olumlulukları pekiştirme macerası** dünyada başlamış olmaktadır Bu arınma macerası sırasında insandaki iyi özellikler kuvvetlendirilmekte, kötü-olumsuz özellikler ise temizlenmektedir **(Şems-9:** *Benliği temizleyip arındıran, gerçekten kurtulmuştur.).* Bazen de olumsuz özellikleri konusunda son bir hak verilmekte ve bu hakkını kullanma sonunda kişinin olumsuz özellikleri ya arınmakta ve olumlu özelliğe dönmekte veya olumsuz özellik pekişmektedir. Ve dünyadaki her şey bu yaşam için birer araçtır **(Kısas-60:** *Size verilen her şey dünya hayatının geçimi ve süsüdür.).*

Allah, Adem ve Havva'nın yaratılış zamanına kadar yarattıkları yanında melekleri de mükemmel yarattığını, ancak Adem ve Havva ile başlayan insana, önceki nesillerden farklı olarak kendine has bazı özellikler kattığını, özgür irade özelliğinde yarattığını ve ikilemler, zıtlıklar arasından seçim yapıp karar verme özelliği, **aklı ve özgür iradesi nedeniyle** ilahi idareci grup (üst melekler) dışındaki diğer meleklerden üstün/öncelikli olduğunu belirterek onlardan insana **secde etmelerini** isteyecek kadar önem vermiştir **(Bakara-34 ve Araf-11-12-13-14-15:** *Hani meleklere, "Adem için saygı ile eğilin"*

demiştik de İblis hariç bütün melekler hemen saygı ile eğilmişler, İblis (bundan) kaçınmış, büyüklük taslamış ve kâfirlerden/emre karşı gelenlerden/nankörlerden olmuştu. Sad-71-72: Bir vakit Rabbin meleklere demişti ki: "Haberiniz olsun, Ben çamurdan bir insan yaratmaktayım. Onu şekillendirip ruhumdan ona üfledim mi, derhal ona secdeye kapanın!"). İnsanın meleklerin çoğundan ve yine meleklerden biri olarak ateşten yaratılan Şeytan ile dumansız ateşten yaratılan Cin'den farklılığı, aklını kullanarak özgür bir şekilde kararlar almasını ve ikilemler arasından seçimini yapabilmesini sağlayacak olan özgür iradesidir **(Rahman-15:** *Cinleri de meariçten/dumansız ateşten.yarattı)* . İşte bu özgür irade ve eleştirel aklı ile insan, meleklerden farklı olarak bizzat kendisi çaba gösterip arınacak ve Allah'a yakınlaşma avantajını elde edecektir.

İnsan yaratmaz, maddeye şekil verir

İnsan ise **sadece** Dünya veya belki ileride galakside bulunan gezegenlerdeki **yaratılmış maddeden**, aklını, zekâsını ve becerisini kullanarak **ancak yeni madde şekilleri yapabilme veya kopya yapabilme yeteneğinde yaratılmıştır.** Yani **kendisi yaratıcı değil,** Allah Kaynaklı bir maddeyi uygun gördüğü gibi ve canlılar ve dünya için olumlu veya olumsuz sonuç verecek özellikte olmak üzere menfaati için kullanabilme ve farklı şekilde maddeler üretme kabiliyetindedir **(Nahl-19-21:** *Allah'ın berisinden çağırdıkları ise bir şey yaratmazlar; esasen kendileri yaratılmışlardır. Onlar ölüdürler, diri değil, Ne zaman dirileceklerini de bilmezler.).* Bu aktivitede insan, yeni madde yaratmamakta, Allah tarafından yaratılmış olan bir maddeyi kullanmakta ve yeni şekiller vermektedir. Çünkü yoktan var etmek ayrı, var olan bir maddeye yeni bir şekil vermek ise apayrı konulardır. İşte zamanında insan resmi ve heykel yapmayı yasaklayan zihniyet bu ince ayırımı yapamadığından böyle zararlı bir yanılgıya ve duruma düşmüştür. Örneğin yapılan genetik çalışmalar ve canlı kopyalamalar, yoktan yaratma değil, Allah'ın yaratmış olduğu mevcut bir maddeye farklı bir şekil verme işlemidir. Yani insanın kendisine veril-

miş olan yeteneğini kullanarak madde ile oynamasıdır.

Bu özellik, canlılardan sadece insana verilirken kendisinden istenen, herhangi bir insanı, veya menfaat sağlasa bile herhangi bir hayvanı-maddeyi-cismi-nesneyi veya galaksi birimini yardım istenen, dua edilen, şükredilen bir önemde görmemesi ve Allah'a ortak konulacak veya Allah yerine tercih edilecek konuma getirmemesidir. Çünkü Allah'ın en ağır olumsuzluk olarak ve ancak tövbe edildiği takdirde affedeceği günahlardan biri olarak bildirdiği bu düşünce ve davranış, Kur'an'da defalarca şirk ifadesi ile vurgulanmıştır. İşte putperestlik ve puta tapınma dediğimiz olayda, insan Allah'ın yaratmış olduğu bir maddeyi kullanarak farklı bir şekil verdiği bir nesneyi, eşyayı Allah'ın yerine koymakta, ona tapınmakta ve ondan yardım dilemekte, dua etmekte, Allah'a yakınlaştırıcı vasıta-araç olarak aşırı değer vermektedir. Şirk olan ve yasaklanan budur. Yoksa süs olsun ve güzel duygulara hitap edip kişiyi mutlu etsin diye yapılan sanatla ilgili yapıtların ve eşyaların şirk ile ilişkilendirilmesi söz konusu değildir. Bu bağlamda Kur'an'da Allah dışında başka bir kuvvete tapınma işleminin, dişi örümcek yuvasına güvenme gibi tehlikeli ve kötü sonuçlu olacağı vurgulanmıştır **(Ankebut-41:** *Allah'tan başka dostlara tutunanların durumu, kendisine bir yuva yapan dişi örümcek örneği gibidir. Halbuki, evlerin en güvensizi/en zayıf ve dayanıksızı dişi örümcek evidir, eğer bilselerdi.).*

Gizli şirk olarak tanımlanan bir konu ise, bir düşünce, bir fikir ritüel veya yapılan bir davranışın Allah rızası için değil de başka bir kişinin rızası için yapılması veya maddi bir şeye aşırı önem verilmesidir. Bu açıklamalara göre, şirk koşmaksızın, Müslümanlığın 5 şartına inanmamış olmak, fakat Müminliğin ameli şartları olan 77 şartı yerine getirmeye çalışmak, şirk koşmaktan çok daha hafif bir durum olmaktadır.

Cennet, üst liglerden birine terfi etmektir (4 cennet)

Daha önce de açıkladığımız gibi dünya yaşamı sırasında insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması

arttıkça Allah'ın tüm kâinatı kuşatan saf enerji havuzuna yaklaşması, belki de bu havuzun bir elemanı olacak saflığa ulaşıp havuza boşalması ve Allah'ın saf enerjisine katılmaya hak kazanması, katılması gerçekleşecektir (Döngünün tamamlanması). Allah'ın saf enerji okyanusuna ulaşma Kur'an'da birçok ayette "Bana döndürüleceksiniz, dönüşünüz banadır" ifadeleri ile açıklanmış ve bu dönüş **Cennet** kelimesi ile sembolleştirilmiş ve sanki maddi bir refah dönemiymiş gibi basitleştirilerek insanın anlayacağı düzeye indirgenmiş, hatta bu cennetlerin **insan ve cinler için de** söz konusu olduğu **(Rahman-46:** *Rablerinin huzurunda hesap vermekten korkan cin ve insanlar için iki cennet vardır.)* ve insan için olan cennetin birden fazla olduğu isimleri ile **(Adn, Firdevs, Meva, Naiym cennetleri gibi)** belirtilmiştir. Diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu, uçmayı öğrenme başarısına ulaşmış, lig atlamış ve sınıfını geçmiş olacağı için, daha huzur verici Allah Kaynaklı bir kata uçacaktır. **(Mevlana- Divan-ı Kebir-2, 824:** *Aklını başına al da, sen tatlıyı da, yağlıyı da aşkın sofrasından ye, aşkla gıdalan da gönlünün kanadı çıksın, uçmaya gücün olsun!). Burasını farklı bir tekâmül/arınma mekânı olarak da düşünebiliriz.* **(Bakara 25 ve Nisa 57:** *İman edip salih/olumlu ameller işleyenlere, kendileri için; içinden ırmaklar akan cennetler olduğunu müjdele. Cennetlerin meyvelerinden kendilerine her rızık verilişinde, "Bu (tıpkı) daha önce (dünyada iken) bize verilen rızk!" diyecekler. Halbuki bu rızık onlara benzer olarak verilmiştir. Onlar için* ***orada tertemiz eşler*** *de vardır. Onlar orada ebedi kalacaklardır.* **Bakara 111:** *Bir de "Museviler veya Hıristiyanlardan başkası asla cennete giremeyecek." dediler. Bu onların kendi kuruntularıdır. De ki: "Eğer doğru iseniz, haydi kesin delilinizi getirin!"* **Bakara 112:** *Hayır! Kim samimi olarak/olumlu işler yaparak yüzünü Allah'a tertemiz/olumsuzluklardan arınmış teslim ederse, işte onun Rabbi katında mükâfatı vardır. Onlara bir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır.* **Ali İmran-15:** *Korunan kullar için Rablerinin yanında altından ırmaklar akan, içlerinde sonsuza kadar kalacakları cennetler vardır.*

Ayrıca orada kendilerine tertemiz eşler ve hele bir de Allah'ın hoşnutluğu vardır. **133:** *...eni göklerle yer kadar olan cennete doğru yarışır gibi koşuşun. O, takva sahipleri için hazırlanmıştır.* **Kehf-107:** *İman edip güzel güzel işler yapan kimselere gelince, onlar için Firdevs cennetleri konuk evleri olmuştur.* **Yasin-56:** *Kendileri ve eşleri gölgelikler içinde koltuklar üzerinde kurulmuşlardır.* **Yasin-48:** *Yanlarında bakışlarını kendilerinden ayırmayan eşleri vardır.* **Zuhruf-69:** *Benim ayetlerime iman edip de samimi olarak Allah'a teslim olan kullarım.* **70:** *Girin cennete, siz ve eşleriniz sevinç ve mutluluklar içinde.* **71:** *Altından tepsiler ve süraliler ile çevrelerinde dönülür, dolaşılır. Nefislerin hoşlanacağı, gözlerin lezzet alacağı şeyler hep oradadır.).* Ayrıca iman durumları uygun ise ve iman etmiş ve puan durumları uygun olduğu için hak etmişlerse, aile bireylerinin de cennette birlikte olacakları ifade edilmiştir **(Ra'd-23:** *Adn cennetleri; onlara gireceklerdir; atalarından, eşlerinden ve çocuklarından salih olanlarla/hayra ve barışa hizmet etmiş olanlarla birlikte.). Yine Kur'an'daki ifadeye göre Cennet diye belirlenen yer bir değil dört olarak geçmektedir* **(Rahman-46:** *Rabbinin makamından korkan kimselere iki cennet vardır.* **62:** *İkisinden başka, iki cennet daha var.* **48:** *İkisi de çeşit çeşit ağaçlarla/bitkilerle doludur. İkisi de yeşil mi, yeşil* **56:** *O cennetlerde işlerine bakan öyle eşler var ki, bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmamıştır.).* Çünkü herkes aynı değildir ve farklı puanlarda, derecelerdedir **(Ahkaf-19:** *Herkesin yaptıklarına göre dereceleri vardır/puanlarına göre farklıdırlar.* **Vakıa-10-14:** *Ve önde olanlar, ileri geçenler. İşte "Allah'a" yaklaştırılanlar onlardır. Naiym cennetlerinde. Çoğu öncekilerden/puanı yüksek olanlardan. Birazı da sonrakilerden.).* Bölümün "Allah'ın bizden istedikleri" kısmında belirttiğim gibi, insan ırkları mahşerde 3 gruba ayrılmakta olup bunlardan cennete ayrılacakların kendi içinde de 4 farklı cennete tekrar dağıtılacakları anlaşılmaktadır. Ancak bu yerler hepimizin beklediği gibi piknik yerleri veya hurili ve içkili eğlence yerleri değil, sevgi dalgalarının yoğun olduğu ortamlardır diye düşünüyorum. Dolayısıyla sevgi cennetine inanmak, maddi

cennet değil de bizden beklenen bence bu manevi cennet olmalıdır.

Cennet'te kalma konusunda açıklama getiren Hud-108 nci ayete baktığımızda, bu kalışın sürekliliğinin garanti olmadığı ve yine imtihanların orada da devam etmekte olduğu anlaşılmaktadır **(Hud-108:** *Mutluluğa erdirilenlere gelince, onlar da cennettedirler. Rabbinin dilediği/uygun bulduğu hariç, gökler ve yer durdukça onlar orada ebedi kalacaklardır. Bu bitmez, tükenmez bir lütuftur.).*

Ayetlerde görüldüğü gibi şu dinde veya bu dinde olanlar gibi din ayırımı ve cinsiyet ayırımı da yapılmamakta ve sadece iman etmiş olmaya ve olumlu ameller yapmış olmaya değinilmekte, yani tek Allah inancı olanlara hitap edilmektedir. Ayrıca cinsiyet farklılığı belirtilmeksizin tertemiz eşler olacağı vurgulanmaktadır.

Cehennem, alt liglerden birine düşmektir (7 kapılı-düzey)

Buna karşılık insanın arındırılma aşamasındaki enerji havuzunun olumsuz enerjilerle lekelenmesi arttıkça, enerji havuzu ağırlaşacak, bozulacak ve gittikçe, Kur'an'da "Bana döndürüleceksiniz" şeklinde belirtildiğinin aksine, Allah'ın saf enerjisi ile birleşme özelliğini kaybedecektir **(Bakara-28:** *Siz ölü iken sizi dirilten (dünyaya getiren) Allah'ı nasıl inkar ediyor ve küfre sapıyorsunuz? Sonra sizleri öldürecek, sonra* ***yine diriltecektir.*** *En sonunda ona döndürüleceksiniz.* **Bakara 210 ve Hac-76:** *Bütün iş ve oluşlar sonunda Allah'a döndürülür.* **Ali İmran-83:** *Göklerdeki ve yerdeki herkes ister istemez ona boyun eğmişken ve ona döndürülüp götürülecekken, onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar?* **Kehf-110:***...her kim Rabbine kavuşmayı arzu ederse, güzel bir amel işlesin ve Rabbine yaptığı ibadete hiçbir şirk karıştırmasın.).* Bu hale geliş, belki de ona artık gereksiz ve zarar verici bir enerji özelliği verecek, diğer bir deyimle aşırı defolu bir mal muamelesi görecektir. İşte Allah'a kavuşamama, onun saf enerjisine katılamama, enerji okyanusuna ulaşamayıp uzak

kalma hali, sıkıntı, ıstırap ve hasret çekme anlarına yol açacak olup, bu anlar ve yaşanılacak ortam biz insanlar anlayıp canlandıralım diye **Cehennem** kelimesi ile ifade edilmiştir. Ve biz insanlar bunu anlayabilsin diye ateşte yanma, zebaniler gibi korkutucu maddi kelimelerle sembolleştirilmiştir. Çünkü Allah ilk çekirdek kadro başta olmak üzere, önce korku yöntemini kullanmış ve Kur'an'da korkutucu ifadeler ve örnekler vermiştir. İnancın temelini sevgiden önce korkuya dayandırmış ve insanlara dini öğretme yönteminde araç olarak korkuyu kullanmıştır **(İbrahim-16-17:** *Arkasından da cehennem! Ve irin suyundan sulanacak,* **17-***Yutmaya çalışacak, boğazından geçiremeyecek, her taraftan ona ölüm gelecek, oysa ölmeyecek, arkasından da şiddetli bir azap!* **Enbiya-100:** *Onlar için orada derin bir iç çekiş/acı duyma vardır.* **Bakara-167:** *Böylece Allah onlara olumsuz yaptıklarını/işlerini, pişmanlık ve üzüntü kaynağı olarak gösterir. Ve onlar artık ateşten çıkmazlar.* **Rahman-35:** *Üzerinize dumansız bir alev ve ateşsiz bir duman gönderilir.).* Ve bu cehennemde kalışın dönemler/devirler şeklinde olacağı belirtilmiştir **(Nebe-23:** *Azgınlar, içinde devirlerce kalacaklardır.).* Uçma açıklamamıza göre ise, insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjisi, uçmayı beceremediği için huzur verici Allah Kaynaklı üst katlara uçamayacak ve sıkıntı verici alt katlarda kalacaktır. Bu kalış gerek üst huzurlu ortamlar olan cennet, gerekse alt ve sıkıntılı/üzüntü verici huzursuz ortam olan cehennem için Allah'ın isteğine göre, diğer bir ifade ile hak edişe göre olacaktır **(Hud-107:** *Onlar orada* ***gökler ve yer durdukça sürekli*** *kalacaklardır. Ancak Rabbin dilediği süre başka; çünkü Rabbin, dilediğini yapandır.***108:** *Ama mutlu olanlar cennettedirler, Rabbinin dilediği süreden başka, gökler ve yer durdukça onlar orada ebedi kalacaklardır; kesintisiz bir lütuf olmak üzere.* **Kehf-102**: *Biz cehennemi o kafirlere/inkarcılara bir konukluk hazırladık.* **Enam-128:** *Buyurur ki, durağınız ateştir. Allah'ın dilemesi/uygun görmesi hariç orada sürekli kalacaksınız.* **Nisa-93:** *Kim mümin/inançlı birisini kasten öldürürse, yeri sürekli kalacağı cehennemdir.).* Cehennemin yedi düzeyli olduğu ve herkesin kendi düzeyine göre dağıtıma tabi olacağı belirtilmiş-

tir **(Hicr-42-43:** *Benim halis kullarıma karşı senin (Şeytan olarak) bir gücün yoktur. Ancak sana uyanları azdırabilirsin. Cehennem onların tümünün şaşmaz buluşma yeridir. Yedi kapısı/düzeyi vardır onun. Her kapıya/düzeye onlardan bölük bölük ayrılmıştır.)* Yine ayetlerden anlıyoruz ki, cehennemde kalış diye ifade edilen sıkıntılı dönem Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre geçici veya sürekli olacaktır. Cehennem diye sembolleştirilmiş olan sıkıntı ve huzursuz bir ortamda olma, dünya hayatı sırasında da söz konusu olmaktadır ki, bu konudaki bilgi Kur'an'da verilmiştir **((Secde-21:** *Şu da bir gerçek ki, onlara en büyük azaptan önce küçük azaptan-dünya azabından da tattıracağız, belki dönerler.).*

Bu açıklamalara göre, cennet ve cehennem, insanın arındırılması sürecinde anlayacağı sembolik ifadeler olup, Allah bu kelimelerle ödül ve ceza kavramlarını pekiştirme yolunu kullanmıştır.

Ergun Candan'ın açıklamasına göre *"Cennet ve cehennem adında iki farklı mekan mevcut değildir. Cehennem, bedenini terk eden bir varlığın dünya yaşamı sonrası ruhların ilk toplandığı ruhsal düzey olan spatyomda (berzalı-G.Ö) çektiği vicdan azabının bir sembolü, cennet ise bunun tam tersi olan bir şuur halidir."* (22). *Yine Candan başka bir kitabında "Cennet, en genel manasıyla dünyadan hemen sonraki öte âlem olan spatyomda daha üst düzeye geçişi ve oradaki huzurlu ortamda olmayı, cehennem ise dünya spatyomunun en alt kademelerinde yaşanan sıkıntılı hallerin sembolüdür."* demiştir (23).

Çetinkaya ise cehennemi "insanı öz benliğine kavuşturmak için bir terbiye ve tedavi-islah yeri" olarak tanımlamaktadır (24).

Kur'an'da olumsuz puanlı olanların azabının kabir azabı şeklinde başlayacağına ilişkin herhangi bir mesaj bulunmamaktadır. Zaten ruhun elbisesine böylesi bir azabın olması mantık dışıdır.

*Söz **değil niyet***

Allah'a ve Tek Allah'a teslim olma dinine iman ve inanma konusunun nasıl olması gerektiğine Kur'an'da yine Bakara suresinde dikkat çekilmiş ve **sözden ziyade niye**tin ve bu niyete uygun söz ve davranışların gerekliliği vurgulanmıştır **(Bakara-8:** *-İnsanların içinde kimi de vardır ki: "Allah'a ve ahiret gününe inandık" derler; halbuki iman etmiş değillerdir.).* **Ziya Paşa'**nın *"Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz"* ifadesi de bu durumu kısaca açıklamaktadır. Dolayısıyla sadece *"iman ettim"* demek yeterli olmamakta, söze değil AKBEH'nun puan durumunu etkileyen niyete ve amele bakılmaktadır.

Niyetin Allah katında nasıl değerlendirildiğini ve ödüllendirildiğini "Halil İbrahim Bereketi" isimli öykü de çok güzel anlatıyor. **Arif Çelebi'den:** *(Vaktiyle birbirini çok seven iki kardeş varmış. Bunlardan büyüğünün adı Halil, küçüğünün ise İbrahim. Halil evli ve iki çocuklu, İbrahim ise bekârmış. İki kardeş ortak bir tarladan geçinirler ve mahsulü iki pay ederlermiş. Bir yıl yine buğdayları harmanlamışlar ve iş bu payları kendi ambarlarına taşımaya kalmış. Bu aşamada iken Halil, kardeşi İbrahim'e şöyle demiş "Ben gidip çuvalları getireyim, sen burada buğdayları bekle". Ve Halil çuval almak için ayrılınca, İbrahim şöyle düşünmeye başlamış: "Abim evli ve çocukları var. O halde kendi payımdan ona ekleyeyim." demiş ve kendi payından bir miktar aktarmış. Biraz sonra Halil gelince, birlikte önce İbrahim'in bir çuvalını doldurup Halil onu göndermiş. İbrahim gittikten sonra Halil de şöyle düşünmeye başlamış: "Çok şükür ben evliyim, kurulu bir düzenim de var. Ama kardeşim bekâr. O daha çok çalışıp para biriktirecek ve ev kurup evlenecek. Onun benden daha fazlasına ihtiyacı var" deyip payından İbrahim'e eklemiş. Böylece birbirlerinden habersiz, birbirlerinin kümelerine aktarıp durmuşlar ve akşam olunca bakmışlar ki ambarları dolduğu halde, tarladaki payları halen bitmediği gibi, azalmıyormuş bile. Çünkü Allah, onların bu karşılıklı iyi niyetlerini görünce, paylarına bereket vermiş. İki kardeş, günlerce buğday taşıdıkları halde, bir türlü kümeleri bitmezmiş ve ambarları da dolar taşarmış.).*

İşte bu nedenle **"Bereket"** denilince bu iki kardeşin adı anılırmış.

İnsan olarak bizler hangi meslekten olursak olalım ya vücut gücümüzü veya aklımızı, tecrübelerimiz ve görüşlerimizi kullanarak gelirimizi sağlıyoruz. Bu açıklamalara dayanarak şunu özellikle vurgulamak gerekir ki, hangi işi yaparsak yapalım samimi ve iyi bir niyet olup olmaması yanında, başkasının hakkını yiyip yememe, kandırıp kandırmama da çok önemli olmaktadır. Örneğin gelir kaynağı olarak bir işçi gücünü kullanırken, bilim adamı aklını, dansöz ise vücudunu görsel seviyede kullanmaktadır. Fahişelikte ise en ağır ve zor derecede vücut kullanımı söz konusu olmaktadır. Fahişelikte karşılıklı bir alış veriş, bir tarafın gelir sağlama, diğer tarafın ise doğal bir ihtiyacını giderme işlemi ve bu isteğine karşılık belirli bir bedel ödeme, yani karşılıklı bir anlaşma vardır. Birinin diğerini aldatması ve haksız bir kazancı yoktur. Dolayısıyla bu özelliklere sadık olmak koşulu ile ve tasvip edilen bir durum olmasa bile fahişelik dahil her mesleğin kazancı, haklı bir kazanç olmuş olacaktır.

Mevlana yolda giderken fahişelere rastlar ve onlara *"Sizler ne kadar yiğitsiniz ki nefisleri alt ediyorsunuz. Eğer sizler olmasaydınız, namusluların namusu nasıl belli olurdu?"* diye iltifat eder. Bu iltifatı nedeniyle Mevlana'yı eleştiren bir grup erkeğe de şu cevabı verir: *"Bu kadın, olduğu gibi hareket ediyor ve olduğu gibi görünüyor. Eğer sen de erkeksen, ya olduğun gibi görün, ya da göründüğün gibi ol."* (18).

Chopra niyeti *"Allah'a verilmiş bir plan gibidir, O bu planı inceler ve inşaatı kendi yöntemleri ile tamamlar"* şeklinde tanımlar ve kaderin yakıtı olarak değerlendirir (25).

Şeytan yandaşlığına götürücü bu girişimleri bilerek ve bilinçli olarak yapmanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza ekleyeceği ve puanımızı düşüreceği miktar ile, bilmeden ve farkına varmadan, doğru olduğuna inanarak yanlışı yapmak olan **sehven yapma**nın düşüreceği miktar mutla-

ka farklı olacaktır. Dolayısıyla Allah tarafından affa uğrayıp uğramama durumu da buna göre farklı bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır **(Nisa-92:** *Bir müminin diğer bir mümini öldürmesi caiz olmaz, meğer ki yanlışlıkla ola. Kim bir mümini yanılışlıkla öldürürse, mümin bir köle azad etmesi ve ölenin mirasçılarına teslim edilecek bir diyet vermesi lazım gelir, meğer ki mirasçılar o diyeti sadaka olarak bağışlamış olalar. Bunlara gücü yetmeyen, Allah tarafından tövbesinin kabul edilmesi için, ardı ardına iki ay oruç tutmalıdır.* **Maide-89:** *Allah, bilmeyerek yaptığınız boş yeminlerinizden sizi sorumlu tutmaz. Ancak bile bile kendinizi bağladığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Ahzab-5: Bununla beraber hata ettiklerinizde/yanılarak işlediğiniz şeyde üzerinize bir günah yoktur. Fakat kalplerinizin kastettiğinde (günah) vardır. Enam-34: ....Sizden her kim cehaletle kötülük yapar da ondan sonra döner ve halini düzeltirse, şüphesiz Allah bağışlayıcı ve acıyıp rahmet edicidir.).*

Şeytan (İbranice'de Satan)

İblis veya diğer bir tanımlama ile şeytan da bir melektir. Kur'an'ın açıklamasına göre de dumansız ateşten yaratılmıştır **(Rahman-15:** *Cinleri de mearic/halis ateşten yarattı;).* Melekler sadece ilahi düzen gereği verilen görevi yapmak ve Allah'a ibadet etmek üzere yaratılmış ve anladığımız manada cinsiyetleri olmayan varlıklardır. Şeytan ise ateşten yaratılmış olmakla kendisini farklı ve ayrıcalıklı gören, buna karşılık topraksıvı-çamur diye tanımlanan maddeden yaratılan Adem ve Havva için Allah'ın tüm meleklere verdiği "secde edin" emrine uymayan ve Allah tarafından lanetlenip kovulan, ancak insanoğlunu Allah yolundan saptırmak ve bunun için onu kandırmak uğruna her şeyi yapmasına jeolojik kıyamet ve insan neslinin sona erdirilmesi gününe kadar müsaade verilen **isyankar bir İblistir (Bakara-169:** *O hep çirkin ve murdar işlerinizi destekler ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi ister.).* Dolayısıyla şeytan'ın temel amacı ve uğraşısı, insanı Allah'ın

mesajlarına ters düşürmek, olumsuz, hatalı amellere yönelik niyetlerini kışkırtıp olumsuzluklar yapmasını sağlamaktır. Diğer bir ifade ile şeytan, olumsuzlukların bir nevi sembol ifadesi de olmaktadır. Diyebiliriz ki Şeytan ve taktikleri, insanın evrimsel tekamül süreci için oluşturulmuş bir yöntemdir.

Şeytan nesli diye tanımlananın kendi ırkı ve vatandaşları olduğu gibi insan ve cin ırklarında ona uyan yaratıklar da daima bulunmaktadır. İnsan nesline olduğu gibi şeytanın cin nesline de onları uyarmak üzere peygamberler gönderildiği Kur'an'da açıklanmaktadır **(En'am-130:***"Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi anlatan ve bu gününüzün gelip çatacağı hakkında sizi uyaran peygamberler gelmedi mi?* **Ahkaf-29:** *Bir de şu vakti anlat, hani cinlerden bir takımını Kur'an dinlemek üzere sana göndermiştik. Onu dinlemeye geldiklerinde: "Susun, dinleyin!" dediler. (Dinleme) bitirilince de dönüp uyarmak üzere kavimlerine gittiler. Kelf-50: Yine o vakti hatırla ki, meleklere: "Adem için secde edin!" demiştik, hemen secde ettiler, ancak İblis cinlerden idi, kibirlenip Rabbinin emri dışına çıktı. Şimdi siz beni bırakıp da onu ve soyunu kendinize dost mu ediniyorsunuz? Onlar size düşman iken! Zalimler için ne kötü bir değişme!).*

Her insanın, koruyucu melekleri yanında onu aldatmak ve Allah yolundan saptırıcı davranış ve düşüncelerini sanki çok iyiymiş gibi göstermek, kuruntu/vesvese vermek üzere tetikte, pusuda bekleyen, dolayısıyla her an zarar vermek için fırsat kollayan, etrafında dolanan şeytanı veya şeytanları da vardır **(Muhammed-25:** *Kendileri için hidayet yolu belli olduktan sonra gerisin geri dönenleri, şeytan aldatıp peşinden sürüklemiş ve kendilerini boş ümitlere düşürmüştür. Nas-4-5: o sinsi vesvesecinin şerrinden, ki, insanların sinelerine vesvese verir durur.).* Dolayısıyla Şeytan, insanın AKBEH'nun olumsuz kanallarını-musluklarını açmak üzere özgür iradesine etki etme ve yönlendirme müsaadesi olan bir varlıktır. Müsaade süresi, insanların ilahi düzen bilgilerini kavrayacak bilgi düzeylerine gelmeleri, uyanmaları, yani kıyam etmeleri, dolayısıyla da şey-

tan'ın yönlendirmelerine kanmamaya başlamalarına kadardır. Ki daha önce de belirtmiş olduğum gibi bu uyanış ile de zaten insanda olumsuz olmayacağından, şeytan'ın artık kandırabileceği insan nesli kalmayacak ve ona verilmiş olan müsaade de kendiliğinden sona ermiş olacaktır.

Pusu ve takipteki şeytan, her ruhu değil ancak olumsuzluk sergilediği için Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumsuz puanlar eklenmesi nedeniyle puanları düşmüş, dolayısıyla havuzları kirlenmeğe başlamış olan ruhlara musallat olabilmekte ve yoldan saptırabilmek için yanaşmakta ve takibe almaktadır. **Şeytan'ın zarar vermesi, ancak** ilahi kurallara göre yapılan hesaplamaya uygunlukta mümkündür ve Kur'an bunu **"Allah'ın müsaadesi olmadan zarar veremez"** deyimi ile ifade etmektedir **(Mücadele-10:** *Oysa Allah'ın izni olmadan onlara bir zarar verecek değildir. Mü'minler de onun için hep Allah'a dayansınlar.* **Saffat-8:** *Onlar (Şeytanlar)* ***Melek-i A'la****'yı (Yüce Melekler Topluluğunu) dinleyemezler, her yandan kendilerine ışınlar atılır.* **Nahl-99-100:** *Gerçek şu ki, iman edip de Rablerine tevekkül edenler üzerinde onun hiçbir hakimiyeti yoktur. Onun hâkimiyeti, ancak onu dost edinenlere ve Allah'a ortak koşanlaradır.* **Şuara-221-222:** *Şeytanların kimin üzerine indiğini size haber vereyim mi? Günaha kendini kaptırmış/günahkar ve sahtekar / iftiracı/ yalancı üzerine inerler.* **Zuhruf-36:** *Her kim Rahman'ı anmaktan uzaklaşırsa biz ona şeytanı musallat ederiz. Artık bu ona yakın bir arkadaş olmuş olur.* **37:** *Onlar (Şeytanlar), onları yoldan çıkardıkları halde, bunlar doğru yolda olduklarını sanırlar.* **A'raf-27:** *Şeytan ve kabilesi, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler. Biz şeytanları inanmayanların dostları yaptık.* **Esra-65:** *Benim (gerçek) kullarıma (gelince), senin onları kandırmağa gücün yetmez. Vekil olarak Rabbin yeter.).* Buradaki mesaj, Allah'ın kurallarına göre uygunluk olup olmayışını kastetmektedir. Yoksa şeytan, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu arınmış veya arınma yolunda olan ve özgür iradesi güçlü, Allah yoluna girmeyi hak etmiş ve olumlu puanları yüksek olan ruhlara etki edememektedir.

Şeytan'ın taktikleri (Kur'an'a göre)

Şeytan, insan ruhunun arınıp Allah Yoluna yönelmesini engellemek için **şu yollar, taktikler ve yöntemlere başvurmakta (Nisa-60:** *O şeytan da onları, bir daha dönemeyecekleri kadar uzak bir sapıklığa/doğru yoldan sapmaya düşürmek istiyor) ve rezil etmek/ortalıkta yardımsız bırakmak istemektedir* **(Furkan-29:** *Öyle ya, şeytan insanı yapayalnız, yardımsız, ortada bırakır/rezil eder):*

1) Şeytan özellikle Allah'ı anmaktan ve Kur'an'dan uzaklaşanlara musallat olup açıklarını gözler **(Zühruf-36:** *Her kim Rahman'ı, Rahman'ın zikri olan Kur'an'ı anmaktan uzaklaşırsa biz ona şeytanı musallat ederiz. Bu şeytanlar onları yoldan çıkarırlar. Onlarsa kendilerinin hala hidayet üzere olduklarını zannederler.* **Lokman-33:***....O aldatıcı (Şeytan), sizi Allah hakkında, O'nun yumuşak/merhametli davranmasına, mühlet vermesine güvendirerek aldatmasın.).*

2) Şeytan, Kur'an'ı anlamayanlara musallat olur. Çünkü Şeytan, Adem'e secde etmemesi üzerine Allah'a hitaben yaptığı konuşmada şöyle demektedir **(Nisa-119:** *Andolsun, onları hurafelere-yalanlara/**anlamını bilmeden okuma tutkusuna itece**ğim.).*

3) Şeytan, insanın düşünce ve niyetlerini okuyup izlemededir, yoldan çıkarabilecek bir yatkınlık, bir zayıf nokta, bir niyet bozukluğu, olumsuz bir düşünce ve bir açık yakalayabilmek için **her an pusudadır** ve dürtüklemeyi beklemektedir **(Araf-16-17:** *Onları saptırmak için senin dosdoğru yolun üzerine kurulacağım. Sonra onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Birçoklarını şükreder bulamayacaksın.* **Müminun-97:** *Ve de ki: "Ey Rabbim, şeytanların dürtüklemelerinden (kışkırtmalarından) sana sığınırım (Arapça'sı: Esteuzubillahi minel şeytanırrecim).* **Mücadele-19:** *Şeytan kendilerini kuşattı/onları etkisi altına aldı ve kendilerine Allah düşüncesini ve Allah'ın Zikri'ni/Kur'an'ı unutturmuştur. İşte onlar şeytanın yandaşlarıdırlar. Uyanık ol ki, şeytanın yandaşları hep hüsrana düşenlerdir).* Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının puan durumu

Şeytanlar için müsait hale gelmiş olanlara da leş kargalarının üşüşmeleri gibi üşüştüklerine değinilmektedir **(Müminun -98:** *Yanıma gelmelerinden/ başıma üşüşmelerinden sana sığınırım Rabbim).* Dolayısıyla şeytan, olumsuz düşüncesi ile onu davet edenin daveti üzerine gelmektedir.

4) Şeytan, Allah'ın yaşam kurallarını veya basitçe oyun kurallarını bozmaya niyetlenenler için **sadece bir nevi oyun-bozanlığı destekleyendir (Meryem-83:** *Kafirlerin başına, onları durmadan günaha ve azgınlığa tahrik eden şeytanları gönderdiğimizi görmedin mi?).*

5) Şeytan, insanın özgür iradesi ile alacağı kararlarda ve yapacağı iş ve davranışlarda henüz daha düşünce aşamasında iken bir açık yakalayıp müdahale etmeye, gururunu okşamaya, kibir özelliğini kullanmaya, kararsızlığını arttırmaya, konuyu makul göstererek kandırmaya, konuyu abartmaya ve süslü göstermeye, bedensel zevklerini-nefsini ön planda tutmasını fısıldamaya, güzellikleri ve olumlulukları unutturmaya, dünyevi maddi kazancını ön planda tutmaya ve ölümsüz olma hırsını uyarıp ikna etmek için uğraşmağa başlar **(Taha-115:** *Gerçek şu ki, bundan önce Adem'e şeytanın kendisine ve eşine düşman olduğunu bildirip tembih etmiştik, ama o unuttu ve şeytanın kandırmasına karşı onda bir azim/kararlılık da bulmadık.* **Şura-27:** *Bununla beraber Allah kullarına bol bol rızk seriverseydi/yayıp döşeseydi, yeryüzünde azar ve taşkınlık ederlerdi. Fakat dilediği kadar ölçü ile indiriyor. Şüphesiz ki O, kullarından haberdardır, onları görendir.* **Ali İmran:14.** *Nefsanî arzulara, (özellikle) kadınlara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere karşı düşkünlük insanlara çekici kılındı. Bunlar, dünya hayatının geçici menfaatleridir. Halbuki varılacak güzel yer, Allah'ın katındadır.).* Adem ve Havva'yı ölümsüz olma hırslarını kullanarak kandırmıştır **(Taha-120:** *Derken şeytan ona vesvese verdi: "Ey Adem, sana sonsuzluk ağacını ve çürümesi olmayan bir saltanatı göstereyim mi? dedi.).* Çünkü Allah, bizleri zayıf nefisli-iradeli, tamahkâr/doyumsuz, gururlu

yaratmıştır **(Nisa-128:** *Nefisler, cimrilik ve doymazlığa hazır hale getirilmiştir).* Dolayısıyla da şeytanın başarılı olabilmesi, onun güçlülüğünden değil, insanın zayıf yönlerini, onun aleyhine kullanabilme ustalığıdır. Mevlana dünyayı baştan çıkarıcı ve büyüleyici bir kadına benzetir ve insanın da zayıflıkları nedeniyle kolayca kandığını ve olumsuzluklar yaptığına değinir. Yine **şeytan fakirlikle, ölümle, başarısızlıkla, Allah'ın terk edeceği ile korkutur,** sersem edip insanın kafasını karıştırır **(Bakara-268:** *Şeytan sizi fakirlikle korkutur, Allah ise size kendi katından mağfiret ve bol nimet vaat ediyor.* **Ali İmran-175:** *Şeytan ancak kendi dostlarını korkutur, sizi de korkutursa ondan değil benden korkun)* ve Allah'ın yolundan saptırır. Kandırabilirse, o kişi Allah'ın koymuş olduğu kurallara uygun olmayacak bir karar ve fiile girer ve olumsuz bir enerjinin AKBEH'una boşalmasına neden olur. Tabi havuza boşalan bu olumsuz enerji, etki-tepki prensibine göre hemen kozmik bilgisayar tarafından algılanacak ve ilahi kurallara uygun bir şekilde cevaplandırılacak ve puanlandırılacaktır.

6) Kur'an'ın yasakladığı **aklı-muhakemeyi bulandırıcı maddeleri** cazip/süslü-püslü gösterir ve bunları insanın kendine ve başkalarına zarar oluşacak kadar kullanmalarını kışkırtır ve bunları koz olarak kullanır **(Maide-91:** *Şeytan, içki/uyuşturucu madde ve kumarla sadece aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan ve salat aktivitelerini yerine getirmekten/Allah ile sohbetten ve Kur'an'ı öğrenmekten alıkoymak ister.* **En'am-43:***...şeytan da bütün yaptıklarını kendilerine güzel/süslü göstermişti.* **Hicr-39:** *İblis, "Rabbim! Beni azdırmana karşılık, and olsun ki yeryüzünde kötülüklerini/yanlışlarını onlara güzel/ süslü/ abartılı göstereceğim, onların hepsini azdıracağım, 40: İçlerinden ihlâsa/ imana/ olumlu amellere sahip kulların hariç" dedi.).* Hz. Muhammed'in de tek korkusu zaten ümmetinin Kur'an'dan uzaklaşmaları olmuştur.

7) Dünya süslerinden olan **mal ve çocuk** konusunu da kullanır **(Kehf-46:** *Mal ve çocuk dünya hayatının süsüdür, ebedi*

kalacak iyi işler ise, Rabbinin katında sevapça da hayırlıdır, ümitçe de.).

8) Haksız olduğu halde, **haklıymış duygusunu empoze ederek** başkasına saldırtır.

9) İhtiyacının çok üstünde mal-mülk-para-ziynet eşyası-giyecek-yiyecek almak, depolamak veya çarçur edecek şekilde aşırı harcamak yolu ile **İsrafa/aşırılığa veya aşırı ibadete saptırarak** aşırı bencilliğe, tembelliğe ve toplumdan, üretkenlikten koparır **(Esra-27:** *Çünkü saçıp savuranlar şeytanın kardeşleri olurlar, şeytan ise Rabbine karşı nankörlük etmiştir.).* Çünkü insanda dünya hırsı vardır **(Nisa-32:** *Allah'ın sizi, birbirinizden üstün kıldığı şeyleri (başkasında olup da sizde olmayanı) hasretle arzu etmeyin.).* Mevlana, bu hırs ile ilgili olarak şöyle demektedir *(İnsan vardır buğday öğütür, semizler. Semizledikçe gözünü dünya hırsı bürür. Hiç kimseyi görmez olur. Onun gözü taamda, altında, gümüşte, mal-mülk edinmekte. Yoksullara sağ eli bir lokma verecek olsa sol eli onu geri çeker, engel olur. Bu doymaz beden, bu sürekli hırs ve tamalı üreten bu nefis değirmeni insanoğlunu sevgiden, şefkatten uzaklaştırır. Onu hemcinsine yardım etmekten alıkor.).*

10) Ahde vefalılıktan, verilen sözde durmaktan ve yetimin hakkını gözetmekten **uzaklaştırır (Esra-34:** *Yetimin malına da yaklaşmayın. Ancak rüştüne erişinceye kadar en güzel şekilde yaklaşma başka; verdiğiniz sözü yerine getirin; çünkü verilen sözde muhakkak bir sorumluluk vardır.)*

11) İnsanda doğuştan olan birbirine **düşmanlık ve nefret etme duygusunu kışkırtır.**

12) Bir başkasının arkasından konuşma (gıybet etme), **dedikodu yapma isteğini kullanır.** Mevlana başkasını çekiştirmeyi ve kusur aramayı şöyle açıklar: *(Bir insanın başkalarında kusur görmesi, ayıplaması, gerçekte kendi kusurunu görmesi demektir.)* (18). Yine Mesnevi'sinde (Kusur ve ayıbın mayası bil ki hasettir) diyerek gıybetin temelinde haset olduğuna dikkati çeker (19).

13) Riba işlemini kullandırtır (Bakara-275: *Aşırı ve haksız faiz/riba yiyen kimseler, şeytan çarpmış kimsenin kalktığı gibi kalkarlar.)*

14) Aklını işletmeyerek ve sorgulatmayarak davarlaştırır (Bakara-104: *Ey inananlar! "Bizi davarlar sürüsünü güder gibi güt" demeyin. (Davarlaştırarak).* Sayın Y. Nuri Öztürk bu konuda şunu söylemiştir: *"Davarlaşmış bir kitle, şeytana teslimiyet malzemesi olmaya hazır demektir. Yani aklını işletemez, sorgulayamaz, /neden ve niçin/sorularını soramaz hale getirir.).*

Kur'an Şeytan'ın vaat ve davet-çağırma prensibi ile yukarıdaki taktikleri uyguladığını bildirmektedir **(İbrahim-22:** *İş bitince şeytan da der ki:" Allah size gerçek olanı va'detti; ben de bir va'd yaptım, size karşı yalancı çıktım! Zaten benim size karşı bir gücüm yoktu; ancak sizi çağırdım, siz de bana uydunuz; o halde beni kınamayınız, kendinizi kınayınız!).* Yine şeytan bu taktikleri sadece biz normal insanlara değil, peygamberlere de uygulamış, fakat Allah hemen müdahale ederek bunu düzelttiğini ve zaman zaman kozmik idarecilere (Melekutu A'la'ya) de uygulamak istediğini, fakat buna müsaade edilmeyip gerekli müdahalelerin yapılmakta olduğunu açıklamaktadır **(Hac-52:** *Biz senden önce bir resul ve bir nebi göndermedik ki, o bir şey yapmak arzu ettiğinde, şeytan onun arzularına/düşüncelerine şüpheler karıştırmasın. Ancak Allah şeytanın karıştırdığı şüpheyi derhal giderir. Sonra da Allah, ayetlerini/delillerini güçlendirir. Allah, bilendir, hikmet sahibidir.* **Esra-73-75:** *Az kalsın seni bile, sana vahyettiğimizden başkasını bize karşı iftira edesin diye fitneye düşüreceklerdi ve o takdirde seni dost edineceklerdi. Ve eğer Biz sana sebat vermemiş/seni pekiştirmemiş olsaydık, sen onlara nerede ise meylettindi.)* **Saffat-7-8-9:** *Bakınız Biz o dünya göğünü (yakın göğü) bir süsle, yıldızlarla donattık. İtaate yanaşmaz/asi/inatçı her şeytandan koruduk. Onlar ne kadar çırpınsalar da yüce meclisi/konseyi/idareci melekleri dinleyemezler. Kovulmak için her taraftan atışa tutulurlar. Onlara ayrılmaz/yakalarını bırakmayan bir azap vardır.)*

Yine Kur'an'da şeytan/cin gibi insanların da benzer taktikler uygulayarak birbirlerine zarar verebileceklerine değinil-

miştir **(Nas-6:** *Kuruntu/vesvese veren cinlerden de olur, insanlardan da.).*Dolayısıyla Allah yolunun gerçek yardımcıları ile Allah ile aldatan şeytanlaşmış sahtekarları birbirinden ayırmak çok önemli olmaktadır. Şeytanlaşmış olan kişi, dini bir görüşü varmış gibi konuşur ve doğru yolun bu olduğuna ikna etmeye uğraşır, temiz niyetlileri kendilerine uydurur. Aklı zayıf ve saf olanlar bunların cazibesine kapılırlar. Bu kişi, dini bilgisi yetersiz olduğu halde, çok bilgiliymiş gibi gözükmeye çalışır. Gerçek bilgi dolu olan ise, bu doluluğunu göstermeyi sevmez. Sahtekâr olan avlamak üzere kişi kovalar, gerçek olan ise kovalanır, rızası için uğraşılır, sahtekar olan "Ben seni kurtarırım, şunu şunu yapmalısın ki seni kurtarayım" der, gerçek olan ise kişiyi batağa düşmekten kendisi alıkoymaya çalışır. Sahtekâr olan başkasını kendine bağlamaya çalışırken, gerçekçi olan ise kişinin kendini kurtarması için uğraşır. Sahtekar olanın merhameti dilinde, gerçek olanın ise davranışındadır (24).

Mevlana, vasiyet niteliğindeki şu gazeli ile şeytan'ın tuzağına düşmenin pişmanlık ve "eyvah" denmesi gereken bir durum olduğuna dikkat çekmektedir *(Öldüğümde tabutum götürülürken bende bu dünya derdi var sanma, benim için ağlama, yazık vah vah deme, şeytanın tuzağına düşersen, vah vah'ın sırası o zamandır, yazık yazık o zaman denir.)* (26).

Allah, bir insanın şeytan dürtüsünü hissettiği anda bundan kurtulmak için hemen Kendisini anmasını önermektedir **(Araf-200:** *Şeytandan bir dürtük/onun yoluna yönlendirici bir düşünce geldiğinde, Allah'a sığın/Esteuzubillahi minel şeytan-ır recim de. Çünkü O her şeyi işiten, her şeyi bilendir.* **201:** *İşte o anda görülmesi gerekeni/gerçeği görürler.).*

B. KUR'AN'DA İKİLEM PRENSİBİ

Kur'an'da ikilem prensiplerini açıklamadan önce genel anlamda din ve Kur'an'ın amaçlarına yönelik bilgilerimizi pekiştirmemiz uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Beyin ve tüm vücut, kâinatın ve doğanın bir nevi küçük maketi gibidir. Kur'an da kâinat ve doğa bilgilerinin asgarisini bildirdiğinden, beynin prensipleri ışığında Kur'an ve dine değinme cesaretini kendimde bulmaktayım

Bu bölümde, yılları içeren deneyimlerim, sinir sistemi temel çalışma prensiplerine yönelik bilgilerim ve yine yıllardır yönelmiş olduğum din konusu ile Kur'an'a ilişkin yaklaşım, yorumlama ve görüşlerimi, Kur'an tefsiri ile uğraşan saygıdeğer İlahiyatçı din bilimcilerimizden özür dileyerek ve işin ayrıntılarını onlara bırakarak açıklamaya çalışacağım.

Ben Kur'an Tefsiri eğitimi gören ve veren bir bilim adamı değilim ve onların işine karışmayı da asla düşünemem. Bu konuda kendimi yetkin görmem zaten mümkün değil. Çünkü sağlıklı bir tefsir, ayrı bir bilim dalı. Ben sadece bir Müslüman kişi olarak görüşlerimi belirtip tartışmaya açmayı ve bu görüşlerin bilim adamlarımızın değerli katkılarıyla olgunlaşmasını ve insanımızın inançlarını pekiştirmesini umarak konuyu gündeme getiriyorum.

Kur'an nedir ?

Kur'an, insanların dünya yaşamları sırasında Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarını olumsuz-negatif enerjilerden uzak tutacak ve arınmasını sağlayacak, buna karşılık olumlu-pozitif enerji ile doldurup Allah'a yakınlaştıracak ilahi kaynaklı yol gösterici mesajları, ders verici ayetleri ihtiva eden bir kitaptır. Okumak kökünden türeyen bir kelime olan Kur'an, gerek ihtiva ettiği dünya ve kâinat bilgileri, gerek yazım üslubu ve gerekse okunurken olan ahengi ile bir mucizedir.

Bir mucize olan Kur'an, içerdiği muhkem mesajlarla belirli bir zaman dilimine ve topluma hitap etmeyen, zaman üstü ve tüm insanlığa hitap eden, önceki vahiy kitaplarını da onaylayan bir kitaptır, çağrıdır **(İbrahim-52:** *İşte bu Kur'an, onunla uyarılsınlar, Allah'ın tek ilah olduğunu bilsinler, aklı olanlar iyice*

düşünüp öğüt alsınlar diye, tüm insanlara bir çağrıdır. **Ali İmran-3:** *Ey Peygamber! Sana kitabı, daha önce gönderilen kitapları onaylayıcı olarak, gerçekle indirdik.).* Dolayısıyla da belirli bir zaman diliminde bütünüyle anlaşılıp yorumlanması mümkün değildir. Bu nedenle belirli bir zamanda, belirli kişilerin yapmış oldukları yorumlar dokunulmaz ve eleştirilmez kabul edilmemelidir. Çünkü Kur'an, her çağın ve her toplum insanına, erişmiş olduğu bilimsel düzey, anlayış ve kavrayış ölçüsüne göre hitap etmekte ve daima sonraki çağlara ve nesillerin görüş düzeylerinin yorumlarına açık olacaktır. Bu nedenle de Kur'an'ın yorumu süreklilik içinde kıyamete kadar değişip duracaktır.

Allah, sürekli bir aktivite süreci (seyr-i sülük) içinde olduğundan vahiy kitapları da bir sonra olan İncil Tevrat'tan, Kur'an da İncil'den daha gelişmiş ve değişmiştir. Bu da bize Allah'ın da sürekli bir değişim içinde olduğunu vurgulamaktadır (97).

Atatürk'e göre de *"İslam dini Arabistan ve Orta-doğu sınırları içine hapsedilen bir Arap dini değildir. Kur'an da evrenlerin ve insanların Rab'binden tüm insanlığa sunulmuş bir mesajdır. Allah'ın bilgisini kapsayan bu mesajı insanlığa duyuran Hz. Muhammed'dir. Bu duyuru, belirli bir ırk ve coğrafyaya sınırlı değildir. Bu duyuruyu kapsayan Kur'an, dünyanın sonuna kadar sürebilecek bir zaman dilimine, çok farklı iklimlere, apayrı alışkanlık ve kültürlerin olduğu geniş bir coğrafyada yaşayan insanların olduğu geniş bir coğrafyada yaşayan insanların tümüne hitap edebilecek esneklikte bir kitaptır. Hz. Muhammed öncesinde Allah, kullarının gerekli olgunlaşma noktasına ulaşmasına kadar, onlarla içlerinden bazıları aracılığı (elçi olan peygamberler) ile ilgilenmeyi Allah oluşu gereği saymıştır. Fakat Peygamberimiz aracılığıyla en son dini ve medeni gerçekleri verdikten sonra, artık insanlıkla aracı ile temasta bulunmağa lüzum görmemiştir. İnsanlığın anlayış, aydınlanma ve olgunlaşma derecesi sayesinde, her kulun doğrudan doğruya Tanrısal mesajı anlayabilme kabiliyetine eriştiğini kabul buyurmuş-*

tır. Ve bu sebepledir ki, Cenabı Peygamber, peygamberlerin sonuncusu olmuştur ve kitabı, en mükemmel kitaptır." (6).

Kur'an, bir bilim kitabı gibi sebep, sonuç, ispat ve bilimsel açıklamalar yapmadan doğrudan bilgiyi ortaya koyar ve vahyedildiği dönemde bilimin ulaşmasına imkân olmayan bilgileri insanlara sonuç olarak aktarır. Hiçbir konuda vahyedildiği dönemin yanlış inançlarına ve bilgilerine değinmeden, her konuda tam bir isabetle ve mükemmellikle doğruları tek bir kelime veya cümle ile ortaya koyar. O dönemin insanlarına, yanlış olan inançlarını küçümsemeden ve olması gerekenleri söyleyerek de açıklamalar yapar.

Kur'an, ilahi mesajları **Peygamber** aracılığı ile biz insanlara iletmekte ve Peygamberi hem her biri birer ilke olan ilahi kuralları iletici **bir elçi,** hem de bu **kuralların uygulayıcısı** olarak ve bir **başöğretmen** gibi tanımlamaktadır. Çünkü Hz. Muhammed Kur'an'ı, salat aktiviteleri toplantıları ile, inanan sahabelere bizzat öğretmiş ve eğitmiştir **(Cum'a-2:** *..ümmilere/Araplara Allah'ın ayetlerini okuyor, onların zihinlerini temizliyor ve onlara kitabı ve bilgeliği öğretiyor.).*

Kur'an (ve diğer vahiy temelli din kitapları), Hz. Muhammed'in insanlara tuttuğu ve yollarını aydınlatıcı bir ışıktır. Peygamber daha sonra, özel olarak yaratılmış ve hafıza kapasitesi yüksek olan beyninin hafıza depolarında kayıtlı bulunan ilahi mesajlar unutulmasın ve tüm insanlar tarafından okunup anlaşılsın, bilinsin ve öğrenilsin ki her kişi dinini bu tür ilahi mesajlar çerçevesinde oluştursun diye önce vahiy katiplerine sayfalara yazdırmış, Ashab'tan bir gruba (Hafızlara) da ezberletmiştir. Peygamberin vefatından birkaç ay sonra başlamak üzere Halife Ebubekir ve Osman zamanında bu sayfalar, Kur'an'ı ezberlemiş olanların da kontrol etmesi ile eksiksiz ve ilavesiz haliyle toplanarak bir kitap haline getirilmişlerdir. Kur'an, ilahi mesajları ile bir bilgi kitabı olarak ayetleri ile asgariyi işaret olarak verir (çekirdek olarak), yol gösterir, bu yolu kullanılır hale getirmeyi ise insana bırakır

(Neml-2-3: *Ki bu ayetler, inanmak isteyenler için bir kılavuz/yol gösterici ve müjdedir. O inananlar ki salatı ikame ederler/bu ayetleri okuyup uygularlar, şirkten arınırlar ve öte dünyaya hiç kuşku duymadan inanırlar.)..*

Kur'an'ın birçok ayetinde Kur'an'dan başka hüküm-kural içeren **başka bir kaynak yasaklanmaktadır.** Müslümanlıktan önceki dini görüşlerden olan Musevilikte, Tevrat dışında söylenen dini öğreti ve hükümlere **Mişna** denmektedir ve Tevrat da çoğunlukla bu rivayetlerden oluşmuştur. İşte Kur'an'da da buna benzer söylentilere dayanan ve Kur'an dışında ilave hükümler içeren sözlere (Kur'an ile çelişen **Hadisler**e) itibar edilmemesi ve bunlara inanılmaması vurgulanmaktadır **(Yusuf suresi 111:** *"O Kur'an, uydurulmuş bir söz/hadis değildir. Casiye-6: İşte bunlar Allah'ın ayetleridir. Sana onları hakkıyla okuyoruz. Artık Allah'ın ayetlerine inanmadıktan sonra hangi söze/hadise inanırlar.).* Çünkü dinde hurafe ve yanlış inançların gelişmesi, özellikle sahih olmayan uydurma hadisler nedeniyle olmuştur.

(Zümer-23: *Allah, tutarlı, çelişkisiz, uygun olan anlamını, her toplumun kendisine uygulayabileceği en güzel hadisi, çok anlamlı/dinamik bir kitap halinde indirdi. Rablerini sayanların vücutları, Allah'ın bu en güzel hadisini işitince ürperir.* **Araf-185:** *Peki, bu Kur'an'dan sonra hangi mesaja/söze/hadise iman edecek ve inanacaklar?* **Enam-114:** *Allah size kitabı detaylandırılmış bir halde indirmişken, Allah'ın dışında bir hüküm koyucu mu arayayım?)* ayetleriyle Kur'an, mesajları dışında ve özellikle yaratılmış varlıklar olan biz insanlar tarafından söylenmiş söz ve yönlendirici açıklamalara, hatta Peygamber'e ithaf edilen sözlere-hadislere bile (özellikle Kur'an ile çelişenlere) yasak getirmiş olmaktadır. Çünkü Kur'an Allah'ın sözü-kelamı (Kelamullah), hadis ise kulun sözüdür (Kelamulabd). Zaten Kur'an'ın diğer bir ismi olan hadis kelimesinin anlamı, "haber vermek" demektir (Son üç peygamber, Çağrı). Bilindiği gibi Kur'an'ın diğer de isimleri Zikir ve Furkan'dır.

Ancak kabul edilebilecek Kur'an dışı dini bir kaynak, Kur'an'ın ayetleri ile ilgili yorumları ve görüşleriyle Kur'an prensiplerinden en ufak bir sapma olmaksızın yapılmış yorumlar içeren bir kaynak olmalıdır. Diğer bir deyişle kaynağı kim ve nerden olursa olsun Hadis veya Velilerin kitap ve sözleri gibi herhangi bir **dini bilginin ana filtresi Kur'an'dır.** Bu tip kaynaklar, Ana kitaba göre hazırlanmış, açıklayıcı **yardımcı ders kitapları** olarak kabul edilmeli, fakat ana kitabın yerini almamalıdırlar. Bu yardımcı kaynaklar insanları zora sokacak ve ayrı gruplaşmalara yol açacak bir etkinlikte olmamalı, sadece insanların özgür iradelerine hitap etme ile sınırlı ve ana kitabın mesajları ile ilgili sadece kanaat ve görüş belirten kaynaklar olarak hizmet etmelidirler. Çünkü Kur'an, inançlarını önyargılardan arındırmış olanların ancak anlayıp çözümleyebileceği, bıkmadan defalarca okunan ve her okunuşta farklı bilgiler edinilen muazzam ve mucize bir kitaptır.

Din ve Kur'an'ın hedefi insan

Çünkü bu durumda din değil, insan hayatı ve insanın zarar görüp görmeyeceği daha ön planda olmakta ve insan hedeflenmektedir. Kur'an, **din**in **insan için** olduğunu açıklamakta ve işin merkezinde, hedefte olan varlık insandır. Allah'ı ve mesajlarını insanların anlayacağı şekilde maddeleştirerek açıklayan dinin amacı insandır, insanın huzuru, mutluluğu ve zarardan, olumsuzluklardan korunması yanında Allah'a yakınlaştırıcı yolu bulmasıdır. Dolayısıyla da Kur'an ve Kur'an'daki gerek evrensel ve zaman üstü olan mesajlarının temel amaçları insandır. **Hedef, din ve Kur'an değil insandır ve insanın dini ve Kur'an'ı araç olarak kullanıp tekâmül etmeyi, arınmayı sağlamasıdır.** Aynı şekilde din gereği olan tüm ibadet şekilleri de amaç-hedef değil, insanın arınmasını ve olumluluklarını pekiştirici birer araçtırlar. Dolayısıyla **insan, dinden, Kur'an'dan ve tüm şekilsel ibadetlerden ((salat/aptes-namaz rekatları-dua etme ve Kur'an okuyup**

derse çalışma/, oruç, zekât, hac dahil) daha değerli olmaktadır.

Gerçekte insandan istenen, iyi niyetli gayret içinde ve Allah'a yakınlaştırıcı kurallardan uzaklaşma, uygulamama korkusunda (takva sahibi) olmasıdır. Şekillere yönelik süsleri, kıyafetleri, serveti, malları veya çocukları değildir.

Buna göre de din gibi cami ve bunun gibi **ibadet yerleri** de **din için birer araçtırlar** ve salatın 4 aşamasının yerine getirilmesi veya orada ibadet edilmesi, o yeri veya binayı kutsallaştırmaz. Çünkü kutsal olan ibadet etme, dua etme ve salatın aşamaları olan aptes-namazın rekatları-dua yolu ile Allah'la sohbet etmeyi ve ders kitabı olarak Kur'an'a çalışmayı yerine getirmektir. **Din ise** yukarıda değindiğimiz gibi **insanın tekâmülü için kullandığı bir araç** olduğuna göre, bir yerde inşa edilen bir ibadet yeri, konum olarak insanları zora sokuyorsa veya bazı insanlar belirli bir yere ibadet yeri yaparak başka menfaatler, arsa, ev, dükkân gibi yerleri kabul ettirmek amacıyla ibadet yeri binasını aracı olarak kullanmakta iseler bu ibadet yeri yıkılabilir. Çünkü menfaat veya insanları zora sokma varsa, insanlar arasında ayırımcılığa yol açacaksa, bu ibadet yeri amacından sapmış olmakta ve başka bir amaç için araç olarak istismar edilmiş olmaktadır. Öztürk Hocanın ifadesine göre *"Hz. Muhammed tüm hayatı boyunca sadece iki tane mescit inşa ettirmiş ve bir mescidi de yıktırmıştır. Çünkü bu mescit riya üzerine y§apılmıştı."*.

Şekilsel olan (salat, oruç, hac ve zekat) ibadetlerden mi öncelikli, görevini yapma, ilimle uğraşma ve başkalarına yararlı olmak mı sorusuna verilecek cevap tabii ki görev veya ilimle uğraşma olmalıdır. Çünkü şekilsel olan ibadet sadece ibadet eden kişiye, görev veya ilim yapmak ise Allah'ın yaratılmışlarına fayda sağlayacaktır. Zaten ilim de ibadetlerden biridir ve Kur'an da ilme öncelik vermekte ve takva için gerekli görmektedir ve Kur'an'ın Alak suresinin birinci ayetinde **"Oku" emri,** aynı surenin 10 ncu ayetinde yer alan "salatı yeri-

ne getirin" emrinden önce gelmektedir **(Alak-1:** *Oku O yaratan Rabbinin adıyla!* **9-10:** *Baksana o salatta olan/Allah için sürekli bir gayret içinde olan/insanları eğitmek üzere çabalamakta olan bir kulu "Hz. Muhammed'i" engelleyene).* Dolayısıyla Kur'an okumak başta olmak üzere bilim yapmak ve iş yapıp üretmek de salâtı yerine getirmekten öncelikli olmaktadır. Ancak istenen, Kur'an'ı anlayarak ve üzerinde düşünerek okumaktır ve bu çeşit okuma farz kılınmıştır **(Sad-29:** *Kutsal/bereketli bir kitap bu, sana indirdik ki onu, ayetlerini derin derin düşünsünler ve öğüt alabilsin temiz özlüler.).*

Atatürk de bir sohbetinde konuyu şu şekilde vurgulamıştır: *"Bir dinin tabii olabilmesi için akla, fenne, ilme ve mantığa uyması lazımdır. Bizim dinimiz bunlara tamamen uygundur. Dünya'daki işlerine zarar getirmemek şartıyla salat aktivitelerini yerine getir/namazını kıl, heykel yap, resim de.".* (28). Zaten Atatürk ayrıca Cumhuriyet ve Demokrasi ile "İnsana değil, Allah'a kul olma yolunu açmış olmaktadır." (29).

Benzer şekilde Atatürk veya başka değerli bir insanın sevgisi de manevi bir olaydır ve ülke severlik amacında kullanılmakta olan bir araçtır. Ve bu değerli insanin mezarını, büstünü veya heykelini bahane ederek menfaat sağlamaya veya insanları zora sokacak hale getirmeye, uygunsuz yerlere inşa etmeye de müsaade edilmemeli, gerekirse yerleri değiştirilmek üzere yıkılabilmelidir. İşte

Allah'ın bu manevi konularda amaç ve araç konusu yine önemli bir kriter olmaktadır. Dünyadaki halifesi-temsilcisi ve en değer verdiği, onun için dünya ve üzerindekileri yararlansın diye yarattığı varlık insandır **(En'am-165:** *Allah, sizi yeryüzünün halifeleri/mirasçıları/emanetçileri kıldı ve yaptıklarınızın karşılığını vermek ve sınamak üzere, kiminizi kiminize derecelerle üstün kıldı.).* Bu nedenle insana zarar gelmesi durumunda din ikinci planda olabilmektedir. Sonuçta din için **peygamber dahil insana,** değil öldürme yetkisi, başkalarına, hayvanlara ve bitkilere de **maddi veya manevi zarar verme,** zulüm etme ve

hatta **din için zorlama yapması yasaklanmıştır (Bakara-272:** *Onların yola gelmesi senin üzerine vazife değildir. Ancak Allah, dilediğini yola getirir. Hayr adına ne verirseniz, hep kendi lehinizedir.* **Taha-43-44:** *Firavun'a gidin, çünkü o azdı. Ona yumuşak söz söyleyin, belki öğüt alır veya "Allah'tan-kendinden" korkar).* Çünkü Kur'an'ın mesajları sadece ve sadece kolaylaştırmaya, insanlara huzurlu ve rahat bir yaşam sağlamaya yönelik mesajlardır. Dinin hiçbir mesajı, insanları boğmaya, zahmete sokmaya ve mutsuz etmeye gerekçe yapılmamalı, aksine rahatlatma ve kolaylaştırmaya gerekçe yapılmalıdır. Bu kolaylaştırma ise bilgisi yetersiz olan yobaz (mürteci, stabil dinci, din istismarcısı) sözde din adamları tarafından göz ardı edilmiş ve örneğin alkol, sarhoşluk verip kişinin vücuduna ve özellikle yakınlarına zarar verme yönü nedeniyle sadece içilmesi yasaklandığı halde, kesinlikle ağza değdirilmeyen, mikrop öldürücü etkisinden yararlanılmayan, dolayısıyla elleri dezenfekte etmek amacıyla da olsa ele dökülmeyen, imal edilmemesi gereken ve satılması uygun olmayan bir madde haline sokulmuş, domuz eti ise aç kalıp ölse bile yenmemesi gereken bir gıda şeklinde empoze edilmiş ve insanlar korkulu bir yaşama sürüklenmiştir **(Bakara-185:** *.....Allah size kolaylık diliyor,* ***zorluk dilemiyor....*** **Hac-78:** *Sizi O seçti, üzerinize dinde hiçbir zorluk da yüklemedi.* **Maide-6:** *Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez. Fakat o sizi tertemiz yapmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz.* **Kehf-29:** *Ey Muhammed! De ki: Hak Rabbinizden gelmiştir. İsteyen inansın, isteyen inkar etsin.).*

.

Dinde zorlama yapmaya kalkanlar, dini kendilerine maske yapan, abartılı bir dindarlık gösterisi ile siyasi veya başka bir menfaat sağlama amaçları güden kişilerdir. Ve bu kişiler temelde din cahili ve dinin özünü yakalayamamış kişilerdir. Dolayısıyla da bu menfaat grupları, dine yapılan eklemeleri kolayca tabulaştırır ve dokunulmaz, eleştirilmez kılıp, insanların düşüncelerine ambargo koyarlar.

Zora sokmamak prensibine uygun olarak Peygamber zamanındaki savaşlar, dinin kabul ettirilmesi için zorlamalar değil, saldırılara karşı koyma, kendilerine baskı uygulayanlar karşısında **korunma zorunluluğundan olan savaşlar olmuştur.**

Beynin temel amaçları nasıl insanı beden özellikleri, duygusal yapısı ve bilgi yönünden ilerletmek yanında, vücudu dengeli ve sağlıklı tutmak, tüm organlar arasında organizasyonu sağlamak ve duygusal yönden de dengeli kılma, sonuç olarak da vücudun sorunlarını çözmek ise, din ve dolayısıyla ilahi kitaplar ve son kitap olan Kur'an mesajlarının da temel hedefi aynıdır. Bu bölümdeki açıklamalar, bu amaçlara yönelik olacaktır.

Allah Kaynaklı bilinçli enerji havuzumuzun, Allah yoluna ve dolayısıyla Allah'a yakınlaşmaya uygun bir puan durumuna, belirli bir düzeye gelmesi için dünyaya gönderilerek, bize tanınan olumsuzluklarımızdan arınmak ve olumluluklarımızı pekiştirmek amacıyla verilen yaşamımız veya hayatlarımız sırasında uymamız gereken **ilahi kaynaklı değişmez ve evrensel temel prensiplere DİN** denmiştir. Bu prensiplerin bir kısmı ayrıca Şeytan'ın yönlendirme ve kandırmalarına uyup Şeytan yoluna yönlenmememiz içindir. Ve bu kuralların temel amaçları, sinir sisteminin amaçları gibi a) Önce vücudu canlı tutmak, onu olumsuzluklardan, zararlardan ve sıkıntılardan korumak, b) İnsanı bedensel, bilgi ve duygusal-ahlak yönden geliştirmek, ilerletmek ve c) Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu olumsuzluklardan arındırıp, olumluları pekiştirerek Allah'a yakın olma düzeyine ulaştırmak, d) Dolayısıyla Allah'ı tek yaratıcı ve ibadet edilen tek güç olarak tanıma yanında, insanların sosyal yaşamını rahatlatmak ve onları dünya ve ahrette huzurlu ve mutlu kılmak, sorunlarını çözmede yardımcı olmaktır. Eğer bir din veya mesajının yorumu kişiler arasında ve toplumda huzursuzluğa yol açıyorsa, insanlar kendileri için bir araç olan dini ve mesajlarını doğru kullanıp yararlanamıyor ve hata yapıyorlar demektir (22)

Çünkü insan yaratılış özellikleri yönünden hem kendisi, hem de çevresiyle sürekli çatışma halinde olan bir varlıktır. Diğer bir deyimle insan, başkasını beğenmeme, eleştirme, kusur bulma, zıtlaşma, karşı çıkma, direnme, tutarsızlığa düşme, itiraz etme, memnun kalmama yanında uyumsuz, geçimi zor, sık sık görüş değiştiren, söz veren ve çoğunlukla sözünden cayan, tövbe eden fakat tövbe ettiğini tekrarlayan, güç ve iktidar hırsı olan, zulmetmeye meyilli ve başkalarını kandırıp sömüren bir canlıdır. Kur'an, olur olmaz konularda kolayca rahatsız edilmemesi için Hz. Muhammed ile görüşmeyi de kurallaştırmış ve bir nevi O'nu korumuştur **(Mücadele-12:** *Ey inanalar! Eçiyle özel görüşme yapacağınız zaman, görüşmenizden önce bir yoksula yardım edin. Bu sizin için daha iyi ve daha temizdir. Veremiyorsanız, Allah bağışlayandır, esirgeyendir.).* Bu nedenle de insan, bir arada yaşamakta zorlanmakta ve geçimsiz olmakta, kavga, düşmanlık, küskünlük ve savaşlardan kurtulamamaktadır. Prof. Atay, din ile ilgili olarak şu saptamaya değinmiştir: *"Din, insanın yararına, lehine çalışacak, insanın faydasına, rahatına, sağlığına dair uğraş verecek, insana darlık, sıkıntı vermeyecektir. Din, insanın onuruna, şerefine değer verecek, kolay yaşamasını ve mutlu olmasını göz önünde bulundıracaktır. Oysa asırlardır dinin bu amacı tersine çevrilmiş olup insan, din olduğu iddia edilen herhangi bir hükmü yerine getirmek uğrunda zorlanmakta, sıkıntıya ve darlığa, sonunda da bunalıma sürüklenmektedir."* (15).

Peygamberler grubu

Kur'an'ın verdiği bilgilerden anlıyoruz ki Âdem ve Havva'dan başlamak üzere din ismi altında toplanan evrensel prensipleri insanlara tebliğ etmek ve anlatmak üzere peygamberler gönderilmiştir (Adem-Şit-İdris-Elyese-Zülküf-Yunus-Şuayb-Nuh-Azer-Eyüp-Lut-İbrahim-İsmail-İshak-Yakup Esrael) - Musa-Harun-Davut-Süleyman-Zekeriya-Yahya-İsa-İlyas-Muhammed). Tüm peygamberler bir **peygamberler grubu** olarak, diğer bir ifade ile idareci ilahi varlıklar grubunun birer üyesi, diğer insanlardan farklı üst ruhlar olarak dün-

yaya gelmişlerdir **(Ankebud-27:** *Biz Hz. İbrahim'e İshak'ı ve torunu Yakub'u armağan ettik. Onun nesli içine peygamberlik ve Kitap koyduk.* **Ali İmran-33:** *Allah, Adem'i, Nuh'u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini seçerek tüm insanlara örnek yaptı.).* İlahi idareci varlıklar içinde Peygamberler, farklı konumda olan grup olarak da tanımlanabilirler. Bu peygamberler, dünyada yaşayan insan sayısı henüz az ve birkaç grup-ümmet halinde iken farklı bölgelerde ve farklı toplumların her birine ayrı ayrı gönderilmişlerdir **(A'la-18-19:** *Kur'an'daki bu hükümler, İbrahim'e, Musa'ya ve onlardan önceki peygamberlere de verilen kitaplarda da vardır.* **A'li İmran-3-4:** *Ey Muhammed, Allah sana kendinden önceki kitapları onaylayan Kur'an'ı indirdi. İnsanlara yol göstermek üzere daha önce de Tevrat'ı ve İncil'i indirmişti.* **Bakara-213:** *İnsanlar tek bir ümmetti. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere kitapları hak olarak indirdi. Kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra o konuda ancak kitap verilenler, aralarındaki kıskançlık yüzünden anlaşmazlığa düştüler. Bunun üzerine Allah iman edenleri, kendi izniyle, onların hakkında ayrılığa düştükleri gerçeğe iletti. Allah dilediğini doğru yola iletir.* **Saffat-147:** *Biz onu (Yunus'u) yüz bin yahut daha fazla insana peygamber olarak gönderdik).*

Tüm dünyada farklı bölgelerde yaşayan toplumlara da ismini bilemediğimiz peygamber düzeyinde olan veya olmayan **uyarıcılar** mutlaka gönderilmiştir **(Yunus-47:** *Her ümmet için bir resul öngörülmüştür.* **49:** *Her ümmetin bir eceli var. Vadeleri geldiğinde bir saat geri kalamazlar, bir saat ileri de gidemezler.* **Nisa-163,164:** *Nuh'a ve ondan sonra gelen Peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik.... Daha önce kıssalarını sana anlattığımız peygamberler gönderdik. Anlatmadığımız (nice) peygamberler de gönderdik. Allah Musa ile de doğrudan konuştu.* **En'am-42:** *And olsun, senden önce bir takım ümmetlere de peygamberler gönderdik.).* Ancak Hz. Musa ile olan kısa konuşmada yine dünya maddesi olarak bir ağaç ve Cebrail aracı olarak kullanılmışlardır.

Kur'an, tüm ilahi kitapları içinde topladığına ve onları onayladığına göre, tüm insanların kitabı olmakta ve sonuç olarak tüm insanlar Kur'an'ı okumaya çağırılmaktadır. Dolayısıyla da **Hz. Muhammed** de **tüm insanların** son vahiy **tebliğcisi** olmaktadır **(Sebe-28 ve Enbiya-107:** *Ey Muhammed! Biz seni tüm insanlara bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Ancak insanların bir çoğu bilmezler.).* Maalesef asırlardır O'na inananlar O'nun sadece kendilerinin peygamberi olduğu inancı ile O'nu ve tebliğlerini sınırlamışlar ve evrenselliğini engellemişlerdir (14).

Tüm dinlerin kökeni Tek Allah'a Teslim Olma (İSLAM) Dinidir

Din ve Amaçları bölümünde, din ismi altında gerek ilk peygamberlere verilen sahifeler, gerekse tüm vahiy kitapları ile son peygamber aracılığı ile bildirilen bütün prensipler, birbirini tamamlamak üzere olan prensiplerdir. İnsan olarak da bizlerin dünya yaşamımızdaki temel görevi bu din prensiplerine uygun bir yaşam sürmek ve din kitaplarında bildirilmiş olan prensipleri, kuralları en iyi şekilde uygulamaktır.

Kur'an'da son **Peygamberler** Hz. İbrahim soyundan olaşrak tanımlanmaktadırlar **(Bakara-135-136:** *Ey Muhammed! §Onlara söyle: "Biz hanif olan Hz. İbrahim'in tek Allah inançlı dinine uyarız. O, Allah'a asla ortak koşanlardan olmadı. Ve deyin ki: "Biz Allah'a iman ettiğimiz gibi, bize ne indirildiyse, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a ve torunlarına ne indirildiyse; Musa'ya, İsa'ya ne verildiyse ve bütün peygamberlere Rableri tarafından ne verildiyse hepsine iman ettik. O'nun elçilerinden hiçbirini ayırt etmeyiz. Ve biz, ancak O'na/Allah'a teslim/Müslim olanlarız.* **Ali İmran-33-34:** *Şüphesiz, Allah, Adem'i, Nuh'u, İbrahim ailesini (soyunu) ve İmran ailesini (soyunu) birbirinden gelmiş birer nesil/zürriyet olarak seçip âlemlere üstün kıldı.).* Kur'an'ın mesajına göre de zaten Tek Allah inancına dayanan din **Hz. İbrahim ile tekrar başlamıştır (Şura-13:** *O, size dinde Nuh'a tavsiye etti-*

ğini, sana vahyettiğimizi ve İbrahim, Musa ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi de kanun kıldı. Şöyle ki: Dini doğru tutun ve onda ayrılığa/firkalara/gruplaşmalara düşmeyin. **En'am-161:** *De ki; "Rabbim beni doğru yola iletti. Dosdoğru dine, Allah'ı birleyen İbrahim'in dinine. O, ortak koşanlardan değildi.".* **Yusuf-3:** *Biz bu Kur'an'ı vahyetmekle sana kıssaların en güzelini anlatıyoruz. Sen ondan önce (bunları) bilmeyenlerden idin/ümmi idin.* **Fussilet-3:** *Sana söylenenler de senden önceki elçilere söylenenlerden başka bir şey değildir.).* Bu ayetlere göre, tüm dini kurallar aynı kaynaktan gelmiştir. Bakara-136 ncı ayete baktığımızda Kur'an, hangi vahiy kitabına ve hangi peygamber oluşuna bakmadan Allah'a teslim olan her insana **Müslim** veya **MÜSLÜMAN** demektedir (**Enbiyâ-108:** *De ki: Bana sadece, sizin ilahınızın ancak bir tek Allah olduğu vahyedildi. Hala Müslüman olmayacak mısınız?* **Hac-78:** *Allah uğrunda, hakkını vererek cihad edin/gayret edin/doğru yolda çabalayın. O, sizi seçti; din hususunda üzerinize hiçbir zorluk yüklemedi; babanız İbrahim'in dininde (de böyleydi). Peygamberin size şahit olması, sizin de insanlara şahit olmanız için, O, gerek daha önce (gelmiş kitaplarda), gerekse bunda (Kur'an'da) size "**Müslümanlar**" adını verdi. Öyle ise salatı yerine getirin/namazı kılın ve Kur'an'ı okuyun, zekatı/kazançlarımızdan sosyal yardım payını verin ve Allah'a sımsıkı sarılın. O, sizin Mevla'nızdır. Ne güzel Mevla'dır, ne güzel yardımcıdır!).*

Kur'an'da tüm dinlerin ortak adı İslam ve her İslam dininde olana da Müslüman denmiş olduğu halde, sadece Hz. Muhammed'e inanan ve Kur'an'ı kabul edenlere Müslüman kelimesinin sınırlanmış olmasını anlamış değilim. Çünkü böylesi bir sınırlama, İslam dini ve Müslümanlığı belli bir coğrafyaya, belirli sosyo-kültürel kural ve uygulamalara, diğer bir ifade ile Arap toplumuna sıkıştırma ve evrenselliğini engelleme ile sonuçlanmış durumdadır (30).

Hz. Muhammed'in tüm insanları Hz. İbrahim ile başlayan ortak dine davet etmesi Kur'an'da istenmektedir **(Ali İmran-95:** *Ey Peygamber! O kitap sahiplerine de ki "Allah doğruyu söyler,*

İbrahim'in tek Allah'lı dinine uyun. İbrahim, asla ortak koşanlardan olmadı". ***Maide-69:*** *İnananlar, Yahudiler, Sabiler ve Hıristiyanlardan kim Allah'a ve ahret gününe inanır ve yararlı işler üretirlerse, onlar için bir korku yoktur ve onlar üzülmeyecekler de.).*

Dinler esasında **"Allah'a iman, Ahrete iman ve olumlu amelde olma"** diye toplanan üç ana konuda ortak görüştedirler. Farklılıklar ayrıntılarda, uyulan dini ders kitaplarında ve başöğretmenleri olan peygamberlerdedir. Dolayısıyla ehlikitap insanlardan bu üç temel inancı olanlar zaten Allah'ın kabul ettiği insanlar olarak kabul edilir ve Hac-40 ayetinde ibadet yerlerini tasdik eder, 67 nci ayette de her ümmete bir ibadet verildiği belirtilir **(Hac-40:** *Allah, insanların bir kısmını bir kısmı ile defetmeseydi, şüphesiz manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın adı çok anılan mescitler yıkılıp giderdi. 67: Biz her ümmete, izledikleri bir ibadet yolu takdir etmişizdir.).* Şura-15'te zaten tüm insanların hangi dinden ve inançtan olursa olsun, bir araya toplanacakları ve Allah'a dönecekleri vurgulanmıştır **(Şura-15:** *Aramızda tartışmaya/ didişmeye/ düşmanlığa gerek yoktur. Allah hepimizi bir araya getirecek ve hep O'na dönülecektir.).* İnsanlara ancak peygamber gönderildikten sonra hesaba çekilecekleri, ayrıca gönderilen peygamberlerin de elçilik görevleri yönünden hesaba çekilecekleri belirtilmektedir **(Araf–6:** *Sonra kesinlikle, Peygamber gönderilen ümmetlere soracağız, kesinlikle gönderilen peygamberlere de soracağız).* Yine Kur'an'da Cennet'in tüm dinlere açık olduğu üzerinde durulmuştur **(Bakara-111 ve 112:** *"Musevi veya Hıristiyan olandan başkası cennete girmeyecek" dediler. Bu onların kuruntusudur. De ki; doğru iseniz delilinizi getirin. Hayır, kim işini güzel yaparak özünü Allah'a teslim ederse, onun mükâfatı Rabb'in yanındadır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyecektir.* **Hud-23:** *İnanıp iyi işler yapan ve Rab'lerine gönülden boyun eğenlere gelince; işte onlar cennet halkıdır.).* Buna göre de hiçbir din mensubunun, başka bir din mensubunu eleştirmesi, zorlaması veya hor görmesi düşünülmemeli ve bu ibadetleri Allah'ın uygun gördüğü ibadet yolları olduğundan hoş görülmelidir.

Hz. Muhammed son peygamber olması, Kur'an da son kitap olması nedeniyle tüm insanlara ve alemlere rahmet ve hepsini kucaklayıcı olarak gönderilmişlerdir **(Enbiya-107:** *(Ey Muhammed!)* Seni tüm âlemlere rahmet olarak gönderdik. **Furkan-1:** *Furkan'ı alemlere bir uyarıcı olsun diye, kuluna indiren (Allah) ne yücedir.).* Hz. Muhammed'in tüm insanlara tebliğci olduğu Ahzab-45-46. Ayetlerde ışık saçan bir kandile (ki güneş için de aynı deyim kullanılmıştır) benzetilerek vurgulanmıştır **(Ahzab-45-46:** *Ey peygamber, Biz seni hakka bir şahit, hem bir müjdeci, hem bir uyarıcı olarak gönderdik. Hem kendi izniyle Allah'a bir davetçi ve aydınlık saçan bir kandil (ışık) olarak).* Ve tüm dinlere hitaben içlerinde bozulmuş olan adaleti düzeltmek amacıyla görevlendirilmiş olduğu açıklanmış ve **diğer dini görüşler ile bir didişme/düşmanlık olmadığı** ve olmaması gerektiğine değinilmiştir **(Şura-15:** *Bunun için sen durma çağır ve emrolunduğun gibi doğru git! Onların arzularına uyma ve de ki: "Ben Allah'ın indirdiği her kitaba iman getirdim ve aranızda adalet yapmakla emrolundum. Allah, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz de size. Aramızda tartışmaya/didişmeye/düşmanlığa gerek yoktur. Allah hepimizi bir araya getirecek ve hep O'na dönülecektir.* **Ali İmran-64:** *De ki: "Ey kendilerine kitap verilenler, gelin aramızda ortak bir kelimede birleşelim, Allah'tan başkasına tapmayalım, O'na hiçbir ortak koşmayalım ve Allah'tan başka kimimiz kimimizi Rab edinmesin! Şayet bu öneriyi kabul etmezlerse, o zaman, Tanık olun, biz, Allah'a ortak koşmadan teslim olanlarız/Müslümanlarız deyin".* **Nisa-96:** *Ey inananlar! Size selam verene, sen Müslüman değilsin demeyin.* **Ankebud-46:** *Kitap ehli ile, haksızlık edenleri dışında, en güzel tarzda tartışın ve deyin ki;"Bize indirilene de size indirilene de inandık. Tanrımız ve Tanrınız birdir, biz de O'na teslim olanlarız.).* Yine **(Hac-34:** *Her ümmet için dini usuller belirledik....* **Maide-48:** *Allah isteseydi, hepinizi bir tek ümmet yapardı, fakat sizi verdiklerinde sınamak için ayrı milletler yaptı/ayrı ayrı dinler verdi. O halde durmayın, hayırlı/olumlu işlerde yarışın.)* mesajları ile de farklı dini

usullerin Allah tarafından belirlendiği, dolayısıyla da bu farklı usuller nedeniyle toplumların ayrılıklara düşmeleri ve düşmanlık göstermeleri Kur'an'ın red ettiği bir durum olmaktadır. Çünkü hangi dini öğretide olursa olsun tüm dini mesajların temel hedefi insanın tekamülüne aracı olmaktır. Ancak sadece din hakkında kendileri ile savaşarak ve ülkelerinden çıkararak aşırıya kaçanlarla dost olunmamasını istemektedir **(Mümtehine-9:** *Allah, yalnızca sizinle din hususunda savaşanlar, sizi yurtlarınızdan çıkaranlar ve çıkarılmanıza arka çıkanlarla dostluk etmenizi yasaklıyor size.).* Dolayısıyla hangi peygamberi başöğretmeni ve hangi kitabı din dersi kitabı olarak kabul ederse etsin, temelde Allah inancı varsa ve sizinle din konusunda savaş halinde değilse dost olunabileceğine değinmiş olmaktadır. Dolayısıyla insanlar arasındaki din temelli anlaşmazlıklar ve çekişmeler, hatta savaşlar, Kur'an'ın mesajları veya peygamberlerin davranışlarından değil, insanların Kur'an'ı ya anlayamamaları veya bilerek yanlı ve yanlış yorumlamalarından kaynaklanmış olmaktadır.

Mevlana da dinlerin temelde bir olduğunu, fakat ayrılığın sadece görüşe dayandığını Mesnevi'sinde çok güzel vurgulamıştır *(Ey varlık hülasası, müminle Mecusi (Zerdüşt) ve Musevi'nin birbirlerine aykırılığı, hep bakış ve görüş yüzündendir.)* (31).

Kur'an'da herkesin kişisel olan inancına göre farklı farklı yollarda olacağı belirtilmektedir **(Esra-84:** *De ki: "Herkes kendi uyarına=temayülüne/inancı olup olmayışına/inanç durumuna göre olan yolda hareket ediyor. O halde kimin en doğru yolda olduğunu Rabbiniz daha iyi bilir."* **Hac-67:** *Her ümmet için biz bir ibadet şekli/bir yol belirledik, onlar onu izler.).* Doğruya giden yollar farklı, fakat bu yollardan birini tercih etme durumu söz konusu olmaktadır. Buna göre de tutulan yolların hangisinin doğru, hangisinin ise yanlış olduğu veya doğru ve yanlışı bir arada içerdiğini ancak Allah'ın bilebileceği vurgulanmıştır.

Benzer bir açıklamayı Mevlana da şöyle yapmıştır: *"Dinler arasındaki ayrılık, gidiş tarzında ve ibadet ediş şekillerindendir. Yoksa yolun hakikatinde değildir. Cihanda basamak basamak ta göklere kadar yükselen gizli merdivenler vardır. Her topluluğun ayrı bir merdiveni vardır, her yürüyüşün başka bir göğü bulunmaktadır. Her biri, öbürünün halinden habersizdir."* (26) . Mevlana, bütün dinleri bir saymamış, hakikatlerini bir saymış ve dinler arasında müşterek inançlara dikkat çekerek (Sır gözü ile gönül gözü ile mümine bak, kâfire de bak, bunların her birinde kendi inançlarına göre *"Ya Rabbi" sesinden "Ya Hay" haykırışından başka bir şey yoktur.)* (31, 32) demekte ve Mesnevi'de "Bize göre kâfirlik afettir, ama Hakk'a göre onda bir hikmet vardır." ifadesi ile kâfirliğin de bir nedeni olduğuna değinmektedir.

Tüm bu açıklamaları tek bir cümle ile ifade edersek **"Yön bir, yollar farklı ve Dini görüştekilerin birbirleri ile çekişmesi gereksizdir".** Hatta iman etsinler diye Peygamber'e zorlama yapmaması Kur'an'da hatırlatılmıştır **(En'am-108:** *Rabbin istemiş olsaydı, yeryüzündeki insanların hepsi toptan imana gelirdi. "Hal böyle olunca" insanları iman etsin diye sen mi zorlayacaksın?* **Ğaşiye-22:** *Öğüt ver, çünkü sen ancak öğüt verensin. Onların üzerinde zorlayıcı değilsin.).*

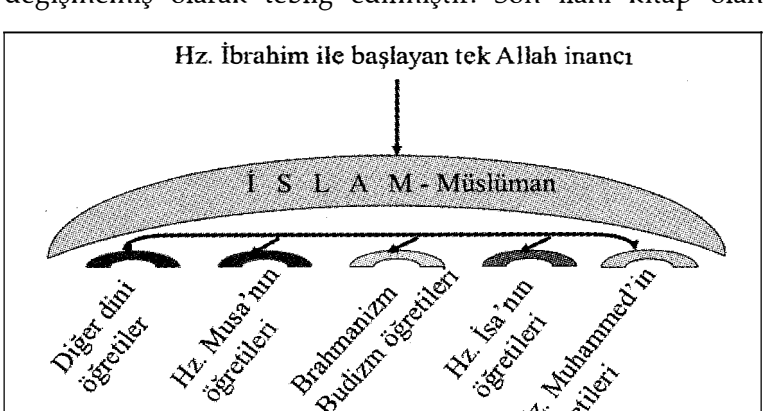
Gönderilen kitapların insanlar tarafından anlaşılması, anlaşılarak okunması, doğru yolu bulmak için yararlanılması ve öğrenilmesi gerekliliği Kur'an'da çok sık vurgulanmıştır **(Bakara-97:** *De ki: "Her kim Cebrail'e düşman ise, bilsin ki o, Allah'ın izni ile Kur'an'ı; önceki kitapları doğrulayıcı, mü'minler için de bir yol gösterici/hidayete erdirici ve müjde verici olarak senin kalbine indirmiştir."* **Araf-2:** *Bu, kendisiyle uyarasın diye ve mü'minlere bir ihtar/düşünsünler/öğüt alsınlar diye sana indirilen bir kitaptır).* Hatta böylesi düşmanlıklara yol açılmasın diye de farklı dinlerde olanların helal gıdalarını ve mümin olan kadın ve erkeklerinin evlenmelerini de önermiştir **(Maide-5:** *Bu gün size temiz ve hoş şeyler helâl kılındı. Kendilerine kitap verilenlerin yiyecekleri size helâl, sizin yiyecekleriniz de onlara helâldir.).*

Kur'an'da; a)Hayvanın, Allah dışında tapınılan başka bir gücün adına kesilmesi (Aleni şirk) veya b) Herhangi bir dine mensup olmayıp Allah inancı, dolayısıyla imanı olmayan biri tarafından kesilmesi "Helal ve kabul edilmeyen kesim" olarak belirtilmektedir (Maide-5: Kendilerine kitap verilenlerin yemekleri size, sizin yemekleriniz de onlara helaldir.). Dolayısıyla bir dine sahip olma ve kesimin herhangi bir put/kişi/türbe için olmaması helal kesim için yeterli olmaktadır. Bir devlet adamının bir yere gelişinde kurban kesmesi, adı geçen kişi için kesiliyorsa bu da gizli şirke giriyor demektir. Ancak hayvan kesiminin şirke girmemesi için, hayvanın sadece yemek ziyafeti verilecekse veya fakirlere, bir hayır kurumuna bağışlanacaksa kesilmesi gerekir.

Güneş, kıta, ülke veya ırk ve cins farkı gözetmeksizin tüm dünya'ya ısı ve ışınlarını göndermekte ve tüm dünya bölgeleri, dünyanın yaratılış şekline göre güneşten yararlanmaktadırlar demiştik. Mu ve Atlantis medeniyetlerinde de olup Hz. İbrahim ile tüm dünya insanlarına tekrar tebliğ edilen ve tek Allah inancına dayalı olan din de güneş gibi ülke, ırk ve cins ayırımı yapmaksızın tüm **insanlara hitap eden tek bir dindir.**

Peygamberleri ve Kitapları farklı olduğu için isimleri de farklı gibi görünen (Musevi, İsevi, Muhammedi), fakat temelleri ve amaçları ayrı olmayıp aynı olan ve Kur'an'da adı geçen veya geçmeyen tüm dinler, güneş gibi sinir sisteminin de tüm vücut birimlerini ve organlarını kucaklayıp tümüne hitap ettiği gibi tüm insanlara, Tek Allah'a inanma temel prensibi ile hitap eder ve kucaklarlar. Farklı gibi görünen her bir din, tek din olan Tek Allah'a teslim olma dininin birer alt grubudurlar. Dolayısıyla Hz. İbrahim'in empoze ettiği Tek Allah inancına dayanan inanç, diğer bir tanımlama ile Allah'a teslim olma, Allah yolunda olma veya Allah yandaşı olma şeklinde de ifade edebileceğimiz tüm dini inançlar **Allah'a teslim olmak** tanımı şemsiyesi altında olan dinlerdir. Dinin bu ismi bizzat Allah tarafından konmuş **(Hac-78:** *Bundan önce ve bunda (Kur'an'da)*

size Müslim/Allah'a teslim olmuş/İslam adını o Allah verdi ki peygamber size şahit olsun, siz de bütün insanlara şahitler olasınız.) ve Allah'a teslim olma dinini kabul ettiğini vurgulamıştır **(Ali İmran-19:** *Doğrusu Allah katında din, Allah'a teslim olma/İslam'dır.).* Allah'ı tanıyan ve ona teslim olanlara Kur'an Müslüman demekte (Kadına **Müslime,** erkeğe **Müslim)** ve eski Peygamberleri de Allah'a teslim olanlar olarak tanımlamaktadır **(Yunus- 72:** *Nuh, "Bana Müslümanlardan/Allah'a teslim olanlardan olmam emredildi".* **84:** *Musa da: "Ey kavmim, siz gerçekten Allah'a iman ettiyseniz, O'nun birliğine samimiyet ile teslim olmuş/ Müslümanlar/Allah'a inananlar iseniz, artık O'na güvenin!" dedi.).* Diğer bir ifade ile ana din olan Tek Allah'a teslim olma dini veya diğer bir tanımlama ile **İSLAM, tüm dinlerin ortak adıdır** (Şekil-26). Dolayısıyla Hz. İbrahim'den sonra dinin kuralları olan salat/aptes-namaz rekatları, dua etme ve vahiy kitabı okuma, oruç, hac ve zekat gibi dini ibadet aktiviteleri gibi pratik uygulamalar ve temel görüşler zaman içinde ve ihtiyaçlara göre değişmiş, ancak son peygamber de dahil tüm peygamberler tarafından ortak evrensel ilahi mesajlar değişmemiş olarak tebliğ edilmiştir. Son ilahi kitap olan

Şekil-26: İslam, tek Allah inancındaki bütün dini öğretilerin ortak adıdır

Şekil-27: Allah'a inanan herkes Müslüman'dır

Kur'an da evrensel olduğunu birçok kez belirtmiştir **(Kalem-52, Tekvir-27-28:** *Oysa o Kur'an, sadece Araplara değil ve içinizden dürüst, erdemli davranmak isteyenlere olduğu gibi, tüm insanlığa öğüt içeren bir çağrıdır.).*

Buna göre rahatlıkla şunu ifade edebilirim ki; dini görüş farklılıkları olan gruplar arasındaki düşmanlık ve çekişmeler, vahiy kitaplarının mesajları veya peygamberlerden, yani bizzat dinden değil, insanların farklı yorumlarından ve kitaplarda olmayan eklemelerden, kaynaklanmaktadır (33).

Kur'an mademki Allah'a teslim olma dini olan İslam'ı kabul edenleri Müslüman olarak tanımlamakta ve ister Hz. Musa – Tevrat'a, ister Hz. İsa – İncil'e ve isterse Hz. Muhammed – Kur'an'a inanıp bu öğretilere göre inananların hepsi de esasında Müslüman kelimesini kullanabilme konumundadırlar. Ancak Kur'an'ın bu geniş perspektifli tanımlamasına karşılık, gerek Museviler, gerek İseviler ve gerekse bunların dışında oldukları halde Tek Allah'a inananlar tarafından, Hz. Muhammed'in peygamberliği ve Kur'an kabul edilmemekte olduğundan Müslüman kelimesi bu güne kadar sadece Hz. Muhammed – Kur'an inananlarının kullanımına kalmış bulunmaktadır. Bu nedenle de asırlar içinde Müslüman

deyince sadece Hz. Muhammed ümmeti anlaşılır hale gelmiştir. Böylece Müslümanlık, Hz. Muhammed ümmeti ile sınırlandırılmıştır.

Halbuki Hz. Musa, Hz. İsa veya Hz. Muhammed'in kurallarını kitaplarıyla insanlara tebliğ ettikleri din, hepsinin tek dini olan İSLAM DİNİ, bu peygamberlerin ümmetleri de MÜSLÜMAN kişilerden oluşmuş birer topluluk olmaktadır.

Prof. Öztürk'ün ifadesi ile *"İslam, değil Müslümanların şu veya bu devirdeki hayatlarında, gelmiş geçmiş tüm peygamberlerin tebliğlerinde bile değişmeyen esasların adıdır."* (34).

Allah, Kur'an'da biz insanlar için Hz. İbrahim ile tekrar başlattığı **din konusunu** Hz. Muhammed ve **Kur'an ile** artık **tamamladığını** ve **Hz. Muhammed'in son peygamber olduğunu** açıklamaktadır **(Maide-3:** *İşte bugün dininizi kemale erdirdim/olgunlaştırdım, üzerinizdeki nimetimi / rahmetimi tamamladım ve size din olarak ALLAH'A TESLİM olmayı seçtim.* **Ahzab-40** *Muhammed, erkeklerinizden hiçbirinizin babası değildir. Lakin Allah'ın Resulüdür ve bütün peygamberlerin sonudur. Allah her şeyi bilir.).* Dolayısıyla Müslümanlık'tan sonra ortaya çıkan dinler ve kendini peygamber olarak tanıtanlar Kur'an'a ters düşmektedirler.

Bu açıklamalar ışığında bana sen necisin, hangi dinden ve mezheptensin diye sorulacak olursa, vereceğim cevabım şu olacaktır: ben Müslümanlıktaki mezhepleşmeleri ve gruplaşmaları, dinimizi farklı yorumlayan insani görüşler, ekoller olarak değerlendirmekte ve bunu bir fikir zenginliği olarak kabul etmekteyim. Ancak bunların farklı görüşler sınırında kalmayıp ayrı gruplar olmalarını yanlış görüyorum. Bu farklı görüştekileri şemsiyesi altında toplayan Müslümanlık dini ve bu dinin de başöğretmeni Hz. Muhammed, kitabı da Kur'an olduğuna göre, **benim mezhebim değil, dinim söz konusudur** ve son kitap olan Kur'an'dan imtihan edilmeyi kabul etmiş durumdayım. Mezhepler olarak tanımlanan Müslümanlığın yorumlarını ise kesinlikle din değil, eksik doğruları ve eksik yanlışlarıyla (çünkü tam doğru ve tam yanlışın

bilgisi sadece Allah'tadır) ancak görüş düzeyinde, yorum dizeyinde kabul ediyorum.

Temelde dini bir görüş ekolu olan bir mezhebin imamı, Kur'an'ın mesajlarını, o dönemin toplum yapısının özelliğine ve insanların anlayışı paralelinde bir fikir ve ilim aktivitesi olarak yorumlar. Dolayısıyla diyorum ki ben **hem Hanefi'yim hem de değil, hem Şafi'yim hem de değil, hem Maliki'yim hem de değil, hem Hanbeli'yim hem de değil ve hem Aleviyim hem de değil** veya başka ne görüş varsa hem ondanım hem de değilim. Hiçbir mezhebi de diğerinden üstün tutmuyorum ve "hak mezhep şudur, diğerleri değildir" diye bir ayırımı da tehlikeli buluyorum. Çünkü bu mezheplerin Kur'an'a uygun olan ve onunla çelişmeyen her görüşüne ve yorumuna saygı duyuyorum. Kur'an'a uygunluk göstermeyen veya ilave görüşleri, hele hele bu görüşleri değişmez din kuralları olarak ise kabul etmiyorum. Başkalarına zarar vermeme, tedirgin edip rahatsız etmeme ve ayrımcılığa, hele hele gruplaşmalara yol açmama sınırları içinde kaldığı sürece saygı duyuyor ve savunuyorum. Çünkü tüm dinler ve dini görüşler, ayrı gibi görünseler de temelde tek Allah ve O'na inanma ortak hedefi-amacı, gerçeği söz konusudur. Yine Hz. Muhammed'den sonra Müslüman'ların bir sürü hizip, fırka, grup, cemaat ve tarikatlara ayrılıp birbirleri ile çekişmelerini ve Müslümanlığı içinden parçalayıp, inananları birbirlerine düşürüp düşmanlaştırmalarını kabul edemiyorum.

Tüm dinlerin temeli olan Allah'a teslim olmayı göz önünde bulundurduğumuzda, **ben önce Tek Allah'a teslim olma dinindenim,** dolayısıyla temelde Müslüman, kısmen de Musevi ve Hıristiyan'ım da diyebilirim. Ancak bu dini görüşlerdeyim ama, sadece bu dini görüşlerin Kur'an'a uygun olan görüş ve yorumlarını kabul ederek bu dini görüşlerdenim diyorum. Kur'an ile çelişen yönlerini ise kabul etmiyorum. Ancak bu farklılıkları da bir ayrımcılık nedeni saymıyorum. Zaten Kur'an da tüm dini öğretilerin peygamberleri ve kitaplarını kabul edin demiyor mu?

Mevlana, Mesnevi'sinde *"Aşıklar, mezhep ve milletten kurtulmuşlardır. Onlar için mezhep ve millet Allah'tır" (32), Şems Divanı'nda ise "Hak yolunun yolcusu küfürden de, dinden de beridir. Gönlüme baktım, Allah'ı orada buldum. Yoksa başka yerde değil. Ben ne Hıristiyanı'ım, ne Musevi, ne Zerdüşt, ne de Müslüman. Ne şarktanım, ne garptanım, ne topraktan, ne de denizden. İkiliği bir yana attım. İkinin bir ettiğini gördüm. Bir'i arar, Bir'i yaşar, Bir'i çağırırım ben."* diyerek konuyu farklı bir yönüyle ve geniş bir görüş açısı ile açıklamıştır (35).

Kur'an ile tamamlanan dinin temel farklarından bazıları

Hz. Muhammed tarafından Kur'an şeklinde son olarak tebliğ edilen İslam öğretileri, önceki peygamberler tarafından tebliğ edilenlere göre bazı önemli farklılıklar içermektedir (Tablo—7):

Tablo-7: Kur'an ile Tamamlanan İslam'ın diğer dinlerden en önemli farkları

1. Allah'ın her şeyde ve her yerde olduğunu açıklaması
2. Allah'ın Sırat-ül müstakim prensibini belirtmesi
3. Seyri sülük özelliğini açıklaması
4. İslam dinini tamamlayıp Peygamberliği sonlandırması
5. Tüm dinleri kucaklaması
6. İnanç ve Müminliği tanımlaması
7. Muhkem mesajların birer ibadet olduğunu belirtmesi

Din Allah'ındır, <u>İnsan Dini Kural Koyamaz</u>

İslam, son Peygamber Hz. Muhammed'e vahiy yoluyla iletilen Kur'an mesajları ile Allah tarafından iletilmiş en son kural ve yasaları içeren, önceki kuralları pekiştiren ve tasdik eden bir dindir. **Hz. Muhammed,** önceki dinlerde zaman içinde oluşmuş olan yozlaşmaları, amacından saptırma etkisi oluşturan yanlış görüşleri ve türeyen din adamlarının yaptıkları yorumları kurallaştırmaları ile oluşan yeni gerçek dışı dini

inançları, son olarak düzeltmek ve uyarmak amacıyla gönderilen **son başöğretmendir.** Ancak bu baş öğretmenin biz öğrencileri imtihan etme, not verme veya imanımız hakkında karar verme yetkisi yoktur. Hz. Muhammed'in son peygamber oluşu, ondan sonra insanların herhangi bir aracı (insan veya başka vahiy kitabı) olmaksızın Allah ile sohbeti ve iletişimi doğrudan başlatmış olmaktadır diyebiliriz. Ancak ilham yolu ile oluşturulacak ve Kur'an filtresinden geçecek özellikte aydınlatıcı bilgi kitapları söz konusu edilebilir.

Kur'an'a göre **dinin sahibi ve kaynağı sadece Allah'tır ve din Allah tarafından konan hükümlere göre, uyulması gereken bir keyfiyettir (Fatiha-4:** *Din gününün sahibi/malikidir O).* Bence **"din günü"** teriminden kastedilen, biz insanların tek Allah inancına, ortak din olan İslam dininde olduğumuza ve tek insan neslinin birer bireyi olduğumuza yönelik ortak görüşlerde birleştiğimiz gündür.

İnsanlar, farkında olarak veya olmayarak kendi kendilerine ve **Kur'an'da bulunmayan dini bir kural koyamazlar.** Çünkü ilave edilecek herhangi bir kural, kişisel bir tercih olarak sadece o kişiyi ilgilendirmesi gerekirken, dini inanca dayandırılırsa, dine dayalı toplumsal bir ayrımcılığa yol açar. Kur'an'da olmayan ve dine bağlanan her kural kolaylık değil, ilave bir kural olacağı için dinde zorlamaya neden olacaktır. Ayrıca böylesi bir kural koymaya kalkışmak, kişinin kendini Allah yerine koyması anlamına geleceği için de kişi oldukça sakıncalı bir konuma düşecektir **(Ali İmran-78:** *Onlardan (Kitap ehlinden) bir grup var ki, Kitap'tan olmadığı halde Kitap'tan sanasınız diye (okudukları) Kitap'tanmış gibi dillerini eğip bükerler ve, "Bu, Allah katındandır" derler. Halbuki o, Allah katından değildir. Bile bile Allah'a karşı yalan söylerler.* **Yunus-59:** *De ki: "Baksanıza Allah sizin için rızık olarak neler indirdi de siz ondan bir kısmını haram, bir kısmını da helal yaptınız!" De ki: "Size Allah mı izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?"* **Nahl-116:** *Sadece dillerinizin uydurma nitelemesi ile:"şu helaldir, şu haramdır." demeyin ki, yalanı Allah'a iftira etmiş olursunuz.).* Diğer bir ifade ile

Kur'an dışında ve dolayısıyla Allah'tan başka dini kurallar koyuculuğa soyunmak ve Kur'an'da yer alanlar dışında farklı hükümler, sözler veya kurallar içeren kaynak veya kitaplar oluşturmak, Allah'a ortakmış gibi kurallar koyan kişi dediğimiz şirk koşmaya yol açacaktır. Böylesi bir girişim ayrıca Allah'ın İslam'ı yerine, Kur'an'a yapılacak ilavelerle **insanın İslam'ı** oluşmuş olur ve bu İslam fetvalar temelli olacağı için de, stabil/durağan ve gelecekteki değişimler değil, tarihe indeksli, sınırlı bir din olarak kalır.

Kur'an korunmuş ve korunmaktadır

İlahi kitaplar içinde Kur'an, son Peygamber tarafından tebliğ edilen son kitap olması nedeniyle dokunulmamak ve değiştirilmemek üzere ilahi nizam tarafından **özel olarak korunmuş y**e korunmakta olan bir özelliktedir. Allah tarafından korunduğu ve insanın müdahalesinin söz konusunun olamayacağı bildirilen tek kitabın Kur'an olduğu bizzat Kur'an'da açıklanmıştır **"Hicr–9:** *Zikri/Kur'an'ı indiren Biz olduğumuz gibi, her hal ve şartta onun koruyucusu da Biziz". Yine açıklanmıştır ki ana kitap Allah'ın katındadır* **(Ra'd-39:** *Ana kitap O'nun katındadır).* Bu korunmuşluğa uygun olmak üzere her yıl Ramazan ayında Hz. Muhammed mevcut Kur'an kısımlarını Cebrail ile tekrarlarlardı (36).

Ayrıca daha önceleri Kur'an dışında hiçbir dini kitapla ilgili hafızlayıcılar olmamıştır. Kurrâ diye isimlendirilen bu hafızlar, Kur'an için bir nevi **çelik kasa** konumunda olmuşlardır (37). Bu yöntem de Kur'an'ın korunmasında Allah tarafından kullanılan birçok yöntemden biri olmuştur. Dolayısıyla Kur'an ilahi aktarmaların doğrudan ve olduğu gibi, herhangi bir insanın müdahalesinin söz konusu olmadan yapılmış olduğu bir kitaptır. Allah, Peygambere de kendiliğinden herhangi bir hüküm ilave yapmaksızın olduğu gibi vahiy mesajlarını insanlara tebliğ etmesini ve bu tebliğleri uygulamasını emretmiştir (38). Yine iyice öğrenilip kavranılması için de 23 yıllık bir sürede ve kısım kısım indirilmiştir **(Esra-106:** *Ve bu*

Kur'an'ı, insanlara sindire sindire, iyice anlatıp kavratasın diye, Biz onu sana, koşullara uygun olarak, peyderpey indirdik.).

Diğer Peygamberlerin kitapları ise ilgili Peygamber ve yakınlarının sözlerinin yer aldığı, ilahi mesajlar yanında, yaratılmış bir konumda olan insanın da katkısının olduğu karma kitaplardır. Kur'an'ın dokunulmamış ve insan katkısının olmadığı tek ilahi vahiy kitabı olmasına karşılık örneğin Tevrat Hz. Musa'nın öğretileri yanında, ayrıca ondan sonra gelen Harun, Yuşa gibi din liderlerinin de öğretileri ve İsrail toplumunun tarihsel yaşadıklarını anlatmaktadır. Milat'tan sonra 321 tarihinde yapılan İznik toplantısında 4 ayrı İncil'in de (Luka, Markos, Yuhanna ve Matta İncilleri) Hıristiyan din kitapları olarak kabul edilmeleri benimsenmiş ve hepsinde Hz. İsa'ya atfedilen sözler (hadisler), öğretiler ve mesajlar ile ondan sonra gelen dini liderlerin öğretileri yer almaktadır.

İlahi Kitap, <u>Dinin Anayasası</u>/Beyni (38)

Şu anda dinin ne olduğunu, kurallarını ve uygulamalarını biz Müslümanlara öğretecek **ana ders kitabımız Kur'an'dır (Tarık-13:** *Kur'an, hak ile batılı ayırt eden bir sözdür.).* Kur'an'ın ileride açılayacağım gibi evrensel ve zaman üstü özellikli olan muhkem mesajları, bu anayasanın emir hükmündeki değişmez mesajlarıdır. Her ülkenin kendi toplumsal yapısına ve insanların ihtiyaçlarına göre farklı anayasaları olduğu gibi, Kur'an'ın da dinamik ve yoruma açık dediğimiz müteşabih özellikli mesajları da her topluma hitap etmek üzere farklı olmalıdır. Diğer dini inançta olanlardan Zerdüştler'in dini kitabı Avesta, Davut'un Zebur veya Mazmurlar, Brahmanizm'in (MÖ-600-300) Upaşinadlar (Gizli Bildiriler), Hıristiyanların İncil, Musevilerin ise Tevrat'tır. Bu kitaplar da o dine ait topluluklar için Allah'a yakınlaştırıcı yolu bulma eğitimlerinin birer anayasası ve kılavuzudurlar **(Bakara-2:** *Bir kılavuzdur o (Kur'an), korunup sakınanlar için.* **Yusuf-111:** *And olsun ki, resullerin kıssalarında aklını ve gönlünü çalıştıranlar için bir ibret vardır. Kur'an uydurulabilecek bir söz/bir hadis değildir.*

Fakat kendinden öncekileri tasdik eden, her şeyi ayrıntılı olarak ayrı ayrı açıklayan ve inanan bir toplum için de bir yol gösterici/bir kılavuz ve bir rahmettir. **Casiye-20:** *Bu (Kur'an) insanların kalp gözünü açan bir nur/ışık ve kesin bilgi edinecek inanmış bir kavim için de hidayet/kılavuz ve rahmetin ta kendisidir.* **Kalem-36, 37**: *Neyiniz var, nasıl hükmediyorsunuz? Yoksa size ait bir kitap var da ondan ders mi görüyorsunuz?* **İbrahim-52:** *Bu Kitap (Kur'an), insanlara bir tebliğdir. (İnsanlar) bununla uyarılsınlar. O'nun yalnız Tek Allah olduğunu bilsinler ve sağduyu sahipleri öğüt alsınlar diye (gönderilmiştir).).* Kur'an'ın ayrıca önceki kitapları tasdik eden bir kitap olduğu belirtilmiştir **(Ahkaf-12:** *Onun önünden de bir yol gösterici ve rahmet olarak Musa'nın kitabı var. Bu da "Kur'an" öncekileri tasdikleyen/doğrulayan ve zulmedenleri uyarmak için, güzel davrananlara da bir müjde olarak (ana dilleri olan) Arap diliyle gelmiş bir kitaptır).* Ancak diğer din kitaplarına, ilk vahiy edildikleri orijinal hallerine insan kaynaklı görüşler ve cümleler eklenmiş olmakla birlikte yine de inanmamız istenmiş ve mahşer günü her toplumun kendi **kitabına göre hesaba çekileceğine** dikkat çekilmiştir **(Casiye-28:** O gün her ümmeti toplanmış ve diz çökmüş görürsün. Her ümmet kendi kitabına çağrılır. Onlara şöyle denilir: "Bugün (yalnızca) yaptıklarınızın karşılığı verilecektir/yaptıklarınızla yüz yüze geleceksiniz. **29:** *Çünkü biz yapmakta olduklarınızı kaydediyorduk.).* Ancak Kur'an dışındaki bu ilahi kitapları okurken, okuduklarımızın doğruluklarını mutlaka Kur'an'ın özellikle değişmez özellikteki temel muhkem mesajlarının süzgecinden geçirmemiz uygun olacaktır ve şarttır.

Kur'an, düşünceler ve mesajlar içermekte, yani cevizin içidir ve yenilecek kısmıdır. Elle tuttuğumuz kâğıt hali ise kabuğudur. Dolayısıyla biz insanların cevizi kırmamız ve içine ulaşmamız, usulüne göre içi çıkarmamız, nasıl yeneceği konusunda akıl yürütmemiz ve yutup vücudumuza gıda olarak almamız gerekmektedir. Cevizi sadece kabuklu hali ile alıp saklamamızın bize herhangi bir yararı olamayacaktır.

Yine Kur'an'ın okunup anlaşılmak ve üzerinde düşünül-

mek üzere indirilen temel bir ders kitabı olduğunu Mehmet Akif Ersoy şu kıtası ile de çok güzel vurgulamıştır:

"İnmemiştir hele Kur'an şunu hakkıyla bilin,
Ne mezarlıkta okumak, ne de fal bakmak için."

Kur'an'da ikilem prensibi

Kur'an, sure ve sureler de ayetler dediğimiz cümlelerden oluşmuştur. Ancak ayet dediğimiz bu cümlelerin özelliği, her bir ayetin başlı başına yol gösterici bir görüş ve bir hüküm özelliğinde olmasıdır. Kur'an, beyin gibi dinamik olduğunu ve ikilem prensibi gereği kendi ayetlerini de muhkem ve müteşabih ayetler şeklinde iki gruba ayırdığını ana ayetlerinden biri olan Ali İmran–7'de belirtmektedir **(Ali İmran-7:** *Onun (Kur'an'ın)* ***bazı ayetleri kesindir/muhkemdir,*** *onlar kitabın esasıdır/temelidirler/ahkâmdırlar/hükümdürler.* ***Diğerleri de müteşabihtirler/anlamları benzeşik*** *olanlardır. Ama kalplerinde bir eğrilik bulunanlar/* ***doğru yolda olmayanlar*** *fitne yaratmak ve keyiflerince yorumlamak için sadece anlamı* ***benzeşiklerin/ müteşabih ayetlerin ardına düşerler.*** *Oysa onun gerçek manasını ancak Allah ve ilimde yüksek seviyelere çıkmış olanlar bilir. Gönül/duygu ve akıl sahiplerinden başkası düşünemez.)* Maalesef 16. asırdan itibaren bu ayetteki "İlim sahipleri" tanımı sadece din âlimleri ve fetva verenler sınıfına sıkıştırılmış ve diğer ilimler dışlanmış, hatta eğitim dışı tutulmuşlardır. Medreseler, sadece din eğitimi ve dinde ayrıntıları üretip Kur'an'a ilaveler yapan kurumlar haline getirilmişlerdir.

Kur'an'da değinilen ve ikilem prensibine dayanan şu ayetler de dikkatimi çekmiştir **(Zumer-6:** *O, sizi tek bir nefisten yarattı. Onun eşini de ondan meydana getirdi.* **Zumer-23:** *Allah sözün en güzelini, ikili/birbirine benzer iç içe ikili manalar ifade eden bir kitap olarak indirdi.* **Talak-7:** *Allah bir zorluğun arkasından bir kolaylık yapar.).*

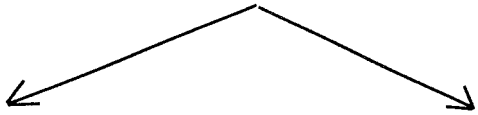
Sabit-muhkem ve dinamik-müteşabih ayetler

İşte Allah Kaynaklı yaratılışın ana kuralı olan bu ikilem prensibini göz önüne aldığımızda **Kur'an'da** da **sabit** ve vazgeçilmez yön yanında, değişken **ve dinamik yönün de olması** gerekmektedir diye düşünüyorum. Tüm Kur'an'ı dokunulmaz ve değişmez olan ayetlerden oluşmuş kabul etmek, onu uyum özelliği (dinamizmi) olmayan katı ve zamanla huzursuzluk kaynağı bir kitap konumuna sokar. Hâlbuki Kur'an, insanların huzurlu ve mutlu olmalarını ön planda tutan mesajları olan bir kitaptır. Buna göre Kur'an ayetleri içinde temel ve değişmez ayetler dediğimiz ayetler yanında, Kur'an'a elastikiyet, dinamizm ve zaman ve zemine uyumluluk özelliği verecek, indiği dönemin sosyal yapısını düzeltmeye yönelik yorumları olan, fakat zaman ve zemine göre görevleri, dolayısıyla da yorumları değişebilen, birden fazla gerçekler taşıyan ayetler de vardır. Çünkü farklı olan toplumların sosyal özellikleri de farklı olacağından, bu mesajların yorumları da toplumdan topluma göre farklı olacaktır. Kur'an'da ayrıca ayrıntılı hukuk kuralları da yoktur, muhkem ayetler dediğimiz hüküm ve kesin kurallar vardır. Allah, insanları akıl ve mantık yönünden tek düzeyde ve tek tip olarak yaratmamış ve her toplumun kendine göre sosyal iletişim ve hukuk kurallarını düzenlemelerini, Kur'an'da sık sık önemini belirttiği gibi insan aklına bıraktığını vurgulamıştır.

Mevlana, Fih-i Ma Fih kitabının ilk iki parçasında Kur'an'ı çift taraflı ipek bir kumaşa (diba'ya) benzetir. Mevlana'ya göre bazı insanlar Kur'an'ın bir yüzünden hoşlanırken, bazıları da diğer yüzünü tercih ederler. İkisi de doğrudur. Ancak bir yüzünden hoşlananlar Kur'an'ı çocuk gibi sadece kelime anlamları ile, diğer yüzden hoşlananlar ise daha olgundurlar ve ne demek istendiği ile ilgilenirler (19 ve Fih-i Ma Fih. 43. Fasıl, 150) . Yine Mevlana'ya göre, Kur'an'ın manası ve tefsiri asla tükenmez. O her asra ve her hadiseye uygun olarak işlenmeye müsait bir madendir (35).

Yukarıda belirtmiş olduğum gibi ve Kur'an'ın altın anahtar misali olan ayetlerinden olan Ali İmran suresinin 7 nci ayetinde de Kur'an mesajları, ikili prensip gereği **muhkem ve müteşabih** ayetler olarak iki grupta tanımlanmaktadır. Diğer bir tanımlama ile Kur'an'da hem anlaşılabilir, hem de şimdilik anlaşılmaz veya anlaşılması zor mesajlar ve semboller söz konusudur. Zaman içinde ve değişen jenerasyonlara göre anlaşılabilirlik artarken, anlaşılmazlık azalacaktır (Tablo-8).

Tablo-8: Kur'an'ın Ayetlerinin Grupları

1-Muhkem mesajlı ayetler: Değişmez ve dokunulmaz, evrensel ve zaman üstü amaç-hedef mesajlardır. Allah yolunda olmayı sağlayan, **her biri birer ibadet olan** ve puan aldırarak lig değiştirten mesajlardır.

- Müslüman olmaya- Gayba imanın 5 şartı (Allah'a, Meleklere, Kitaplara, Peygamberlere, Ahirete)
- Müminliğe ait, ameli imanın şartları: 77 muhkem mesaj

2-Müteşabih mesajlı ayetler:

a) Semboller ile olan anlatımlar: Ahiret, melek, cin, cennet, cehennem, ilahi düzen, alemler vs

b) Dinamik, zaman ve zemine göre yorumlanma esneklikleri olan değişken, indirildikleri zamanın geleneklerine ve toplumsal özelliklere yönelik, evrensel ve zaman üstü olmayan muhkeme-hedefe götürücü yöntem, araç mesajlardır. Yer, zaman ve topluma göre değişken ve yorumlara açıktırlar. İçleri fitne dolu olanlar bunlara muhkem mesajlardan öncelik verirler

3-Muhkem ve Müteşabih Karma mesajlı ayetler

Beynimiz, gerçekleştireceği herhangi bir aktivitesinin önce hedefini-amacını belirler, ikinci aşamada da bu hedefe götürücü araçlar olan sinir tellerini, duyu organlarını ve kaslarımızı veya iç organlarımızı kullanır. Bunun gibi beyin, örneğin görmek için organ olarak gözlerimizi, duymak için organ olarak kulaklarımızı, tat almak için organ olarak dilimizi ve koku almak için burnumuzu araç olarak kullanır. Dolayısıyla gerek dini, gerekse Kur'an mesajlarını değerlendirip yorumlarken, beynin temel prensiplerinden biri olan bu prensibi daima göz önünde bulundurmalıyız.

Her meslek erbabının kendine ait mesleki bir amacı-hedefi ve bu amacına varmak için kullandığı araçları vardır. **Terzinin amacı kıyafet dikip yapmaktır** ve bu amaca ulaşabilmek için araçlar olarak kumaş (yün veya sentetik), deri (hayvan derisi veya sentetik deri), dikiş ipliği, iğne ve dikiş makinesi kullanır. **Marangozun amacı, tahtadan koltuk-masa-dolap yapmak,** araç olarak farklı tahtalar veya sentetik maddeler, bunları kesmek ve şekiller vermek için de kesici aletler ve makinelerden yararlanır. **Biz doktorların amacımız ise bir hastalığı teşhis etmek ve onu tedavi edip hastayı iyileştirmektir.** Bu amacımıza ulaşmak için çeşitli laboratuar aletlerini (biyokimya-mikrobiyoloji-patoloji-röntgen-doppler-nukleer-sintigrafi gibi) ya kullanır veya yararlanırız. Bu meslek grupları gibi diğer tüm mesleklerde de her mesleğe ait olan amaç evrensel ve zaman üstü olduğu halde, bu amaçlara ulaşmak üzere kullanılan veya yararlanılan araçlar ise teknik gelişmeler ve bölgesel özelliklere göre farklı olacak ve sürekli değişebilecektir.

Prof. Öztürk'ün ifadesi ile *"Araç hükümler, amaç hükümleri tahrip etmemek şartıyla devirlere, gelişmelere, ihtiyaçlara, coğrafyalara göre değişme kabiliyetine sahiptir.)* (33).

Kur'an ayetlerinin mesajlarının gruplarını belirlemek

Bir ayetin mesajının veya mesajlarının muhkem ve/veya müteşabih özellikli olanını/olanlarını bulmamız oldukça kolaydır (Tablo-9).

Tablo-9: Muhkem ve Müteşabih mesajın belirlenmesi

- **Muhkem mesaj için ayet olan cümledeki**

- **Fiili veya son istemi** buldum
- Fiilin aktivitesi için de;
  - **Kimi, kime, neyi, neye, nereyi, nereye?** tanımlayıcı soruları sordum
- Fiilin varsa amacını tamamlayıcı neden/leri belirlemek için fiile:
  - **Ne için, hangi nedenle/lerle sorularını sordum**

- **Müteşabih mesaj için fiile**

- **Ne ile, nasıl** gibi yöntemi-araç olanı belirten sorular sordum

Herhangi bir aktiviteye, bir harekete-eyleme yönelik olan bir cümlenin **amacını-hedefini bulmak için** cümlenin fiili önce bulunur ve bu fiil eylem emrini belirler. Eylemin amacını-hedefini bulmak için de fiile veya son istem olan kelimeye "neyi, neye, kimi, kime, nereyi, nereye?" gibi tanımak üzere tanımlayıcı sorular sorulmalıdır. Bulunan kelime, evrensel ve ebedi bir emir, Kur'n'ın hüküm özellikli bir emridir **(Muhkem olan mesaj).** Bu hüküm, tartışılmayacak ve mutlak uygulanacak zorunlu bir hedef ve yerine getirilmesi farz olan bir amaçtır. Daha sonra bu hedefin varsa tamamlayıcı nedeni/leri belirlemek için de farz olan amaç-hedef-emir-hüküm fiile "ne için, hangi nedenle/lerle" soruları sorulur.

Farz olan emre-amaca-hedefe-hükme götürücü **araçları/yöntemleri bulmak için** ise cümledeki fiil kelimeye "nasıl, ne

ile, ne zaman" soruları yöneltilmelidir. Bulunan ve hedefe götürücü yöntem-araç olan ayetin mesajı, zaman ve zemine, tolumdan topluma farklılık gösterecek, mutlak emir ve farz olmayan, değişken özellikli olan mesajdır **(Müteşabih olan mesaj).** Bu gruplandırmaya yönelik olmak üzere 2 örnek vermek gerekirse (Tablo-10 ve 11).

Tablo-10: Örnek-1
BİR AYET

- **Hac-27:** Bütün insanlar içinde haccı ilan et ki, gerek yaya olarak ve gerek uzak yoldan gelen incelmiş develer üzerinde sana-Hac için gelsinler.

- Fiil: gelsinler **–Muhkem emir**
- Nereye gelsinler: Hacca gelsinler **– Muhkem emir**
- Ne için: Hac etmek için- **Amaç belirtiyor**
- Ne ile ve nasıl: yaya veya develer üzerinde-Yöntem belirtiyorlar. **Müteşabihler-** Zaman ve zemine göre değişken olanlar

Tablo-11: Örnek-2
BİR CÜMLE

- "Kur'an'ı deri levhalara veya papiruslara yazarak kayıt altına alın"
- **Fiil-istenen:** Kayıt altına almak – **Muhkem**
- Tamamlayıcı soru:
  – Neyi? – Kur'an'ı - **Muhkem**
- Ne ile – Deri levhalara-papiruslara- **Müteşabih**
- Nasıl?: Yazarak - **Müteşabih**

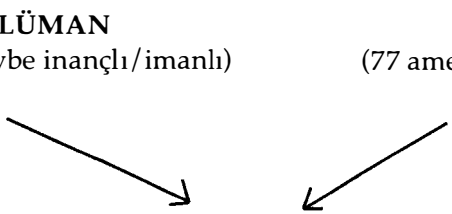
Burak Özdemir, "müteşabih mesaj, telli bir çalgı aletinin (saz, gitar, keman, ud, kanun, mandolin vs) telleridir, çok sayıda sesler ve nağmeler çıkarır." tanımlamasını yapar (97).

Müslüman ve Mümin Kişi Makbul Kişidir

Kur'an'da Hucurat-14 ve Ahzab-35 nci ayetleri okuyup Müslüman ve Mümin kelimelerinin ayrı ayrı kullanıldığını fark edince, günlerce üzerlerinde düşündüm ve araştırmalara başladım **(Hucurat-14:** *Bedeviler dedi ki: "İman ettik" De ki "Siz iman etmediniz, ancak "İslam/Tek Allah'a teslim olduk/O'na* ***inandık/Müslüman olduk"*** *deyin. İman henüz kalbinize inmiş değildir.* **Ahzab–35:** *Bütün Müslüman erkekler,* ***Müslüman*** *kadınlar,* ***Mümin*** *erkekler, Mümin kadınlar, itaat eden erkekler, itaat eden kadınlar, doğruluk yapan erkekler, doğruluk yapan kadınlar, sabreden erkekler sabreden kadınlar, mütevazi erkekler, mütevazi kadınlar, zekat veren erkekler, zekat veren kadınlar, oruç tutan erkekler, oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar yok mu, işte bunlara Allah bir bağışlama ve büyük bir mükafat hazırlamıştır.).*

Yine Kur'an'ı incelemem sırasında bu defa karşıma Bakara-177 nci ayet çıktı ve konuyu çözmeme yol açtı **(Bakara-177:** *Makbul oluş, yüzlerinizi bir doğu bir batı tarafına çevirmeniz değildir. Ancak makbul olanlar Allah'a,* ***ahret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere inanıp*** *yakınlarına, öksüzlere, çaresizlere, yolda kalmışa, yoksullara/muhtaçlara ve esirlere seve seve mal veren/katkı sağlayan, hem salâtı yerine getiren/aptes-namaz rekatları-dua ederek Allah ile sohbet ve Kur'an'ı anlayarak okumayı yapan, hem zekatı veren/kazancından sosyal yardım yapan sözleştikleri vakit sözlerini yerine getiren, hele sıkıntı ve hastalık durumlarında ve savaş/zulüm anlarında sabır gösterenlerdir. İşte bunlardır doğru olanlar ve bunlardır Allah'tan korkup/çekinip olumsuzluklardan sakınanlar.). Daha sonra da Nisa-136 ncı ayet Bakara-177'yi destekledi (Nisa-136: Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, elçilerini ve ahret gününü inkar ederse, büsbütün sapıtmış olur.).* Böylece Müslüman oluşun **GAYBE İMAN/İNANÇ** ile özdeş, Mümin kelimesinin ise Kur'an'ın muhkem mesajlarına veya diğer bir tanımlama ile **İMAN'IN AMELİ YÖNÜNE** yönelik kuralları-nı benimseyip ve sonuçta davranışlarına özümsetme ile aynı anlama geldiği görüşüm pekişti. Makbul kişi ise hem

Müslüman olmanın, hem de Mümin olmanın şartlarını yerine getirebilendir (Şekil-28).

Şekil-28: Makbul kişi, hem Müslüman, hem de Mümin kişi demektir

İmtihan sonunda Müminliğin şartlarını yerine getirdikçe takdir edilip/teşekküre layık görülüp ödüllendirmenin yapılacağına ve cennet ile mükafatlandırmanın mümin olanlara yapılacağına değinilmektedir **(Esra-19:** *Kim de Mü'min olarak alıreti ister ve ona ulaşmak için gereği gibi çalışırsa, işte bunların çalışmalarının karşılığı verilir/takdirle karşılanır.* **Tevbe-72:** *Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara, içinde ebedi kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etti. Allah'ın rızası ise hepsinden büyüktür. İşte büyük kurtuluş da budur.* **Nisâ-162:** *Fakat içlerinden ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman edenler, salat aşamalarını yerine getirenler/namaz rekatlarını ve diğer aşamaları yerine getirenler, zekatı verenler/sosyal yardım payı verenler, zekatı verenler; Allah'a ve alıret gününe inananlar var ya; işte onlara pek yakında büyük mükafat vereceğiz.).* **Yunus-4** *ncü ayet ile, mümin olana bir yaşam şansı daha verebileceği de belirtilmektedir* **(Yunus-4:** *Hepinizin dönüşü ancak O'nadır. Allah bunu bir gerçek olarak vaat etmiştir. Şüphesiz O başlangıçta yaratmayı*

yapar sonra, iman edip salih ameller işleyenleri adaletle mükâfatlandırmak için onu (yaratmayı) tekrar eder. Kâfirlere gelince, inkar etmekte olduklarından dolayı, onlar için kaynar sudan bir içki ve elem dolu bir azap vardır.).

Bakara-177 nci ayetteki makbul kişiyi tanımlayan tanımlamalara baktığımızda asırlarca "Amentu Duasında"ki şartların beşinin bulunduğunu görüyoruz. Bu 5 şart, gaybe (görülmeyene, bilinmeyene) inanca, iman etmeye dayanan şartlardır. Zamanla bu 5 şarta ayrıca ulema denilen din adamları tarafından "Kadere ve Hayr ile Şerrin Allah'tan olduğuna" ve "Ölümden sonra dirileceğimize" yönelik 2 inanç daha eklenerek "inancın/iman etmenin şartları 7'dir" denmiştir. Bence Bakara-177 nci ayetteki 5 şart ile yetinilmelidir. Çünkü Hucuret–14, Ahzab–35 ve Bakara–177 inci ayetlere bakıldığında bu şartların aynı zamanda **"MÜSLÜMAN OLMANIN 5 ŞARTI"** olduğunu anlıyoruz (Tablo-12).

Tablo-12: Müslüman yapan gaybe imanın şartları (5 şart)

1. Allah'ın varlığına ve İlahi bir düzene inanmak
2. Meleklere, ilahi idarecilere inanmak
3. Vahiy kitaplarına inanmak
4. Peygamberlere inanmak
5. Ahrete-son mahşer gününe inanmak

Daha sonra eklenmiş olan şartlardan "Kadere, hayr ve şerrin doğrudan Allah'tan" olduğuna ilişkin olanı beni yıllarca çok düşündürüyordu ve son yıllardaki gelişen bilgilerimle bu düşünce ürküntüye dönüştü ve eklenmiş olan bu şartın afyon gibi biz Müslümanları pasifliğe iten faktörlerden biri olduğunu anladım. Çünkü bu hayr ve şer, eğer doğrudan bir sınav aracı değilse, kulun puan durumuna göre ve Allah'ın belirlemiş olduğu ezeli ve ebedi kurallara göre gerçekleşmektedir (Bk.Bölüm-VI).

Amentü duasında olmayıp yine sonradan eklenen şart "Ölümden sonra dirilme" olduğuna inanmaktır. Bu dirilmenin Kur'an'a göre ne olması konusunu Reenkarnasyon kısmında açıklamaya çalışacağım.

Gayba / görünmeyene iman etme dediğimiz ve Müslüman olmamızı sağlamakta olan şartların ilki olan Allah'a inanmada Kur'an'a göre hangi temel özellikleri olan Allah'ı da belirtmeyi önemli görüyorum. Çünkü ***BismillahirRahman-ir Rahim*** demekle Allah'ın bu 7 temel vasfına uyacağımıza söz vermiş oluyoruz.

<u>Bismillah-ir Rahman-ir Rahim demek,</u> bir Taahhütte bulunmak ve sorumluluk almak demektir

Hz. Muhammed'e ve Kur'an'a inanan çoğumuz herhangi bir işe başlarken refleks olarak **"Bismillah-ir Rahman-ül Rahim"** ve ondan sonra işe başlarız. Bu başlangıç ifadesi esasında basit bir tekerleme değil, temelde Müslüman olmanın ilk şartı olan Allah'ın şu temel 7 özelliğine uyacağımızın taahhüdü altına girmiş olmaktayız. Çünkü Allah, kadın ve erkek ayırımız yapmadan insan olarak bizleri halife olarak dünyaya göndermektedir. Mademki Allah'ın dünyadaki halifesiyiz, o halde Allah'ın temel özelliklerine sahibiz ve bunlara göre yaşamamız gerektiğini kabul etmemiz gerekmektedir. Allah'ın temel özellikleri olmak üzere;

1. Rahman (ki bu özelliği ile görünmeyen de dahil tüm evreni kuşatan ve onu yaratan),

2. Rahim olan (Dünyadaki inanan, inanmayan, iyi kötü, farklı dinlerde olan her şeye merhamet eden, daima verici olan **(Esra-20:** *Hepsi, inananlar da, inanmayanlar da, dünyada, Rabbinin nimetlerinden çalışmalarının karşılığını alır. Rabbinin nimetleri hiç kimse için kısıtlanmamıştır.),*

3. Canlı-cansız her şeyin özü olan,

4. Korkulacak değil bilakis koşulsuz sevgisine karşılık yarattıkları olan bizlerin de koşulsuz sevgi göstereceğimiz güç,

5. Sırat-ül Müstakimi (orta yolu, itidal prensibini) uygulayan

6. Seyr-i Sülük-seyir halinde (sürekli aktivitede) olan,

7. Sadece onun kulu olmamızı, ondan yardım istememizi bekleyen ve Makbul kişi olmayı başarmamıza sevinecek olan Allah'ın bu özelliklerine göre davranacağımıza dair taahhütte bulunuyoruz demektir.

Bismillah deyimini kullanmakla hem halife olarak Allah'ın yukarıdaki özelliklerine uyacağımız taahhüdünde bulunmuş, hem de sadece Allah'tan yardım istemekte olmaktayız. Bu nedenle de bu isteğimizi ve taahhüdümüzü başkaları duymayacak şekilde yapmak durumundayız. Eğer başkaları duyar ve bu kişiler bizleri duysun diye yapıyorsak, bu defa araya bencilliğimiz girmiş ve Allah'ı ikinci kademeye düşürmüş gibi oluruz.

İslam'ın Şartları 5 Değil, Tüm Muhkem Mesajlardır

Yine asırlardır "İmanın/İslam'ın şartları" diye biz Müslümanlara kabul ettirilen Namaz, Oruç, Hac, Zekat ve Hz. Muhammed'in Peygamberliğini ikrarın büyük bir tuzak olduğunu fark ettim. Çünkü bunlar her an hem insanın kendisini, hem de başkalarını kolayca istismar edebileceği şekilsel ibadetlerdir. Dolayısıyla bu şartlardan şekle dayanan ibadetler olan namaz rekatları, oruç ve hac aktiviteleri ile din de şekle indirgenmiş olmaktadır. Dinin bu şekle indirgenmesi gibi Hz. Muhammed'i anlamak da, O'nu şeklen taklit etmeye ve insan oluşu gereği olan davranışlarını önemsemeye indirgenmiş olmaktadır. Benzer bir aldanış Atatürk'ü anlamada da olmuş ve yıllarca maalesef Atatürk'ü giyimi, alışkanlıkları ile öğretmeyi ön planda tutmuş, gerek din, gerekse sosyal yaşantılara yönelik görüş ve girişimlerini hep es geçmişizdir. Kur'an'da bu beş şartın dışında evrensel ve zaman üstü özellikli ve çok çok önemli başka emir, hüküm ve muhkem mesajlar vardır. Fakat bunlar maalesef sadece birer tavsiyeymiş gibi geçiştirilip

durulmuştur. Ve yıllar içinde bu mesajları cımbızla çeker gibi seçtim ve bir araya getirince toplam **77 tane muhkem mesaj** olduğunu belirledim.

Bu açıklamalarım ışığında şunu söyleyebiliriz; **Allah, Kur'an Aracılığıyla insanın a)** Cins ve millet, dini görüş ayırımı olmaksızın 5 gaybe inanıp **İman/İnanç sahibi olmasını** (5 şarta) **ve b) Kur'an'ın her biri birer ibadet olan Muhkem (hüküm) mesajlarına (77 ibadete) uymasını,** diğer bir ifade ile Mümin olmasını istemektedir (**(Bakara-62:** *Şüphesiz inananlar, Museviler, Hıristiyanlar ve Sabii'lerden Allah'a ve ahret gününe* ***inanan ve iyi işler yapanlara,*** *Rableri katında mükafat vardır, onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.).* Ayrıca bu arada da **c)** Vücuduna zarar verici kişisel ve sosyal etmenler ve olaylardan uzak durmasını ister ve birer araç olmak üzere dinamik öneriler yapar **(Müteşabih** ayetler/mesajlar ile). Bu paralelde Hz. Ali de *"Çocuklarınızı yaşadığınız güne değil, yaşayacakları güne göre yetiştirin"* mesajı ile müteşabih mesajları tebliğ edildikleri toplum ile sınırlı tutarken, değişen toplumsal yaşama göre değişken olmaları gerekliliğini vurgulamıştır (40).

Tövbe–112 ve Taha–14 üncü ayetlere baktığımızda, yine mümin olma ile ilgili açıklama yapılırken, ibadet etme ve rükua varma, secdeye kapanma aktiviteleri birbirinden ayrı verilmiş, salat/namaz ibadetler içinde Allah'ı anma olarak belirtilmiş ve ibadet, tüm muhkem mesajlara uymak olan görüşümü desteklemiştir **(Tövbe-112:** *O Tövbe edenler, o ibadet edenler, o hamd edenler/şükredenler, o oruç tutanlar, o rükua varanlar, o secdeye kapananlar, o iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah'ın koyduğu sınırı koruyanlar... Müjdele o mü'minleri!* ***Taha-14:*** *Benden başka ilah yoktur; onun için Bana ibadet et ve Beni anmak için salatı yerine getir/Allah'ı sürekli anmak üzere çabala, gayret et/aptes al-namaz kıl-Allah ile sohbet et ve Kur'an'ı anlayarak oku ve dörtlü aşamayı yerine getir!).*

Konuyu toparlarsak Kur'an, gaybe inancın / imanın 5 şartını benimseyen, dolayısıyla İslam dinini de kabul etmiş kişi

de olacağından Müslüman, her biri Kur'an'ın birer muhkem mesajı olan 77 mesajı kalben benimseyip, bunlara uygun yaşayana Mümin, **hem Müslüman (gayplere inanan), hem de Mümin (ameli iman şartlarını yerine getiren) olana** ise **MAKBUL KİŞİ** veya diğer bir tanımlama ile **İnsan-ı Kâmil** demektedir. İşte dünya okulundan mezun olma dereceleri bunlar olmaktadır. Kur'an'da 70 defa bu makbul kişi "inanan ve iyi işler üretenler" sözleri ile kısaca tanımlanmıştır **(Buruc-11:** *İnanan, iyi ve güzel işler üretenlere ise, içlerinden ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük kurtuluş budur.".*

Bu durumda şu sloganı rahatça kullanmamız mümkündür: **MÜSLÜMAN ÇOK, MÜMİN AZ, MAKBUL KİŞİ İSE ÇOK ÇOK AZ.**

Olaya katı değil de daha dinamik ve geniş açıyla bakacak olursak şu yaklaşımda bulunabiliriz: Gerek Müslüman olmanın 5 şartı, gerekse Mümin olmanın 77 olan her bir şartın puanı farklı olacağına göre de insanların dünya okulundan mezuniyet dereceleri de farklı olacaktır. Vakıa-4-40 arası ayetlere bakıldığında dünya okulundan ruhların mezun olma derecesinin, geçer notla mezun olan, takdir/iftihar ile mezun olan ve mezun olamayan olmak üzere 3 düzeyde olacağı son hesap günü olan mahşerde buna göre gruplandırılacakları belirtilmiştir **(Vakıa-4-7:** *Ey insanlar! Yerin şiddetle sallanıp sarsılacağı, dağların paramparça olup un ufak, toz duman haline geleceği kıyamet olayında, siz insanlar da üç gruba ayrılacaksınız.).* Bazı ruhlar sadece Müslüman (hatta 5 şartın hepsinden değil de sadece olmazsa olmaz olan Allah'a iman etme dersinden), bazısı Müslümanlığın şartlarına iman etmeksizin sadece Müminliğin birkaç veya birçok şartına ait derslerden not almış olarak da mezun olabilir diye düşünüyorum. Çünkü her bir şartın kaç puana denk gelerek değerlendirilmekte olduğunu bilemeyeceğimiz gibi, toplam mezuniyet puanını da biz insanların bilmemiz mümkün değildir.

Örneğin Hz. Musa, adam öldürüp katil olduğu halde Peygamberlik görevi devam ettirilmiş ve Müslümanlığı ile Müminliğine engelleyici herhangi bir etkisi olmamıştır.

Kitap ehli için de **(Al-i İmran-75:** *Kitap verilenlerden öyle dürüst, makbul kişiler var ki, onlara kasalar dolusu para emanet etsen, sana aynen geri dönerler.)* denerek, müminliğin önemine değinilmiştir.

Makbul kişi olmanın 5 + 77 şartlarının tek bir yaşam ile sağlanamayacağı açıktır. Bu nedenle her bir yaşam için farklı şartların ders olarak alınması ve bu sınavları başarmasının isteneceğini, diğer bir ifade ile reenkarnasyonu kabul etmemiz makul olacaktır.

Gerçeği Allah bilir.

Kur'an'daki başlıca muhkem mesajlar

Muhkem ayetler değişmeyen, ebedi ve ezeli, evrensel, **amaç-hedef olan mesaj-emir-hüküm ayetleridir.** Bu ayetlerde sadece din dediğimiz Allah bilgisi, ilahi düzen, ibadet ve dolayısıyla insanların manevi yönüne, duygusal yönüne hitap eden tartışılmayan ve sadece inanılan mesajlar yanında, insanlar için fakat evrensel ve ebedi özellikte ve toplumsal düzene yönelik değişmez temel ahlak kuralları da vardır. Kur'an'da bu son kurallar ayrıntılı değil, sadece hükmün asgari şekli ve tek bir kelime veya cümle halinde verilmiştir. Bu kurallar, dünya hayatında mutlaka uyulması şart olan evrensel kurallardır. Bu kuralları bilmek ve bunlara göre yaşamak ise **insanın Allah'a yakınlaşma yolunu bulmasını sağlayacak kurallardır, derslerdir.**

Muhkem ayetler, insanlar için dinin temel iniş amaçlarına, Allah'a yakınlaştırıcı temel mesajlara ve Allah'a ibadete yönelik olan ayetlerdir. Kur'an (ve diğer İlahi vahiy Kitapları), Allah'a yakınlaştıracak veya Şeytan yandaşlığına yöneltecek yollar ile evrensel ve değişmez, yorum gerektirmeyen ilahi âlemin tanınmasına yönelik muhkem iman-inanç kurallarını

bu ayetler aracılığı ile bildirir. Bu ayetlerde insanları **a) Allah'a yakınlaştırıcı** toplumsal düzen ve kişilerin **temel yaşam kuralları** ile **b) Şekilsel olan ibadetler,** amaç-hedef mesajlar olarak ve asgari bir açıklama şeklinde yer almaktadırlar. Biz insanlardan da istenen, bu mesajlara mutlak uyulmasıdır. Çünkü bu mesajlar birer emirdirler. Müslümanların dinsel Anayasası olan Kur'an'ın temel hüküm olan bu mesajları da bu ayetler veya ayetlerin bu kısımlarıdır (Tablo-13).

Tablo-13: Müminliğe ait ameli imanın muhkem şartları (77 şart: 73 ahlaki, 4 şekilsel)

1. Şirk koşmamak (Allah ile arasına bir yaratılmışı yardım için koymamak veya bir nesneye, görüşe aşırı değer vermemek)
2. Bilgi peşinde olmak (İlk emir 2 defa "oku", ikinci emir 1 defa "kalem-yaz")
3. Kur'an'ı ders kitabı olarak anlayarak okumak
4. Yaratılanlara katkıda bulunmak (gizli)
5. Koşulsuz Sevmek (Allah ve tüm yaratılanları)
6. Kendine ve tüm yaratılmışlara zarar vermemek-öldürmemek
7. Zina-tecavüz etmemek
8. Allah ve Din ile aldatmamak
9. Kur'an'a hüküm veya haram-helal eklememek
10. Daima ileri ve yeniden yapılanmada olmak (seyr-i seferde)
11. Çalışmak ve üretmek
12. Yaptığı işi en iyi şekilde yapmak (sanatkarca)
13. Namusu korumak ve şehvet yerlerini örtmek
14. Aktif Şükretmek (Allah'a ve Anne-babaya)
15. Vefalı olmak
16. Dini ayrı gruplara bölmemek
17. Doğru olmak
18. Adaletli davranmak
19. Kalp-gönül kırmamak
20. Din ve nefs dahil hiçbir şeyde aşırıya gitmemek (İfrat-tefritte değil sırat-ıl müsakim'de olmak)
21. Zekat vermek (vergi-bağış-yardım) (Mal-servetten yararlandırmak)
22. Namaz kılmak (Dua-sohbet)
23. Din adamı sınıfı–Ruhban-oluşturmamak (Bilim adamı hariç)

24. Dini şekle indirgememek
25. Sabretmek (gayretli)
26. Tüm yaratılmışlar için kolaylığı uygulamak
27. Haksız bir kazanç elde etmemek
28. İmtihan edildiğimizi kabul etmek**29.** Hacca gitmek ve orada kurban kesmek
30. Bir olumluluğu başa kakmamak
31. Karışıklık çıkarmamak
32. Oruç tutmak
33. Savaş açmamak, barışçı olmak
34. Hayvanlardan eziyetsiz yararlanmak
35. Gıybet-başkasını çekiştirmemek
36. Kısas yapmak veya af etmek
37. Suçlar ve sosyal-ekonomik hukuksal kurallar koymak (Devlet)
38. Yasaklanmış gıdaları ve şuuru bulandıranları yememek, içmemek (Kullanmak serbest)**39.** Tek eşli evlilik yapmak
40. Boşanmayı kabul etmek
41. Yasak kişiler ile evlenmemek
42. Miras prensibini uygula
43. Vasiyette bulunabilmek
44. Alay etmemek
45. Borcu şahitli vermek
46. Allah rızası dışındaki mescitlere gitmemek **47.** Kin tutmamak
48. Müsrif veya cimri olmamak
49. Şura-meclisler prensibini kabul etmek
50. Ribayı uygulamamak
51. Selam verenin selamını almak
52. Tövbe etmek ve vazgeçmemek
53. Saldırıya karşı hazırlıklı olmak
54. Aşırı kıskanmamak, fakat özenilen için gayret etmek
55. Görevi ehline vermek
56. Kendini suç yönünden dokunulmaz kılmamak
57. Taklitçi değil, anlayan-düşünen-eleştirel akılda olmak (Hanif)
58. Fedakar olmak
59. Tedbirli olmak
60. Şımarmamak (şöhret-başarı
61. Yıkıcı hırs göstermemek
62. Kanaatkar olmak-aç gözlü olmamak
63. Yaratılış farklılıklarını sınav kabul etmek

63. Yaratılış farklılıklarını sınav kabul etmek
64. Ayıp-kusur aramamak
65. İlgili olmak
66. Dost olmak, düşmanlık yapmamak
67. Hakkını gözetmek, yedirmemek
68. Seçme ve seçilmeyi – Bi'at etmeyi-oy vermeyi kabul etmek
69. Tevekkülü aktif yapmak
70. Yakın akraba, yetim ve yoksulları gözetmek
71. Kadın ve Erkeğin birbirlerini koruyup kollamaları
72. Kibirlenmemek
73. Sözüne sadık ve güvenilir olmak - Emin
74. İmanın takdirini yapmaya kalkışmamak
75. Büyü yapmamak
76. Vahiy kitaplıların yemeklerini kabul etmek
77. Akıl karıştırıcı derecede madde kullanmamak

Muhkem ayetlerde açıklanan ve dokunulmaz ve değişmez (ebedi) özellikte olan hedef mesajlar olup birer emir olarak **Kur'an'da** belirtilen ve benim tespit edebildiğim evrensel ve zaman üstü özellikteki başlıca muhkem mesajlar I) Gayba/görünmeyene İnanca-imana-Müslümanlığa ait olanlar ve II) Müminliğe ait ameli imana ait olanlar olarak 2 grupta inceleyeceğiz:

I- Gayba/görünmeyene İnanmaya/İmana - <u>Müslümanlığa ait 5 şart:</u>

1. Allah'ın varlığına ve tekliğine inanmak, inkâr etmemek (inkâr etmek küfre düşmektir), dolayısıyla gaybe/görünmeyene **iman etmek.** Rahman (Evreni kuşatan, geniş ufuklu merhamet), Rahim (Bireysel, dar kapsamlı merhamet), Canlı-cansız her şeyin özü olan, koşulsuz sevgi olan, Sırat-ül Müstakim'de olan, Seyr-i Sülük - sefer halinde olan, Kulu olmamızı isteyen ve Müminleşmemize sevinecek Allah'a.

2. İnsanların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının ilahi kurallara göre son değerlendirmelerinin bizzat Allah tarafından yapılacağı **ahrete** ve mahşer **gününe inanmak,**

3. Meleklerin varlığını kabul etmek,

4. Peygamberlere inanmak ve onların Allah tarafından insanlara ilahi mesajları tebliğ etmek amacıyla gönderilmiş olduklarını kabul etmek,

5. İlahi kaynaklı kitaplar gönderildiğine inanmak ve evrensel mesajlarına uymak,

II- Müminliği sağlayacak Ameli İmanın Şartları (77 muhkem mesaj)

Bu şartlar, aynı zamanda her biri ahlaki davranışsal/ameli ve şekilsel olan ibadetlerdir.

- Salat aşamaları olan aptes, rekatlı namaz ritüeli, duayı-yardım istemeyi ve ders kitabı olan Kur'an'ı okumayı sadece Allah için yapmak, başkası aracılığıyla veya başkası için bu şekilsel ibadetler yanında **şirk koşmamak (Yunus-106**: *Ey Muhammed! Doğrudan Allah'a değil de, sana ne yarar ve ne de zarar vermeyenleri Allah'a ortak koşarak yalvarma. Böyle yaparsan o zaman zalimlerden olursun.).* Dikkat edilmezse fark edilmeyen gizli şirk ise başka yaratılanları üzecek veya aralarında sorun çıkaracak kadar herhangi bir maddeye (çocuk, mal, eşya, para, kişi vs) veya görüşe aşırı düşmek ve değer vermek, vazgeçilmez bir takıntı haline getirmek, dolayısıyla önceliği Allah yerine bunlara vermek demektir **(Matta 6/19-24:** *Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya kulluk edemezsiniz.).* Allah dışında din için **başka veli**, indirdiği Kur'an dışında başka bir yol gösterici (mürit olarak) **edinmemek (A'raf-3:** *Rabbinizden size indirilene uyun, O'nsuz başka velilere uymayın! Sizler pek az düşünüyorsunuz.* **Nisa-45:** *Veli olarak Allah yeter, yardımcı olarak da Allah yeter.).* **Sadece Allah'tan yardım istemek (Fatiha-5:** *Sadece sana kulluk eder, senden yardım dileriz.).*

- *Herkesin anlaması ve uygula*ması için açık ve basit özellikte hazırlanmış olan **Kur'an'**ı dünya okulunun imtihan kitabı, **ders kitabı** veya dünya maçının kurallar kitabı **şeklinde anlayarak okumak** ve hüküm özelliğindeki muhkem mesajlarına göre yaşamak ve davranmak,
- Görünmeyen Allah tarafından (veya idareci ilahi mekanizmalar tarafından) mal-servet-çocuk arttırımı (zenginlik) veya azaltımı (fakirlik), hayır ve şer, nimetlerde farklılık ve sabırlarla imtihan edilmekte oluşumuz **ilkesini benimsemek (Enbiya-35:** *Her canlı, ölümü tadar. Bir deneme olarak sizi hayırla da, şerle de imtihan ederiz. Ve siz, ancak bize döndürüleceksiniz.* **Bakara-155:** *And olsun ki sizi biraz korku ve açlık; mallardan, canlardan ve ürünlerden biraz azaltma (fakirlik) ile deneriz. Ey Peygamber! Sabredenleri müjdele!* **Enam-165:.** *Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size verdiği (nimetler) hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur. Şüphesiz Rabbin, cezası çabuk olandır ve gerçekten O, bağışlayan merhamet edendir.* **Zümer-49:** *Mal ve servet, insan için bir imtihandır.).*
- Allah'ın insanlar için **kolaylık** istediğini, zorluk istemediğini benimseyip uygulamak **(Taha-2:** *Kur'an'ı sana mutsuz olasın/zorluk/meşakkat olsun diye indirmedik.).* Çünkü Kur'an, insan örnek ve öğüt alsın, düşünsün diye basitleştirilmiş örneklerle bezenmiş olduğunu söylemektedir **(Zumer-27:** *Yemin ederim ki, bu Kur'an'da insanlar için her türlüsünden örnekler verdik. Gerek ki iyi düşünsünler ve öğüt alsınlar).*
- İyi niyet temelinde başta Allah'ı, sonra insanı, diğer canlıları ve doğayı **sevmek, (Bakara-165:** *İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise müşriklerden çok daha fazladır.).* İnsana yönelik gerçek bir sevgide, onları değiştirmeden oldukları gibi kabul etme vardır. Bizim gibi olmak üzere değişmeme veya aynı düşünce ve davranışlarda olmama nedeniyle reddetmede veya zarar vermede gerçek sevgi yok demektir. Bu nedenle de dinci veya muhafazakarları, özünde sevgi, hoşgörü ve barışı barındıran gerçek İslam'a çekmenin en büyük engeli, onları aşağılamak ve sevgi ile yaklaşmamaktır.

- **İnsan öldürmemek** ve insan bedenine zarar vermemek, eziyet etmemek **(Esra–33:** *Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın muhterem kıldığı cana kıymayın.),*
- Başka canlılara eziyet etmemek, dolayısıyla da **kalp kırmamak,** hayvanların da kesimini eziyetsiz yapmak,
- Kimde ve nerede ise daima **bilgi peşinde olmak** ve başkalarını da **bilgilendirmek (Zümer-9:** *(Resulüm!) De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.).* Bilgi edinmenin ve dolayısıyla okuyup, yazmanın önemi Kur'an'ın ilk emri olan **"Oku"** emri olarak 2 defa vurgulanmakta ve ikinci emir olan **"kalem ile yazma"** da istenmektedir **(Alak: 1-6: 1-** *O yaratan Rabbinin adıyla Oku! İnsanı bir kan pıhtısından yarattı! Oku, O, cömertliğinin sonu olmayan Rabbindir! Kalem ile (yazmayı) öğreten de. O, insana bilmediği şeyleri öğretti. Sakın okumazlık etme! Çünkü insan, muhakkak azıtır!).* İki defa vurgulanarak yapılan okuma emri ile Allah bizden her konuyu okuyarak öğrendikten sonra kabul etmemizi, bilim yapmamızı, kalem ile de okuduklarımızı yazarak eleştirmemizi ve okuyup öğrendiklerimizi başkalarına öğretmemizi de emretmektedir.
- Eşit konumda olanlar arasında hakkın dağıtımında **Adaletli davranmak,** hak eder konumdaki herkese fırsat eşitliği hakkı vermek **(Nisa-58:** *Allah size, mutlaka emanetleri ehli olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.).*
- Ruhban sınıfı diye tanımlanan **Din Adamı Sınıfı / meşleği oluşturmamak (kadın ve erkek İlahiyatçı din ve dinler tarihi alimi/bilim adamları hariç)** ve buna müsaade etmemek **(Hadid-27:** *Bir bid'at olarak uydurdukları/kendilerinin icat ettikleri ruhbanlığa/rahipliğe/din adamlığına gelince, onu biz yazmadık/farz kılmadık. Fakat kendileri Allah rızasını kazanmak için yaptılar. Ama buna da gereği gibi uymadılar. Biz de onlardan iman edenlere mükâfatlarını verdik. İçlerinden çoğu da yoldan çıkmışlardır.).* Çünkü, iyi niyetli ve dindar insanları en kolay kandıran,

istismar eden, hatta onları sömürüp haklarını gasp eden grubun, din adamları olarak tanımlanan grup olduğu Kur'an'da Tövbe-34 ncü ayette açıkça belirtilmiştir **(Tövbe-34:** *Ey inananlar! Din adamlarının çoğu, insanların parasını hak etmeden yerler ve Allah'ın yolundan saptırırlar. İnsanlardan haksız yere topladıkları altın ve gümüşü yığıp, Allah yolunda harcamayanlara acı bir azap müjdele.).* Zaten Hz. Muhammed ile peygamberlik kurumu bitmekte, din adamı sınıfı kaldırılmakta ve herkesin kendisi birer din adamı olarak bireysel din görüşüne kavuşması dönemi başlamış olmaktadır. 21 inci asırda bu sürecin iyice yaygınlaşması, diğer bir ifade ile bu konuda kıyam edilmesi/uyanılması beklenmektedir. Bence, bazı dini kurumlar tarafından geleceği ileri sürülen **Mehdi veya Mesih,** son zaman peygamberi bir veya 2 kişi değil, dinin özü konusunda bu görüşteki insanların çoğalması, bu inançların dünyaya hakim olmasıdır. Burak Özdemir, bu uyanış için şu saptamayı yapmıştır; *"Kudüs, geçmiş dini görüşlerin, İstanbul ise gelecek dinsel uyanışların, hakikatin başkentidir."* (97).

- **Çalışmak ve üretmek.** Allah Kur'an yolu ile kendisi gibi dinlenmeksizin sürekli bir aktivite istemektedir **(İnşirah-7:** *Bir işten, bir yorgunluktan boşaldığın an yeni bir iş ve yorgunluğa koyul.).* Burada özellikle çalışmak ve gayret ettikten sonra Allah'a tevekkül etmek ve O'na güvenmek gerektiğini tekrar vurgulamamız gerekir. Kur'an, **(Necm-39:** *Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.* **Mümin-60:** *Rabbiniz demiştir ki: Çağırın beni, yakarın/dua edin bana, cevap vereceğim size.)* demektedir. İkinci mesaja dikkat edersek, Allah, kulu ile ilgilenmek için, dua edilerek çağırılmayı, diğer bir ifade ile gayret etmeyi şart koşmaktadır. Yine Kur'an Esra-20 ve Hud-15 nci ayetleri ile inanan veya inanmayan herkese, çalışmak koşuluyla nimetlerini vermekte olduğunu vurgulamaktadır **(Esra-20:** *Hepsi, inananlar da, inanmayanlar da, dünyada, Rabbinin nimetlerinden çalışmalarının karşılığını alır. Rabbinin nimetleri hiç kimse için kısıtlanmamıştır.* **Hud-15:** *İnanan ve inan-*

mayan, kim dünya hayatını ve lüksünü isterse, çalışmalarının karşılığını dünyada tam olarak veririz ve onlar dünyada hiçbir eksikliğe uğratılmazlar.). Mevlana Mesnevi'sinde "Gemiye yükü yükleyince, artık yapacağın iş Hakk'a tevekkül etmektir. O yolculukta batacak mısın, kurtulacak mısın bilinmez. Sahil ümidiyle yola çıkmamı dersen tüccarlık yapamazsın. Kazanmak da ekin ekmeye benzer, ekmedikçe ona sahip olmaya hakkın yoktur." diyerek gayret etmenin ve elinden geleni yaptıktan sonra Allah'a tevekkül etmenin önemine dikkati çeker. Yine Hz. Ali çalışma ile ilgili olmak üzere şu ifadeyi kullanır: *"Kişinin namusu ile çalışıp yoksulluk içinde yaşaması, insanlara kötülük ederek –haklarını yiyerek, zulüm ederek, kandırarak- zengin olmasından iyidir."*. **Görev ve çalışmak** da salat aktiviteleri/namaz gibi bir ibadettir ve başkasına katkı sağladığı için de **salatın dört aşamasından da önce gelir.** İş hayatı vakti ile bağdaşacak ve görevi aksatmayacak şekilde kaç vakit için fırsat bulunursa hiç olmazsa o vakitler salat aktivitelerini yerine getirmek/namaz kılmak, eksik kalanlar için ise anlık da olsa Allah'ı anmak, kolaylığı da emreden bir prensiptir.

- Yaptığı işten zevk almak ve **yaptığı işi** önce kendisinin, daha sonra başkasının beğeni ve duasını almak üzere **en güzel şekilde yapmak (Hud-11:** *Ancak (musibetlere) sabredip güzel iş yapanlar böyle değildir. İşte onlar için bir bağış ve bir büyük mükâfat vardır.).* Bu kurala göre insanın yaptığı işi ve uğraşıyı en iyi şekilde ve eksiksiz yapması, diğer bir ifade ile kendisinin beğeneceği şekilde yapması bir ibadet şekli, tersi ise dine göre suç olan günah olmaktadır. Tevrat'ta işini ciddi tutma üzerinde durulmakta ve gevşeklik israf ile eşdeğer tutulmaktadır **(Süleyman'ın Meselleri Bap-18/9:** *İşinde gevşeklik eden adam da, israf edenin kardeşidir.)* (5). Ruiz'in ifadesi ile *"Başka insanları memnun etmeyi ön planda tutma değil de kendiniz zevk aldığınız için bir işi güzel yaparsanız, o iş sizi mutlu kılar ve duygunuza olumlu katkı sağlar"* (41). Ve böylesi bir alışkanlıkta olma, sahip olunan en iyi alışkanlıktır.

• **İbadetin sadece şekle ve maddi duruma dayananlarını da yerine getirmek** (Salatın 4 aşamaları (aptes-namaz-dua-Kur'an'a çalışma), oruç, hac, kazançtan pay olarak zekât-vergi-bağış-yardım etmek). Ancak bu ibadetler de her biri birer ibadet olan diğer muhkem mesajlar gibi amaç değil, birer araçtırlar. Kur'an'da geçen **Salat** kelimesine yönelik olmak üzere Hz. Muhammed ilk yıllarda aptes aldıktan sonra kıyam-rüku ve secde şeklindeki namaz ritüellerinden ve dua ederek Allah ile sohbet aşamalarından sonra, özellikle bir baş öğretmen görevi ile vahiy edilen Kur'an ayetlerinin öğrenilmesi, anlaşılması ve ezberlenmesine önem vermiş ve salata uygun eğitim toplantılarını da yerine getirmiştir (14). Sayın M. Sağ'ın açıklamalarına göre Kur'an'da 87 defa geçen salat kelimesi Arapça bir kelimedir ve geniş anlamlı bir ibadet iken, namaz kelimesi ise Farsça bir kelimedir ve anlam olarak ibadetin sadece aptes almayı takip eden rekatlar kısmını kapsar. Yani dar anlamlı bir kelimedir. Ayrıca salat kelimesi, namaz kelimesinden farklı olarak, ibadet etme dışında "Allah için mücadele etmek, çabalamak, çok çalışmak, destek olmak, yardım etmek, ilgilenmek, öğrenmek, dua etmek, ululamak" anlamlarına da gelmekte ve sadece namaz ritüellerinin yerine getirilmesini tam karşılamamaktadır. Buna göre ben de salatı geniş anlamı ile 1) Aptes alma, 2) Namaz rekatlarını yerine getirme, 3) Allah ile sohbet edip dua etme ve 4) Kur'an'ı ders kitabı olarak ve iyice anlayarak okuma dönemi olarak 4 aşamada değerlendiriyorum. Bu görüşümü Kaf-40 ncı ayet desteklemektedir **(Kaf-40:** *Geceleyin de onu tespih et/dua et/an, secdelerin ardından da.)* ayetinde tespih etmenin / dua edip anmanın secde ettikten sonra yapılacağı vurgulanmaktadır ki, bu vurgu tespih etme, namaz aktiviteleri olan şekilsel aşamadan sonraki dönemi açıklamaktadır.

Kanaatimce şu anda Müslüman aleminde sadece aptes alma ve namaz ritüelleri şeklindeki standart uygulama, bazen dua şeklinde Allah ile sohbet ile ve kişiden kişiye farklı olmak

üzere uygulanmakta, fakat Kur'an'ı anlayarak ders eğitimi aşaması, özellikle ibadet yerlerinde maalesef uygulanmamaktadır. Çünkü Hz. Muhammed, vahiy aldığı 23 yıl boyunca (612-632) ve hastalandığı zamana kadar salat aktivitesini 4 aşamalı olarak uygulamış ve bu toplantılarda Kur'an okuma, hafızlara ezberletme, anlamak üzere eğitme aşamasını ciddiyetle yerine getirmiştir. Salatın bu dördüncü aşaması, Kur'an aleyhtarı olan Ebü Süfyan ve eşi Hind, Ebu Cehil, Ebu Leheb, As ibn Vail ve oğlu Amr bin As gibi Mekke müşriklerinin taraftarları tarafından savaşlar ve Müslümanları katletmeler ile sabote edilmeye çalışılan en önemli aşamadır. Çünkü İslam dinini devam ettirecek en önemli Kelamullah kaynak Kur'an olmaktadır. İşte Kur'an'ı öğrenmeye yönelik salâtın bu 4 ncü aşaması olan Kur'an eğitimi aşaması, Hz. Muhammed'in 632 yılında vefatından sonra 4 halife tarafından da devam ettirilmiş, ancak bu ısrar Hz. Osman, Hz. Ömer ve Hz. Ali'nin Kur'an düşmanları tarafından öldürülmeleri ile sonuçlanmıştır. Kur'an'ın salat aşamalarından kaldırılıp, salat aktivitesinin sadece aptes ve namaz rekatlarına indirgenmesi, bu mücadelenin elebaşısı olan Ebu Süfyan'ın oğlu Muaviye (661 yılında halife) ve bunun da oğlu olan Yezid (680 yılında halife) zamanında başarılmıştır (42). İşte her biri birer ibadet olan 77 muhkem ibadetin şekilsel olanından salat aktivitelerinden en sonuncusu ve bence en önemlisi olan Kur'an kitabını ders kitabı gibi anlayarak okumak, bundan sonra terk ettirilmiş ve zaman içinde insanların Kur'an'dan uzaklaştırılma stratejisi gerçekleştirilmiştir. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in de katledilmelerinden sonra meydanı boş bulan bu Kur'an ve Peygamber karşıtları, salâtın 4 ncü aşaması olan Kur'an'ı anlayarak okuma eğitimi yerine 4 ncü aşama olarak namaz rekâtlarının farzları üzerine önce "Sünnet rekatları", daha sonra da "sünneti müekkede ve sünnet-i gayri müekkede", yine bu fitneleri paralelinde Ebu Hanife, Malik, Şafi ve Hanbel başta olmak üzere bazı imamların görüşlerini öldüklerinden sonra mezhep

şeklinde gruplaştıranları destekleyerek ve çeşitli rivayetlere de dayandırarak mezheplere göre değişen yeni namaz vakit ve rekatları eklemişlerdir (vitir, nafile, müstehap, kuşluk, tövbe, istihaze namazları gibi). Yine Kur'an'dan uzaklaştırma amaçlarını, Kur'an'ı Arapça dışında başka toplumların anadillerine mealleştirmelere müsaade etmeme kuralını koyarak ve ürettikleri ısmarlama birçok rivayeti Kur'an'ın yanına hadis ismi altında dinin kaynağı yaparak da pekiştirme becerisini göstermişlerdir (6, 14).

- Her işte olduğu gibi **dinde ve nefsi tatmind**e de **aşırıya gitmemek veya hiç uygulamamak,** diğer bir ifade ile tefrit veya ifrat değil, sırat-il müstakim/orta yol üzere hareket etmek **(Nisa-171:** *Ey kitap verilenler, dininizde aşırılığa gitmeyin ve Allah hakkında yalnızca gerçeği söyleyin.).* Nefs'leri (cinsel istek ve aktivite, açlık, susuzluk, zevk, eza, gülme, üzülme, güzel sanat, müzik, hoşlanma gayreti gibi bedensel duyguları) aşırıya kaçmadan **normal düzeyde tatmin etmek** yerine, vücudun veya başkasının zararına olacak kadar hiç yapmamak veya aşırı derecede fazla yapmak. Mevlana bu durumu *"Nefsi aklın önünde tutmak"* olarak ifade etmiştir.

- Kendine haksız fayda sağlamayacak veya başkasına zarar vermeyecek özellikte, savaş sırasında ve aile birliğini sağlamak veya küsleri barıştırmak amaçlarında (masum yalancıklar hariç) **doğru olmak** ve **verdiği sözde durmak (Ahzab-70-71:** *Ey iman edenler, Allah'tan korkun ve sağlam söz söyleyin.. Ki, işlerinizi yoluna koysun/amellerinizi barışa yarayışlı kılsın ve günahlarınızı bağışlasın..* **Hud-112:** *O halde seninle beraber tövbe edenlerle birlikte emrolunduğun gibi dosdoğru ol! Aşırı da gitmeyin. Çünkü O, sizin yaptıklarınızı çok iyi görendir.* **Saff-3:** *Yapmayacağınız şeyi söylemeniz Allah katında en sevilmeyen şeydir.),* Ancak insanlığa ve insanın inanç ve iman şartlarına zarar vermeyecek, aksine yarar sağlayacak bir yalan, insanlar arasında kargaşa yaratacak veya inanç ve iman şartlarına ters gelecek doğrudan daha tercih edilmelidir. Savaş sırasında

düşmanları yenmek amacıyla, küskünlerin gönlünü yumuşatmak veya küslüğe neden olacak durumda ve baskı altında can tehlikesi olduğunda da yalan söylenebilir (Allah'ın konumuna ve yaratılana zara vermeyecek).

- Allah'ın Rahim özelliği gibi başkasına maddi ve/veya manevi veya bilgi olarak katkı sağlayacak bir **iyilikte bulunmak** **(Bakara-177:** *İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allah'a, alıret gününe, meleklere, kitaplara, peygamberlere inanır. (Allah'ın rızasını gözeterek) yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar/katkıda bulunur, salâtı yerine getirir, zekât/kazancından sosyal yardım olarak pay verir/zekât verir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder). Ve böylesi iyilikler* Kur'an'da **yedi veren tohum** gibi kat kat karşılığını bulacak diye vurgulanmıştır **(Bakara-261:** *Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, her biri yüz taneye sahip yedi başak bitiren bir tohum tanesine benzer. Allah, dilediğine kat kat fazla verir. Allah, rahmeti bol olan ve her şeyi bilendir.).* Bunu yapabilmek zenginlik şartı gerektirmez, içtenlik gerektirir. Örneğin bir meslektaşımızın anlattığı şu deneyim, içtenliğin ve inancın güzelliğine çok iyi bir örnektir: *Tıp Fakültesini yeni bitirmiş, pratisyen hekim olarak ilk görev yaptığım yere, bir beldenin sağlık ocağına gitmiştim. Gençtim, bekârdım. Küçük bir beldeydi gittiğim yer. İlk gece bir eve misafir olmuştum. Tren istasyonunun hemen yanında bir evdi. Akşam yemeğinden sonra çaylarımız gelmiş, sohbetler edilmişti. Üzerimde yol yorgunluğu, geldiğim yeni yerin yabancılığı vardı. Saatler ilerliyor, ağır bir uyku beni içine çekiyordu. Ev sahibine bir şey de diyemiyordum. Saatler epey ilerledi ama yine bir hareket yoktu. Evin büyüğü olan hacı anneye sıkılarak sordum: "Anneciğim, sizin buralarda kaçta yatılıyor?". Hacı anne: "Evladım treni bekliyoruz. Az sonra tren gelecek, onu bekliyoruz" dedi. Merak ettim, tekrar sordum: "Trenden sizin bir yakınınız mı inecek?" Hacı annenin cevabı inanılacak değildi: "Hayır evladım, beklediğimiz trende bir tanıdığımız yok. Ancak burası uzak bir yer. Trenden bura-*

ların yabancısı birileri inebilir. Bu saatte, yakınlarda ışığı yanan bir ev bulmazsa, sokakta kalır. Buraların yabancısı biri geldiğinde, ışığı yanan bir ev bulsun diye bekliyoruz.". Buna dayanarak iyilik kavramını sadece maddi katkılı olarak sınırlamayıp ayrıca duygusal katkıya da (gülümseyerek yaklaşım, teselli etmek, onore etmek, bir sıkıntıyı gidermek, hasta ziyareti, yaşlı ve kimsesizlere ilgi, insanlara zarar verici bir taşı-engeli ortadan kaldırmak, çevreyi temiz tutmak vs) önem verilmelidir. İyilikte bulunma ve yardım etme, olumlu bir niyetle ve karşıdaki kişinin tekamülü ve değişimi amacıyla-niyetiyle olursa yardım uygun olur. Yoksa hem yardım edilene, hem de yardım edene olumsuz birer yansıma gerçekleşir. Yani sadece acıma duygusu temelli boş bir yardım değil, katkı, destek ve durumunu düzeltip gayretini destekleme amaçlı yardım olmalı. Yine Kur'an'da yapılacak iyiliğin sınırlı ve kendini tehlikeye atmadan yapılması ve ayrıca başa kakmadan gerçekleştirilmesi uyarısı yapılmaktadır **(Bakara-195:** *Allah yolunda mallarınızı harcayın. Ancak kendi kendinizi tehlikeye atmayın. Daima iyilik edin. Hiç şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.* **Bakara-263-264:** *Güzel bir söz ve güler yüz, başa kakılan bir yardımdan daha iyidir. Allah zengindir, şefkatlidir... yüze vurmakla boşa çıkarmayın.* **267:** *..Size verilse, hoşlanmayacağınız kadar kötü olan mallarınızı, yardım olarak vermeye kalkmayın.).* Akrabaya, çaresize, yolda kalmışa hak ettikleri şekilde ve saçıp savurmadan (israf veya cimrilik göstermeden) ve Allah rızasından başka bir amaç gütmeden cömert olup maddi veya manevi yardım etmek (Bakara-215: Sana (Allah yolunda) ne harcayacaklarını soruyorlar. De ki: Verdiğiniz hayır ana, baba, yakınlar, öksüzler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. **Esra-26:** *Akrabaya hakkını ver, yoksula, yolda kalmış olana da, bununla beraber saçıp savurma.* **Rum-38:** *Akrabaya, yoksula, yolcuya (zekat ve sadakadan) hakkını ver).* Allah, bu yardım konusuna çok önem vermekte ve makbul kişinin bir özelliğinin de başkalarına maddi veya bilgi veya manevi katkı sağlayan olmasını tercih etmektedir. Herhangi bir yar-

dım imkânında sıraya baktığımızda, akrabanın ilk sırada yer alması gerektiği vurgulanmıştır. Kur'an'a göre yapılacak yardım, insana ve Allah'ın tüm yarattıklarınadır. İnanan veya inanmayan, kafir olan veya olmayan ayırımı yapılmamaktadır. Yine Kur'an'da yardımlaşmanın sadece olumlulukta olmasına ve kötülüğe karşı çıkmaya da dikkat çekilmektedir **(Maide-2:** *İyilikte ve kötülükten sakınmakta birbirinizle yardımlaşın, günah ve düşmanlıkta yardımlaşmayın. Walsh yardım etmenin yerinde yapılıp yapılmamasında şu kriterleri koymaktadır "Yardım ederek yarar mı zarar mı verdiğinizin testi; yardımınız sonucunda insanlar güçleniyor mu, güçsüzleşiyor mu? Üretkenlikleri artıyor mu, tembelleşiyorlar mı? Gelişiyorlar mı, küçülüyorlar mı? Bağımsızlaşıyorlar mı, size bağımlı hale mi geliyorlar?"* (43). Kişinin yardımı kişilere, devletin yardımı ise kişilere değil kişilerin meslek ve iş edinmelerine olmalıdır. Kişinin durumu devlet gibi iş-meslek edindirmeye uygunsa, çok daha tercih edilir.

- İnsanları hoşnut edici ve barışçı olmak veya haklı **kazançtan, bilgiden başkalarını yararlandırmak/pay vermek** (infak/zekat=vergi, yardım, bağış) veya ortak kullanım yapılarının masraflarını, çoğunluğun kararı doğrultusunda tam veya kısmen karşılamak **(Tövbe-60:** *Sadakalar (zekâtlar) Allah'tan bir farz olarak ancak, yoksullara, düşkünlere, (zekât toplayan) memurlara, gönülleri dine ısındırılacak olanlara, (hürriyetlerini satın almaya çalışan) kölelere, borçlulara, Allah yolunda çalışıp cihad /gayret edenlere, yolcuya mahsustur.).* Kişinin konumuna göre olacak orta bir yaşamı sağlayacak maddi durumundan arta kalanı vererek başkalarını yararlandırma, kişinin mevcut maddi gücünün bir nevi budama işlemi gibidir. Ancak Allah bu aktivitenin bir menfaat için değil, sadece Allah yolunda olmasını, Allah rızası temeline dayanmasını ve mümkünse veren ve alanın bilinmemesi şeklinde yapılmasını istemektedir **(Hadid-5-7:** *Çünkü göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. O'nun sizi hâkim kıldığı, sizin yönetiminize verdiği şeylerden Allah için harca-*

yın.). Bu yardım bir kişiye, gruba veya kuruma olabileceği gibi, toplum tarafından sürekli kullanılacak bir aktiviteye (okul, yol, çeşme, bilimsel bir kuruma destek, hastane, ağaç, cami vs) de yapılabilir. Ancak bu yardım, bizi ifşa etmeyecek şekilde (çeşme, okul veya bir binaya adını vermeden) olmalı, hatta en uygunu güvenilir bir sivil toplum kuruluşu aracılığı ile bu yardımı yapmaktır. Yoksa yapılan yardım, Allah için olmaktan çıkar ve kişinin egosu, namı için yapılmış olur. Şunun da bilinmesi gerekir ki, fakire maddi yardım nasıl önemli ise zengine de manevi yardım o kadar önemli ve gereklidir.

- Verdiği olumlu ve olumsuzluklar, nimetler için minnet borcu olarak **Allah'a ve anne-babaya <u>şükretmek</u> ve dua etmek (pasif-sözel ve aktif-ameli) (Lokman-14:** *Bana ve anababana şükret. Dönüşün yalnız banadır.* **Esra-23:** *Rabbin kesin olarak şunları emretti: "O'ndan başkasına ibadet etmeyin; ana-babaya iyilik edin; onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlılık çağına ulaşırsa sakın onlara "öf!" deme ve onları azarlama; ikisine de tatlı söz söyle.* **İbrahim-7:** *And olsun ki, şükrederseniz elbette size nimetimi arttırırım ve eğer nankörlük ederseniz haberiniz olsun ki, azabım çok şiddetlidir.).* Çünkü anne toprak gibidir ve fedakârlığın, bağlılığın, cömertliğin ve karşılık beklemeksizin sevmenin sembolüdür. Ancak bunun tek istisnası anne-baba inançsız veya müşrik ise ve müşrikliğe çağırıyorlarsa, bu durumda sadece sözleri dinlenmeyebilir. Yine evladına kötü davranan, onu istismar eden ve anne-babalık grevlerini yerine getirmeyenlere ise böylesi vefalı bir davranışın beklenmemesi uygun olacaktır.

- Olumsuzluklarda **<u>sabretmek</u> (Hac-35:** *Ki Allah anıldığı zaman, kalpleri titrer, kendilerine gelen musibete sabreder, salatı yerine getirir/namazı kılar/Allah ile irtibatı kesmezler ve kendilerine verdiğimiz şeylerden/rızıklardan başkalarına dağıtırlar / zekat verirler.).* Ancak gayreti, çözüm üretmeyi ve şükretmeyi devam ettirmek üzere, karşılaşılan her olaya sabretmek kabul edilen sabırdır.

• Verilen bir **rızk olarak <u>hayvanlardan yararlanmak</u> (Hac-34:**.... *ve Allah'ın kendilerine rızk olarak verdiği hayvanlar üzerine O'nun ismini ansınlar/hatırlasınlar istedik 37: Elbette onların ne etleri, ne de kanları Allah'a ulaşmaz. Ancak O'na sizin takvanız /iyi niyetli gayretiniz/hata yapma endişeniz ulaşacaktır.* **Mü'minu-21:** *Hayvanlarda da sizin için ibret vardır. Karınlarının içindekinden size içiriyoruz. Onlarda sizin için daha birçok faydalar var, aynı zamanda onlardan yersiniz. Onların üzerinde ve gemilerde taşınırsınız..* **Yasin-71:**... *ve Mü'min-79-80..).* Bu ayetlere göre Allah, rızık olarak verdiği hayvanlar aracılığı ile adının anılmasını istemekte, ancak takvaya, niyete daha önem verdiğini belirtmektedir.

• Zulüm görmedikçe ve savaşa maruz kalmadıkça **<u>savaş açmamak</u> (Hac-39:** *Kendilerine savaş açılan kimselere (savaş) izni verildi, çünkü onlar zulme uğradılar.).*

• **Vefalı, değer bilir olmak, nankör olmamak, (Bakara-264:** *Allah, nankör bir topluluğu doğruya iletmez.* **Hac-38:** *Biliniz ki, Allah, iman edenleri koruyacaktır; çünkü Allah, hain ve nankör olanları sevmez.).*

• Kadın ve erkek olarak **<u>zina etmemek,</u>** cinsel organları olumsuz her şeyden (gayrimeşru ilişki ve sapıklıktan) korumak **(Müminun-5-6:** *Onlar ki, ırzlarını meşru olmayandan korurlar. Ancak, eşleri ve yasal olarak diğer sahibi olduklarına/cariyelerine/kölelerine karşı durumları başka. Esra-32: Zinaya yaklaşmayın, çünkü o bir soysuzlaşma, bir sapıklık ve çirkinliktir.).* Prof. Öztürk'ün ifadesi ile zina, bir nevi Allah sevgisine yönlendirici olan cinsiyet aşkını bozan bir olaydır ve bu nedenle yasak olmalıdır (20, 44). Yine Kur'an'da kadın ve erkeğin birbirinin elbisesi gibi hem birbirlerini temsil ettikleri, hem de korumaları gerektiği vurgulanmaktadır **((Bakara-187:** *Onlar sizin için birer elbise, siz de onlar için birer elbisesiniz.).*

• Ölçü ve tartı hilesi ile **<u>hak yememek</u> ve haksız kazançtan uzak durmak** ve başkasının hakkını gasp etmemek. **(Şuara-181-182:** *Ölçeği tam ölçün de hak yiyenlerden olmayın. ve*

doğru terazi ile tartın. eşyalarını değerinden düşürmeyin. **Esra–35:** *Ölçtüğünüz vakit tam ve doğru terazi ile tartın; bu hem hayırlı, hem de sonuç bakımından daha güzeldir.).* Hz. Ali de bu konuda en çarpıcı prensibi koymuştur: *"Fiyatlar ne alıcıyı, ne de satıcıyı mağdur etmemelidir".*

- Bozgunculuk yaparak **dünyayı karıştırmamak (Şuara-183:***...yeryüzünü ihtilalcılıkla fesada vermeyin/bozgunculuk yaparak terör estirmeyin.* **Nahl-125:** *Hikmetle ve güzel öğütle Rabbinin yoluna çağır ve onlarla güzel biçimde mücadele et.)*

- **Yasaklanmış gıdaları ve hamr edici (bilinci/düşünceyi bulandırıcı) yememek ve içmemek ve kumardan uzak durmak (Maide 3, Bakara–173, Nahl–115) ve vücudu korumak.**

o **Kısas veya tercihen af prensiplerine uymak ve devlet tarafından suç ve kısas için hukuksal kurallar, yasalar koymak (Bakara-178:** *Ey iman edenler! Haksız öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hüre hür, köleye köle, kadına kadın (öldürülür). Ancak her kimin cezası, vasisi (öldürülenin velisi) tarafından affedilirse artık (taraflar) hakkaniyete uymalı ve (öldüren) ona (gereken diyeti) güzellikle ödemelidir.).* Siyasilerin af çıkarmada devlete karşı olan suçları affetmelerini kabul edebilirim, ancak kul hakkına dayalı suçları ve özellikle haksız insan öldürmeleri affetmelerini kabul etmem mümkün değildir. Dolayısıyla siyasilerce çıkarılacak bir **af, sadece devlete karşı işlenmiş olan suçlarla sınırlı kalmalıdır.** Sadi bu konuya şöyle değinmiştir: "Kötülere acımak, iyilere haksızlık etmek demektir. Zalimleri bağışlamak da zulmedilenlere tekrar zulmetmek demektir." (45). Kötülüğe ve haksızlığa kısas (aynı ile karşılık) uygulama prensibi Kur'an'da önerilen bir prensiptir **(Bakara-194:** *Hürmetler ve yasaklar karşılıklıdır. O halde kim size saldırı bulunursa siz de ona yaptığı saldırının misli ile saldırın/karşılık verin ve ileri gitmekten Allah'tan korkun ve bilin ki Allah, takva sahibi olanlarla beraberdir.* **Maide-33:** *Kim bir cana kıymamış, ya da yeryüzünde bozgunculuk yapmamış olan bir canı öldürürse, sanki bütün insan-*

ları öldürmüş gibidir. **45:** *Cana can, göze göz, burına burun, dişe diş, yaralamada ödeşme. Kim de bu hakkını sadakasına sayarsa/bağışlarsa, o, günahlarının bağışlanmasına vesile olur/günahlarına bir perde olur.* **Esra-33:** *Allah'ın saygıya layık kıldığı canı, haklı bir sebep olmadıkça öldürmeyin; kim haksız yere öldürülürse, velisine hakkını arama hususunda tam bir yetki vermişizdir. O da öldürmede aşırı gitmesin /ölçüyü aşmasın/mevcut toplumsal yaslara uysun, çünkü kendisine yardım eriştirilmiştir.* **Şura-40:** *Kötülüğün cezası yapılan kötülük kadardır. Ama affeden, barışan birinin mükâfatını Allah verir.* **Nisa-93:** *Bir mümini kasten öldürenin cezası, içinde sürekli kalacağı cehennemdir. Allah ona gazabetmiş, lanet etmiş ve onun için büyük bir azab hazırlamıştır.).*

Ayetlerde görüldüğü ve daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi insan öldürme yetkisi, sadece onu yaratmış olan Allah'a ait bir yetkidir. Dolayısıyla haklı veya kast olmaksızın/sehven/taksirli öldürmede **idam veya kan davası** Kur'an'a göre tercih edilmemekte ve Tanrı'nın dünyaya halifesi olarak göndermekle ve meleklerden üstün tutmakla çok değer verdiği insana, Kendisinin değer verdiği gibi değer verilmesini, hatta incitilmemesini istemektedir. Herhangi bir nedenle haklı veya sehven (istemeyerek, programlamaksızın) ölüme sebep olma fiilinin cezalandırılmasını da kişilere değil, toplum yasalarına bırakmaktadır. Çünkü bedelli affetme konusu Allah tarafından daha çok tercih edilip önerilmekte ve affetme kararı ölenin taraflarına bırakılmaktadır. Ancak Esra–33 ncü ayetten de anlaşıldığı gibi, haksız ve bilerek, isteyerek olan öldürmede, caydırıcılık prensibi gereği kısas olarak öldürmeye müsaade edilmekte ve bu kısas kişilere değil hukuksal kurallara, yargı organlarına bırakılmaktadır. Dolayısıyla hak edenin hukuksal güçler tarafından öldürülmesi, bir şekilde **idam** edilmesi toplumsal caydırıcılığı nedeniyle önerilmiş olmaktadır. Çünkü bir başkasını öldürmekten caydıracak tek güç, öldürülme korkusunun gücüdür.

Öldürme kastı ile saldıranın kısas olarak idam edilmesini, haklı veya sehven/taksirle ölüme sebebiyet vermenin kısasını ise ölenin yakınlarının bedelli affetmelerine bırakan Kur'an mesajı, ölüm dışındaki bir zararın da aynı şekilde bedelli olmasını tercih etme yanında, hukuksal yasalara da hayda hayda bırakmış demektir.

Gerek ölümün, gerekse başka herhangi bir haksızlık durumunun (suçun) affı, sadece mağdur olan ve zarar gören kişi veya yakınlarının affetmesi ve helalleşmeleri ile mümkün olmalıdır (1). **Devletin** ve dolayısıyla siyasilerin, mağdurların olurunu almadan ve helallerini sağlamadan kendilerinin **af çıkarmaları,** Kur'an'ın mesajlarına göre uygun olmamaktadır.

Allah'ın kısasının, insanın kısasından olan en önemli farklarından biri, çok affedici olmasıdır ve insana da affetme ve sabrı tavsiye etmesidir **(Nahl-126:** *Eğer ceza ile karşılık verecek olursanız, ancak size yapılan cezanın misli ile cezalandırınız. Şayet sabrederseniz, and olsun ki bu, sabredenler için elbette daha hayırlıdır. Şura-40: Kötülüğün cezası yine onun gibi bir kötülüktür. Ama kim affedip ıslah ederse onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz O zalimleri sevmez.* **41:** *Her kim zulme uğradıktan sonra öcünü alırsa artık onlar üzerine ceza vermek için herhangi bir yol yoktur.* **Nisa-149:** *Hayrı açıklar veya gizlerseniz ya da bir kötülüğü bağışlarsanız, şüphe yok ki, Allah çok bağışlayan, her şeye gücü yetendir).*

Yine Kur'an'da verilen mesajlardan anlıyoruz ki Allah'ın verdiği karşılık, biz insanların vermekte olduğundan oldukça farklı olmaktadır. Örneğin Allah tarafından bir kötülük, olumsuzluk aynı değerde, iyilik, olumluluk ise birkaç katı (en az iki, en fazla on katı) değerde ödüllendirilmektedir **((Nisa-40:** *Allah zerre kadar zulmetmez ve eğer bir iyilik olursa onun sevabını iki verir, ayrıca kendi tarafından da büyük bir mükafat verir.* **En'am-160:** *Kim bir iyilik yaparsa/olumluluk gerçekleştirirse ona on katı vardır. Kim de bir kötülük yaparsa o da sadece o kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez.),*

Müslümanlığın ilk dönemlerinde devlet olmayıp aşiretler ve her aşirete özgü farklı ve öncelikle öldürmeye yönelik ilkel cezalandırmalar söz konusuydu. Ancak devlet ve kolluk kuvvetleri ile yargı organları olduktan sonra bu cezalandırma ve engelleme yetkisi bu güçlerde olmaya başlamış ve öyle de olmalıdır. Çünkü herkes kendisi ceza vermeye kalksa, duygularının etkisi ile hem haksızlık yapma ihtimali fazla olur, hem de masum insanlara da zarar verebilir. Zaten Şura-42 ayeti bu gerçeğe değinmektedir **(Şura-42:** *Ceza işlemi, ancak haksız yere yeryüzünde azgınlık ederek, insanlara zulmedenler/saldıranlar üzerinedir, işte onlara acı bir azap vardır.).* Çünkü kısas yapılacak olanlar, zalimler ve saldırganlar diye tanımlananlardır. Yoksa zulüm ve saldırganlıkla hiç ilgisi olmayan, işinde gücünde olan masum insanlar ve kadın ve çocuklar değildir. İşte bu masum insanlara ve kadın ve çocuklara yönelik saldırılar, Kur'an'da "yeryüzünde azgınlık" olarak tanımlanmaktadır.

Kur'an, haksız olarak saldırmamayı ve kavgayı kabul etmezken, haksız bir saldırıya maruz kalmada ise karşı koyup aynı davranışı önerir **(Bakara-190:** *Sizinle çarpışmaya girenlerle/saldıranlarla siz de çarpışın.* **191:** *Onları yakaladığınız yerde öldürün, sizi çıkardıkları yerden siz de onları çıkarın. 192: Eğer çarpışmaktan vazgeçerlerse, artık zulme sapanlardan başkasına düşmanlık edilmez.).* Bu uyarıya göre de **Hz. Muhammed'in** tüm **savaşları** doğrudan saldırı değil, birer **savunma savaşıydılar.**

Beynimiz de, Kur'an'ın önerdiği gibi yaptığımız veya karşılaştığımız her davranış, düşünce ve uyarıyı ödül veya ceza prensibi çerçevesinde değerlendirmekte ve kişiyi uygun olan psikolojik duruma sokmaktadır. Yani ya ödüllendirmekte veya cezalandırmaktadır. Diğer bir ifade ile beynimiz de **kısas prensibini uygulamaktadır.** Ve beynimizde, Hz. Muhammed'in uygulamış olduğu prensip gibi kesinlikle saldırganlık yoktur, ancak saldırıya uğrayanın korunması ve saldırana saldırma ve onu etkisizleştirme vardır.

- Evlenmenin hak olduğu ve zaruri haller (savaşlar veya başka nedenlerle kadın sayısının çok fazla olması ve çocukları ile ortada kalıp perişan olmaları) dışında **tek eşli evlilik yapmak (Nisa-3).**
- Evlenilmesi **yasak kişiler ile evlenmemek (Bakara –221, Nisa–22, 23, 24).**
- **Vasiyet**te bulunulmasını kabul etmek **(Bakara–180).** Vasiyet kuralı, varis olmayan ve muhtaç durumdaki diğer yakınları korumak amacıyla gerekli bir kuraldır. Vasiyet, mirasçılar dışında uygun görülenler varsa ve mal sahibi hayatta iken yapılan ve maldan üçte birini geçmeyecek şekilde hak vermektir. Bu dağıtımda sınırlama konmuş ve gerçek varislere zarar vermeme prensibi gözetilmiştir (39.).
- **Yetim ve yoksulları gözetmek (Nisa–2, 6,).** Bu emirde yetimin malının koruma altına alınması amaçlanmıştır **(Esra–34).**
- **Hırsızlık yapmamak, hileli ticaret yapmamak** ve yapmayı engellemek **(Maide–38-39:** *Hırsızlık eden erkek ve hırsızlık eden kadın, suçları sabitleşince, yaptıklarının karşılığı "caydırıcı bir ceza olmak üzere" ellerini kesin/hırsızlıktan engelleyin/hapsedin/uzaklaştırın. Allah, güçlüdür, hikmet sahibidir. Böyle iken her kim de yaptığı zulmün ardından tövbe edip dürüstlüğe dönerse, Allah elbette tövbesini kabul eder, çünkü gerçekten Allah, bağışlayan ve merhamet edendir. Nisa-29: Ey iman edenler, mallarınızı aranızda haksız bahanelerle yemeyin. Ancak kendiliğinizden rıza ile yaptığınız bir alışveriş bunun dışındadır. Şuara-181,182,183: Ölçüyü tam yapın, eksiltenlerden olmayın. Doğru terazi ile tartın. İnsanların haklarını kısmayın.).*
- **Kibirlenmemek (Esra–37:** *Yeryüzünde azametle yürüme; çünkü sen ne yeri tam yırtabilirsin, ne de boyca dağlara yetişebilirsin.* **Furkan-63:** *Rahman'ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığında (incitmeksizin) "Selam!" derler (geçerler).*

- Ahdine-**sözüne** sadık kalmak **(Bakara-177:** *....sözleştikleri zaman sözlerini yerine getirir.* **Saff-2:** *Yapmayacağınız şeyi söylemek Allah katında büyük bir günahtır.)*
- İnsan'ın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun **puan** durumunun **takdirin**in, **imanın değerlendirilmesi gibi sadece Allah tarafından yapıldığı** ve buna göre olumlu veya olumsuzluğa maruz kalındığına inanmak,
- Vahiy kaynaklı kitaplı **diğer dinlerde olanların yemeklerini kabul etmek (Maide-5:** *Kendilerine kitap verilenlerin yemekleri size helaldir.).*
- Başkalarıyla **alay etmemek (Hucurat-11:** *Ey inananlar! Bir topluluk başka bir toplulukla alay etmesin. Olabilir ki, alay ettikleri topluluk kendilerinden daha hayırlıdır.....Öz benliklerinizi ayıplamayın/kendi nefislerinizde ayıplar aramayın, birbirinize kötü lakaplar yakıştırmayın. Hümeze-1: İnsanları diliyle çekiştiren, kaş ve gözüyle işaretler yapıp alay eden her fesat kişinin vay haline!).*
- Başkasını çekiştirmemek, **gıybet etmemek ve eksikleri araştırmamak (Hucurat-12:** *...Gıybet ederek biriniz diğerini arkasından çekiştirmesin/ayıbını ve gizli şeylerini araştırmasın .).* Çünkü dedikodu şeklinde bir başkasını çekiştirmek ve yakıştırmalar yapmak bir nevi "yargısız infaz" demektir.
- Sadece **Allah rızası için yapılmayan mescitlere girmemek (Tövbe-107:** *Bir de şunlar var: Tutup bir mescit yapmışlardır; zarar vermek için, nankörlük için, inananları fırkalara bölmek için, daha önceden Allah ve Resulü ile savaşmış kişiye gözetleme yeri kurmak için..).*
- **Kin tutmamak (A'raf-43:***...içlerinde kin namına ne varsa hepsini söküp atmışızdır, altlarından ırmaklar akar.* **199:** *Affı tercih et, iyi olanı emret.).*
- **Müsrif veya cimri olmamak (A'raf-31:** *Yiyin, için fakat İsraf etmeyin. Allah İsraf edenleri sevmez.* **Esra-27:** *Savurganlar, şeytanların kardeşleri olmuşlardır.).*
- **Şura** (Demokrasi) ve seçme-seçilmeyi (Biat etmeyi) kabul etmek.

- **Selam verene** *"Sen mümin değilsin"* dememek **(Nisa-94:** *Ey iman edenler! Size selam verene "sen mümin değilsin" demeyin.).* Çünkü kimin gerçekte ne olduğunu ancak Allah bilir.
- **Dine dayanarak insanları gruplara ayırmamak (Ali İmran-103:** *Hepiniz toplu halde Allah'ın ipine yapışın, parçalanıp bölünmeyin.* **Enfal-46:** *Parçalanıp bölünür, çekişip didişirseniz çürürsünüz/bozulursunuz, kuvvet ve enerjiniz tarumar olur. Bu tarumardan kurtulmanın yolu, birbirinize tahammül, yani sabırdır.).* Örneğin mezhepler tarikatlar, dinde farklı yorumlar nedeniyle ve Hz. Muhammed'in vefatından 150-200 yıl sonra başlamış ve dinde gruplaşmalara yol açılmıştır. Bunları ancak farklı görüşleri nedeniyle önemsemek, fakat dinde ayrı gruplaşmalarını kabul etmemek Kur'an'a uygun olacaktır.
- **Emanete riayet etmek (Müminun-8:** *Müminler, emanetlerine riayet eden ve ahdlerine vefalı olanlardır.).*
- **Saldırıya karşı kuvvetli ve hazırlıklı olmayı hedeflemek (Enfal-60:** *Onlara /küfürde olanlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve sizi Allah yolundan alıkoymak üzere saldıranlar için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın.).*
- Daha iyi durumda olanı veya başarılıyı **kıskanmamak, fakat özenmek** ve gayret etmek. Çünkü kıskanmak yıkıcı, özenmek ise kamçılayıcı etkiye sahiptir.
- **Kur'an'da olmayan haramlaştırmalar veya helalleştirmeler önermemek (Hac-23:** *Kuşkusuz, Allah inanıp iyi ve güzel şeyler üretenleri, içlerinden ırmaklar akan cennetler sokar. İnananlar orada altın bilezikler ve inciler takınırlar. Onların cennette giysileri de ipektir.* **Hac-25:** *Tüm insanları Allah'ın yolundan alıkoyuyorlar ve onları ziyaret etmek için geldikleri Mescid-i Haram'dan da geri çeviriyorlar. Kim insanların oraya gelmelerini zorla ve isteyerek engellerse, ona acı azabımızı tattıracağız.).* Ve böylesi haramlaştırma Peygambere bile yasak edilmiştir **(Tahrim-1:** *Ey Peygamber! Sırf eşlerini memnun etmek amacıyla, Allah'ın sana helal kıldığı eyi, neden kendine haramlaştırıyorsun?).*

- **Dokunulmazlık** gibi bir ayrıcalığın söz konusu **olmayacağını kabul etmek (Kamer-43:** *Sizin kafirleriniz /inanmayanlarınız onlardan hayırlı mı? Yoksa (önceki) kitaplarda sizin için bir beraat/dokunulmazlık (kararı) mı var?*
- **Nisa-58:** *Allah size emanetleri/görevleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emrediyor.)* ayeti ile devlet idaresi emanet edilen idarecilere hitap etmekte ve **görevlerin ehline verilmesi** gibi önemli bir konuda sorumluluklarını hatırlatılmaktadır. Sahih hadislerden birinde Hz. Muhammed şu açıklamayı yapmıştır. *(Müslümanların bir idarecisi, o işi daha iyi yapacak biri varken bir başkasına verirse, Allah'a, Resulüne ve müminlere hiyanet eder.).* Halife Ömer de *(Müslümanların başında olan kişi, dostluk veya akrabalık hatırına bir adamı bir işin başına getirirse Allah'a, Resulüne ve Müslümanlara hıyanet etmiş olur.*
- **Taklitçi değil, anlayan-düşünen-eleştirel akılda olmak** (Hanif) **(A'raf-28:** *Onlar bir kötülük yaptıkları zaman: "Babalarımızı bu yolda bulduk. Allah da bize bunu emretti" derler. De ki: Allah kötülüğü emretmez. Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri şmi söylüyorsunuz?* **Bakara-104:** *Ey iman edenler! "Râinâ" (bizi **davarlar gibi güt) demeyin**, "unzurnâ" (bize bak, bizi dinle) deyin ve dinleyin. Kâfirler için acıklı bir azap vardır.).*
- **Fedakar olmak-bencil olmamak,**
- **Tedbirli olmak (Nisa: 71.** *Ey iman edenler! Tedbirinizi alın; bölük bölük savaşa çıkın, yahut (gerektiğinde) topyekun savaşın.).*
- **Şımarmamak (şöhret-başarı vs) (A'lak- 6-7:** *Gerçek şu ki, insan azar. Kendini kendine yeterli gördüğü için.).*
- **Yıkıcı hırs göstermemek (Nisa-54:** *Yoksa onlar, Allah'ın lütfünden verdiği şeyler için insanlara hased mi ediyorlar?).*
- **Kanaatkar olmak-aç gözlü olmamak**
- **Ayıp-kusur aramamak (Hucurat-12:** *Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır.*

Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz. O halde Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul edendir, çok esirgeyicidir.).

- **Dini şekle indirgememek,**
- **İlgili olmak,**
- **Dost olmak, düşmanlık yapmamak (Mümtahine-7-9:** *Allah, sadece sizi dininiz nedeniyle saldırmayan, inanmamış fakat size kin beslemeyen, din uğrunda sizinle savaşmayan ve sizi yurdunuzdan çıkarmayan kimselerle dost edinmenizi yasaklamaz.).*
- **Hakkını gözetmek, hakkını yedirmemek (Rum-38.** *O halde sen, akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Allah'ın rızasını isteyenler için bu, en iyisidir. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.* **Nisa-148:** *Allah, kötü söz söylenmesinden hoşlanmaz, Çok haksızlığa uğrayanlar başka.).*
- **Tövbe etmek (En'am-54:** *Sizden kim, bilmeyerek bir kötülük yapar, sonra ardından tövbe edip de kendini ıslah ederse, bilsin ki Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir.).* Bu ayetten de anlaşıldığı gibi Allah (veya ezeli-ebedi kuralları ile) gerek af etmeyi, gerekse şefaatte bulunmayı doğrudan yapmamakta ve tövbe aktivitesine bağlamış olmaktadır. Kişi, herhangi bir konuda yaptığı bir hatanın, olumsuzluğun bedelini, varsa başka bir mağdur kişiye değil, doğrudan Allah'a vereceğinden, şefaat de sadece Allah'a ait bir durum olmaktadır.

Karma mesajlı ayetler= Mesajlarda-ayetlerde Muhkem ve Müteşabih mesajlar birlikteliği

Kur'an mesajları içinde bir aktivite, eylem, davranış veya emir ile ilgili olanlarında 1) hem hedef/**amaç, temel ve tartışılmaz ilke, kural,** 2) hem de **araç** ve belirtilen **hedefe götürecek yöntem/vasıta/kısım** olmak üzere iki kısım bulunmaktadır. Dolayısıyla bazı ayetlerde sadece muhkem, bazı ayetlerde sadece müteşabih, bazı ayetlerde ise hem muhkem, hem de müteşabih mesajlar aynı ayette bir arada olabilmektedir. İşte bu **karma ayetlerin** çok iyi tanınıp hangi mesajın muhkem,

hangisinin de müteşabih özellikte olduğunu çok iyi belirlemek oldukça önemlidir.

Burada dikkat edilmesi gereken şey, amacın evrensel ve zaman üstü olduğu, bu amaca götürücü, ulaştırıcı, gerçekleştirici olan araçları ise insana ve yaşadığı toplum geleneklerine, bölgesel, iklimsel ve düşünsel farklılıklarına, dolayısıyla toplumdan topluma farklı olan yorumlara-içtihatlara göre farklı farklı, bazen bir, bazen de birden fazla olacaktır. Örneğin **(Maide-94:** *Ey iman edenler, haberiniz olsun ki, Allah sizi elleriniz ve mızraklarınızın erişeceği bolluk içinde bir avla sınayacak ki, görmediği halde kendisinden korkanlar meydana çıksın)* ayetinde Allah'ın bizlere mal servet bolluğu ile de sınav yapmakta olduğu mesajı ilahi düzen ile ilgili değişmez bir kural ve bilgi mesajı, yani muhkem bir mesajdır. Eller ve savaş/av malzemesi mızraklar gibi kazanç yolları ise birer araçtırlar. Zamanımızın teknolojik gelişmelerine göre kazanç araçlarımız zaman içinde sürekli bir değişim içindedirler. Yani av/savaş araçları yanında, eller yanında telefon, telgraf, faks, e-mail, internet, her mesleğe ait iş makineleri gibi araçlar da kazanç sağlama araçları olarak artık devrededir. Dolayısıyla eller ve mızrakların konumu müteşabih olmaktadır. Çünkü bu mesajlar, ilk Müslüman toplumun içinde bulunduğu sosyo-ekonomik şartlara yönelik mesajlardır. Eğer tek hedefe yönelen ve birden fazla olabilecek araçları tek bir araca indirgersek, bu defa tek olan araç da amaç-hedef gibi muhkemleştirilir, hükümleştirilir ve bir süre sonra da tabulaştırılabilir.

Yorumları farklı ve kaos nedeni olan bazı ayetler, Müslümanlığın ilk yıllarındaki toplum yaşamına uygun olup sosyal yaşama ve toplumun insanlar arası ilişkilerine hitap eden muhkem (amaç) ve müteşabih (hedefe götürücü araçlar) mesajlı karma ayetlerdir. Bunların Kur'an'da geçen en önemlilerinden ve toplumlarda kaosa yol açan ve benim tespit edebildiğim başlıcaları şunlardır:

o **Miras konusu:** Kur'an'da miras konusu ve **miras işleminin olması ana mesajdır,** evrensel ve zaman üstü olan bir işlemdir, bunun uygulanma ayrıntıları ise toplumdan topluma farklı olması gereken araç kurallardır, müteşabih kurallardır. Vazgeçilmez olan, mirasın mutlaka olmasıdır ve Kur'an'ın verdiği asgari ve değişmez olan mesaj budur. Devlet ve hukuk yasalarının bulunduğu zamanımızda, ayrıntılar artık devletin koyacağı kanunlar ile belirlenmektedir. Mirasın paylaşımında erkeğe fazla pay verilmesi. **(Nisa-11:** *Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe, kadının payının iki misli/miras vermenizi/ emreder.).* Bu kural 1400 yıl önce birkaç istisna hariç (Hz. Hatice gibi) kadının çalışmayıp, evinin masrafını sadece erkeğin karşıladığı toplum için geçerliydi. Yine birkaç kadınla evlenmek geleneksel bir uygulamaydı ve Müslümanlıktan önceleri kadına hiçbir miras hakkı da verilmiyordu. Yine o dönemde bir devlet ve resmi hukuk yoktu. Kur'an'ın bu ayeti ile hiç olmazsa kadına bir miktar miras payı verilmesi sağlanmış olmaktadır. Ancak çağımızda kadının da çalışma avantajını elde etmesi ile evi geçindirme yükü erkekten alınmış ve her ikisini ortak etmiştir. Bu nedenle artık mirasta eşit payın olması kaçınılmaz olmuştur. Zaten **Nisa-7 nci ayette** *(Ana-babanın ve yakınların bıraktıklarından erkeklere* ***bir pay*** *vardır; ana-babanın ve yakınların bıraktıklarından kadınlara da* ***bir pay*** *vardır.)* denilerek bu payın kadın ve erkek için birer olacağına değinilmiş ve eşitsizlik düzeltilmiştir.

o Erkeğin aile reisi, kadını koruyup kollaması ve geliri sağlayıcı olması nedeniyle bir derece farklı olması kuralı **(Bakara-228:** *Eğer kocalar barışmak isterlerse, bu durumda boşadıkları kadınları geri almaya daha fazla hak sahibidirler. Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi, kadınların da erkekler üzerinde belli hakları vardır. Ancak erkekler, kadınlara göre bir derece farklılığa/ayrıcalığa sahiptirler.* **Nisa-34:** *Erkekler, kadınların koruyup kollayıcılarıdırlar. Çünkü Allah insanların kimini kiminden farklı kılmıştır. Bir de erkekler kendi mallarından harcamakta/ve aile-*

nin geçimini sağlamakta/dırlar.). Bu kural da hem kadın, hem de erkeğin gelirinin olduğu ve eğitimlerinin de bulunduğu gelişmiş toplumlarda u**ygulanabilirliğini yitirmiştir.**

o **Borç işinin** mutlaka **şahitli yapılması** hüküm-amaç, yapılma yöntemleri ise birer araç özelliğindedir. **(Bakara-232:** *Erkeklerinizden iki de şahit bulundurun. Eğer iki erkek bulunamazsa rıza göstereceğiniz şahitlerden bir erkek ile -biri yanılırsa diğerinin ona hatırlatması için- iki kadın (olsun). Çağırıldıkları vakit şahitler gelmezlik etmesin. Büyük veya küçük, vadesine kadar hiçbir şeyi yazmaktan sakın üşenmeyin.* **Bakara-282:** *Ey iman edenler! Belirlenmiş bir süre için birbirinize borçlandığınız vakit onu yazın. Bir kâtip onu aranızda adaletle yazsın. Hiçbir kâtip Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan geri durmasın;"her şeyi olduğu gibi" yazsın. Üzerinde hak olan kimse (borçlu) da yazdırsın, Rabbinden korksun ve borcunu asla eksik yazdırmasın)* ayetinde belirtildiği gibi bir erkeğin yanına 2 kadının şahit olması kuralı, erkeğin kaba kuvvetinin tek bir kadını sindireceği gerçeği nedeniyle kadını koruyup kollamakta ve 2 kadın şahitliği prensibi ile şahitlik işlemine katmaktadır. Halbuki, önceleri değil 2 kadını, çok sayıda da olsa kadınların şahitliği söz konusu bile değildi.

o **Boşanma** konusu: Kur'an'da evrensel bir mesaj olarak boşanmanın kadın ve erkek için doğal bir durum olduğu muhkem mesaj olarak belirtilmiştir **(Bakara-229:** *Boşama iki kezdir. Bunun ardından ya iyilikle tutmak veya güzelce serbest bırakmak gerekir).* Ancak boşanma usul ve şekilleri müteşabih özelliktedir ve hem zaman içinde, hem de toplumdan topluma göre farklı olmak üzere değişken olacaktır ve her toplum kendi boşanma kurallarını kanunlar ile belirleyecektir. Müslümanlığın ilk çekirdek toplumu olan Sahabiler için Kur'an'da önerilen kurallar evrensel ve zaman üstü değildirler, hitap ettikleri toplum ile sınırlıdırlar.

o Allah'ın olan ve Dünya malı durumundaki her **mal ve servetin insanlar arasında ve adaletle dağıtılması gerektiği (Haşr-7:** *Allah'ın peygamberine diğer memleketlerden zalımetsizce,*

gönülden aktarılan nimetler Allah'a, peygamberine, onun yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmış kimselere verilir; yalnızca içinizden zenginler arasında dolaşan bir servet olmasın diye.). İşte bu dağıtımın nasıl yapılacağı toplumdan topluma göre kanunlarla belirlenir.

o **Zina edenin kırbaçlanması (Nur-24:** *Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüz darbe/sopa vurun; Allah'a ve ahret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dininde (hükümlerini uygularken) onlara acıyacağınız tutmasın. Müminlerden bir grup da onlara uygulanan cezaya şahit olsun.).* Bu ayetin hitap ettiği toplum yapısında aşiret tipi sosyal bir yapılaşma, dolayısıyla da bir devlet düzeni, belirlenmiş kanunlar ve ceza olarak hapsetme yöntemi yoktu. Bu nedenle ayet ile önerilen ceza, zina eden kişi veya kişilerin toplumda bilinmesi ve duygusal olarak etkilenip, utanıp vazgeçmelerini sağlamak temel amacını taşımaktadır. Zamanımızda ise zina eden için kişinin vücuduna zarar verici böylesi bir ceza değil de toplumdan topluma farklı olmak üzere ve caydırıcı etkili Devlet kanunları ve yasal kurallar artık söz konusu olmalıdır. Bu kuralların da temel amacının zina eden kişileri (kadın veya erkek) caydırıcı bir etki göstermeleri ve toplum tarafından bilinmeleridir. Ancak zina eden kadının itham edilmesi için 4 şahit kuralı bulunurken, böylesi önemli bir itham kuralı erkek için Kur'an'da önerilmemektedir.

o **Kurban kesme** sadece Hac ibadeti sırasında ve başkasına katkı sağlama amacında olması gerekirken, hac yapmakta olanlar dışında genelleştirilmiş olması da zamanımız şartlarına göre tartışmaya açılmalı ve **yoksula yardım etme bayramı** olması ön planda olmalıdır. Bu konuda Kur'an'da bulduğum başlıca ayetler şunlar olmuş ve bu ayetlere göre kurban kesme konusu sadece Hac ibadeti için emir mesaj olarak gelmiş olmaktadır **(Hac-27:** *Bütün insanlar içinde haccı ilan et ki, gerek yaya olarak ve gerek uzak yoldan incelmiş develer üzerinde sana gelsinler.* **28:** *Kendilerine ait bir takım menfaatlere şahit olsun-*

lar; Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanları kurban ederken Allah'ın adını ansınlar; siz de onlardan yiyin, yoksulu ve fakiri doyurun. **29:** *Sonra kirlerini atsınlar/temizlenecek yerlerini temizlesinler, adaklarını/sözlerini yerine getirsinler ve o Beyt-i Atik'i - Kâbe'yi tavaf etsinler.* **Hac-33-34:** *Kendilerine rızık olarak verdiğimiz hayvanlardan Allah adına kurban etmeleri için, Kabe'ye gelen her millete kurban ibadetini gerekli gördük. Hepinizin Allah'ı tektir. O halde hepiniz Allah'a teslim olun.* **Maide-97:** *Allah Kabe'yi, o Beyt-i Haram'ı/saygıya layık evi insanlar için hayat kaynağı yaptı, o haram ayı, boyunları bağsı ve bağlı/çiçek taçlı veya taçsız kurbanları da.* **Bakara-196:** *Hac ve Umreyi Allah için tamamlayın. Şayet engellenirseniz, kolayınıza giden kurbanlarınızı kesmekle yetinin. Kurban işlemi tamamlanıncaya kadar saçlarınızı kesmeyin.... Kurban kesmeyenler, hac başladığı günlerde üç gün, memleketine dönünce de yedi gün, toplam 10 gün oruç tutsun.* **Fetih-25:** *Ortak koşucu Araplar, sizi Mescid-i Haram'ı ziyaretten ve hazırladığınız kurbanları yerine getirmekten alıkoyanlardır.).*

Burak Özdemir kitabında konuya şu cümlelerle yaklaşmıştır: *"Yoksula bir şeyler vermek amel, yoksula en çok ihtiyacı olan şeyi vermek işte bu da Salih ameldir. Bunun için ona neye daha çok ihtiyacı olduğunu, onun için neler yapabileceğini sormak gerekir. Onun için, kişiye en hayırlı olacak şeyi araştırmak ve bulmak bir görev olmalıdır. Bir büyükbaş hayvana ödenecek miktarla, yoksul bir ailenin çalışkan çocuğuna üniversitenin kapısı açılabilir. Birkaç akşam evde pişecek kavurma mı? Yoksa evde azimle, mutlulukla ders çalışan bir öğrencinin olması mı? Yoksulluğun en çok vurduğu insanlar anne-babalardır. Bunlar oturdukları ev başlarına dökülmek üzeredir, suları akmıyordur, yolları çamur içindedir, umurlarında değildir. Çocuğunu okula gönderemediği için ağlıyordur onlar."* (37). Yine "Bolluk, çokluk" anlamında olan Kevser suresinin 2 nci ayetine baktığımızda, bu ayette geçen "nhar" kelimesi maalesef asırlardır kurban kesme şeklinde tercüme edilmiştir. Bu ayet, M. Sağ'ın mealinde şu şekilde yer almaktadır **(Kevser-2:** *Şimdi sen, tüm bu iyiliklere ve sana verilen bu bollukla-*

ra karşılık Allah'a salat et/gayret et, çabala ve kendini kurban edecek kadar kendini Allah'a ada/kurban et/bir fedakarlıkta bulun/O'na yönel.) (14). Kurban etme kelimesi, esasen kişinin çok sevdiği bir şeyden Allah için vazgeçmesi demektir diye düşünüyorum. Buna göre de bir hayvan kesmek, kişinin vazgeçemeyeceği bir şeyi feda etmesi olmamakta ve kişinin kendini tamin edeceği bir gösterişten ibaret olmaktadır. Zaten Hz. İbrahim'e de ilk rüyasında çok sevdiği oğlunu feda etmesi, ikinci rüyada ise Hz. İbrahim'in yine çok sevdiği tek koçunu kurban etmesi ilhamı verilmiştir (97).

o **Hırsızlıkta el kesme olamaz:** Beyinde olan sürekli bir denetleme, düzenleme ve kontrol mekanizmalarındaki amaç, hata yapanı, ona zarar vermeden yaptığı hatadan caydırmak ve çalışma ekibine tekrar kazandırmaktır. Aynı şekilde istemeden insan öldürmeyi bile bir bedele bağlayan veya affetmeyi öneren ve insan öldürmenin tüm insanları öldürmüş kadar çok ağır bir suç olarak bildiren ilahi görüşün, sadece hırsızlığı cezalandırma ile ilgili olan önerisini, yine insana verdiği değer paralelinde değerlendirmek daha doğru olacaktır. **(Maide-38:** *Hırsızlık eden erkek ve hırsızlık eden kadın, suçları sabitleşince, yaptıklarının karşılığı olarak ellerini kesin/hırsızlıktan engelleyin.)* ayetindeki "ellerini kesin" deyimini, insana verilen değer ve dinin insanları doğru yol olan Allah yandaşlığına yönlendirmesi ve evrenselliği prensipleri ışığında değerlendirecek olursak, şu şekilde yorumlayabiliriz:

Elleri kesme deyimini, **"ellerini engelleyin, uzaklaştırın, alıkoyun"** anlamında kabul etmeli ve tövbe edinceye kadar ve yapılan hırsızlığın özelliğine göre belirli bir süre kişiyi, tekrar hırsızlık yapmamak ve belki caydırıcı bir ceza olur diye başka bir iş yapamayacak şekilde göz hapsine almak veya hapsetmektir. Böylece kişinin elleri hırsızlık yapmaktan kesilmiş/engellenmiş olacaktır. Kesme kelimesini engelleme/alıkoyma/bir işten uzak tutma anlamlarında olmak üzere **"koşan şu grubun önünü kesin", "bak gidiyor, şunun önünü**

kesiver" "Şunun sesini-konuşmasını kesin" ifadelerinde bizler de bol bol kullanmaktayız. Çünkü elleri kesmek demek, insanı yapabileceği ve varsa ailesini geçindireceği başka bir işten saf dışı bırakmak, hayatını geri dönmemecesine tamamen karartmak demek olacaktır. Böylesi bir ceza ise, af kapsamına giren insan öldürme suçundan bile çok çok daha ağır bir suç olmuş olacaktır.

Yukarıdaki Maide-38 nci ayetten hemen sonra gelen 39 ncu ayetteki mesaj, zaten hırsıza verilecek cezanın kalıcı değil, caydırıcı özellikte olması gerektiğini, çünkü tövbe edip dürüstlük yolunu seçerse, tövbesinin çok affedici-Gaffar olan Allah tarafından kabul edileceğini açıklamaktadır **(Maide-39:** *Böyle iken her kim de yaptığı suçun/kötülüğün ardından tövbe edip dürüstlüğe dönerse, Allah elbette tövbesini kabul eder, çünkü gerçekten Allah, bağışlayan ve merhamet edendir.* **Taha-82:** *Ben tövbe eden, iman edip yararlı işler yapan, sonra da doğru giden kimse için çok bağışlayıcıyım, Gaffar'ım.* **Ahzab-24:** *Çünkü Allah doğrulara, doğrulukları karşılığı mükafat verecek, münafıklara/ ikiyüzlülere/ doğru olmayanlara da dilerse azap edecek veya belki tövbe nasip edecek. Şüphe yok ki Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir.).* Hırsızlık yapanın tövbe etmesi üzerine affedilmesi demek, ellerinin yine eskisi gibi sağlam kalması ve dürüst bir kişi olarak yaşantısına kaldığı yerden devam etmesi demek olmalıdır.

Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk bu konuda şunları söylemektedir: *"Yerine konması her zaman ve bazen kolaylıkla mümkün olan bir çalıntı mal için, yerine konması asla mümkün olmayan insan organının kesilip atılmasını Kur'an'a ve teşrii mantığa yakıştırmak, zorlamakla bile mümkün olmayacak kadar büyük bir saptırmadır."* (20, 47).

Dolayısıyla herhangi bir suçtan dolayı, bir kişiye ceza verilmeden önce, din ve Kur'an'ın daima insanın önemli bir varlık olduğunu gözeten prensipleri göz önünde bulundurulmalı ve durumun daha hafif başka yöntemlerle düzeltilip düzeltilemeyeceği mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

o **Şehvet nefsinin olumsuz kullanılmaması:** Kadınların ve erkeklerin gözlerini, bakışlarını cinsel olumsuzluklardan esirgesinler, cinsel organlarını da korusunlar diyerek her iki cinse aynı uyarıyı yaparken, kadınların ayrıca göğüslerindeki ziynetlerini ve şehvet organları olan memelerini örtmeleri muhkem bir mesaj olarak, bunun ne ile ve nasıl sağlanacağı olan araç kısmı ise müteşabih bir mesaj olarak Nur, Ahzab ve A'raf surelerinde açıklanmıştır.

Bu örneklerden de anlaşıldığı gibi her toplumun aile yapısına, kadın ve erkeğin toplumsal konum ve katkılarına, dolayısıyla toplumların farklı olan gelişmişlik düzeylerine göre Kur'an mesajlarının yorumları da farklı olmalıdır. **Kur'an** bu müteşabih ayetleri ve mesajları sayesinde **dinamik** bir özellikte olan bir kitaptır. İşte bu dinamikliği sayesinde de her ırka, cinse, topluma, kıyafete, farklı zamanlarda ve farklı dünya bölgelerinde yaşayan insanlara hitap eden ve kucaklayan bir özelliktedir. Ve bu dinamik özellikleriyle de Allah gibi sürekli bir oluş ve aktivite, gelişme sağlayıcılığı vardır. Müteşabih ayetleri bu geniş yelpazeli dinamik özellikleriyle değil de sadece belli bir ırka, zamana, bölgeye, cinse, belirli bir kıyafetteki, görünümdeki veya tanımlayıcı bir işareti kullanan bir gruba sıkıştırmak ve bunlara göre yorumlamak Kur'an'ın evrenselliğini ve dinamikliğini engellemek ve onu sınırlamak demektir. Yine **Kur'an,** sürekli okunması ve ayetlerinde verilen mesajlar üzerinde düşünmeyi öneren bir kitap olduğu halde, okunması zamanla salat/namaz gibi aptes kuralına, kadınlar için örtünme mecburiyetine bağlanmış, dokunulması ve okunması **ancak** belirli kişilere **sınırlandırılmış** ve süslü püslü bohçalara sarılıp rafa kaldırılan veya duvara asılan, mezarlıklarda okunan hatta insanları çarpan bir kitap konumuna sokulmuştur. Böylece de bilerek veya bilmeyerek halkın okuyup anlamasından uzaklaşmış olan bir kitap olmuştur. Dolayısıyla asırlardır Kur'an'ı bu hale getiren kişiler, Kur'an'ı gasp eden ve başkalarının anlamasını engelleyen kişiler konumunda olmuşlardır.

Kur'an'da özellikle muhkem, çok seyrek olarak da müteşabih ayetlerle verilen mesajlarla değinilen konunun sadece ne olduğu söylenmekte, nasıl ve nedeni açıklanmamakta, çekirdek kelime verilmektedir. Ayrıntılara girmeden ve ayrıntıları insanların zaman ve zemine göre sürekli değişme özelliğinde olan toplumsal alışkanlıklarına, geleneklerine, özgür iradeleri ve akıllarına bırakılmaktadır. Seyrek olan birkaç müteşabih ayette verilen ayrıntılar ise Kur'an'ın vahiy edildiği zamana ve toplumun anlayış kapasitesine göre ana hatları ile ve/veya yaşam örneklerine, eşyalarına, kullanılan aletlere göre benzetmeler, örneklendirmeler yapılarak verilmiştir. Örneğin Kur'an'da mahşer gününde insanların hesaplarının adaletli bir terazi ile yapılacağının, cennetin hizmetçili muazzam bir bahçe, cehennemin ise ateşler yanan, zebanili bir yer olduğunun simgelenmesi gibi.

Tevrat ve İncil'de Bulabildiğim Muhkem Özellikli Mesajlar

Tevrat'taki ve İncil'deki bazı muhkem mesajlar da oldukça benzerdirler:

Tevrat'takiler (toplam 71): **(Tekvin Bap-9/4:** *Eti, onun canı olan kanı ile yemeyeceksiniz.* **Çıkış Bap 20/12-17:** *Babana ve anana hürmet et. Katletmeyeceksin. Zina etmeyeceksin. Komşuna karşı yalan şahadet etmeyeceksin. Komşunun evine tamalı etmeyeceksin.* **Bap 22/22:** *Hiçbir dul kadını ve öksüzü incitmeyeceksiniz. 25: Fakire ödünç para verirsen, onun üzerine faiz koymayacaksın. 31: kırda parçalanmış et yemeyeceksiniz.* **Bap-23/1-5:** *Yalan haber taşımayacaksın, haksız şahit olmak için kötüye el vermeyeceksin. Kötülük için çokluğun peşinde olmayacaksın ve bir davada adaleti bozmak için çokluğun ardınca saparak söylemeyeceksin. Eğer düşmanın kaybolan öküzüne, yahut eşeğine rastlarsan, mutlaka onu kendisine geri getireceksin. Eğer senden nefret edenin eşeğini, yükü altında çökmüş görürsen, onu haline bırakmaktan çekineceksin, kendisi ile beraber mutlaka onu kurtaracaksın. 8: Ve rüşvet almayacaksın, çünkü rüş-*

vet, görenlerin gözlerini kör eder ve salihlerin sözlerini döndürür. **Levililer Bap-7/23:** *Hiçbir yağ, öküz, yahut koyun, yahut keçi yağı yemeyeceksiniz. Hayvan yağını başka her iş için kullanabilir, fakat onu hiç yemeyeceksiniz.* **Bap-11 ve Tensiye Bap-14:** *Hayvanlardan deve, tavşan, kaya porsuğu, domuz, denizlerde ve ırmaklarda kanatsız ve pulsuz olanlar, kartal, tavşancıl, kara kuş, çaylak, şahin, karga, deve kuşu, bulu, kukuma, atmaca, baykuş, karabatak, kuğu, saka kuşu, akbaba, leylek, balıkçıl, hüdhüd, yarasa, dört ayak üzerinde yürüyen kanatlı haşaratlar, yer üzerinde sürünenlerden gelincik, fare, çekirge, kertenkele, çok ayağı olanları yemeyeceksiniz.* **Bap-15/18:** *Ve bir adam kadınla yatar ve ona yaklaşırsa, ikisi de su ile yıkanacaklar.* **19:** *Ve bir kadının akıntısı kan olursa yedi gün murdarlığında kalacak/erkek cinsel yaklaşımda olmayacak.* **Bap-18'de....** *Cinsel yaklaşımın yasak olduğu akrabalar sıralanmış...* **Bap 19/4:** *Putlara dönmeyin ve kendiniz için dökme ilahlar yapmayın.* **11-12:** *Çalmayacaksınız ve hile ile davranmayacaksınız ve birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. Ve benim ismimle yalan yere and etmeyeceksiniz.* **13:** *Komşuna gadretmeyeceksin ve onu soymayacaksın.* **14:** *Sağıra lanet etmeyeceksin ve körün önüne tökez koymayacaksın.* **15:** *Hükümde haksızlık etmeyeceksin.* **18:** *Öç almayacaksın.* **26:** *Sihirbazlık ve müneccimlik etmeyeceksin.* **31:** *Cincilere ve bakıcılara dönmeyin.* **32:** *Ak saçlının önünde ayağa kalkacaksın ve kocamış olana hürmet edeceksin.* **35:** *Hükümde, uzunluk, tartı, miktar ölçülerinde haksızlık etmeyeceksiniz.* **Bap 20:** *Her türlü zina ve eşcinsellikte her iki taraf için ölüm istenmektedir.* **Bap 25/35:** *Ve eğer kardeşin fakir düşer ve senin yanında zayıf olursa, ona yardım edeceksin.* **Bap 26/1:** *Kendiniz için oyma put ve dikili taş dikmeyeceksiniz ve önünde secde etmek için memleketinizde resimli taş kurmayacaksınız.* **Sayılar Bap-27:** *Miras mesajı ve yöntemleri verilmiştir....* **Tensiye Bap-24/16:** *Oğullar için babalar öldürülmeyecek ve babalar için oğullar öldürülmeyecektir. Herkes kendi suçu için öldürülecektir.* **Süleyman'ın Meselleri Bap 28/10:** *Kim doğruları kötü yola saptırırsa, çukuruna kendi düşer.* **İşaya Bap-1/16:** *Yıkanın, temizlenin, gözümün önünden işlerinizin kötülüğünü atın, kötülük*

etmekten vazgeçin, iyilik etmeği öğrenin, adaleti arayın, ezilmiş olana doğruluk edin, öksüzün hakkını koruyun, dul kadının davasına bakın. **Süleyman'ın Meselleri Bap 17/5:** *Fakirle istiıza eden, onu Yaratanı hor görür. Ve felakete sevinen suçsuz tutulmaz.* **Tevrat Yeremya Bap-17/10:** *Ben Rab, herkese yollarına göre, işlerinin semerisine göre vermek için yüreği eşelerim, gönlü denerim.* **Tevrat İşaya Bap 29/6:** *Orduların Rabbi tarafından gök gürlemesi ile ve zelzele ile ve büyük gürültü ile, kasırga ile ve sağanakla ve yiyip bitiren ateş alevi ile imtihan/yoklama olacak.* **Süleyman'ın Meselleri Bap-18/9:** *İşinde gevşeklik eden adam da, israf edenin kardeşidir.* **Samuel-Bab: 2/6:** *Rab öldürür ve diriltir. Ölüler diyarına indirir ve çıkarır.* **(Tevrat 1. Krallar Bap 3/14:** *Ve kanunlarımı ve emirlerimi tutmak için baban Davud'un yürüdüğü gibi sen de yollarımda yürürsen, o zaman ömrünü uzatırım.* **Vaiz Bap 7/15:** *Salih adam var ki salahında yok oluyor ve kötü adam var ki kötülüğünde ömrünü uzatıyor. Pek çok salih olma ve kendini çok hikmetli etme, niçin kendini helak edesin? Pek çok kötü olma ve akılsız olma, niçin kendi vaktinden evvel ölesin?* **Yeremya Bap-18/7-10:** *Bir milleti veya bir ülkeyi kökünden sökmek ve yıkıp yok etmek için ondan ötürü söylediğim anda, hakkında söylediğim millet kötülüğünden dönerse, ona yapmayı düşündüğüm beladan nadim olurum/vazgeçerim. Ve bir milleti veya bir ülkeyi bina etmek ve onu dikmek için ondan ötürü söylediğim anda, sözümü dinlememek için gözümde kötü olanı yaparsa, ona iyilik etmek için dediğim iyilikten nadim olurum/vazgeçerim.* **Tevrat 2 nci Tarihler Bap 1/11:** *Ve Allah Süleyman'a dedi: Mademki yüreğinde bu vardı ve sen zenginlik, mal ve şeref ve senden nefret edenlerin canını istemedin, ne de uzun ömür istedin, ancak seni üzerine kral ettiğim kavmime hükmedesin diye kendin için hikmet ve bilgi istedin. Hikmet ve bilgi sana verildi..* **Vaiz Bap 2/26:** *Çünkü Allah hikmeti ve bilgiyi ve sevinci, kendi önünde iyi olan adama verir Fakat iyi olana versin diye, toplamak ve yığmak zahmetini ise suç işleyene verir.* **Vaiz Bap 12/1,2:** *Kötü günler gelmeden ve "onlardan zevk almıyorum" diyeceğin yıllar yaklaşmadan, güneş ve ışık, ay ve yıldızlar kararmadan ve yağmurdan*

sonra bulutlar geri dönmeden, gençliğinin günlerinde seni Yaratanı hatırla. **Mezmur 139/2-4:** *Düşüncemi uzaktan anlarsın. Çünkü dilimde söz yokken işte ya Rab, Sen onu tamamen bilirsin.* **Tevrat II. Samuel Bap 12/20:** *Ve Favud yerden kalktı ve yıkanıp yağ sürüdü ve esvabını değiştirdi ve Rab'bin evine girip secde kıldı.* **Nhemya Bap 8/6:** *ve bütün kavim ellerini kaldırarak; amin, amin diye cevap verdiler ve baş eğdiler ve yere kapanıp Rab'be secde kıldılar.* **(Tevrat Süleyman'ın Meselleri Bap 17/13:** *Kim iyiliği şerle öderse, şer onun evinden ayrılmaz.* **19:** *Günahı seven, kavga sever.* **Tevrat İşaya Bap 58/6:** *Kötülük zincirlerini açmak, boyunduruk bağlarını çözmek ve ezilmiş olanları hür olarak koyuvermek ve her boyunduruğu kırmak, Benim seçtiğim oruç bu değil mi?* **Vaiz Bap 3/18-20:** *Bu iş Allah Adem oğullarını denesin ve kendilerinin ancak hayvan olduklarını görsünler diyedir. Çünkü Âdemoğullarının başına gelen, hayvanların başına da geliyor ve başlarına gelen şey birdir. Bu nasıl ölüyorsa, öteki de öyle ölüyor. Hepsinin bir soluğu var ve insanın hayvana üstünlüğü yoktur. Çünkü hepsi boş. Hepsi bir yere gidiyorlar, hepsi topraktandır ve hepsi yine toprağa dönüyorlar.* **Süleyman'ın Meselleri Bap-21/2:** *İnsanın her yolu kendi gözünde doğrudur. Fakat yürekleri tartan Rabdir.* **İşaya Bap 5/21:** *Kendi gözlerinde hikmetli olanların ve kendilerini Dirayetli görenlerin vay başına! II.Tarihler Bap 15/2: Siz Rab ile beraber oldukça O sizinle beraberdir ve siz O'nu ararsanız, kendisini size buldurur, fakat siz O'nu bırakırsanız sizi bırakır.* **Matta Bap-7/7:** *Dileyin, size verilecektir, arayın, bulacaksınız, kapıyı çalın, size açılacaktır.* **Süleyman'ın Meselleri Bap 11/25:** *Cömert olan can semiz olur ve sulayan, kendisi de sulanır.* **(Vaiz Bap 10/8:** *Çukur kazan, içine düşer ve duvarda gedik açanı yılan sokar.* ***Süleyman'ın Meselleri Bap 19/17:*** *Fakire acıyan Rab'be ödünç/borç verir. Ve Rab karşılığını ona öder.* **Süleyman'ın Meselleri Bap 13/11:** *Batıl yolla kazanılan mal azaltır. Fakat elle toplayan çoğaltır.* **Bap 20/17:** *Hile ekmeği insana tatlıdır. Fakat sonra ağzı çakıl dolar.* **Süleyman'ın Meselleri Bap-20/1:** *Şarap müstehzidir, içki gürültücüdür. Ve kim onunla sendelerse, hikmetli değildir.)* (5).

İncil'dekiler (toplam 41): **(Matta-5/1-9:**...*Ne mutlu yumuşak huylu olanlara. Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar. Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara. Çünkü onlar doyurulacaklar. Ne mutlu merhametli olanlara. Çünkü onlar merhamet bulacaklar. Ne mutlu yüreği temiz olanlara. Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler. Ne mutlu barışı sağlayanlara. Çünkü onlara Tanrı oğulları/Tanrı'nın makbul kulları denecek.* **Matta-5/33-35:** *Hiç ant içmeyin. Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır, ne yer üzerine, çünkü orası O'nun ayak taburesidir.* **Matta-5/37:** *Evet'iniz evet, Hayır'ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytandandır.* **Matta-5/39:**..*kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana, öbür yanağınızı da çevirin.* **Matta-5/43-46:** *Düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. Çünkü O, güneşini hem kötülerin, hem de iyilerin üzerine doğdurur, yağmurunu hem doğruların, hem eğrilerin üzerine yağdırır. Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur?.* **Matta-6/1-3:** *Doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Bu nedenle birisine sadaka verirken, bunu borazan çaldırarak ilan etmeyin. İkiyüzlüler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. ...Siz sadaka verirken, sol eliniz, sağ elinizin ne yaptığını bilmesin.* **Matta-6/5-6:** *Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alırlar...Ama siz dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekilip kapıyı örtün ve gizlide olan Baba'nıza dua edin. İnsanlara değil, gizlide olan Baba'nıza oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Baba'nız sizi ödüllendirir.* **Matta 6/19-24:** *Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya kulluk edemezsiniz. Matta-7/1-2: Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. Çünkü nasıl yargılarsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız.* **Matta-7/7-8:** *Dileyin, size verilecek, arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır.*

Matta-13/23: *İyi toprağa ekilen tohum, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat.* **Matta-15/10-11:** *Ağızdan giren şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten ağızdan çıkandır.* **Matta Bap-19/16:** *Katletmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan şahadet etmeyeceksin, babana ve anana hürmet edeceksin ve komşunu kendin gibi seveceksin.* **Matta Bap-45:** *O, güneşi kötülerin ve iyilerin üzerine doğurur ve salih olanlar ile olmayanlar üzerine yağmur yağdırır.* **Markos Bap-1/35:** *Sabahleyin gün doğmadan çok evvel İsa kalktı, çıkıp ıssız bir yere gitti, orada dua etti.* **Markos Bap 133/35:** *İmdi, uyanık durun. Çünkü ev sahibi (Allah) ne vakit gelecek, akşamleyin mi, gece yarısında mı, horoz öttüğü zaman mı, sabahleyin mi, bilmezsiniz. Yoksa apansız gelip sizi uykuda bulur.* **İncil Matta Bap-6/16:** *Ve oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın, zira onlar oruç tuttuklarını insanlar görsünler diye suratlarını asarlar.* **İncil Matta Bap-13/ 37:** *Ve İsa cevap verip dedi: İyi tohumu eken insanoğludur, tarla ise dünyadır.* **Matta Bap-10/16:** *...yılanlar gibi akıllı ve güvercinler gibi saf olun)* (10).

Budizm'de muhkem olarak tanımlanan 8 aşamalı bir yol bulunmaktadır: *(Doğru düşünmek, doğru inanç, doğru konuşmak, doğru davranmak-yaşamak, geçimini doğru yoldan sağlamak, doğru çaba harcamak, doğru meditasyon ve Tanrı'ya doğru kulluk etmek)* (48, 49).

İbadet, ahlaki, davranışsal ve şekilsel tüm muhkem mesajlara uymaktır.

Yukarıda da görüldüğü gibi muhkem mesajların bir kısmı uhrevi-ilahi düzen ile ilgili ve gaybe inanmaya yönelik olma yanında, çoğu ise kişisel ve toplumsal arınmaya, çok az bir kısmı da bedensel korunmaya ve ekonomik işleyişlere yöneliktir. Diğer bir ifade ile Allah'a yakınlaştırıcı yola veya şeytan yandaşlığından uzaklaşmamız sırasında yararlandığımız maddi ve görünmeyen destekler yanında özellikle bizim de yönlendirici etki yapan davranışlarımız da söz konusudur.

Örneğin bizleri **Allah'a yakınlaştıracak yola yönlendirmede** olumlu etkili, diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza olumlu enerji puanı sağlayacak başlıca **davranışlarımıza** ait başlıca kurallar yukarıda belirtmiş olduğumuz **Kur'an'ın** değişmez, evrensel, zaman üstü her biri müminliği sağlayıcı birer ibadet özelliğindeki **muhkem mesajlarıdır.** Bu mesajlar yorumlanmaya gerek göstermeyen ve tartışmasız kabul edilen Allah kaynaklı emirlerdir, evrensel ve zaman üstü mesajlardır, ilkelerdir. Bu muhkem mesajlardan özellikle **Allah'a inanma ve Allah'ın yarattıklarına katkı sağlama** durumunda olanlar, **şekilsel ibadetlerden daha ön planda** olan mesajlardır **(Maide-68:** *İnanalar, Yahudiler, Sabiler ve Hıristiyanlardan Allah'a ve ahıret gününe inanan ve iyi işler yapanlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.* **Bakara-112:** *Hayır, kim işini güzel yaparak özünü Allah'a teslim ederse, onun mükafatı Rabbi'nin yanındadır.* **Hud-23:** *İnanıp iyi işler yapan ve Rab'lerine gönülden boyun eğenlere gelince, işte onlar cennet halkıdır.).* Sadece namaz rekatları, oruç ve hac gibi şekilsel ibadetlerin yeterli olmadığı Bakara-117'de vurgulanmıştır **(Bakara-117:** *Yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz iyilik değildir. Asıl iyilik..... inancın şartları, yardım etme sayılır ve sonra salat/namaz ve zekat gelir.).* Şekilsel ibadetlere öncelik verme ve önemseme, zamanla kişide "Allah'ın istediği ibadetleri nasılsa en iyi şekilde yerine getiriyorum, Allah herhalde artık bana cenneti sağlar." yargısına götürür ve bu düşünce hali, diğer muhkem emirleri ikinci plana attırabilir. Şu anda Müslüman toplumunda çoğunluğun böylesi bir yanılgı içinde olduğunu görüyorum.

Hz. Muhammed bir hadisinde *"İnsanların en hayırlısı, başkalarına hayrı dokunandır"* diyerek bu konuyu pekiştirmiştir.

Hz. Muhammed de veda hutbesi ile Kur'an'daki muhkem-evrensel ve zaman üstü mesajlardan önemli gördüğü bazılarına tekrar değinmek gereğini duymuştur. **Veda hutbesinde** değinilen bazı ana ve muhkem özellikli mesajlar şunlar olmuştur:

- *"Cahiliye devrinde güdülen kan davaları tamamen kaldırılmıştır."* (Halen kan davası gütmekte olan, insan öldürmeyi, tüm insanlığı öldürme ile bir tutma gelişmişliğini uygulayamayan, dolayısıyla özde değil sözde Müslümanlara ithaf olunur !)

- *"Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvadadır."* (Müslümanlığı Arap toplumuna sıkıştırmak isteyenlere ve Araplaştırmak peşinde olanlara ithaf olunur !!)

- *"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız."* (salât aktivitelerini başkasına gösteriş için yerine getiren ve karşılama törenlerinde kurban kesen Müslümanlara ithaf olunur !)

- *"Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı haksız yere öldürmeyeceksiniz."* (Savaş çığırtkanlarına, namus davası güdenlere ve masumlara kıyanlara ithaf olunur !)

- *"Zina etmeyeceksiniz."*(Gayri resmi birlikte karı-koca olanlara ve şehvetleri akıllarından önde olanlara ithaf olunur !)

- *"Hırsızlık yapmayacaksınız."* (Devlet veya kişiyi soyan, rüşvet alan, yolsuzluk yapan, eksik iş veya malzeme ile kazanç sağladığını zanneden dünyaperest zavallılara ithaf olunur !)

Yukarıda sıraladığımız muhkem mesajların hepsi (77 adet) dinin temel ve uyulması ile olumlu puan kazandırıp Allah'a yakınlaştırıcı amaç/hedef mesajlarıdır. Allah'ın tamamlamış olduğu din demek de bu muhkem mesajların hepsinin Kur'an'da bir arada yer almış olmasıdır. **Ali İmran-132'de** *(Allah'a ve elçisine itaat edin ki merhamet olunasınız)* diyerek Peygamber'in getirdiği Kur'an mesajlarına ve tabii ki muhkem mesajlara uymamız emredilmektedir. Böylece saymış olduğumuz toplam 77 olan tüm **muhkem mesajların her biri de** uyulması farz olan **birer ibadet, dünya okulundan mezun olabilmemiz için olumlu not almamız gerekli olan ve toplamı 5+77 olan birer ders** olmaktadırlar. Bu mesajların her biri temelde birer ilkedir aynı zamanda. Sayın Ahmet Tekin'in

ifade ettiği gibi *"Muhkem ayetler, bir binanın kolonları ve kirişleri gibidirler"*). (36)

İbadet olarak aldığımız ve Müslümanlığın şartları veya **İslam'ın şartları** diye asırlarca belirtilen "namaz kılmak, hacca gitmek, zekât vermek, oruç tutmak ve kelime-i şahadet getirmek" ise muhkem mesajlar içinde sadece birer madde altında topladığımız ve 77 ibadet içinde olan kurallardır. Kur'an'da istenen, salat aktivitelerinin 4 ünü bir arada eksiksiz yerine getirmek iken, İslam'ın şartlarından biri olarak istenen ve asırlardır camilerde, mescitlerde hatta evlerde uygulanan maalesef sadece aptes almak ve namaz rekatlarını kılmak olmaktadır. Şartlarda hac ve zekât ibadetleri fakire-yoksula yardım için **birer araçtırlar.** İmanın şartları Allah'a, Meleklere, Peygamberlere, Kitaplara ve Ahret gününe iman etme gibi temel 5 gaybe iman şeklinde olmalıydı. Hatta bu beş temel mesaja Kur'an'ın ilk emri olan "Oku ve yaz" emri ile sembolize edilen öğren, ilim yap emri de eklenmeliydi. Her biri diğer muhkem mesajlar gibi sadece birer ibadet olan namaz, oruç, hac ve zekat İslam'ın şartları olarak eklenmemeliydi. Yine "Hayr ve şerrin Allah'tan olduğu" ifadesi de insanları atalete ve karşılaşacağı olumsuzluklardan Allah'ı sorumlu tutma yanılgısına götürücü yanlış bir ekleme olmuştur. Çünkü hiçbir şer veya hayr doğrudan Allah'tan değil, önce insandan kaynaklanır. Bu kurallara baktığımızda hepsinin bedensel sağlıklığa ve maddi güce dayandıklarını görürüz. Dolayısıyla **Müslümanlıkta yapılan en büyük hatalardan biri**, dini ibadetin çoğunlukla namaz kılma, oruç tutma, hacca gitme ve zekât verme olarak görülmesi ve zamanla da bu ibadetlerin araç olmaktan çıkarılıp amaç haline getirilmesidir. Örneğin sadece namaz kılıp kılmama amaç olunca, namazdan beklenen esas amaç olan iyi ve dürüst insan yetiştirme arka plana itilmiş ve **takva sahibi/hata yapmaktan korkan, muhkem emirleri yerine getiren mümin insan çok az olmuştur.** Namazın şekline, rekatların sayısına önem vermek her şeyin önüne geçmiş ve

amaç olarak görülerek esas amaç düşünülmez hale gelmiştir. Ve maalesef, Müslüman olmak veya iman sahibi olmak sanki sadece bu şartlara sınırlandırılmış veya insanlar sadece bunlara saplanmayı kolay bulmuş ve bunlara uymak, cennete götürücüler olarak görülmüştür. Çünkü diğer **muhkem mesajlar** olan ibadetler ise inanmaya ve duygusal kabule dayanmaktadırlar ve zor olan da budur. Hâlbuki yukarıda sayılan her bir muhkem mesaj ve emir, uyulması ve yerine getirilmesi zorunlu ve **her biri birer ibadettirler.** Prof. Atay'ın ve Prof. Öztürk'ün ifadesi ile ve bu nedenlerle sadece imanın şartlarına uyan her Müslüman sadece Müslüman olmakta, fakat Kur'an'ın istediği mümin olamamaktadır (20, 45, 46). Çünkü mümin, muhkem mesajlara uymakla dini amacına uygun olarak benimseyip uygulayacak ve davranışlarıyla özümseyecektir. Böylece de hem kendine, hem de Allah'ın yarattıklarına katkı sağlayarak Allah'a yardımcı olanlara katılacak ve her amelini, niyetli düşüncelerini sadece Allah'ın rızası için yapacağından Allah'a borç vermiş de olacaktır.

Yukarıda belirttiğim gibi Allah'ın biz insanlardan uymamızı istediği evrensel ve zaman üstü muhkem mesajlar 5 + 77 maddelik bir liste halindedir ve çoğu için cezalar da belirtilmiştir. Buna karşılık maalesef asırlarca İslam'ın şartları diye şekilsel ibadetler olan namaz, hac, oruç ve zekat ile Kelime-i Şahadet getirme altında topladığımız sadece 5 kurala uymak olarak empoze edilmiş ve sanki Müslüman olmak sadece bu 5 kurala uymak olarak sıkıştırılmış, bunlardan dördünün de olduğu toplam 77 olan diğer mesajlar ise pek fazla vurgulanmadan yüzeysel olarak hatırlatılmış, çoğunlukla da söylenmemiş ve insanlar ağırlıklı olarak 5 şart çerçevesinde cennet-cehennem korkularına yönlendirilmiştir. Müslüman toplumun bu yüzeysel değer vermeleri ise cehaleti, geriliği, şekilciliği ve huzursuzluğu getirmiş ve verilen korkuların temeli de imanın şartları olarak empoze edilen bu 5 şarta indirgenmiştir. Bunun sonucunda da asırlardır olduğu gibi zamanımızda da

özellikle namazın rekâtlarını yerine getirmek, oruç tutmak ve hacca gitmek insanlar tarafından daha çok gözetilmiş ve olmazsa olmaz düzeye oturtulmuş, insanlar bunları yerine getirip getirmediklerine göre izlenip değerlendirilmiş, bazen de aforoz edilmiş veya dövülmüştür. Maun-2-7 nci ayetlerde salatın tüm aktivitelerini değil de sadece namaz kılmayı gözetenlere değinilmekte ve hallerine acınılmaktadır **(Maun-2-7:** Odur ki yetimi iter-kakar, yoksulu doyurmaya özendirmez. Vay haline o salat aktivitelerini yerine getirenlerin/namaz kılanların ki, namazlarından gaflet içindedirler. Onlar, işte onlar gösterişe saparlar ve onlar iyilik ve yardıma engel olurlar.).

(Bakara-21: *Ey insanlar! Sizi de sizden öncekileri de yaratan Rabbinize ibadet edin ki, korunasınız.)* ayetinde belirtilen **ibadet,** sağladığı olumlu enerji ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun puanını arttırmakta, artan puanımız sayesinde de olumsuz enerjilerin bize ulaşması engellenmiş olmakta ve ayetin belirttiği gibi bir nevi korunmuş olmaktayız. Ancak daha önce de belirtilmiş olduğu gibi ibadet kelimesi geniş kapsamlı olarak düşünülmeli ve salatın bir aşaması olan sadece namaz kılmak ile sınırlı düşünülmeyip **Allah'ın muhkem mesajlarının her birini yerine getirmek birer ibadet şekli** olarak yorumlanmalıdır.

Allah yandaşlığına yönelmede **sabretmenin ve salatı yerine getirmenin/namaz kılmanın** veya diğer bir ifade ile dua etmenin önemi ve bu yollar ile yardım edileceği Kur'an'da vurgulanmıştır **(Bakara-45:** *Sabrederek ve salatı yerine getirerek (Allah'tan) yardım dileyin).* Diyebiliriz ki, sabretmek ve dua etmek, muhkem mesajların her biri gibi ilahi kaynaktan olacak yardım kanallarını açan faktörler arasındadırlar.

Buradaki sabretmeyi elini kolunu bağlayıp oturmak ve hiçbir şey yapmamak ve anlamsız bir tevekküle girmek değil, elden gelen tüm gayreti esirgemeyip çalışmak ve uğraşmayı devam ettirmeyi sürdürmek koşulu ile sabretmek ve bununla birlikte

dua etmeyi de esirgememek olarak anlamak önemlidir. Bu nedenle Mevlana, çalışmaktan bir ibadet zevki tadamayanlara acımıştır.

Muhkem mesajları benimseyip davranış ve yaşamına yansıtmakta olan herhangi bir meslekteki kişi, muhkem mesajları özümsememiş yüksek mevkideki bir kişiden çok daha makbul bir kişidir. Ve bu tekamül sürecinde, tekamülü daha iyi durumda olanların bir görevi de tekamül sürecinde geri konumda olanları kınamak değil, onlara yardım etmek ve hatalar ile günahlar konusunda onları aydınlatmak, yol göstermek olmalıdır. Çünkü tekâmülün bazı basmakları hatalar ve günahlardır. Yine iyilik kapısına kötülük kapısından sonra, huzur ve mutluluğa da, sıkıntı, huzursuzluk ve mutsuzluk kapısından sonra girilir.

Tüm **ülkelerin kanunlarında,** Kur'an'da yer alan ve Hz. Muhammed tarafından sadece birkaçı belirtilen bu evrensel prensiplerden hangisi yer almamakta veya red edilmektedir? Hiçbiri....

Dolayısıyla muhkem mesajlar duygumuza ve davranışlarımızın kalıbına da yansımalı, yapacağımız her girişim ve davranışı gerçekleştirirken daima "dinin yayılmasına ve dolayısıyla kendimin veya başkalarının Allah'a yakınlaşmasına zarar verir miyim" endişesi olmalıdır. Tıpkı yapacağımız her girişimde ilk aklımıza "Ülkeme ne kazandırırım, yoksa zarar verecek miyim" düşüncesinin refleks olarak hemen gelmesi gibi.

Sünnet, tüm Muhkem mesajlara uymaktır

Peygamberler, vahiy yolu ile kendilerine iletilmiş olan mesajları pekiştirecek yorum ve davranışlarla, yaşamakta oldukları topluma örnek olmuşlardır. Örneğin **Hz. Muhammed, Kur'an'ın canlı uygulayıcısıdır.** Kur'an'ın yansıyan halidir **(Ahzab-21:** *Sizin için, Allah'a ve ahret gününe umut bağlayan ve Allah'ı çok anan herkes için Allah'ın elçisinde güzel*

örnek vardır.). Peygamberlerin insan olarak yaşamları ve davranışları, yaşadıkları toplumun bir ferdi-bireyi olarak, o toplu-ma uygun olmuştur. Fakat yorum ve görüşleri, tebliğ ettikleri dini mesajlara ve dolayısıyla Allah'a yaklaştırıcı olan inancına ve Allah'ın birliğine yönelik olmuş, kılık-kıyafetleri ve görünümleri ise, dini farklılığı ve imanın derecesini çağrıştırmaktan ve şekilcilikten uzak olmuştur. Ancak Ahzab-21 nci ayet asırlarca istismar edilmiş ve Hz. Muhammed'in öğretilerinden çok, insan ve Arap erkeği olarak bedensel hareket ve davranışları ön planda tutulmuştur. Zaten Hz. Muhammed'in vefatı olan 632 yılından 200 yıl sonra 850 li yıllarda yazılmış kitaplar olan Kutubi Sitte'deki 5225, Buhari'deki 2200 kadar olan hadislere baktığımızda %90 kadarının günlük yaşam ve davranışlar ile şekilsel yaşama yönelik özelliklerde olduklarını, geri kalanların da ya Kur'an mesajları paralelinde sözler veya motomot sanki Kur'an ayeti olduklarını görürüz. Böylesi bir şekilsel ayrıcalık benimsenmiş olsaydı, dinin amaçlamış olduğu manevi yönü ve ilahi etkinliği yerine getirilmemiş, konu ulvi düzeyden maddesel ve ilkel düzeye indirgenmiş olurdu. İşte Peygamberlerin Allah Yandaşlığına ve dolayısıyla Kur'an'ın mesajlarına uygun olan bu dünyevi ve maddesel durumları nedeniyle olan yorum ve davranışlarına **sünnet** adı verilmektedir. Ancak işin özüne baktığımızda Peygamber, Kur'an'ın canlı uygulayıcısı, konuşan ve yaşayan Kur'an olarak, gerçekte Allah'ın yasalarını uyguladığından, sünnet kelimesinin de esas anlamı **Allah'ın koymuş olduğu kurallar**/ bilgiler/ hikmetler demektir. Dolayısıyla eskiler bunlara sünnetullah, Hz. Muhammed'in insan olarak yaşamakta olduğu o zamanki toplum geleneklerine göre olan giyiniş ve yaşantısına, şekilsel özelliklerine ise **sünnetülresul** ifadelerini kullanmışlardır. Çünkü Kur'an'da Hz. Muhammed'in Kur'an temelli tebliğ görevinde olduğu ve bunun dışında ek bir bilgilendirme yapmayacağı vurgulanmış olmaktadır **(Enam-19:** *De ki: Sizi ve kime ulaşırsam kendisi ile uyarmam için bana bu Kur'an vah-*

yedildi. **Hakka-44-48:** *Eğer Peygamber kendi sözlerini, Allah'ın Kur'an'ıyla eş tutmuş olsaydı, biz Peygamberi kıskıvrak yakalar, sonra onun can damarını keserdik. Ve sizden hiç kimse buna engel olamazdı. Kuşkusuz bu Kur'an sakınanlar için bir öğüttür.).* Yine Kur'an ve Hz. Muhammed, birbirinden ayrılmaz ikilidir. Hz. Muhammed Kur'an'ın hem tebliğcisi, hem de ayetlerini yorumlayıp uygulayıcısı ve topluma yansıtıcısıdır. Kur'an mesajlarına uygun düşünendir ve Kur'an'a uygun düşünceleri olandır. Dolayısıyla **sünnet** diye de tanımladığımız ve örnek alacağımız peygambere özgü özellikler, aynı zamanda Kur'an'ın da özü olan temel mesajlara paralel olan görüş ve düşünceleridir. Başka bir ifade ile **Peygamber'i öğrenmek Kur'an'a bakınakla mümkündür (Ahzab-21:** *Sizin için Allah'a ve ahiret gününe umut bağlayan ve Allah'ı çok anan herkes için Allah'ın elçisinde güzel örnek vardır.).* Yine **(Ali İmran 164:** *"Yemin olsun ki Allah müminlere büyük lütufta bulundu,..kendilerine Kur'an ve hikmeti/ilahi bilgiyi öğreten kendi içlerinden bir peygamber gönderdi.* **En'am-89:** *İşte bunlar, kendilerine kitap, hikmet ve peygamberlik verdiğimiz kimseler!.)* ayetlerindeki bu mesajlarda hikmet kelimesi, Kur'an'da açıklanan **Allah'ın yasa ve kuralları** karşılığı kullanılmıştır. Bu açıklama ile **sünnete göre hareket etmek demek, Peygamber'in Kur'an'ın yorumuna ve dolayısıyla dinin esaslarına yönelik görüşlerine, hikmetlerine göre düşünmek ve davranmak demektir.** Kur'an tebliğlerinin en sağlam sünnetler olduğu Esra-77 nci ayette açıkça vurgulanmıştır **(Esra-77:** *Senden önce gönderdiğimiz tüm elçiler için öngördüğümüz sünnet böyledir. Bizim sünnetimizde herhangi bir çarpıklık göremezsin.)* Dolayısıyla bizden dinimize göre düşünmek ve sünnet olarak Kur'an kurallarına göre davranmak istenmekte ve maddi yön değil duygusal-ilahi yön olan iman etmek ve bu kurallara göre de olumlu düşünme ve davranma (salih amelli mümin olma) önerilmektedir. Diğer bir ifade ile gerçek sünnet, peygamberin yaşadığı toplumun geleneklerine, bölgesel yapıya ve iklime uygun olmak zorunda olduğu ve

insan yönüne bağlı olan kılık-kıyafeti, yemesi-içmesine ait davranışları değildir. Çünkü bu davranışlar, ilahi din kurallarına ilişkin davranışlar değil, dünyevi bedensel davranışlardır. Zaten hiçbir şekilde cahiliye döneminde imanın azlığı veya çokluğuna yönelik farklı bir kıyafet, hatta Müslümanlara özgü farklı bir giyim veya davranış söz konusu olmamıştır. Müslüman olan ve olmayan tüm toplum bireyleri geleneksel olan Arap kıyafetlerini giymiştir.

Kur'an **"Ahzab-56:** *Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber'e salât ediyorlar/saygı gösteriyorlar/ona yardım ediyorlar/destek oluyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin/saygı gösterin, selam edin/ona yardım için gayret gösterin/destek olun.* = İnnellahe ve melaiketehu yüsallune alen nebiyy ya eyyühellezine amenu sallu aleyhi ve sellimu teslima). Bu ayet bir araya gelip Medine'ye hücum eden ve Hendek savaşına neden olan hizipllerle savaş sıkıntısını yaşamakta olan Hz. Muhammed'e yapılan ilahi destek gibi, beraberinde olanların da O'nu terk etmeleri, gönülden koşulsuz destek olmayı devam ettirmeleri ve saygı göstermeleri, onun için dua etmeleri için vahyedilmiş bir ayettir. Yoksa asırlardır Müslüman olarak yaptığımız gibi kuru bir söylem olarak **Hz. Muhammed'e salat ve selam göndermek değildir.** Böylesi bir göndermenin savaş sırasında hiçbir fayda sağlamayacağını ifade etmeme gerek var mı. Bunun yerine asırlarca olduğu gibi şimdi ve bundan sonra da yapmamız gereken şey "salat ve selam" kelimelerinin Arapça'daki geniş anlamları paralelinde Allah'a yaklaştırıcı aktiviteleri özümseme ve özümsetme yönünde uğraş vermek olmalıdır. Dolayısıyla Peygamber'in sünnetinde olmak demek, esasında Ahzab-56 ncı ayetin önerisi doğrultusunda olmak, yani Peygamber gibi Allah yolunda olmak ve Makbul kişi olmaya çalışmak demektir (14).

Hz. Muhammed'in vefatından sonra Kur'an'da yasaklanmış olduğu halde, insanların bu saygıyı abartmaları ve Hz. Muhammed'in de yaratılmış bir kul olduğunu göz ardı edip

yer yer ve zaman zaman Allah'dan önce Peygamber'e olan ilgilerini ifade etmelerine rastlanmış ve yardım ve şefaat istenecek tek güç Allah olduğu halde, Allah yerine Peygamber'den yardım isteyen davranışlara, **şefaat/ yardım isteme ve yadım** dilemelere halen rastlanmaktadır. Halbuki Kur'an şefaatin sadece **Allah'tan** olacağını, Peygamber de olsa kuldan istenmeyeceğine ve böyle bir aşırılığı küfre düşme, hatta sapıklık olarak yorumlamaktadır **(Zümer-44 ve Yunus-18:** *Şefaat tümden ve sadece Allah'ındır.* **Ali İmran-80:** *O size melekleri ve Peygamberleri Rabler edinmenizi emretmez. Siz Müslüman olduktan sonra, size kafir olmayı mı emredecek?* **Cin-19, 20, 21:** *Allah'ın kulu/Muhammed, mescitte/toplantıda Allah'tan gelen vahyi anlatmaya başladığında, ortak koşucu ikiyüzlüler de Peygamber'i övmek için neredeyse birbirleriyle yarış ederlerdi. Ey Muhammed! Ortak koşucu ikiyüzlülere de ki "Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O'ndan başka kimseyi tanımam." De ki "Beni Allah'tan çok övmeye kalkmayın. Doğrusu ben size ne zarar verme, ne de fayda sağlama gücüne sahibim.* **En'am-107:** *Allah dileseydi şirke düşmezlerdi. Biz seni onların üzerinde bir koruyucu yapmadık. Sen onların üzerinde bir vekil de değilsin.* **Fatır-22:** *Dirilerle ölüler bir olmaz. Şüphesiz Allah dilediğine işittirir. Ama sen kabirdekilere bir şey işittiremezsin.* **Nahl-19-21:** *Allah'ın berisinden çağırdıkları ise bir şey yaratmazlar; esasen kendileri yaratılmışlardır. Onlar ölüdürler, diri değil, Ne zaman dirileceklerini de bilmezler.* **Yunus-66:** *Bilin ki göklerde kim var, yerde kim varsa hepsi Allah'ındır. Allah'ın yakınından ortaklar çağıranlar neyin peşindeler? Bunların peşine takıldığı belli bir kuruntudan başka bir şey değildir. Onlarınki, sadece saçmalamadır.* **Ahkaf-5:** *Allah'ı bırakıp da kendisine kıyamet gününe kadar cevap veremeyecek kimseyi çağırandan/ona dua edenden/ondan yardım isteyenden daha sapık kimdir? Oysa ki bunlar onların çağrısının/duasının farkında değillerdir.* **Secde-4:** *Allah, gökleri, yeri ve arasında olanları altı günde/dönemde/aşamada yarattı, sonra arşa istiva etti. Sizin O'nun dışında bir yardımcınız ve şefa-*

atçınız/affediciniz yoktur. Yine de öğüt alıp düşünmeyecek misiniz?). Örneğin Hz. İbrahim babasına, Hz. Nuh karısına, Hz. Muhammed de amcasına olan şefaatlerinde başarılı olamamıştır **(Teğabun-10:** *Allah, inkarcılara Nuh'un karısı ile Lut'ın karısını örnek gösterir. Bunlar iki makbul kulumuzun nikâhlı eşleriydi, ancak onlara ihanette bulundular. Elçi olan kocaları bile Allah'tan gelen hariç hiçbir şeyi o ikisinden savamadı. O inanmayan iki elçi eşlerine de "Hadi, girenlerle birlikte cehenneme girin" denildi.).*

Mevlana ve Prof. Bayındır, Allah'a yakın bilinen kimseleri yalnız Allah'a ait bazı özelliklere sahip görüp onların yardımını istemeyi şirk olarak tanımlamaktadır (50, 51).

Kaldı ki şefaat ancak Allah'ın görevlendirdiği kişiler olan hekimler tarafından ve O'nun izniyle olacağı da Kur'an'da vurgulanmıştır **(Enbiya-28:** *Şefaate yetkili kıldıkları, O'nun razı olduğu kişilerden başkasına şefaat edemezler. Kendileri de O'nun korkusundan titrerler.).* Hz. Muhammed de yaşamı süresince ümmetini ısrarlı bir şekilde kendisini ilahlaştırmamak ve aşırı-abartılı övgülere muhatap kılmamaları için sürekli uyarmıştır **(Araf-188:** *(Ya Muhammed) De ki: "Allah'ın dilemesi dışında ben kendime bile bir fayda ve zarar verecek durumda değilim* **194:** *Allah'ın yakınından çağırdıklarınız da sizin gibi kullardır.).* Çünkü Hz. Muhammed, kendisine değil Kur'an'a ilgi ve değer verilmesini, saygı gösterilmesini, okunup öğrenilmesini ve ona göre yaşanmasını istemiştir. Kendisi de Kur'an'ın canlı uygulayıcısı olduğundan, onu öğrenmek demek, Kur'an'ı öğrenmek ile olacaktır.

Halbuki Hz. Muhammed hayatta iken düşmanları olan putlara tapıcılar, Hz. Muhammed'in vefatından sonra, "Kur'an tek başına yeterli değildir ve her şeyi açıklamaz" görüşünü yaygınlaştırdılar ve peygamberin günlük yaşamından kesitleri ön planda tutarak yavaş yavaş bunları kurallaştırmaya ve Kur'an'la birlikte önemsemeye başladılar (14).

Mevlana ve Atatürk

İşte Mevlâna'nın da tek hedefi, 5 kitabı (Mesnevi, Divan-ı Kebir, Mektuplar, Fih-i Ma Fih, Mecalis-i Sab'a) ile insanların gölgelerle hayatlarını boşa harcamamalarını sağlamak, her biri müminlik yolunda ilerlemeyi sağlayıcı birer ibadet olan muhkem mesajları anlaşılır kılmak, sevdirmek, yaşatmak ve arınmalarına, Mümin olmalarına yardımcı olmaktır. Çünkü Mevlana'ya göre *"Kur'an, anlaşılması ve ona göre yaşanması gereken bir kitaptır."* der ve 5 eserinde 1700 kadar ayetin tefsirini halkın anlayacağı örneklemelerle açıklar.

Mevlana, *"Biz bir pergel gibiyiz, bir ayağımız şeriatta (Kur'an'ın muhkem ayetlerinde) sağlamca durur, öteki ayağımız (Müteşabih mesajlarla) 72 milleti dolaşır."* sözü ile Kur'an'ın muhkem ve müteşabih mesajlarını kolayca anlaşılır bir açıklıkla vurgulamıştır.

Yine Mevlana Allah'ın enerjisi ile insanın özünde olduğunu şu mesajları ile açıklamış ve insanların dikkatine sunmuş *"Beden, sadece ruhun bir aleti, bir kafesidir (Ms-4:3821). Müminler çok sayıdadır ama imanları birdir. Bedenleri de ayrı ayrıdır, çok sayılıdır, fakat ruhları birdir. Kardeştir. Çünkü aynı yerden gelmişlerdir (Ms-4:408). Ey cahil ve gafil kişi! Sen sinek kanatlı olduğun için çok aşağılarda uçabiliyorsun, yükseklere çıkamıyorsun, yüksek konuları kavrayamıyorsun (Ms-2:2325)."* ve tüm insanlara hitaben yaptığı vasiyette *"Tümünüze din konusuna takılıp kalmaktan kurtulmak için* ***"Dinin içyüzünü dileyin, kabuklarından vazgeçin"*** *çağrısında bulunuyorum."* sözleri ile uyarmıştır.

Atatürk zamanında;

- Allah ile kulu arasına kimse girmesin diye din adamlığına (Halife, Şeyhül-İslam vs) son verilmiş,
- Dini özünden uzaklaştırıp şekle indirgemiş ve sadece eski bilgileri tekrarlayıp duran medrese ve tarikatları kapattırmış, sadece Mevlevi dergâhlarına dokundurtmamış ve Mevlana türbesini müzeye çevirttirmiş,
- Kur'an'ı herkes anlasın diye Elmalı'lı Hamdi'ye ilk defa Kur'an Meali hazırlatılmış,

o Bilgili din görevlileri yetişsin ve dine bilimsel yaklaşım yapılsın diye İlahiyat Fakültesi ile İmam-Hatip okulları açtırmış,

o İbadet yerleri görevlilerini organize edip, ibadet yerlerini belirlesin ve tüm dini görüşleri kucaklasın diye Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur.

Allah yolunda olma ve Allah'a yardımcı olma Allah'a borç vermektir

Allah, insanın Allah'ın 7 özelliğini (Allah'ın Halifesi olduğunu unutmama, Allah'ın yarattıklarına katkıyı ön planda tutma, itidal yolunu izleme, sürekli bir gelişme, yapılanma ve olumlu değişimler gerçekleştirme, canlı-cansız her şeyin özünde Allah'ın olduğuna, koşulsuz sevgisi olduğuna ve kulu olmamızı isteyen ve Müminleşmemize sevinecek olan) göz önünde bulunduranları ve özellikle inanıp iyi işler yapanları (yaratılanlara katkı sağlayanları), başkalarına faydası olmayacak ve kişinin sadece Allah'a yaranmak amacıyla yaptığı şekilsel ibadetleri yapmamış olsalar bile kendisine borç verme ve insanı alacaklı kabul etme olarak Kur'an ayetleri ile ifade etmektedir **(Hac-40:** *Elbette Allah din yolunda yardım edene yardım edecektir. Şüphesiz Allah çok güçlü, çok izzetlidir.* **Müzzemmil-20:** *Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. Salatı dosdoğru yerine getirin, zekâtı verin, Allah'a güzel bir borç verin. Kendiniz için önceden ne iyilik gönderirseniz onu Allah katında daha üstün bir iyilik ve daha büyük mükâfat olarak bulursunuz. Allah'tan bağışlama dileyin. Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.* **Ankebud-9:** *İnanıp iyi işler yapanları, Salihler arasına sokarız.* **Al'i İmran-114:** *Onlar, Allah'a ve alıret gününe inanırlar, iyiliği emreder, kötülüğü men eder, hayır işlerinde koşuşurlar, işte onlar iyilerdendir.).* Yine Allah, sadece kendisini değil, başkasını veya **başkalarını Allah'a yaklaştırıcı yola yöneltmek üzere** (zorlamadan ve bir baskı uygulamadan) bilgilendirmeyi ve bunun için gayret etmeyi, başkasına maddi-manevi yardım etmeyi de "kendisine veril-

miş bir **borç olarak gördüğünü** ve birkaç katı karşılığı ile ödüllendireceğini yine Kur'an'da açıklamaktadır, **(Bakara-244 ve 245:** *Allah yolunda mücadele/gayret edin ve yarattıklarıma katkıda bulunun, bu bana sizin bir yardımınızdır, bana verdiğiniz bir borçtur ve bilin ki şüphesiz Allah hakkıyla işitendir ve hakkıyla bilendir. Kimdir Allah'a güzel bir borç verecek o kimse ki, Allah da o borcu kendisine kat kat ödesin. Allah azaltır veya çoğaltır. Ancak ona döndürüleceksiniz. Maide-12: And olsun ki, eğer siz salatı yerine getirir, zekatı verir, peygamberime inanır, kendilerine kuvvetle yardım eder ve Allah'a gönülden borç verirseniz, kesinlikle günahlarınızı silerim ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere koyarım. Hadid-11: Hani Allah'a güzel bir borç verecek kimse ki, Allah onu ona katlayıversin ve onun için değerli bir mükafat versin. 18: Şüphesiz sadaka veren erkek ve dişilere ve Allah'a öyle güzel ödünç verenlere, verdikleri kat kat artırılır; bir de onlara pek hoş bir mükâfat vardır.* **Teğabun-17:** *Eğer Allah'a bir içten borç sunarsanız, onu sizin için katlayıverir ve hatalarınızı bağışlar. Allah, çok mükâfat verendir, cezalandırmada acele etmeyendir.)* (Tablo-14).

Tablo-14: Allah'a borç vermek

- Allah'ın 7 vasfını dikkate almak
- Allah'ın yolunda olmak ve Allah'a yardım etmekle ve
- "Allah'a kulluk ve ibadetlere (Gabya iman ve ameli imanın şartlarına 5 + 77'ye) uymakla

"Çalışmakla Allah'tan alacaklı olmak demektir"

Allah, insanların sevinç ve sıkıntı ile imtihan edilmekte olduklarını ve kendi kendilerini, akıllarını da kullanarak geliştirmelerini ve Allah'a yakınlaştırıcı yollarını bulmalarını istemektedir. Çünkü bu sınavlara gerek görmeseydi, bizleri doğru yola kendisi yönlendirmiş olurdu. Buna da gücü olduğunu

açıklamaktadır **(En'am-149**: *O, dileseydi elbette sizin hepinizi doğru yola iletirdi).* Bulunduğumuz Allah Kaynaklı Enerji düzeyimizi aşağı veya yukarı doğru değiştirme irade ve isteğini, becerisini, seçimini tamamen bizlere bırakmıştır. İsteyen **dünya liginin bir üst kümesine çıkar,** isteyen ise bir alt kümesine iner veya aynı kümede kalır. Bu kümelerin de gerçek bilgisine sadece Allah ve ilahi idareci varlıkları sahiptir, biz insanların ise gerçeğe yakın bile olacak bir bilgimiz bulunmamaktadır. Şu andaki bilgilerimiz ancak vahiy kitaplarındaki mesajların ve karşılaştığımız olağan dışı olayların yorumlarına dayanmaktadır.

Tüm insanlar insan neslini oluşturduğuna göre, amaçlanan tüm insan neslinin hepsinin arınmayı becerebilmesi ve sınavları olumlu notlarla geçebilmesidir. Allah, insanların birbirlerine olan faydalarını kendisine verilmiş bir borç ve kendine yardım olarak değerlendirdiğine göre, bu konuya çok önem vermektedir. Çünkü dünya yaşamında arınmış insan sayısı ne kadar çok olursa, tekâmül edip yükselecek olan insan grubu o kadar fazla olacaktır. **Grup** da sayıca ne kadar **kalabalık olursa, grubun gücü** o kadar fazla olacak ve bu sayede de **grubun yükselme hızı** ve yükseleceği üst düzeyin seviyesi daha üst sıralarda olacaktır. İşte yükselecek insan grubundaki insan sayısının fazlalığı bu nedenle de **Allah'ı sevindirecektir** (Bak. Şekil-25).

Kur'an'da geçen ve Allah'a yakınlaşmaya yönelik olmak üzere 7 tane olarak ifade edilen yolların ne olduğu konusunda kesin bir bilgimiz yoktur **(Müminun-16:** *Gerçekte Biz, sizin üstünüzde yedi yol/boyut yarattık ve yaratmaktan habersiz değiliz.).* Bu yollar Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun (Ruhun) Allah'a yakınlaşması için dünya hayatından daha üst düzeyde, başka bir yaşam düzeyleri de olabilir diye düşünüyorum.

Kur'an ve Beyinde Plastisite-dinamiklik-değişimlere uyum özelliği

"Sinir sisteminin temel yapı elemanları" bölümünde açıkladığımız gibi, sinir sisteminde, her an olan değişme ve gelişmeler karşısında uyumlu ve uygun hale gelme, yeniden yapılanma özelliği diye tanımladığımız **plastisite özelliği** vardır.

Beyin gibi, dinin kitabı olan Kur'an'da da bir elastikiyet, zamana ve zemine göre ve farklı toplumlara da uyarlanabilecek uyum özellikleri, yani plastisite yönü söz konusu olmalıdır. Vücudun ani ve acil koruyucu basit refleks cevapları yanında, plastisite diye tanımladığımız sürekli yeniden yapılanma ve değişen yeni duruma uyum sağlama, kendini uyarlama ve böylece uyumlu kompleks cevaplar oluşturma özelliği gibi, Kuran'ın müteşabih ayetlerinin koyduğu kurallar da, toplumdan topluma ve zamana göre farklı yorumları olması gereken değişken ve uyumluluk özellikli, diğer bir deyişle Kur'an'a dinamiklik dediğimiz plastisite (olumluluk veya olumsuzluklara adapte olma, yeniden yapılanma sürecinde olma) özelliğini sağlayacak olan kurallardır. Bu uyumluluk özelliği, Kur'an'ın muhkem olmayan müteşabih mesajlarının farklı zaman, bölge, kültür, gelenekler, teknolojik düzey ve insan ırkları ile toplumun ekonomik özelliklerine göre farklı farklı yorumlanmalarını sağlayacaktır. Dolayısıyla farklı zamanlarda ve farklı toplumlar ile bölgelerde değişik yorum gruplarının ve yorum ekollerinin oluşması kaçınılmaz olacaktır.

Müteşabih ayetler

Müteşabih ayetler iki tiptirler; a) İlahi veya dünyevi gerçeklerin sembolik anlatımlarına yönelik olanlar ve b) Dinamik mesajlar.

a) Müteşabih ayetlerin bir kısmı ahret, cennet, cehennem, ilahi düzen, melekler, cinler, âlemler, yaratılış gibi konularla ilgili olan ve semboller şeklinde Kur'an'da bulunan ifadeler-

dir. Hatta **"Oku", "Yaz"** kelimeleri de çok anlamlı müteşabih kelimelerdir. Çünkü bu konulardaki gerçekleri gerek Müslümanlığın ilk dönemindeki, gerek zamanımızdaki insanların anlaması mümkün olamayacağından, bunlar sembolleştirilerek anlatılınağa çalışılmıştır. Dolayısıyla bu ayetler Allah Kaynaklı'dırlar ve benzerlerinin insanlar tarafından yazılması ve söylenınesi şimdilik mümkün olmayan ayetlerdir. Diğer bir tanımlama ile bu ayetler, okuyanın toplum yapısına, zamanına ve bakış şekline göre farklı anlamları olan ayetlerdir.

Bazı müteşabih ayetlerin içerikleri, gelişen bilgi ufkuna ve teknolojik gelişmelere göre farklı anlamlar içerme gibi mucizevî çok anlamları olan ifadeler de bulundurmaktadırlar. Dolayısıyla Kur'an, bu ayetleri nedeniyle tüm zamanlara ve farklı toplumlara farklı yönleri ile hitap etmekte ve başı ile sonu olan herhangi bir kitaptan farklı olarak okundukça yeni anlamlar ve görüşler çıkartılan geniş ufuklu, canlı ve dinamik bir kitap özelliğinde olmaktadır.

b) Dinamik olan **müteşabih mesajlar** ise değişken, bilimsel ve toplumsal değişime göre yorum farklılığı olabilen, çoğunluğu da toplumsal bir olay nedeniyle açıklayıcı veya örnek olsun diye vahyedilen ve amaca-hedefe götürücü **araç mesajlardır.** Bu ayetlerdeki bilgilerin bir kısmı da, muhkem ayetlerdeki evrensel özellikteki mesajın ayrıntılarına aittirler. Bu ayrıntılar her topluma, hatta her bireye göre farklı yorumları olan değişken özelliktedirler. Dolayısıyla bu tip mesajlar evrensel ve zaman üstü değildirler ve farklı toplumlarda ve farklı zamanlarda farklı yorumlara açık mesajlardır. Kur'an'da bulunan ve Müslümanlığın ilk hitap ettiği Arap toplumunun günlük toplumsal ilişkilerine yönelik olan bu dinamik özellikteki kuralları ve mesajları Kur'an'ın indirildiği topluma yönelik olarak sınırlayıp değerlendirmek ve yorumlarını hem Arap toplumunun değişmelerine göre, hem de Müslümanlığın yayıldığı diğer toplumların yaşam özelliklerine göre esnekleştirerek yapmak, Kur'an'ın temel prensiplerine uygun olacak-

tır. Hz. Muhammed bir sahih hadisinde *(Alıret hakkında bir şey söylersem tutunuz, dünya işlerinizi ise kendi bilgi ve tecrübelerinize göre yürütün.)* diyerek muhkem ve müteşabih mesajlar konusunda bir nevi uyarıda bulunmuştur. Dolayısıyla iç içe ikili anlamları olan bu ayetlerin yorumlarını toplumsal değişimlere paralel olacak şekilde zaman zaman yapmak oldukça önemlidir Öztürk bunu *"Kur'an'ın en büyük müfessiri zamandır. Bugün başkadır, yarın başkadır. Yarına geldiğimizde Kur'an'a tekrar bakmamız lazımdır."* diyerek vurgulamıştır (39).

Müteşabih mesajların uygulama ve yorumları farklı

Kur'an, fırkalara ayrılmaları ve gruplaşmaları hoş karşılamayıp yasakladığına göre, her kişinin dini kendinedir anlamında herkesin temel prensipler içeren değişmez kurallı muhkem ayetlerdeki değişmez hükümleri değil de dinamik özellikteki **müteşabih ayetlerdeki değişken önerilerin uygulamalarını ve yorumlanmalarını kişilere bırakmaktadır.** Ancak bu ayetlerin yorumları ve uygulamalarındaki farklılıkları, Allah'a yakınlaşma yolunda olanların kişisel yolculuk farklılıkları, yorum zenginlikleri olarak görmekte, fakat bu güzel farklılıkların ayrılmalar ve gruplaşmalar şekline getirilmesine karşı çıkmakta ve dikkat çekmektedir. Bu duruma göre, bugüne kadar birçok din âlimi tarafından ileri sürülen ve farklı olan dini öğreti ve kurallara yönelik açıklamalar ve yorumlar ancak son hedef olan Allah yandaşlığına götürücü farklı yollar olarak kabul edilmelidir. Bu yollar, fikir sahiplerinin ecelleri ile ölümleri veya zamanlarında dinden çıkmış kişiler olarak fetvalandırmaları sonucu öldürülmelerinden çok sonra mezhep olarak isimlendirilmiş ve böylece Hz. Muhammed ümmetinde olduğu gibi diğer ümmetlerde de dini görüşlere dayalı farklılaşmalara ve gruplaşmalara yol açmış, hatta biz insanlar tarafından düşmanlıklarda kullanılmışlardır. Halbuki mezhep de olsa her yorum, sadece birer yol olarak kabul edilmeli ve hiç birine karşı çıkmadan, reddetmeden değer verilmelidir.

Müteşabih mesajların yorumları sürekli yenilenmeli

Bugünkü bilgilerimize ve gerek bilimsel, sosyal, ekonomik ve gerekse teknolojik gelişmelerimize göre İslam dininin Hz. Muhammed aracılığı ile ve Kur'an yolu ile gönderildiği yıllarda insanların bilimsel düzeyi ve dünyaya bakış açılarının kısıtlılığı söz konusudur. Dolayısıyla bilimsel bilgi dikkate alınmadan, dini bilgiler topluma anlatılamaz. Bilimsel gelişmelere paralel olarak bilimsel bilgiler sürekli bir değişim içinde olduğuna göre de kâinata, dünya hayatına, doğaya, tüm canlılara ve toplumsal yaşama dönük Kur'an'daki müteşabih özellikli ve bilimsel gelişmelerle anlaşılırlıkları farklılaşan vahiy bilgilerinin de yorumları güncelleşmelidir.

Zaman değişiyor. Tabiat, jeoloji, çevre şartları, teknoloji, her şey değişiyor. Kur'an'ın ifadeleri, gelişen bu şartlar ışığında ve modern çağın gerçeklerine ve insanı rahatlatan pratik yaşama göre yeniden yorumlanmalıdır. Hayat nasıl sürekli bir gelişme içinde ise, Kur'an'ın mesajları üzerinde düşünme ve yorum yapma da sürekli bir gelişme ve değişme içinde olmalıdır. Eskinin yorumları, fetvaları, kişilerin yaşadıkları toplumun gelişmişliği ile oluşmuş anlayış ve görüşlerine dayanan yorumlarıdır ve eskide kalmalı ve bugünün sorgulayıcı ve daha gelişmiş akla dayanan yeni yorumlar geçerli olmalıdır. Çünkü biliyoruz ki Allah da sürekli bir oluş ve aktivite süreci (Seyr-i sefer/süluk) içindedir, durağanlık söz konusu değildir.

Mevlana, *"Kur'an'ı Kerim'in yedi türlü manası vardır. Alim de, cahil de ondan kendilerine göre nasiplerini alırlar"* diyerek, Kur'an'ın her düzeydeki insana hitap eder özellikte olduğunu belirtmektedir (50).

Dinin insanlık için en önemli işlevi, insanların mutluluğu için gerekli düzenlemeleri yapmasıdır. Bu nedenle de insanları baskı altında tutan, sıkan ve bıktırıcı etki yapmakta olan yorumların yerini insanları rahatlatan, toplumu huzur ve birliğe yönlendiren ve **yeni bilimsel verilere dayanan yorumlar** almalıdır Diğer bir ifade ile din, müteşabih ayetler yolu ile

esnek olmalı ve yorumları katı olmayıp sürekli yenilenme ve yapılanmaya açık mesajlar içermeli ve mesajlarını bu esneklik çerçevesinde toplumun değişimine ayak uyduracak şekilde sürekli yorumlarla insanları rahatlatmalıdır. Çünkü **toplumsal** yaşam ve insanların yaşantıları ile ihtiyaçları sabit olmayıp sürekli bir gelişim ve değişim süreci içindedir. İşte bu nedenle dinin müteşabih özellikli mesajlarının da bu **gelişim** ve değişime paralel bir yorum süreci içinde olması şarttır.

Öztürk'ün ifadesi ile *"Din, hayatla çelişmek ve insanı yokuşa sürmek için değil, mutluluk vermek için gelmiştir. Bunun içindir ki, hayatla çelişme ve insanı yokuşa süren durumlarla karşılaşma halinde ya kaynak ilahi değildir yahut da bunun yorumlarışı ortaya bir saptırma çıkarmıştır.)*

Esasında farklı yorumlar dinde birer zenginliktir ve bir mozaikteki birer yapı taşıdırlar. Çünkü her bir mozaik taşı nasıl uygun yerinde olması ile mozaik resmi güzel olmakta ise, her bir yorum ile de insanların huzuru ve inancı için hizmet edilecek ve din sayesinde ahenk sağlanacaktır. Bu yorum ekolleri kurumsallaşmadıkları, mezhep gibi dinsel ayrışmalara dönüşmedikleri sürece dinin anlaşılınasına olumlu katkılar sağlayacak girişimlerdir. Böylesi bir kurumsallaşmanın olmaması için toplum bireylerinin başta Kur'an olmak üzere dini kuralları anlaması ve düşünüp yorumlaması ve kendine uygun bir din görüşüne ulaşabilmesi gerekmektedir.

Bir görüşe ve anlayışa, dini bir yoruma saplanıp kalmak ve buna mutlak gerçek olarak değer verip değişmeye kapalı olmak, ancak tekâmülü eksik olan ruhların davranışıdır. Çünkü böylesi bir davranış, tekâmülün gereği ve sonucu olan insanlar arası sevgiyi düşmanlığa çevirir, kini, nefreti ve bencilliği körükler. Ve tarihteki dini temelli tüm çekişmelerin temelinde böylesi saplantılar ve bazılarının yorumlarının değişmez gerçekler, idealler olarak görülmeleri yatmaktadır. Halbuki her bilgi, görüş ve anlayışın zaman içinde değişme zorunluluğu söz konusudur.

Hangi konuda olursa olsun, toplumda önerilen her bir yeniliğe karşı çıkıp onu engelleyen nedenlerin derininde, mutlaka hatalı dini yorumlar ve buna dayanan direnç yatar. Ve bu hatalı yorumlar genellikle muhkem ayetlerin hedefine götürücü yöntemler olan müteşabih mesajların ön planda ve hedef gibi değerlendirilmesi ile ilgili olmaktadır.

İmanlılığın değerlendirilmesi

(Ali İmran-76: *AAllah takva sahiplerini/sakınanları/iman etmiş olanları/olumsuzluklardan uzak duranları sever.).* Allah'ın sevdiği **takva** sahibi olan kişi, Allah'ın sevgisini kaybetmekten, onu Allah'a yakınlaştırmaktan uzak tutacak hatalar yapıp olumsuz/eksi puanlar alma korkusu, Kur'an'ın muhkem mesajlarını uygulayamama korkusu, hata işleme korkusu içinde olan kişidir. Dolayısıyla takva sahibi olan kişi Allah'a yakınlaştırıcı olumlu aktiviteler, üretkenlikler ve gayretler içinde olan kişi demektir. Allah'ın sevdiği insandaki **takva ve iman içinde gayret etme özelliği,** maddi özellikte ve gözle görülen, dokunulan, elle tutulan olmadığından ve sadece duygumuza ve inanıp inanmama kararımıza dayanan bir özellik olması yanında, etkinlik derecesini değerlendirmek mümkün olmadığından insanlar kendi aralarında birbirlerinin imanını değerlendirme konusunda zorlanmaktadırlar. Bu nedenle de kendini veya başkalarını az, orta veya çok imanlı gibi değerlendirmelere kalkma hatalarına düşmektedirler. Hatta kıyafetlerine, saçına, sakalına veya sözlerine bakarak böylesi değerlendirmeler yapmaya ve başkasını az imanlı, orta imanlı veya çok imanlı gibi bir mühürle de mühürlemeye kalkmaktadırlar. Halbuki imanın, dini inancın ve Allah nezdinde makbul olup olmamanın değerlendirilmesi ne insanlara, ne de insan olmaları nedeniyle peygamberlere bile bırakılmamış ve Allah ***"Ben değerlendireceğim"*** diyerek, böylesi bir değerlendirmeyi sadece kendisine bırakmış ve Peygambere bile **iman ölçer** gibi bir özellik vermemiştir. Ve yine Kendisi ile insan arasına Peygamberin dahi girmesine müsaade etmemiştir. ***(Müzzemmil-11:*** *Benimle o*

nimete boğulmuş yalancıları baş başa bırak. Birazcık mühlet ver onlara. **Müdessir-11:** *Benimle yarattığımı kişiyi yalnız bırak.).*

Kur'an'dan anlıyoruz ki, gökleri ve yeri altı dönemde yaratan Allah, insanların puan durumunu 2 şekilde yapmaktadır: 1) Her işin dökümü bin yıllık dönemler halinde bir değerlendirmeye tabi tutulmakta **(Secde-5:** *Gökten yere kadar bütün işleri düzenleyip yöneten Allah'tır. Sonra sizin saydığınızdan bin yıla eşit bir gün/bir dönemde işler kendisine yükselir.), 2) Ruh ve Melekler 50 bin yıla eşdeğer her bir dönemde Allah'a dönmekte ve hesap vermektedirler* **(Mearic-4).**

Sufilerden Sadi *"İnsanlar, giysinin altındaki kişinin ne türden birisi olduğunu nasıl bilsinler? Mektubun içinde ne olduğunu ancak o mektubu yazan bilir."* sözü ile konuyu sade bir örnekle pekiştirmiştir (45).

"Herkes kendi dini inancı ve imanından sorumludur" ifadesi Kur'an mesajı olduğuna göre, her kişi okuduğu veya duyduğu dine yönelik kuralları anlayarak okuyacak ve anladığı ve yorumladığı şekilde bir inanca ve imana sahip olacaktır ***(Esra-84:*** *De ki: Herkes kendi kişiliği ve inancı uyarınca hareket eder. Yolca daha doğru gidenin kim olduğunu Rabbiniz daha iyi bilir.).* Bu imanını oluştururken ayrıca güvendiği başka kişilerin rivayetlere ve ilavelere dayanmayan sahih bilgi ve yorumlarından da yararlanacaktır. Ancak başkalarının yorumlarını benimseyip benimsememe gibi ikilemli bir konumda olduğunda da özgür iradesi ile karar verecektir. Dolayısıyla başkalarının zorlaması, yönlendirmesi veya dinde ayrılıklara neden olacak gruplaşmaları ret edecektir.

Kişi kendi imanlılığını değerlendirebilir mi?

Biz doktorlar başta olmak üzere, Veterinerler, diş hekimleri ve kısmen diğer sağlık elemanları da, bir hastayı muayene ederken onu dış görünüşü, derisi veya kıyafeti ile değil, kasları, damarları, iç organları, hatta kemiklerini, Nörolog isek beynini, kıvrımlarını, bölgelerini ve çalışma özelliklerini göz önünde bulundurarak görürüz. Cinsiyetine göre de ek olarak cinsel

organlarının anatomisini ve fizyolojik çalışma özelliklerini düşünerek hastayı muayene ederiz. Bu nedenle de hastanın muayenesi süresince hem bu görüntüleri göz önüne getirir ve hem de bir hastalık belirtisini yakalayıp, ona dayanarak hastalık teşhisi koymak üzere yoğun bir konsantrasyona gireriz. Dolayısıyla doktor olarak muayene süresince ciddi, düşünceli ve asık suratlı olabiliriz. Onun için bu görüş aşamasına gelmiş bir doktor veya diğer sağlık çalışanı, mükemmel bir yapıda olan bir insanın bilincine varmış olacağından, hiçbir kişi için olumsuz herhangi bir düşünce veya davranışa kalkışmaz ve kalkışmayı bile aklına getirmez. Olumsuzluk hatası gösteren ise, maalesef bu görüş aşamasına ulaşamamış ve sağlıkçı dışı bir kişinin insana bakışı olan yüzeysel görüş seviyesinde kalmış demektir.

İşte bir kişinin kendine Müslümanlık ve Müminliğin şartları konusunda ulaşacağı ilk seviye, başta insan olmak üzere tüm yaratılmışları içlerinde, özlerinde Allah Kaynaklı Bilinçli/az bilinçli/ bilinçsiz bir enerji taşıdıkları gözüyle görebilmesidir diyebilirim (Tablo-15).(Bknz: Syf. 281)

Bu teste yılda bir defa da olsa başvurmak cesaretini gösterebiliyorsak, belki yolumuzu belirlemede fayda sağlayabiliriz. Yoksa gerçeği ve puan durumumuzu ancak Allah değerlendirmektedir. Bu nedenle başka yorumlara girmek, abesle iştigal etmekten daha öteye bizi götürmeyecektir.

Kişi, kendini tüm insanlardan soyutlanmış birey olarak değil de insan neslinin, okyanustaki bir su damlası ve global olarak değerlendirebiliyorsa, hiçbir şeyi öteki değil, tümün bir bireyi, parçası olarak görebiliyor ve bencilliği/egoizmi bırakabiliyorsa, başta insana, sonra da tüm yaratılmışlara bumerang atma ön yargısı ile yaklaşır ve ne atarsa aynısının kendisine döneceğinin bilincinde olur. Özellikle gençler arasında yaygın olan markalı giyim, kuşam ve aksesuara düşkünlüğün temelinde, insanların birbirlerinden farklı olduklarını yansıtmak arzusu yatmaktadır. Evrensel sevginin de oluşmamasının altında yatan aynı eksik görüştür.

Tablo-15: Kişinin kendi kendine müminliğini kontrol etmesi

- Allah'a her şeyden önce öncelik veriyor muyum (Koşulsuz sevgi)
- Allah'ın başta insan olmak üzere tüm yaratılmış canlı ve cansız her şeyin özünde olduğu bilincine varıyor ve her şeyi öyle görebiliyor muyum?
- Allah'ın İtidal-orta yolu olan sırat-ıl müstakim düşünüyor ve davranıyor muyum?
- Allah'ın nehir gibi sürekli bir seyir süreci içinde (seyr-i sefer/süluk) ve olumluluklar akışı içinde oluşuna uygun olarak sürekli bir aktivite ve yapılanma/evrim prensibini uyguluyor muyum?
- Allah'ın Rahim özelliğine uygun olmak üzere tüm yaratılanlara katkı sağlamak sürecinde ve yaratılanlara bumerang atarak hem kendime, hem de yaratılanlara katkıyı prensip edinebiliyor muyum?
- Allah'a nasıl borç verebilirim diye düşünerek mi hareket ediyorum?
- "Başkaları ne der? değil, "Allah ne der?" diye düşünerek mi davranıyorum?
- Her aktivitemde "Ülkeme, aileme, bulunduğum topluma ve diğer yaratılmışlara fayda mı, yoksa zarar mı veriyorum?" prensibine uyuyor muyum?
- Her biri birer ibadet olan Kur'an'daki tüm muhkem mesajları tek tek gözden geçirip, "Bunlara göre durumum ne?" diyebiliyor muyum?
- Mümin olmanın şartlarından olan salat, oruç, hac ve zekata, ahlaki şartlardan daha mı fazla önem veriyorum?

Kur'an'ı nasıl Allah'ın mesajlarını taşıdığı için önemsiyor ve dokunulmaz diye değer verip özen gösteriyorsak, benzer bir şekilde insan başta olmak üzere, diğer tüm canlıları da Allah'ın enerjisini taşımaları ve yarattıkları olarak değerli görmeli ve dokunulmaz özenliliğini esirgememeliyiz.

Şükretmek, minnet borcunu ödemektir

Çoğumuz bir kişiden bir iyilik gördüğümüzde kuru bir teşekkür ile yetinmez ve hemen ona içimizden bir minnet duyar, halkın deyimi ile ona karşı gebe kalmış durumuna düşeriz. En basitinden ondan ve yaptığı iyilikten ve olumluluktan sitayişkâr sözlerle bahsederiz. Minnet borcumuzun karşılığı olarak biz de en kısa zamanda ve fırsatta ona bir iyilik yapmak ister ve imkânımız olur olmaz da hemen yaparız. Karşımızdaki kişi de bu karşılığa sevinir ve "demek ki iyiliğimin değerini bildi" diyerek takdir eder.

Bizlere dünya'da yaşama ve arınma fırsatı vermesi yanında, biz insanlar yararlanalım diye hava, su ve toprak dışında canlı ve cansız nimetler de verdiği için Allah'a da **minnet duymak** durumundayız. İşte Allah'ın verdiklerine karşılık olarak duyduğumuz **minnet borcumuzu ödeme gayretimize "şükretme" faaliyeti** diyoruz.

Bu şükretme faaliyetini biz insanlar iki aşamalı olarak yerine getirmeye çalışmalıyız:

1) Pasif şükretme veya düşünsel ve/veya **sözel şükretme,**

2) Aktif veya ameli şükretme,

Çoğumuz bu minnet borcumuzu sadece sözel olarak tekerleme şeklinde çıkan sözlerimizle Allah'a şükrederek yerine getiriyoruz. Çünkü asırlardır bu minnet duygusu ve şükretme işlemi, insanlara "Allah'ım sana şükürler olsun" veya "Çok şükür" gibi sözleri papağan gibi söylemekle, tekrarlamakla sınırlandırılmış olarak öğretilmiştir. Sözel düzeyde olan bu tip şükretme yani herhangi bir zahmet göstermeksizin gerçekleştirilen şükretme pasif şükretmedir. Burada sadece niyet, düşünce ve sözlerden, dolayısıyla da bunların oluşturduğu enerjilere karşılık gelen puanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza eklenmesi söz konusudur.

Aktif olan şükretme yolu ile Allah'a olan minnet borcumuzu yerine getirmeyi ise manevi ve maddi aktiviteler olarak

iki gruba ayırabiliriz. İster manevi, isterse maddi olsun her türlü şükretme aktivitesinde temel hedef olumlu bir katkı sağlamaktır. **(Sebe-13:** *Şükür olarak iş üretin, hizmet sergileyin. Ancak kulların arasında şükreden azdır.).* Bu ayette kastedilen şükretme aktif olan, Allah'ın yarattıklarına olumlu bir katkı sağlamaya ve üretmeye yönelik olan şükretme halidir. Bu açıklamayı şu ayet de pekiştirmektedir **(Duhan-11:** *Ve Rabbinin nimetini söz ve fiillerinle dile getir/şükrünü yansıt).*

Olumlu katkıyı, Allah'ın yarattıkları olan kendi vücudumuz başta olmak üzere, diğer canlılara (insan, hayvan ve bitkiye) ve dünya'nın dengesinde görevi olan her cansıza yani maddeye, dolayısıyla da dünya'ya yapmak ile mükellefiz.

Aktif şükretmenin manevi olanlarından:

a) Vücudumuz ve duygusal dengemizle ilgili olmak üzere vücudumuzu aşırı üzüntülerden uzak tutmayı, duygusal yapımıza olumlu katkı sağlayıcı etki gösterecek güzel sanatlar, müzik ve eğlenceden uzak tutmamayı,

b) Yakınlarımız başta olmak üzere diğer canlılara yönelik olumlu katkı olarak da başkasının gönlünü almak, moral destek vermek, hak ettiği iltifatı esirgememek, sevindirmek, bilgimiz varsa bilgilendirmek, öğretmek, onun hakkında olumlu düşünmek ve onun için dua etmeyi esirgememeyi de verilecek örnekler olarak sayabiliriz. Ayrıca bitkilere ve hayvanlara zarar vermemek ve sevgi ile yaklaşmak da bu tip şükretme demektir.

Aktif şükretmenin maddi yönü ile ilgili olmak üzere:

Kendimiz dışındaki canlılara, cansızlara ve dünya dengesine olumlu katkı sağlamak üzere de şu örnekleri verebiliriz:

- Kişi veya bir yardım kurumuna para veya yararlanacağı eşya, kitap vermek, bağışta bulunmak,
- Hayvan beslemek veya doyurmak, şefkat göstermek,
- Çiçek bakmak veya sulamak
- Çalışıp yararlı şeyler üretmek

Mevlana da "Şükür, hayır işlerinin avıdır. Şükrün sesini duyduğunda sen, daha çok vermeğe hazırsın demektir." diyerek bu konuyu vurgulamıştır (52).

Allah, şükretme işleminin kendisine yapılmasından başka, ayrıca anne-babaya da yapılmasını istemektedir **(Lokman-14:** *Bana ve ana-babana şiikret. Döniişiin yalnız banadır.).*

Gerek pasif, gerekse aktif şükretmede Allah'a teşekkür etmeye yönelik olarak hareket etme yanında, ayrıca Allah'ın bizden olan beklentilerine uygun olmaya çalışmak, olumluluklar yapmak ve mesajlarına uyan bir yaşantıda olmaya gayret etmek ve sabretmek de şükretmek demektir. Diğer bir ifade ile mikrodan makroya doğru bir yönelme ile mikronun da, makronun beklentisine uygun olacak şekilde bir gayret içinde olması ve sabretmesi ile de şükretmeyi yerine getirmesi söz konusudur.

Pasifize veya aktive edici tevekkül

Asırlarca halkın aklını kullanması, dini yorumlar ve Kur'an mesajları üzerinde düşünmesi ve eleştirel akla göre hareket etmesi engellenmiş, bunun yanında doğaüstünden korku ön planda tutulmuş ve Müslüman toplumlar aşırı tevekkül ile kandırılarak tembelliğe itilmişler, yani pasifleştirilmişlerdir. Çünkü onların öğrenmesinden uzaklaştırılan Kur'an'da, onlara rızkın kapısının anahtarının gayret etmek ve çalışmak olduğu değil, çalışsa da, çalışmasa da rızkı doğrudan Allah'ın gönderdiği mesajının yer aldığı söylenmiş ve anlamsız bir tevekkül aşılanmıştır. İşte bu tip tevekküle **"Pasifize edici tevekkül"** adını verebiliriz. Çalışmayı, gayreti, aklını kullanıp iş yapmayı ve elden geleni yaparak, yani "Atını sağlam kazığa bağladıktan sonra" işin sonunu Allah'a havale etmeyi ise **"Aktive edici tevekkül"** diye tanımlayabiliriz. Allah'ın bizlerden istediği ve beklediği gerçek tevekkül şekli, işte bu aktive edici, gayret ve çalışmayı bırakmadan olan

tevekkül şeklidir **(Ali İmran-159:** *Bir kez gayret edip karar verdin mi/azmettin mi de artık Allah'a güvenip dayan. Allah, tevekkül edenleri sever.* **Tövbe-109:** *Binasını Allah'tan gelen bir sakınma duygusu ve hoşnutluk üzerine/tedbir alıp aklını kullanarak kuran mı hayırlıdır, yoksa sel artıklarının ucundaki* ***yarın kenarına/dere yatağına*** *kurup da onunla birlikte cehenneme yuvarlanan mı?).* Öztürk'ün ifadesi ile *"Allah'ı işi yapmaya değil, yapılan işin, gayretin sonucunu belirlemeye vekil kılmaktır".* Diğer bir ifade ile gerekli önlemleri almaksızın oluşan bir sonuç, ancak kişiye ve kişiden kaynaklanan etme-bulma prensibine fatura edilir, Allah'a veya kadere değil.

Sadece Allah'tan yardım istenmesinde olduğu gibi yine sadece Allah'a tevekkül edilmesi ve araya başkalarının sokulmaması özellikle vurgulanmaktadır **(İbrahim-12:** *İnananlar, Allah'a tevekkül etsinler.* **Talak-3:** *Kim Allah'a tevekkül ederse, Allah ona yeter.* **Mümtehine-4:** *Rabbimiz! Yalnız sana tevekkül ettik, sana yöneldik, dönüşümüz sanadır.).*

Kur'an şeriatı

Şu anda tüm ülkelerdeki uygulamalara yönelik kanunların hemen hemen hepsindeki toplumsal yaşantı ile ilgili olan kanun maddelerine baktığımızda, temel olan maddelerin hemen hemen hepsinin Kur'an'da da amaç-hedef özellikli muhkem mesajlar olarak ve asgariyi bildirir özellikte olmak üzere yer aldığını görürüz. Diğer bir ifade ile Kur'an'daki muhkem kurallar, zaten tüm hukuki kanun maddelerinde temel alınan ve yer alan kurallardır. Ve eğer şeriat olarak Kur'an'ın bu muhkem mesajlarını anlıyorsak, zaten bu kurallar tüm yasalarda yer almış olmaktadır. Dolayısıyla Kur'an'ın muhkem özellikli kuralları, **Kur'an Şeriatı'**nı oluşturmaktadırlar. Bu muhkem ve amaç özellikli evrensel ve zaman üstü kurallar-mesajlar temelinde de bu hedeflere-amaçlara götürücü dinamik ve değişken hukuksal araç kurallar, diğer bir ifade

ile ayrıntılar ise toplumdan topluma, ülkeden ülkeye farklı olmak üzere yine yasalarında (Medeni veya diğer kamu hukuku) yer almaktadırlar. Böylece de muhkem ayetler temelinde müteşabih ayetlerin toplumdan topluma farklı olması sayesinde, Müslümanlık tüm toplumları kucaklar ve kuşatır evrensel düzeye ulaşabilme ve zaman üstü olma özelliğini taşımaktadır. Esaslarını muhkem ayetler yerine müteşabih ayetlerden ve eleştiriye kapalı eski yorumlarından alan yasalar ise uygulandıkları toplumları ilkel dönemlere bağlayıcı etki gösterirler.

Mevlana bu açıklamamız çerçevesinde konuyu Mesnevi'de işlemiş ve Kur'an Şeriatını temel ayak, müteşabih ayetleri ise toplum farklılıkları olarak değerlendirmiştir *(Biz bir pergel gibiyiz, bir ayağımız şeriatta - Kur'an'ın muhkem ayetlerinde – sağlamca durur, öteki ayağımız 72 milleti dolaşır – Müteşabih mesajlarla.)* (52, 53).

Kur'an şeriatı mı, <u>mürteci şeriatı</u> mı?

Müteşabih özellikli ve araç olan kuralları belirlemeyi hukukçu bilim adamları yerine, dinini menfaati için yorumlayıp kullanan dinci, veya diğer bir tanımlama ile mürteciye bırakan şeriat anlayışı ise, kişilerin kanaatlerine, yorumlarına, kıyaslarına ve vicdanlarına kalacağı için oldukça sakıncalı sonuçlara neden olabilecektir. İşte mürtecinin döne döne ve zaman zaman toplumda kargaşalık yaratan ve sözde dine dayandırmak istedikleri şeriat istekleri, kişisel görüşlerine, kanaatlerine dayanan ve istedikleri gibi toplumu yönlendirebilecekleri müteşabih ayetler şeriatıdır. Dolayısıyla mürteci şeriatında yoruma açık, evrensel ve zaman üstü özelliği olmayan, toplumdan topluma kişiden kişiye değişen görüşler temelli ve geleneklerin dinselleştirilmiş də olduğu bir şeriat söz konusu olmaktadır. Bu şeriata **mürteci şeriatı (veya yobaz, stabil dinci, düncü, din istismarcısı)** adı verilmektedir. Çünkü mürtecinin dini özümsemeyenleri, diğer bir tanım-

lama ile yobazları, temelde Allah yolunda fesat çıkaran, dine yaklaşımlarını çıkarları için kolayca kullanabilen (ekonomik çıkar veya siyaset için) ve bu amaçları için Kur'an'ın anlamlarını bozan, peygamberleri veya din adamlarını ilahlaştıran veya tarihte görüldüğü gibi eziyet eden veya öldüren, Kur'an dışında uydurma dini kaynakları kutsallaştıran ve kendilerine karşı olan her fikri susturan ve kolayca suçlayıp onlara zarar verebilen, kişileri hemen etiketleyen kişilerdir. Prof. Öztürk bu gruba *"Yedek ilahı evliyası veya şeytan evliyası"* demekte ve *"Allah ile kul arasında aracı yapılan, Allah'a yaklaşmada yardımcı oldukları varsayılan, Allah katında şefaatçi oldukları ileri sürülen bir zümre"* tanımını yapmaktadır (54). Necip Fazıl Kısakürek de Osmanlı'yı tarihe gömen belaların ilkinin bu tiplerin olduğunu ifade etmiştir (27). Dolayısıyla bu tiplerin dine verdiği zarar, dine inanmayanların verdiği zarardan çok çok fazla olmuş ve olmaktadır. Kur'an, bu tip insanları inkarcı olarak tanımlamakta ve kandırdıklarının da vebalini yüklenecekleri-ne değinmektedir **(Ankebud-13:** *İnkarcılar, hem kendi yüklerini, hem de kendi yükleri ile beraber başka yükleri "başkalarını kandırıp saptırmalarının vebalini" taşıyacaklar.).*

Halifelerden Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali ile Peygamberin torunları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i katleden, Farabi ve İbn-i Sina'yı kafir sayan, Ebu Hanife'yi (8 nci yüzyıl) hapishanede zehirleyen, İmam Malik'i (8 nc, yüzyıl) itham edip baskı altında tutan ve 25 yıl camiye gitmesini engelleyen, İmam Şafii'ye (8 nci yüzyıl sonu) Mısır ve Irak'ta sıkıntı çektiren, İmam Ahmed ibn Hanbel'i (8 nci yüzyıl) dayak ve hapisle cezalandıran, matbaayı ancak 283 yıl sonra kabul edip kullanılmasına lütfen müsaade eden, Nizam-ı cedid çabalarını küfür ile suçlayıp engelleyen, Tıp okulunun açılmasına karşı çıkan, yenilikçi olan II. Mahmud'a gavur padişah diyen, karantina sistemini bin bir güçlükle benimseyen ve çiçek aşısına günah şüphesiyle karşı çıkan zihniyet bu zihniyet olmuştur. 1580 yılında "Göğün sırrını keşfetmek

günahtır diyerek yıktıran, 17 nci yüzyılda yaptığı özel bir düzenekle Galata kulesinden Üsküdar'a uçarak geçen Hezarfen Ahmed Çelebi'yi Şeyhülislam'ın fetvası ile IV.Murat tarafından Cezayir'e süren zihniyet bu zihniyettir ve Atatürk bu zihniyette olana **Mürteci** demiştir. Bu zihniyet 1845 yılında kolera salgını nedeniyle hastanelerde hastaları karantinaya alma uygulaması başlatılınca önce Amasya'da bir doktoru öldürmüş, İzmir'de karantina bölümü yıkılmış, Adana'da Hac'tan dönen hacılar, aralarında olup hasta olduklarından şüphelilenler karantinaya alınmasınlar diye nümayiş yapmışlar ve *"Kaderde varsa hastalık bulaşır, yoksa bulaşmaz, hastaları ayırmaya ne gerek var"* diyerek karşı çıkmışlardır. Medreseler yerine 1863'te Üniversite (Darülfünun) açılmak istenmiş ve 3 girişimde de kapattırılmıştır. Yine Avrupa'da aynı zihniyet kanın vücutta dolaştığını ispatladığı için Harvey'e işkence etmiş, Galile'yi, Kristof Kolomb'u zindana attırmış, Pascal'ı, Monteigne'yi, Molier'i din ve ahlak adına aforoz etmiştir (55).

Mürteci şeriatı, eleştiriye kapalı olup hemen tepki verirler ve nerede yanlış yaptık demezler. Özeleştiriyi yapanı da hemen dışlamaya kalkarlar ve "Dinden çıkmış, kâfir olmuş" yaftalarını yapıştırırlar. Böyle bir uygulama zaten zaman içinde dini görüşlerin, devlet idaresine karışmasına ve kanunlar yerine içtihadın ön planda tutulmasına, yani laiklik dışı uygulamaya zemin hazırlar. Şeriat diye bağıran insanların istedikleri ise, Kur'an dışı olan ve içtihada, kişi veya kişilerin kanaatine dayanan kuralların, yani mürtecinin şeriatı ve bu kurallara göre toplum ve ülkenin idare edilmesidir. Böyle bir idare ise sözde dine dayandırılmış, fakat gerçekte totaliter bir idare demektir.

Yukarıda açıklandığı gibi mürteci şeriatında, sosyal yaşantıya yönelik müteşabih ayetlerin yorumu söz konusudur ve bu özellik kişilerin kanaatine dayanır. Yani mürtecinin dinsel yorumları, halk tarafından birer dini kural olarak algılanacağı için, insanlar bu yorumcuların ne diyeceğini hem çok önemseyecekler, hem de bu insanlara karşı gelmekten korkar halde yaşayacaklardır. Ve din cahili olan iyi niyetli insanlar,

bu kişilere bir nevi kulluk etmeyi ve körü körüne inanmayı, Allah kulluğunun bir parçası sayacaklardır. Halbuki mutlak itaat ve kulluk, Fatiha suresinde belirtilmiş olduğu gibi sadece Allah'a olan kulluktur. Kur'an, bilgisizlerin bilgisizliklerinden yararlanarak onları **aldatanların günahlarına günah kattıklarını** ve "Bana ne, akıllarını çalıştırıp bana körü körüne uymasaydılar" diyerek işin içinden sıyrılamayacaklarını açıklamaktadır **(Nahl-25:** *Onlar, kıyamet günü, kendi günahlarını tamamen yüklendikten başka, ilimsizlik yüzünden saptırdıkları kişilerin günahlarının bir kısmını da yükleneceklerdir. Bakın, ne kötü şey yükleniyorlar.).*

Yorum ve kanaate dayanan mürteci şeraitinin aksine, maddeleştirilmiş ve hukukçu yasa koyucuların kanunlaştırmış olduğu kanunlarda uyulacak maddeler bellidir. Kanun maddelerinde çoğunlukla ve elastiki cümleler de kullanılmamışsa, insanlar anlayabilecekleri bu maddelere uymak üzere yaşantılarını herhangi bir korku duymaksızın devam ettirebilirler.

İslam Dinine zarar vermek ve Hz. Muhammed'in tek şikâyeti

Müslümanlıktan önceki dinlerden Musevilikte Tevrat dışında söylenen dini öğreti ve hükümlere **Mişna** dendiğine daha önce de değinmiştik. İşte Kur'an'da da buna benzer söylentilere dayanan ve Kur'an dışında ilave hükümler içeren sözlere (Kur'an ile çelişen **Hadislere**) itibar edilmemesi ve bunlara inanılmaması vurgulanmaktadır **(Yusuf suresi 111:** *"O Kur'an, uydurulmuş bir söz/hadis değildir. Casiye-6: İşte bunlar Allah'ın ayetleridir. Sana onları hakkıyla okuyoruz. Artık Allah'ın ayetlerine inanmadıktan sonra hangi söze/hadise inanırlar.* **Bakara-79:** *Kendi ürettikleri rivayetleri, görüşleri, kitaplara yazarak, "Bunlar Allah'tandır, Allah'ın ayetlerini açıklıyor" diye insanlara sunan ve bundan maddesel kazanç elde edenlere yazıklar olsun! Vay kendi elleriyle yazdıklarına! Vay bu yolla kazandıklarına!* **Saff-9:** *Rivayetleri din yapan ortak koşucular hoşlanmasa da, Allah elçisini/Hz. Muhammed'i hidayet ve gerçek din ile gönderdi ki, ortak*

koşucuların ağızlarıyla uydurdukları tüm uyduruk dinlerden, Allah'ın dininin üstün olduğunu bildirsin diye.). Çünkü dinde hurafe ve yanlış inançların gelişmesi, özellikle sahih olmayan uydurma hadisler nedeniyle olmuştur. Ayrıca Allah, peygambere elçi olarak sadece Kur'an'ı tebliğ etmesi ve onun çerçevesinde uygulamalar yapmasını, canlı uygulayıcısı olmasını, fakat ayrıca tebliğlerde bulunmamasını istemiştir. Açıktır ki, elçiyi Allah'ın yanında 2 nci bir hüküm kaynağı yapmak ve Allah ile elçisini karşı karşıya getirmek, Kur'an ile çelişir (14). Kaldı ki elçi olan Hz. Muhammed, kendisine verilen bilgiler ve sözler dışına çıkılmaması gerektiği bilincinde olmuş ve görevini istismar etmemiştir.

(Zümer-23: *Allah, sözün/hadisin en güzelini ikizli olarak/benzetip tekrarlayarak indirmiştir. Araf-185: Peki, bu Kur'an'dan sonra hangi mesaja/söze/hadise iman edecek ve inanacaklar?* **Enam-114:** *Allah size kitabı detaylandırılmış bir halde indirmişken, Allah'ın dışında bir hüküm koyucu mu arayayım?)* ayetleriyle Kur'an, mesajları dışında ve özellikle yaratılmış varlıklar olan biz insanlar tarafından söylenmiş söz ve yönlendirici açıklamalara, hatta Peygamber'e ithaf edilen sözlere-hadislere bile (özellikle Kur'an ile çelişenlere) yasak getirmiş olmaktadır **(Ali İmran-187:** *Allah, kendilerine kitap verilenlerden, "Kitaptakileri insanlara açıklayacaksınız, onları saklamayacaksınız/anlamalarını engellemeyeceksiniz" diye söz almıştı. Fakat onlar, kitaptakileri engellediler ve kendi sözlerini kitaptan diye açıkladılar. Ne kötü bir değiş tokuş!).* Çünkü Kur'an, Allah'ın sözü-kelamı (Kelamullah), hadis ise kulun sözüdür (Kelamülabd). Zaten hadis kelimesinin anlamı, "haber vermek" demektir (27). Allah Kur'an ile gerekenleri açıkladığını, açıklanmayan konuları ise insanın özgür iradesine bıraktığını belirtmektedir **(Maide-101:** *Ey inananlar! Açıklandığı vakit hoşunuza gitmeyecek şeyler hakkında sorular sormayın. Allah, Kur'an'ı indirirken gerekenleri size açıklardı. Allah, özellikle sorduklarınızı açıklamadı. Açıklamadığına gör, Allah sorduklarınızı affetmiştir/özgür iradenize bırakmıştır. Allah bağışlayandır, halimdir.).*

Peygamberliği süresince Hz. Muhammed büyük bir gayretle sözlerinin kaydedilmesini yasaklamıştır. Hatta Peygamber'e atfedilerek söz söyleyenlere küçümseyici bir ifade olarak "zındık" ifadesi kullanılmıştır. Çünkü ashabının ve tüm Müslümanların dine olan dikkatlerini sadece Kur'an'a çekme uğraşısı ve Kur'an'ın mesajları yerine sözlere önem verilmesinin endişesi içinde olmuştur. Bu endişeyi taşıdığı Furkan-30 ncu ayette belirtilmiştir. Furkan-30 ncu ayette Hz. Muhammed'in Mahşer gününde ümmeti olan Müslümanların Kur'an'ı bırakacakları ve **Hz. Muhammed'in tek şikayeti**nin bu olacağı açıkça belirtilmiştir **(Furkan-30:** *Peygamber, "Ey Rabbim! Toplumum şu Kur'an'ı terk edilmiş bir şey haline getirdi/devre dışı tuttu/yüzüstü bıraktı/hayatın dışına itti" diyecektir.).* Bu ayette kastedilen, Kur'an'ı sadece sarıp sarmalayıp, kitap olarak kâğıdına sahiplenmenin değil, gerek anlamadan okunacağı, gerekse içindeki ilahi mesajların önemsenmeyeceği ve onlara göre yaşanmayacağı, Kur'an'ın mesajları yerine insanların sözlerine değer verileceğidir. Ki Peygamber'in şikâyet edeceği bu durum Kur'an'ın Fussilet-26 ncı ayetinde belirtilmiş olduğu halde **(Fussilet-26:** *Ortak koşucu inkarcılar/putperestler/Kur'an'ı ve Hz. Muhammed'i kabul etmeyenler, "Bu Kur'an' anlatılırken dinlemeyin, hatta tahrik edici gürültü çıkarın, böylece başkalarının dinleyip anlamalarını engellemiş olursunuz." dediler,),* bu durum Emeviler ile başlamış ve Kur'an dışı sözler, 2 milyonu bulan hadisler ve sayısız sözde kitaplarla maalesef büyük oranda gerçekleşmiştir. Özellikle bir Musevi dönmesi olan Ka'b el Ahbar adlı kâhin, Musevi mitolojisinin birçok şekilsel kurallarını ve hezeyanını gerek doğrudan, gerekse öğrencileri aracılığıyla hadis diye Müslümanlığa sızdırmıştır. Ayrıca birçok Hıristiyanlık öyküleri, Putperest adetleri, Şamanistlerin adetleri ve bazı inançları da Müslümanlığa hadis veya içtihat ismi altında girmiştir. Hadisler, Abbasiler zamanında 830'lu yıllarda Buhari ve Tirmizi başta olmak üzere birkaç kişi tara-

fından toplanarak ilk defa kitap haline getirilmiştir. İşte bu uydurma hadisler/sözler sonucu çelişkiler ve Kur'an'ın ruhuna ters gelen sözler yığınına mahkûm edilmiş bir din konumundaki Müslümanlık, Kur'an'ın da önünü tıkamış ve ders kitabı olma gerçek amacından uzaklaştırmıştır. Çünkü inkârcılar Hz. Muhammed'in vefatı ve halifeler döneminden sonra Kur'an'ı engelleme taktiklerine başvurmalarından vazgeçmeyip daha artan bir hızla şu sözlerle insanları kandırmaya çalışmışlar ve maalesef asırlarca da muvaffak olmuşlardır *(Kur'an'ı herkes anlayamaz. Kur'an'ı anlamak için şu kadar ilme ihtiyaç var. Meal Kur'an yerine geçmez. Arapça gelmiştir ve başka dillere çevrilemez. Kur'an'ın sadece Arapçasını okumak çok büyük sevaptır. Okumasan da yazılarına bakmak ibadettir. Arapça kavram karşılıkları, Türkçede veya başka dillerde yoktur vs) (14). Halbuki Kur'an, birçok ayeti ile anlaşılarak okunması amacıyla ana dilde indirildiğini vurgulamıştır* **(Fussilet-3-4:** *Dili Arapça olarak bilinen bir topluma, anlamaları için Arapça bir Kur'an olarak, ayetleri açıklanmış bir Kitaptır. Bir müjdeci ve bir uyarıcıdır. Fakat ortak koşucu/ve Hz. Muhammed ile Kur'an'ı reddeden Araplardan çoğu, O'nu reddettiler, duymazlıktan geldiler.).* Dolayısıyla bu ayetlere göre, İslam dinini kabul eden her toplumun ana dilinde olması şarttır anlamı çıkmaktadır.

Kanaatime göre insanların hadislere değer vermeleri ve yönelmelerinde bir faktör, *"hata yapar ve günaha girerim"* endişesi nedeniyle dini Kur'an'dan değil de hadislerden öğrenmeyi tercih etmeleri, *"hata yapsam da, yapacağım hata kul sözünden olacağı için günaha girmem"* düşüncesinden de kaynaklanmış olabilir. Ancak aynı yargını hala devam etmesi şaşırtıcıdır.

Meallerde terimler Kur'an'ın ruhuna ters düşmemeli

Anadilleri Arapça değil de Türkçe olan kişilerin yaşamlarını zorlaştıran, bazen de karartan ve ne yapacağını şaşırtan bir konu, maalesef bazı Türkçe Kur'an mealleri olabilmektedir. Şu

anda kütüphanemde 12 si Türkçe, 3'ü İngilizce Kur'an meali ve biri Latince okunuşlu toplam 16 Kur'an bulunmakta ve bazı önemli mesajların meallerde farklı anlamlarda yer aldığını görmekteyim. Örneğin bazı meallerde kadının aybaşı hali hastalık durumu (doğrusu budur), bazılarında ise pislik-kirlilik hali olarak geçmektedir. Kirlilik terimi, kadını küçümseyici bir ifade olması yanında, erkekler tarafından kadını küçümsemede koz olarak da kullanılmış ve halen kullanılmaktadır. Buna dayanarak da verdikleri fetvalar ve içtihatlarla da kadını bu günlerinde salât, oruç ve dua gibi ibadetlerden, hatta asırlardır Kur'an okumaktan mahrum bırakmışlar ve halen bırakmaktadırlar.

Toplumda kargaşalıklara ve uygulama farklılıklarına yol açan **çeviri hatalarından** dikkatimi çeken diğer bazı örnekler şunlardır: hırsızlık yapanın elinin hırsızlık yapmamak üzere "engellenmesi" yerine "kesilmesi", kadının durdurulması için "incitme veya gururunu kırma" yerine "dövme", "fuhuş, zina" kelimeleri yerine "sevicilik" (Nisa-15-16), "geçici dünya hayatı" kelimesi yerine "iğreti dünya hayatı "(Ankebut-64), cennette olacak "eşler" kelimesi yerine "iri gözlü dilberler" (Saffat-48, Rahman-56, 70 ve 72), "hizmetliler" yerine "çocuklar-gençler" kelimesi, "olgunlaşmış üzüm taneli bağlar" yerine "turunç göğüslü-göğüsleri çıkmış genç kızlar" ifadesi (Nebe-32-33), "kadın" yerine "karı" kelimesi, "mecnun-deli" yerine "cin çarpmış" kelimelerinin kullanılması, sadece erkeklere hitap edilmesi ve kadınlara cennette bir şey verilmeyeceği izleniminin oluşması, Kevser suresinin 2 nci ayetinin sadece Hz. Muhammed' e hitap ettiği ve "nhar" kelimesinin hem kurban kesme, hem kendini kurban olarak feda edecek kadar fedakârlık yapma, hem de tekbir getirme gibi üç anlamı olduğu halde sadece kurban kesme anlamının meallerde kullanılması, buna dayanarak da tüm Müslüman'ların kendilerini kurban kesme mecburiyetinde hissetmeleri.

Kur'an Ayetlerini Yorumlarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

Daha önce de belirtmiş olduğum gibi yine ikilem prensibi gereği Kur'an da iki yönlü etki altındadır ve bu etkilerden hangisi ağır basıyorsa o yönde yorumlanma süreci içindedir. Bunlardan olumlu etkililer, akıl ve bilim iken diğer olumsuz tarafta ise daha kalabalık bir liste bulunmaktadır: tabular ve yerleşik inançlar diye tanımladığımız gelenekler, saplantılar, kişisel menfaatler ve görüşler, toplumun-çoğunluğun peşin kabulleri, hurafeler, batıl inançlar, yanlış yorumlar, ön yargılar, zorlaştırılmış kurallar veya ek kurallar, çelişkiler, korkular, ilmihaller, Kur'an ile bağdaşmayan hadisler ve bazı tarikat-şeyhlerin eleştirilmez kuralları. Daha önce sinir sisteminin temel işlevlerine baktığımızda ana özelliklerden birinin sürekli bir ilerleme ve değişim içinde olduğunu açıklamıştık. İşte sinir sistemimiz gibi başta Allah olmak üzere tüm âlemler, dolayısıyla Kur'an da Dünya ve insanların değişme ve gelişmesine paralel olarak dinamik bir süreç içindedirler. Bu dinamik sürece ilişkin kural ve hükümlerin insanların ilerlemesini, huzurunu, günlük yaşantılarını ve davranışları ile düşüncelerini yavaşlatıcı, zora sokucu, hele hele geriye götürücü özellikte olmaları mümkün değildir. Son yıllarda ülke içi ve ülkelerarası iletişimdeki ilerlemeler, farklı ülke ve bölgelerde olsalar bile, toplumlar arası haberleşmeyi ve dolayısıyla toplumların birbirleri arasındaki farklılıkları konusunda bilgilenmeyi sağlamaktadır. Bu çağdaş ilerlemişlik, toplumsal farklılıklara göre dinamik dini kuralların sürekli güncelleştirilmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle gerek Kur'an mesajlarını yorumlarken, gerekse dine yönelik bilgileri değerlendirirken (kimden ve hangi kaynaktan geliyorsa), yine Kur'an'ın yönlendirmesi ışığında mutlaka aşağıdaki eleme aşamalarını kullanmak zorunda olmamız yanında, **Kur'an'ın ayet halindeki bir mesajını okuyup anlamaya çalışırken şu özellikleri daima göz önünde bulundurmalı** ve düşüncemizde oluşan şekli ile kendimize mal etmeliyiz (Tablo-16).

Tablo-16: Kur'an ayetlerini yorumlarken dikkat edilecekler

- Tüm Kur'an mesajları göz önünde bulundurulmalı
- Surenin diğer ayetleri " "
- Kur'an'a uygun hadis varsa Peygamber'in bu hadislere uygun olan davranışları örnek alınmalı
- Ayet ile ilgili olay varsa öğrenilmeli,
- Zamanımız bilgileri göz önünde bulundurulmalı
- Allah daima öncelikli olmalı
- Mesajın yorumu evrensel olmalı ve tüm insanlara hitap etmeli
- Zaman üstü müdür?
- Yorum, Müslüman olmanın 5 ve Müminliğin 77 şartlarına uygun olmalı ve çelişmemeli,
- Yorum, yaşamakta olduğumuz çağın toplumunun anlama ve algı düzeyine uygun olmalı?
- Zorlayıcı değil, kolaylaştırıcı olmalı
- Mesajın esas amacı-hedefi bulunmalı ve bu amaca götürecek araç/lar/yöntemler/yollar belirlenmeli,
- Vücudumuza maddi ve/veya manevi-duyguya yönelik zarar veya zorluk verici olmamalı,
- Allah'a yakınlaştırıcı yola yönelmemize katkı sağlamalı,
- Aynı inançta olanlar arasında ayrımcılığa/ayrı gruplaşmalara yol açmamalı,
- İnananlar arasında cinsiyet ayırımına yol açmamalı,
- Kişinin malvarlığını korumalıdır

Bu özellik ve basamakları daha iyi kavrayabilmek için biraz açarak ve uygun açıklamalar yaparak gözden geçirelim:

- Kur'an'ın diğer tüm sure ve ayetleri göz önünde bulundurulmalı,
- Ne dendiği ile değil, ne demek istendiği ile ilgilenilmeli ve üzerinde düşünülüp anlamaya çalışılmalı,

• Yapılan yorum **Allah'ın her şeyden öncelikli olduğuna,** dolayısıyla da Allah'ın saygınlığına ve insanın O'na olan kulluğuna zarar vermemeli. Bu estetik ve ince noktayı zedelememeli. Örneğin orucun bitiminde iftardan, yani yeme ve içme faslından önce mutlaka Allah'a dua etme ve verdikleri nimetler için şükretmenin olması şarttır. Herhangi bir olumsuzlukta bulunmama, beslenmeme veya cinsel aktivitede bulunmamaya ilişkin oruç süresi bittiğine göre de bu yasaklardan hangisi ile normal yaşantıya geçileceğini kişilerin tercihine bırakmak ve kurallaştırmamak gerekir. Burada Allah'ı anmaktan taviz verilmemesi ve önceliğin zedelenmemesi esas alınmalıdır.

• **Mesajın yorumu evrensel olmalı ve tüm insanlara hitap etmeli.** Çünkü tek Allah'a teslim olma inançlı din olan İslam'ın son açıklayıcısı, doğrulayıcısı ve kurallarının, mesajlarının pekiştiricisi konumundaki Hz. Muhammed, bir bölge halkına veya etnik bir topluma değil, dünya'nın farklı bölge ve ikliminde yaşayan tüm insanlara yönelik mesajlar verendir. Ve tebliğ ettiği görüşler, İslam dinine ait görüşlerdir.

• **Mesajın yorumu, zaman üstü olmalı.** Bu mesaja dayanan meal, eski çağdaki topluma/lara hitap etme yanında, özellikle şimdiki zaman ve gelecekteki toplumların huzuruna da hitap etmekte midir?

• Yapacağımız **yorumumuz, her biri birer ibadet olan muhkem mesajlara uygun olmalı.** Çünkü hiçbir yorumun muhkem bir mesaj ile çelişmemesi ana prensip olmalıdır.

• **Okuyup, anladığımız mesaj, Müslüman olmanın 5, Mümin olmanın ise 77 şartına uygun olmalı.**

• **Yorum, yaşamakta olduğumuz çağın toplumuna uygun olmalı.** Sosyal ve toplumsal içerikli mesajları değerlendirirken Kur'an'ın indiği çağın toplumsal özelliklerini, benimsenmiş geleneklerini ve kültürünü daima göz önünde bulundurmalı ve yorumu çağımız toplumuna uyarlamalıyız. Böyle bir uyarlamada muhkem ve müteşabih özellikli, diğer bir

tanımlama ile amaç ve araç özellikli mesajları çok çok iyi belirlemek, can alıcı bir nokta olmalıdır.

- Kur'an mesajı, Peygamber'e bile sadece tebliğ etme ve örnek olma sınırlılığı getirdiğine göre, yapılan mesajın yorumu insanların bazı dini kuralları kabullenmeleri yönünde **zorlamaya yol açıyor olmamalı (Taha-2:** *Biz bu Kur'an'ı sana zahmet çekesin, sıkıntıya düşesin, bedbaht olasın diye indirmedik.).* Çünkü Allah, inanıp inanmama, dini uygulamaları yerine getirip getirmeme yanında hata yapma ve günah işleme veya işlememe özgürlüğüne müdahale etmemekte ve seçimi insan iradesine ve aklına bırakmaktadır. İşte devletin din uygulamalarının insanlara kabul ettirilmesi ve yönlendirilmek üzere etki etmesinin olmadığı laik bir rejimin önemi burada karşımıza çıkmaktadır. Kur'an süzgecinden geçen hadislerinden birinde Hz. Muhammed şöyle demekte ve zorlaştırmayı benimsemediğini ifade etmektedir: *"Allah beni muannit ve müteannit (yanıltan, inciten, zora süren, problem çıkaran) biri olarak göndermedi, O beni muallim ve müyesser (kolaylaştırıcı) olarak gönderdi.)* (51).

- Yapılan yorum Kur'an'daki **"Bakara-185:** *Allah size kolaylık diler, zorluk istemez"* temel prensibine uygun olarak **kolaylaştırıcı olmalı.** Çünkü bu kolaylaştırıcılığın temelinde mesajın evrensel olması ve her zaman ve zeminde uygulanabilirliği yanında devamlılığı da bulunmaktadır. Örneğin Hz. Muhammed de iki iş arasında bir tercih yapılacağı zaman daima kolay olan yolu zorluk çıkarıcı yola tercih etmiştir. Hayatı zorlaştıracak, kişiyi çıkmazlara ve çelişkilere sokacak hiçbir yorum ve görüş Kur'an'dan onay alamaz **(Nisa-27:** *O, iradesini kulları için daima hafifletme yönünde kullanır.* **Maide-6 ve Hac-78:** *O, kulları için dinde zorluğa/sıkıntı vericiliğe vücut vermez.).* Çünkü Kur'an'ın dini, insan için var olan bir dindir, insana rağmen olan bir din değildir. Ancak zorlaştırmada aşırılığa kaçılması nasıl dine ve insanlara zarar vereceği için dikkat edilecekse, kolaylaştırmada da aşırılığa kaçılmamasına dikkat edilmeli ve Kur'an'ın sınırlarından taviz verilmemelidir.

- Ayetteki mesajın **esas amacı-hedefi bulunmalı ve bu amaca götürecek araç/lar belirlenmelidir.** Araçlar daima dinamik ve yenilikler sonucu daima değişken olduklarından, Kur'an mesajları içinde, müteşabih denilen ve amaca ulaştırıcı araçlara yönelik olan mesajları, Kur'an'ın vahyedildiği döneme göre yorumlamalı, bu araçları dinin söylediğidir, emridir diye değişmez kabul etmemeli ve yeni yaşamımıza göre adapte ederek sürekli bir şekilde yenilenmek üzere yorumlamalıyız.
- **Mesajın yorumu vücudumuza maddi ve/veya manevi-duyguya yönelik zarar veya zorluk verici olmamalı.** Allah'ın, dünya'daki halifesi olarak gördüğü, meleklerden secde etmelerini isteyecek kadar değer verdiği insanın en ufak bir zarar görmesini istiyormuş şeklinde ayetleri yorumlamak, Allah'a yapılacak en büyük haksızlıktır ve açık bir gaflettir. Haksız adam öldürmeyi bile affedip bir bedele bağlamayı öneren Allah'ın, biz insanlara bir başkasını dövmemizi veya başka bir şekilde bedensel maddi (yaralama vs) veya aşırı manevi bir zarar (moral bozmak, üzmek vs) verecek bir işlemi ayet olarak önermesi düşünülemez. Dolayısıyla ayetlerdeki mesajları yorumlarken, insana zarar verecek veya zora sokacak yorumları hemen reddetmek daima ön planda olmalıdır.

Hicret Ramazan ayında yapılmıştı ve Peygamber hicret edenlere Kur'an'ın emri gereği oruç tutmayı yasaklamıştı. İnat edip oruç tutmakta direnenlere ise, Müslümanlar arasında ayrımcılığa, oruç tutanların oruç tutmayanları hor görmelerine, diğer bir ifade ile takva gösterişine yol açacağı görüşü ile müsaade etmemişti (23).

- **Mesaj, Allah'a yakınlaştırıcı yola yönelmemize katkı sağlıyor olmalı.** Dolayısıyla muhkem mesajların herhangi biri paralelinde olmalı.
- Aynı dinde, dolayısıyla **aynı inançta olanlar arasında ayrıncılığa yol açmamalı.** Çünkü Kur'an açıkça dinde ayrışmalara, gruplaşmalara yasak getirmektedir **(En'am-159:** *Dinlerini parça parça edip fırkalara, hiziplere bölünenler var ya,*

senin onlarla hiçbir ilişiğin yoktur. Onların işi Allah'a kalmıştır. Allah onlara yapıp ettiklerini bildirecektir/hak ettiklerini verecektir.).

- **Mesaj, inananlar arasında cinsiyet ayırımına yol açmamalı** veya bir cinse diğer cinsi incitecek şekilde ayrıcalık tanıyor mu, bir cinste hak yenmişliği duygusunu uyandırmamalı veya bir cinsin gururunu incitmemeli. Örneğin bir Kur'an mealinde kadın kelimesi yerine, kaba kelime olan "karı" kelimesinin kullanılması gibi meal hataları yapılmaması gerekir. Böylesi hataları basit görmemelidir. Çünkü mealleri okuyan insanlar, kullanılan deyim ve kelimelere çok önem vermekte ve çoğunlukla mantık süzgeçlerinden geçirmemekte ve olduğu gibi kabul edip yaşantılarını, sosyal ilişkilerini bunlara güvenerek düzenlemektedirler.
- **Kişinin malvarlığını korumalı.** Örneğin **riba** konusuna değinen ayet güzel bir örnektir **(Bakara-275:** *Riba/tefecilik kazancı yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, "Alış veriş de riba gibidir" demelerinden dolayıdır. Oysa Allah alışverişi helal, riba kazancını haram kılmıştır.).* Bu ayet ile haksız bir kazanç olduğu için haram kılınan riba ile borç alanı zorlayacak, ödeme yapmasını zorlaştıracak ve borç alanın gönlünden geçeni ve değer kaybı miktarını çok aşan bir miktar ekleyerek gelir sağlamak ve borç verene haksız kazanç sağlayacak kadar ek bir para alınması, yani emek ve gayret olmaksızın ve başkasına zarar vererek olan kazanç kastedilmektedir. Burada, fakir olduğu için aniden oluşan bir zorunluluk, hastalık veya bir zararı engellemek amacı ile fakirin istediği bir borç için riba kuralının işletilmesi özellikle yasaklanmaktadır. Belki keyif için veya malına mal katmak amacıyla yapılacak borçlanma için riba kuralı değil de paranın değer kaybını önleyecek makul bir miktar şeklinde, yine de vicdan ölçüsünde uygulanmalıdır. Kur'an'ın amacı, muhtaçlara borç vererek aşırı kazanç sağlayarak emeksiz zenginlikleri önlemektir. Banka, fakir olmadığı gibi, vatandaşın yatırdığı paradan bir gelir sağladığından, kendisine para yatırana da kazancından bir pay vermektedir. Verdiği bu gelir payı, doğru olma-

yan bir ifade ile faiz diye tanımlanmıştır. Örneğin Selçuklular zamanında riba ve tefecilik engellenmiş ve para borçlanmalarında %16 oranında, Osmanlılarda I nci Ahmet zamanında (1609) %15 oranında, 1887 yılında yayınlanan bir nizamname ile %9'a indirilmiştir. Faiz kelimesi ise, bu gerçeğe tam vakıf olmayan ve dini bilgi eksikliği nedeniyle günah işleme korkusu ön planda olan Müslüman bireyler tarafından yanlış değerlendirilmekte, bu yanlış değerlendirme ise maalesef bazı kesimler tarafından istismar edilip menfaatlerine kullanılmakta ve iyi niyetli olan Müslümanlar "Faizsiz kazanç" gibi kelime oyunlarına alet edilmektedirler. Bu nedenle, özellikle ülkemizde faizin riba olmadığı konusunda tüm bankaların anlaşıp *"faiz" kelimesi yerine "banka komisyonu"* kelimesini kullanmaları, halkımızda oluşmuş olan kaosu engelleyecek ve insanlarımız günah işleme korkusundan kurtulacaklardır. Böylesi bir rahatlama, yastık altı denilen atıl paranın piyasaya girmesini ve sermaye artırımını da sağlayacaktır.

Kur'an'ın mesajları doğru yorumlandığında

Kur'an'ın mesajları yukarıda belirtilen temel prensipler olan değişmez muhkem mesajlar doğrultusunda **doğru olarak yorumlandığında;**

1) Müslümanlar arasında hata yapanların sayısı azalacak ve dolayısıyla Allah'a yakınlaşma yolunda olanların sayısı artacak,

2) Dini uygulama kolaylaşacağı için dinden ayrılanlar olmayacak veya minimuma inecek, özellikle gençler boşluğa girip ya sapık gruplara girmeyecek, satanist gibi gerçek dışı akımlara inanmayacak veya ruhsal dengeleri bozulmayacak,

3) Doğru yorumlar sonucunda dini kuralların uygulamaları kolaylaşmış ve mesajlar daha özümsenerek anlaşılmış olacağından, bunları uygulayanların sayısı artacak ve dini kurallar insanların yaşantılarına, davranışlarına daha yoğun bir şekilde yansıyacak,

4) İslam'ın gruplarında (Budist, Tao'cu, Musevi, İsevi, Muhammedi) olanların Kur'an'ın mesajlarını ve dolayısıyla İslam dinini benimsemeleri gündeme gelecek ve din daha da yaygınlaşacaktır.

Tekrar tekrar dünyaya geliş-Yeniden doğuş-
REENKARNASYON

İnsanın imtihan olayının dünyaya bir mi, birden fazla mı gönderilerek yapılmakta olduğu, yapılacağı konusu gördüğüm kadarı ile Kur'an'da apaçık açıklanmamıştır. Sadece tekrar diriltileceğimize ve hesaba çekileceğimize ve çorak toprağın tekrar canlanması gibi diriltileceğimize, Allah'a dönene kadar halden hale geçeceğimize ve bunun Allah için çok kolay olduğuna değinilmektedir **(Meryem-66-67:** *Böyle iken insan diyor ki: "Öldüğüm zaman, ileride tekrar diriltilecek miyim? Yoksa o insan hiçbir şey değilken, Bizim, kendisini yaratmış olduğumuzu düşünmez mi?* **Taha-55:** *Sizi topraktan yarattık, yine ona döndüreceğiz ve yine sizi ondan bir kere daha çıkaracağız.* **Rum-11:** *Allah yaratmayı ilkin yapar, sonra da çevirir onu yeniden yapar/tekrarlar, sonra hep döndürülüp O'na götürüleceksiniz.* **Lokman-28:** *Sizin hepinizin yaratılmanız da (tekrar) diriltilmeniz de ancak bir tek kişinin yaratılması ve diriltilmesi gibidir.* **Yasin-79:** *De ki:"Onları ilk defa yaratan diriltir ve o yaratmanın her türlüsünü bilir."* **En'am-95:** *Taneyi ve çekirdeği yaran, şüphesiz Allah'tır. O, ölüden diriyi çıkarır, diriden de ölüyü çıkarır.* **122:** *Ölü iken kendisini dirilttiğimiz ve kendisine insanlar arasında yürüyebileceği bir ışık verdiğimiz kimse, karanlıklar içinde kalıp ondan hiç çıkamayan kimse gibi olur mu?* **Ahkaf-33:** *Gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeğe de kadir olduğunu görmediler mi? Evet O, her şeye kadirdir.)* **(Zuhruf-11:** *O ki bir ölçü/kader ile yukarıdan su indirmekte ve onunla Ölü bir beldeye/araziye hayat neşretmekteyiz, işte siz de öyle diriltileceksiniz/ortaya çıkarılacaksınız. 14: Ve şöyle diyesiniz: "gerçekten biz, halden hale dönüşerek/geçerek Rabbimize mutlaka döneceğiz."* **Kaf-15:** *Ya Biz artık birinci yaratış*

ile acizlik mi gösterdik? Doğrusu, onlar yeni bir yaratılıştan şüphe içindedir. **Nahl-40** *Biz bir şeyin olmasını istediğimiz zaman, söyleyeceğimiz söz, sadece ona "ol" dememizdir, derhal oluverir. Mü'min-11: Diyecekler ki: "Ey Rabbimiz, bizi iki kere öldürdün, iki kere de dirilttin, şimdi günahlarımızı anladık; acaba çıkmanın bir yolu var mı?"* **Mü'min-57:** *Gökleri ve yeri yaratmak, insanları yaratmaktan çok daha zordur. Mü'min-68: Yaşatan ve öldüren O'dur. Bir işin olmasını istedi mi, ona sadece "ol" der, o da olur.* **Tarık-8:** *Allah, yaratılan insanı, tekrar döndürüp yaratmağa kadirdir.).*

Yine Kur'an'dan anlıyoruz ki, insanın tekrar yaratılmasının gerçekleşeceği, **parmak ucunun aynen tekrar düzenleneceği** ve boyuttan boyuta geçeceği vurgulanmaktadır **(Kıyamet-4, 5:** *İnsan, kendisinin kemiklerini bir araya getiremeyeceğimizi mi sanır? Hayır, sandığı gibi değil, bizim onun parmak uçlarını bile tam bir biçimde düzenlemeye gücümüz yeter.* **İnşikak-19:** *Ki siz boyuttan boyuta, halden hale mutlaka geçeceksiniz.* **Burçlar-13-** *İlk yaratan da O'dur, tekrar yaratan da O'dur.).* Bu ayetlerden de anlaşılacağı gibi ilk yaratma işlemini gerçekleştirme gücüne inandığımız gibi, yaratmayı tekrar gerçekleştirebilecek güçte olduğuna da inanılması gerektiğine ve Burçlar-13 ncü ayet ile de ilk yaratanın bunu tekrar yaptığı vurgulanmaktadır.

Sayın Prof. Dr. Süleyman Ateş 16 Ekim 2008 tarihli Vatan Gazetesindeki köşe yazısında bu konuyla ilgili olarak şöyle bir açıklama yapmaktadır: *"Nisa 56'ncı ayette azabın, deri sinirleriyle duyulduğu bilimsel gerçeğine işaret vardır. Pişen derilerin yenileriyle değiştirilmesi, devamdan istiaredir. Yahut temsil yoluyla azabın sürekliliğini anlatmaktadır. İslâm tarihinde İhvan-ı Safa (Safa Kardeşler) diye adlandırılan bir filozoflar grubu, bu ayeti insan ruhlarının bedenlerinden ayrıldıktan sonra başka bedenlere girip dünyaya gelmelerine işaret saymıştır. Bir bedende olgunlaşmayan ruh, başka bir beden giysisine sokulup bu dünya yaşamına getirilir ki buranın sıkıntılarını çekip olgunlaşsın. Bu filozoflar grubuna göre*

dünya, ruhun cehennemidir. Beden içinde olgunlaşmayan ruh, azap çekmek için başka başka bedenlere girip yeniden bir cehennem olan şu dünya hayatına dönecektir. Onlara göre cennet, fiziksel madde olmayan ruhlar âlemidir.".

Son birkaç yıla kadar bilgilerimiz, beyindeki sinir hücrelerinin harap olduktan sonra yenilenmediği şeklinde iken, artık biliyoruz ki bu hücreler de yenilenmekte ve beyindeki enerji ile canlılık kazanmakta ve yaşamlarına devam etmektedirler.

Vücudumuz, Allah'ın bize kiralık verdiği bir madde (elbise) olduğuna göre ve yukarıdaki ayet ve açıklamalarımız ışığında, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjimizin tekâmülü için gerekirse birden fazla yaşam şansı verilmekte olduğu ve farklı bedenler (elbiseler) kiralandığı, dolayısıyla bazı ruhların tekrar tekrar dünya'da yaşama fırsatı elde ettikleri **(Reenkarne oldukları)** düşünülebilir. Çünkü evrende belirlenmiş bir hedefe doğru sürekli bir akış ve bir döngü (Seyr-i süluk veya seyri sefer) söz konusudur. Bu görüş Bakara-28, 56, Nuh-17-18, Abese-21-22 ve Yunus-4 ve 16 ile 34 ncü ayetlerde açıkça belirtilmiştir **(Bakara-28:** *-Allah'ı nasıl tanımıyorsunuz ki, ölü iken sizleri diriltti. Sonra sizleri yine öldürecek, sonra sizleri yine diriltecek, sonra da döndürülüp O'na götürüleceksiniz! 56: Ölümünüzden sonra, belki şükredersiniz diye sizi yine dirilttik/diriltmiştik.* **Nuh-17-18:** *Allah sizi yerden bir bitki çıkarır gibi çıkardı. Sonra sizi oraya döndürür ve yine oradan/topraktan çıkarır.* **Abese-21-22:** *Sonra onu/insanı öldürür ve kabre koyar. Sonra dilediği zaman onu tekrar diriltir.* **Yunus-16:** *De ki: "Eğer Allah dileseydi ben onu size okumazdım, hiçbir şekilde de size onu bildirmezdim. Bilirsiniz ki, ben sizin içinizde bundan önce bir ömür boyu durdum. Artık bir kere olsun aklınıza başvurmaz mısınız?"* **Yunus-34:** *De ki: "Sizin ortak koştuklarınız arasında, önce yaratıp sonra tekrar varlığa çeviren biri var mı?" De ki: "Allah malılûkatı yoktan yaratır, (öldükten) sonra çevirip yine yaratır. Artık nasıl saptırılıyorsunuz?".* **Rum-40:** *Allah sizi yarattı, sonra besledi, sonra öldürüyor, sonra diriltiyor.).* İnşikak-18-19 ncu ayetlere göre de yaratılış, gece-gündüz ve

ay'ın döngüsüne benzetilmiş ve bu işlemin tekrarlanıp duracağı vurgulanmıştır **(İnşikak-17-18:** *Hayır, şafağa, geceye ve bağrında topladığı şeylere, toparlandığı zaman aya. Şüphesiz ki siz de bir halden diğer hale binip geçeceksiniz.* **Yunus-4:** *Hepinizin dönüşü Allah'adır. Bu, Allah'ın koyduğu değiştirilemez bir yasadır. Allah, yaratılışı başlatır ve sonra sürekli tekrarlar.).* Yine Kur'an'dan anlıyoruz ki, yaratılışımızın bu döngüsü, olgunlaşmamızı tamamlayabilmemiz için ve gece-gündüzün döngüsü gibi O'na döndürülüşümüze, hedeflenmiş olan mahşer gününe ulaşıncaya kadar devam edecektir **(Rum-19:** *Allah ölüden diri çıkarır, diriden ölü. Yeri ölümünden sonra diriltir. İşte siz de öyle çıkarılacaksınız..* **27:** *Yaratmağa başlayan O'dur. Sonra onu çevirip yeniden yapar. Bu, O'na daha kolaydır.* **Vakıa-61:** *Yerinize diğer benzerlerinizi getireceğiz ve bilemeyeceğiniz bir şekilde sizi yeniden oluşturacağız. Hac-6: Bu böyledir. Çünkü Allah tek gerçektir. "Her şey O'nunla varlık kazanır" ve O, ölüleri diriltir ve O, her şeyi yapabilir.* **66-** *O'dur ki sizi diriltti, sonra sizi öldürür, sonra yine sizi diriltir. Gerçekten insan çok nankördür.* **Mü'minun-80:** *O'dur ki yaşatıyor, öldürüyor. Gecenin ve gündüzün değişmesi O'nun eseridir. Aklınızı kullanmıyor musunuz?* **Ankebud-19:** *Görmediler mi Allah nasıl yaratmayı başlatıyor, sonra onu tekrarlıyor/dönüp tekrar yaratıyor. Bu, Allah'a göre kolaydır.).*

Ali İmran-47 de belirtildiği gibi Allah, "ol" deyince her şeyi oldurandır **(Ali İmran-47:** *Meryem. "Rabbim! Ben bir erkekle evlenmeden, nasıl olur da çocuğum olur?" deyince, Allah şöyle buyurdu: "İşte her şeye gücü yeten Allah böyledir. Dilediğini öyle yaratır. Allah, herhangi bir şeyin olmasını isterse, ona "Ol" der ve o şey anında oluverir".).* Tekrar doğuşu ve yaşamı kabul etmemek, aynı zamanda Allah'ın da bu gücünü kabul etmemek demek olmuyor mu?

Kader bölümünde açıkladığım gibi, her insan sabit kader özellikleri ile ve programlanmış olduğu muhkem mesajları özümsemek üzere yaratılmaktadır. Tüm insanlara baktığımızda, eşitlik içinde yaratılmamış olduklarını görmekteyiz. İşte

bu eşitsizliklerin ancak farklı yaşamlarla ve bu farklı yaşamlarda verilen farklılıklarla dengelenebileceği açıktır. Örneğin bir yaşamında zengin olup merhametliliği ve vericiliği öğrenmek üzere yaratılmış bir ruh, başka bir yaşamında fakir olup sabretmeyi, çalışmayı, gayret etmeyi ve yardım almayı özümsemek için yaratılabilir.

Sayın Temizel konuya şu sözleri ile farklı bir görüşle yaklaşmıştır: *"Reenkarnasyon gerçeğinin bilgisi iyice kavranırsa, Allah'ın insanlara her hayat seviyesinde fırsatlar vererek farklı farklı düzeylerde sınadığını görürüz. Böylece sağlık, akıl düzeyi, ekonomik ve sosyal bakımlardan farklı yaşamların sınavlarını içeren yaşamlarla tekâmül seyri seferinde insanlar arasında eşitliğinin sağlanacağı gerçeğine varırız"* (57).

Anadolu sufilerinden Feriduddin Attar, "Mazhar-ül Acaib" adlı kitabında *"Ruh ölümsüzdür, Allah'dan gelmiş ve O'na dönecektir. Beden ise ruhun yeryüzünde kullandığı aracıdır. Ruh gelişimini tamamlayabilmek için, ne kadar bedene ihtiyaç duyarsa, o kadar beden eskitecektir."* diyerek reenkarnasyon konusuna değinmiştir (3).

Mu dininde Reenkarnasyon daire şekli ile sembolize edilmiştir. Türklerin köken ırkı olan Uygurlar da bu duruma inanırlardı ve reenkarnasyona "Sansar" derlerdi.

Gerek Kur'an'a, gerekse Maya yazıtları ve tabletlerinden elde edilen bilgilere göre yaklaşık 20-26.000 yılda bir, dünya yenilenmektedir ki, bu yenilenme, yeniden yapılandırma- kıyamet olarak tanımlanmaktadır **(Enbiya-104:** *O gün/mahşer günü göğü yazı tomarlarını dürer gibi düreriz. İlk yaratmaya başladığımız gibi onu yine iade ederiz. Üzerimize sözdür, biz bunu mutlaka yapacağız.)* (49).

Mahşer gününde sınava çekilecek ve son puan durumu değerlendirilecek olan, kiralanıp giyilen elbiseler değil, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji olacaktır. Diğer bir ifade ile bir trafik suçunda cezalandırılacak olan araba değil, onu kullanan şoför olacaktır. Kur'an'da ise, insanlar anlasınlar diye, diriltilecek

olan sanki vücutmuş gibi sembolize edilmiş ve basite indirgenmiştir **(Nisa-56:** *Ayetlerimizi / uyarılarımızı/ bildirdiklerimizi tanımayan kafirleri, onları kuşkusuz, yarın bir ateşe yaslayacağız. Derileri piştikçe azabı duysunlar diye kendilerine değiştirmek üzere başka deriler vereceğiz.).*

Eğer, vücudun da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji ile birlikte yaşamaya devam edeceğini ve dirileceğini kabul edersek, yaşamın amacı vücudu rahat ettirmeye dönüşür. Vücuda öncelik verme düşüncesi de, başka maddi şeylere öncelikler vermeyi ve şekilci olmayı davet eder.

Yine Mümin suresi 11 nci ayetinde küfre sapmış olanların/müşriklerin hesap sırasındaki sözleri ile ikinci defa olmak üzere tekrar doğuş fırsatları olduğu açıkça ifade edilmekte **(Mümin-11:** *Diyecekler ki: "Ey Rabbimiz, bizi iki kere öldürdün, iki kere de dirilttin, şimdi günahlarımızı anladık; acaba çıkmanın başka bir yolu var mı?"* ve aşırı olumsuz puanları nedeniyle artık insan değil de maymun veya domuz karakterlerin yaratılacakların da Kur'an'da yer alması, reenkarnasyonun başka bir yönden vurgulanmasıdır.

Mevlana **ruhun yolculuğunu** (seyr-i süluk/sefer) Güneş'in yolculuğuna benzetir ve şöyle der: *(Güneş'le aya batmadan ne ziyan gelir? Sana batma görünür ama o aslında doğmaya hazırlıktır, yeniden doğmaktır.)* (58).

Tevrat'ta da reenkarnasyon konusuna değinilmektedir **(I. Samuel-Bab: 2/6:** *Rab öldürür ve diriltir. Ölüler diyarına indirir ve çıkarır.)* (5).

Kişinin Mümin olmasında aşması gereken 77 muhkem mesaja baktığımızda, bunların ahlaki ve davranışsal kurallar ile şekilsel ibadetler olduğunu görmüştük. İşte bu mesajların her bir aynı zamanda birer nefstir ve bizlerden istene bu nefsleri itidal/sırat-ül müstakim üzere kullanmak üzere dizginlemek ve az veya çoğun aşırılığına müsaade etmemektir. **Nefslerin** itidal üzere **terbiye edilmesi** Kur'an'da **nefslerin öldürülmesi** olarak tanımlanmaktadır **(Ankebud-57:** *Her nefs*

ölümü tadacaktır). Tek bir yaşamda tüm nefslerin öldürülmesi mümkün olamayacağına ve birçok yaşam gerektiği gerçeği, reenkarnasyon gerçeğinin de açıklamaktadır.

Kur'an'da insanların öldükten sonra dünyaya tekrar döndürülmeyeceklerine yönelik şu ayetler de dikkatimi çekmiş bulunmaktadır: **(Enbiya-95:** *Yıkıma uğrattığımız bir ülkeye (tekrar dünya hayatı) imkansız (haram)dır; hiç şüphesiz onlar, (dünyaya) bir daha geri dönmeyecekler. Mü'minun-99, 100: Sonunda, onlardan/müşriklerden birine ölüm geldiği zaman, der ki: "Rabbim, beni geri çevirin. Ki, geride bıraktığım (dünya)da salih amellerde bulunayım." Asla, gerçekten bu, yalnızca bir sözdür, bunu da kendisi söylemektedir. Onların önlerinde, diriltilip kaldırılacakları güne kadar bir engel (berzalı) vardır.).* Cehennemin bazıları için geçici bir yer olduğunu da anlıyoruz **(Hadid-13:** *O gün iki yüzlü erkekler ve kadınlar inananlara "Bizi de gözetin, sizin ışığınızdan yararlanalım" diyecekler. Onlara "Geriye dönün de ışık arayın" denir.).*

Duhan-56, 57: Orda/cennette, ilk ölümün dışında başka ölüm tatmazlar. Ve (Allah da) onları cehennem azabından korumuştur. Senin Rabbinden, bir fazl ve (lütuf) olarak. İşte büyük 'mutluluk ve kurtuluş' budur.). Ancak bu ayetlere baktığımızda, bir daha diriltilme hakkı verilmeyenlerin olumsuz puanları ağır basan müşrikler ve münkirler ile cennete girmeye hak kazanmış olanlar olduğu görülmektedir. Ki her iki grubun da puan durumları ya çok kötü (dünya okulundan atılmış olan) veya çok iyi olsa gerek (dünya okulunu geçmiş, mezun olmuş olan), tekrar dünya yaşamı gerekli olmamaktadır diye düşünüyorum. Zaten şu ayetlerde "keşke dünyaya dönme şansım olsaydı" ifadesi ile böyle bir şansın olabileceği vurgulanmış olmaktadır **(Bakara-167 ve Şuara-102:** *Keşke dünyaya dönmek için bir şansımız daha olsaydı da, Allah'a ortak koşmadan inananlar olsaydık.* **Zümer-57-58-59:** *Veya "Allah beni doğruya iletseydi kesinlikle makbul kişilerden olacaktım.", yahut azabı gördüğü an "Keşke dünyaya dönmek için bir şansım daha olsaydı da güzel davrananlardan olsaydım." diye itiraf edilecek ve "Hayır, sana ayet-*

lerim geldi, fakat sen onları yalanladın, büyüklük tasladın ve inkarcılardan oldun." denilecek bir günden sakının). Saffat 55-61 arasındaki ayetleri cennettekiler için tekrar dirilmenin artık olmayacağı açıkça vurgulanmıştır **(Saffat-54 ve 61:** *Araştırdı, nihayet onu cehennemin ta ortasında gördü. Dedi: "Vallahi, az kalsın sen beni de buralara düşürecektin. Rabbimin nimeti olmasaydı, kesinlikle ben de şurada toplananlar arasına girmiş olacaktım. Peki, biz artık ölmeyecek miyiz? Sadece ilk ölümümüz; azaba da uğratılmayacağız, öyle mi? Doğrusu bu, büyük başarının ta kendisidir. Çalışanlar, böylesi için çalışsınlar.).* Demek ki cennetten önce başka dirilme ve ölümler söz konusudur. Cennette olanlara ilişkin bu tartışmayı kapatayım artık derken Yunus-4 ncü ayeti hatırladım ve bu ayette, cennet hakkını kazanmışların mümin düzeye yakın olanlarından bazılarına mükafat olarak tekrar dünyaya gönderileceklerini fark ettim **(Yunus-4:** *Hepinizin dönüşü ancak O'nadır. Allah bunu bir gerçek olarak vaat etmiştir. Şüphesiz O başlangıçta yaratmayı yapar sonra, iman edip salih ameller işleyenleri adaletle mükafatlandırmak için onu (yaratmayı) tekrar eder. Kafirlere gelince, inkar etmekte olduklarından dolayı, onlar için kaynar sudan bir içki ve elem dolu bir azap vardır.).*

(Maide-60: *De ki: "Allah katında cezası bundan daha kötü olanları size haber vereyim mi? Onlar, Allah'ın lanetlediği ve gazabına uğrattığı, içlerinden bazılarının* ***maymunlar ve domuzlar gibi davranmak üzere yaratılan*** *kimseler ile şeytanlara tapan/hizmet eden/ona uyan/ putperest kimselerdir. İşte bunların yeri daha kötüdür ve onlar doğru yoldan daha çok sapmışlardır.".* **Yasin-67:** *Yine dilesek kendilerini oldukları yerde ırklarını/ türlerini/ cinslerini değiştiririrdik/ hayvana/ başka canlılara çevirirdik de ne ileri gidebilirlerdi, ne de geri dönebilirlerdi.* **Bakara-66-67:** *İçinizde cumartesi yasağını çiğneyenleri (Musevileri) elbette bilirsiniz. Bundan dolayı onlara "aşağılık maymunlar gibi olun" demiştik. Bunu, o gün yaşayanlara ve sonrakilere bir ders ve sakınanlara bir öğüt olsun diye yapmıştık.* **Araf-166:** *Kendilerine edilen yasakları aşınca onlara "aşağılık birer maymun gibi olun" dedik.)* açıklamaları ile Allah'ın

affedemeyeceği düzeyde olanlara lanet edileceği, gazap olarak da **bazılarının insan karakterlerinin değiştirilip hayvan, maymun ve domuz benzeri karakterlerle yaratılacakları veya şeytan'a tapar olacakları** vurgulanmıştır. Bu ayetler reenkarnasyonun olduğunu başka yönlerle göstermektedir.

Müslümanlığın ve Müminliğin şartları olan 5+77 muhkem mesaja baktığımızda, tek bir yaşam süresince (ki bazılarının yaşamı birkaç gün-ay veya birkaç yıl da olabilmekte) tüm bu muhkem emirleri benimseyip bunlara göre bir yaşam geçirmek bence sadece Nebilere-peygamberlere veya çok nadiren de olsa Mevlana, Yunus Emre, Hallac-ı Mansur veya Bektaş-ı Veli gibi velilere özgü bir durum olsa gerek.

Kur'an'ın Sad-20 nci ayetinden de anlaşılacağı gibi doğumdan önce insana o yaşamında hangi özelliklerden sınavlara gireceği ve ders konuları programlanmaktadır. Dolayısıyla ruhun her bir yaşamındaki sınavları farklı olmakta ve son mezuniyet hedefi olarak makbul kişi olunma hedeflenmektedir **(Sad-20:** *Biz Davud'un yönetim bilincini, doğruyu yanlıştan ayırma yeteneğini geliştirdik ve ona çok adil bir yargılama gücü vermiştik.).*

Ancak tekrar yaratılmanın kurallarını, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin tekrar yaratılmaya uygun olup olmayacağını bilmediğimiz gibi, yenidünya yaşamının ferah veya sıkıntılı olup olmayacağını da bilemeyeceğimiz açıktır. Çünkü ayetlerde de gördüğümüz gibi müşriklere ve cennet düzeyinde olanlara reenkarne hakkı verilmemekte, bu hak sadece tekâmülünü tamamlamadığı için cehennem düzeyinde olan veya görevli olan ruhlara (ki berzahta beklemekte olan) verilmektedir. Dolayısıyla "Nasıl olsa tekrar yaratılacağız" diye düşünmek hem çok yanlış, hem de tehlikeli olacaktır. Bu nedenle de bize verilen Dünya yaşamını çok önemli bir fırsat olarak görüp, en iyi şekil olan inançlı olma ve olumluluklarla puan toplama, Cennet diye tanımlanan huzurlu yaşam düzeyine bir an önce kavuşmak için önemli bir yer olarak değerlendirmek en akılcı yoldur. Çünkü tekrar bir dünya yaşamı fırsatının verilip veril-

meyeceği veya ne zaman ve ne için gerçekleşeceği ile daha iyi veya daha kötü şartlarda gerçekleşeceğinin garantisi olmayacaktır. Gerçek bilgisi ancak Allah katındadır.

"İnsan" kelimesi **"Unutan"** anlamında olduğuna göre, insanoğlunun temel özelliği unutan kişi olma özelliğidir. Bu unutma halinin, gebelik anını, doğum anını ve ilk yaşlardaki hayatı ile olduğu gibi, geçirdiği bir kaza anını veya bayılma anını içerdiğini biliyoruz ve normal karşılıyoruz. Bu unutma hali başka bir bedeni kullanarak geçirdiği daha önceki yaşam anlarını da neden kaplamasın? İşte bu unutma temel özelliğimiz sayesinde önceki yaşamlarımızı belki hatırlayamıyoruz. Hatırlamadığımız için de tekrar doğuşa inanmıyoruz diyebiliriz.

Özellikle Adana ve Hatay yörelerinde ve çoğunluğu kaza, boğulma veya öldürülme gibi ani olan ölümlerle yaşamları son bulanların bir sonraki yaşamlarında tekrar doğuş olaylarına rastlanmaktadır. Bir önceki yaşamlarının hepsini olmasa bile bazı kısımlarını çocukluk dönemlerinde hatırlama olaylarının bu illerde daha sıklıkla rastlanmasının nedenlerine ilişkin maalesef şimdilik herhangi bir yorum yapamıyor ve görüş belirtemiyorum. Şu anda merak ettiğim ve orada çalışan meraklı hekim arkadaşlardan (Adli Tıp, Psikiyatri vs) araştırmalarını isteyeceğim konu yukarıda belirttiğim nedenlerle aniden ölenlerin parmak izlerini arşivlemeleri ve tekrar doğduğunu iddia eden çocukların parmak izleri ile karşılaştırma yapmalarıdır. Acaba eski ve yeni bedenlerin parmak izleri, aynı olduğu iddia edilen Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji dediğimiz ruhları ile de aynı mıdır?

Ülkemizde Berrin Türkoğlu, 2003 yılında yayınlamış olduğu "Tekrar Doğanlar" kitabında, özellikle şiddete dayalı ani ve erken ölenlerin geçmiş yaşamlarını daha kolay hatırladıklarına ilişkin belgeye dayalı örneklerle konuyu açıklamış ve gündeme getirmiştir. Aynı yazar, tekrar doğuş olayına *"Ölümler ve doğumlar, merdivenin basamaklarını tırmanmak gibidir"* demektedir (59).

Sayın Türkoğlu bir vakanın reenkarne olarak kabul edilmesinde başlıca şu kriterlere ulaştığını belirmektedir:

- Önceki yaşamında bedeninde bulunan bazı fizyolojik izlerin, bu yaşamda da bedeninde bulunması,
- Önceki yaşamının geçtiği başka bir ülke varsa kişinin o ülkenin lisanı ile ve bu yaşamında öğretilmediği halde konuşabilmesi,
- Geçmiş yaşamlarını hatırlayan kişilerin genellikle doğmadan önce doğacağı aileden birinin rüyasında doğacağını söylemesi ve kendisine yönelik bazı ipuçları vermesi.

C. KADER'DE İKİLEM PRENSİBİ

***Sinir sistemi* stabil-durağan değil, *dinamiktir*-değişkendir**

Şaşmaz temel çalışma prensipleri olan beyin, normal ve sağlıklı olduğunda, iç ve dış şartlara göre sürekli bir uyum sağlama ve değişkenliklere göre sürekli bir yeniden yapılanma süreci içindedir. **Sinir sisteminin değişmez temel çalışma prensiplerine ve ana yapısına sadık kalarak,** değişimlere, olumlu ve/veya olumsuz her şarta karşı **uyum ve yeniden yapılanma özelliğine Nöronal Plastisite** adını veriyoruz. Diğer bir ifade ile sinir sistemi, çalışma amaçlarını yerine getirmeye çalışırken aynı zamanda değişkenliklere uyum sağlama, dinamiklik ve elastik olma yeteneğindedir. Dolayısıyla sinir sisteminde Allah Kaynaklı ikili sistem (duality) prensibi doğrultusunda olmak üzere;

1) Temel ve sabit yapı birimleri (sinir hücreleri, destek hücreleri, ana damarlar gibi) ve

2) Her an ve her duruma göre değişme özelliği gösteren, dinamik olan birimler söz konusu olmaktadır. Bu dinamik süreçte, sinir hücrelerinin uzantılarında yeni bağlantılar kurulması, destek hücrelerinin kılcal damar ayaklarında yeni ayaklar ve uzantılar oluşması gibi değişimler söz konusu olmaktadır.

Dinamik olan birimler, anlık uyumlar yanında, uzun süreli etkilere ve beyinde oluşan hasarlara da uyumda önemli özelliklere sahiptirler. Örneğin beyinde bir görev merkezi arızalanınca hemen komşu veya görev yakınlığı olan başka bir merkezde, arızalı merkezin görevini tam olmasa bile kısmen yerine getirecek şekilde hücresel düzeyde bir yapılanma, bağlantılarda bir artma meydana gelir. Hatta son yıllarda anlaşılmıştır ki bazen destek hücrelerinde de değişiklik olmakta ve bu hücreler sinir hücreleri karakterine dönüşebilmektedirler. Beyinde olan bu dinamik özellik, sinir sisteminin temel amaçlarını devam ettirmek temelinde karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma prensibi doğrultusunda gerçekleşir. Beyindeki bu yapılanma, yoğun bir şekilde yaşamın ilk 5 yılındaki dönemde, daha sonra da tüm yaşam boyunca, fakat gittikçe yoğunluğu azalmak üzere vardır. Buna dayanarak ilk çocukluk döneminde ve sonraki ergenlik dönemine kadar olan sürede kişide görülen yeteneklerin ve bilgilerin bıkmadan desteklenip ilgili beyin merkezlerinin gelişmesi sağlanmalıdır. Devamlı ve ısrarla bir konuda uyarı alan beyin bölgelerindeki sinir hücreleri ve bunların bağlantıları, daha az uyarılan diğer bölgelere göre çok daha fazla gelişirler. Az uyarılan beyin bölgesindeki nöronlar ve bağlantıları ise zamanla körelir ve etkisiz hale gelirler. Bu duruma göre kader diye tanımlanan ilahi aktivitede de yaratılış prensiplerinden olan **ikilemlilik (duality)** söz konusu olacağından, kader aktivitesi de sabit ve değişken kader olarak iki ayrı kısımdan oluşmuş olmalıdır diye düşünüyorum.

İnsan robot değil

Beyinde yaşayan tüm hücrelerin belirlenmiş kurallar çerçevesinde yaşamları ve programlanmış bir yaşam süreleri söz konusudur. Bu yaşamları süresinde hücreler, ya bu yaşam süreleri sonuna veya beyinde oluşan bir hastalık veya kaza sonucu aniden ölürler. Yaşamları süresince aynı zamanda her

an değişen şartlara göre beynin uyum sağlamasında geçici veya kalıcı değişimlere uğrarlar. Temel çalışma prensipleri, ölçü ve kuralları çerçevesinde her bir hücre kendine özgü bir kişiliğe, değere ve beyindeki konumu ile vazgeçilmezliğe sahiptir. İşte ölçü, düzen, kural temelinde oluş ve değerlendirme kader kelimesi olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla kaderin özünde Allah Kaynaklı matematik bir bütünlük, matematiksel ve geometrik bir düzenleme ve ölçü olup, her şey bu temelde çalışmaktadır. Diğer bir tanımlama ile Allah'ın Evren için kullandığı **matematiğe ve geometriye kader diyebiliriz.** Çünkü tüm bilimlerin ortak dili matematik ve geometridir.

Âdem ve Havva ile başlayan insan neslinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının arınması sırasında özgür iradeli aklını kullanıp yararlansın diye **bir araç olarak dünya (madde dünyası) ve nimetleri** de Allah, belirli ilahi kurallar (Fıtrat) ve ölçüler veya diğer bir ifade ile sabit ve değişmez bir kader (ilahi şaşmaz temel ölçüler ve kurallar) ile yaratmıştır. Yine ayet ile bu nimetleri, çarçur edilmesinler diye aklı olmayıp, kıymetini bilmeyenlere verilmemesini de vurgulamaktadır **(Bakara-29:** *O Allah'tır ki yeryüzündekilerin tümünü sizin için yarattı.* **Nisa-5:** *Allah'ın, sizin için geçim kaynağı/destek aracı yaptığı mallarınızı aklı ermezlere/kıt olanlara/beceriksizlere vermeyin. O mallarla onları besleyin, giydirin ve onlara güzel söz söyleyin.). Diğer bir ifade ile Allah, her şeyi kaderlendirdiğini/ ölçülendirdiğini/ kurallaştırarak yarattığını açıklamaktadır* **(Furkan-2:** *O'na mülkünde ortak yoktur, her şeyi yaratmış, bir düzen vermiş, belli bir ölçü ve oluş şekli ile takdir etmiştir. 61: Yücedir O ki gökte* ***burçlar*** *yaptı ve orada bir kandil ve aydınlatıcı bir ay var etti.* **A'la-3:** *Ve O ki her şeyin miktarını, biçimini belirleyip hedefini gösterdi.* **Kamer-49:** *Haberiniz olsun ki, Biz her şeyi bir kaderle/bir ölçüye göre yaratmışızdır.* **Hadid-22:** *Yeryüzünde ve kendilerinizde meydana gelen bir musibet/olay yoktur ki, Biz onu uygulamaya koymadan önce bir Kitapta yazılı olmasın/kuralları belirlenip kaydedilmiş olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır).* Son ayetten de anlaşıldığı gibi oluşan herhangi bir olay mutlaka bir kitapta belirlenmiş

kurallar, ölçüler çerçevesinde ve bu kurallara göre gerçekleşmektedir. Hiçbir şey başıboş ve tesadüfî değildir, yağmur bile **(Zuhruf-11:** *O, gökten ölçüye bağlı olarak su indirmiştir. Onunla ölü bir bölgeyi canlandırdık. İşte siz de böyle çıkarılırsınız.* **Rahman-5:** *Güneş ve Ay bir hesap iledir.).*

Daha açık bir ifade ile ezelden beri belirlenmiş olan, kâinat ve dünya düzenine yönelik prensipler ve kurallar belirlenmiş durumdadır. Her şey bu kurallar ve prensiplere göre gerçekleşmektedir. Bu kurallara göre kâinat ve dünya yaşamı devam etmektedir. Dolayısıyla daha önce belirlenenler, olaylar değildir. Belirlenmiş olan, hangi özellikte bir olaya karşı verilecek karşılığının kuralları ve prensipleridir. Bu karşılık, Allah'ın aktivitesine paralel ise (sırat-ıl müstakim'e uygun) pozitif, olumlu bir karşılık şeklinde, ters gelen bir olay ise negatif, olumsuz bir karşılık şeklinde gerçekleşmektedir.

Öztürk'ün ifadesine göre: *"Nimet, mal-mülk-zenginlik tüm insanlık için gönderiliyor. Gönderen planlar, hesapları bu bütüne göre yapıyor. İsraf, sergileyen kim olursa olsun ve hangi gerekçeyle sergilerse sergilesin, bütünün hakkına bir tecavüzdür. Egoların ilahlaştırıldığı toplumlarda hiç kimse tatmin olmaz, hiç kimse başkasının da hakkı olabileceğini aklına getirmez. Hareket noktası ben'dir. Anlayış, saygı, uzlaşma, hoşgörü, bağışlama, özür dileme gibi insancıl hasletler devre dışıdır. Hep alınır, hiç verilmez."*. (20).

Ra'd-2 ve Kamer-3 ayetlerinde belirtilmiş olduğu gibi aklımıza gelen her şey belirlenmiş bir zamana kadar ve belirli bir ölçüye göre yaratılmıştır **(Ra'd-2:** *Allah O'dur ki görüyorsunuz gökleri direksiz yükseltti, sonra Arş üzerine hükümranlığını kurdu, güneşi ve ayı emrine boyun eğdirdi; her biri belirtilen bir vakte kadar akıp gidiyor.* **Kamer-3:** *Oysa ki her iş ve oluş karara, ölçüye ve düzene bağlanmıştır).* Yine Kur'an'ın mesajlarından da anlıyoruz ki **insan** yaratılmıştır, ancak doğduğu andan, ölünceye kadar olan yaşantısının her ayrıntısı ve her anı programlanmış **bir robot değildir.** Bu nedenle de tüm insanlar aynı görüntü ve karakterde değil, **her bir insan dünyada tek** olarak

yaratılmıştır. Her insanın benzersiz ve tek oluşunun göstergeleri görünüm ve kişilik özellikleri, huyları gibi daha birçok bakımdan anlaşılabilirse de, başka bir insanla karıştırılmayan ve kişiye özel olan yönü **parmak izi ve göz bebeği**dir. Bunlar sanki her bir insana ait yaratılış kod numarası gibidir. Allah, isteseydi insanı doğrudan hidayetli/inançlı yaratabileceğini, ancak bunu istemediğini, çünkü şeytanın dürtüklemesi ile nankörlük duygusuna mağlup olduğunu ve cinler ile birlikte yine denenip, doğru yola yönelmeyeni cezalandırmayı amaçladığını açıklamaktadır **(Secde-13:** *Eğer dilemiş olsaydık, herkese hidayetini verirdik; fakat tarafımdan şu söz verildi: "Elbette ve elbette cehennemi hem cin, hem de insanlardan dolduracağım!").*

Sabit ve Dinamik/değişken Kaderler:

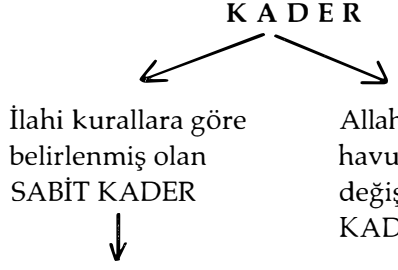
1) İlahi kurallara göre belirlenmiş-<u>sabit kader:</u>

İnsanın Allah'a yakınlaşma yolunu seçmek üzere tabi olacağı sınavların özelliklerine göre Allah'ın evrensel planı ve bu plana göre belirlenmiş evrensel işlemlerin temel ilahi kuralları çerçevesinde uygun görülen ve insanın iradesinin, kendi katkısının olmadığı, olamayacağı örneğin kişinin ırkı, cinsiyeti, beden özellikleri (göz rengi, deri rengi, boyu, burun ve yüz şekli, parmakların uzunluğu, parmak izi, saç rengi, kıvırcık veya düz olacağı), kişilik özellikleri (sabırlı-sabırsız, cömert-cimri, canı tez-yavaş, duygusal-duygusuz, çalışkan-tembel, konuşkan-suskun, güleç-asık suratlı vs) akıl miktarı, iç organlarının çalışma düzenleri (hipofiz, mide, pankreas gibi salgı ve hormon düzeyleri, vücudun savunma güçlerinin durumu vs), gözlem ve muhakeme yapma yeteneği, **(Ali İmran-6:** *Rahimlerde sizlere dilediği şekli veren O'dur.* **A'la-3:** *Ve O ki her şeyin miktarını, biçimini belirleyip hedefini gösterdi.),* yaşam süresi, ülkesi, şehri ve ailesinin belirlenmiş olması **(Müminun-79:** *Sizi yeryüzünde yaratıp yayan O'dur; hep O'nun huzurunda toplanacaksınız),* özündeki Allah Kaynaklı bilinçli enerjisinin hangi

olumsuzluklarının şimdiki dünya hayatında arındırılacağı veya olumluların pekiştirileceği ve son ecel kararı gereği olacak ölüm şekli ile zamanı gibi bizim katkımızın söz konusunun bulunmadığı ve önce Allah tarafından, sonra kozmik plancılar tarafından (Allah'ın görevli melekleri) projelendirilip gerçekleştirilen durumlar sabit kaderdir, ölçülere göre belirlenmiş durumlardır **(Ali İmran-145:** *Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse ölmeyecektir. O, vadesi yazılmış şaşmaz bir yazıdır. Ra'd-8: Allah, her dişinin neye gebe olduğunu ve rahimlerin neyi eksiltip neyi artıracağını bilir; her şey O'nun katında bir ölçüye/kadere göredir).*

Allah Kur'an'da insanın birçok yönden zayıf yaratıldığını ve kişilik yapısının belirli bir amaca göre düzenlendiğini/kaderlendirildiğini/ölçülendirildiğini bildirmektedir **(Nisa-28:** *Allah sizden ağır teklifleri/yükü/sıkıntıyı hafifletmek istiyor, insan zaten zayıf olarak yaratılmıştır.* **Esra-100:** *De ki: " Rabbimin rahmet hazinelerine siz malik olsaydınız, o zaman da elden çıkar korkusuyla kimseye bir şey vermezdiniz. İnsan zaten çok cimridir)* veya başkalarının arınmasında alacağı görev özelliklerine göre ve anne karnında iken henüz doğmadan önce ölmesi veya saat, gün, hafta, ay, yıl veya yıllar süreli olan yaşamını geçirmesi uygun görülen ülke, şehir, mahalle, anne-babası, kardeşleri ve akrabaları yine projeye uygun bir şekilde düzenlenen sabit kader özellikleridir. Ailesel genetik özellikler ve MİZAÇ dediğimiz kişilik yapısı ile NEFS diye tanımlanan duygusal özellikleri de bu gruptandır. Kişilik yapısı ve duygusal özellikleri kişinin genetik birimi olan kromozomlarında bulunan DNA moleküllerinde kodlanmış olarak yaratıcı ilahi birimler tarafından yüklenmiştir. Şimdiye kadar sayılan tüm bu özellikler, değiştirilemeyecek ve ilahi ölçülere göre uygun görülen ve belirlenenlerdir. İlahi ölçü-ilahi kader diye tanımlanacak kader bunlardır. Ancak bu durum ve özellikler, esasa bakıldığında yine ezeli ve ebedi Allah Kaynaklı ve değişmez özellik-

teki ana kurallar ve ölçülere göre belirlenmişlerdir. Kaderin bu kısmında bizlerin herhangi bir seçme hakkımız ve katkımız bulunmamaktadır. İşte bu özellikler zemininde verilen yaşam fırsatı en iyi şekilde gayret, sabır ve Allah sevgisi yoğunluğu ile geçirilmelidir. Burada ne yapacağımız değil, ne yaparsak karşılık olarak nelerle karşılaşacağımızın sabit kuralları önceden belirlenmiştir, değişmeyen bunlardır ve bu kurallara göre kimin hangi puan durumunda olduğunu sadece Allah bilir **(Kısas-56:** *Ey Resulüm! Sen, her sevdiğine hidayet veremezsin. Allah dilediğine/puanı uygun olan kimseye hidayet verir ve hidayete kavuşacak olanları O, daha iyi bilir.).* Taha-41'de Musa Peygamber'in bile insan olarak robot halinde ve mükemmel, tüm yetenekler ve kişilik yapısı hazır verilmiş olarak yaratılmadığı ve olaylar yaşatılarak hazırlandığı, olgunlaşması için yetiştirildiği çok güzel açıklanmıştır **(Taha-41:** *Sonra belirlenen bir kadere göre geliverdin ey Musa! Seni kendim için seçip yetiştirdim.)* (Şekil-29)

Şekil-29: Kader çeşitleri

Ayrıca insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre ne ile karşılaşması gerektiği, nasıl bir olaya muhatap olacağı ve ne yapacağına yönelik ebedi ve ezeli ilahi kurallar/prensipler/kanunlar ile evrenin yapısı ve çalışmasına, dengeliliğine ait olan temel olaylar/çekirdek olaylar/tekâmül basamaklarımızda basmamız gereken temel taşlar da sabit, değişmez kaderdirler. Ezelde Allah tarafından belirlenmiş ve ebedi ve değişmez özellikte olan ilahi kuralları, bir spor yarışmasının/müsabakasının belirlenmiş olan kurallarına benzetebiliriz. Oyuncu bu kurallara uyarak oyunu oynamak zorundadır. Bu kuralları değiştirme yetkisi yoktur. Ancak kendi özgür iradesini ve karar verme, kuralları ihlal edip etmeme yönünde seçim yapma, dolayısıyla da ödül veya ceza almayı hak etme konumundadır. Yani ödül almış ve kazanmışsa kendi gayreti yanında kuralları ihlal etmemeyi, ceza almışsa da yine bizzat kendisinin kuralları ihlal etmeyi seçmesinden dolayıdır. Çünkü durup dururken hiçbir oyuncuya ödül veya ceza puanı verilmez. Dolayısıyla maçı kazanıp kazanmama, oyuncuların çalışmaları, performansları, becerileri ve değişmez olan oyun kurallarına uyup uymamalarına, yani kendi özgür iradeleri ile verdikleri kararlarına bağlı olacaktır. Bu spor müsabakasındaki hakem, Allah'ın bir görevlisidir ve kesinlikle hata yapmayan ve taraf tutmayan, mutlak bir hakkaniyetle davranan ve puan veren bir hakemdir. Ve bu hakem olumlu bir davranışta **(sevapta) en az 2, en fazla 10 kat ödül,** güzellikler uğrunda fazladan çaba da sarf edenlere **hesapsız ödül,** olumsuz bir davranışta **(hatada, günah** dediğimizde) ise eşit miktarda **(bir kat) ceza puanı** yazmak üzere Allah tarafından görevlendirilmiştir **(Sebe-37**: *Ey insanlar! Sizi Bana yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de çocuklarınızdır. Ancak inanıp, iyi ve güzel işler üretenlerin davranışları bize yaklaştıracaktır. Bunlara, yaptıklarının iki kat karşılığı verilecek ve cennetteki odalarında güvenlik içinde olacaklardır.* **Nisa-40:** *Allah zerre kadar zulmetmez ve eğer bir iyilik olursa onun sevabını iki verir, ayrıca*

kendi tarafından da büyük bir mükafat verir. **Enam-160:** *Kim iyilik getirirse ona getirdiğinin on katı vardır. Kim kötülük getirirse sadece onun dengiyle cezalandırılır. Onlar haksızlığa uğratılmazlar.* **Kısas-84:** *Kim bir iyilik getirirse ona ondan daha güzeli vardır. Kim kötülük getirirse, kötülükleri yapanlar, ancak yaptıkları kadar cezalanırlar.* **Zümer-10:** *De ki, "Ey inanan kullar! Rabbinize ortak koşmaktan sakının. Bu dünya hayatında güzel davrananlara güzellik vardır. Allah'ın yeri geniştir. Ancak güzellikler uğrunda çaba sarf edenlerin ödülü hesapsız olarak verilecektir.).* Yapılan olumsuzluğa karşı verilecek cezanın/azabın/eziyetin/sıkıntının da belirli kurallar çerçevesinde olacak şekilde zamanlandığı ve organize edilmekte olduğu Kur'an'da açıklanmıştır **(Ankebut–53:** *Bir de senden acele azap istiyorlar; eğer belirlenmiş bir süre olmasaydı, o azap onlara muhakkak gelmişti ve elbette o kendilerine gelecek, şuurları olmayarak/bilincine varmadan ansızın gelecek!).*

Sonuç olarak dünyaya gelmeden önceki Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjimizden neyin arınacağından başlamak üzere, yaşam süremiz ve yaşam yerimiz, bizim dışımızda Allah'ın temel kural ve ölçülerine göre **planlandırılmış, ölçülendirilmiş, yani kaderlenmiş** olmaktadır. Diğer bir ifade ile bu özellikli kader kelimesini belirlenmiş, takdir edilmiş Allah Kaynaklı ilahi ölçülere, değişmez ana kurallara göre olma, gerçekleşme ve başlayıp sonlanma hali diye tanımlarız ve bu sabit kaderdir **(Talak-3:** *Allah, her şey için bir ölçü tayin etmiştir/belirlemiştir/kurallaştırmıştır.).*

İnsanın sabit kaderi gibi, ümmetlerin ve yaşadıkları bölgelerin ve uygarlıklarının da yaşamlarına, mutlaka ilahi sistemden bir veya birden fazla uyarıcı gönderildikten sonra son verildiği prensibi olduğu Kur'an'da açıklanmaktadır **(Şuara-208, 209:** *Bununla birlikte Biz hangi memleketi helak ettikse, muhakkak onun uyarıcıları olmuştur. Onlara ihtar edilmiştir ve Biz haksızlık etmiş değilizdir ve zalimler değiliz.).*

Güneşin ısısı, dünya ve gezegenler ile yıldızların uygun mesafelerde yerleşimi ve hareketleri, birbirlerinden uzaklıkla-

rı, kitlesel yapı özellikleri, magnetik alanları ile çekim veya itme güçleri yanında dünyanın sıcaklık ve soğukluk derece sınırları, oksijen oranları, vücudun beden sıcaklık sınırı, kalp atım sayısı, soluk alma sayısı, su oranı gibi değerler de ilahi kurallara göre belirlenmiş birer sabit kader, sayı ve ölçü olarak kabul edilmelidirler **(Kamer-12-13:** *Yeri de kaynaklar halinde fışkırttık, derken sular önceden takdir edilmiş bir iş için birleşti/ Nuh'un gemisi için.* **Rahman-5:** *Güneş ve ay, hesaba bağlıdır her birinin her şeyi).* Çünkü bu değerlerdeki aşırı değişimler, belirlenmiş kurallar dışına çıkma ve kural ihlaline girmekte, böyle bir değişim ise önce insanın, diğer canlı ve cansız varlıkların, sonra da dünya yaşamının dengesini bozacak ve belki de hayatı mümkün kılmayacak sonuçlara neden olacaktır.

Sabit kadere giren bazı özellikleri insan gayreti, uygun görüşü ve özgür iradesi ile değiştirebilir. Bunlar kısmen değiştirilebilir sabit kaderlerdir. Örneğin ülkesini, şehrini, mahallesini, ameliyatla düzelebilecek bazı bedensel arızalarını, yine gayret ederse akıl kapasitesini, muhakeme ve görüş kabiliyetlerini, bazı huylarını kendi istediği yönlere değiştirebilir. Ancak bunlardan bedensel değişiklikleri vücudunun dengeliliğine ve aklına etkinliği köklü olacak kadar değil, rötuşlar sınırı ile yapmalıdır.

2) <u>Dinamik</u> – değişken <u>kader</u> (Bk. Böl.V-2 B Kısım):

Tüm insanlığa, dünya hayatı sırasında tabi olacağı ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu arındıracağı sınavları sırasında **aklını, iradesini ve becerisini kullanarak** sınav sonuçlarına temel oluşturacak kararlarda **seçimini yapmak özgürlüğü ve bu özgürlük nedeniyle de olumlu puan toplama sorumluluğu verilmiştir.** Çünkü dünya yaşamındaki hedef nar-ateş-sıkıntı ve sınavlar yolu ile nuru yakalamak, hamken, yanıp pişmektir. Ve bu sorumluluk çerçevesinde insanın her düşünce ve davranışı, kişiye özel bir defterde kaydedilmektedir **(Kamer-52:** *Onların yapmış oldukları her şey defterlerdedir.).* Dolayısıyla **dinamik kader, defterin boş sayfala-**

rına yazılacak olanlardır. Bir kitapta olanların yapılması değildir. Daha önce belirttiğimiz gibi aklı-mantığı ve muhakeme yeteneği normal sınırlarda olan insan, kurulmuş bir robot değildir.

İnsan iradesinin aldığı bir kararın, dolayısıyla kendi katkısının ve doğru veya yanlış davranış ve düşüncelerinin etkin olduğu her olay dinamik kader demektir. Ancak insanın kendi dinamik kaderini oluşturması ve ona hakim olabilmesi için, başkalarına bağlı olmayan kendi özgür iradesini kullanabilecek özgür ve demokratik bir ortamda olması gerekir. Buna göre, dinamik kaderde sürekli olarak 2 seçenekten birine karar verme olduğundan, sürekli olarak da yaşamın hedefleri de değişmektedir. Yani insan, ikilemlerden birine yönelik seçimini yaparken, almış olduğu olumlu puanlar toplamı, olumsuz puanlarından fazla ise, yani kişi hak ediyorsa ve Allah'a şükredip dua ederek de yardım istiyorsa ve tövbe edip tövbesine uygun davranıyor ve sözünde de duruyorsa, yani gerçek bir pişmanlık gösteriyorsa, yazıcı meleklerin bildirmesi **(Kaf-17:** *Her iki tarafında iki görevli gözcü melek, kayıt yapmaktadırlar)* **ve koruyucu meleklerinin aracılığı** ile ve Allah'ın belirlemiş olduğu ilahi ve evrensel kuralları çerçevesinde **yönlendirici yardımlar** görebilmekte, yönlendirici rüyalar ve uyanık iken de **ilhamlar** alabilmektedir **(Ali İmran-160:** *Eğer Allah size yardım ederse, artık hiç kimse sizi yenemez).* Diğer bir ifade ile puan durumuna göre, uygun olan bir enerjiyi ve sınavı için uygun olan bir olay şeklini ilahi kaynaklardan çekmektedir. Bu koruyucu meleklerin, hür iradeye ve akıla müdahaleleri söz konusu değildir, ancak kişinin puan durumuna paralel olmak üzere yardım etme ve yönlendirici ilhamlar ve rüyalar şeklinde uyarınalar sınırında kalınmaktadır. Pasteur bu ilham ve yardımlara şans demekte ve şansın ancak zihni açık ve uygun olanlara geleceğini vurgulamaktadır. Bu yardım ve ilhamlar son puan durumuna göre kişisel yardım ve yönlendirme özelliğinde olabileceği gibi, yine bir kişiye veya gruba, fakat bir

toplumu veya tüm insanları etkileyecek (hak edilene göre olumlu veya olumsuz,) ilhamlar da olabilecektir. **(Mücadele 22:** *İşte inanan topluluğun kalplerine imanı yazmış ve onları kendinden bir ruh/melek ile desteklemiştir.).* Örneğin bilimsel ilhamlar veya bir aileyi, grubu veya bir toplumu ilgilendiren ilhamlar bu tip ilhamlardır. Dinamik kaderde, sadece niyetli ve istekli olanlara istenenler verilir ve yardım edilir. Şifa almak istemeyen hastaya şifa verilmez, karanlıkta kalmak isteyene de ışık tutulmaz.

Kişinin olumsuz puanı fazla ise ve Allah'tan yardım ve tövbe etmeyi de istemiyorsa veya tövbe ettikten sonra yine hatalı davranışlarına devam ediyorsa, bu defa belki daha az yardım ve daha az faydalı ilhamlar alacak veya hiç almayacaktır. Fakat bunun yanında daha çok şeytan'ın yönlendirmelerine muhatap olacaktır. Çünkü puan durumu böylesi bir muhataplığa uygun durumda demektir.

Melekler ve şeytan da zaten insanların puan durumu ve niyetlerine göre her an desteğe veya kösteğe hazır varlıklardır diyebiliriz.

Kaderin bu yönü dinamiktir ve kişinin kendi isteği ve özgür iradesi ile verdiği kararlar sonucu almış olduğu olumlu veya olumsuzluklara göre oluşan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun her an değişen puan durumu, kişinin yaşamını ve sınavlarını belirlemektedir. Ayrıca ailenin, grubun, toplumun ve tüm dünyanın toplam puan durumuna göre de, her an değişime uğramak üzere global değerlendirmeler, yeni olaylar ve global değişimler oluşmaktadır. Bu değişim, idareci varlıkların Allah Kaynaklı ezeli ve ebedi kurallara göre yaptıkları değerlendirmeler ışığında gerçekleşmektedir. Yani kişi veya kişilerin puan durumu, ebedi ve ezeli Allah Kaynaklı kurallara göre ya ödüle (sevinçli) veya cezaya (üzüntülü) hak kazanır hale gelmektedir. Veya bu son puan durumuna göre de kişi veya kişiler melek veya şeytan tarafından organize edilecek yeni sınav senaryolarına muhatap olacaklar demektir.

Dolayısıyla dinamik kaderde temel prensip "Düşündüğün ve yaptığın her şey sana geri döner" prensibidir. Çünkü ne yapılırsa hangi puan uygun görülecek ve hangi puan durumuna karşılık insan ne ile karşılaşacağının kuralları ezeli ve ebedi kurallar olarak belirlenmiş ve ilahi kitaptadır.

Yani bu kaderde ilk belirleyici insan olmakta, insanın değişen durumuna göre ara belirleyici ve değerlendirip uygun müdahaleleri gerçekleştiren yine ilahi kurallara göre hareket eden ilahi güçler-Allah'ın idareci varlıkları olmaktadır **(Ra'd-11:** *Herkes için önünden ve arkasından takip eden melekler vardır, onu Allah'ın emriyle gözetirler.* **Tarık-4:** *Hiçbir can yoktur ki başında bir koruyucu olmasın.).* Daha açık bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun puan durumuna göre ve ilahi kuralların müsaadesi çerçevesinde olmak üzere **görevli melekler aracılığı ile bizlere yardım edilmekte** (koruyucu varlıklar) veya senaryolar üretilerek zorluklar, sıkıntılar (maddi eşya-para-evlat-yakın birinin kaybı, duygusal terslikler) veya kolaylıklar, sevinçler, mutluluklar (maddi eşya-para-evlat-başarı) yaratılarak yeni arınma fırsatları, sınavları yaratılmakta veya kişi veya kişilerin hak ettikleri yararlı veya zararlı yöne yönlendirici ilhamlar verilmektedir **(İnfitar-10, 11, 12:** *Ve şu kuşkusuz ki, sizin üzerinizde koruyucular/bekçiler var. Onlar değerli yazıcılar/kayıtçılardır. Bilirler yapmakta olduğunuzu.).* Buna göre her başarı/olumluluk veya başarısızlık/olumsuzluk, bizim yorumumuza göre değil de ilahi kurallara ve değişmez ölçütlere göre sonuçlanıyor demektir. Çünkü her insanın iki görevli meleği olup bunlardan biri yol gösterici, yerine göre ilham verici ve koruyucu, diğeri ise yapılanları kaydetmesi nedeniyle şahit olarak tanımlanan melektir. **(Kaf-21:** *Her bir nefis, yanında bir sevk edici/yönlendirici/yol gösterici ve bir şahit/kaydedici ile gelmiştir.).* Dolayısıyla karşılaştığımız sevindirici olumluluklar veya üzücü sorunlar ve engeller bir yönü ile kişi veya kişiler olarak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji

Havuzumuzun arınması ve güçlendirilmesi için karşımıza çıkan birer sınavdırlar. Böylece kişi veya kişiler olarak her olaydan tecrübe kazanmakta, yeni bir şeyler öğrenmekte ve kendimizi geliştirmekteyiz. İşte kısmen bizim (kişi, grup, toplum) puan durumumuza göre olan bu dinamik kaderde **körü körüne** bir sabır ve **tevekkül değil,** puan durumunu, dolayısıyla da bulunulan konumu "eğitici ve öğretici birer sınav hali" olarak değerlendirmek ve mevcut konumu değiştirmek üzere sürekli bir gayret, çalışma, üretme ve olumluluğu arama söz konusu olmalıdır **(Furkan-20:** *Biz, sizin kiminizi kiminiz için deneme yaptık. Sabredecek misiniz? Senin Rabbin görendir.).* Bu ayette her şeyin mutlaka bir hikmet nedeni olduğu ve gayretli bir sabretmenin mutlaka Allah'ın kurallarına göre değerlendirileceği vurgulanmaktadır. Ancak insanın aceleci olduğu belirtilmiştir **(Enbiya-37:** *İnsanlar aceleci olarak yaratılmıştır. Ben size tüm kanıtlarımı göstereceğim, ama benden acele istemeyin.).*

İnsanın sorumluluğu var

Dünya hayatı sırasında ahret hayatını hak etmek üzere gönderildiğimiz yarışmayı kabul etme ve bu yarış sırasındaki özgür karar verme ile **sorumluluk yüklenme** konusu Kur'an'da **"emanet"** olarak belirtilmekte ve önemine değinilmektedir **(Ahzab-72 ve 73:** *Evet Biz, o emaneti göklere, yere ve dağlara sunduk da onlar onu yüklenmeye yanaşmadılar ve ondan korktular da insan yüklendi onu. O gerçekten çok zalim, çok cahil olduğu halde. Çünkü Allah, münafık erkeklere, münafık kadınlara, müşrik erkeklere, müşrik kadınlara azap edecek, inanan erkeklerin ve inanan kadınların ise tövbelerini kabul edecek.).* Ve Allah bizleri hak ettiğimizde imana yönlendirdiği ve yolumuzu belirlediği için, ayrıca O'na minnet borcumuz olduğunu da vurgulamaktadır **(Hucurat-17:** *De ki: "Müslüman olmanızı bir lütuf gibi bana hatırlatıp durmayın. Tam tersine eğer doğru kimselerseniz sizi imana erdirmesinden dolayı Allah size lütufta bulunmuş oluyor/sizi minnet borcu altına sokuyor.").*

İradeli ve akıllı olup alet yapan konumdaki, dolayısıyla emrine verilmek üzere yararlansın diye dünya ve içindekileri, onun için Allah'ın yaratmış olduğu insan, diğer madde ve yaratılmışların Allah Kaynaklı enerji havuzlarını etkileyecek konumdaki tek yaratıktır. Bu nedenle insan neslinin toplam enerji havuzu, bilinçli olma özelliği nedeniyle diğer havuzları (hayvan, bitki, bakteri) ve en sonunda dünya havuzunu doğrudan ve en etkin şekilde etkileyecek olan havuzdur. Dolayısıyla dünya enerji havuzunun dengesini bozup hastalandıracak en etkili varlık insan olmaktadır. Bu nedenle canlılar içinde özgür irade, alet yapıcı akıl ve maddeye yeni şekiller verebilme yeteneği sadece **insana** verilmiş, ancak bu ayrıcalığına **sorumluluk eklenmiştir.** Bu sorumluluk, önce kendi havuzunu, sonra tüm insan neslinin, hayvanların, bitkilerin, toprak, su, havanın ve dolayısıyla tüm dünyanın havuzunun temiz tutulması, bu havuzu oluşturan diğer havuzlar arasındaki dengelerin korunması sorumluluğudur.

İnsana akıl ve maddeye farklı şekiller verme ve türetme becerisi verildiği halde, hayvanlara sadece belli bir beceriye göre verilen bir görevi yerine getirmesi istenmektedir **(Nahl-68:** *Rabbin bal arısına da şöyle vahyetti: "Dağlardan, ağaçlardan ve insanların kuracakları kovanlardan göz göz evler edin).* Ve bu içgüdüsel becerinin vahiy yolu ile verildiği belirtilmektedir.

Bu sorumluluk çerçevesinde insana kendi vücuduna da zarar vermesi yasaklanmaktadır **(Nisa-29:** *Kendi kendinizi de öldürmeyin/intihar etmeyin!).*

Bu sorumluluk içinde Allah sadece kendisine ibadet edilmesini, şükredilmesini ve nankörlük edilmemesini talep etmekte, ayrıca evrensel kurallarına göre de hareket edilmesini beklemektedir. Bu vefalılığı ve saygıyı Allah kendisinden sonra sıra ile Peygamberlere ve anne-babaya da istemektedir **(Lokman-14:** *Gerçi insana anasına, babasına (itaat etmeyi) de tavsiye ettik. Anası onu zayıflık üstüne zayıflıkla taşıdı. (Onun) sütten ayrılması da iki yıl içindedir.* ***Bana ve anana-babana şükret*** *diye*

de (tavsiye ettik). Dönüş ancak banadır. **15:** *Bununla beraber her ikisi de sana hakkında hiçbir bilgin olmayan hiçi/nesneyi Bana ortak koşturmaya uğraşırlarsa, o vakit onlara itaat etme, onlara dünyada örfe uygun iyi ve nazik davran; Bana yönelmiş olanın yolunu tut, sonra dönüp Bana geleceksiniz; Ben de size yaptıklarınızı haber vereceğim.)*

Allah, insana arınması amacıyla kendi enerjisi yanında bilinçliliği, aklı, özgür iradeyi, mantığı ve maddeyi kullanabilme becerisini en üst miktarda, diğer canlılar olan hayvan ve bitkilere ise daha farklı miktarlarda vermiştir. Allah, insanlar yararlansın diye de belirli kurallar çerçevesinde imkanlar yaratmıştır **(Lokman-20:** *Görmediniz mi Allah göklerde ve yerde ne varsa, hepsini sizin emrinize vermiş, görünür-görünmez nimetlerini üzerinize yağdırmaktadır. Bununla beraber insanlar içinde kimi de var ki, ne bir ilme, ne bir mürşide/kılavuza/yol göstericiye, ne de aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın Allah hakkında mücadele ediyor).*

İnsana <u>kapasitesi kadar sorumluluk</u>

AKBEH, kişiden kişiye farklı olmak üzere olumlu özellikler yanında olumsuz kişilik ve duygusal özelliklerle de donatılmış olarak yaratılmıştır. İşte esas amaç olan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması veya olumlulukların pekiştirilmesi işleminde **aracı** olarak bu **özellikler** kullanılmaktadır. Yaratılış aşamasında, her insana yaratılış amacı doğrultusunda kapasite verilmekte ve bu **kapasitesi ve gücü doğrultusunda** görev ve **sorumluluk** yüklenmektedir. Allah Kaynaklı bilinçli enerji ve beden birlikteliğinden oluşturulan insan, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması için gerekli görülen değişim ve gelişmeleri, Dünya okulunun sınavlarına göre sağlamak üzere Dünya'ya gönderilirken bizzat kendisinin geçireceği veya aracı olacağı sınavlara göre ve Allah dediğimiz gücün evrensel planına göre farklı güçte olmak üzere ve kendisine yeteceği kadar beden özellikleri ve

bunun içinde verilen en önemli güç, **zeka yeteneği**dir. Bu yeteneğin insandan insana farklı olduğu ve insanlara bu özelliklerinin gücüne göre yükleme (hafif veya ağır sınav) yapılmakta olduğu Kur'an'da birkaç ayette belirtilmektedir **(Bakara-233:** *Hiçbir kimseye gücünün üstünde bir yük ve sorumluluk teklif edilmez.* **Bakara-286:** *Allah, kimseye gücünün ötesinde bir teklifte bulunmaz.* **Araf-42:** *İman edip salih ameller işleyenlere gelince -ki biz kişiye ancak gücünün yettiğini yükleriz- işte onlar cennetliklerdir.* **Esra-84:** *De ki: "Herkes kendi yapısına/yaratılış özelliklerine uygun işler görür/yolunu seçer. Rabbiniz, en doğru yolda olanı daha iyi bilir.* **Müminun-62:** *Biz, hiçbir kimseye gücünün üstünde bir teklifte bulunmayız, katımızda gerçeği söyleyen bir kitap vardır ve onlar haksızlığa uğratılmazlar. Talak-7: Allah hiç kimseyi kendisine verdiğinden başkasıyla mükellef (sorumlu) tutmaz.).*

İnsana verilen aklın ve konuşma yeteneğinin de kullanılması gerektiği Kur'an'da vurgulanmıştır **(Enfal-22:** *Kuşkusuz, Allah'a göre yaratıkların en kötüsü, akıllarını kullanmayan sağır ve dilsizlerdir/işittiklerini düşünmeden kabul edenler ve akıllarına yatmayanı sormayanlardır.)*

Allah Kaynaklı kapasite olarak duygusal özelliklerden başka fakirlik ve zenginliği de sayabiliriz. Buna göre de zenginliği vicdan, merhamet, ifrata gitmeme, kibirlenmeme ve vericilik yönlerini kullanmayı ve şükretmeyi, fakirliği de vefa gösterme, hırs ve kıskançlığı frenleme, haksızlığa yönelmeme, çalışmayı bırakmama ve gayret birliktelikli şükretmeyi imtihan etme amacıyla yaratmıştır diyoruz.

Daha önce de değindiğimiz gibi Allah'ın, tabiattaki her özelliğin dağılımında **"Allah'ın Dağıtım Eğrisi"**ni kullandığını görürüz. İnsana sorumluluk yükleyen kapasite özelliğine göre de insan nesli "Allah'ın Dağıtım Eğrisi" doğrultusunda, kapasitesi yetersiz olanlar ile aşırı kapasitesi olanlar az sayıda insanlardan oluşurken, çoğunluk normal düzeyde kapasiteden oluşur.

Bir olayın oluş nedenleri-amaçları-hikmetleri

Dünya hayatı, yaşamak için değil, öğrenmek üzere bizlere tanınan bir okul fırsatıdır. Bu okul dönemi sırasında olan sınavlar, bizlere iki seçenekten birisi için seçim yaptırmak üzere gerçekleşmekte olan olaylardır. Sınavlarda alacağımız puanlar, göstereceğimiz performans, karşılaştığımız her olay, kaydedici meleğimizin/lerimizin bizimle ilgili olan boş sayfalarına da kaydedilir. Dolayısıyla karşılaştığımız her olayı sınav temelinde olmak üzere değerlendirirken şu amaçlara yönelik olduğunu düşünmeliyiz (Tablo-17);

Tablo-17: Kişinin olay/larla karşılaşmasının hikmetleri

1. Bir sınav fırsatı olarak olmuştur (olumsuzluktan arınma, olumlu veya olumsuzluk pekişmesi),

2. Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin puan durumu hak ettiği için,

3. Yakın veya uzak başka birinin veya birilerinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun/larının arınmasında veya bazı özelliklerinin pekiştirilmesinde **görevlendirilmiş,** dolayısıyla bu arındırma veya pekiştirme işlevinde bir aracı kişi olduğumuz için ***(Furkan-20:*** *Bir de kiminizi kiminize/birbiriniz için bir imtihan aracı yaptık ki, bakalım sabredecek misiniz?* ***Muhammed-4:*** *Böyledir bu; şayet Allah dilese kesinlikle onlardan intikamını alır, ancak sizi birbirinizle imtihan edecek)*

4. Puanımızı yükseltme fırsatı veya son kurtarma sınavı olarak,

5. Daha önceki hayatımızda/larımızda sebep olduğumuz bir olumsuzluğu aynı şekilde yaşayıp deneyimlememiz ve aynı duyguları tatmamız için veya bu defa olumlu davranmak veya önceki yaşamda etken iken, bu defa edilgen konumda olayı yaşamak amacıyla.

1. Karşılaştığımız olay, kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun (Ruhumuzun) arınacak bir yönü arınsın (olumsuz olandan/lardan) veya iyi bir özellik ise pekiştirilsin ve Allah yandaşlığı yolunu seçsin, kötü bir özellik ise arttırılıp kişinin şeytan yandaşlığı yolunu seçmesi iyice pekişsin diye, diğer bir ifade ile **bir sınav fırsatı olarak olmuştur.** Birinci amaçlı imtihan olayı veya olayları bazen ard arda olur. Bu durumda kişinin ard arda gelen bu olayların etkisi ile olumlu veya olumsuz bir özellik iyice denenmiş olmaktadır. Burada amaç sınavımızın, aynı amaçlı sınavlar şeklinde pekiştirilmek istenmesidir. Yani birkaç sevinçte veya birden fazla üzüntülü olayda reaksiyonumuz, izleyeceğimiz yol, vereceğimiz kararlar ya ölçülecek veya iyice pekişecektir. Diğer bir ifade ile olumlu bir özellik kuvvetlenmekte/pekişmekte, dolayısıyla da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuz temizlenmektedir. Böylece kişi, kendisine verilmiş olan birkaç olumlu/sevindirici olaydan şımarmamış, Allah'a şükretmiş ve olumlu amellerine daha bir şevk ile devam etmiş olur. Olumsuz bir özelliğe yönelik bir olayda ise kişi yine olumsuz davranırsa, olumsuz özellik daha da pekiştiğinden, imtihandan aldığı olumsuz enerji, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna daha yoğun olarak eklenecektir. Bu durumda kişi olumsuzluklardan gerekli dersi almıyor, olumluluğa dönmeyip kötülüklerine (nankörlük, kibirlilik, sabırsızlık, cimrilik, haksız kazanç sağlama, başkalarını üzme vs) devam ediyorsa, kurtuluşa/doğru yola yönelme fırsatlarını kullanmamış duruma düşecek ve battıkça batmış olacaktır. Bazen de sevindirici bir olayı üzüntü verici bir olay, üzüntü verici bir olayı da sevinç verici bir olay izleyecek şekilde ikili olaylarla da karşılaşabiliriz. Ki bu durumda da birbirine zıt iki olaya karşı takınacağımız tutumumuz sınanmaktadır. Veya

2. Yaptığımız olumlu bir amele veya bir olumsuzluğa karşılık olarak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun **puan**

durumu böyle bir olayı (sevindirici veya üzücü) **hak ettiği için.** Bizim yorumumuza göre hak edişimize bağlayarak karşılaştığımızı düşündüğümüz sevindirici veya üzüntü verici olayın bize hayır veya şer getireceğini, yani esas amacını tam olarak bilmemiz mümkün değildir. Sevindirici bir olayı biz hemen hak ettiğimize bağlar ve abartılı bir şekilde sevinmeye başlayabiliriz, ancak bu olayın belki de sonra üzüntü verici olacağını bilemeyiz. Üzücü bir olayı da yine hak edişimize bağlar ve yine abartarak üzülmeye başlarız. Bu olayın da belki de daha sonra bize sevinç verici ve hayrımıza olduğunu da bilemeyiz. Bazen de üzüntü verici bir olay başlangıçta belki hak edişimiz, yani almış olduğumuz zayıf notlar nedeniyle başımıza gelmiştir. Fakat bu olaydan gerekli dersleri alır ve olumlu notlar alma becerisini gösterebilirsek, olumsuzluğu olumluluğa çevirmiş oluruz. Yani almış olduğumuz zayıf notu, olumlu düşünce ve amellerimizle geçer nota, hatta pekiyi ye çevirme becerisini göstermiş oluruz. Bunun tersine, almış olduğumuz iyi notlar nedeniyle karşılaştığımız sevindirici bir olayda, çok abartılı sevinirsek veya şımarır da hata yapmaya başlarsak, bu durumda iyi notumuzun zayıf nota dönüşmesine yol açmış oluruz. Bu hak ediş, bulunduğumuz **aile, çalışma grubu** veya birlikte yaşamakta olduğumuz **mahalle, kasaba, şehir veya ülkenin genel** Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji **Havuzlarının puan durumu hak ettiği için biz de bu toplumda olduğumuz için de olabilmektedir.** Bu nedenle hiçbir konuda "Bana ne, bana zarar vermiyor ya, başkası düşünsün" diyemiyoruz. Ve Kur'an da bunu emretmektedir. Veya

3. Yakın veya uzak başka birinin veya birilerinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz'unun/larının arınmasında veya bazı özelliklerinin pekiştirilmesinde **görevlendirilmiş,** dolayısıyla bu arındırma veya pekiştirme işlevinde **bir aracı kişi olduğumuz için** olayları yaşarız. Ki bu aracılıkta kişi iyi veya kötü biri olabilir. **(Furkan-20:** *Bir de kiminizi kiminize/ bir-*

biriniz için bir imtihan aracı yaptık ki, bakalım sabredecek misiniz? **Muhammed-4:** *Böyledir bu; şayet Allah dilese kesinlikle onlardan intikamını alır, ancak sizi birbirinizle imtihan edecek).* Veya bebeklik-çocuk yaşta ölümde, sadece görevlidir. Ergin ve erişkin yaşa gelmiş ise, kişinin bu görevliliği, bu kişi için de bir sınav demektir.

4. Oluşan olay, **bizi silkeleyip uyanmamızı ve gerçeği görmemizi sağlamak,** yanlış yöne yönelmemizi engellemek veya dönüşü olmayacak derecede yanlış yolda isek bunu pekiştirmek amacıyladır. Diğer bir ifade ile **puanımızı yükseltme fırsatı veya son kurtarma sınavı olarak.** Veya

5. Daha **önceki hayatımızda/larımızda sebep olduğumuz** bir olumsuzluğu aynı şekilde yaşayıp deneyimlememiz ve **aynı duyguları tatmamız veya benzer bir olayda daha olumlu davranınayı öğrenmek amacıyla tekrar yaşamak için karşılaşırız.** Birinin başına gelen bir olayın oluş nedeni olarak saydığımız bu neden, tekrar tekrar dünya sınavlarına tabi olmaya **(Reenkarnasyona)** dayanmaktadır. Bir Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuz (Ruh) bir yaşamında bir başka ruha zarar vermiş ve onu yoğun bir üzüntüye ve zarara uğratmışsa, sonraki bir yaşamında aynı duyguları deneyimlemesi için tekrar yaratılmış ve sebep olmuş olduğu bir olayın sanki bir tekrarı ona yaşatılmıştır. Örneğin bir başkasını kasten öldürmüştür, bir başkasına küçük yaşta tecavüz etmiştir, bir başkasını kasten sakat bırakmıştır veya hasta olmasına yol açmıştır. Bir yaşamında aklen özürlü doğanın kendisinin ve çevredekilerin, o çekilen çile nedeniyle öğrenilmesi gereken bilgi ve görgüyü almasından sonra bir dahaki yaşamında zeki veya bir dahi olarak gelmesi ve yaşaması mümkündür. Zengin fakirliği, fakir zenginliği, yöneten yönetilmeyi, yönetilen yönetmeyi, zalim mazlumu, mazlum zalimi vs mutlaka deneyimleyecek ve yaşamların sonunda ortada hem adaletsizlik kalmayacak, hem de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun lig atlaması, tekâmülü tamamlanacaktır (60)

Bazen de bir olayın oluş nedeni, yukarıda saydığımız amaçlardan sadece birine yönelik olabileceği gibi 2 veya üçüne de birden yönelik olabilir.

Bu olasılıklar nedeniyle bir olay veya durum ile karşılaştığımızda, hangi nedenle olaya muhatap olduğumuzu biz bilemeyeceğimize göre, **bir olayın "Mutlaka bir hikmeti vardır"** diyerek karşılamak ve olay her ne olursa olsun, olaydan olumlu yönden yararlanmak durumundayız. Yine karşılaştığımız her olay hakkında ve olay ne olursa olsun "Şu nedenden olmuştur, zamanında şu şu olmuştu veya bir başkasının olayında "bu nedenle hak etmiştir" gibi yorumlar yapmak, Kur'an'da tek karar verici olarak sadece Allah vurgulanmış olduğuna göre, kişiyi kendini Allah gibi değerlendirici görme hatasına, diğer bir ifade ile şirk koşmaya sokar. Kur'an'da Bakara-216 buna değinmektedir: **(Bakara-216:** *Bir şeyi sevebilirsiniz ve o şey sizin için şerdir/üzüntü vericidir, bir şeyden tiksinebilirsiniz/üzülebilirsiniz ve o şey sizin için hayırdır.).*

Bu nedenle her ne olursa olsun karşılaştığımız bir olayın, gerçek hikmetini ve amacını bilemeyeceğimize göre **"Gerçeği ancak Allah bilir"** diyerek herhangi bir değerlendirme yapma hatasına girmemeliyiz. Çünkü her olumlu veya olumsuzluk, "Allah'ın izni ile insana gelmekte" deyimi ile Kur'an'da tanımlanmakta, fakat bu deyim ile ilahi kurallara göre gerçekleşen bir sonuç, bir durum kastedilmektedir **(Teğabun-11:** *Allah'ın izni olmadan hiçbir musibet başa gelmez.).* Bu açıklamalara dayanarak da insanların dünyaya doğuşları da belirli nedenlere dayandırılmaktadır **(Şura-49-50:** *Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğini yaratır, dilediği kimseye dişiler, dilediği kimseye de erkekler bahşeder. 50-Yahut da erkekli dişili ikizler verir, dilediğini de kısır yapar. Gerçekten O'nun ilmi çok, kudretine nihayet yoktur.).*

Aynı şekilde bir olumsuzluk bazen sevindirici bir son ile bir olumluluk da bazen üzüntü verici bir sonuçla sonuçlanabilmektedir. Bu konuda da her olayda hemen ön yargıya girmemeli ve ne aşırı sevinmeli, ne de aşırı üzüntü göstermeliyiz.

Bir ülke veya toplumun başına bir olay geldiğinde de şu olasılıkları düşünebiliriz:

1. Ülke veya gruptaki insanlar, ortak toplam puanları nedeniyle hak etmişlerdir veya

2. İdarecilerin, kötü idareleri nedeniyle hak etmişlerdir veya

3. İdareciler kötü bir yoldadırlar, ders alıp düzelsinler diye (sınav aracı olay) bu olay oluşturulmuştur veya

4. Başka bölgenin halkına ibret olup ders alsınlar diye (sınav aracı olay) idareci varlıklarca, ezeli-ebedi ilahi kurallar gereği oluşturulmuştur.

İlahi düzende ve ömürde de değişim var

Aynı düzeydeki yaşam liginde, her bir ligde olan herkesin eşit olduğu, hakkının/puanlarının karşılığının adaletle verildiği, zulme uğratılmadığı temel prensibi bulunmaktadır. Ve tüm bunlar evrensel ilahi kullara göre düzenlenmektedir.

Beyinde olan her değişime adaptasyon (uyum-plastisite) özelliği gibi ilahi düzende de ezeli ve ebedi İlahi kurallar çerçevesinde ayrıntılara yönelik **sürekli bir değişimin** olduğu **(Bakara-106:** *Biz bir ayetten (mesaj, bilgi, ilim) her neyi yürürlükten kaldırır, erteler veya unutturursak, daha hayırlısını yahut benzerini getiririz. Allah'ın her şeye gücü yettiğini bilmez misin?* **Ra'd-11:** *Allah bir topluluğa verdiğini Onlar nefislerindekini bozmadıkça bozmaz! Bir topluluğa da Allah bir kötülük irade buyurdu mu artık onun geri çevrilmesine çare bulunmaz.* **Ra'd-38:** *...Her sürenin/vaktin bir yazısı vardır/ her şeyin zamanı yazılıp tespit edilmiştir.* **39:** *Allah, dilediğini siler, dilediğini bırakır.) ve gökyüzünde de sürekli bir değişim ve genişleme süreci bulunduğu* **(Zariyat-47:** *Bir de göğe bakın Biz onu ellerimizle/gücümüzle bina ettik ve şüphe yok ki Biz onu genişletmeye de malikiz/genişleticileriz.)* açıklanmakta ve bu değişime göre de **insanın ömründe değişiklikler (erkene alma veya erteleme) de yapılabilmekte** olduğu şu ayetler-

de açıklanmaktadır **(Fatır-11:** *Bir yaşatılanın ömrünün uzatılması da kısaltılması da kesinlikle bir kitapta yazılıdır/evrensel kurallara göredir, şüphe yok ki, o Allah'a göre çok kolaydır.* **Şura 14:** *Kendilerine bilgi geldikten sonra ayrılığa düşmeleri sadece aralarındaki düşmanlık ve ihtirastan dolayıdır. Eğer Rabbin tarafından "belirli bir vakte kadar" şeklinde bir erteleme sözü geçmemiş olsaydı, aralarında verilen hüküm mutlaka yerine getirilir ve iş bitirilirdi.* **Nuh-4:** *Günahlarınızı bağışlasın ve sizi belirli bir vakte kadar ertelesin. Kuşkusuz, Allah'ın takdir ettiği vakit gelince ertelenmez, eğer bilseydiniz. Enbiya-111: "Bilmem belki de o /azabın ertelenmesi/sizi denemek ve bir süreye kadar yaşatmak içindir".* **Yunus-11:** *Eğer Allah, insanlara şerri, hayrın gelmesini istemekte acele ettikleri gibi, çabuklaştırsaydı, ecellerini kendilerine getiriverirdi. Fakat Bize kavuşmayı arzu etmeyenleri bırakırız, azgınlıkları içinde körü körüne giderler.).* Bu ayetlere göre bir canlıya belirli bir zaman yaşamaya dayanıklı bir vücut verilmekte ve doğum gibi ölüm de mutlak olmakta, bu iki olay kesin gerçekleşmekte, fakat süre oynamaları söz konusu olmaktadır. Bu tip erteleme veya erken almalar, ilahi idarecilerin, kişinin yaşamında gösterdiği performansa yönelik, ilahi kurallara göre sürekli yaptıkları değerlendirmelere göre olmaktadır. Ömrün uzatılmasına ilişkin mesajlar Tevrat'ta da yer almaktadır **(Tevrat 1. Krallar Bap 3/14:** *Ve kanunlarımı ve emirlerimi tutmak için baban Davud'un yürüdüğü gibi sen de yollarımda yürürsen, o zaman ömrünü uzatırım.* **Vaiz Bap 7/15:** *Salih adam var ki salahında yok oluyor ve kötü adam var ki kötülüğünde ömrünü uzatıyor. Pek çok salih olma ve kendini çok hikmetli etme, niçin kendini helak edesin? Pek çok kötü olma ve akılsız olma, niçin kendi vaktinden evvel ölesin?* **Yeremya Bap-18/7-10:** *Bir milleti veya bir ülkeyi kökünden sökmek ve yıkıp yok etmek için ondan ötürü söylediğim anda, hakkında söylediğim millet kötülüğünden dönerse, ona yapmayı düşündüğüm beladan nadim olurum/vazgeçerim. Ve bir milleti veya bir ülkeyi bina etmek ve onu dikmek için ondan ötürü söylediğim anda, sözümü dinleme-*

mek için gözümde kötü olanı yaparsa, ona iyilik etmek için dediğim iyilikten nadim olurum/vazgeçerim.) (5). Aynı değişim işlevi, sadece iman edenlere değil, ayetleri-ilahi mesajları inkar edenlere de uygulanmaktadır **(Nisa-56:** *Ayetlerimizi / uyarılarımızı / bildirdiklerimizi tanımayan kafirleri, onları kuşkusuz, yarın bir ateşe yaslayacağız. Derileri piştikçe azabı duysunlar diye kendilerine değiştirmek üzere başka deriler vereceğiz).* Yani dünya maçı, kişinin performansı demek olan puan durumuna ve ilahi kurallaların uygunluğuna göre erken bitirilebilmekte veya süresi uzatılabilmektedir (uzatmalar yapılabilmekte). Diğer bir ifade ile olumsuzluklar ve negatif puanları nedeniyle iyice batmış ve kurtuluşu mümkün olmayan ile, olumlulukların fazlalığı nedeniyle kendisine verilen süreden önce puanını tutturan veya aşan için erkene alma, puan durumu ve gidişatı sınırda olup bir yöne yönelebilecek durumda olanların ise ecelleri uzatılabilmektedir. Dolayısıyla ilk vadede olduğu gibi, tekâmül basamaklarındaki temel taşlarda da değişiklikler söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle de insan, çoklu hedeflerle yaratılmıştır diyoruz.

Prof. Öztürk doğal olan ölüme **doğal ecel, kaza veya ihmal ile gelen ölüme** ise *"sünnetullahın ihlali veya göz ardı edilmesi, yaradılış kanunlarına sırt dönmek yüzünden meydana gelecek vakitsiz ölüm"* demektedir (61).

Münafikun-11'de *(Oysa Allah, eceli/süresi geldiği zaman hiçbir kimseyi asla geri bırakmaz. Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.)* mesajı ile bu sürenin yine ilahi kurallara göre belirlenmekte olduğu görülmektedir. Çünkü kişinin puan durumu her an değişmekte ve günahlara ilişkin bazı olumsuz puanlar, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumluluk ekleyecek aktivite göstermesi, tövbe etmesi veya Allah'tan af dilemesi sonucu silinmektedir **(Teğabun-9:**... *her kim Allah'a iman eder ve olumlu iş yaparsa, Allah onun kabahatlerini /hatalarını/ olumsuzluklarını örter).* İşte her türlü erken alma veya erteleme müdahaleleri sonunda yaşamı sonlandırma-ölüm kararı kesin onay-

landıktan sonra bu son karar artık değişmemekte ve bu kesin karara ecel-vade denmektedir. Ve bu ecelin canlılarda olduğu gibi toplumlar ve milletler-ülkeler için de söz konusu olduğu vurgulanmaktadır **(Yunus-49:** *Her milletin bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi, ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler.).* Yine Kur'an'a göre eceli gelmiş olanın canını almak, görevli meleklerin işi olmaktadır **(En'am-61:** *Ve ne zaman sizden birine ölüm gelirse, görevli elçi meleklerimiz, eceli gelmiş kimsenin canını hiç vakit geçirmeden alırlar.).*

Toparlarsak ölüm olayı başlıca şu durumlarda gerçekleşmektedir (Tablo-18):

Tablo-18: Ölüm olayı başlıca şu durumlarda gerçekleşmektedir

- Programlanmış ölüm
- Beklenen ve programlanmış puanın erkenden tutturulmuş olması (Maçta hükmen galip oluş),
- Beklenen ve programlanmış puanın tutturulmasından ümidin kesilmesi (Maçta hükmen mağlup oluş),
- Başkası/ları için olan görevlendirmenin bitmesi veya bitmemesi
- Ecel denilen son karar gereği olan ölüm

Dinamik özellik nedeniyle her an değişim içinde olan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumunu ancak ilahi mekanizmalar ve dolayısıyla Allah değerlendirdiğinden ve bu puan temelinde ilahi kurallara göre de sonraki yaşantımız bu değerlendirmeye göre sürekli bir değişime tabi olduğundan ve bu değişimin ne olacağını bizler bilemeyeceğimizden **(Lokman-34:**.. *evet kıyamete (dair) bilgi sadece O'nun yanındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde ne var O bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilmez. Hiçbir kimse hangi yerde öleceğini de bilemez.)* ileriye yönelik bir iş için **(Kehf-23:** *Hiçbir şey hakkında da: "Ben bunu yarın muhakkak yaparım/yapacağım deme,*

24: *Ancak Allah dilerse/inşallah yapacağım de.)* mesajı doğrultusunda daima **"Allah kısmet ederse, kısmet olursa, inşallah"** deyimleri ile birlikte kullanmak gerekmektedir. Çünkü geleceğe yönelik kesinlik sadece Allah'ın bilgisi dahilindedir ve onun kuralları, kriterleri, ölçüleri doğrultusundadır.

Bu açıklamalardan anlıyoruz ki, "Allah Kısmet ederse" deyimine dayanarak tembelleşmemeli ve aşırı tevekküle kapılıp çalışmaktan, elden gelen tüm gayreti göstermekten kaçınılmamalıdır.

İnsan olarak karşılaştığımız olumsuzlukları, başarısızlıkları savunma mekanizmalarımızdan olan başkasına yükleme (yadsıma), olumlulukları ise kendi becerimiz ve başarımız olarak yorumlama yapımız var. Örneğin bir sınavdan iyi not aldığımızda "ben aldım, ben geçtim" diyerek bu başarıyı kendimize bağlarız, kötü not aldığımızda ise "öğretmen kötü not verdi, beni bıraktı" diye başarısızlığımızı başkasına yükleriz. Yaşantımızda da karşılaştığımız bir olumsuzluğu hemen "Allah'tandır, kaderim böyleymiş" diye bizden uzaklaştırırız. Bu tip kadercilik ise tekâmül etme süreci için en büyük engellerden biridir *(Chopra: En büyük gücüm nedir? Özerklik, birlik ve iç sezgilerim, En büyük engelim nedir? Kadercilik, yanlış inanışlarım ve ikilik)* (25). Hatayı kendimizde, olumsuz düşüncemizde ve davranışlarımızda değil, Allah'ta ararız, suçu ona yıkarız. Başarı veya kazancı ise kendimize yontarız ve "ben yaptım, ben başardım" deriz. Böylece bir başarısızlığın yaratacağı olumsuz psikolojik etkiyi hafifletmeye gayret etmiş, yani sürekli olan değişimlere uyum da sağlamış oluruz. Ancak bu başarısızlığımızın bize yönelik neden veya nedenlerini araştırmaya pek heveslenmeyiz.

Şimdiye kadar olan açıklamalar ışığında artık biliyoruz ki, biz ilahi kurallar ve ölçülere göre **sürekli bir değerlendirilme** ve puanlandırılma **sürecine** maruz olarak yaşıyoruz. Çünkü insan olarak her an karar verme sürecindeyiz, dolayısıyla da **her an imtihan olmaktayız.** Bu imtihanların bir kısmı ara küçük sınavlar, bir kısmı ise yaşamımızda olumlu veya olum-

suz değişiklik yapacak şiddette olan ciddi sınavlardır. Bu nedenle de her niyetimiz ve düşüncemiz ile davranışlarımız sürekli olarak ilahi bir bilgisayar veya bir kayıt sistemi tarafından kaydedilmekte ve izlenmektedir **(Yasin–12:** *Gerçekten Biz, yalnız Biziz, ölüleri diriltiriz ve onların önden gönderdiklerini ve bıraktıkları eserleri yazarız/kitaba/kayda geçiririz. Zaten her şeyi açık bir kütükte "İmam-ı Mübin"de tespit etmişizdir.).* Öncelikle ilahi düzenin devamlılığına ilişkin olan ebedi, evrensel, zaman üstü ve değişmez özellikteki sabit kaderin kuralları çerçevesinde, insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması göz önünde bulundurularak, bu ilahi kayıt sisteminde sürekli olarak değerlendirmeler yapılmakta, bilgi ve değişiklikler görevli meleklere iletilmekte ve ilahi kurallara göre yapılması uygun görülen değişiklikler yerine getirilmektedir. Yani sabit kadere sadık kalınarak, sürekli bir şekilde değişken kader organize edilmekte, dinamik bir süreç yaşanmaktadır.

Sadece sabit kaderi kabul eder ve **değişken kaderi göz ardı edersek,** o zaman her şeye kaderimiz olarak bakma gafletine düşeriz. Yani insanı, hiçbir iradesi ve katkısı olmayan bir robot olarak görmüş oluruz. Böylesi bir hata ise insanları istismar etmek isteyen gruplara koz verir ve "Kaderiniz bu, bir lokma, bir hırka" diyerek **insanları pasifliğe** ve her şeyi kabullenmeğe **sürükler.** Çalışsa da, çalışmasa da rızkı doğrudan Allah'ın gönderdiği fakirliği ve sefaleti erdemli gösterme düşüncesi ve akıl işletme-düşünme ile gayrete dayanmayan tevekkül gelişir (kapitalist sömürü düzeninin bir oltası). Bakara-177 nci ayette olmadığı halde **Amentü duasında Hayr ve şerrin Allah'tan olduğu ifadesinin yer almış olması bu nedenle insanları olumsuz etkileyen çok yanlış bir ifade olmuştur.** Bölüm VI'da konu daha ayrıntılı açıklanmakta ve Hayrın önce kuldan sonra Allah'ın kurallarına göre Allah'tan, Şer ise once kuldan, sonra Şeytan'dan, en sonra da Allah'ın kurallarına göre Allah'tan olduğu belirtilmektedir.

Dinamik kaderin varlığını benimsemek, beraberinde aktifliği, artı puan alma gayretini, daima iyiyi, olumluluğu,

gelişmeyi, yeniliği ve bilgiyi aramayı getirir. Dahası böylesi bir aktiflik, dini kuralları daha çok öğrenme isteğini ve dinin huzur ve mutluluk verici yönlerini benimseme arzusunu da uyandırır. Dolayısıyla insanlar tembellikten, depressif ve her şeyi kabullenmiş, robotlaşmış kişilik yapısından ve bilgisizlikten uzak konuma kavuşurlar. Çünkü bu durumda kişiler, kendi dinamik kaderlerini yönlendirme bilinçliliğine ulaşmışlardır. Tabii ki bizim bir olayın hak etmemize karşılık mı, ilahi varlıklar ve koruyucu meleklerimizin bizim için veya etrafımızda olan aile, grup, toplum veya tüm insanlığa yönelik olmak üzere hazırlamış oldukları bir senaryosu mu olduğunu ayırt etme yeteneğimiz yoktur. Bu nedenle karşılaştığımız sevindirici veya üzüntü verici her olayı değerlendirilmesi gereken bir fırsat olay olarak görmemiz uygun olacaktır. Böylece hangi yönden gelirse gelsin bir olayda abartılı ve bizleri şımartacak değil, aşırıya kaçmadan karşılayacak (aşırı ve abartılı bir şekilde sevinmeden veya dünyamızı karartmadan) uygun düzeyde bir davranış göstermeli ve Allah'a şükretmeliyiz. Böylece de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzu arındıracak sınavlı hayatımıza kaldığımız yerden devam etme becerisini göstermiş oluruz **(Şura-30:** *Başınıza gelen herhangi bir musibet kendi ellerinizin yaptığı işler/puan durumunuz ve yaptığınız seçimler yüzündendir).*

Allah'a yakınlaşma veya Şeytan'ın yandaşlığı yollarından birini seçmesi için insan nesline tanınan dünyadaki yaşam süresi, insan neslinin uyanması, Allah ve ilahi düzene ilişkin gerçek bilgilere ulaşması, yani bilgi eksikliğinden ve bu konudaki **cehaletinden uyanması** demektir. Bilinçlenip uyanması demek olan **kıyam etme**si, jeolojik kıyametin veya mahşer günü zamanının öncesi dönem diye de tanımlanan bir dönemdir. İnsan nesline tanınan yaşam süresi ise, dünya ve insan neslinin jeolojik kıyamet ile birlikte sona erecektir. Dünyanın yapısı ve insan nesli belki de yeniden yapılandırılacak ve yeni bir yaşam başlayacak veya başka bir dünyada yaşama devam edilecektir. Gerçeği ancak Allah bilir!

D. KIYAMET KONUSUNDA İKİLEM PRENSİBİ

Kaf-3-4 ncü ayetlere göre her bir Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin (Ruh'un) ve dünya yaşamları sırasında kullanmış olduğu vücutların projelerinin olduğu bir ilahi kayıt sistemi söz konusudur **(Kaf-3-4:** *Biz öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman mı? Bu uzak bir dönüş. Doğrusu biz yerin onlardan neyi eksilttiğini biliriz. Katımızda her şeyin korunduğu bir kitap vardır).* Dolayısıyla da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin bu vücutlarla olan dünya hayatlarının seyri ve puan durumları da kayıt altındadır. İşte Kur'an'a göre kıyamet, her şeyi kayıtlanmış olan insan neslinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması için kendisine tanınan sürenin dolması ve dünyanın jeolojik yıkımı ile birlikte olacak son hesap verme gününde ilahi mahkeme önünde toplanma zamanı demektir **(Nisa-87:** *And olsun O, sizi olacağında şüphe olmayan kıyamet gününde toplayacaktır. Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?* **Mutaffifin-6:** *Bir gün ki, insanlar, alemlerin Rabbi huzurunda kıyama geçerler.)*

İnsanın bilinçlenmesi, kıyam etmesi

Ancak dünyanın jeolojik yıkımı ile birlikte, insan neslinin evrimsel tekamül sürecinin sonu olan jeolojik kıyamet gününden önce, insanın gerek kendisi ve kendisi gibi yaratılmış diğer canlı ve cansızlar, gerekse ilahi düzen ve mekanizmalar konusunda ileri düzeyde bilgiye ulaşması ve son durum değerlendirmesini kendisinin yapması gerekir. İşte insanın yaşam süresince Allah'a yakınlaşma yolunu seçmesi, arınması demek olan ve geçmiş asırların ve gelecekteki yılların tecrübelerine dayanarak Allah ve ilahi düzene ilişkin gerçek bilgilere ulaşması, bilinçlenmesi, sembollerle aktarılan sırların, sır olmaktan çıkarak herkesin anlayışına hitap etmesi, yani bilgi eksikliğinden ve bu konudaki cehaletinden uyanmasına, **insanın kıyam etmesi** diyoruz. İşte bu değişim, insan için bir kıyamettir. Dolayısıyla kıyam etmek, gerçek ilahi bilgilerden uzak

yaşamakta olan insanlığın, bu bilgilerle karşılaşacağı ve şoke olacağı günün/anın/dönemin sembolü olmaktadır. Diğer bir ifade ile ölmüşlerin cesetlerinin değil, olgunlaşmamış anlayış ve görüşlerin olgunlaşıp dirilişi, kıyam etmesi sembolize edilmektedir (25, 62). Özellikle son yıllardaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler gibi globalleşmeyi sağlayan iletişim olanaklarındaki gelişmeler sayesinde insanların bilinçlenmesi büyük bir ivme kazanmış bulunmaktadır ki, bu durum bilinç ve bilgi uyanmasını, kıyam etmeyi de hızlandırmış durumdadır. Bu kıyamın hedefleri de tek Allah inancı birliği, tek Allah'a teslim olma dini olan İslam dininde toplanma olacaktır.

Kur'an'da Fussilet-53'te bu uyanışa ilişkin zamanda ve jeolojik kıyametten önce, gerçeklerin ortaya çıkacağına ve açıkça görüleceğine değinilmektedir: **(Fussilet-53:** *Zamanı geldiğinde, insana biz hem ufuklarda, hem kendi nefislerinde delillerimizi öyle göstereceğiz ki, sonunda Kur'an'ın ve mesajlarının tartışılmaz bir gerçek olduğu kendilerine açıkça belli olacak.).*

Mevlana, insan ve dünyanın bedensel ve maddi değişimler olan kıyametlerine şu cümlesi ile değinmiştir: *"Aslında bahar, bağlarda ve bahçelerde kıyametin kopmasıdır, toprağın içinde gizli olan sırların açığa çıkmasıdır, meydana vurulmasıdır."*(11).

Böylece insan nesli, kıyam etme zamanına kadar olacak bu yaşam sürecinde sabit kader diye tanımlanan ilahi ve değişmez kurallar zemininde, sürekli değişen ve bu değişimlere göre de sürekli değiştirilen dinamik kaderine göre Allah Kaynaklı bilinçli enerjisinin arınma işlemini gerçekleştirecektir. Yani kıyam etme olayı, tüm insan neslinin spor müsabakasının bitiş düdüğü ve oyuncuların ligin muhasebesini kendi kendilerine yapmaya başlayacakları dönem olacaktır. İnsan nesli, özellikle son 50 yılda gerek teknolojik ve gerekse bilinç, görüş ve dinin özüne gerçeklerine yönelik inanç bilgisi yönünden büyük çaplı ve hızlı bir değişim yaşamaktadır. Bu süreç, yıllar içinde daha da hızlanacak ve Allah'ın bizden beklentileri yönünden bir kıyam (uyanma, ayağa kalkma, hurafeleri

yıkıp şekilsel olmayan dinin özüne dönme) gerçekleşecektir. Bu kıyam süreci, 2012 yılından itibaren daha da bir hızlanma gösterecektir. Dolayısıyla asırlardır ve Maya takvimine göre beklenen kıyamet olayı, işte insanlığın bu bilinç kıyamı demektir.

Ara kıyametler-değerlendirmeler

Beyine köklü etkiler yapan uyarılar yanında, zaman zaman bölgesel ve hafif etki oluşturan uyarılar da gelir. İşte bu uyarılar bir nevi küçük ara kıyametlerdir. İnsan nesli için de büyük ihtimal ile son değerlendirmeden önce de aralarda puan değerlendirmelere göre ayrıca **lokal kıyametler** de söz konusu olmaktadır **(Secde-21:** *Belki dönüp yola gelirler diye, mutlaka onlara o büyük azaptan (son kıyametten) ayrı olarak, daha yakın azabı da tattıracağız.).* Mikro düzeyde bireylerin, grupların, toplumların bilgi-bilinç değişimleri, doğal afetler (sel, deprem, yangın, yanardağ, toplumsal bulaşıcı hastalık), yoğun üzüntü ve stresler ve toplumların yerine farklı birey ve toplumların gelmesi de birer ara kıyamettir (Tablo-19).

Tablo-19: Kıyam etme çeşitleri

1. İnsanın bilinç, düşünce, görüş, bilgi değişimleri-kıyamları
2. İnsanın ve dünyanın bedensel ve maddi yapı değişimleri
3. Ara kıyam etmeler
4. Her bin yılda yapılan global ara kayıt ve değerlendirmeler
5. Her 50 bin yılda yapılan dönemsel mahşer toplanması ve değerlendirmeleri
6. Dünyanın jeolojik değişimi-son kıyamet ve mevcut insan neslinin evrimsel tekamül döneminin sonu

Kur'an'da ara kıyametler olarak 2 değerlendirmeden bahsedilmektedir. **a)** Her **bin yıl**da yapılan ara değerlendirme ve kayıtlamalar. **b)** Bir lig müsabakasının bitmesi, puanlarının

son durumunun değerlendirilmesi ve yeni bir ligin başlaması demek olan mahşer/toplanma anı ise daha büyük bir ara değerlendirme ve büyük bir ara kayıtlamalar. Büyük ara kıyametler olan mahşerler de bir değil, birden fazla tekrarlanmakta ve her bir mahşer toplantısı arasındaki süre Kur'an'da **elli bin yıl** olarak ifade edilmekte olup **(Zumer-68:** *Ve Sur'a üflenir üflenmez göklerde ve yerde kim varsa, Allah'ın dilediği/ uygun gördüğü kimselerden başka hepsi çarpılıp bayılır. Sonra ona bir daha üflenir. Bu defa da onların hepsi kalkmış bakıyorlardır.* **Mearic-4:** ***Melekler ve Ruh,*** *süresi elli bin yıl tutan bir günde ona yükselip çıkarlar.* **Nebe-38:** *Ruh'un ve meleklerin saf saf kıyama duracakları gün, Rahman'ın izin verdiğinden başka hiç kimse konuşamaz; o da doğruyu konuşacaktır.)* belki de bölgesel doğal afetler yolu ile yeni bir insan neslinin yaşama başlaması olan bu tekrar işlemi, diyebiliriz ki insan nesli Allah'ın istediği olgunluk düzeyine ulaşıncaya kadar tekrarlanacaktır **(Rum-9:** *Onlar, yeryüzünde dolaşıp kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmadılar mı? Onlar kendilerinden daha kuvvetli idiler. Yeryüzünü sürüp işlemişler ve orayı kendilerinin imar ettiğinden daha çok imar etmişlerdi. Onlara da peygamberleri apaçık deliller getirmişlerdi. Allah onlara asla zulmediyor değildi. Fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.).* Tüm insan neslinin toptan yok edilip hesaba çekildiği son vakit olan jeolojik kıyamet vakti, son defa uyarıldıktan ve bilinçlendikten sonraki yok edilme vaktidir ve toplum düzeyine bakılmaksızın bu sonuç mutlaka gerçekleştirilecektir. Çünkü **son kıyamet olarak yeryüzünün ve göklerin değiştirileceği** vurgulanmaktadır **(İbrahim-48:** *O gün yeryüzü başka bir yeryüzüne dönüştürülür, gökler de.).* Ancak kıyamet vaktinin ne zaman olacağı bilgisi sadece Allah'tadır ve bu zamanın değişimi yine Allah'ın kararına bağlıdır **(Abese-57-58:** *Kaçınılmaz olan kıyamet yaklaşmıştır. Onu Allah'tan başka uzaklaştıracak yoktur.).* Kıyametin bu zaman değişimi, Allah'ın ezeli ve ebedi olan kurallarına göre yapılacak insan neslinin gelişmişlik düzeyi belirleyecek demektir.

Ara kıyametler ve mahşerlerden sonra geleceği bildirilen kıyamet, jeolojik kıyamettir. Jeolojik olan son kıyamet olayının zamanına ait bilginin sadece Allah'ta olduğu açıklanmaktadır. Gün kelimesinin dünya günü, haftası, ayı, yılı, yılları veya farklı bir ölçü mü olacağını biz insanlar tam bilemiyoruz **(Ahzab 63:** *İnsanlar sana kıyametin vaktini soruyorlar. De ki: "Onun ilmi ancak Allah katındadır.* **Araf-187:** *Onu, vakti geldiğinde belirginleştirecek olan yalnız O'dur.").*

Meariç-4 ile Nebe-38 nci ayetlerde **"Ruh ve Melekler"** ifadesi geçmekte ve melekler çoğul olarak belirtilirken, ruh tekil olarak yer almaktadır. Buna göre "acaba biz insanlar, tek bir hücreden, bölünüp çoğalarak oluşmuş varlıklar mıyız?" sorusu akla gelmektedir.

İnsan neslinin son jeolojik kıyamet öncesi uyanması gerçekleşirse, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzları arınmış, tekâmül etmiş aşamaya varacak olan insanlar, gerçek Allah bilgisine ve ilahi düzen bilgilerine ulaşacakları ve Şeytan'ın yönlendirmelerine artık kanmayacakları için, Şeytan'ın da Allah'tan almış olduğu ve insanı Allah'a yakınlaşma yolundan saptıracak müsaadenin süresi de bitmiş olacaktır. Zaten insan neslinin son jeolojik kıyametten önceki son uyanıp bilgilenme süreci nedeniyle Şeytan'ın kandırabileceği insan da kalmayacaktır ve insan nesli sevgi, hoşgörü ve barış dolu bir yaşama kavuşacaktır. Dolayısıyla Allah'ın da biz insanlardan olan beklentilerinden en önemlileri de bu sonuçtur..

Her Mahşer gününde değerlendirme

Kişinin dünya hayatı sırasında hangi yolu seçmiş olduğunun son değerlendirilmesi, Mahşer günü Allah'ın koymuş olduğu evrensel prensiplere göre yapılmaktadır. Ve bu değerlendirmede başlıca şu durumlar göz önünde bulundurulmaktadır:

1. Tabi olduğu sınavlar

2. Niyet etmesi aşamasından başlamak üzere gaybe iman şartları ve ameli imanın şartlarına yönelik almış olduğu olumlu ve olumsuz notlarının puanlandırılması (yaşamı süresince olumlulukların İlliyyun, olumsuzlukların ise Siccin adı verilen kitaplara kaydedildiği Kur'an'da açıklanmıştır (Mutaffifin-7:... *facirlerin yazısı Siccin'dedir. 18:... çünkü iyilerin yazısı İlliyyun'dadır)* ve

3. Başka insanların Allah'a yakınlaşmaya yönlendirilmesine sağladığı katkı (maddi yardım, manevi destek, her konuda bilgilenmesine, eğitimine katkı, zulüm görmesini engelleme) ve verdiği olumlulukların derecesi ile yapılacaktır

Her mahşer sırasında yapılan değerlendirme sırasında her ruh tek başına olacak ve dünya hayatı sırasında birlikte olduğu eşi, çocukları, akraba, dost veya yakınlarından hiç kimsenin yanında olmasına, bunların müdahalelerine veya savunmalarına müsaade edilmeyecektir **(Abese-34-37:** *O gün kişi kardeşinden, anasından, babasından, eşinden ve oğullarından kaçacaktır. O gün herkesin işi başından aşacaktır.).* Dolayısıyla bazı kişilerin, bazı saf ve iyi niyetli vatandaşları kandırdığı gibi olmayacak, hiçbir kulun başka bir kula yardımı veya sahiplenmesi ise söz konusu olamayacaktır. Bu değerlendirme yapılırken hiçbir ruha dünya hayatı sırasındaki zenginlik veya fakirliğinin, malmülklerinin azlığı veya çokluğunun, çocuğu olup olmamasının veya varsa sayısının göz önünde bulundurulmayacağı da açıklanmıştır **(Şuara-88:** *O gün ki, ne mal fayda verir, ne oğullar).* Çünkü din adı altında ifade ettiğimiz inanç, iman ve ibadet bireyseldir. Dolayısıyla sınavlar ve puanlama ile bunların mahşer gününde **değerlendirilmesi** de **bireysel olacaktır (Müminun-102:** *Artık kimin tartıları ağır gelirse onlar kurtulmuş olacaklardır.).* Yani her koyun kendi bacağından asılacaktır. Çünkü mal ve çocuk sadece birer sınav aracı olarak insanlara verilmektedir. Fakirlik sınav için, zenginlik yine sınav içindir.

Çocuk verilmemesi, o çiftin böylesi bir sınava ihtiyaçları olmamasından dolayıdır, verilmesi de çocuğun veya çocukların ya kendileri için veya anne-babanın ve varsa diğer aile bireylerinin sınavları için gereklilikleri nedeniyledir.

Bu son değerlendirmede her bir Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin yaşam amellerinin kitabı olacak, kişinin duyu organları şahitlik edeceklerdir **(Esra-13:** *Herkesin amelini kendi boynuna astık. Kıyamet günü onun için açılmış bulacağı bir kitap çıkarırız.* **Yasin-65:** *O gün onların ağızlarını mühürleriz. Yaptıklarını bize elleri anlatır, ayakları da şahitlik eder.* **Fussilet-20:** *Nihayet oraya geldikleri zaman, kulakları, gözleri ve derileri işledikleri şeye karşı onların aleyhine şahitlik eder.).* Ayetlerdeki bu benzetmeler, özellikle insanların anlayış ve eğitim kapasitelerine uygun olmak üzere basitleştirilmiştir. Yoksa mahşerde hesaba çekilecek olan dünya yaşamında kiralık olarak kullanılan bedenimiz değil, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjimiz olan ruhumuzdur. Ancak ispat olarak belki görmek isterse ruha dünya hayatında kullandığı vücut veya vücutları filimler şeklinde gösterilecek ve inkar edecek hali kalmayacaktır. Ayrıca ruha kiralık verilen her vücudun yaratılış projesi ve kalıbı (elbise patronu-kalıbı gibi) olacağı da düşünülebilir. Gerçeği ancak Allah bilir.

Bu duruma göre **insanların** birbirlerinin inancına karışması ve **başka insanları** kendi inancında olmaları yönünde maddi veya manevi baskılarla **zorlaması söz konusu bile edilemez.** Böyle bir baskı uygulayanlar, kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarına olumsuz bir enerjinin ve dolayısıyla menfi bir puanın eklenmesine sebep olacaklardır. Böylesi bir zorlamaya ve kendi gibi olmaya didinmeye Peygambere bile müsaade edilmemektedir **(Yunus-99:** *Eğer Rabbin dileseydi yeryüzündeki insanların hepsi topyekun elbette iman ederlerdi. Gerçek bu iken, sen hepsi mümin olsunlar diye insanları zorlayıp duracak mısın?* **Şura-48:** *Biz seni onların üzerine bir bekçi olarak göndermedik ya. Sana ait olan görev bir tebliğden başkası değildir.).*

Çünkü her insan mahşer günü olarak tanımlanan hesap verme ve herkesin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının son durumuna göre gerekli değerlendirmenin yapılacağı günde alacağı puanın karşılığı olarak, diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı enerjisinin arınmışlığına uyan frekans durumuna göre **hak ettiği ilahi kata** kişisel olarak gönderilecektir. Daha önce açıkladığımız gibi bu katlar Kur'an'da cennet veya cehennem olarak sembolleştirilmiştir. Diğer bir ifade ile de ya bir üst lige veya bir alt lige geçecektir. Taha suresinin 109 ncu ayetine göre **(Taha-109:** *O gün Rahman'ın izin verip sözünden hoşlandığı kimseden başkasının şefaati fayda vermez.)* mahşer günü hesaplaşmasında, ancak Allah'ın uygun gördüğü bir başka kimsenin şefaat dileğinin kabul edilebileceği vurgulanmaktadır ki, bu kişinin kim olduğu belirtilmemiştir.

Bölüm V, 2-A'da belirtilmiş olduğu gibi, Kur'an'a göre insanın dünya hayatında almış olduğu puanlara göre 3 gruba ayrılacağı belirtilmiştir **(Vakıa-4-9:** *Siz de üç sınıf olduğunuz zaman, 8-ki, sağda sağın adamları, ne mutludur onlar! 9-Solda solun adamları, ne mutsuzdur onlar! 10-önde, öne geçenler, işte o ileride olanlar! 11-12-Naim cennetlerinde (Allah'a) yakın olanlardır.).*

İnsanın, 50 bin yılda bir yapılan büyük ara hesap günü olan mahşere her an hazır olması için Allah, din ve ilahi bilgiler konusunda her an uyanık ve bilgi sahibi olması, yani kıyam halinde olması en ideal bir durumdur şüphesiz. Son asırdaki gerek teknolojideki, gerekse ilahi düzen ve mekanizmalara ilişkin bilgilenmelerdeki atılımlar, insan neslinin uyanmaya yönelmiş oluşunun en belirgin göstergeleridir. Özellikle ilerleyen haberleşmedeki teknoloji, insanların birbirleri ile haberleşmelerini ve yaşadıkları olumlu veya olumsuzlukları paylaşmalarını, dolayısıyla küreselleşmeyi sağlamaktadır. Bu dayanışma, aynı zamanda insanların birlikteliği fikrini de gittikçe pekiştirmektedir.

E. BİLİM VE DİNDE İKİLEM PRENSİBİ

Bilgi kapasitesi ve <u>Allah kaynaklı doğal akıl</u>

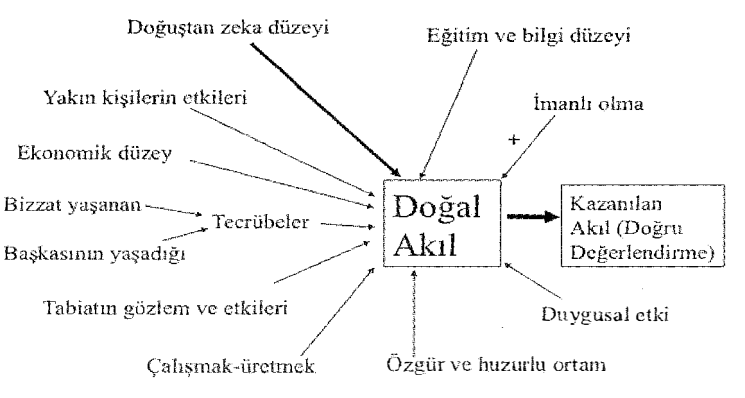
Beynin görev merkezleri ve duygusal beynin, doğuştan itibaren başlayan bilgi ve tecrübelere ilişkin uyarıları almaları ve etkilenmeleri sonucunda kişinin bilgi kapasitesi oluşur. Dolayısıyla, bilgi kapasitesi, doğal zeka kapasitesi yanında kişinin yaşı ile birlikte eğitim ve öğretimden olan kazanımlarına da bağlı olacaktır.

Kur'an'da dünya hayatının temel amacını ve doğayı öğrenmeyi, gözlemeyi, dinin ne olduğunu, Kur'an'ın anlaşılmasını, Peygamberliğin konumunu ve ibadetin niye yapıldığını çözebilmenin ve anlamanın en başta akıla dayandırılması istenmektedir. Aklını kullanmayan için de şu ayet ne yapılacağını çok açık vurgulamaktadır **(Yunus-100:** *Allah, pisliği yeterli aklı olduğu halde aklını kullanmayanlar üzerine bırakır.).* Dolayısıyla da Kur'an, yeterli aklı olanlara sorumluluk yükler. Bu sorumluluk, var olan aklı işletmek ve ondan yararlanmaktır.

Çünkü öncelikle Kur'an'ın mesajlarını yorumlama ve dini kuralları benimsemede olduğu gibi, yaşamın birçok konusunda da daima akıl bize doğru yolu göstermekte ve aklımız ile karar vermekte ve yaşantımızı düzenlemekteyiz.

Akıl dediğimiz özelliğin temelini yukarıda belirttiğimiz gibi Allah tarafından her insana gerektiği kadar verilen ve genlerine yüklenen doğuştan Zeka Düzeyi **(Allah Kaynaklı akıl – <u>Doğal akıl)</u>** oluşturur (Şekil-30). Bu zeka düzeyi, dünya hayatı sırasında ya kişinin kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjisinin gelişmesi için geçireceği sınavlar ve amelleri için veya başka Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjilerin sınavları için gerektiği düzeyde olmaktadır. Diğer bir ifade ile beynin ana devreleri verilmiş olmaktadır. Bu temel üzerine, insanın bizzat yaşadığı veya başkalarının geçirip onlardan ders alınan tecrübeleri, doğduğu günden itibaren birlikte yaşadığı, görüşüp

konuştuğu kişilerin olumlu etkisi, tabiat olaylarını gözlemlemesinden olan olumlu kazanımları, eğitim-öğretim ve kendi gayreti ile edindiği bilgiler ne kadar çok oranda eklenirse ve yaşadığı aile ve toplum ne kadar huzurlu ve demokratik özgürlük yapısında ise akıl o kadar doğru değerlendirmeler yapma ve doğru kararlar verme yeteneğine kavuşur **(Kazanılan akıl).** Yani doğal akıl, bu kazanımlarla daha gelişmiş olacaktır. Dolayısıyla gerek kadının ve gerekse erkeğin okuması, eğitim görmesi beraberinde tabiat olaylarını daha iyi gözlemleyebilme ve bilgisine bilgi katınayı da sağlayacaktır. Bu nedenle de ve özellikle **kadının okuması** çok çok önem kazanmaktadır. Çünkü çocuğunun terbiyesi ve yetiştirilmesinde annenin rolü, erkekten kat kat fazla olmakta, ayrıca eğitilmiş kadın demek bir ailenin ve toplumun, kuş misalinde olduğu gibi iki kanatlı olmasını da sağlayacaktır. Sonuç olarak kadının okuması hem ailenin düzeyi, hem de toplumun gelişmişliği için gerekli olmaktadır. Zaten Kur'an da "Oku" emrini ve "Bilen ile bilmeyen bir olur mu" ifadelerini insan için, dolayısıyla hem kadın, hem de erkek için kullanmakta, cinsiyet ayırımı yapmamaktadır.

Şekil-30- Aklı oluşturan etmenler

Ancak Kur'an, doğru bir değerlendirme için yukarıda sayılan etmenlerin hepsinin bir araya gelerek oluşturmuş olduğu aklı tek başına eksik görmekte ve Sa'd-29 ve Alì İmran-191 nci ayetlerde değinildiği gibi birlikte *"özü temiz/imanı uygun olanlar"* veya *"her durumda Allalı'ı ananlar"* şartını da koymaktadır.

Allah'ın istediği akıl, merak eden, sorgulayan, araştıran, düşünen, denetleyen ve gözleyen **eleştirel akıl**dır **(Zümer-18:** *Fikirleri/sözleri mukayese edip/eleştirip en güzeline uyana ne mutlu! Onlar, Allah'ın gösterdiği doğru yoldadır ve ince akıllı kimselerdir.* **Ali İmran-7:** *Gönül/duygulu ve akıl sahiplerinden başkası gereğince düşünemez.* **191:** *Aklını işletenler ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken sürekli Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yapısı ve yaratılışı hakkında düşünürler. "Rabbimiz, sen bunları boş yere yaratmadın, sen yücesin, bizi ateş azabından koru.".* **Bakara- 62:** *Şüphe yok ki, iman edenler, Museviler, Hıristiyanlar ve Sabiiler; bunlardan her kim Allah'a ve ahret gününe gerçekten iman eder ve iyi bir amel işlerse, elbette bunların Rableri yanında mükâfatları vardır. Bunlara bir korku yoktur ve bunlar mahzun da olmayacaklardır.* **Bakara-112:** *Kim olumluluklar sergiler ve yüzünü Allah'a çevirirse, Rabbi katında ödülü vardır. Maide-8: Adil olun, bu, takvaya en yakın olan yoldur Meryem-60: Ancak Tövbe eden, inanan ve iyi işler yapanlar cennete girecekler ve hiç haksızlığa uğratılmayacaklar.* **Tövbe-112:** *O Tövbe edenler, o ibadet edenler, o hamd edenler/şükredenler, o oruç tutanlar, o rükua varanlar, o secdeye kapananlar, o iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah'ın koyduğu sınırı koruyanlar... Müjdele o mü'minleri!).* Dolayısıyla imanlılık ve imansızlık, insanın kalıbı, şekli veya kıyafeti değil, gönlündeki bilinçli Allah inancı ve olumlu amellerini yönlendiren, davranışlarına yansıyan gönlündeki eleştirel akla dayanan takva/hata yapma korkusu olmaktadır. İşte bu eleştirel akıl sayesinde Kur'an aynı cümlelerle, farklı toplumlar ve jenerasyonların farklı bilgi ihtiyaçlarını karşılar özellikte bir kitaptır. Allah bizlerden bilinçli ve bilgili, dolayısıyla tüm benliğimizle

benimseyeceğimiz ve sonunda da davranışlarımıza ve karakter özelliklerimize yansıyacak güçlü bir iman istemektedir. Bu amaçla da ilk çekirdek toplum anlasınlar ve özümsesinler diye Kur'an'ı ana dilleri olan Arapça dili ile tebliğ etmiştir. Çünkü imtihan edilecekleri ve çalışmaları gereken ders kitapları Kur'an'dır ve yaşamlarında uygulayacakları kuralların bulunduğu ve geçer not almalarında öğrenmeleri istenenler bu kitapta bulunmaktadır. Hz. Muhammed şu sahih hadisi ile *(Bir şeyi mutlaka aklınla çöz. Doğru sonuca varırsan iki sevap, yok eğer yanılırsan bir sevap vardır)* diyerek aklın önemini vurgulamıştır (62). Özellikle 2000 yılı çerçevesinde (5 eksik veya 5 fazla yıllarda) doğan nesil eleştirel, sorgulayıcı akıllı nesildir ve bunlar hiçbir organize dinin katı şartların içine girmeden Allah'ın Kur'an'daki öğretilerini ve Allah'a yakınlaşma yöntemlerini başkalarının veya herhangi bir ekolün, tarikatın veya bir mürşidin iznini, icazetini beklemeyecek olan nesildir. Bu neslin çocuklarının çevresindeki manyetik alanlarının (Aura'larının) renginin menekşe renginde olduğu ileri sürülerek **İndigo Çocuklar,** menekşe renkli çocuklar ismi verilmektedir.

Görüşüme göre, Hz. Muhammed ile peygamberliğin sona ermiş olması, bir kişiden bir topluma, oradan da tüm insanlara olan tebliğ yönteminin de sona ermesi demek olmuştur. Bunun yerine ise 1400 yıldır artık Kur'an öğretilerini **kişilerin** eleştirel ve sorgulayıcı akıllarını kullanarak ve hiç kimsenin etkisi altında kalmadan ve yönlendirmesi olmaksızın **kendi dini görüşlerine ulaşmaları** dönemine girilmiş olması söz konusudur. Bu görüşümü, hem kişisel görüşlerin önemini, hem de demokratik idareyi de işaret etmekte olan Bakara-104 üncü ayet desteklemekte ve bu dönemin olması gerektiğini Allah, Peygamber'e söyletmektedir **(Bakara-104:** *. 104. Ey iman edenler! "Râina-Bizi davar gibi güt, nasıl uygun görüyorsan öyle idare et" demeyin, "Unzurna-Bizim görüşlerimizi de al, bizi de dinle, danış" deyin. Kâfirler için korkunç bir azap vardır.).* Böylece

"Mahşerde her ruh, tek başına tekâmül ve puan durumunun hesabını verecektir" bilgisi doğrultusunda, her birey de kendi dini görüşüne kavuşacak, dolayısıyla da daha önce de belirtmiş olduğum gibi insan sayısı kadar İslam dini çerçevesinde dini görüşler, çeşitlilikler oluşacaktır.

(Maide-89: *Allah, ayetlerini size böyle açıklıyor ki, şükredesiniz)* ayetinde anlama konusu ile şükretme yan yana belirtilmiş ve kişinin ancak anladığı şey için şükretmesi istenmiş, dolayısıyla bilinçli olarak şükretmesi için anlamasına çok önem verilmiştir.

Bilgi, uygun bulunup hak edene verilir

Bilim, esasında Allah'ın yarattıklarının araştırma ve çalışma kurallarının öğrenilmesi ve Allah Kaynaklı gaybın farklı yönlerine ulaşabilme ümidiyle olan aktivitelerdir. Çünkü Allah Kaynaklı gayb, hiç bilinmeyecek olan değil, sadece şimdilik bilinmeyendir.

Bilginin ve bilimsel gerçeklerin hızla eskidiği ve değiştiği bir çağda bulunmaktayız. İşte sürekli bir değişim ve yenilenme sürecindeki bilgi ve bilimin bir temeli tabiatı, bitkileri, hayvanları ve insanı inceleme ve gözlemleme temeline dayanırken, diğer bir temeli ise ilahi idareci varlıkların bilgi hazinesinden insan neslinin seviyesine, gayretine ve hak ediş düzeyine uygun düşen bilgileri uygun görmeleri ve ilham yolu ile vermelerine dayanmaktadır. Bu sayede insanlar teknolojiyi geliştirmişler ve gün geçtikçe bu teknolojileri çoğunlukla yaşamı kolaylaştırmak amacıyla uygulamışlardır. Ancak edinilen bilgiler, bazen de bilerek veya farkında olmaksızın veya beklenmeyen bir şekilde canlı ve cansızlara, hatta dünyanın doğal dengesine zarar vermişler ve vermektedirler.

(Alak-1-5- *Oku O yaratan Rabbinin adıyla! 2-İnsanı asılı/yapışık bir kan pıhtısından yarattı! 3-Oku, O, cömertliğinin sonu olmayan Rabbindir! 4-Kalem ile (yazmayı) öğreten de. 5-O, insana bilmediği şeyleri öğretti.* **Yusuf-22:** *Yusuf olgunluk çağına*

erişince O'na hikmet/bilgelik/ ve ilim verdik. İşte biz, olumlu davrananları/iyi düşünenleri böyle mükâfatlandırırız. 56: Biz rahmetimizi dilediğimize nasip ederiz. Ve iyi davrananların mükâfatını zayi etmeyiz. **Kehf-88:** *Her kim de iman eder ve salih amel işlerse ona mükafat olarak daha güzeli var. (Üstelik) ona emrimizden kolay olanı söyleyeceğiz.* **Bakara-269:** *Allah dilediğine/hoşnut olduğuna/ uygun gördüğüne/hak edene hikmet/kavrayış yeteneği ve bilgi verir. Hikmet verilene ise çok büyük bir hayır verilmiş demektir. Bunu ancak temiz akıllılar anlar.* **Enbiya-80:** *Bir de Davud'a, sizin için, zırh/savaş elbisesi yapma sanatını öğrettik ki, savaşlarınızda sizi korusun).* ayetleri ile görünmeyen desteklerin ve bilginin, kimlere verileceğine ilişkin iki kriter olduğunu görüyoruz: 1) Kişinin gerekli olgunluğa erişmiş olması ve yeterli puan durumunda olması, 2) Olumlu düşünme ve aktivite (gayret) içinde olması. Diğer bir ifade ile insan, çalıştığı ve gayretli olması yanında, ayrıca öğrenmek istediği ve peşinden koşmakta olduğu bilgi ile ilgili niyetine göre de değerlendirilir. Bu vurgu Alak suresinin ilk 5 ayetinde 2 defa okuma, bir defa da yazma gayretinden sonra öğretileceği şeklinde yapılmıştır. Nihayet Allah'ın müsaade ettiği bilgilerin ulaşması, Allah'ın kurallarına göre değerlendirilip Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınmışlık derecesine göre uygun görülene/hak edene olmaktadır **(Bakara-255:** *…..İnsanlar O'nun bilgisinden, bizzat O'nun dilediği/kurallara göre uygun bulduğu dışında hiçbir şeyi kavrayamazlar.* **Yusuf-76:** *Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Her bilgi sahibinin üstünde daha bir bilen vardır.). Dolayısıyla Allah katındaki her türlü bilgi, bilgi peşinde koşan, gayret eden, AKBEH'nın puan durumu Allah Kaynaklı kurallara göre uygun olan ve aklını kullanan, yani sadece hak eden tüm insanlara her zaman açıktır* **(Tevrat 2 nci Tarihler Bap 1/11:** *Ve Allah Süleyman'a dedi: Madem ki yüreğinde bu vardı ve sen zenginlik, mal ve şeref ve senden nefret edenlerin canını istemedin, ne de uzun ömür istedin, ancak seni üzerine kral ettiğim kavmime hükmedesin diye kendin için hikmet ve bilgi istedin. Hikmet ve bilgi sana verildi..* **Vaiz Bap 2/26:** *Çünkü Allah hikmeti ve bilgiyi ve sevinci, kendi önünde iyi olan adama verir*

Fakat iyi olana versin diye, toplamak ve yığmak zahmetini suç işleyene verir..). Böylece de o kişiye (kadın veya erkek bilim insanlarına) **rüya yolu ile veya ilham edilerek** bilginin aktarılması gerçekleşir. Yani ilham yolunun açılması için kişinin, arzu edip elde etmek için gayret içinde olması yanında, toplam puan durumuna göre hak etmesi de gerekmektedir. İlham yolu ile gerek bilgi aktarımı, gerekse koruyucu meleğin koruyucu uyarılarının ulaşması durumu **"İçe doğma, kalbe doğuş"** olarak tanımlanır. İlham alabilmek için, gayretin önemini Edison şu sözü ile vurgulamıştır: *"Dehanın %1'i ilham, %99'u terdir."*. Bilgiler bizlere, bilim ile uğraşanlar ve kafa yoranlar aracılığı ile gelmektedir, ulaştırılmaktadır. Bu nedenle bilim adamlarının gayreti, sonunda tüm insanlara fayda sağlayacağından çok önemli olmaktadır. Hz. Muhammed "Bilginler nebilerin varisleridir" diyerek kendisinden sonraki gerçek vekillerin-halifelerin kimler olması gerektiğine değinmiştir (15). Çünkü **bilim insanının** salatı/namazı, düşüncede olması ve üretmesi, **zekatı** ise bilgisini başkasına/larına **öğretmek**-aktarmak olarak da kabul edilmektedir. İşte bu gayretin önemini bilen Mevlana da *"ilim bir ibadet şeklidir"* sözleri ile vurgulamıştır. Prof. Atay ise *"O halde bir insan ne kadar ilim sahibi ise o kadar Allah'ın halifesi olmakta hissesi vardır. Allah tek insanı halife yapmamış bütün insanları, yani kadın ve erkek hepsini halife olarak yaratmıştır. Bugün dünyada Allah'ın hilafetine en layık olan ve en çok hisse sahibi bulunan millet, ilimde en ileri olan millettir"* diyerek konuyu açıklamaktadır (63). Dolayısıyla da ilme ve âlime yapılacak yardım ve yatırım en hayırlı yardımlardan olacaktır. Kur'an aracılığı ile önem sırası zaten çok güzel vurgulanmış ve alime meleklerden sonra yer verilmiştir **(Ali İmran-18:** *Bizzat yarattıkları ile kendi kendisi için Allah ve melekler ile adaleti gözeten/adaletten ayrılmayan ilim sahipleri, Allah'tan başka İlah olmadığına ve O'nun her şeye gücü yeten olduğuna tanıklık ederler.).*

Ancak Kur'an'ın istediği bilim insanı, özellikle bilge olan, yani düşünen ve bilgi, görüş üreten bilim insanıdır. Ayrıca tabidir ki bilgiyi alanın, yeterli bir akıl düzeyinde de olması

gerekir. Çünkü din ve dolayısıyla dinin bilgi ve rehber kitabı olan Kur'an, kendisine bilgiyi değerlendirecek olan aklı muhatap almakta ve aklını kullananlara hitap etmektedir. Kâinattaki her bilgi akıl ile incelenmesi gereken bir özelliktedir ve bunu inceleyip insanların yararına, pratik uygulamaya çevirecek olan da ilim adamıdır. Bu nedenle de ilim ile uğraşmak ve öğrenmek dinin bir emri olmakta ve bilmeyi yol gösterici olarak tanımlamaktadır **(Esra-36:** *İlim- bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme).*

Ancak yine Kur'an'ın da vurguladığı gibi insanlar, ancak Allah'ın uygun görüp müsaade ettiği kadar bilgiyi kavrayabilirler, daha fazlasını değil **(Bakara-255:** O, *kulların önlerindekileri ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar onun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar.* **En'am-35:** *Eğer onların omuz dönmeleri sana ağır geliyorsa, haydi kendi kendine yerin dibine inecek bir baca veya göklere çıkacak bir merdiven arayıp da onlara bambaşka bir mucize getirmeye gücün yettiği takdirde hiç durma, bunu yap! Allah dileseydi, elbette onları hidayet üzere toplardı. O halde sakın cahillerden olma!).* Görüldüğü gibi bu son ayette yeri ve göğü keşfetmek üzere insana gayret etmesi ve yapması, diğer bir ifade ile ilim yapması ve bilgilenip başarması istenmektedir. Dolayısıyla Allah tarafından makbul olan bilim ve bilgi, Allah'ın gücünü anlamaya, insanların yararına buluşlar sağlamaya ve dini mesajları doğru uygulamaya uygun olan bilim ve bilgidir. Dolayısıyla bilimsel ve düşünsel aktiviteler birer ibadettirler, duadırlar ve kişisel olan salat/namaz ibadetinden de daha değerlidirler. Çünkü ilimde başkasına katkı vardır.

Mevlana, Mesnevi'nin Üçüncü cildinin dibacesinde, Kur'an'da belirtilenlere paralel özellikte olanların ilme kavuşabileceklerini şöyle açıklamıştır: *"Nefsin heva ve hevesine uyan, istirahatına düşkün olan, bir şeyden çabuk usanıp vazgeçen, kendisine emin olmayan, zahmetlere katlanmayan, yalnız dünya geçimine düşen kişi ilme kavuşamaz."* (19).

Kur'an, Allah'ın ayrıca bilgi ile insanları birbirlerinden üstün kıldığını, derecelendirdiğini ve bilginin sınırsız olduğunu belirtmektedir **(Yusuf–76:** *Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz ve her ilim sahibinin üstünde başka bir bilen vardır.).*

Bilim ve Din

İlim ve iman (veya **bilim ve din**) konusunu birlikte düşündüğümüzde ilim, imandan önce gelmelidir. Çünkü ilim, doğa olayları ve görünen ve görünmeyen (virüs, bakteri vs) varlıklar arasındaki ilişkileri ve dengeleri araştırıp bilmek ve bunlarla ilgili değişmez temel kural ve kanunları, sebep ve sonuç prensiplerini bilmek demektir. Matematik ve geometri temelli bu kanun ve prensiplerin tesadüf olmadığını ve mükemmelliğini kavramak ve bu kanunlarla evreni anlamaya çalışmak demektir. Bu nedenle de Kur'an, 2 defa "Oku" ve akabinde "kalem", yani okuyup araştırdığını, anlayıp düşündüğünü yaz ki başkaları da öğrensin ifadeleri ile başlamakta ve ilime önem verdiğine dikkati çekmektedir. Böylece ilim, bilinç ve anlamaya dayanan bir imana ve daha sağlam bir dayanağa göre oluşmuş olur. Örneğin ilk Müslümanlar ilmi imanın önüne almışlar ve iman konularını ilme göre tartışıp değerlendirmişler ve bunun sonucunda ilimde ileri gidip öncü olmuşlardır. Ancak 16 ncü asırdan itibaren iman ilmin önüne geçince, dine birçok hurafe, yanlış inanç ve yanlış görüşler girmeye başlamış ve ilimde gerilemeler hız kazanmıştır (23). Prof. Atay bu konuda şu saptamayı yapmaktadır: (*İmana dayalı bir ilim, bir cemaatin militanlık ilmi olur ve ideolojik istismara kaynak teşkil eder. Cemaat çerçevesini ve sınırını aşamaz, genel ve evrensel bir karaktere ve özelliğe sahip olmayacağı için yayılamaz. İmanın herkese seslenmesi için ilme, bilgiye dayanması şarttır.)* (63, 64, 65).

Daha önceleri İbn-i Sina "Bilim ve sanat, iltifat görmediği ülkeyi terek eder" diyerek, bilim ve sanata gerekli özenin ve kıymetin verilmesi gerekliliğine dikkat çekmiştir (66). Bunun gibi o tarihlerde yaşayıp bilim ve dinin birlikteliğinin önemini

çözen veli ve bilim adamları, bilim gibi güzel sanatların da evrensel ritme uyum olmaları nedeniyle birer dua ve ibadet olarak kabul etmişlerdir.

Atatürk de Milli Eğitim Bakanı Dr. Reşit Galib'in bir sorusuna verdiği cevabında tek mirasının bilim ve akıl olduğunu açıklamıştır: *"Ben, manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım bilim ve akıldır. Zaman süratle ilerliyor. Milletlerin, toplumların, kişilerin mutluluk ve mutsuzluk anlayışları bile değişiyor. Böyle bir dünyada, asla değişmeyecek hükümler getirdiğini iddia etmek, aklın ve ilmin gelişimini inkar etmek olur.).*

Allah ve ilahi birimler tarafından layık görülüp onlara bilim verilen bilim adamları, hangi ülkeden, hangi ırktan, hangi cinsten veya hangi dinden olmalarına göre değil de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının puan durumuna göre layık görülmekte ve bilimsel bilgiler bunlar aracılığı ile insanların yararına sunulmaktadır. Dolayısıyla her bilimsel bilgi ve buluş Allah katından geldiğine göre, biz insanların, bilgi ve buluş sahibinin kim ve hangi millet veya dinden oluşuna bakmamızın yanlış olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile bilginin kaynağı önemli olmamaktadır. Çünkü tamamlanan Tek Allah'a teslim olma dini gibi, **tüm bilgilerin kaynağı Allah katıdır (Mülk-26:** *Hiç kuşkusuz ilim Allah'ın katındadır.).* Bu bilgi ve buluşların insanlara ulaşmasında **bilim adamı ise** bir **aracı-vasıta,** başka bir ifade ile b**ilim elçisi, ışık tutan** (mürşit) olarak görev almıştır **(Hac-54:** *Bir de kendilerine ilim verilmiş olanlar, Kur'an'ın şüphesiz Rabbinden gelen bir gerçek olduğunu bilsinler ve ona iman etsinler de kalpleri O'na saygı duysun. Çünkü Allah iman edenleri doğru bir yola çıkarır).* Bilim adamı için yapılan bilgi aktarma görevi, bilim adamı için aynı zamanda bir sınav aracı da olmaktadır. Farkında olmadığı bu görevi hakkıyla yerine getirip getirmemesi veya insanların yararına veya zararına kullanıp kullanmaması, onun birer sınavıdır ve bu amaçla seçilen kişi de bilginin akta-

rılmasını sağlamak üzere görevlendirilmiş bir aracı, bir kanal demektir **(Rahman-33:** *Ey cin ve insan topluluğu! Göklerin ve yerin içinden aşıp geçmeye gücünüz yeterse geçin gidin, ancak Allah'ın müsaadesi olmadan geçemezsiniz).*

Kur'an, bilim adamı için **(Fatır-28:** *Kulları içinde Allah'tan tam bir şekilde korkanlar, bilginlerdir.)* demektedir. Dolayısıyla dinin, Allah'ın koyduğu evrensel ve zaman üstü kurallarla uğraşan bilimle çatışması söz konusu edilemez. Çünkü bilimsel buluşlar, olmayan bir bilginin keşfi değil, ilahi bilim kitabından sadece bir kısım bilginin açıklamasını yapmaktır **(Ali İmran-190:** *Şüphesiz Evren'in ve yerin yaratılışında, geceyle gündüzün birbiri ardınca gelişinde aklını ve gönlünü işletenler için çok deliller vardır).* Diğer bir ifade ile gerek din, gerekse bilim her ikisi de Allah'tan olduğuna göre çelişmeleri zaten düşünülemez. Eğer bunlar arasında bir çelişki söz konusu oluyorsa, bu ya bilimsel hatalardan veya din adına hatalı ve eksik bilgiye dayanan yorumlar yapan, ilaveler veya uydurma kurallar üreten sözde din adamlarından olmuş veya bilim henüz Kur'an mesajlarının açıklamaları seviyesinde değildir. Yoksa bu çelişki dinin kendisinden olmamıştır. Bu nedenle Allah kaynaklı olmaları nedeniyle dinin ve **bilimin vatanı, geliş kaynağı,** bilimi üretenin rengi veya ırkı, cinsiyeti **söz konusu olamaz.** Hz. Ali'nin dediği gibi "Bana bir harf öğretenin, kulu kölesi olurum" öğretenin cinsiyeti veya milliyeti belirtilmemiş, ayrıca kul-köle olacak kadar minnet duyma, yiyecek veya giyecek verene değil, bilgi öğretene olmaktadır.

Evren nasıl matematik ve geometri temelinde kaderlendirilerek/ölçülendirilerek ezeli ve ebedi özellikte ise, din olan İslam da ezeli ve ebedi özellikteki kurallar olmak üzere yine değişmeden ebedi bir süreç demektir **(Rum-30:** *E Muhammed, Sen ortak koşmadan, kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yönel. Çünkü Allah insanları kendi dinine uyumlu olarak yaratmıştır. Allah'ın yarattığında değişiklik olmaz. İşte tüm zamanların dosdoğru dini budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.).*

Bilim ve ilim adamı kelimeleri farklı anlamları olan kelimelerdir. **Bilim adamı/bilgin,** sadece bilgi/malumat sahibi, bilgi/malumat deposu konumunda olan, **ilim adamı/alim** ise, elde ettiği bilgiyi yorumlayıp geliştiren, yeni bilgi üreten ve yeni bilgi ufukları açan kimse demektir. Buna göre kendisi yeni bilgi üretmeyen bilgin, eskise ve gelenek haline de gelse başkalarının bilgilerini kullanmaya mahkumdur. Bu kişilerin de Hz. Muhammed'i ve Kur'an'ı hakkıyla algılamaları ve değerlendirmeleri oldukça zor, hatta imkansız olacaktır.

Bilgi ve ilim, insanın olaylara bakış açısı yanında, gün geçtikçe Kur'an'da geçen bazı sembolik açıklama ve kelimelerin değerlendirilip **yorumlanmasında da geniş bir bakış açısına sahip olma avantajını sağlamaktadır.** Einstein'ın ifadesi ile *"İlimle uğraşmak insanı dine götürür. Çünkü evrenin yapısını bilimsel ve akılcı bir şekilde anlamak, insana en derin iman duygusu verir"*. Pasteur ise bu vurguyu *"Bilim, insanı Allah'a götürür"* şeklinde yapmıştır (67). Bu açıklamalara göre şu ifade doğru olmaktadır; *"Dinsiz bir ilim, ilimsiz bir din olamaz."*.

Asırlar önceki bilim düzeyi ile yapılan dine yönelik değerlendirme ve yorumlar, dolayısıyla da içtihatlar, kaçınılmaz olarak ve büyük bir ihtimal ile çok yüzeysel ve gereksiz ayrıntı ve şekilciliklere dayandırılmıştır. Çünkü Mevlana, Yunus Emre gibi bazı din âlimleri ve ermişler dışındaki o zamanın insanlarının gerek dine, gerekse tabiat olaylarına bakış açıları, bilgi ve bilim düzeyine paralel olmak üzere bu günkü ile kıyaslanamayacak kadar dar ufukluydu.

Şu andan bilim ve teknoloji ileride, dine dayalı manevi düzey ise geriden gelmektedir. Önümüzdeki yıllarda dini inançta bir uyanma/kıyam etme sürecinin hızlanması ile bu iki düzey paralel aşamaya gelecektir. Sonuçta bilim adamları, uzay teknolojilerindeki ilerlemeler ve evren bilgileri ile bir nevi Allah'ın varlığına gökyüzü bilgileri aracılığıyla inanacaklarken, din adamları ve tüm insanlar da ellerini açıp dua ettikleri **Allah'ı** gökyüzünde aramayı bırakıp içlerinde/**içyüzlerin-**

de bulmaya, farkında oluş bilincine varacaklardır diyebiliriz. Diyebiliriz ki Atatürk'ün **"Muasır medeniyet"** tanımlamasından kast ettiği, teknolojik maddi düzey ile manevi düzeyin aynı önemde oluşları demek olacaktır.

Her bilim dalından komisyonlar

Kur'an'da bilimsel verilere yönelik birçok açıklama olduğunu, özellikle son yıllardaki bilimdeki gelişmelere paralel olarak daha çok fark ediyoruz. Dolayısıyla bazı ayetlerin verdiği mesajları, bilimsel bilgilere göre zaman zaman yeniden gözden geçirmek ve yeni yorumlarla açıklamak doğru olacaktır. Yeni açıklamalar, Kur'an'ın dinamikliğine de uygun olacaklardır. Görüşüme göre, şu anda Dünya'da mevcut **her bilim dalından** (İlahiyat, Tıbbın temel bilimler, Dahili ve Cerrahi Tıp alanları, her bir mühendislik alanı, Biyoloji, Matematik, Fizik, Kimya, İktisat, Astronomi, Jeoloji, Felsefe, Bilgisayar gibi) **komisyonlar** oluşturup Kur'an mesajlarını bu komisyon üyelerinin, son teknik bilgiler çerçevesinde yapacakları yorumlamalarını organize etmek, şimdiki ileri teknoloji ve bilim çağında yerinde bir girişim olacaktır. Böylesi bir girişim ile Kur'an mesajları, doğa gerçekleri ışığında özüne ve duygu yönüne uygun, evrensellik ve zaman üstülük prensipleri içinde, şekilcilikten kesinlikle uzak değerlendirmelerle gerçekçi bir şekilde yorumlanmış olacaktır. Kur'an'ın temel özelliği, hergün bile yepyeni doğrular. Gerçi tam hakikati ancak Allah bilir, bu girişimle zararı ne kadar azaltırsak kârdır diye düşünüyorum. Böylesi bir girişim, insanları bilgisizlikten kurtarmada yararlı olacaktır.

Bilgisiz olan korkak olur ve aşırılığa yönelir

Bilgi eksiği olan kimse, bilmediği konularda korkak olur veya zarar verici cahil cesareti gösterir. Ayrıca bilmediği konuları bilen veya bu konuları bildiğini söyleyen kişilerin söyledikleri her şeyi doğru kabul eder ve çok çabuk etkilenir.

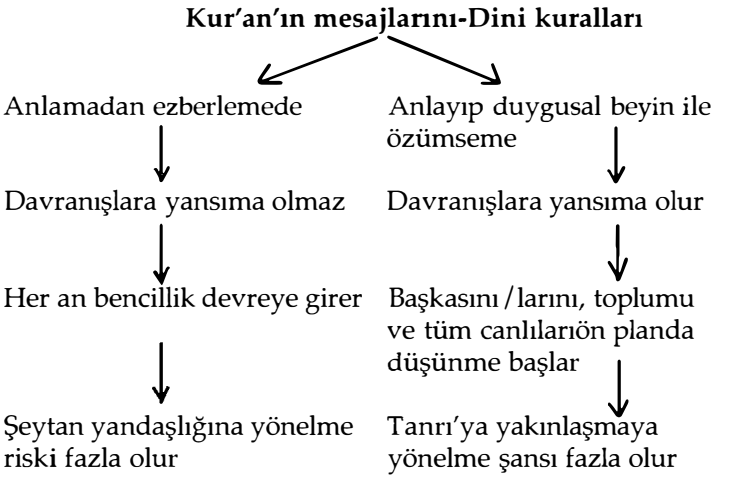
Araştırarak ve okuyarak kendine mal ettiği bilgisi değil, kulaktan dolma söz ve başkalarının kabul ettiği davranışlarına dayanan inançları ön plandadır. Birileri nasıl istiyorsa, o da öyle düşünür ve öyle hareket eder. Söylenenleri mutlak kabul eder, büyülenmiş gibi dinler ve sorgulayamaz. Çünkü sorgulamaya kalktığında cahilliğinin, bilgi eksikliğinin fark edilmesinden korkar.

Aynı şekilde herhangi bir konuda olduğu gibi, özellikle dini konulardaki bilgisizlik, önce kişinin yeterince aklını geliştirmesini ve dolayısıyla kullanmasını engeller ve hatalı değerlendirmeler yapmasına yol açar. Sonunda da kişi bir taraftan bilgisiz olduğu konudan korkmaya başlarken, diğer taraftan ise **bilgisiz** ve korktuğu konu din ise inancı zedelenir ve dinin kurallarını ya hiç uygulamama veya abartılı uygulama şeklinde bir **aşırılığa yönelir** (Şekil-31). Dolayısıyla da imanı zedelenir. Çünkü bilgisizlik körlüğü davet eder, bilmediği bir şey karşısına çıkınca hemen onun saçma olduğunu söyleyip reddeder, körlük ayrıca imanın güçlenmesini engeller. Böylesi bir körlük bazılarını kötü alışkanlıklara, kolay kandırılır biri olmaya, sözde tarikat veya sapık mezheplere veya dini kullanan şiddete yöneltebilir. Halbuki Fatır-28'de ilmin takvayı arttırdığı açıkça ifade edilmektedir **(Fatır-28:** *İlim arttıkça Allah'ı bilme ve takva artar.).* Bu nedenle de Hz. Muhammed bilgisizleri kınamamakta, tersine onlara acımaktadır **(Hz. Muhammed-***Ben onlara beddua etmem, onlar için ancak şunu söylerim; Allah'ım! Şu toplumuma ışık ve aydınlık ver. Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.).* İçinde korku olan kişi, korktuğunu sevemez. Çünkü korkunun zıddı sevgidir ve sevgi, korku olan yere gitmez.(**Şekil-31 Syf:362)**

Şekil-31: Bilgisizliğin sonuçları

Dini kuralları ve Kur'an'ı anlamadan okuyan ve dolayısıyla anlamadığı Arapça kelimeleri ile yüzeysel olarak bilen ve kendini din adamı diye tanıtan kişiler, karşılarındaki bilgi eksiği olan kişilerin korku duygularını bilerek, genellikle Allah'ı bir korku unsuru olarak kullanırlar. Korkuları iyice artmış olan insanlarda bu defa yoğun bir günah korkusu yaşanmağa başlar. Bu yoğun günah korkusu da sonunda kişileri, dine ilişkin aşırı kuralcılığa, sayılı ibadetlerde hata yapma endişesine ve dini şekle indirgemeyi ön planda tutmaya yöneltir. Yine Kur'an anlaşılınadan okunursa ve muhkem mesajlar özümsenmezse, her biri birer ibadet ve ders konusu olan kurallar kişinin davranışlarına ve günlük yaşamına yansımaz, dolayısıyla aşırı bencil olur ve Şeytan yandaşlığına yönelme riski fazla olur (Şekil-32 Syf: 363).

Şekil-32: Kur'an'ın mesajlarını anlayarak özümseme veya ezberleme

Medrese eğitiminde 1500'lü yıllardan başlamak üzere eğitim bozulmuş, sürekli eski bilgilerin tekrarı ile vakit geçirilmiş ve oluşturulan korku nedeniyle sorgulayıcı ve eleştirel akıl bastırıldığı için araştırma ve yenileşmeye engel oluşturulmuş ve ezbercilik yolu seçilmiştir. Çünkü bu eğitim sisteminde özgür ve yeni düşüncelere yer olmuyordu (55).

Einstein'ın dediği gibi *"Bilimde ölümsüz ve mutlak kuramlar yoktur, inançlar ise kendi düşünce ve hareketlerini ezeli ve ebedi göstererek gücünü kabul ettirmek ister."*

İnsan'ın tam bilemediği ve dolayısıyla korktuğu konularda abartmaya ve aşırılığa kaçtığı konular genellikle ibadet şekilleri (salât/namaz, kurban kesme, riba vs) ve ölçülemeyen inanç, iman, sevgi ve bağlılık gibi duygusal konular olmaktadır.

Eksik bilgili veya bilgisiz din adamları tarafından konulmuş olan ve Kur'an'da yer almayan ilave kurallara uyma ve uymama arasında bocalayan ve Kur'an'ı anlayarak okuyamadığından, bu kuralların Kur'an'da olup olmadığını bilmeyen,

yani bilgi eksiği olan insanlar bu defa kendilerine söylenen ilave **kurallarda hata yapma korkusu, günah işleme, Allah'ın gazabına uğrama endişesi içine düşmüşler veya düşürülmüşlerdir.** İnsanların yaptığı **kötülükler gerçekte birer hatadırlar** ve bu hataların temelinde de bilgisizlik ve cehalet yatmaktadır.

Allah'ı korku ile tanıyan ve cezalandırıcı olarak bilen kişi, zamanla "Allah, O'nu tanıyanları ve eksik imanda olanları madem ki cezalandırıyor, ben de inanmam ve cezalandırılmış duruma düşmekten kurtulurum" düşüncesine kapılıp **Ateist**-inkârcı duruma düşebilir. Halbuki Allah, koşulsuz sevgi ve merhamet olarak, borç verilen ve olumluluğa katları ile ödül veren olarak görülse, hem inkar etmeler, hem de sapmalar daha az olacaktır. Temelde ateist olan kişi, inancına uygun bir dini inanç bulamadığına inanan kişi, yani yine bir inancı olan kişi demektir.

Dini konularda ve özellikle Kur'an'ın okunması ve anlaşılması sürecinde de aynı durum olmuştur. **Kur'an Arapça** dilde yazılmış bir kitaptır ve ilk çekirdek toplum olan sahabeler Arap olduklarından ve ana dilleri Arapça olduğundan, bu grubun ana dili ile gönderilmiştir. Çünkü vahyin mesajını anlamak ve düşünüp kabul etmek önemliydi. Kur'an'ın anlayıp kendilerini şirk koşmaktan kurtarmaları için kendi dillerinde indirildiği defalarca vurgulanmıştır **(Zümer-28:** *Bu Kur'an'ı Arapça olarak indirdik ki, belki şirk koşan Araplar anlarlar da öğüt alırlar ve şirk koşmakta kurtulup Allah'tan sakınırlar diye.).* Yoksa Arapça, Müslümanlık için yeni indirilen bir dil değildir. Ancak ana dilleri Arapça olmayan toplumlara Müslümanlık yayılınca, ana dilleri Arapça olmayan insanların çok az bir kısmı Arapça öğrenmeyi becerebilmişler, bazısı Arapça öğrenmeye zorlanmışlar, çoğunluk ise Arapça dilini bilme özelliği olan bir kısım kişilere bağımlı duruma gelmek durumunda kalmışlardır. Böylece de din, Arap'ların ve Arapça bilen küçük bir azınlığın tekeline indirgenmiştir. Halbuki Kur'an her top-

lumun ana diline mealen çevrilseydi, toplumun tüm bireyleri Kur'an'ın mesajlarını anlayacaklar ve dinsel cahilliğe ve bilgisizliğe mahkum edilmemiş olacaklardı. Çünkü Müslümanlık, Arapça dilini değil, Hz. İbrahim'in başlattığı İslam dinini yaygınlaştırmak için indirilmiştir. Kur'an'ı başka bir dile çeviren ilk kişi sahabelerden Selman-ı Farisi olmuş ve Kur'an'ı Farsça'ya çevirmiştir. Çünkü Müslümanlık Arap toplumunun ve Arapça bilenlerin dışına da yayılmaya başlamıştı. Bunun gibi Müslümanlığı yeni kabul eden toplumdaki bir veya birkaç kişi Müslümanlığın ilk yıllarından başlamak üzere gerekli Arapça eğitimi almalı ve Kur'an'ı bulundukları toplumun ana diline çevirmeliydiler. Böylece tüm bir toplumun Arapça öğrenmesi gibi gerçekleşmesi imkânsız bir yol yerine, birkaç kişinin Arapça eğitimleri sayesinde yapılacak Kur'an mealleri ve sağlıklı yorumları sonucu tüm toplum bireyleri sağlıklı, düşünerek, anlayarak, akıllarını kullanıp sorgulayarak dinlerini öğrenmek ve Kur'an'ın mesajları doğrultusunda düşünüp davranışlarını düzeltmek şansına kavuşacaklardı. Bu akılcı ve insanlığa yararlı yöntem gerçekleşmeyince, sadece Arapça bilme özellikleri olup, dinî bilgileri yetersiz olan kişiler, Kur'an'ı herkes kolayca okuyup dini bilgilerini Kur'an'a göre bizzat anlayacağı gibi uygulamasın, kendilerine başvurmaları devam etsin ve konumları bozulmasın diye Kur'an'ı her toplumun ana diline çevirmekten uzak durdukları gibi, katı yasaklamalar koymuşlar ve bu yönde fetvalar da vermişlerdir.

Kur'an'dan uzaklaştırılıp din cahili bırakılanlara, bilinçli olan kişilerin anlayışlı olmaları ve onlara yaklaşmaları, onları kazanmak için en uygun yol olmalıdır. Çünkü Taha suresinin 43-44 ncü ayetlerinde Firavun'a bile belki öğüt alır ve değişir diye olumlu yaklaşılması, sırt dönülmemesi önerilmektedir.

Korku duygusu, anlamadığı için korktuğu kuralları tabulaştırmayı, aşırı ve abartılı uygulamayı da getirir (veya Mevlana'nın ifadesi ile inancın şekle indirgenmesi, Kur'an'ın ulaşılmaz süslü bohçalara ve raflara konması, bağırarak dua

edilmesi gibi) ve yasakların nedenlerini araştırmayı, dolayısıyla eleştirel aklı engeller **(Araf-55:** *Rabbinize içtenlikle ve gösterişsiz dua edin. Allah, aşırı derecede gösterişli dua edenleri sevmez.).* Bu durum Kur'an'da **Araf-179'**da *"davarlar gibi olmak"* ifadesi ile simgeleştirilerek vurgulanmıştır. Tabi bu kişiler inançlarını bilgiye değil, başka kişilere bağlamış kişiler olmaktadırlar.

Yine art niyetli ve bilgi eksiği olan din adamları önce kendilerine ulaşılmaz, diğer insanlardan farklı, üstün, soru sorulmayan, eleştirilmeyen ve çekinilen bir konum sağlamışlardır. Buna paralel olarak da Allah'ı ağır cezalar verici, gazap edici, ateş yağdırıcı, helak edici vasıflarla korkunç bir varlık olarak empoze etmişlerdir. Halbuki Kur'an 1400 yıl önceki Arap toplumunun ve çöl bedevisinin anlayabileceği basitlik ve açıklıkla Peygambere vahyedilmiştir. Dolayısıyla da Kur'an, her bir toplumun anadilinde olunca herkesin anlayabileceği özellikte bir kitaptır. Ve Müslümanlığın farklı dil konuşan toplumlar tarafından kabul edilmesi ile birlikte, Kur'an da bu toplumların ana dillerine tercüme edilseydi, bu insanlar dini doğrudan Kur'an'dan öğrenecekler, Arapça bilen az sayıdaki bir gruba muhtaç kalmayacaklardı. Ayrıca bu grubun Kur'an mesajlarına ayrıntılar ve eklemeler yapıp dini kuralları sayı ve şekillere boğmaları gerçekleşmeyecek, onlara meydan boş kalmayacak ve dahası Kur'an ve dolayısıyla din ile bağdaşmayan hadisler uydurulamayacaktı. Çünkü sevgiye, kolaylaştırmaya ve birliğe dayanan mesajlarla bezenmiş Kur'an'a karşılık, hadislerin Kur'an'ın mesajlarına uygun olmayanları insanları korkutmaya, sindirmeye, sayı ve şekillere boğarak günah işleme tedirginliği ile yaşamlarını karartmaya neden olmuşlardır. Korku ve günah işleme tedirginliği, beraberinde dinî kuralların yüzeysel ve maddi olanlarında aşırılığa yönelmeyi doğurmuş, bu yönelme ise Müslümanlığın sadece 5 şartmış gibi empoze edilmesi ile de toplumsal geri kalmışlığı doğurmuştur.

Hindu özdeyişlerinden birinde cehaletin durumu şöyle vurgulanmıştır: *"Bir timsalın dişleri arasındaki inciyi çekip almak*

ya da kızgın ve zehirli bir yılanı sizi sokmadan başınızın etrafına çiçekten kolye gibi dolamak cahil ve inatçı bir kişinin fikrini değiştirmesini sağlamaktan daha koyladır." (68).

Goethe *"Tartışılmayan şey, düşünülemez"* ifadesi ile de eleştirel akla değinmiştir.

Bilgililerin de bilgilerini bilmeyenlere öğretme sorumlulukları yanında, başkalarını kandırmama sorumlulukları da vardır. Bu konuyu Bölüm-5/B/t kısmında gündeme getirmiş ve Ankebut-12-13 ve Nahl-25 inci ayetlerde belirtildiği gibi, başkalarının bilgisizliklerinden yararlanarak onları kandıranların kendi günahları yanında, kandırdıkları kişilerin günahlarının bir kısmını da yüklenecekleri açıkça belirtilmiştir **(Ankebud:** *12-Bir de küfredenler o iman etmiş olanlara: "Bizim yolumuza uyun, biz de sizin günahlarınızı yüklenelim!" dediler. Oysa onlar, onların günahlarından hiçbir şey yüklenecek değillerdir ve onlar kesinlikle yalancıdırlar. 13-Gerçek şu ki, onlar mutlaka kendi ağırlıklarını ve o ağırlıklarıyla birlikte daha birçok ağırlıkları yüklenecekler, kesinlikle etlikleri iftiradan kıyamet gününde sorguya çekileceklerdir.* **Nahl-25:** *25-Şunun için ki kıyamet gününde kendi günahlarım tamamen yüklendikten başka, bilgisizlikleri yüzünden saptırdıkları kimselerin günahlarından bir kısmını da yüklenecekler-dir. Bak, ne fena yük yükleniyorlar!).*

F.İNSANIN OLGUNLAŞMASINDA İKİLEM PRENSİBİ

Beyinde budanma dönemleri

Çocuk 6 yaşına geldiği zaman, beyni %90-95 oranında erişkin boyutlarına erişir. Nöronların çoğu, doğduğumuzda beyinde yerini almıştır. İnsanlar maksimum beyin hücre yoğunluğuna doğumdan önce gebeliğin 3-6 ncı aylarında erişirler. Doğumdan önceki son ayda beynimiz hızlı bir **budama ve fonksiyonsuz hücrelerin temizlenme süreci** yaşar. Budamadan sonra sinir hücreleri arasında iletişimi sağlayan uzun uzantı olan akson ve kısa olan dendritler ile iletinin akta-

rılma yeri olan sinapslarda yeniden yapılanma başlar. Bu yapılanma dönemi ikinci budama dönemine kadar devam eder.

Yeni doğmuş bebekteki sinir hücreleri düzenli ve sık bir ağ şeklindedirler. Aldıkları duygusal, fiziksel, kimyasal ve mekanik uyarıları tüm yönlere doğru iletirler ve yeni oluşan aksonlar ve sinapslar ile bağlantılar gelişmeye başlar. Bu dönemdeki öğrenme süreci ve beyine gelen uyarıların yoğun olduğu bölgelerde yeni bağlantılar gelişir, az uyarı alan bölgelerde ise bağlantılar körelir. Uyarılar ne kadar çeşitli ise, buna paralel olarak o kadar fazla yeni bağlantılar ve yeniden yapılanmalar oluşur. Kişinin bu dönemde yaşadığı her an ve deneyimin bu ağları güçlendirici veya zayıflatıcı etkisi vardır. Bu süreç ergenlik dönemine kadar devam eder. Çünkü beyindeki her bir görev merkezindeki sinir hücrelerinin gelişmesi için bunların uygun yoğunlukta uyarılmalara ve aktive edilmelere ihtiyaçları vardır. Ve bu ihtiyaç yaşamın ilk 6 yaşlarında en yüksektir. Daha sonra da bu aktive edilme ihtiyacı, sinir hücrelerindeki gelişme ile birlikte 10-14 yaşlarına kadar devam eder.

İkinci budama, temizleme ve yeniden yapılanma işlevi kızlarda 11-12, erkeklerde ise 13-14 yaşlarında tekrarlanır. Bu dönemde aynı zamanda vücutta hormonal değişiklikler olarak başta östrojen ve testosteron'da olmak üzere vücudun ergenlik ve cinsiyet değişimini sağlayacak tüm hormonlarda artmalar başlar. Bunlardan cinsiyet hormonları beyindeki duygu bölgesi olan limbik lobun bir elemanı olan amigdaloid çekirdeği etkileyerek cinsiyete ilişkin duyguları tetiklemeye başlarlar. Hormonal dengenin gelişmesi döneminde cinsiyete uygun uyarılar (oyun, oyuncaklar, arkadaşlar) östrojen ve testosteronun düzeyini etkilemektedir. Ergenlik çağından başlamak üzere de her yaşta karşı cins ile birlikte bulunma, karşı cinsin sesi, kokusu, gülümsemesi, yakınlık göstermesi, flört yapma gibi aktiviteler hormon düzeyini olumlu veya olumsuz etkiler. Duyguların tetiklendiği ve olgunlaşmaya başladığı bu aşama-

da beyinde henüz duyguları frenleyecek olan mekanizma tam olgunlaşamadığı için duygu kontrolsüzlükleri, sebepsiz ve kolayca gülme veya ağlamalar, yoğun duygular yaşamaya yönelmeler, heyecan peşinde koşmalar, kendini ispatlama girişimleri, evden kaçmalar, efelenmeler, ayrıntılı düşünmeksizin işler yapmalar ve fevri davranışlar sık görülecektir. Bu yapılanma dönemlerinde olacak genel veya özel (güzel sanatlar, müzik aleti çalma, spor veya eğitim gibi) uyarılar, bu uyarılarla ilgili özel sinir hücreleri ve uzantıları ile sinapslarda gelişmelere yol açar. Genel olarak da beyinde gelişme ve olgunlaşma özellikle görme, işitme, dokunma ve uzamsal işlemler gibi duyusal işlevlerde gerçekleşir ve kişinin çevre ile iletişimi gittikçe artar. **Planlama, düşünceleri düzene sokma, içgüdüleri bastırma, mantıklı düşünme ve olayları tartma gibi yönetim ile ilgili alın lobu (prefrontal lob) ancak ergenlikten sonra olgunlaşır ve bu olgunlaşmasını 40'lı yaşlarda tamamlar.** Dolayısıyla **gençlerde amigdaloid çekirdek, erişkinlerde ise alın lobunun etkinliği ön planda olmaktadır.** Tüm beyinde sinir hücrelerinin yalıtım tabakası olan miyelin kılıfı, ağaçların yaşını gösteren ağaç kesitindeki halkalar gibi ergenlikten sonra da kalınlaşmasını sürdürür ve 35-40 lı yaşlarda en kalın haline gelir. İşte bu yaşlar, bu nedenle insanın başkası veya başkalarının etkisi altında artık kolayca kalmadığı ve bilgisini pekiştirdiği tam olgunluk çağları olmaktadır. Hz. Musa ve Hz. Muhammed'e bu yaşlarda vahiy gelmeye başlamış olmasındaki hikmet budur.

Cinsel ve dinsel olgunluk dönemleri

Hz. Muhammed'e Vahiy gelmesi ve Kur'an mesajlarının beyninin hafıza depolarına yazdırılması ancak 40 yaşında başlamış ve 23 yıl (13 yıl Mekke'de, 10 yıl Medine'de) devam etmiştir. Dolayısıyla Kur'an toplu olarak değil, zaman ve olaylara göre sure veya ayetler halinde kısım kısım vahyedilmiştir. Bu açıklamadan anlıyoruz ki, Peygamber bile olsa ve arınmış

üstün bir ruh da olsa, dünyevi bedensel bir kalıbın özelliklerini taşımak zorunda kaldığı için Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun insanî zaaflarından tamamen arınmışlığı, ancak kırklı yaşlarda gerçekleşebilmiştir. Kur'an da olgunluğa varmanın önemine hem Ahkaf-15'te tüm müminlere hitap ederek, hem de Hz. Musa ve Hz. Yusuf'tan bahsederken değinmiştir **(Ahkaf-15:** *İnsan nihayet olgunluk çağına ulaşıp da kırk yaşına girdiği zaman: "Ey Rabbim, beni öyle yönlendir ki, bana ve anamababama verdiğin nimetine şükredeyim ve hoşnut olacağın iyi bir iş yapayım. Soyumdan gelenleri de benim için iyi kimseler eyle. Çünkü ben, gerçekten tövbe ile Sana yüz tuttum ve ben gerçek Müslümanlardanım." der. Kısas-14: Musa, güçlü çağına erip olgunlaşınca biz ona hüküm ve ilim verdik.* **Yusuf--22:** *Yusuf olgunluk çağına erişince O'na hikmet/bilgelik/ ve ilim verdik.).* Ki Hz. Muhammed'e özel olarak öğretildiği halde **(Necm-5:** *Ona, Kur'an'ı kuvvetleri çok güçlü olan öğretti.).*

Buna göre insan yaşamında biri fiziksel-bedensel yetişmişlik veya diğer bir ifade ile **cinsel yönden ergenlik/cinsel olgunluk,** diğeri ise aklın olgunluğunun en üst düzeye ulaşıp iradeli olup mantıklı mücadele edebilme, muhakeme etme ve artık başkalarının yönlendirmeleri ve etkileri altında kalınmayan, tecrübelerin de olgunlaştırmış olduğu duygu yapısı/ akıl/ mantık ergenlik dönemi veya **inanç yönünden ergenlik/dinsel olgunluk** yaşı olmak üzere 2 yaş söz konusu olmaktadır. Çünkü beynin ve beyin kürelerini birbirine bağlayan ana köprünün (korpus kallozum'un) gelişmesini tamamladığı yaş 40'lı yaşlar olmaktadır. Dolayısıyla 40'lı yaş, ilahi âlemlerle iletişim kurabilecek olgunluğa ve kıvama gelme yaşı olarak kabul edilmektedir (27, 69). Ancak cinsel ergenlik döneminden de dini görevleri yapma sorumluluğu başlamakta **(Müslümanlaşma dönemi)** olup bu dönemi dinsel olgunlaşmanın başlamasına **hazırlık dönemi** olarak da tanımlayabiliriz, Bu yaşlardan itibaren Müminleşmeye ait ameli şartları benimseme ve onlara göre yaşam sorumluluğu yavaşça başla-

maktadır. Kırk yaşından sonra ise bu sorumluluk doruğa ulaşmakta, ayrıca bu yaştan itibaren Müminleşmenin örnek olunacak aşamasına gelinmekte, başkalarına örnek olma, gençlere yol gösterme, katkı sağlama ve dolayısıyla Allah'a yardımcı olma görevi de eklenmektedir **(Müminleşme yaşı).** Tevrat'ta dine olan ilginin gençlik döneminden de başlaması gerektiği vurgulanmaktadır **(Vaiz Bap 12/1,2:** *Kötü günler gelmeden ve "onlardan zevk almıyorum" diyeceğin yıllar yaklaşmadan, güneş ve ışık, ay ve yıldızlar kararmadan ve yağmurdan sonra bulutlar geri dönmeden, gençliğinin günlerinde seni Yaratanı hatırla.)* (5).

Ahkaf-16 ncı ayetten de anlıyoruz ki 40 lı yaştan önce bilgi eksikliği veya kasıt olmaksızın kazaen veya sehven işlenen hatalardan içten ve bir daha aynı hatayı tekrarlamamak üzere tövbe edilmesinin kabul edilebileceği belirtilmiştir **(Ahkaf-16:** *İşte böyle içtenlikle tövbe edenin o güne gelinceye kadar işledikleri-nin en iyisini kabul edeceğiz ve yaptıkları kötülüklerini/ hatalarını da görmezden geleceğiz.).* Dolayısıyla da denebilir ki dinsel olgunluk yaşından sonra işlenen hataların affedilmesi yaş ilerledikçe daha zora giriyor demektir.

G. VÜCUDUN ELEKTRİK KATMANLARI ve SALATTA İKİLEM PRENSİBİ

Vücut sistemlerini çalıştıran ve canlı tutan enerji ve Manyetik Alan

Sinir hücreleri, önce bulunduğu sinir sisteminin diğer hücrelerine, daha sonra kalp, akciğerler, böbrekler, mide-barsaklar ve diğer organlara elektrik enerjisi göndererek sürekli uyarıp çalıştırırlar ve sağlıklı tutmaya çalışırlar. İşte her bir organ ve vücut kısmı aldıkları bu elektrik enerjisinin gücü sayesinde kendilerine özgü bir frekans ile görevlerini yerine getirirler. Dolayısıyla temelde elektrik enerjisine dayalı olan bu çalışma frekanslarına göre de her bir organın bu çalışması sırasında etrafa yaydığı elektriksel bir yayılımı olmaktadır.

Örneğin beyindeki elektriksel aktivite Elektroensefalografi aleti (Beyin elektrosu), kalpteki elektriki aktivite ise Elektrokardiyografi aleti (Kalp elektrosu) ile, kasların kasılması sırasında oluşan elektrik aktivitesi ise Elektromiyografi aleti ile saptanabilmektedir. Bu aletler mikrovolt değerindeki ve organlara ait olan bu elektriki aktiviteyi alıp kuvvetlendirmekte (amplifikatör ile) ve kaydedilebilir seviyeye getirmektedirler. Beyin ve kalpte olduğu gibi her bir organın da kendine özgü böyle bir elektrik aktivitesi vardır. Fakat şimdiki teknik imkânlarla her bir organa özgü farklı frekanslı ve çok küçük voltajlı olan bu aktiviteleri kaydedemiyoruz.

Sinir sisteminde haberleşme sistemi, kimyasal bir reaksiyonun elektrik enerjisine dönüşmesi ve bu elektrik enerjisinin birer elektrik kablosu olarak tanımlayacağımız sinir telleri üzerinden elektrik akımı şeklinde iletilmesi ile gerçekleşmekte demiştik. Haberleşmede temel kural, elektrik akımının oluştuğu sinir hücresi tipine göre ve dolayısıyla elektrik tellerinin özelliğine göre ya hızlandırıcı-uyarıcı veya yavaşlatıcı-sakinleştirici etki oluşmasıdır. Sinir sisteminde oluşan emirler bu elektrik kabloları aracılığı ile vücudun her yerine, iç organlara ve damarlar ile salgı hücrelerine iletilir. İç organlar, damarlar, kemikler, deri ve salgı hücrelerinde ise çok daha az miktarda yine elektrik enerjisi bulunmaktadır. Yani başımızın tepesinden ayakucumuza kadar dışımız, deri hücrelerimiz ve tüm içimizdeki iç organ, damarlar, göğüs ve karnımızdaki zarlarımızın hücreleri **sürekli olarak elektriksel bir faaliyetin içindedirler.** Her bir organın mademki elektriki özellikleri var, aynı organların birlikte toplam magnetik alanları ve tüm bu organların toplam magnetik alanlarının birlikteliği ile de vücudun manyetik alanı oluşmaktadır.

Tüm canlılarda bu elektrik enerjisi olduğuna göre, mikroplardan insanlara kadar yaşayan her canlı vücudunun çevresinde kendine özgü kişisel ve dengeli ve belirli bir frekansta olan **doğal bir manyetik yük ve bir alan** oluşur. Bu alan,

vücudun sağ ve solunda simetrik bir özellikle yer almıştır. Kadın yumurtası ile erkek sperminin ilk birleşme anından itibaren embriyo hücresinin etrafında oluşan bu alanın, hücre bölünmesi ile oluşan yeni hücrelerin vücudu simetrik iki yarımdan oluşturmak üzere dizilmelerini sağlayan kuvvetlerden biri olduğu ileri sürülmektedir.

Yapılan ölçümlerde canlıların vücutlarının çevresinde bulunan bu manyetik alanın gücünün her milimetre karelik bir dokudaki hücrelerin toplam gücü için 10 ile 100 milivolt kadar olduğu bulunmuştur. Vücudun etrafında olan manyetik alan, vücutta bulunan elektrik enerjisi ile sürekli ve karşılıklı bir etkileşim halindedir. Sinir sistemimiz ve iç organlarımızın elektrik enerjileri sağlıklı ise, manyetik alanımızı da olumlu, sağlıksız ise olumsuz olarak etkiler. Aynı şekilde vücudun etrafındaki manyetik alanın dengeli olup olmayışı da vücudumuzu ve iç organlarımızı olumlu veya olumsuz yönde etkileyecektir.

Magnetik alan enerjisi, her insana özgü olan ve vücutta elektrik enerjisi şeklinde dolaşan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjinin bir yansıması sonucu oluşur. Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji kişiye özgü olduğuna göre, manyetik alan enerjisi de kişiye özgü bir özelliktedir. Bu magnetik alan enerjisi ileride bir alet ile belirlenebilirse ve her insanda farklı frekans ve özelliğine göre bir renk ile gösterilecek şekilde renkli görüntüye dönüştürülebilirse, o zaman her insana özgü olan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun son puan durumu hakkında bilgi sahibi olunabilecektir. İlahi mekanizma görevlilerinin (meleklerin veya ilahi görevli varlıkların) insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu değerlendirmede kullandıkları yöntemlerden biri de belki bu yöntemdir. Bunu tam olarak bilemiyoruz.

Her canlıda olduğu gibi cansız diye tanımladığımız maddelerde ve eşyalarda da canlılardakinden çok daha az miktarda, farklı frekanslarda ve farklı güçlerde birer manyetik alan

bulunmaktadır. Öyle zannediyorum ki, kuşların metrelerce uzaktan yemlerini, gıda maddelerini bulmaları, hem kendilerinde bulunan algılayıcı sensörlerin mükemmelliği, hem de gıda maddelerinin manyetik alanlarının farklı renklerde oluşu rol oynamaktadır.

Biliyoruz ki elektrik enerjisi ile çalışan bir çok sistem ve aletler [elektrikli tüm aletler, enerji nakil hatları ve trafo istasyonları, elektrikli trenler, TV, bilgisayar ekranları, indüksiyon fırınları ve indüksiyon kaynak makineleri, flüoresan ve halojen lambalar, radyo, televizyon ve telsiz verici istasyonlarının antenleri, radar sistemleri (sürekli ve darbeli), uydu iletişim sistemleri, tedavide kullanılan elektriksel tıbbi cihazlar, mikrodalga fırınları, sanayide RF frekansında çalışan çeşitli sistemler, GSM haberleşme sistemi birimleri olan temel baz istasyonu anteni ve cep telefonu anteni] elektromanyetik enerji yayarlar. Bu alan, her bir canlı vücudu için bir nevi kod numarası gibidir ve kişiye özgü bir frekansa ve yayılma hattına sahiptir. Bu durumu her bir cep telefonunun bir numarası olmasına ve başkaları ile karışmamasına benzetebiliriz. Dolayısıyla insan, hayvan veya bitki **her bir canlı,** yaratılışına bağlı olan bu kod numarası nedeniyle **Dünya'da tektir.** Bu benzetmeye göre de **her bir yaratılmış, kozmik bir bilgisayara bağlıdır** ve bu bilgisayar ile de bu kod numarasına göre sürekli bir iletişim halindedir. Ancak diğer canlı-cansız yaratılmışlardan farklı olarak, özgür irade ayrıcalığı nedeniyle sorumluluğu ve bu nedenle de sürekli sınavları olan insanın kozmik bilgisayar ile olan iletişimi karşılıklı ve sinir sistemindeki prensip gibi **etki-tepki prensibi** çerçevesinde olmaktadır. Çünkü örnek olarak verdiğimiz sinir sistemindeki sinir hücreleri ile destek hücreleri de, ilahi düzende olduğu gibi sürekli olarak aldıkları etkilere, yine sürekli olarak tepki veren özelliktedirler. Ergun Candan bu konuya şu açıklamayı getirmektedir: *"Hiç önemsemediğimiz küçük bir davranışımız ya da düşüncemiz bile bizimle ilgili ya da bir başkasıyla ilgili çok büyük sonuçlar doğurabilmekte-*

dir. İsa Peygamberin (düşüncelerinizden de sorumlusunuz) demesinin ardındaki bilgi budur.". (68).

Elektromanyetik dalgalar, su ve kalın toprak-kaya gibi iletken ortamlardan geçemezler.

Dünya'nın şimdiye kadar belirlenen tabakalarına bakacak olursak, en içte çekirdek ve dış mantonun altında akışkan halde demir tabaka bulunur. Özellikle demir tabakasının etkisi ile de vücuttaki gibi **dünyanın etrafında da manyetik bir alan** bulunmaktadır. Bu alan, dünyayı güneşten gelen ve proton ve elektronlardan oluşup Güneş rüzgârları denilen radyasyondan, zararlı kozmik ışınlardan ve göktaşlarından korur. Bu alanın yönü kuzey ile güney kutbu arasındadır. Bilimsel araştırmalarla, dünyanın kutuplarının yaklaşık 7.000 yıllık dönemlerle değiştiği, dolayısıyla da dünyanın magnetik alanının da değişmekte olduğu belirtilmektedir. Bu değişim ile birlikte de dünya'nın dönüş yönü de değişmekte ve dönüş yönü doğudan batıya olmaktadır. Bu nedenle de Kur'an'da tek doğu ve tek batı denmemektedir (**(Saffat-5:** *O, hem göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi, hem de doğuların Rabbidir*. **Rahman-17:** *O,* ***iki doğunun ve iki batının*** *Rabbidir.* **Mearic-40:** *Artık o doğuların ve batıların Rabbi için yemine ne hacet; şüphesiz ki, Bizim elbette gücümüz yeter.)*

Yine Kur'an'da dünyanın uçlarından eksiltilmekte olduğu da açıklanmaktadır **(Enbiya-44:** *Fakat şimdi görmüyorlar mı ki, yeryüzünü etrafından/uçlarından/kenarlarından yavaşça eksiltip duruyoruz?). MÖ-443 yıllarında yaşayan Herodot da, yaptığı incelemelerde 11.000 yıl önce dünya ekseninin yer değiştirmiş olduğunu ve Güneş'in batıdan doğduğunu belirtmişti. Bu tarih, Atlantis'in sulara gömülmesiyle aynı zamana rastlamaktadır (70).*

Vücudun uçlarındaki statik elektrik

Yaklaşık 2000 yıl kadar önce, Yunanlı bilgin Thales, Kehribarın kumaş parçasına sürtülmesi ile küçük kıvılcımlar çıkardığını görmüştü. İki cismin sürtünmesi ile oluşan durgun

elektrik yükü denilen statik elektrik ilk kez bu şekilde gözlemlendi.

Statik elektrik durgun, pratik olarak iş yapmayan elektrik türüdür, kontrolsüz bir enerji şeklidir ve zaman zaman boşalmalar yapar. Yağmurlu havalarda bulutlar pozitif yüklü statik elektrikle dolarlar, yeryüzü negatif elektrik yüklü olduğu için, yüksek yerlerden bulutlara elektrik atlar ve buna yıldırım adı verilir. Eğer bu elektrik atlaması buluttan buluta (pozitiften pozitife) ise o zaman şimşek adını alır. Şimşek sırasında, tabiatın en büyük statik elektrik deşarjı (15-20 mega volt) meydana gelmektedir.

İnsanların statik elektrik yüklenmesi, yürüme esnasındaki sürtünmelerden (araçlara inip binerken, çalıştıkları masadan, giymiş-çıkarmış oldukları elbiselerden, şapka-eldiven-çorap giyip çıkarma ve saçımızı tararken veya kurularken) olabilir. Dolayısıyla statik elektriği, çevremizdeki havadan, diğer insan, hayvan, bitki gibi canlılardan veya eşya gibi maddelerden hafif de olsa sürtünme sırasında sürekli olarak almaktayız. İnsanların almış oldukları statik elektrik hem sağlıklarına, hem de kullanmış oldukları elektronik cihazlara zarar vermektedir.

İnsanların günlük yaşamlarında en çok karşılaştıkları sorunlardan biri de statik elektrik yüklenmeleri ve herhangi bir metalle temasları esnasında deşarj (yük boşalması) olmasıdır. Sürtünen iki cisimden biri +, diğeri devamlı - yüklenir. Eğer sürtünen cisimlerden biri insan ise insan devamlı pozitif yük teşkil etmektedir. Statik yüklenmeler yüksek voltaj değerlerinde olduklarından bazen görünür hale de gelebilirler. Ancak statik yükün voltajı çok fazla olmasına karşın, akımı çok zayıftır.

Yukarıdaki açıklamalara göre statik elektrik, dünyanın her tarafında olmak üzere ve özellikle şimşek çakmaları sırasında oluşup yoğun olarak dünya'ya akar ve canlı ve cansız her maddenin dış yüzeyinde durağan halde bulunur. Hafif de

olsa esinti halindeki havanın vücudumuza sürtünmesi sırasında devamlı olarak, başka canlılara veya cansızlara hafif de olsa sürtünme olacak şekilde dokunduğumuzda da, onlardan vücudumuza statik elektrik aktarımı olur. İşte vücudumuzun derisinin dış yüzeyinde bulunan **statik elektrik özellikle ellerde, yüzde, başta ve ayaklarda daha yoğunlaşmış halde** yerini alır ve vücudun diğer taraflarında daha az olmak üzere tüm vücudun etrafında bir enerji kirliliği oluşturur. Vücuda eklenmiş statik elektriği hepimiz zaman zaman ve özellikle kış günlerinde daha fazla olmak üzere madeni bir eşyaya dokunduğumuzda (arabayı açarken) veya nadiren de olsa bir başkası ile tokalaştığımızda hafif elektrik çarpması şeklinde fark ederiz.

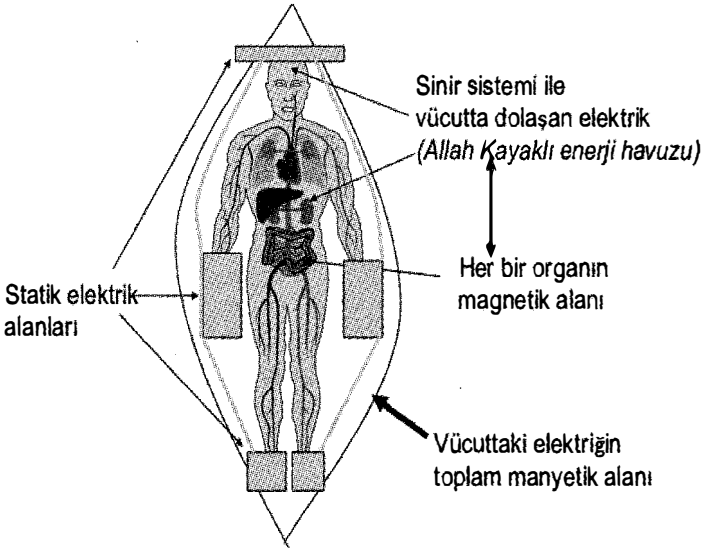
İşte bir taraftan, vücutta öncelikle sinir sisteminde olmak üzere tüm diğer sistem ve organlarda da bulunan Allah Kaynaklı Elektrik enerjisi ile sürekli bir etkileşim sürecinde olan manyetik alan, ayrıca bu statik elektrik ile de etkilenmektedir.

Vücudumuzdaki bu statik elektrik hali, manyetik alan enerjisi ile zıt bir özellikte olup fazla miktarda olduğunda, manyetik alanın dengeliliğini olumsuz olmak üzere etkileyeceğinden, kişiyi gergin ve huzursuz bir ruh haline de sürükleyebilmektedir. Ayrıca dua sırasındaki düşüncemiz ile oluşan yoğun düşünce enerjisine ilişkin oluşan akımın, ilahi kozmik bilgisayara yönelmesini ve ona net bir akım halinde ulaşacak özelliğini olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Diğer bir ifade ile vücudun uç kısımlarında yoğun halde bulunan statik elektrik, düşünce enerjisinin yayılmasının önünde engelleyici kirli, parazit oluşturucu bir elektrik perdesi etkisi yapar.

Düşünce enerjisinin belirli ve her düşünceye göre değişken olan bir frekansı, dolayısıyla da yayılması, yayılma hızı ve gücü söz konudur. Düşünce enerjisinin yeterli hız ve güçte yayılabilmesi için, hiç olmaması veya en az miktarda olması gerekli olan bu statik elektriği vücuttan uzaklaştırmak, ya

vücudu toprağa değdirerek (çıplak ayakla dolaşmak gibi) veya su ile vücudun bu uç yerlerini veya tüm vücudu yıkayarak (veya toprak ile ovarak-teyemmüm) sağlanabilir. İleride göreceğimiz gibi, dua olan salatın ilk aktivitesi olan aptes almanın temeli, düşünce enerjisinin ilahi kayıt sistemlerine ulaşmasındaki en büyük engellerden biri olan statik elektriği en aza indirmektir.

Vücuttaki enerjilerin katmanlarını toparlarsak, başlıca 3 enerji katmanı bulunmaktadır (Şekil-33):

Şekil-33: Vücuttaki elektrik katmanları

1) Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji katmanı ve bunun vücuttaki etkisi olarak kendini belli etmek üzere beyinden başlayan ve sinir telleri yolu ile akıp duran elektrik enerjisi,

2) Vücutta dolaşan elektrik enerjisi nedeniyle, vücudun etrafında oluşan **magnetik alan katmanı** ve

3) Statik elektrik enerjisi katmanı.

Bu enerji katmanları sürekli olarak karşılıklı bir iletişim, etkileşim ve dengelilik hali içindedirler.

Statik elektrik alan ile magnetik alan birer karşıt kutuptur. Bu nedenle statik elektrik enerjisinin vücudun magnetik alanını olumsuz bir şekilde etkilemesi söz konusudur. Magnetik alan, statik elektrik alanının dışında, bu alana dik olarak ve tekyönlü akış özellikli olmak üzere onu kuşatır. Magnetik alan, dokusal bedenin-vücudun bir nevi enerji halindeki kopyası, yansımasıdır diyebiliriz. Her kişinin, duygusal durumu ve düşüncesine göre veya diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre farklı bir magnetik alanı olup bunu değerlendirme yetkisi de ilahi idareci varlıklarda olsa gerek diye düşünüyorum. Kur'an'da böyle bir değerlendirme yeteneğinin ilahi varlıklarda olduğu, fakat Hz. Muhammed'e verilmediği belirtilmektedir **(Muhammed-30:** *Biz dileseydik, onları sana gösterirdik de, sen onları yüzlerinden tanırdın.).* Böylesi bir tanımanın ancak büyük ara kıyamet olan mahşer toplantısı sırasında görevliler tarafından olabileceği vurgulanmıştır **(A'raf-46:** *İki taraf arasında bir perde, A'raf üzerinde de herkesi yüzlerinden tanıyan erler vardır.).*

Düşünce enerjisinin yayılımı dışında, her canlıdaki Allah Kaynaklı Enerjinin ve vücutta elektrik akımı şeklinde dolaşan şeklinin etkisi ile oluşan magnetik alandan, kişiye özgü frekans ve yayılma gücü olan sürekli bir elektromanyetik dalga yayılımı da söz konusudur. Elektromanyetik dalga ışınımı bir ortamda yayılırken gücünde gölgelenme, engellenme, saçılma, yansıma ve kırılma gibi çeşitli olaylardan ve uzaklıktan dolayı azalma ve değişimler olabilir. Bu etkilenme uzaklık, engeller ve düşünce sırasındaki konsantrasyon yoğunluğu ile değişen frekansa bağlıdır. Statik elektrik enerjisinin az veya çokluğu da bu yayılmayı olumsuz olarak etkiler.

İnsanın vücudundan olan elektromanyetik dalga yayılımını, ayrıca yaşamakta olduğu dünyanın magnetik alanı, bu

alanı da güneş rüzgarının magnetik alanının yoğunluğu ve hızının artışları da etkilemektedir. Toparlarsak, vücuttan sürekli olarak düşünce sırasında oluşan enerjinin ve Allah Kaynaklı Enerjinin vücutta elektrik akımı şeklinde dolaşması nedeniyle oluşan magnetik alandan çıkan elektromagnetik dalgaların frekanslı yayılmaları söz konusudur.

Düşünce Bir Enerjidir

Beyin sürekli olarak düşünen ve dolayısıyla aktif olan bir organdır. Bir şeye **niyet etmek de bir düşünce aktivitesidir** ve yapılan her bir davranış, niyet ile başlayan bir düşüncenin işleme konulmasıdır. Çünkü beyinde oluşan bir düşünce ya:

1) Çizgili kaslara ulaşıp vücutta bir harekete veya

2) Otonom sistem dediğimiz iç organlarımızı otomatik olarak çalıştıran çizgisiz kasların, damarların veya iç salgı bezlerinin çalışmalarına veya

3) Söz olarak konuşma şeklinde sese dönüşecek ve bu amaçları gerçekleştiren ilk başlangıç olacak veya

4) Sadece düşünce şeklinde doğup sönecektir. Ancak sönen bu düşünce eğer bir amaca yönelik ise beyinde hafıza deposunda saklanacak ve gerekli olduğunda hatırlanacaktır.

Otonom sistemin otomatik olarak ve biz farkında olmadan olan iç organları çalıştırması, vücut hareketliliği sırasında olduğu gibi, düşüncenin duygusal düzeyi etkilemesi yolu ile de gerçekleşmektedir. İşte bu yol sayesinde kalbin atım sayısı, solunum şeklimiz ve tansiyon durumumuz ile terleme ve cinsel organların aktif olması sağlanmış olur. Dolayısıyla düşüncenin yansımaları her insanda farklı olacağı halde, beyindeki düşüncenin oluştuğu bölgeler ve oluşan işlemler tüm insanlarda aynıdır.

Böylece tüm insanlarda düşüncenin beyindeki kalıpları aynı, yansımaları ise her insanda, ırkta ve toplumda farklı olmaktadır. Bu yansıma farklılıkları, toplumların ortak davranış biçimlerine, geleneklerine, kişilik yapılarına ve konuştuk-

ları dillerine göre gerçekleşir. Fakat bu yansımaların beyindeki temel kalıpları ve düşünce enerjisi şekli aynıdır. Buna göre de **insan neslinin ortak dili,** ağzımızdan çıkan kelimeler ve konuşulan **dil değil, düşünce enerjisidir.**

Mevlana, bu farklı dil konusunu Mesnevi'sinde şu dizesi ile çok güzel açıklamıştır *(Dünya'da nice diller var, nice diller, ama hepsinde de mana bir, anlam bir.)* (43).

Allah, niyete çok önem verdiğini ve **dil sürçmesini** bir niyet olarak kabul etmediğini belirtmekte, fakat niyet de olsa düşüncenin bilgisi dahilinde olduğunu ve bu niyeti de değerlendirmekte olup buna göre de bağışlama veya cezalandırma işlemini uyguladığını açıklamaktadır **(Bakara-225:** *Allah sizi, kasıtsız/dil sürçmesi sonucu/niyetli olmaksızın yaptığınız yeminlerinizden dolayı sorumlu tutmaz, fakat içten ve niyetlenerek olan yeminlerden sorumlu tutar. Allah çok bağışlayandır, halimdir-hemen cezalandırmaz, mühlet verir.* **Bakara-284:** *İçinizdekini açığa vursanız da, gizleseniz de Allah sizi, onunla sorguya çeker de dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder.* **Ali İmran-167:** *Onlar, o gün imandan çok küfre yakındılar, ağızlarıyla kalplerinde olmayanı söylüyorlardı, Allah onların kalplerinde ne sakladıklarını en iyi bilendir.).* Yine Maide-89 ayetinde bilinçli yapılan bir yemin ve söz için kefaret konusunu açıklamaktadır **(Maide-89:** *Allah, bilmeyerek yaptığınız boş yeminlerinizden sizi sorumlu tutmaz. Ancak bile bile kendinizi bağladığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Bunun da kefareti çoluk-çocuğunuza yedirdiğinizin orta derecesinden on fakiri doyurmak yahut giydirmek veya bir köle azad etmektir. Bunlara gücü yetmeyen üç gün oruç tutar. İşte yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin kefareti bu! Bununla beraber, yeminlerinizi gözetin. Allah size hükümlerini böylece açıklıyor ki, şükredesiniz.).*

Bu nedenle de daima olumlu düşünceler içinde olunmaya çalışılmalı, olumsuz ve korku dolu düşüncelerde ısrarcı olmamalıdır. Çünkü ısrarla düşünülen olumlu veya olumsuz şeyler, bir dağa gönderilen ses gibi o kişiye yansıyacak ve gönderdiği düşünce ile karşılaşması söz konusu olacaktır (Etki-tepki).

Dolayısıyla da niyetten başlamak üzere Allah'ın ilahi kayıt sistemlerine ulaşan düşüncenin kendisi değil, düşüncenin enerji dalgaları olmakta, düşüncenin konuşmaya dönüşümü olan ses veya vücut hareketleri yansımamaktadır. Bu nedenle esas önemli olan, aracı konumundaki dil değil, düşünce ve içeriğidir. Daha farklı bir ifade ile Allah'ın ve idareci görevlilerinin haberleşme dili, diğer bir açıklama ile **ilahi haberleşme dili,** biz insanların ve diğer canlıların davranışlarımız ve konuştuğumuz dil, çıkardığımız ses ve kelimeler değil, **düşünce dili, yani düşüncenin enerji dalgaları** olmaktadır. Tevrat'ta bu konu şöyle geçmektedir **(Mezmur 139/2-4:** *Düşüncemi uzaktan anlarsın. Çünkü dilimde söz yokken işte ya Rab, Sen onu tamamen bilirsin.)* (5). Mevlana da bunu şu açıklaması ile vurgulamıştır **(Mesnevi-VI:** *Zerre gibi, düşünceler ve hatıralar da hakikatler güneşinin önünde aşikar olurlar).*

Çünkü konuşma dili, evrensel kalıplar halindeki düşünce enerjilerinin, konuşma ve dil hareketleri şeklinde yansıması olmaktadır. Diğer bir ifade ile **konuşma dili, düşüncenin bir nevi aynadaki yansımasıdır.** Buna göre, eğer konuşulan dile aşırı değer verirsek, yansıma olan hayalin gerçeğini göz ardı etme hatasına düşmüş oluruz. Yine müzik, evrenin ritminin yansıması, EEG beynin ritminin, EKG kalbin ritminin yansımalarıdır.

Buna göre de sadece Arapçanın veya Türkçe'nin değil, hiçbir dilin ilahi haberleşmede önemli olmadığı ortaya çıkmaktadır ve zaten düşünce seviyesinde iken haberleşmenin gerçekleşmiş olduğu, artık konuşulan sese ve kelimelere ihtiyaç kalmadığı da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla da kullanılan dil ve kelimeler, düşüncenin başkasına aktarılması için insanlara özgü birer aracıdırlar. Bunların görevleri düşünceyi sadece aktarmaları olup, toplumlarda farklı olmaları Allah'ın yaratması ve uygun görmesidir. Bu nedenle de sesli konuşma veya bağırmayı değil, **Allah** her durum ve zamanda bizden **sadece anılmayı istemektedir (Ali İmran-191:** *Onlar ki/akıl*

sahipleri olanlar, gerek ayakta, gerek otururken ve gerekse yanları üzerinde yatarken Allah'ı ananlar; göklerin ve yerin yaratılışı hakkında inceden inceye düşünenler.).

Mevlana bu gerçeği fark etmiş ve Fih-i Ma Fih'te şöyle açıklamıştır: *"Kelimeler, anlamak için kelimelere ihtiyacı olan kişi içindir. Ama kelimelerin aracılığı olmadan anlayabilen bir kişinin kelimelere neden ihtiyacı olsun?"* (71).

Yukarıda da belirttiğim gibi her **düşünsel aktivite** yine **bir enerji** ile olmakta ve bu enerjinin yaydığı farklı frekanslı akımları söz konusudur. Diğer bir ifade ile düşünmek, beyinde biyokimyasal işlemler ve elektrik enerjisinin sinir hücreleri arasında akışı demektir. Dolayısıyla düşünce **fiziksel bir olaydır,** beynin yakıt maddesi olarak şeker ve oksijen kullandığı bir aktivitedir ve bu aktivite sırasında frekanslı bir enerji-elektriksel bir akım gerçekleşir. İşte telepati ve önsezi, altıncı his dediğimiz konular, düşünce enerjisinin aktarılabildiğini ve dalgalar şeklinde yayılıp algılanabildiğini kanıtlamaktadır. Yine düşünce enerjisinin konsantrasyonuyla, canlılar üzerinde olumlu ve olumsuz etkiler oluşturulabilmektedir. Örneğin Sovyet telekinezi medyumu Nine Kulagina, fiziksel maddeleri düşünsel gücüyle hareket ettirmekte, bir kurbağanın kalbini durdurup tekrar çalıştırabilmektedir.

Son yıllarda bu gerçek bilgiden yararlanarak **düşünçe ile çalışan robot** ve takma kol yapılmaya başlanmıştır. Almanya'ın Fraunhofer Enstitüsünde Prof. Klaus-Robert Müller ve ekibi tarafından geliştirilen "telepatik daktilo – Brain Computer Interface" diye adlandırılan ve düşünce enerjisini algılayıcı bir yazıcı, elleri kullanmadan beyinden geçen düşünceleri yazıya dökebilecek özelliktedir. 2001 yılında yüksek voltajlı elektrikle kollarını kaybeden 56 yaşındaki Amerikalı Jesse Sullivan'a beynin düşünce enerjisi ile hareket eden, eşyaları kaldırıp, sıcağı da hissedebilen biyonik ve elektronik kol ve el takılmıştır. Yine Washington Üniversitesi Nöroloji Kliniğinde Epilepsi nedeniyle izlenmekte olan bir erkek hastanın, Space

İnvaders isimli bir bilgisayar oyununu, kafatası ile bilgisayar arasına takılan elektrotlar yolu ile oynadığını belirlemişlerdir. Yine son aylarda henüz niyet düzeyindeki düşüncenin bilgisayar aracılığı ile de ne olduğu kaydedilmeye başlanmıştır.

İşte insan beyninde devamlı özellikteki (uyku dışında) bu düşünsel akımlar vücuttan kafatası, gözler, eller ve ayaklarımız yolu ile çıkar ve elektromagnetik dalga akımları ile birlikte vücuttan etrafa yayılıp dururlar. İnsanın Allah, ilahi kayıt merkezi ve melekler yanında diğer insanlar ve canlı-cansız her şey ile iletişimini ve haberleşmesini sağlayan ilahi ortak dil bu ortak akımdır. Artık biliyoruz ki düşünce enerjisinin ve elektromagnetik akımların bu yayılma hızını ve frekansının sağlıklı halini, vücudun derisinin dış yüzünde az veya çok miktarda bulunan ve enerji kirliliği yapan statik enerji zayıflatmakta ve bozabilmektedir.

Maddesel bedenimiz ve beynimiz ile karşımızdaki kişinin düşüncelerini, yani düşünce ile oluşan enerjileri sözel herhangi bir ifade olmaksızın algılama yeteneğimiz **(Telepati)** ya yoktur veya çok azdır. Düşündüğümüz kişinin aniden karşımıza çıkması, düşüncenin veya kişinin beyninden ve vücudundan yayılmakta olan enerjinin algılanması olayı da aynı özellikte bir durumdur. Başkasının düşüncesini algılama ve sözcüksüz düşünce dili ile haberleşme yeteneği, az sayıda bazı insanlarda ve ilk 3 yaştaki çocukluk döneminde bulunmakta olup, bizler bu kişileri olağanüstü yetenekli kişiler olarak tanımlar ve gıpta ile bakarız. Çocukluk dönemimizi zaman zaman aramamızdaki nedenlerden biri de belki bu yeteneğimizdir. Halbuki normal diye tanımladığımız insanda olmayan veya nadir bazı insanlarda az veya çok olan bu yetenek, bazı hayvanlarda ve özellikle evcilleştirilmiş köpek ve kuşlarda, yunuslar ve maymunlarda güçlü olarak bulunur. Tam bilmiyoruz ama hayvanlar arası iletişim yollarından biri de belki bu yoldur. Bazı medyum ve falcılar ile özellikle evliya ve ermiş kişilerde de, insanların düşüncelerini algılayabilme ve dolayısıyla düşünce dili, diğer insanlara göre daha gelişmiştir diyebiliriz.

Dua, beddua ve tövbe de birer enerjidir

Dua gibi beddua etmek de temelde **bir düşüncedir.** Dolayısıyla da dua veya beddua işlevi, kişinin gerek sadece kendisi için, gerekse bir başkasının iyiliği veya kötülüğü için de olsa, beyinde bir düşünce enerjisi oluşturmak demektir.

Dua sırasında oluşmakta olan bu enerji ne kadar yoğun olabilirse, akım olarak yayılması, yani duanın ilgili ilahi alıcı kayıt birimlerine ulaşması daha çok olacaktır. Duanın akımlarını alan, kaydeden ve değerlendiren makam doğrudan Allah mı, yoksa yaratıp görevlendirdiği kozmik bir kayıt merkezi mi, kozmik bir bilgisayar mı, bunu tam bilemiyoruz. Ancak şimdiki teknik durumumuza dayanarak böyle bir kayıtlamanın varlığını düşünebiliyoruz.

Bir başkası için yapılan olumlu bir dua ile oluşan olumlu enerji de yine aynı ilahi kozmik kayıt merkezi üzerinden, yani bir süzgeç işleminden geçtikten sonra ilgili kişiye ulaştırılmakta veya ulaştırılmamakta ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenmekte veya eklenmemektedir. Bir başkasının Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olan böyle eklenme ile belki de bu kişi af edilmeye, varsa bir hastalığından iyileşmede tedaviye katkı oluşmasına veya olumsuz bir olaydan kurtulmaya, bir başarıya veya koruyucu melekler aracılığıyla yapılacak uygun bir puan durumuna erişebilecektir.

Mevlana'nın babası Bahaeddin Veled, Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat'ın Konya'nın etrafına yaptırdığı kaleyi ve surları dolaştırdığı sırada, Sultan'ın bunlardan öğünerek bahsetmesi üzerine Sultan'a dönerek *"Hayırlı dualardan askerler vücuda getirmeye çalışıp gayret et. Çünkü bu, böyle binlerce kuvvetli surdan daha iyidir."* demiştir (32, 72). Bu sözler, bizim açıklamalarımıza paralel gizli anlamlar içermektedirler. Gerek yaşayanlar için, gerekse ölenler için yapılan **dualar da birer yardım talep etmek** ve düşünce enerjisi yolu ile destek sağlamak demek olmaktadır. Çünkü düşünce enerjisi, mıknatıs gibi kendine uygun, kendi frekansında veya bu frekansa yakın olan bir enerjiyi tepki-sonuç olarak çekecektir.

Ancak başkasına yapılan duada, duayı yapanın kandırılmış veya mağdur edilmiş olmaması gerekir. Çünkü hak yeme ve hak gaspı yoksa dua enerjisi, dua edilen kişiye ancak ulaşır ve olumlu katkı sağlar.

Bedduada da düşünsel enerji, beddua edenin beyninde oluşan enerjinin gücüne göre olduğu gibi, beddua edilen kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumunun uygun olup olmayışına, diğer bir ifade ile hak edip etmeyişine göre de kişiye ulaşmakta veya ulaşmamaktadır. Burada bedduanın ulaşıp ulaşmamasında ilahi değerlendirme mekanizmasının süzgeci ile, koruyucu meleklerin de mutlaka etkinlikleri söz konusu olacaktır. Diğer bir ifade ile **beddua edenin haklılığı yanında, beddua edilenin hak edip etmemesi** de rol oynayacaktır. Sonuçta haklı bir beddua, beddua edilenin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumsuz bir enerji olarak eklenmekte, haksız bir beddua ise, beddua edilene zaten ulaşmamakta ve dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda olumsuz bir enerji-puan değişimine yol açmamaktadır. Beddua ile oluşan enerjinin, beddua ile hedeflenen kişiye ulaşması için, hedef olan kişinin hak etmiş konumda olması ve ciddi bir kötülük yapmış olması gereklidir. Yoksa yapılan beddua boşa yapılır. Ancak etki-tepki prensibine dayanarak diyebiliriz ki beddua sırasında oluşan enerji, bedduayı haksız olarak yapan kişiye geri döner ve onun Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumsuz bir enerji olarak eklenir.

Nazar da bir nevi beddua gibi olumsuz bir beyin enerjisidir ve böylesi olumsuz bir enerjinin kişinin gözlerinden yayıldığı Kalem-51 nci ayette belirtilmiş ve Peygamber'in böylesi bir olaya maruz kalıp korunduğu açıklanmıştır **(Kalem-51:** *Ve gerçekten o küfredenler/inkarcılar o zikri (Kur'an'ı) işittikleri zaman az daha seni gözleriyle devireceklerdi.).*

Hz.İsa, insanların bilgisizlikleri ve dünya düzeninin amaçlarını kavrayamamaları nedeniyle hata yaptıklarını bildi-

ği için kendisini çarmıha gerenler için beddua değil şu duada bulunmuştur: *"Ya Rabbi, sen onları affet, onlar bilmiyorlar."* .

Geçmişte yapılan ve gelecekte de kişinin karşısına çıkacak olan bir günah/hata için yapılan **tövbe işlemi** de **geriye dönük bir dua** işlemidir ve bir enerji oluşturur. **(Nisa-17:** *Allah'ın kabul edeceğine söz verdiği tövbe, bilmeden/sehven bir kabahat işleyip uzun süre geçmeden pişman olanların tövbesidir. İşte Allah, onların tövbelerini kabul eder.* **En'am-155:** *Bu (Kur'an) da bizim indirdiğimiz bereket kaynağı bir kitaptır. Artık ona uyun ve Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.* **Nahl-119:** *Sonra muhakkak Rabbin, bir cehaletle/bilgisizlikle kötülük işleyen, sonra arkasından tövbe edip düzelen kimselerin lehinedir, şüphesiz ki, Rabbin, bunun arkasından elbette çok bağışlayandır, merhamet sahibidir.)* ayetleri ile Kur'an'a uyulmasını, bilgisizlikle veya sehven yapılmış olan ve tekrarlanmayan günahın/olumsuzluğun tövbesinin kabul edilip affedileceği (merhamet edileceği) açıklanmıştır. Hangi konu olursa olsun, Allah'tan kesinlikle ümit kesilmemesi söz konusudur. Çünkü dua ve tövbe müessesesi daima aktif haldedir. Allah, Zumer-53'te ise affedici olduğunu ve tövbe etse de etmese de olumlu ameller karşılığı olarak her yanlışı, olumsuzluğu sileceğini belirtmiş **(Zumer-53:** *De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir.),* tövbenin ve tövbe edilen hatanın bir daha tekrarlanmaması şeklindeki sözünde durmanın, bu silme işlemini hızlandıracağını vurgulamış, ancak sadece **şirk koşma** fiilini samimi ve içten bir tövbe şartına bağlamıştır **(Nisa-116:** Allah şirkten başkasını, uygun gördüğüne tövbe etmeden de affedebilir.). Ve şirkin birçok olumlu puanı sileceğine de Kur'an'da değinilmiştir **(Zumer-64:** *Hele bir şirke düş, amelin yanar ve sen kaybedenlerden olursun.).* Yine tövbe yolu ile kişi, yaptığı bir olumsuzluğun kendisinde bıraktığı sıkıntı ve vicdan azabı gibi izleri silme ve huzura kavuşma imkânını sağlayabilir (60).

Tövbe ve dua ederek Allah'tan af dilemek, kişiye bir sınav şansı daha vermek demektir. Ancak bu sınav hakkı, tabii ki amelleri ile olumlu puanlar almaya başlamışsa söz konusu olacaktır **(Furkan-71:** *Kim tövbe eder de faydalı iş yaparsa, o makbul bir kimse olarak Allah'a döner. Müminun-96. Sen, kötülüğü en güzel bir tutumla sav.).* Dolayısıyla tövbe edenin, tövbe ettiğini bir daha tekrarlamaması ve karşılık olarak da bir olumluluk yapması gerekmektedir.

Kur'an, tövbe etmemekte direneni, tövbesinden döneni ve bilerek şirk koşanı ve akabinde tövbe etmeyeni küfre düşen olarak vasıflandırmakta ve artık af edilmez, iflah olmaz kabul edip kalbini mühürleyerek imana kapattığını da açıklamaktadır **(Nisa-155:** *Doğrusu Allah, inkarları/küfre düşmeleri yüzünden onların kalplerini mühürlemiştir de onun için pek azı iman ederler.).* Burada söylenmek istenen, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının olumsuz puanları aşırı olanların artık iflah olmaz oldukları ve bu nedenle artık ilahi yardım enerjilerine musluklarının kapalı hale gelmiş olduğudur.

Mantıklı düşündüğümüzde diyebiliriz ki tövbe edilen bir yanlışlığın tekrar edilmesi daha yüksek bir negatif puanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza eklenmesine neden olacaktır. Dolayısıyla bu negatifliğin düzeltilmesi için de daha yüksek puanlı olumlu amel veya ameller gerekecektir.

Tekrar hatırlatmamız gereken diğer bir konu, hangi olumsuzlukların af kapsamına girdiğini, hangisinin girmediğini bilemediğimiz gibi (her gerçeğin bilgisi sadece Allah'ta olduğundan), hangi olumluluk veya olumsuzluğun kaç puanla puanlandırıldığını ve son olarak da kaç olumsuz puanın kaç olumlu puan ile silindiğini de bilmiyoruz. Ayrıca Allah'ın merhametinin ve af etmesinin kime, neye karşılık ve ne zaman gerçekleşmekte olacağını da bilmemiz mümkün değildir.

Allah'ın insana şah damarından daha yakın olması şeklinde sembolize edilen Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun zaten insanı kaplamış durumda olmasını göz önünde bulundurduğumuzda gerek tövbe, gerekse dua işlemini kişinin biz-

zat yapması ve Allah ile arasına başka bir kişi koymaması (rahip, papaz, şeyh gibi) şartı ortaya çıkmaktadır. Peygambere bile "sen aramıza girme, Beni kulumla baş başa bırak" diyen Allah'ın böyle kimseleri kabul etmeyeceği açıktır. Prof. Dr. Bayındır bu konuyu şu vurgusu ile pekiştirmektedir: "Allah bize şah damarımızdan yakın olduğuna göre velilerin ve büyük şeyhlerin ruhları nerede boşluk bulur da araya girerler?" (73).

Anlamak demek, düşünmek demektir

Çünkü anlamak için düşünmek, düşünmek için de anlamak gerekir ve bu ikili ayrılmaz bir bütündürler. Anlama işlemi sırasında beş duyumuz olan görme, işitme, koklama, tatma ve yerine göre de dokunma duyularımızın hepsi veya birkaçı ve duygusal yapımız yanında, içe doğma diye de tanımladığımız önsezi yeteneğimizi de kullanırız. Duyu organlarımızla duygusal özelliklerimizin kullanılması demek ise tüm beynimizin aktif olması ve çalışması, anlama işlemi ile düşünme sırasında tüm beynimizin devreye girmesi demektir.

Düşünmemiz için işittiklerimizi veya okuduklarımızı anlayabilmemiz gereklidir. Bunun için de işittiklerimiz veya okuduklarımız, düşündüğümüz ve düşüncemizi kolayca ifade ettiğimiz bir dilde olmalıdır. Herkes için en kolay yol, işittikleri veya okuduklarının ana dillerinde olmasıdır. Kur'an madem ki **(Bakara-185:** *Allah sizin içi kolaylık ister, zorluk istemez)* emrini defalarca vermekte, diğer birçok konuda olduğu gibi, **Kur'an** başta olmak üzere diğer yararlı din öğretilerinin ve duaların da **düşünülen dilde** (ana dil veya çok iyi bilinen ikinci bir dil) dinlenmesi veya okunması gerçek amacını sağlayabilecektir **(Ra'd-37:** *Ve işte Biz o Kur'an'ı Arapça olarak ve bir hüküm/karar vermede yol gösterici/kılavuz olmak üzere indirdik.* **Zumer-28:** *Pürüzsüz/eğrisi/büğrüsü olmayan Arapça bir Kur'an olarak indirdik ki, anlasınlar ve korunup sakınabilsinler.* **Meryem-97:** Biz, *o Kur'an'ı sadece onunla takva sahiplerini müjdelemen ve inat edenleri de korkutman/uyarman için senin dilinle kolaylaştırdık.*

Müddessir-54: *Bu Kur'an, düşünüp ibret almaya yönelten bir kitaptır, isteyen onu düşünür ve ibret alır).* Bu son ayet ile anlaşılsın diye Kur'an kolaylaştırılmış ve bunun için de Peygamber'in ana dili kullanılmıştır. Bu ayetten bir nevi biz insanlardan da aynı kolaylığı sağlamak üzere Kur'an'ı her bir toplumun ana dillerine ayrı ayrı mealen çevirmemiz istenmektedir diyebiliriz. Bu görüşü Nisa-119 ncu ayet pekiştirmektedir **(Nisa-119:** *Yemin olsun, onları kuruntulara/hurafelere-yalanlara/* ***anlamını bilmeden okuma tutkusuna iteceğim).*** Çünkü hiçbir dil kutsal değildir, kutsal olan fikirdir, mesajdır. Ve ayette belirtildiği gibi Allah, kendisinden uzaklaşanları "anlamını bilmeden okuma tutkusuna iteceğini" özellikle vurgulamakta olup, bu mesaj, anlamadan Kur'an'ı okuyanlara ve anlamaksızın ezberleyenlere ithaf olunur!

Allah bu nedenle her peygambere kendi ana dili ile kitap vahyetmiştir. Örneğin Musa ve İsa'ya vahyedilen Tevrat ve İncil her ikisi de İbranice dilde indirilmiş, Hz. Muhammed'e de ana dili olan Arapça dilde vahyedilip çekirdek toplum olan Sahabelerin anlayışı sağlanmıştır.

Bu açıklamalara göre, Kur'an'ın sadece Arapça dilinde bırakılması, İslam dininin tüm insanlara hitap etme özelliğini, Tevrat gibi sadece Arap dilini bilenlere veya Arap ırkına sınırlamak demektir ki, bu da Kur'an'ın ruhuna ve amacına aykırıdır (Hz. Musa'nın İslam öğretilerinin sadece Yahudi ırkına sınırlanması gibi).

Aristo'nun dediği gibi: *"Sözün en güzeli, söyleyenin doğru olarak söylediği, dinleyenin de yararlandığı sözdür."*

Salat ve Namaz'ın anlamları

Kur'an'da, canlı ve cansız tüm yaratılmışların bilmediğimiz şekilde Allah'ı tespih etmekte/dua edip anmakta ve bir nevi ibadet etmekte oldukları belirtilmektedir **(Hac-18:** *Görmedin mi göklerdeki kimseler, yerdeki kimseler güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, bütün hayvanlar ve insanlardan birçoğu hep Allah'a secde ediyorlar.).* Bu aktiviteleri de Allah'ın sürekli oluş halindeliğine ve Sırat-ül Müstakim'ine paralel olmasına

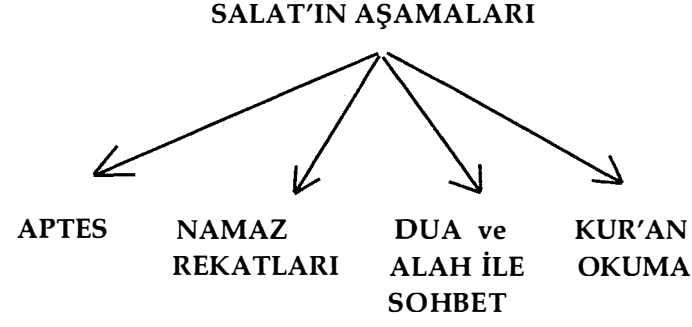
uygun özelliktedir. İşte beyinde de başta sinir hücreleri olmak üzere tüm hücreler de kendilerine programlanmış olan amaçlarına uygun olan çalışmaları ile bir nevi Allah'ın izinde olmakta ve sağlıklı oldukları sürece Allah'ı anmış olmakta ve O'nu tespih etmekte, diğer bir ifade ile de dua ederek, salât ederek anmaktadırlar.

Kur'an'da 87 defa salât kelimesi geçmekte ve Sayın Mustafa Sağ'ın meali dışındaki tüm meallerde salât kelimesi için sadece "namaz" kelimesi kullanılmıştır. Halbuki "salat" kelimesinin geçtiği tüm ayetlere baktığımızda, birçoğunda "namaz " kelimesinin ayetin ruhuna tam uymadığını görüyoruz **(Bakara-45:** *Bir de sabır ve salat ile/Allah'a yönelip dua ederek yardım isteyin, gerçi bu ağır gelir; ancak saygılı kimselere değil.).*

Hz. Muhammed, her vahiy aldıktan sonra, hem yeni ayet veya ayetleri, hem de eskileri yeni Müslümanlara aktarmak, onları eğitmek ve çelik kasa gibi kullandığı hafızlara ezberletmek üzere onları toplar (Cem' eder) ve başöğretmen olarak eğitim toplantıları yapardı. Dolayısıyla bu toplantılar bir nevi yeni dini öğretinin kitabı olan Kur'an'ın eğitim toplantıları olurdu. Yine bu toplantılar Allah ile de bir nevi sohbet anları olduklarından, birer ibadet anları da olmaktaydı. Buna göre de yapılan bu toplantılara katılanlar aptes alarak gelirdi ve ilk aşamada Kur'an'ın istediği gibi kıyam, ruku ve secde üçlüsünden oluşmak üzere rekât denilen ritüeller yapılır ve akabinde Kur'an eğitimine, açıklamalarına ve ezberletilmesi aşamasına geçilip toplantıya devam edilirdi. Böylece 1) aptes, 2) namaz ritüelleri, 3) dua ederek Allah ile sohbet etme ve 4) Kur'an'ı anlayarak okuma ve eğitim olmak üzere dört aşamalı olan "salât" toplantıları yerine getirilirdi (14).

Sayın M. Sağ'ın açıklamalarına göre Kur'an'da geçen salât kelimesi namaz dışında "Allah için mücadele etmek, çabalamak, çok çalışmak, destek olmak, yardım etmek, ilgilenmek, öğrenmek, dua etmek, ululamak" anlamlarına da gelmekte ve sadece namaz ritüellerinin yerine getirilmesini tam karşılamamaktadır. Buna göre ben de salâtı;

1) Aptes alma,
2) Namaz rekâtlarını yerine getirme,
3) Allah ile sohbet edip dua etme ve
4) Kur'an'ı ders kitabı olarak ve iyice anlayarak okuma dönemi olarak 4 aşamada değerlendiriyorum (42) (Şekil-34).

Şekil-34: Kur'an'da geçen salatın aşamaları

Kanaatimce şu anda Müslüman âleminde sadece aptes, namaz ritüelleri şeklindeki uygulamalar standart, bazen dua şeklinde Allah ile sohbet edilmekte, fakat Kur'an'ı anlayarak ders eğitimi özellikle ibadet yerlerinde maalesef uygulanmamaktadır. Çünkü Hz. Muhammed, vahiy aldığı 23 yıl boyunca ve hastalandığı zamana kadar salât aktivitesini 4 aşamalı olarak uygulamış ve bu toplantılarda Kur'an okuma, hafızlara ezberletme, anlamak üzere eğitme aşamasını ciddiyetle yerine getirmiştir. Salâtın bu dördüncü aşaması, Kur'an aleyhtarı olan Ebü Süfyan, Ebu Cehil ve Ebu Leheb ile taraftarları tarafından savaşlar ve Müslümanları katletmeler ile sabote edilmeye çalışılan en önemli aşamadır. Çünkü İslam dinini devam ettirecek en önemli Kelamullah kaynak Kur'an olmaktadır. İşte Kur'an'ı öğrenmeye yönelik salâtın bu dördüncü aşaması olan Kur'an eğitimi aşaması, Hz. Muhammed'in vefatından sonra 4 halife tarafından da devam ettirilmiş, ancak bu ısrar

Hz. Osman, Hz. Ömer ve Hz. Ali'nin Kur'an düşmanları tarafından öldürülmeleri ile sonuçlanmıştır. Kur'an'ın salat aşamalarından kaldırılıp, salat aktivitesinin sadece aptes ve namaz rekatlarına indirgenmesi, bu mücadelenin elebaşı olan Ebu Süfyan'ın oğlu Muaviye ve bunun da oğlu olan Yezid zamanında başarılmıştır (42). Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in de katledilmelerinden sonra meydanı boş bulan bu Kur'an ve Peygamber karşıtları, salâtın 4 ncü aşaması olan Kur'an'ı anlayarak okuma eğitimi yerine 4 ncü aşama olarak Namaz rekâtlarının farzları üzerine önce "Sünnet rekâtları", daha sonra da "sünneti müekkede", yine bu fitneleri paralelinde mezhepleri destekleyerek de farklı isimler altında çeşitli rivayetlere de dayandırarak yeni namaz vakit ve rekatları eklemişlerdir. Kur'an'dan uzaklaştırma amaçlarını, Kur'an'ı Arapça dışında başka toplumların anadillerine mealleştirmelere müsaade etmeme kuralını koyarak da pekiştirme becerisini göstermişlerdir.

Amaç İbadet, <u>Salât</u> ise <u>Araçtır</u> (araz, yöntem, yol, vasıta)

Sinir hücreleri aktiviteli halleri ile ve amaçlarından sapmadıkları sürece, Allah yolu ile bir paralellik, bir uyum içinde olmaktadırlar. Bu paralellik içinde oluş ise Kur'an'da Allah'a ibadet etme ve bizim anlayamayacağımız şekillerde nazma kılma ve secde etme olarak sembolize edilmektedir beyin ve vücuttaki her bir organ başlı başına birer ümmet olduğuna göre, her bir vücudun ümmet olarak kendine özgü bir ibadet şekli gibi, her bir organın da kendine özgü bir ibadet şekli söz konusudur.

Beyin, daha önce gördüğümüz gibi kendi içinde de farklı hücrelerden, diğer bir ifade ile farklı toplumlardan oluşmuştur. Dolayısıyla da her bir toplumun önce sinir sisteminin temel amacına, sonra kendi toplumunun amacına uygun bir çalışma yöntemi ve diğer bir ifade ile bir ibadet şekli vardır.

İnsan neslinin ana amacı da Allah'a ibadet etmek olup, buna genel ismi ile salat aktiviteleri denmektedir. Ancak bu ifade eksik olmaktadır. Çünkü Allah'ın bizlerden istediği ibadet, tüm muhkem mesajlara ve bunların arasında olan salata/namaza da uymak demektir. İşte tüm insan nesli için söz konusu olan salat, uygulama şekli ve kuralları yönünden farklı toplumlarda tabii ki farklı olacaktır. Bu nedenle tüm insanlar için tek bir çeşit namaz ritüelleri olması değil, herhangi bir şekilde Allah'a ibadet aktivitesinin yerine getirilmesi, temel bir işlev olarak göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü biliyoruz ki salat ve aktivitelerinden olan namaz ritüelleri ve şekilleri amaç değil sadece bu amaca götürücü bir eylem ve yöntemlerden biridir, diğer bir ifade ile sadece bir araçtır.

Namaz rekâtları sırasında söylenen Bismillah-ır Rahman-ır Rahim ve Fatiha suresi ile kişi başlıca 7 olan Allah'ın temel vasıflarına uygun bir şekilde düşünüp hareket edeceğine, sadece O'na ibadet edeceğine, sadece O'ndan yardım isteyeceğine ve itidal yoluna uyum sağlayacağına söz vermiş olmaktadır.

Salatın şekilsel kısmı olan <u>Namaz, dua konsantrasyonuna</u> bir <u>hazırlık bölümüdür</u>

Salât olayı tek Allah'lı dinin ilk tebliğcisi Hz. İbrahim'den beri kılınan ve uygulanan bir aktivitedir **(Enbiya-72:** *Ona İshak'ı lütfettik, üstelik Yakup'u da; ve onların her birini iyi kimseler yaptık.* **73:** *Ve hepsini, emrimizle yol gösteren rehberler yaptık ve kendilerine hayırlı işler işlemeyi, salatı yerine getirmeyi, zekat vermeyi vahyettik. Hepsi Bize kulluk eden kimselerdi.* **Neml-24, 25:** *Onu/Saba Melikesi ve halkını, Allah'a değil, güneşe secde ediyorlar gördüm. Şeytan onlara yaptıklarını süslemiş ve bu şekilde kendilerini yoldan saptırmış da doğru gidemiyorlar. Göklerde ve yerde gizli olan her şeyi ortaya çıkaran ve sizin gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz şeyleri bilen Allah'a secde etmesinler diye.* **Bakara-83:** *Vaktiyle biz, İsrail oğullarından: Yalnızca Allah'a kulluk edeceksiniz, ana-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz diye söz almış ve "İnsanlara*

güzel söz söyleyin, salatı yerine getirin, zekâtı verin" diye de emretmiştik. Sonunda azınız müstesna, yüz çevirerek dönüp gittiniz. **Yunus-87:** *Biz de Musa ve kardeşine: Kavminiz için Mısır'da evler hazırlayın ve* ***evlerinizi salâtı yerine getirecek yerler yapın,*** *namazlarınızı da dosdoğru kılın. (Ey Musa!) Müminleri müjdele! diye vahyettik..). Ancak dalıa sonra gelen kavimlerin şehvet ve nefislerine mağlup olup salatı bıraktıklarına değinilmektedir* **(Meryem-59:** *Sonra bunların arkasından bozuk bir gürulı geldi, namazı ziyan ettiler ve şehvetlerinin ardına düştüler, bunlar da Gayya kuyusunu boylayacaklardır.).* Hz. Muhammed ile salât aktiviteleri yerine getirilerek, şirk yönlerinden temizlenmiş ve sadece Allah'a ibadet edilip dua edilmesi sağlanmıştır.

Salât, mikro olan insanın, makro olan ve her yerde, canlıcansız her şeyde olduğu gibi özümüzde de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji olarak bulunan Allah ile gizli olarak ve baş başa sohbet etme, konuşarak dertleşme, minnettarlığını belirtme, şükretme, bir hatada tövbe etme, yapılmakta olan bir gayret için yardım isteme, Allah'ı anma, sırlarını paylaşma ve olabilecek bir isteği, tek olan Allah'a iletme törenidir, şekilsel kurallı bir duadır. Aynı zamanda salâtın dua dönemi, insanın kendini yaratmış olan gücün huzuruna çıkması ve saygı, sevgi, minnet ve şükranlarını sunması, göstereceği gayretler için destek ve yardım dilemesidir. Bu nedenledir ki 4 aşamalı olan salat aktivitesi, her biri birer ibadet olan diğer muhkem mesajlardan farklı bir ibadet konumunda olmaktadır. Yine bu tören sırasında kişi, bir üst makamın huzuruna çıkıyormuş gibi temiz ve saygın bir kıyafet ve davranış içinde olmalıdır. Üst makama çıkışın estetiğini ve saygınlığını zedeleyecek herhangi bir duruma meydan vermemelidir.

Dolayısıyla salât hali, mutlak bir konsantrasyon ve huzurlu bir ortam gerektiren ve dini inancın ifade edildiği ve Allah ile insanın baş başa birlikteliğinin en mükemmel olması gereken anıdır **(Müddessir-11:** *Benimle yarattığım kişiyi baş başa bırak.).*

Salatın namaz ritüelleri ve sonrası olan Allah ile sohbet etme aşamaları birer dua töreni olma yanında, Allah'ı anmanın bir çeşididir de **(Taha-14:** *Benden başka ilah yoktur; onun için Bana ibadet et ve Beni anmak için namaz kıl!).* Allah, kendisini anmayı ve O'na yapılan tüm ibadetler ve dolayısıyla salatı da, kendisinin karşılık vermesi gereken, dolayısıyla **O'na verilmiş borçlardan biri** (ödünç) olarak görmektedir **(Müzemmil-20:** *...O halde Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. Salâtı yerine getirin, zekâtı/sosyal yardımlaşma yolu ile Allah'a yakınlaşmayı uygulayın, Allah'a gönül hoşluğuyla ödünç/borç verin. Kendiniz için önden (dünyada iken) ne iyilik hazırlarsanız Allah katında onu bulursunuz; hem de daha üstün ve mükâfatça daha büyük olmak üzere.).*

Mevlana namazı bir kabuk, dıştan görünen bir şekil olarak vasıflandırmış ve Allah'ın istediğinin ise duygu ve içtenlik olduğunu vurgulamıştır (74). Yine Mevlana *"Namazsız da inanç yararlıdır, ama inanç olmadan namaz, ikiyüzlülerin dua etme durumudur. Dahası, dini törenler dinden dine değişir, ancak inanç hiç değişmez"* diyerek inancın sadece namaza değil, muhkem mesajlardan oluşan evrensel ilahi emirlere dayandığını vurgulamış olmaktadır (75).

Salat aktiviteleri bir dua işlemi olduğuna göre, duanın da borcu olmayacağı için, **salatın da kazası olmaması gerekir** diye düşünüyorum. Zaten Kur'an'da salatı yerine getirmeyenleri kınayan tek bir ayet bulunmamakta, "Vay haline o salatı yerine getirmeyenler" deyimi bulunmamakta, bilakis böyle bir hitap, gaflet içinde salatı yerine getirenler için söz konusu edilmektedir **(Maun-4-6:** *Vay haline o namaz kılanların ki, salatlarından gaflet içindedir onlar. Gösteriş yapmaktadırlar.)* (76).

Prof. Öztürk'e göre namaz kılma mekânı diye belirli bir yer yoktur *"İslam, resmi mabet, resmi din adamı ve dinsel kıyafet fikrine karşıdır. Namaz için hiçbir özel mekân zarureti yoktur. Cami ve mescitlerin anlamı, namazın geçerliliğini sağlamalarından değil, oynadıkları sosyolojik rolden kaynaklanmaktadır. Her Müslüman, vakti gelen namazı hiç kimsenin önderliğinde ve hiçbir mekânın çevrelemesine ihtiyaç duymadan olduğu yerde kılar."* (77).

Salat aktiviteleri sırasında konsantrasyonun (yoğunlaşmanın) önemi

Sinir sisteminin sağlıklı çalışabilmesi, kendi dokusal birimlerinin sağlıklılığı yanında, beynin çalışma konsantrasyonunu (yoğunluğunu) etkileyecek özellikte başka olumsuz etkilerin de bulunmamasına bağlıdır. Yani sinir hücreleri yeterli enerjiyi almalı, kanlanmaları uygun olmalı, mikrop veya zehir ve uyuşturucu etkili bir maddeye maruz kalmamalıdırlar. Sinir hücrelerinin bu sağlıklılığı yanında insanın ayrıca aklını, bilgisini ve tecrübelerini yeterince ve yerine göre kullanabilmesi ve konu üzerine konsantre olması da önemlidir. Konsantrasyonu sağlayabilmek, zihnin başka düşüncelerle meşgul olmaması, vücudun içinde acı veren bir hastalığın ve etraftan dikkati dağıtacak bir uyarının da (ses, gürültü, fazla ışık, yakınlarda birilerinin olması) bulunmamasına bağlıdır. Peygamberlerin özellikle mağara gibi sessiz ve güneş ışıksız loş yerleri seçmelerinde asıl neden, tam bir konsantrasyon sağlayabilmeleridir. Çünkü vahiy alabilmeleri ancak mutlak bir konsantrasyon ile mümkün olabilmekteydi.

Salât aktivitesi, aptes alma aşamasından başlamak üzere tümüyle bir nevi dua işlevidir. Dua da bir düşünce olduğuna göre, salat da beyinde bir enerji oluşumu aktivitesi demektir. Salatın aktivitelerini yerine getiren kişinin de beklentisi, ettiği duanın Allah tarafından alınması veya diğer bir tanımlama ile ilahi kayıt sistemi tarafından algılanıp değerlendirilmek üzere ulaşabilmesi ve salatının kabul edilmesidir.

Salât aktivitelerinden 3 ncü aşama olan dua ve Allah ile sohbet sırasında kişinin dua isteklerinin ve şükranlarının ilahi kayıt sistemine ulaşma başarısı;

a) Dua sırasında oluşan düşünce enerjisinin gücüne,

b) Belirli bir güce ulaşmak için, salat sırasında gereksiz düşünce ve uğraşlardan arınarak kişinin konsantre olmasına,

c) Düşünce enerjisinin vücuttan yayıldığı baş, yüz, eller ve ayakların statik enerji durumuna ve

d) Dua enerjisinin yayılım frekansını ve netliğini etkileyecek güneş ışınlarının varlığına bağlı olarak değişkenlik gösterir.

Mevlana'nın ifade ettiği gibi düşünce dediğimiz dua, atılan bir oktur ve hedefe ulaşabilmesi için yeterli bir güçte olması gerekir. Çünkü düşünce, kozmik bir enerjidir ve bu enerjinin yayılma hızı, ışık hızından daha hızlıdır. Bunun için kişi, konsantrasyonunu etkileyecek, bozacak abartılı kurallardan ve şekle, duruş veya oturuşu kurallara bağlamaya, sıralamaya, sayıya dayanan davranış ve düşüncelerden, gürültü, fazla ışık, kötü koku ve kalabalıklardan arınmış bir durum ve ortamda olmalıdır. Özellikle salat aktiviteleri olan aptes, namaz rekatları ve dua sırasında sayı veya sıralı kuralları ve şekilsel duruş kurallarını ön planda tutan kişi, tüm dikkatini bu sayı ve kurallara yönelteceği için tam konsantre olamaz. Allah'a içten duanın yerini sayı veya sırayı şaşırma, doğru durup durmama telaşı alır. Ayrıca önemli diğer bir durum, kişinin anladığı dilde dua etmesi ve söylediklerini içten hissederek ifade etmesidir **(A'raf-55, 56:** *Rabbinize boyun bükerek, gizlice/ürpererek yakarın. Ürpererek ve ümit ederek dua edin).* Bu ayetten de anlaşıldığı üzere, konsantrasyon sırasında düşünce enerjisi bir taraftan vücudun dışına yayılırken, aynı zamanda tüm vücut hücrelerine de yayılmakta, vücutta bir ürpertiye (tüylerin diken diken olması) yol açmaktadır.

Sonuçta "kuralları, sıralamaları ve sayıları şaşırmayayım ve hata yapmayayım" korkusu içinde olan bir kişinin söyleyeceklerini karıştırmaması ve sakin olup içinden geldiği gibi Allah ile rahatça konuşup sohbet etmesi ve dertleşmesi mümkün olamaz. Kılınan salât, sadece aptes alma ve namaz rekatlarını yapma, diğer bir ifade ile ancak şekilsel bir görevi yerine getirme düzeyinde kalır. Bazen, bunlarda da şaşırmalar olur.

Mevlana, salât için imanın, diğer bir ifade ile içinden hissedip inanarak salatı yerine getirmenin de çok önemli ve hatta salattan daha önemli olduğuna dikkati çekmiş, salatın kişide değişiklik yapması gerektiğini vurgulamış ve şöyle demiştir

(Ancak, imandan kaynaklandığında salatın bir değeri vardır. Huzuri kalp salâtın ön şartıdır. Gece ve gündüz ibadetle meşgul olsan ve bundan dolayı övünsen neye yarar. Çünkü salat, karakterlerde bir değişikliğe sebep olmalıdır.. İbadete koşan niceleri vardır ki, sadakatleri olmadığı halde sevap umarlar.) (27, 78, 79, 80). Yine Mevlana'ya göre eğer yapılan ibadet insan varlığını harekete geçirmiyor, davranışlarına ve görüşlerine yansımıyorsa ve rutinleşiyorsa, imanda bir noksan aramak gerektiğini söylemekte ve bu noksanı, ambardaki bir fare ile simgelemektedir *(Eğer bizim ambarımızda hırsız bir fare yoksa kırk yıllık ibadet buğdayı nerede? Her günlük azar azar sadıkane ibadet taneleri niçin bu ambarımızda toplanmıyor?)* (72). Böylece Mevlana, her olumlu amel ve düşünce gibi salât aktiviteleri ile de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza eklenen olumlu enerjiyi, ambara eklenen buğday tanesi örneği ile açıklamaktadır.

İşte bu buğday tanelerini sağlayacak olan davranış, salâtı amacını bilerek ve sadece Allah rızası için yerine getirmektir. Çünkü Allah'ın esas isteği, salatın isteyerek ve başkalarına gösteriş olmamak üzere kılınmasıdır **(Nisa-142:** *Onlar salatı yerine getirmek üzere kalktıklarında isteksiz bir halde kalkarlar, insanlara da gösteriş yaparlar.* **Maun-4, 5, 6:** *Vay haline o salatı yerine getirenlerin ki, salatlarından gaflet içindedir/salatın amacının ne olduğunun farkında değildir onlar. Riyaya sapandır onlar/gösteriş yaparlar)* Mevlana bu konuda Mesnevi'sinde şu mesajı verir *(Nice kişiler vardır ki* ***ibadet****lerini menfaat karşılığı yaparlar da sapıtırlar, ibadetleri ile sevap kazanmaya ve dolayısıyla cenneti elde etmeğe çalışırlar. Böylece onların ibadet diye yaptıkları işler, birer günah olmaktadır. Çünkü Hakk'tan gayriyi hedef tutan ibadet suçtur. Gösteriş için kılınan namaz (veya yapılan diğer ibadetler), dıştan temiz, saf görünse de içi gizli şirkle bulanmaktadır* (11, 51).

Yine Mevlana *"En makbulü inançlı salattır, ancak salatsız da inanç yararlıdır, ama inanç olmadan salat, ikiyüzlülerin dua etme durumudur."* diyerek inancın sadece salata değil, muhkem mesajlardan oluşan evrensel ilahi emirlere dayandığını vurgulamış olmaktadır.

Salât işlevi mistik bir meditasyondur

Bilindiği gibi amirinin makamına çıkan bir kişinin, amiri karşısında saygılı durması, söylenenleri ve konunun içeriğini tam anlayabilmesi için konsantre olması çok önemlidir. Kafası başka düşüncelerle meşgul iken, amirini tam anlayamaz ve daha sonra eksik anlamış olduğu görevini yanlış veya eksik yapabilir. Salât işlevinde ise şüphesiz karşısına çıkılmakta olan, Allah dediğimiz ve bizleri yaratan ve dünya nimetlerini yararlanalım diye bizlere veren ilahi makamdır. Yani hazırlık olan aptesti, namaz ritüellerini ve konsantrasyon gerektiren dua anını çok çok daha önemsememiz gerekmektedir. Yoğun konsantrasyona başlangıç aşamasından başlamak üzere olan aptes, **namaz rekatları ve dua aşamasını,** son yıllarda insanlara sanki farklı bir işlemmiş gibi empoze edilmeye çalışılan **bir** nevi **meditasyon hali** olarak da tanımlayabiliriz. Dolayısıyla salat aktiviteleri dışında **ayrı meditasyon yöntemleri aramaya gerek yoktur.** Ancak kişi, bu meditasyon halini, aptes ve namazın temel 3 hareketi olan kıyam, rüku ve secde etmeye riayet etmek üzere nasıl rahat sağlayacaksa o şekilde davranma prensibini güdebilmelidir. Çünkü Hz. Muhammed de salâtlarında bazen ayakkabısını çıkarmamış, bazen elleri bağlarken, bazen de yanlara salıvermiş veya dua eder gibi kaldırmıştır. Meditasyon-konsantrasyon hali, namazın 3 ncü aşaması olan dua aşamasının sonunda "Allah-u ekber, Subhanallah ve Elhamdülillah" gibi anlamlı kelimelerle pekiştirilebilir. Ergun Candan, isimlerin birer enerji kaynağı olması yanında, konsantrasyon ile oluşmuş yoğun enerjinin böylesi isim tekrarları ile yönlenmek istenen yola olan yönlenmesini şiddetlendirip hızlandıracağına değinmektedir (23).

Mevlana, salât aktiviteleri sırasında, konsantrasyonun şart oluşunu şu dizesi ile vurgulamıştır *(Kendinden tamamen geçinceye dek yakarışla Allah'ı an. Ki nidâ ve nidâ eden, kendisine nidâ edilende yok olsun.)* (81). Dolayısıyla gönülden gelen duygu yüklü düşünce ve kelimelerle dua etmek hem istenen konsant-

rasyonu sağlayacak, hem de kişinin kalıplaşmış dualarda sıklıkla karşılaşıldığı gibi hata yapma endişesi oluşmayacaktır. Çünkü Allah'ın istediği, kişinin aklının gayreti ile ürettiği kelimelerle kendisinden istekte bulunulması ve içten sohbet edilmesi ve duygunun ön planda olmasıdır.

Salat aktivitesine konsantrasyon-yoğunlaşma aptes alma işlemi ile başlamakta, kıyam-rüku ve secde ile pekiştirilmekte ve 3 ncü aşama olan Allah'a dua etme, sohbet etme ve dertleşme anı ile doruğa ulaşmaktadır. Dolayısıyla **salat aktivitesi** 1) Aptes, 2) Rekâtlar, 3) Dua etme ve **4**) Kur'an okuma dönemi olmak üzere **dört aşamalı bir aktivite demektir.** Son kısım olan dua kısmı namaz aktivitesinin özünü, Kur'an okuma ise Hz. Muhammed tarafından Allah'ın ipi olarak vasiyet edilen Kur'an'dan uzaklaşmamayı ve ders kitabı olarak devamlı çalışılmayı teşkil eder.

Konsantrasyon amacıyla Kur'an'da önerilen diğer bir yöntem, namaz rekatları sırasında ve sonrasındaki dua aşamasında okunan duaların çok kısık bir sesle yapılmasının gerektiğidir **(Esra-110:** *Bununla beraber salatında çok bağırma/sesini yükseltme, çok da gizleme; ikisinin arası bir yol tut.).* Cemaatle yerine getirilen bir salatta/namazda ise, kısık sesin yanındakinin dikkatini dağıtmayacak ve konsantrasyonunu bozmayacak şekilde veya tercihen içten gelen dualarla kılınmasıdır.

Sonuçta konsantrasyonsuz-yoğunlaşma olmaksızın bir dua ve ibadet, amacına tam ulaşamayacak ve havada kalacak, Allah'a ve ilahi kayıt sistemine ulaşacak bir enerji gücünde olamayacaktır. Dolayısıyla Allah'ın rahmeti diye tanımladığımız insan yaşantısına olumlu katkılar sağlayacak olan ilahi etkilerin gerçekleşmesi de beklenen düzeyde olamayacaktır. Diğer bir ifade ile salat aktiviteleri yerine getirilse bile havanda su dövme misali sadece aptes ve namazı şeklen yerine getirme gibi bir durum ortaya çıkacaktır **(Maun-5-7:** *Salatlarından gaflet eden şu namaz kılanlara yazıklar olsun! Onlar gösteriş yaparlar, yardım etmezler.).*

Süleyman Ateş bir yazısında, içten hissederek ve duygu yoğunluğu ile kılınmayan namazı tahsildara ödenmesi gereken bir borç olarak görmekte ve böylesi yüzeysel ve sadece mekanik hareketlere dayandırılan içten dua ve Kur'an okumasız bir namazın zamanla putlaştırılacağını vurgulamaktadır *"Biz namazı tahsildara borç öder gibi kılıyoruz. Ruhsuz, kalbe indirmeden... Böylece namazı adeta putlaştırmışız. Ruhsuz namaz putlaşmış olur, âdet haline gelir. Oysa ibadet duyguyla olmalıdır. Dilin söylediğini gönül duymalıdır."* (S. Ateş- Vatan 10 Mayıs 2007)

Salat işlevinde konsantrasyonun önemi Hz Muhammed zamanında da anlaşılmış ve ibadet yerinde kadın ve erkeklerin şekilsel ibadetlerini yerine getirmeleri bir düzene sokulmuştur. Müslümanlığın ilk yıllarında zaten akraba olan kadın ve erkekler bir arada ve karışık olarak aynı saflarda durarak salatı yerine getirirken, kişilerin konsantrasyonu etkilenmesin diye Müslümanların kalabalıklaştığı daha sonraki yıllarda, toplu salatlarda kadınlar, ya erkeklerin yanındaki saflarda veya arka sıralarda ayrı bir grup olarak durmaya başlamışlardır. Bu değişimdeki amaç, namaz kılarken özellikle rüku ve secde hareketleri nedeniyle namaz kılan kadın ve erkeklerin dikkatlerinin, dolayısıyla konsantrasyonlarının bozulmasına meydan vermemektir. Yoksa bu değişim, sahabeler döneminde kadın-erkek ayırımı olsun ve kadınlar arka plana atılıp, ibadetten dışlansınlar veya 2 nci dereceye itilsinler diye yapılmamıştır.

Düşünce enerjisinin yeterli bir güçte olması

Gerek salat aktiviteleri sırasında, gerekse herhangi bir zamandaki dua enerjisinin Allah katına ulaşabilecek güçte olabilmesi, kişinin dua ederken konsantre olmasını gerektirir. Kişinin salat aktiviteleri sırasında tam olarak konsantre olabilmesi için ne dediğini ve ne okuduğunu anlaması daha uygun olacaktır. İnsan, yaratılışı gereği ezberden okuduğu sözleri düşünmeden tekrarlayabilir. Her gün, hep aynı ayetler bilin-

meyen bir dilde tekrarlanınca, Allah'ı zikretme (hatırlama) yerine papağan gibi bilinçsizce tekrarlar yapılmış olur. Birçok kişinin namaz rekâtları sırasında akıllarına başka şeyler geldiğini söylemeleri bu nedenledir. Çünkü beyin ezberde olan bir şeyi söylerken düşünmek zorunda olmadığı için başka şeyler düşünebilir.

Sayın Prof. Ateş Kur'an Tefsiri'nde (5 ci cild 111), *"Dili dönenlerin, öğrenme imkânı olanların, namazda Arapça okumaları gerekir. Dili dönmeyen, Arapça'yı hiç öğrenemeyen ve okuyamayan kimsenin, Arapça bir iki ayet öğrenme yerine. kendi dilindeki tercümeden ayetler ezberleyip onlarla namaz kılması ve ibadet etmesi kanaatimizce Kur'an'ın ruhuna uygundur."*. (56)

Allah içkili kişilerin bile salatı yerine getirmelerini ve salattan uzak kalmamalarını istemiş, fakat onlara bir şart koşmuştur: **(Nisa-43:** *Ne söylediğinizi bilinceye kadar sarhoşken salata yaklaşmayın).* Böylece Allah **sarhoşların** (veya bir hastalık nedeniyle veya başka bir madde almış olma gibi herhangi bir nedenle bilinci bulanıp) ne söylediklerinden habersiz oldukları için **salata yaklaşmalarını/namaz kılmalarını** istemediğini ve kabul etmeyeceğini bildirmiştir. Ancak bilinci bulandırmayacak kadar içki veya başka bir madde almış olsa bile, kişinin salatına müsaade edilmiş olmaktadır. Çünkü salatın aktivitelerini yerine getirirken ne dediğini bilmek ve konsantrasyonu sağlayabilmek çok çok önemlidir. Burada amaç, kişinin kendine veya başkasına zarar verebilecek etmenlerden uzaklaştırılması ve hata yapmasının engellenmesidir. Böylece bilinci bulandıracak durumlardan uzak durup durmama, kişinin irade ve kararına bırakılmıştır.

Bu durumda gerek namaz ritüellerini ve duaların, Allah ile sohbetin ve gerekse Kur'an'ın okunmasının bilinen ve dolayısıyla anlaşılıp düşünülecek bir dilde olması da isteniyor demektir. Arapça dışında farklı anadilleri olan toplumlarda "İbadet de ana dilde yapılmalı" görüşü ile karmaşıklık yaratan bu durumu çözecek yaklaşım şu olabilir diye düşünüyorum:

Namazın rekâtları en kısa ve az sayıda ayetlerle (ana dilde veya Arapça) ve usulüne uygun en kısa şekli ile bitirilip, nostaljik an da yaşanmalı, akabinde ana dilde yapılacak olan Allah ile sohbete ve dua kısmı ile Kur'an'ı anlayarak okumaya daha fazla zaman ayrılmalıdır. Bu görüşüm Kaf-39-40 ncı ayetlerde desteklenmekte ve namaz ritüellerinden sonra dua veya Kur'an okuyarak Allah ile sohbetin yapılması istenmektedir **(Kaf-39-40:** *Onların dediklerine sabret ve Rabbini övgü ile an; güneş doğmadan önce, batmadan önce. Geceleyin de onu tespih et/an/sohbet et/dua et, secdelerin ardından da/Kur'an okuyarak da.).* Tabi bu arada yine konsantrasyonu engelleyecek şekilsel ayrıntılardan da (ellerin bağlanma şekli, ayakların dik veya yatık oluşu, kıyamda duruş şekli gibi) vazgeçilmeli ve insanın doğal davranışı kısıtlanmamalıdır.

Tibet rahiplerinde yapılan bir çalışmada, rahiplerin konsantrasyonlarının en yoğun olduğu kısa bir anda yoğun bir şekilde gamma frekanslı dalgaların beyinde oluştuğu saptanmıştır. **Dua sırasında yayılan enerji frekansları,** bu konsantrasyon anında ve oluşan konsantrasyon yoğunluğuna göre değişen özellikte vücudumuzun uzantıları olan ellerimiz, gözlerimiz, başımız ve ayaklarımızdan çıkarak kozmik bilgisayara ulaşıp kayda girmek amacıyla yayılır. Uzaydaki ışın parçacıkları gibi düşünce enerjileri de uzayda yol alırken, evreni dolduran düşük enerjili fotonlarla çarpışarak güçleri azalmaktadır. Bu nedenle ilahi kayıt sistemine doğru yol alırlarken, güçlerini kaybedeceklerinden düşünce enerjilerinin de güçlü ve yoğun olmaları gerekmektedir. Bunun yanında beyin bu sırada daha yoğun bir özelliğe ulaşarak yoğun şekilde akım alabilecek duruma da gelir. Çünkü **beynimiz** esasında **mükemmel alıcı ve verici bir cihazdır.**

Namaz veya dua konsantrasyonu sırasında düşünce enerjisinin kişiden çıkması gibi, Allah'ın Yüce Melekler diye tanımladığı dünyadan sorumlu ilahi idareci melekler ve ilahi kayıt merkezi konumundaki katından da, kişinin geçirdiği ve

geçirmekte olduğu sınavlara göre ruhunun yönelmiş olduğu yola (Allah'a yakınlaşma veya şeytan yandaşlığı) ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre olumlu veya olumsuz etkili ilahi akımlar ulaşıp Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun kanallarını açacaklardır. Yani kişi yaptığı dualara karşılık olmak üzere her istediği olumlu uyarıyı değil, **hak ettiği olumlu veya olumsuz uyarıyı** alacaktır. Yani sadece hak ettiği enerji Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna ulaşacaktır. Kozmik bilgisayar kaydına göre de kişinin koruyucu meleği veya meleklerine bu bilgiler ulaşacak ve bu melekler de aldıkları bilgilere göre kişiye yardım edip etmemeye ve ilahi kurallara uygun bir olay veya olayları organize etmeye yöneleceklerdir.

Toplu halde salat aktivitelerini yerine getirmek de ortak bir düşünce enerjisi oluşturacaktır. Eğer namaz kılan ve dua edenler ve Kur'an'ı anlayarak okuyanlar yoğun bir konsantrasyonla bunları yapıyorlarsa, oluşan bu ortak enerji oldukça yoğun olacaktır. Yine aynı zaman diliminde kılınan namaz sırasında, dünya'nın her tarafında yaşayan aynı dine mensup insanlar aynı yöne yönelmiş olmaktadırlar. Bu yöneliş ile, çok sayıda insanın dua sırasındaki düşünce akımı bir araya gelmekte ve sinir hücrelerinin uzun uzantılarının oluşturdukları sinir teli demetleri gibi ortak bir yöne yönelmiş ortak bir enerji akım demeti oluşmuş olmaktadır. Eğer bu insanlar salat işlevleri sırasında tam bir konsantrasyon da sağlamışlarsa, dua sırasındaki düşünce enerjisinin ortak gücü fazla olacağından, birbirine yakın dua frekansı olanların dualarının ilahi bilgisayar kaydına ulaşma şansı daha da artmaktadır diye düşünüyorum.

Aptes ve statik elektrik

Yukarıda da değindiğim gibi dua töreni olan salât işlevi, esasında aptes alma ile başlayan ve 1) Aptes ve 2) Namaz rekâtları, 3) Dua etme, Allah'ı anma ve O'nunla sohbet etme

anı ve 4) Kur'an okuma, ders kitabına çalışma olmak üzere 4 aşamalı bir aktivitedir **(Ayrılmaz 4'lü).** Bunlardan ister boy aptesi, ister normal aptes olsun, aptes işlevi salât aktivitelerine bir hazırlık aktivitesidir. Bu hazırlık aktivitesinin başlıca 4 ana amacı vardır:

1) Temizliği sağlama,
2) Namaz rekâtlarına niyetlenmeye başlama,
3) Namaz rekâtları ve özellikle dua etme ve Allah ile sohbet etme aşamasında oldukça önemli olan konsantrasyona hazırlanma ve
4) Vücudun statik elektrikten arındırılması.

Aptesti en basit anlatımla, çalıştığı birimin en üst amirine çıkacak olan bir çalışanın temizliğine dikkat etmiş olması, kıyafetini, görünümünü ve saçını düzeltme, güzel koku sürme, makyajını tazeleme dönemi gibi tanımlayabiliriz. İnsanın ise namaz sırasında huzurunda durup saygı, minnet ve bağlılığını sunacağı ilahi makam her an, her yerde ve her şeyde olan Allah'tır. Ve ibadet etme bir karamsarlık ve yas tutma anı değil, Allah ile dertleşmenin hissedildiği huzur ve mutluluk anıdır.

Maide-6: *Ey iman edenler! Salata kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı ve topuklara kadar ayaklarınızı mesh edin. Eğer cünüp oldunuz ise, boy aptesi alın. Hasta yahut yolculuk halinde bulunursanız, yahut biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlara dokunmuşsanız (yoğun bir sevişme veya cinsî birleşme ve meni gelmesi gibi. Elmalılı-G.Ö.) ve bu hallerde su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm edin de yüzünüzü ve (dirseklere kadar) ellerinizi onunla mesh edin. Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez; fakat sizi tertemiz kılmak ve size (ihsan ettiği) nimetini tamamlamak ister; umulur ki şükredersiniz.* **Nisa-43:** *Ey iman edenler! Siz sarhoş iken ne söylediğinizi bilinceye kadar- cünüp iken de -yolcu olan müstesna- gusül edinceye*

kadar salata yaklaşmayın. Eğer hasta olur veya bir yolculuk üzerinde bulunursanız yahut sizden biriniz doğal ihtiyaçlarını giderdiği tuvaletten/yerden gelirse yahut kadın ile münasebete girmişse (bu durumlarda) su bulamamışsanız o zaman temiz bir toprakla teyemmüm edin: Yüzlerinize ve ellerinize sürün. Şüphesiz Allah çok affedici ve bağışlayıcıdır.). Bu ayetlerde aptesin sadece salat aktiviteleri olan namaz, Allah ile sohbet ve dua etme ile Kur'an okuma için gerektiği ve vücudun sadece 2 yerini yıkayarak, 2 yerini de mesh etmek/veya kirli ise su ile yıkamak veya su bulunmazsa toprak ile temas ettirmek (teyemmüm) vurgulanmaktadır. Bunlar Kur'an'ın bildirdiği asgari işlemlerdir, daha fazlası ve yıkayıp yıkamama ise kişinin kirlilik haline ve alışkanlıklarına bırakılmış, ayrıntılara girilmemiştir. Zaten su olmadığında toprak ile aptes alınmasının önerilmesi, statik elektriğin yoğunlaşmış olduğu 4 yerin dışındaki ağız, burun ve kulağın gereksiz bir ilave olduğu açıkça görülmektedir. Bu ilavelerin yapılmış olması, aptesin sadece temizlik amacı ile yapıldığı sınırlı yorumuna dayanarak eklendiğini göstermektedir.

Daha önceki bölümlerde açıkladığım gibi, canlı veya cansız her şeyin dış yüzeyinde statik elektrik bulunmaktadır. İşte bu statik elektriği emip alan ve moleküllerine bağlayıp taşıyarak cisimlerden uzaklaştıran en güçlü madde sudur.

Dua, beddua veya tövbe işlevleri, bir enerji oluşmasına yol açan düşünsel birer aktivite olduğuna göre, bu düşünsel enerji akımının sağlıklı ve güçlü bir şekilde yayılabilmesi ve engellenmemesi için, akım çıkış noktaları olan baş, yüz-gözler, eller ve ayakların statik enerjiden temizlenmesi gereklidir. Şimdiki bilgilerimizle Kur'an'da namazdan önce **aptes alma mecburiyetinin konmasındaki temel neden (hikmet) işte bu statik enerji temizliğinin yapılmasıdır** diyebiliyoruz.

Aptes sırasında yüz, kollar, kafatası ve ayaklar gibi vücudun uç bölgelerini ıslatan **su, statik elektriği emerek** kendisi yüklenmektedir. Çünkü su, ikiz kutuplardan oluşur ve bunlar

iki negatif ve iki pozitif yükten ibarettirler. Dolayısıyla suyun elektrik yükü sıfır yani nötrdür. Ancak oksijen ve hidrojen atomlarının büyüklükleri nedeniyle su molekülünün oksijen tarafı hafifçe eksi, hidrojen tarafı da hafifçe artı yüklüdür. Pozitif olan statik elektrik, suyun negatif olan uçları tarafından çekilerek vücuttan alınır. Gerçi su molekülünde hem negatif, hem de pozitif uçlar bulunduğundan, statik elektrik hangi tip olursa olsun, yine su tarafından çekilecektir. Ayrıca çıplak ayak ile negatif elektrik yüklü olan toprağa basılması ile de daha çok ayaklardaki, daha az olarak da vücudun diğer bölgelerindeki statik elektrik toprağa aktarılmakta ve statik elektriğin etkilemesi ile bozulmuş olan manyetik alanın dengesi böylece gerek su ve gerekse toprak ile (teyemmüm) kısmen düzelmektedir. Manyetik alanı dengelenmiş olan kişi, statik elektriğin oluşturmuş olduğu huzursuzluktan kurtulmuş ve kolay konsantre olabilecek konuma da gelmiş olmaktadır.

Prof. Öztürk de konuya "*aptes yerlerinin örtülmesi olmamalı*" diyerek farklı bir yönden yaklaşmaktadır.

Maide-6 daki mesajda yer alan "*sizi tertemiz yapmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor*" ifadesi ile bu açıklamaları yan yana getirdiğimizde, Allah katına doğru olacak veya Allah katından insana doğru olacak iletişim için aptes'in önemli olduğu anlaşılmaktadır. Yani aptesli iken dua ederseniz sizinle iletişimim daha net olur ve uygun gördüğüm nimetlerimi (olumlu enerjileri) size daha kolay aktarırım denmektedir. Vücudumuzun uç noktaları sürekli olarak statik elektrikle yüklenme süreci içinde olduklarından, bu statik elektriği uzaklaştırmak üzere her namazdan önce aptes alınması gerekli, hatta şart olmaktadır. Böyle bir uygulama ise, aptesli veya aptessiz olma konusu yanında, aptesin bozulması gibi insanları tedirgin edip duran bir duruma da son verecektir.

Bu açıklamalarım, Kur'an'daki aptes alma şekline uymakta ve Kur'an'da olmayıp daha sonraları eklenen ilave aptes şekillerinin gereksizliği de ortaya çıkmaktadır.

Kur'an'ın geneline baktığımızda aptes alma gibi, konsantrasyonu bozan hastalık hali, bilinç ve muhakemeyi olumsuz etkileyecek gıdalar, haksızlığa veya zulme uğrama, stresli olma, anlamadığı için düşünce enerjisi oluşturmayan bir dilde dua etme ve muhkem mesajlara iman etme gibi konuların üzerinde özellikle durulmasındaki temel yaklaşımın, düşünce enerjisinin güçlü olmasına dayandığını görmekteyiz. Çünkü **Allah ve İlahi idarecilerin muhatabı vücut değil, düşünce, dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji, yani ruhtur.**

Aptes, sadece her salat aktiviteleri için şart

Şunu artık rahatça söyleyebiliriz ki etrafımızdaki bütün canlı ve cansız her şeyin dış yüzeyinde mademki statik enerji var, o zaman neye dokunursak dokunalım her şeyden vücudumuzun dış kısmına her an bir miktar statik enerji geçmektedir. Yani aynı cinste (erkekler veya kadınlar birbirleri ile) veya farklı cinste (kadın-erkek) olup olmama statik enerjinin vücudumuzun dış yüzeyine akması yönünden fark etmemektedir. Mutlaka her namazdan önce aptes şartının konmasındaki espri de bence budur. Birçok konu gibi bu konunun da yorumcu bazı erkekler tarafından cinsiyete, şehvet duygularının uyanması düzeyine ve bu düşünce temelinde kadınları dokunulması veya tokalaşması mekruhtur durumuna düşürülmeleri ile istismar edilmiş olduğunu görmekteyiz.

Yine aptesi bozan şeyler dediğimizde vücuda statik elektrik yüklenmesine yol açan ve sadece Kur'an'da belirtilen durumları göz önünde bulunduracağız demektir. Aptesin temel hedefi vücudun uç kısımlarındaki statik elektriği azaltmaya yönelik olduğuna ve her an ve her şeyden de statik elektrik aldığımıza göre, **Kur'an'ın belirttikleri dışında aptesti bozan şeyler aramamız ve ilave etmemiz anlamsız** olmaktadır. Her namazda aptes almamız statik elektriği temizlememiz için de şart olduğundan, iki namaz arasında aptes bozulması dediğimiz endişe ve tedirginlik hallerine de gerek kalmamış

demektir. Çünkü aptes, sadece ve sadece namaz için şart kılınmıştır. Namaz rekatları ve Allah ile sohbet anı olan dua işlevleri dışında, sadece Kur'an okuma gibi, 4 lü salat aktiviteleri dışındaki her hangi bir ibadet için aptesin ve de boy aptesinin (gusül) alınmasına ihtiyaç olmamalıdır. Sadece Kur'an okumaya yönelik bir girişimde aptes şartının olmayışı, ders kitabı olmak üzere olacak Kur'an okuma sıklığını arttıracaktır.

Aptes için ek yasaklar konmamalı

Haram kılma ve yasaklama yetkisi Kur'an aracılığı ile sadece Allah'ın olduğu halde, eşlerin cinsel birleşmesi ve meni çıkması sonucu aptestin bozulmasına ilişkin olan Kur'an'ın açıklamasına, insan olarak bazı din yorumcularımız sayesinde **kadınla tokalaşmayı eklemişiz.** Sanki her an aptesli olunma zorunluluğu varmış gibi yorum yapıp bu amaç uğruna kadınlarla tokalaşmayı yasaklamak, zaten Kur'an'ın kolaylaştırıcı, tedirginlik değil, huzur verici ve sosyal yönden insanları kaynaştırıcı olan ruhuna da uymamaktadır. Ve bu tokalaşmayı her nasıl olmuşsa cinsiyete, şehvete ve cinsel art niyetlerin uyanması ile bağdaştırarak bazılarımız iyice abartmışız. Halbuki hem kul olarak bizlerin Kur'an'da yer almayan ek bir yasak koymaya yetkimiz yoktur, hem de koyduğumuz bu kural kolaylaştırıcı değil, insanları soysal yönden güç durumlara ve bazen farklı önyargılara sokacak bir davranıştır. Dolayısıyla bu **ek haramlaştırına,** nereden bakarsak bakalım, açıkça Kur'an'ın özüne aykırı olmaktadır. Çünkü kadınlarla erkeklerin tokalaşmaması, karşı cinste olanlar sanki dokunulması sakıncalı ve güvenilmeyen kişilermiş gibi duygusal bir olumsuzluğa yol açma yanında, insanlar arası sosyal akışkanlığı da olumsuz etkilemektedir.

Aptesin temel amaçlarını göz önünde bulundurduğumuzda, salat aktivitesi/namaz dışındaki vakitlerde aptesli dolaşma ve "aman aptesim bozulmasın" diye gereksiz huzursuzluk içinde yaşama diye bir kural anlamsız olmaktadır.

Sanki her an aptesli olunma zorunluluğu varmış gibi yorum yapıp bu amaç uğruna kadınlarla tokalaşmayı yasaklamak, zaten Kur'an'ın kolaylaştırıcı, tedirginlik değil, huzur verici ve sosyal yönden insanları kaynaştırıcı olan ruhuna da uymamaktadır. Konuya aşağıda daha farklı yönü ile tekrar değineceğiz. Ancak salât aktivitesi dışında sadece Kur'an okuma sırasında cünüplük varsa boy abdestine önem verme uygundur diyebiliyorum.

Belirli yaştan sonra tüm insanlarda mide, barsaklar, karaciğer ve safra kesesinin işlevleri tembelleşmektedir. Veya böylesi tembelleşmeler herhangi bir yaşta bu organların hastalıkları sonucu oluşabilmektedir. Bu tembelleşmelere bağlı olarak da barsaklarda gaz oluşma oranı artmakta, bu durum da beraberinde yellenme-gaz çıkarma sıklığını arttırmakta ve kişi buna çoğunlukla engel de olamamaktadır. Maide-6 ve Nisa-43 üncü ayetlerde aptesin sadece cinsi münasebet, şehvetli kucaklaşma-sevişme ve tuvalete gitmeyi gerektiren hacet dediğimiz büyük veya küçük aptes yapma ile bozulacağı belirtilmiştir. Çünkü bu durumlarda vücutlara statik elektrik yüklenmesi yoğun olacaktır. Bu ayetlerin mesajlarında yer almadığı halde, yapılan yorumlarla aptesin birkaç damla idrar kaçırma veya yellenme ile de bozulacağı eklenmiştir. Kur'an'da olmayan bu ekleme ise insanları çoğunlukla zora sokmuş ve sokmakta ve "aman aptestim bozulmasın" diye gaz çıkarmamak için veya idrardan damla kaçırmamak için kendini tutmaya veya tutamayınca da sıkıntı duymalarına neden olmaktadır. Ve özellikle bu sıkıntılı durumlara 60 yaşın üstündeki insanlar daha fazla düşmektedirler. Halbuki daha önce de belirttiğimiz gibi aptes almanın en önemli amacı, vücudun uç yerlerinde daha yoğun halde bulunan statik elektriği buralardan uzaklaştırmaktır. Kur'an'da da belirtilmiş olduğu gibi özellikle cinsel aktivite sırasında veya dışında bir şekilde vücuttan çıkan ve yoğun bir protein olan meni ve alınan gıdaların artığı olan dışkı normalden çok fazla statik yüklü maddelerdir. Bu mad-

deler vücuttan çıkarken, statik elektriklerinin bir kısmını vücudun dış yüzeyindeki statik elektriğe aktarırlar ve vücudun statik elektrik miktarının daha artmasına neden olurlar. Örneğin idrar ederken idrar yollarındaki sürtünme yolu ile bir miktar statik elektrik oluşmaktadır. Ayrıca idrar etme veya dışkı çıkarma sırasında vücudun etrafındaki magnetik alan (aura) delineceğinden, bu alanın da dengesi etkilenecektir. Bu maddeler vücuttan çıkarken, statik elektriklerinin bir kısmını vücudun dış yüzeyindeki statik elektriğe aktarırlar ve vücudun statik elektrik miktarının daha artmasına neden olurlar.

Benzer şekilde bir statik elektrik artışı, şehvetli bir sevişme sırasında karşı cinsiyette olan bir vücutla olan sürtünmeler nedeniyle de olacaktır. Gaz çıkarma veya birkaç damla idrar kaçırma sırasında aptes almayı gerektirecek kadar bir statik enerji eklenmesi söz konusu olmayacağı için, böylesi bir durum, aptesi bozmayacaktır. Keza idrar kaçırma sırasındaki birkaç damla idrarın, idrar yollarından çıkarken olan sürtünme sırasında kayda değer derecede bir statik elektriğe yol açabileceği düşünülemez. Aynı şekilde idrar damlatma, vücudun magnetik alan dengesini de delmeyecektir. İşte Kur'an'ın mutlaka aptes alınmasını şart koştuğu nedenlerin (vücuttan idrar, dışkı, meni çıkması, karşı bir cinsle vücutların sevişme sırasında yoğun bir şekilde sürtünmesi gibi) temelinde yatan gerçek, bu statik elektrik ve magnetik alanın denge durumudur.

Tabii ki gerek cahiliye devrinde, gerekse sonraki asırlarda statik elektrik konusu bilinmediği için, aptesin gerçek amacı anlaşılamamış ve aptese ilişkin sayısız yorumlar ve eklemeler insanları zora sokacak şekilde yapılıp durmuştur.

Kur'an'da boy aptesti, genel vücut temizliğine, cinsel münasebet sırasında gerek vücutların birbirlerine olan sürtünmeleri nedeniyle, gerekse meninin dışarı boşalması sırasında oluşan aşırı miktardaki statik elektrik yoğunluğunu su ile gidermeye ve toprağa boşaltmaya yönelik olan bir işlem demektir. Bunun nasıl yapılması gerektiğine ilişkin herhangi bir açıklamaya Kur'an'da gerek görülmemiştir. Çünkü her

kişinin kendine özgü alıştığı bir yıkanma şekli vardır ve istenen davranış, kişinin vücudunun su ile yıkanması ve vücudun sadece uç kısımlarında değil de tüm derisinin dış yüzeyinde yoğunlaşmış halde bulunan statik elektriği uzaklaştırmaktır.

Ayette aptes için su kullanılacağı, bulunmadığı takdirde toprak kullanılabileceği (teyemmüm) açıklanmıştır. Kur'an'ın indirildiği dönemde şimdiki gibi ileri teknikler olmadığı için su miktarı sınırlıydı. Bu nedenle toprak, aptes için suya bir alternatif olarak verilmiştir.

Her konuda olduğu gibi **Kur'an,** aptes konusunda da **asgariyi bildirmektedir.** Normal aptes için yıkama ve mesh etmenin sayısını veya nasıl yapılması gerektiğini vermemiş, bunu kişinin o andaki iradesine, kirlilik durumuna ve alışkanlığına bırakmış, ayrıntıya girmemiştir. Diğer bir ifade ile her konuda olduğu gibi bu konuda da asgariyi bildirmekle yetinilmiş, ayrıntı ise insanların kolaylaştırıcı yorumlarına ve iradelerine bırakılmıştır. Bu mesaj ile Kur'an, hedef olarak ve asgari olmak üzere vücudun su ile yıkanmasını emretmektedir, muhkem dediğimiz ana amaç olan işlem budur. Gerek yaşanan ortamın gereği (rüzgârlı köy ortamı, tozlu iş veya çöl hayatı), gerek mesleki kirlilik nedeniyle kulak kepçeleri, burun delikleri veya enseleri kir-toz içinde olanların bu yerlerini yıkamaları, gerekse ağız kokusu olanların ve dişlerini fırçalamayanların ağızlarını çalkalamaları kişiden kişiye farklı olacağı için, isteyen bu yerlerini de aptes sırasında yıkasın veya yıkamaya gerek görmüyorsa yıkamasın. Çölde yaşayan Arap bedevileri gibi kirli bir ortamda çalışan veya yaşayanlar, tozlanmanın sık ve fazla olması nedeniyle bu yerlerini tabii ki yıkayacaklardır. Daha sonraki yıllarda ve asırlar içinde sanki Kur'an'ın eksiği varmış gibi din adamlar, Arap olsa da olmasa da tüm Müslümanlar için hem sayılar belirlemişler, hem de aptes diye vücudun ağız, kulak, ense ve burun gibi başka yerlerinin de yıkanmasını, yapılması zorunlu kurallar olarak eklemişler, her bir hareket için birer dua belirlemişler ve aptes ile

başlaması gereken namazın konsantrasyonunu, daha bu hazırlık aşamasında bile bozmuşlardır. Kurallaştırılmış olan sayı ve şekiller ise farklı toplumlarda farklı uygulandığı için de, bu ilaveler Müslümanlar arasında fırkalaşmalara hatta mezhep temelli ayrılıklara neden olmuştur. Hâlbuki Kur'an'ın asgarisi dışına çıkılmayı, kurallaştırmadan ve insanları bunlara uyma zorunluluğunda bırakmadan, diğer bir ifade ile insanlara zorluklar çıkarmadan, ayrıntıları kişiye, kirli veya temiz olup olmayışına, mesleki veya vücut özelliklerine, hastalık veya sakatlık durumuna göre bıraksak, insanların bu uygulama farklılıkları nedeniyle ayrı ayrı gruplara bölünmelerine de yol açılmazdı. Prof. Bayındır'a göre "Aptessizlik, organları bir kere yıkamakla gider" prensibi Hz. Muhammed tarafından uygulanmış ve Peygamber "Bu, Allah'ın onsuz namazı kabul etmeyeceği aptesttir" diyerek her organını bir defa yıkayarak aptes almıştır (73).

Salat aktivitelerinde örtü

Aptes sırasında yüzü ve kolları yıkamanın ve başı su ile mesh etmenin amacının buralardaki statik enerjiyi bertaraf etmek olduğunu ve böyle bir enerjinin varlığının dua sırasında beyinde oluşan düşünce enerjisinin dengesini bozma yanında, ilahi kayıt merkezine ulaşmasını olumsuz etkilediğini belirtmiştik. Yine canlı ve cansız her şeyin etrafında az çok statik bir enerji bulunmaktadır demiştik. Dolayısıyla bir eşya-madde başka bir şey ile sürtününce, sürtünen bu eşyaların dış yüzeylerinde statik enerji birikmesi oluşacaktır. Aynı şekilde vücudun bir kısmı başka bir vücut kısmı veya bir eşya ile sürtünecek olursa, bu statik enerjinin vücut derisindeki miktarı daha da artacaktır. Bazı din adamlarının giydiği başlıklar gibi, namaz veya başka bir ibadet ve dua sırasında başa giyilecek herhangi bir **takke, kippa** (Musevi takkesi), **sarık, şapka veya örtü gibi bir giysi,** hem kendi statik enerjisini aktararak, hem de saçlara sürtünmesi sırasında oluşan statik enerji nedeniyle,

aptes sırasında statik enerjiden temizlenmiş saçlara tekrar bir statik enerji yüklenmesine neden olacaktır. Saçlara sürtünen ve örten kumaş sentetik ise, oluşacak statik elektrik miktarı daha da yoğun olacaktır. Daha önce değindiğim gibi saçlardaki böylesi bir statik elektrik ise, dua enerjisini hem parazitli hale getirecek, hem de yayılma hız ve gücünü azaltacaktır. Dolayısıyla namaz ve diğer duaları, başı herhangi bir şey ile örtmeden yapmalıdır. Veya katı gelenekleri nedeniyle başını örtmekten vazgeçemiyor ve örtecekse, hem kullanacağı kumaş sentetik olmamalı, hem de bu örtme işini, kumaşı saçlarına sürtmeden yapma becerisini göstermelidir. Veya dua sırasında düşünce enerjisinin ilahi kayıt sistemine gidebilmesi için önünü tam kapatmayacak şekilde başını tamamen örtmemelidir.

Aptes yerleri olan baş, yüz, eller ve ayakların statik elektrikten temizlenmiş olması, beyinde oluşan düşünce enerjisinin bu yerlerden ilahi kayıt merkezine olan gidişi gibi, bu merkezden kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olacak ilahi enerji akımlarının namaz sırasında kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna kolay ve net olarak ulaşması için de önemlidir. Dolayısıyla başın örtülmemesi için gösterilen dikkat, ellerin eldivenli olmaması ve yüzün bir örtü ile örtülmemesi için de geçerlidir. Çünkü bilindiği gibi düşünce enerjisinin çoğu baştan yayılırsa da, diğer bir kısmı da yüz, gözler ve ellerimizle de yayılmaktadır. Diğer bir ifade ile aptes alma yerlerinin açık tutulması, sürekli olan, fakat namaz sırasında daha yoğun özellik kazanan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuz ile **ilahi sistem arasındaki karşılıklı olan haberleşmenin parazitsiz bir şekilde daha kolay ve daha net olması için gereklidir. .**

Mevlana da bu konuya Mesnevisinde 2 cümlesi ile değinmiştir *(2493-Bütün halk başlarını açtılar, yüzlerini secde için yere koydular. 2185-Ömürlerinde yüzlerini bir kere bile kıbleye çevirmemiş olanlar, başlarını açmışlar, secdeye kapanmışlardı.)* (12).

Dolayısıyla örtünme konusunu toparlarsak, erkek ve kadınların aptes sırasında su ile yıkadıkları veya mesh ettikleri vücut kısımları, özellikle dua aktivitesi olan salat veya diğer zamanlardaki dua sırasında örtülü olmayacak, kadınların ise sadece erkeklerin dikkatini dağıtacak ve şehvetlerini etkileyecek olan cinselliklerine yönelik olan yerlerinin (memeler dahil bacağın uyluk kısmına kadar olan karın, sırt, bel ve kalçaların) örtülmüş olması yeterli olacaktır. Farklı bir ifade ile örtünme, şehvet yerlerini örtme yanında, Allah ve/veya İlahi kayıt sisteminin muhatabı olan düşünce enerjisini engellemeyecek özelliklerde olmalıdır. Çünkü namazın düşünsel yönden etkin olması temel amaçtır. Zaten Kur'an'da namaz kıyafeti diye özel bir kıyafet de tarif edilmez.

Namaz ritüelinin şart olan 3 hareketi:

Kıyam, Rüku ve Secde

(Maide-69: *Şüphe yok ki, iman edenler, Museviler, Saabi'ler ve Hıristiyanlar her kim Allah'a ve ahiret gününe iman edip de dürüstçe çalışırsa, artık onlara korku yoktur ve onlar üzülecek de değillerdir.)* ayetinde görüldüğü gibi Kur'an tek Allah'lı dinler arasında Saabi'liği de saymaktadır. Harran bölgesinde yaşayan bu topluluğun uyguladıkları ibadete ilişkin usullerden olan namaz, oruç, kutsal yerleri ziyaret etme, hac etme ve orada kurban kesme vardı. Ayrıca gökyüzünde Ay'ın görünmesiyle oruca başlanması ve izleyen ayın başında bitmesi geleneği bunlarda da uygulanmaktaydı (77)

Mezarı Urfa'da olup Sabii'lerden olduğu tahmin edilen Hz. İbrahim zamanından beri kılınmakta olan ve şekli zaman içinde değişmiş bu eski namazın, son olarak nasıl kılınacağını Melek Cebrail Hz. Muhammed'e öğretmiş ve **kıyam, rüku ve secde** usullerini göstermiştir(**(Bakara-125:** *Ve İbrahim ile İsmail'e şöyle emir verdik: "Beytimi, hem tavaf edenler için, hem ibadete kapananlar için, hem de rüku ve secdeye varanlar için tertemiz bulundurun."* , **Hac-26:** *Bir zamanlar Kabe'nin yerini İbrahim'e şu şekilde hazırlamıştık: "Sakın bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf*

edenler, (kıyama) duranlar, rüku ve secdeye varanlar için Edimi tertemiz et! **Tevrat II. Samuel Bap 12/20:** *Ve Favud yerden kalktı ve yıkanıp yağ sürüdü ve esvabını değiştirdi ve Rab'bin evine girip secde kıldı.* **Nhemya Bap 8/6:** *ve bütün kavim ellerini kaldırarak; amin, amin diye cevap verdiler ve baş eğdiler ve yere kapanıp Rab'be secde kıldılar.) (5). Hz. Muhammed de daima bu 3 harekete sadık kala*rak namazlarını kılmıştır. Kur'an'dan anlıyoruz ki namaz sırasında Allah'a olan saygı ve minnettarlık kıyam ile başlayıp secde ile doruğuna ulaştırılmaktadır **(Bakara-238:** *Namazlara ve özellikle orta namaza önem verin, tam bir saygı ve itaatkarlıkla Allah'a kıyam edin.* **Hac-77:** *Ey iman edenler, rüku edin, secde edin, Rabbinize ibadet edin, hayır işleyin ki kurtuluşa eresiniz.).* Ancak yine dini açıklamalar içeren bazı kitaplara ve rivayetlere göre Hz. Muhammed'in bu 3 şart hareket dışında, her zaman sadece bir şekilde ve kalıplaşmış olarak değil de günlük sosyal şartlara ve konsantrasyon haline göre farklı ek hareketlerle ve bazen de ayakkabı ile namaz kıldığını okuyoruz. Demek ki Hz. Muhammed, namaz kılınada dinamik davranmıştır.

Salat aktivitelerinin namaz kısmında **kıyam, rüku ve secde** etmek istenmekte, fakat bunların nasıl yapılacağı, hangi ortam ve şartlarda nasıl uygulanacağı konusunda ayrıntılı bilgi verilmemektedir. Dolayısıyla şart olan bu 3 hareketin uygulama şekli Müslümanlığın ilk yıllarına göre devam ettirilmiş olmaktadır. Diyebiliriz ki temelinde Allah'a saygı ve bağlılık ifadesi olan bu hareketlerden kıyam etmek, ayakta iken saygılı olmayı, rükûa geçmek başı ve gövdeyi hafif büküp eğerek Allah'a itaat edildiğini ve büyüklüğünün kabul edildiğini, secde etmek ise insanın kendini Allah karşısında ve gücü karşısında yetersizliğini pekiştirmeyi ifade etmektedir.

Ancak Kur'an'da dua ibadeti karşılığı kullanılan salat kelimesi bence 1)Aptes alma, 2) Şekilsel hareketleri yapma dediğimiz namaz kısmı, 3) Allah ile sohbet dediğimiz dua kısmı ve 4) Dünya okulu ders kitabı olan Kur'an'a çalışma ve okuma dönemi olmak üzere 4 aşamalı bir aktivite demektir. Bu görüşümü Kaf-40 ncı ayet desteklemektedir **(Kaf-40:**

Geceleyin de onu tespih et/dua et/an, secdelerin ardından da.) ayetinde tespih etmenin/dua edip anmanın secde ettikten sonra yapılacağı vurgulanmaktadır ki, bu vurgu tespih etmenin namaz aktiviteleri olan şekilsel aşamadan sonraki dua etme dönemi olduğu açıklamaktadır.

Güneş ve salat/namaz ilişkisi

Kur'an'da birkaç ayette salâtın/namazın özellikle **Güneş doğmadan önce, battıktan sonra ve orta bir zamanda** kılınması üzerinde durulmaktadır. Ancak tarihsel bilgiler, Hz. Muhammed'in gece namazlarına daha bir önem vermesi yanında gündüz namazlarını da eda edip farz kıldığını belirtmektedir.

Ben konuyu Güneşin magnetik etkileri yönüyle tartışmak istiyorum. Önce ayetlere bakalım: **(Ali İmran-17:** *O sabredenleri, doğruluktan ayrılmayanları, boyun büküp divan duranları, nafaka verenleri/yardım edenleri ve seher vakitlerinde/gecenin son/geç saatlerinde bağışlanma dileyenleri/dua edenleri koru!" derler,* **Ali İmran-41:** *Zekeriya peygambere hitaben "Ayrıca Rabbini çok an, sabah ve akşam şükret/dua et.* **113:** *Onların hepsi bir değildir. Kitap ehli içinde, gece saatlerinde ayağa kalkan/uyanık olan, secdeye kapanarak Allah'ın ayetlerini okuyan bir topluluk da vardır.* **Furkan-64:***... ve onlar ki/Rahman'ın kulları, Rablerine önce secdeler, kıyamlar ederek yatarlar ve geceyi öyle geçirirler.* **Bakara-238-239:** *Namazlara, özellikle orta namaza devam edin ve kalkın Allah için divan kurun! Eğer bir korku halinde iseniz, yaya veya binek üstünde giderken kılın..* **Yunus-46:** *Geceyi sizin istirahat etmenize elverişli, gündüzü de (geçiminizi sağlamanız için) aydınlık yapan O'dur.* **Kehf-28:** *Nefsini, sabah akşam, rızasını isteyerek Rablerine yalvaranlarla beraber tut.* **Sad-18:** *Biz dağları onun (Davut'un) emrine vermiştik, akşam ve sabah vakti onunla birlikte tespih/dua/şükür ederlerdi.* **Zümer-9:** *Yoksa o inkarcı, gece saatlerinde secde ederek, ayakta durarak ibadet eden, ahiretten korkan ve Rabbinin rahmetini uman gibi midir?.* **Mü'min-55:** *Sabret, Allah'ın va'di mutlaka ger-*

çektir. Günahına da istiğfar et ve akşamı, sabahı Rabbini övgü ile an.). Bu ayetler ile gecenin dua zamanı yönünden olan ayrıcalığı vurgulanmakta, ayrıca orta namaza da değinilmektedir. Asırlardır tartışma konusu edilen bu namazdır. Bir kısım Müslüman bu namazı öğle namazı, bir kısmı ise gece namazı olarak kabul etmektedirler.

Mevlana hem Mesnevi'sinde gecenin dua ve Allah ile sohbet için daha uygun olduğunu vurgulamaktadır *"Hoşa gitmez bir renkte olan gecede çok iyilikler vardır. Ab-ı hayat karanlıkla dost olmuştur, karanlığın içine gizlenmiştir.)* (36), hem de Divan-ı Kebir'inde (64, 69) *"Gecenin hakikatini görebilen uykuyu istemez. Uykudan kaçar. Birçok nurlu gönüller, sayısız tertemiz canlar, geceyi ihya ederler; uyumaz, kulluk ederler. Allah'a yalvarır, yakarırlar. Gece gayb dilberinin, mana güzelinin duvağıdır. Gündüz nasıl olur da geceye eş olabilir? Senin nazarında gece, simsiyah bir tenceredir. Çünkü sen gece helvasından tatmadın, gecenin hakikatini, ne olduğunu anlamadın"*.

Prof. Öztürk de bu özelliği şu cümle ile vurgulamaktadır: *"gündüzler insanı görülen âleme, geceler ise gayb âlemine bağlar."* (61).

Kur'an da gecenin bu özelliğinden yararlanması için ve sadece Peygamber'e hitaben de **(Esra-78:** *Güneşin kaymasından/aşağı sarkmasından, gecenin kararmasına kadar salatı yerine getir. Bir de kıraatiyle seçkin olan sabah Kur'an okumaya devam et; çünkü insan zihni o vakitte okunanı kavramaya daha elverişlidir.* **79:** *Gecenin bir bölümünde de sana mahsus fazladan uykudan kalk. Kur'an ile meşgul ol/anlatmak istediğini iyice düşün/ders kitabından dersini çalış.* **Tur-48-49:** *Ey Muhammed! Kalktığın zaman, gecenin bir bölümünde ve yıldızlar kaybolurken Rabbini överek yücelt.* **Müzzemmil-1-8:** *Ey o örtünen, gece kalk, pek azı hariç, yarısı, yahut ondan biraz eksilt veya arttır ve Kur'an'ı ağır ağır, düşüne düşüne oku! Çünkü Biz sana ağır bir söz vahyedeceğiz. Çünkü gece ibadeti (Kur'an okuma ve dua etme) hem daha etkili, hem de deyişçe/söz ve okuyuş yönünden*

daha sağlamdır. Çünkü sana gündüzün uzun bir dolaşma/bir uğraş vardır. Rabbinin ismini an ve tüm benliğinle O'na yönel. **20:** *Rabbin, senin gecenin üçte ikisinde, yarısında ve üçte birinde kalkıp namaz kıldığını biliyor. Seninle beraber bulunanlardan bir topluluk da böyle yapıyor. Geceyi ve gündüzü takdir eden Allah, sizin zamanı hesap edip gecenin belli saatlerinde kalkamayacağınızı bildiği için sizi affetti. Artık (belli bir saat gözetmeden) Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun (kendinizi zorlamayın). Namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a güzel bir borç verin.)* denilerek güneşin batmasından sonra ve doğmasından önce ona özgü gece bir ara uyanıp/kalkıp ibadet etmesi ve Kur'an'ı düşüne düşüne okuması istenmektedir. Bütün gece namaz kılmanın ilk Müslüman kadro tarafından da gerçekleştirildiği belirtilmiştir **(Zariyat-17-18:** *Takva sahipleri Geceleri pek az uyurlardı. Seherlerde istiğfar ederlerdi/tövbe edip af dilerlerdi.).*

İncil'de Hz. İsa'nın sabah kalkıp dua ettiği belirtilmektedir **(Markos Bap-1/35:** *Sabahleyin gün doğmadan çok evvel İsa kalktı, çıkıp ıssız bir yere gitti, orada dua etti.)* (10).

(En'am-52: *Rab'lerinin rızasını isteyerek sabah akşam ona dua edenleri yanından kovma.* **Hud-114:** *Gündüzün iki tarafında ve gecenin gündüze yakın saatlerinde salatı yerine getir/namaz ve Kur'an eğitimini yap! Ki ortak koşucu düşünceleri yok etsin. Bu, öğüt almak isteyenler için bir uyarıdır.* **Ra'd-15:** *Oysa göklerde ve yerde ne varsa, ister istemez kendileri de gölgeleri de sabah akşam Allah'a secde eder..* **İnsan-25, 26:** *(Hz. Muhammed'e hitaben) Rabbinin adını sabah ve akşam an. Gecenin bir kısmında da O'na secde et ve uzunca tespih et/anıp O'na dua et.).* Ayetlere baktığımızda sadece tespih etme, Allah'ı anma veya dua etme değil, namaz kılınması istenmekte ve namaz için özellikle güneşin batmasından sonraki ve doğmasından önceki gece karanlığı ve gündüze yakın bir vakit olmak üzere özellikle gece namazları öğütlenmektedir. Gece vakti kılınan namaz ve yapılan dua, kişinin Allah ile baş başa olacağı ve kimsenin de dikkatini çekmeyeceği, dolayısıyla riyaya bulaşmayacak bir namaz olacak-

tır denilebilir **(Müzemmil-6:** *Doğrusu gece kalkışı etki bakımından daha kuvvetli, okumak bakımından daha sağlamdır.)..*

Tevrat'ta da Eyüp peygamberin sabah kalkıp dua ettiği vurgulanmıştır **(Eyyub Bap-1/5:** *Eyub sabahleyin erken kalkar ve hepsinin (çocuklarının) sayısına göre yakılan takdimeler arz ederdi.)* (5).

Tüm bu ayetlerde geçen ve vurgulanmış olan, güneşin olmadığı vakitlerle ilgili olan hikmet, şimdiki bilgilerimize göre şöyle açıklanabilir; bilimsel olarak artık biliyoruz ki gerek Güneş'ten ve gerekse uzaydaki diğer gezegen ve yıldızlardan Dünya'ya doğru sürekli bir şekilde olumsuz ışınlar, Güneş rüzgârları, fırtınaları ve elektromagnetik akımlar gelmektedir. Güneşteki bu etkinliklerdeki artışa bağlı olarak dünyanın magnetik dengesinde değişimler oluşmakta ve bu değişimlerin fazla olduğu dönemlerde magnetik sensorlara sahip olan balinalarda bile algılamalarındaki aksamalara bağlı olarak göçleri sırasında yolunu şaşırmalar ve kıyıya vurmalara rastlandığı belirlenmektedir. Bunlardan Ultraviyole ışınları, Ozon tabakası tarafından kısmen tutulmakta ve Dünya'daki canlılara zarar vermeyecek bir düzeye indirgenmektedir (Şekil-35).

Doku moleküllerindeki ısı titreşimleri ile oluşan elektromagnetik ışınlar terahertz ışınları adını alır. Bunlar röntgen ışınları ile mikrodalgalar olan radyo dalgaları arasında yer alırlar. İşte bu ışınlar, yıldızlar, gezegenler ve aydan yansıyan ve dünyaya da ulaşan ışınlar olup güneş ışınlarına eklenerek dünyaya gelirler. Dolayısıyla da gece olduğunda bu ışınlar ve güneş ışınları gökyüzünde daha az yoğunlukta olurlar. Ayrıca bu ışınlar kalın duvarlı mağaralardan ve kubbeli yerlerden geri yansıdıkları için böyle yerlerde daha az etkindirler.

Bu ışınlar ve manyetik akımlar birlikte Dünya'nın etrafında elektriki yönden dengesiz ve parazitli bir tabaka oluşturmaktadırlar. İşte Güneş ışınları yanında uzaydaki manyetik akımlar, özellikle gündüz saatlerinde çok daha yoğun olmaktadırlar. Buna göre diyebiliriz ki insanların konsantrasyonları sırasında yaydıkları düşünce akımlarının daha kolay yayılıp uzaklara yayılmaları yanında şu andaki imkânlarımızla bilemediğimiz kozmik merkez veya merkezlerden sürekli olarak yayılma halinde olan ilahi saf enerji akımlarının biz insanlara ulaşması da gecenin karanlık anlarında daha kolay olmaktadır. Yani gece sakinliğinde ve karanlığında dua etmekte olan insan beyninden yayılan düşünce akımlarının ilahi kayıt merkezlerine net olarak ulaşmalarını ve ilahi kaynaklardan sürekli akan akımların hak edenlerin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarına, hak ettikleri özelliktekilerin de net olarak ulaşmasını engelleyecek herhangi bir doğal engel olmamakta veya gündüze göre çok çok daha az olmaktadır diyebiliriz **(Duhan-1,2:** *Kuşluk vaktine And olsun. Sakinleşen geceye and olsun.).* Gündüzün bu engelleyicilik özelliği nedeniyle Kur'an da gündüz değil, gece indirilmiştir **(Kadir-1:** *Biz o Kur'an'ı* ***Kadir gecesi*** *indirdik. 2: Kadir gecesinin ne olduğunu ne bildirdi ki sana? 3-Bin aydan hayırlıdır o Kadir gecesi. 4-Onda melekler ve Ruh, Rablerinin izniyle yapılacak her iş için peyderpey inerler. 5-Bir selam (güvenlik) dır o gece, ta tan atana kadar.).* Gece vaktinin bu koruyuculuğu, Kur'an'da elbise sembolü ve derlenme zamanı olarak, gündüz

ise bir rızık arama zamanı olarak belirtilmiştir **(Furkan-47:** *Size geceyi elbise/koruyucu, uykuyu dinlenme, gündüzü de yeni bir hayat ve çalışma zamanı kılan O'dur.* **Rum-17-18:** *Öyle ise akşama girdiğinizde, sabaha kavuştuğunuzda, Allah'ı tespih edin/anın. Göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur. Gündüzün sonunda ve öğle vaktine girdiğinizde Allah'ı tespih edin/anın/şükredin/dua edin).* **Rum-23:** *Yine gecede uyumamız, gündüzde ise lütfünden nasip aramanız da O'nun ayetlerindendir. Nebe-9, 10, 11: Uykunuzu bir dinlenme yaptık. Geceyi bir örtü yaptık. Gündüzü de bir geçim vakti yaptık.* **İnşikak-17:** *Geceye ve derlediğine/toparlamasına.* **Kısas-73:** *Rahmetinden dolayı sizin için geceyi ve gündüzü var etti ki geceleyin dinlenesiniz ve gündüzün Allah'ın lütfünü arayasınız ve nimetine şükredesiniz.).* Bu ayetlerde görüldüğü gibi gündüz vakitlerinde doğrudan namaz kılma emri değil, sadece tespih etme demek olan Allah'ı anma, dua etme, şükretme veya tövbe etme istenmektedir. Bu istek şu ayetlerde de tekrarlanmaktadır **(Ali- İmran-17:** *"O sabredenleri, doğruluktan ayrılmayanları, divan duranları, nafaka verenleri ve seher vakitlerinde bağışlanma dileyenleri koru!" derler.* **Taha-130:** *O halde onların dediklerine sabret, güneşin doğmasından önce ve batmasından önce Rabbini hamd ile tespih et/O'nu an/dua et. Gece saatlerinde de gündüzün uçlarında da tespih et ki, hoşnutluğa eresin.* **Ahzab-41 ve 42:** *Ey iman edenler, Allah'ı çok anın/sık hatırlayın. O'nu sabah akşam tespih edin/O'na şükredin/dua edin.* **Fetih-9:** *Allah'a ve peygamberine inanasınız da onu destekleyesiniz ve O'na (Allah'a) sabah akşam tespih/dua/şükür edesiniz diye.* **Kaf- 39:** *O halde onların laflarına karşı sabret ve Rabbini güneş doğmadan önce ve batmadan önceki gurup vakti hamd ile tespih/dua/şükür et.* **Araf-205:** *Rabbini içten yalvarıp ürpererek ve bağırtılı olmayan hafif bir sesle sabah-akşam zikret.* **Taha-130:** *O halde onların dediklerine sabret, güneşin doğmasından/şafaktan önce ve batmasından/guruptan önce Rabbini hamd ile tespih et/ismini an. Gece saatlerinde de gündüzün uçlarında da dua et/tespih et/ismini an ki, hoşnutluğa eresin.* **Tur: 48:** *Gecenin bir kısmında da O'nu tespih et, yıldızların batmaya yaklaş-*

tığı sıra da.). İşte Hz. Muhammed ve sahabelerin özel kişiler olmaları ve gündüz de olsa güçlü konsantrasyon hali sağlayabilme kabiliyetleri sayesinde gündüz ibadet etmeleri, daha sonraları yeni Müslüman olanlar tarafından da sahabeler gibi bu salat aktiviteleri devam ettirilmiş ve o zamandan beri gündüz salatları/namazları da farz namazlar olarak kabul edilmişlerdir. Dini bilgi bilim adamlarının bu konuyu halen tartışmalarının temelinde, hem güneşin varlığı, hem de kişinin gerekli konsantrasyonu gündüz saatlerinde sağlayabilmesinin çok güç olması gerçekleri yatmaktadır görüşündeyim. Ne mutlu bu anlarda Allah ile baş başa sohbet edebilenlere ve bunu hakkı ile gerçekleştirebilene.

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi salâtın/namazın özellikle gece saatlerinde kılınmasının önerilmesinin diğer bir yönü, insanların gündüz saatlerinde yoğun olan işleri ve zihinlerinin yoğun iş meşguliyeti nedeniyle tam bir namaz konsantrasyonu ile Kur'an dersine çalışma için vakit ayırmalarının güç olacağıdır. Geceleri ise insanların büyük bir kısmı işlerini bitirmiş ve dinlenme aşamasındadır. İş gailelerinden uzaklaşmışlar ve günün kıymetini değerlendirip Allah'a şükredebilecek, beklenen konsantrasyonu sağlayabilecek ve Kur'an 'a çalışmak dahil salatın tüm aktivitelerini yerine getirebilecek konuma gelmişlerdir **(Yunus-67 ve Mü'min-61**: *Dinlenmeniz için geceyi, çalışıp kazanmanız için gündüzü oluşturan Allah'tır. Aklıyla düşünen bir toplum bundan ders çıkarır.).* Kur'an Nisa-103 te salat vakti, konsantre olunabilecek bir vakit olarak açıklanmaktadır **(Nisa-103:** *İtminan (sükunet ve güvenlik) halini elde ettiğiniz vakit salatı uygulayın/namaza durun.).* Yine bu ayetten de anlıyoruz ki, Allah'a yakınlaşma anı olan namaz, bir sayı ve şekilden çok, bir samimiyet ve duygusal bir andır. Dolaysıyla da kişi günde kaç defa konsantre olmak üzere fırsat bulabilirse, hiç namaz kılmamaktansa ve sayıya sınırlı kalmadan 5-4-3-2 ve hatta 1 defa da olsa namaz ile dua etmeli ve Allah ile sohbet edip dertleşmelidir. İmam Zeynel Abidin'in dediği gibi *"Böylesi hiç namaz kılmamalarından daha iyidir".*

Prof. S. Ateş ve Prof. Y. N. Öztürk'e göre *"öğle ve ikindi namazlarını bazen ayrı ayrı, çoğunlukla da birleştirerek tek namaz halinde kendine özgü ve ek namazlar olarak Peygamber uygulamış, bu uygulaması ise daha sonraki yıllar içinde nedense farzlaştırılmıştır."*. Prof. Ateş, Kur'an tefsirinde (Cilt 3:266), *"Hz. Peygamber, sabah ve akşam namazlarını ayetlerde belirtilen vakitler içinde kılmış, gece ve gündüzün belli başlı değişim zamanlarında namaz ve tespih ile Rabbini anmıştır. Fakat bu iki vakit dışındaki namazlar için katı çizgiler koymamıştır. Vakitler arasını birbirinden ayıran kesin çizgiler, sonradan mezhep ihtilaflarından doğmuştur. Önemli olan insanın Rabbiyle bağlantı içinde olmasıdır."* (44, 56).

Kur'an'da günün öğle ve ikindi zamanlarında Allah'ı anma, tespih etme isteği, gündüz güneşin engelleyici etkisini aşacak kadar konsantre olabilme ve güçlü dua enerjileri gönderebilme özelliği olan Hz. Muhammed tarafından daha ileri düzeyde olan salat aktivitelerinin 4 aşamasını da yerine getirme şeklinde uygulanmıştır. Dolayısıyla da isteyen ve konsantre olabilip, güçlü dua enerjileri gönderebileceğine güvenen kişiler, zamanları ve işleri de uygunsa bu aktiviteleri tek tek veya birleştirilmiş olarak herhangi bir mecburiyet olmaksızın ve başkalarını da zorlamadan Peygamberin bu uygulamasına uyabilirler **(İnşirah-7,8:** *O halde (işlerinden) boşaldığın zaman (ibadete) dur. Rabbine niyaz et, yalvar.).* Böyle bir yaklaşım, müteşabih ayetlerin kolaylaştırıcı ve rahatlatıcı yorumlanışları gibi bu konuda da çağımızın insanlarını rahatlatacak ve günah korkusundan kurtaracağı gibi, hem dine bağlanmayı sağlayacak, hem de Müslümanlığı kabul edenlerin sayısını katlayacaktır.

Zaten şu anda salât aktivitelerinin çoğunlukla aptes ve nazma rekâtları kısmı, 5 vakitte de uygulanmakta, eklenmiş olan sünnet namazlarını sayıca eksiksiz yerine getirme telaşı almış bulunmaktadır. Böylece, salât aktivitelerinden olan Allah ile sohbet, dua etme ve ders kitabımız olan Kur'an'ı anlayarak çalışma aşamaları genellikle yerine getirilmemektedir.

Gündüz alış verişi bırakıp kılınması mutlaka ve açıkça istenen salat/namaz, **Cuma namazı/salatıdır (Cum'a-9, 10:** *Ey iman edenler, Cuma günü namaz için çağrı yapıldığında hemen Allah'ın zikrine (anılmasına) koşun ve alım satımı bırakın; eğer bilirseniz, o sizin için daha hayırlıdır. Salat aktivitelerini yerine getirdikten sonra da yeryüzüne dağılın, Allah'ın bol nimetinden nasip arayın ve Allah'ı çok zikredin ki, kurtuluş bulabilesiniz.).* Ayetten Cuma namazının çalışma saatlerinde kılındığını ve namazdan sonra herkesin işine döndüğünü anlıyoruz. Buna göre Cuma'nın tatil günü olması şeklinde bir şeyin Kuran'da olmadığı anlaşılır. Ayrıca Cuma'nın farzı kılındıktan sonra halen kılınması istenen rekâtların, duaların da Cuma namazının bir bölümü olmadığı görülür. Çünkü kişilerin namaz sonrası hemen işine döndüğü ayetten açıkça anlaşılmaktadır. Kuran'dan diğer namazların da topluca kılınabileceği görülmekte ise de topluca kılınması mecbur tutulan tek namazın Cuma namazı olduğu bu ayetler ile özellikle vurgulanmaktadır. Cuma namazını kılacaklar için kadın erkek ayrımı söz konusu edilmemekte ve iman edenlere hitap edilmektedir. Aslında hadislerde de böyle bir ayrım yoktur. Birçok hadiste bile erkeklerle kadınların topluca Cuma namazı kıldığı söylenirken, Emeviler'in keyfi uygulamalarıyla Cuma namazı sırf erkeklere farz edilmiş ve maalesef bu görüş gelenek haline getirilmiştir. Tabii bu konuları basit görmeyip dini, kadın-erkek ayırımına son verecek ve tüm Müslümanlara yayılmak üzere uygulanmasını sağlayacak olan ilahiyatçı din âlimleri olmalıdır.

Doğal olaylardan özellikle **deprem**lerin gece ve sabaha karşı oluşmalarını da güneş'in bu zamanlarda engelleyici etkilerinin olmayışına ve bu nedenle ilahi akımların dünya'ya bu saatlerde daha yoğun bir şekilde ulaşınalarına ve dünyanın dengesini böylece olumlu veya olumsuz olacak şekilde etkilemelerine bağlayabiliriz **(Hicr-73-74:** *Derken güneşin doğuşu sırasında/sabaha girecekleri sırada o korkunç uğultulu titreşim/ses onla-*

rı yakalayıverdi. Hicr-83: Sabaha girerlerken onları da (Hicr halkı olan Semud kavmini) o korkunç ses yakaladı. **Kamer-38:** *And olsun ki, kendilerini kararlı bir azap, bir sabah bastırıverdi.* **Hud-81:** *(Nuh'a uymayanların)...Başlarına gelecek azab zamanı sabalı vaktidir.).* İncil'de de Allah'ın hak edenlere olan ceza etkinliğini özellikle gece saatlerinde verdiği belirtilmektedir **(Markos Bap 133/35:** *İmdi, uyanık durun. Çünkü ev sahibi (Allah) ne vakit gelecek, akşamleyin mi, gece yarısında mı, horoz öttüğü zaman mı, sabahleyin mi, bilmezsiniz. Yoksa apansız gelip sizi uykuda bulur.)* (10). Ancak daha önce de belirtmiş olduğum gibi deprem veya diğer doğal afetler ya dünyanın bir hastalığı halidir ve onun sonucunda oluşmaktadır veya insanların tekâmülü için bir sınav aracı olarak kullanılmaktadır. Bu sınavın insanların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarındaki olumluluğun mu, yoksa olumsuzluğun mu pekişmesi için olduğunu bizim bilmemiz ve olan doğal afetin oluşu konusunda kendini bilmez din ve Kur'an cahili kişilerin yaptığı gibi ahkâm kesmemiz mümkün değildir ve böylesi değerlendirmelerin sadece kendisi tarafından yapılacağını bildiren Allah yerine karar vermek, yani şirk koşmak demektir. Yine Kur'an'da gecenin bir nevi geçici ölüm olduğu belirtilmiştir **(Zumer42:** *Allah alır o canları öldükleri zaman; ölmeyenleri de uyuduklarında. Sonra haklarında ölüm kararı verdiklerini alıkoyar, diğerlerini belirlenmiş bir süreye kadar salıverir. Şüphesiz ki bunda düşünecek bir toplum için deliller vardır.* **Kalem-19, 20:** *Derken onlar gece uyurken Rabbin tarafından bir dolaşan/afet/fırtına, bir şey olmaz dedikleri bahçelerinin üzerinden dolaşıverdi ve sabaha kadar bir harabeye döndü.).*

Şüphesiz Allah'ın haberleşme ve etkileşim aktiviteleri için gece veya gündüz fark etmez. Kur'an ayetleri ışığında bu açıklamalarım ve yorumlarım, dünya idaresi ile ilgili olan ilahi idareci varlıkların olduğu bilgisine dayanmaktadır. Ki bunlara Kur'an'da **Melakut-ul A'la, Allah'a yakın elçiler** denmektedir **(Ankebut-31:** *Elçilerimiz (melekler) İbrahim'e müjdeyi getirdiklerinde, "Biz bu memleket halkını helak edeceğiz, çünkü oranın ahalisi*

zalim kimselerdir" dediler. **Saffat-8,9** *Onlar, yüce topluluğu (ileri gelen melekler topluluğunu, Melekut-ul A'la'yı) dinleyemezler. Kovulmaları için her taraftan taşa tutulurlar. Onlar için sürekli bir azap da vardır.).*

Peygamberler ve daha sonraları azizler ve tasavvuf ehli gibi ulu olarak kabul edilenler, özellikle **yer altında bulunan loş veya karanlık,** güneş ışınlarına direkt maruz olmayan ve güneşin magnetik akımlarından etkilenmeyecek kalın duvarlı **mağaralarda** dua etmeyi tercih etmişlerdir. Özellikle bu kişilerin derin konsantrasyonlu düşüncelerini ve arınması gereken saf enerji havuzlarını olumsuz negatif elektrik lekelerinden arındırmak için gereken nefis terbiyesine ve olgunluğuna ulaşmak için bu yerleri özellikle seçtikleri bilinmektedir. Bu kişilerin böyle yerleri seçmelerindeki hikmet, bugünkü bilgilerimiz ışığında bizce Güneş'in olumsuz etkilerinden korunmaktır.

Güneş enerjisinin aktif olduğu ve dolayısıyla konsantrasyonun daha az olacağı ve düşünce enerjisinin de daha kuvvetsiz bir özellikte ilahi kayıt sistemine ulaşacağı gerçeğine rağmen, yine de Kur'an'da ister belli vakitlerde, isterse daha fazla sayıda veya farklı zamanlarda gündüz her an, Allah'ı anmamız ve dua etmemiz de istenmektedir (Nisa-103: Namazı bitirince de ayakta, otururken ve yanınız üzerinde yatarken (daima) Allah'ı anın. Huzura / sükûna ve güvenliğe kavuşunca da namazı dosdoğru kılın; çünkü namaz müminler üzerine " vakitleri belli" bir farzdır.).

Yaşlılıkta ve hastalıkta namaz rekâtları sayıya dayanmamalı

Sayıya dayanan ibadet ve namaz konusu ancak belirli bir yaşa kadar kısmen uygun olduğu halde, belirli bir yaştan sonra ise uygun olamayacağını ve sakıncalarını yine sinir sistemimize göre açıklamak gerekirse şunları söyleyebiliriz:

Doğduğumuz andan başlamak üzere, yaşlanma dönemimize kadar olan yıllar içinde beyin kapasitemiz ve aktif olan

sinir hücresi sayısı bir değişim süreci içindedir. Sinir hücreleri 3 yaş civarında tam bir sağlıklılığa ulaşır ve sinirsel elektrik akımını taşıyan kabloların elektriksel kısa devre oluşmasına mani olan kılıflaşmaları tamamlanmış olur. Ancak 40 lı yaşlardan itibaren başlamak üzere 100 milyar kadar olan toplam sinir hücrelerinin her yıl 100 bin kadarı ölmekte ve bu nedenle geçen yıllara paralel olarak beynin anlama, muhakeme ve hafıza yeteneklerinde yavaş yavaş azalmalar başlamaktadır. Altmışlı yaşlardan itibaren beynin kapasitesi zaman zaman kişinin verimini etkilemek şeklinde kendini belli etmeğe ve bazen de sıkıntılı durumlara yol açabilir hale gelmektedir. Bu yaşlardan itibaren kişinin bir konuya olduğu gibi, salat aktivitelerine/namaza da tam bir konsantrasyon göstermesi zorlaşmakta ve kısa hafıza yeteneği (yeni bilgileri hafızada tutma) de etkilendiğinden sayıya dayalı işlerde zorlanmağa başlamakta ve aynı zamanda genel bilgiler edinme ve öğrenme kapasitesi de azalmaktadır.

Yapısı gereği insanda **yaş ilerledikçe,** ayrıca günah işleme **korkusu** da artmakta ve dini aktivitelere yönelme daha da yoğunlaşmaktadır. Emekli olma veya ev hanımı ise ev işlerinden uzaklaşmaya başlama nedenleri ile kişi daha çok kendine zaman ayırabildiğinden ve kısmen de Allah korkusunun gittikçe artması nedeniyle ibadete daha çok yönelebilmektedir. Ancak bu yönelme sırasında yukarıda belirtmiş olduğumuz gibi beynin kapasitesi, konsantre olabilme ve sayıları akılda tutabilme yeteneği de azalmış olmaktadır. **(Nahl-70:** *Sizi, Allah yarattı, sonra O, sizi öldürür; içinizden kimi de bildiklerinden hiçbir şey bilmez olsun diye, ömrünün en basit ve düşük çağına kadar yaşatılır/yaşlandırılır.* **Yasin-68:** *Bununla beraber kimin ömrünü uzatıyorsak, yaratılışta onu tersine çevirip çocukluktaki gibi beden ve beyin gücünden düşürüyoruz. Hala akıllanmayacaklar mı?).* Görüldüğü gibi ayette de insanın uygun görülenlerinin bir şey bilmeyecekleri yaşa kadar ömürlendirildikleri vurgulanmaktadır. Beyin yeteneği azalmış olan kişi, namaz kılarken özellik-

le rekât sayısında ve çoğunu anlamadan ezbere okuduğu ayet ve dualarda şaşırmalar yaşamaya başlar. Ve bu şaşırma hallerinde namazı yanlış veya eksik kılmanın verdiği aşırı bir sıkıntıya ve günah işlemiş olma korkusuna girer. Her namaz kılarken tüm konsantrasyonunu rekât sayısını şaşırmamaya ve ayetler ile duaları karıştırmamaya, eksiksiz okuyabilmeye yönlendirmek zorunda kalır. Bu yanlış yöndeki konsantrasyon nedeniyle de namaz işlemi duygusallığını kaybedip, mekanik ve kupkuru bir hale gelir.

İşte bu nedenlerle namazı yanlış kılma korkusu nedeniyle insanımızın çoğu belirli bir yaştan sonra namaz kılmamaya ve büyük bir sıkıntı yaşamaya başlamaktadır. Bu psikolojik baskı, kişinin hem ruhen, hem bedenen ve hem de beyin yönünden daha erken yaşta ihtiyarlamasına ve hastalanmasına neden olabilmektedir. Bir bilim adamı olarak mantığıma yakın olan çözüm önerisi şudur: **Belirli yaştan sonra** olanlara ve özellikle evde tek başına kıldığında **namazı tercihen tek veya en fazla iki rekâta** ve Arapça olarak sadece Fatiha suresine indirgeyip, diğer ayetler yerine Türkçe ve içlerinden geldiği gibi dua etmeleri şekline **uyarlamaktır.** Öztürk'ün açıklamasına göre Mekke'den Medine'ye olan hicretten önceleri tüm namazlar 2 şer rekat olarak kılınmıştır (47).

İlahiyatçı din âlimlerinden bir bildiri ile bu konu açıklandığı ve namazın bu şekli ile de Kur'an'a göre Allah tarafından kabul edilmekte olduğu bildirildiği takdirde, kişi rahatlayacak ve Allah'a dua yolu ile ulaşabilmenin bilinçli yılları daha da uzayabilecektir. Çünkü psikolojik baskı hali, beynin yeteneklerini daha hızlı yıpratmakta ve yaşlandırmaktadır. Buna karşılık moralli bir durum, daha sağlıklı bir yaşlılık demek olacaktır. Hastalanmış veya yatağa bağlanmış kişilerin de normal namaz duruşu-kıyam, rükû ve secde etmeye bağlı kalmadan, herhangi bir ayet okumaksızın, her halleri ile ve sadece niyet edip, düşünüp dua ederek de namaz kılabilecekleri mutlaka belirtilmelidir. Bunun da dinimizin Kur'an'da açıklanmış

olduğu gibi kolaylaştırıcı prensibi gereği olduğu özellikle vurgulanmalıdır **(Nisa-103:**.... *gerek ayakta, gerek otururken ve gerek yan yatarken* ***hep Allah'ı anın)***. Çünkü Kur'an'da açıklanmış olduğu gibi salat işlevi, bir dua işlemidir ve ilahi kayıt sistemine giden dua sırasındaki niyetimizden başlamak üzere, dua diye tanımladığımız düşüncelerimiz sırasında oluşan elektrik frekanslarımızı Allah'a ulaştırma uğraşısıdır. Namazın şekline ait yönleri ise ikincil bir öneme sahiptir. Verilecek bu bilgi, insanları rahatlatıcı ve huzurunu, duygusal yapısını ve dua etmedeki konsantrasyonunun yoğunluğunu olumlu yönden etkileyecek bir bilgi olacaktır. Benim bu yaklaşımımda emel amaç, Müslüman sayısının artmasına yararlı olacak ve halen muhakemesi devam etmekte olan yaşlılara böylesi bir namaz uygulamasının da makbul olacağı güvencesini vermek ve namaz nedeniyle hata yapacağı korkusundan kurtarmak ve Allah ile sohbet anı olan salât/namaz anını daha uzun yıllar devam ettireceğini bildirmektir. Bu bilgi ile kişi, gereksiz endişelere girmez ve olumsuz endişeler de yaşamayacağı için de çabucak da yaşlanmaz bir sağlıklılığa kavuşur.

Esasen Kur'an'da namazın rekât sayısına yönelik herhangi bir mesaj yoktur ve nasıl ki Allah'a dua etmemiz için dakikalar, sayılar belirtilmemişse, aynı şekilde namaz da adetlere ve sayılara boğulmamıştır. Geleneklerle gelen alışkanlıklar yüzünden hiçbir anlamı, değeri ve fonksiyonu olmayan abartılmış sayıdaki rekâtlara akıllar takılabilmektedir. Çünkü namaz insanın tekâmülü için aracı olan ibadetlerden sadece birisidir. Dolayısıyla bu amaca-hedefe ulaştırmayan bir namaz, amacına ulaşmamış ve ancak bir gösteri düzeyinde kalmış demektir **(Ankebut-45:** *Sana vahyedilen Kitabı güzel güzel oku ve namazı kıl! Muhakkak salıih namaz/salât, görünen ve görünmeyen edepsizlikten ve uygunsuzluktan/olumsuzluklardan alıkoyar. Muhakkak Allah'ı anmak en büyük iştir ve Allah, her ne işlerseniz bilir.)*. Amacı değil de araç olan namaz ritüellerini amaç edinme durumunda, namaz kılıp kılınama yanında,

namazın şekilsel kuralları da aşırı derecede önemsenir hale gelir ve yapılması gerekli bir görevi yüzeysel de olsa sadece yerine getirme düzeyine indirgenir veya hata yapıp günah işleme korkusu edeniyle salatın aktivitelerini yerine getirmekten kaçınılıp tamamen vazgeçilebilir.

H.ORUÇ'TA İKİLEMLER PRENSİBİ

Oruç nedir?

Tıbbi ve sağlık yönü olduğu için tartışmaya gerekli gördüğüm Mümin olmanın her biri birer ibadet olan 77 şartının şekilsel göstergelerinden biri olan **Oruç** tutma konusu Müslümanlıktan önceki kitaplı dinlerde de olan bir durumdur **(Bakara-183:** *Ey kitaba iman edenler, oruç, sizden önceki kitaplara iman edenler gibi sizlere de farz kılındı. Korunasınız diye. T***evrat İşaya Bap 58/6:** *Kötülük zincirlerini açmak, boyunduruk bağlarını çözmek ve ezilmiş olanları hür olarak koyuvermek ve her boyunduruğu kırmak, Benim seçtiğim oruç bu değil mi?* **İncil Matta Bap-6/16:** *Ve oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın, zira onlar oruç tuttuklarını insanlar görsünler diye suratlarını asarlar.) (5, 10).).*

Son yıllarda artık çok yemenin kilo aldırdığı gibi, ayrıca alınan gıdanın vücutta yakılırken oluşacak "serbest radikal" dediğimiz zarar verici zerreciklerin miktarının artmasına yol açtığı, yine alınan her gıdanın Allah Kaynaklı enerji yanında statik elektrik enerjisi de taşıyarak vücudumuzun statik enerjimize eklendiğini biliyoruz. Yine çok yemek-içmek ile vücutta kolesterol miktarı yükselmekte, pankreas yorulup kan şekeri dengesi bozulmakta ve şeker hastalığı ortaya çıkmakta ve tansiyon da yükselmektedir. Böylece, ihtiyaçtan fazla yemek-içmek **metabolik sendrom** dediğimiz şişmanlık+hipertansiyon + diyabet ve kolesterol artışı birlikteliğine yol açabilmektir. Bu bilgilere göre de Hz. Muhammed zamanındaki gibi uygulanacak orucun, sağlıklı olan kişilerde vücudun dinlen-

mesine katkı sağladığını, korumakta olduğunu söyleyebiliyoruz.

Ayrıca oruç tutmak, yemek yememek veya içmemek ile sınırlı değil, beraberinde oruçlu olunan saatlerde cinsel aktivite ve şehvet diye tanımladığımız cinsel yakınlaşmadan uzak durmak yanında Kur'an'ın muhkem mesajlarına da uymaktır **(Bakara-187:** *Oruç günlerinin gecesi eşlerinizle ilişkide bulunmanız size helal edildi. Onlar sizin için bir elbise/giysi, siz de onlar için bir elbise/giysi durumundasınız.).* Kötü alışkanlıklardan ve kötülüklerden uzak durmaktır. Kendine veya başkalarına (canlı veya cansız) zarar verici söz ve davranışlara yönelik kararı uygulamama iradesini gösterebilmektir. Yani orucu sadece yememek ve içmemek olarak algılama hatasına düşmemektir. Orucu sadece beslenmek-doymak niyet ve amacı ile herhangi bir şey yemek ve susamışlığı gidermek niyet ve amacı ile su veya herhangi bir sıvı içmekten uzak durmak olarak değerlendirmek demek, orucu çok basit ve sadece bir yasaklayıcı olarak görmek demektir. Halbuki oruç, bir taraftan iradeyi güçlendirici ve insanın kendine olan güvenini arttırıcı etki sağlarken, diğer taraftan da vücut sağlığına olumlu katkılar sağlayan bir özelliktedir. Ayrıca sabırlı olmayı ve Allah'ın vermiş olduğu nimetlerin kıymetini bilmeyi ve şükretmeyi pekiştirir. Yine **oruç, diğer tüm ibadetler gibi** insana arınmasını ve nefs dediğimiz bazı olumlu özelliklerini pekiştirici faydalar sağlayacak ve bu amaçları-hedefleri gerçekleştirmek için yararlandığı **bir araçtır, amaç değildir.**

Bu konu, Bakara-184'te açıkça belirtilmiş ve oruç açlığı nedeniyle vücudu veya düşünsel kapasitesi dayanamayıp, olumsuz etkilenen ve aksayan kişi için bir fakiri (maddi durumu uygun ise) doyurmak şeklinde yardım etme kolaylığı sağlanmaktadır

(Bakara-183-184-185: *İçinizden geçici bir hastalığı olan veya yolculukta bulunan ise, diğer günlerden sayısınca tutar. Ona dayanamayanlar/tutamayacak durumda sürekli bir hastalığı olanlar/veya işi nedeniyle bedeni veya işi açlık ile zarar görecekse üzerine de bir*

yoksulu doyuracak fidye vermek gerekir. Her kim de hayrına fidyeyi artırırsa hakkında daha hayırlıdır. Yine de oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır. **185-:**..... *Kim de hasta veya yolculukta ise tutamadığı günler sayısınca diğer günlerde kaza etsin. Allah size kolaylık diliyor, zorluk dilemiyor bilirseniz.*

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi, oruç süresince beslenmenin olmaması nedeniyle zarar görecek bir hastalığı bulunması gibi, kadınlar için aybaşı kanamalı günler de bir hastalık olarak kabul edilmektedir. Aybaşı halinin genellikle ilk 2-3 günü bol kanamalı ve sancılı olabilmekte, diğer günler ise kişi bu durumuna dayanabilir ve normal yaşantısına dönecek bedensel güce ulaşabilir. Bu günlerde hanımlar kendi kararı çerçevesinde olmak üzere orucuna devam etmek istiyorsa devam edebilmelidir. Kur'an'da kadının bu doğal ve sayılı günler olan hastalık halinin oruç dışında başka herhangi bir ibadetini, dinin gereklerini yerine getirmesini, Kur'an okumasını veya dua etmesini ve salât aktivitelerini yerine getirmesini engelleyeceğine ilişkin herhangi bir ayet-mesaj bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu konularda olumsuz görüş bildirme, Kur'an'da olmayan bir yasaklamaya girmiş olacaktır.

Ciddi bir hastalıkta oruç tutup tutmama kararı için mutlaka bir doktor müsaadesi olmalı, bedensel veya zihinsel performansını olumsuz etkileyecek bir yolculuk öncesinde ise kişi gerek görürse yine bir doktora danışmalıdır. Ayrıca bedensel veya zihinsel gücünde azalma nedeniyle kişiye yasaklanan, orucun sadece yeme-içme yönüdür. Kişinin oruç saatlerinde yeme-içme dışında sakınması gereken diğer yönler ve yasaklar ise (kişinin kendisine ve başkasına zarar verebilecek söz ve davranışlardan sakınma gibi) Ramazan ayı süresince oruç saatleri dışında da şüphesiz yine oruç tutan ve tutmayan için de söz konusu olacaktır.

Oruç, 77 ibadetten sadece biridir ve kişiseldir. Diğer ibadetlerden, yaratılanlara yararlı olacak ibadetlere engel olmamalı ve bu ibadetler oruçtan öncelikli olmalı. Oruçta ikilemler-

den en önemlisi, uygulama ve yasaklarının kimler için şart veya şart olmadığı konusudur. Çünkü, orucun şart olduğu kişiler tarafından bu konu maalesef tam anlaşılmamış, istismar edilmiş ve Kur'an'ın Bakara-184 ncü ayetinde belirtilen şart olmama durumlarına uygun olması nedeniyle oruç tutmayanlara eziyetler edilmiş, zorluklar uygulanmış ve halen de uygulanmaktadır.

Oruç tutamayacak kadar vücudu yorup zarar verecek ve acıkma duygusuna tahammülü azaltacak bir yolculuk yapmayı bizce şu kadar saat veya kilometre ile kurallaştırmamalı ve uygulamayı kişinin aklına, sorumluluğuna ve seçimine bırakmalıdır. Çünkü bunu kurallaştırmak demek, kişileri bu kurala uymaya zorlar, yani dinde zorlamaya yol açar. Çünkü Bakara-185 inci ayette Allah kolaylık dilediğini belirtmekte ve hasta veya yolcu olduğu halde oruç tutmanın daha hayırlı olduğu belirtilmekle de kararı kişiye bırakmaktadır. Yani bu hallerde karar ister oruç tutmak, isterse tutmamak şeklinde olduğunda herhangi bir yaptırım veya günah puanı konmamaktadır.

Açıklamamız gereken bir konu da kişinin oruç tutamadığı her güne karşılık bir fakiri doyuracak şekilde fidye verme kuralının, devamlı ciddi ve oruç tutma ile zarar görücü bir hastalık hali nedeniyle yerine getirilemeyen yeme-içme yasağının karşılığı olduğudur. Böylece bu yasak, başka bir insana katkı sağlamak üzere bir hayır işlemek ve bir fakiri doyurmak şeklinde telafi edilmiş olmaktadır. Aynı yasak ve yasağa karşılık fidye prensibi, iş yoğunluğu nedeniyle oruç tutamayacak ve işi zarar görecek kişi için de söz konusudur. Çünkü Kur'an ilim yapmayı ve çalışmayı, başkasına yarar sağlayacak görevde olmayı da bir ibadet saymaktadır.

Şeker hastalığı, kanser, kan hastalığı, karaciğer veya böbrek yetmezlikleri, ameliyat olma ve sonrası iyileşme dönemi, doğum veya düşük yapmış olma ve sonraki günler, ileri kansızlık ve aşırı zayıf olma hali, sara hastalığı (aç kalma ve gece uykuyu bölerek sahura kalkma sakıncalı), yüksek ateşli bir

hastalık olması, kalp krizi, beyin krizine bağlı felç, migren tipi baş ağrısı, mide veya oniki parmak barsağında ülser olması gibi hastalıklar, kesin olarak oruç tutulmaması gereken hastalıklardır. Bunun dışında kalan ve oruç nedeniyle aç kalma ile vücuda zarar oluşturmayacak birçok hastalıkta (tansiyon yüksekliği, bel veya başka kas ağrıları, hafif baş ağrıları, sıkıntı ve hafif stresli durumda olma, damar sertliği, böbreklerin çalışmasını bozmayan idrar yolları iltihabı, tiroit bezi hastalıkları gibi) doktor müsaadesi şartı ile oruç tutulmalıdır. Bu arada vitamin dışında olup alınması gerekli olan ilaçların alınma saati, oruç saati içinde de 1-2 yudum su ile alınabilmeli ve bu ilaç alımı beslenme, açlığı veya susuzluğu giderme ve gıda alınması amaçlı olmayacağı için orucu bozmayan olarak değerlendirilmelidir. Zaten Bakara-184 ncü ayette oruca dayanma kriteri konmuştur. Dolayısıyla açlığa-oruç tutmaya dayanabilecek bedensel sağlılıkta olup ilaç alması da gerekiyorsa, bu kişi oruç saatlerinde alması gerekli olan **ilaçlarını almalı ve orucunu aksatmamalıdır.** Böylesi bir kabul, Kur'an'ın kolaylaştırıcı prensibine de uygun olacak ve bir taraftan oruç tutanların sayısı artacak, diğer taraftan da insanlar günah işleme korkusundan da kurtulmuş olacaklardır. Çünkü oruçlu iken oruç tutmayı engellemeyen bir hastalık için ilaç içme, beslenme ve gıda almaya yönelik olmayan bir davranıştır ve orucun temel hedeflerinden açlığı gidermeyi-yememeyi ve susamışlığı gidermeyi-içmemeyi ihlal etmemektedir.

Kur'an'ın orucu, ziyafetler orucu değildir

Son 20 yıl öncesinde Ramazan ayı, Hz. Muhammed zamanında olduğu gibi gerçekten uhrevi atmosferin yoğun yaşandığı, israfın olmadığı ve insanların bedenleri ile iradelerine faydalar sağlayan, yardımlaşmanın yoğun olduğu huzur ve barış ayıydı. Hz. Muhammed zamanında akşamları iftar yemeği basit bir kahvaltı ve tatlı olarak da hurma yenmesi eklindeydi. Esas yemekler, tüm yıl boyunca esas yemek bulamayan gerçek fakirlere dağıtılır ve ayette belirtilen mazeretle-

ri olanların ın da fakire yardımı şeklindeydi. Dolayısıyla Ramazan ayı hem oruç tutabilenler, hem de gerçek fakirler için beklenti ve Allah'ın nimetlerini hayal etme ve bu yönden de irade gösterme ayıydı. Bu hayal etme, fakir için 11 aylık, oruç tutan her kişi için ise sabahtan başlayan, akşam su içme ve açlığını gidermek üzere yemek yiyeceği hayalidir.

Son 20-25 yıldan beri ise her Ramazan ayında içimi bir hüzün ve insanların oruçlu olmanın öz amaçlarından ayrılmalarına olan üzüntü kaplamaktadır. Çünkü;

o Ayetteki mazeretler daha yoğun bir şekilde göz önünde bulundurulmamakta,

o Ay hali günlerinde olan bayanlarımız, oruç yanında Kur'an'da olmayan eklemelerle salât aktivitelerinden ve Kur'an okumaktan da yasaklanmakta,

o Orucun şekilsel yönü bir görev haline getirilmiş olduğundan, ayetteki makul mazeretlerin birer fakiri doyurmak üzere fidye yoluyla yardım şeklinde uygulanmasına, oruç tutmadığı belli olup toplumdan soyutlanmasınlar diye kendilerini ifşa etmekten kaçınanların sayısı gittikçe arttığından, gerçek ihtiyaç sahipleri bu yardımlardan mahrum kalmaktadırlar.

o Yeme-içmenin miktarca azalması ve Ramazan ayı boyunca normal sofralara olan beklentinin olması gerekirken, tersine insanların orucu bahane ederek daha çok yeme-içmeye yönelmeleri ve kilo aldıkları ay olması ile Kur'an orucuna ters düşmekte ve gerek evlerde gerekse lüks lokantalarda, Ramazan ayı bir **israf ve ziyafetler ayı** haline dönüştürülmüştür. Hatta bu ayda, kişilerin bir nevi birbirlerinin zenginliklerini sofraların bolluk ve çeşitlilikleriyle yarıştırma ayı da olmuştur.

o Yine beni üzen diğer bir israf, kendi siyasetlerine alet etmek üzere, belediye gibi bazı kamu kurumları siyasi kökenli seçilmiş yöneticilerinin, masraflarını kendi ceplerinden bizzat karşılamaları yerine halkın vergilerini iftar sofralarında çarçur etmeleri, gerçekten fakir ve muhtaç durumda olmayan yandaşlarına kullanmalarıdır. Bu uygulamanın, halkın haklarının gaspı olduğu apaçıktır.

İ. CİNSİYETTE İKİLEM PRENSİBİ

Kur'an insana hitap eder

İnsan nesli ikilem prensibi gereği biyolojik beden yapıları farklı kadın ve erkek iki cins olarak yaratılmıştır. Kadın ve erkek, iki cinsten oluşmuş insan bütününün birer parçasıdırlar. İnsan neslinin farklı iki kutbudurlar, fakat ayrı ayrı değildirler. İkisinin birbirlerini tamamlamaları, yan yana gelmeleri ve birliktelikleri, dengeli ve sağlıklı insan toplumunu oluşturmaktadır. Bu dengelilik prensibi çerçevesinde de doğada iki cinsin sayısı daima birbirine yakın olacak şekilde ayarlanmaktadır.

Bedenimiz ve sinir sistemi merkezi olarak beynimiz de, sağ ve sol olmak üzere iki yarımımız şeklindedir. Bu beden yarımlarımız şeklen aynı gibi görünseler de motomot tam simetrik ve aynı değildirler. Çünkü her bir yarımımızda yapısal ayrıntılar yanında görev ayrıntılarında da farklılıklar bulunmaktadır. Daha önce yaptığımız açıklamalarda da gördüğümüz gibi bedenimizin dokusal yapısında olduğu gibi, çalışma prensiplerinde ve zihinsel işlevlerinde de bir ikilemlilik söz konusudur. Ancak bu ikilemlilikteki temel prensip, bir farklılık ve ayrışma olsun diye değil, ikinin bir araya gelip birliği sağlamaları içindir. Allah, Hz. Muhammed'e hitaben her *iki cins için dua etmesini istemekte* (***Muhammed-19:*** *Hem kendinin, hem de inanmış erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile.* **Nuh-28:** *Ey Rabbim, beni, babamı, annemi, mümin olarak evime gireni, bütün inanan erkekleri ve inanan kadınları bağışla!) ve cennete de her iki cinsin gireceği belirtilmektedir* (**Fetih-5:** *Mü'min erkekleri ve mümin kadınları, sonsuz olarak içinde kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetlere koyması ve günahlarını silip bağışlaması için.* **Tur-17:** *Kuşkusuz, kadın-erkek makbul olanlar/sakınanlar, cennetler ve nimetler içindedir.).*

Kur'an'da bulunan genel özellikteki mesajlarda ırk ve cins ayırımı yapılmamış, kadın ve erkek eşit ve birbirini tamamla-

yan varlıklar olarak tanımlanmışlardır. Çünkü bu mesajlar, insan kavramına hitap etmekte ve Allah'ın halifesi olan **insan kimliği,** evrensel özellikte bir üst kimlik olarak kabul edilmektedir. Tabii ki demokratik ve laik bir rejimde sadece birinci üst kimlik söz konusudur. Bu kimlikten sonra kabul edilen ikinci üst kimlik ise "iman eden kişi" olmakta ve şu ibadeti yapan veya şöyle davranan veya giyinen denilmemektedir. Bu iki üst kimlik dışında başka bir kimlik ile hitap Kur'an'da söz konusu değildir.

Örneğin Kur'an'da bulunan "Okumak, düşünmek, bilim yapmak ve öğrenmek, sadece Allah'a dua ve ibadet etmek, Allah'ın birliğine ve Peygamberlere inanmak, kıyamette ruhlarımızın dirilerek hesap vereceklerini benimsemek, yapılınca insan bedenine ve dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna zarar verecek yiyecek ve davranışları belirtip bunları yasaklamak, Allah yoluna ve yandaşlığına gitmek için Kur'an'ın bildirdiklerini anlayıp uygulamak, iyi niyet zemininde iyi amellerde bulunmak, *kazanmak ve üretmek için çalışmak*" gibi kurallar **cinsiyet belirtilmeksizin** insana hitap edilerek açıklanmıştır. **(Bakara–21:** *Ey insanlar! Sizi de sizden öncekileri de yaratan Rabbinize ibadet edin ki, korunasınız.* **Nisa–32:** *Erkeklere çalışmalarından bir pay, kadınlara da çalışmalarından bir pay vardır. Çalışın da Allah'tan lütfünü isteyin.* **Nahl-97:** *Erkekten, dişiden her kim inanmış olarak iyi bir iş yaparsa, muhakkak ona hoş bir hayat yaşatacağız ve yapmakta oldukları işlerin daha güzeli ile mükafatlarını mutlaka vereceğiz: İnanan ve salih amel işleyenler/olumlu işler yapanlar için, mutluluk ve güzel bir gelecek vardır.* **Ahzab–35:** *Bütün Müslüman erkekler, Müslüman kadınlar, mümin erkekler, mümin kadınlar, itaat eden erkekler, itaat eden kadınlar, doğruluk yapan erkekler, doğruluk yapan kadınlar, sabreden erkekler, sabreden kadınlar, mütevazi erkekler, mütevazi kadınlar, zekat veren erkekler, zekat veren kadınlar, oruç tutan erkekler, oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar yok mu, işte bunlara Allah bir bağışla-*

ma ve büyük bir mükafat hazırlamıştır.). **Kur'an** vahiy yolu ile indirilerek, insanları sürekli olarak okuyup, yararlanmaları ve peygamberler aracılığı ile gönderdiği **mesajlarını** düşünüp anlamaya gayret etmeleri için uyarırken, bu uyarıları sadece erkeklere değil, **cinsiyet belirtmeksizin** hem erkek, hem de kadın tüm **insanlara yapmaktadır (Nur-1:** *Bu, bizim indirdiğimiz ve (hükümlerini) farz kıldığımız bir suredir. Düşünüp öğüt almanız için onda apaçık ayetler indirdik.* **Bakara-118:** *Biz ayetleri, gerçeği apaçık bilmek isteyenler için iyiden iyiye açıklamışızdır.* **Bakara-187:** *Allah ayetlerini insanlara böyle açıklar ki korunabilsinler. Ali İmran-197: Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden hiçbir çalışanın amelini zayi etmeyeceğim.* **Tövbe-71:** *İnanan erkekler ve inanan kadınlar birbirlerinin velisidirler. İyiliği emrederler, kötülükleri menederler. Salatı yerine getirirler, zekatı/sosyal yardım payını verirler, Allah'a ve elçisine itaat ederler.* **Mü'min-40:** *Kim bir kötülük yaparsa sadece o yaptığı kötülük kadar cezalanır. Ama erkek ve kadından her kim inanmış olarak yararlı bir iş yaparsa onlar cennete girerler ve orada kendilerine hesapsız rızık verilir.).*

Nur-61 nci ayet, sosyal etkinliklerde de cinsiyet farkı olmadan önerilerde bulunmaktadır **(Nur-61:** *Sizin için evlerinizde ya da çocuklarınızın evlerinde, babalarınızın evlerinde yahut arkadaşlarınızın evlerinde yiyip içmenizde bir beis yoktur.* ***Birlikte yahut ayrı ayrı yemenizde*** *de bir sakınca yoktur.).* Yine bu ayet ile, haremlik-selamlık gibi kadın ve erkeklerin ayrı bölümlere ayrılmamaları da istenmektedir.

Yine Kur'an, cinsiyet farkı olmaksızın ve hangi dinden olursa olsun tüm müminleri (Allah inancı olanları ve her biri birer ibadet olan Kur'an'ın muhkem emirlerine uyanları) **kardeş kabul etmiş (Hucurat-10:** *Müminler kardeştirler/gönül dostudurlar/iman kardeşidirler.) ve Cennet olarak sembolleştirilen mekânda da temiz eşler vaat edilerek, cinsiyet farkı olmayacağı açıklanmıştır (Bk. İnsanın yaratılışı bölümü).* Dolayısıyla da her iki cinsi **sorumluluklar** yönünden **eşit** tutmuştur **(Nisa-124:** *Erkek ve kadın, her kim inanarak iyi ve güzel fiiller sergilerlerse cennete*

girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.). Kabe'de hac farizası sırasında tüm ibadetler ve ritüeller kadınlı erkekli birlikte yapılırken, bunun dışındaki mekanlar olan camilerde kadınların dışlanması apaçık bir tersliktir.

Hz. Muhammed ümmetinin en kutsal mekânı olarak kabul edilen Kâbe'nin avlusunun kadınlara kapatılması kararı karşısında Suudi yazar ve tarihçi Hatun el-Fassi, Suudi yetkilileri eleştirdi ve camilerde kadınların tacize uğradığına dikkat çekti ve şu soruyu sordu: *"Erkeklerin ibadeti kadınların ibadetinden daha mı kıymetli?"* (Hürriyet 31 Ağustos 2006). Böylesi bir kararın Kur'an'ın ayetleri ile apaçık çeliştiği görülmektedir.

Çocuğun cinsiyeti

Vücut yapımız ile duygusal özelliklerin yapılanmasını sağlayan ve protein yapısında olan küçük inşaat ustaları vardır. Bu ustaları yetiştiren ve yapacakları işi söyleyen mikro yapılara gen denmektedir. Bu genlerde 4 harf kullanılarak (adenin, timin, guanin, sitozin) yazılmış ve her bir canlının özeliklerini, amino asit adı verilen yapı taşlarının yaklaşık 20 bin kadar olan kalıplarını belirleyen, dolayısıyla canlının bir nevi senaryosu, kitabı, şifrelenmiş hali bulunur. İşte bu genlerin sıralanmış olduğu ve çift sarmal yapıda olan DNA adı verilen molekülleri taşıyan yapılara da kromozom adı verilmektedir. İnsanda 23 çift kromozom bulunur. Bunlardan 22 çifti vücut yapısı ve genel doku inşası ile, bir çifti ise XX şeklinde aynı veya XY şeklinde farklı kromozom çiftidirler ve bunlar cinsiyetin kadın veya erkek olduğunu belirleyen genleri taşırlar. Cinsiyet ile ilgili belirleyici koromozom çifti XX olunca kız çocuk, XY olunca ise erkek çocuk dünyaya gelecektir. Çocuğun cinsiyetini belirleyen 2 hormon olan östrojen veya testosterondan hangisinin daha çok salgılanması emrini kadın yumurtası ile birleşen ve onu dölleyen erkek sperminin çeşidi belirler. Çünkü erkek spermleri erkek (Y) veya dişi (X) kromozomu taşıyıcısı olmak üzere 2 çeşittir. Bunlardan X kromo-

zomlu spermin hızı, Y kromozomlu spermden daha yavaş, fakat daha uzun ömürlüdür. Eğer erkeğin dölleme sıvısındaki (menisindeki) spermlerin çoğunluğu veya hızlı olanları erkek kromozomlu (Y) ise kadının yumurtası bu sperm çeşidi tarafından döllenir ve çocuk erkek olur. Buna karşılık erkeğin dölleme sıvısındaki spermlerin hızlı ve sayıca çok olanı dişi kromozomlu (X) ise kadının yumurtasını dölleyen sperm bu çeşitten olur ve çocuk kız olarak gelişir. Dolayısıyla doğacak **çocuğu belirleyen tohumları taşıyan erkeğin spermi** olmakta ve kadının herhangi bir etkisi veya katkısı olmamaktadır. Ancak, dünya dengesi yönünden, kız ve erkek oranını belirleyen tabii ki Allah'ın ezeli ilahi kurallarıdır **(Kıyamet-37-40:** *O/insan, akan bir meni, bir sperm değil miydi? Sonra o, bir çiğnem et/alaka oldu da Allah onu yarattı, ardından düzgün bir şekle ulaştırdı. Nihayet ondan erkek ve dişiyi vücuda getirdi. Peki bunu yapan, ölüyü diriltmeye güç yetiremez mi?* **Abese-18, 19:** *O yaratan, onu hangi şeyden yarattı? Bir damla sudan/meniden/tohumdan/spermden yarattı da ölçülendirip biçimlendirdi onu.* **Necm-45-46:** *Şüphesiz erkeği, dişiyi iki eş yaratan O'dur.* **46:** *(Rahime) ekildiği zaman bir nutfeden/meni ve spermden.* **Şura 49:** *Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğini/uygun görüleni yaratır, dilediği kimseye/uygun görülene dişiler, dilediği kimseye/uygun görülene de erkekler bahşeder.* **50:** *Yahut da erkekli dişili ikizler verir, dilediğini de kısır yapar. Gerçekten O'nun ilmi çok, kudretine nihayet yoktur.).* Son ayette cinsiyetin "dilediği kimseye/uygun görülene" ifadeleri ile "ilahi kurallara göre" denmek istenmektedir, yoksa ilahi görevlilerin keyfi uygulamaları söz konusu değildir. Dolayısıyla bu ayetler ile ilahi güçlerin cinsiyetin belirlenmesini evrensel, ezeli ve ebedi ilahi kurallara göre düzenledikleri vurgulanmış olmaktadır.

Çocuğun anne karnında geliştiği ilk 7-8 haftalık dönemde cinsiyet ayırımı henüz tam belirlenmemiş olmaktadır. Yani insan bu dönemde henüz cinsiyetsiz bir canlıdır. Bu dönemden itibaren cinsiyetsiz olan bu canlının hipofiz bezi adını ver-

diğimiz ve sinir sisteminin önemli bir parçası devreye girer. Spermlerden X veya Y kromozomlu olanlarından hangisi yumurtayı döllemiş ise hipofiz bezinin de uygun cinsiyet belirleme bölgesi aktifleşir. Böylece de tüm vücut hormonlarının genel organizasyon ve salgı merkezi konumundaki bezden cinsiyet hormonları olan Östrojen ve Testosteron hormonları salgılanmaya başlar. Bunlardan Östrojen hormonu kadınlık özelliklerini, testosteron ise erkeklik özelliklerini veren hormonlardır. Bu iki hormondan hangisi daha çok miktarda salgılanırsa anne rahmindeki çocuğun vücudu bu hormonun etkisi ile gelişmesini devam ettirir ve erkek veya kadın olur. Sonuçta da cinsiyet organları, vücut özellikleri ve karakteri oluşmağa başlar.

Hamileliğin 20 nci haftasına doğru artık bebeğin cinsiyeti ultrason incelemesi ile belirlenebilir aşamaya ulaşır. Bu sırada bebeğin vücudu biyolojik olarak temelde henüz bir kadının vücududur ve sonraki haftalarda gelişecek çocuk kız ise bir kadından, erkek ise yine bir kadından doğmuş olacaktır. Bu nedenle Oxford Üniversitesi genetikçilerinden Bryan Skyse bu değişim nedeniyle erkeği "genetik değişime uğramış kadın" olarak tanımlamaktadır (Hürriyet 4 Ekim 2003). Denebilir ki erkek çocuğun gelişmesi, bulunduğu kadın vücudundan farklı olacağı için, daha anne rahminden başlamak üzere kız çocuğundan daha farklı bir mücadele sonucu gerçekleşmektedir. Çünkü bir kadından bir erkek gelişmektedir. İşte annesi de dişi olan kız bebeğe göre bu gelişme sırasında yine annesi dişi olan erkek bebek, annenin hamileliği sırasında karşılaşacağı üzüntü ve hastalıklardan kız çocuklarına kıyasla bedensel gelişme ve ruhsal yönden daha fazla etkilenmektedir. Çünkü kendisi de değişim mücadelesi içindedir. Daha anne rahminden itibaren erkek vücudunun bu mücadelesi, böyle bir cinsiyet ayırımı mücadelesi geçirmeyen kızlara göre, erkek bebeklerin direncini zayıflatmakta ve doğum sırasında veya süt çocukluğu döneminde kız çocuklarına göre daha çok sayıda

ölmelerine veya daha kolay hastalanmalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla erkek çocuk yaşam mücadelesine kız çocuğuna göre daha erken dönemden itibaren ve daha anne rahminde iken cinsiyetini oluşturma mücadelesi ile başlamaktadır. İşte daha doğmadan önce bu mücadele aşamasını sağlıklı ve eksiksiz bitirmiş olan erkek çocuk, doğduktan sonraki yaşamında erkek cinsiyeti ile barışık oluyor ve yaşamını kapris ve kompleks yönünden çok az sorunlarla geçiriyor. Anne rahmindeki **erkek cinsiyeti mücadelesi,** doğuncaya kadar tamamlanmamış ise bu mücadele doğduktan sonra da devam etmekte ve erkekliğini ispatlama takıntıları, kompleks ve kaprisleri ile yoğun sorunlarla devam edebilmektedir. Erkek çocuklarda cinsiyet değiştirme veya travestilik oranları bu nedenle, böyle bir cinsiyet mücadelesi yaşamayan kız çocuklarına göre çok daha sık olmaktadır. Cinsiyet mücadelesine erkenden girme durumu, erkek kişiliğinde mücadeleciliğin, yarışmacılığın, şiddete, katliama, seks suçlarına ve yasadışı girişimlere yönelmenin erkeklerde daha sık rastlanmasında önemli bir rolü olmaktadır. Kadınlardan oldukça farklı olan erkeklerdeki bu kişilik yapısının oluşmasında kendini önce annesine, daha sonra ise karşı cinste bir başkasına beğendirip kabul ettirme içgüdüsü de rol oynamaktadır. Erkeğin bu özellikleri nedeniyle de cinsellik ve namus konularında iradesi zayıf olan erkek olduğundan, namus ve iffet konusunda Kur'an ikazı Nur-30 ncu ayet ile önce erkeğe yapmaktadır.

Özdemir Burak kitabında eşcinselliği reenkarnasyona dayandırarak şöyle açıklamaktadır: *"Eşcinsel erkekler, kadın-kadın-kadın reenkarnasyonlarından erkeklik dönemine geçişte ortaya çıkarlar. Eşcinsellik, kişinin bu dönüşüme uyum sağlamakta zorlanmasıdır. Çünkü daha önce birkaç kez kadın olarak yaşamlarını süren kişi, geçmiş yaşamlarını hatırlamıyor olsa bile, eski yaşamlarının izlerini halen üzerinde taşımaktadır. Giydiği erkek bedenini aynada bir türlü kendine yakıştıramıyordur. O hala ilgi ve sevgiyle şımartıldığı kadın günlerini özlemektedir. Fakat onun sınavı bu defa bu cin-*

siyetledir ve bu değişimi aşması, erkekliği kabullenmesi bu defa onun sınavıdır. Yoksa bunun dindar olup olmamakla bir ilgisi yoktur.) (37).

Anne rahminde gelişmekte olan ceninin kadın veya erkeğe özgü bedensel yapısını farklılaştıran hormonlardan özellikle östrojen ve testosterondur demiştik. Bu hormonlar cenin döneminden başlamak üzere tüm yaşamları boyunca her iki cins insanda da vardır, ancak kadınlarda östrojen hormonu daima ön planda iken, testosteron ise erkeklerde daima daha baskındır. Ve baskın olan hangi hormonsa, baskın olan hormona bağlı olarak kadınlık veya erkeklik vücut ve kişilik özellikleri gelişir. Erkeğin aktifliğini, etkenliğini, saldırganlık dürtüsünü ve savaşçılığını tetikleyen testosteron hormonu olurken, kadının edilgenliğini, yumuşaklığını, duygusallığını ve olumluluğunu sağlayan ise östrojen hormonudur.

Kadının çocuğun cinsiyetinin belirlenmesinde en ufak bir etkisinin olmadığını açıklamıştık. Bu temel bilgi anlaşılıncaya kadar asırlarca, kadınlar erkek çocuk doğurmuyorlar diye ve esas suçlu olması gereken erkekler tarafından boşuna suçlanmış, terk edilmiş, hatta öldürülmüşlerdir. Ne acıdır ki halen bu bilimsel gerçeği bilmeyen eğitimsiz veya erkek egemenliği nedeniyle bu bilgiyi görmezden gelip kadınları ezmeyi erkekliği ile özdeşleştiren toplumlarda bu konu istismar edilmeye devam edilmektedir.

Kur'an kadını korumaktadır

Kur'an, gerek cahiliye ve gerekse asr-ı saadet döneminin başlangıç yıllarında tanımlanan toplumsal yapıyı, kadının değerinin olmadığı, horlandığı, ekonomik gücünün bulunmadığı, erkeğin kölesi konumunda olduğu, bebek kız çocuklarının diri diri gömülebildiği, dolayısıyla da dövülmesinin normal görülüp suç sayılmadığı ve erkeklerin 10-15 kadar çok kadınla evlenerek haremler kurdukları ve cariyelerin de olduğu geleneksel durumları göz önünde bulundurarak yeni toplumsal mesajlar vermiş ve yeni toplumsal kurallar koymuştur.

Verdiği mesajlar ile Kur'an, o zamanın mutlak erkek hâkimiyetli toplumunda, kadını daha fazla zarar görmesin diye korumuş ve erkeğe göre daha hassas yapıda ve kırılgan özellikte yaratılmış olan duygusal dengesini, gururunun incinmemesini ve erkeğe göre az olan kas gücünü de ön planda tutarak bazı toplumsal yapılanmalara işaret etmiştir.

Kur'an ayetlerinin geneline baktığımızda kadın ve erkeğe eşit derecede değer verildiğini, kadınların erkeklerin kaba kuvvetinden korunduğunu ve ayrıcalıklar tanındığını, erkeklere ise cinsiyetlerinin gereği olmak üzere kadınlara karşı sorumluluklar yüklendiğini görüyoruz ve bu sorumlulukları bakımından da kadınlardan daha ön planda tutulmaktadırlar **(Bakara-228:** *.....Erkeklerin kadınlar üzerindeki sorumlulukları gibi, kadınların da erkekler üzerinde sorumlulukları vardır. Yalnız, kadınların geçimlerini sağlamaları nedeniyle* ***erkeklerin*** *bu* ***sorumlulukları bir derece daha fazladır*****.....***). Ancak bu ayet maalesef bazı meallerde, sorumluluk fazlalığı yerine, sanki erkek kadından daha üstünmüş gibi tercüme edilmiş ve bu yanlış yorum, asırlardır erkeklerin kadınları daha aşağı görmelerinde önemli etkenlerden biri olmuştur.

Kur'an, mesajları yolu ile birçok sosyal ve toplumsal konuda olduğu gibi bu konuda da temel hak ve ilkeleri belirtmekle yetinmiş, ayrıntıları toplumların zaman içinde olan değişim ve gelişmeleri ile bilgi düzeylerine ve yorumlarına bırakmıştır. Örneğin:

a) İnsan neslinin devamını sağlamada nefslerden biri olan cinsel istek nefsi aracı olarak kullanılmakta ve **nefsten nüfus,** dolayısıyla da nüfusu teşkil etmekte olan insan türemektedir. İşte kadın veya erkek olsun insan dediğimiz yaratılmışın kökeni aynıdır ve nefstir.

b) Allah'ın cinsiyet farkı belirtmeksizin Nisa-1 nci ayetin ilk hitap kelimesindeki gibi tüm insanları, özelliklerini/emaneti taşıyan birer halifesi, prototip temsilcisi, olarak yarattığını *belirtmesi* ***(Enam-165:.*** *Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size verdi-*

ği (nimetler) hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle farklı kılan O'dur.) yanında, emanet sorumluluğunu hem kadın, hem de erkeğe vermiştir **(Ahzab-73:** *Böylece aldığı sorumluluğun bilincini kavrayamayan iki yüzlü erkekleri ve kadınları, ortak koşan erkekleri ve kadınları Allah cezalandıracak, mümin erkeklerin ve mümin kadınların da tövbelerini kabul edecektir. Allah, bağışlayandır, esirgeyendir.).*

c) Mümin kadınlara hitap eden **Nur suresi 31 nci ayetin amacı** kadının sadece ziynet yerlerini (boynundaki mücevher ve göğsündeki memeleri) **örtmesini isteme** emri ile amaçlanan, kadını hırsızlık ve kendini bilmez, şehvet düşkünü erkeklerin saldırılarından korumaktır. Çünkü aşırı olmamak kaydı ile (itidal yolu) süslenmesini ve güzel görünmesini istemek, Allah'ın önerdiği yola daha uygun olmaktadır **(A'raf-32:** *De ki; Allah'ın kulları için çıkardığı süs ve güzelliği, hoş ve temiz rızıkları kim haram etmiş.).*

d) Bakara-282: *Ey iman edenler! Belli bir süre için birbirinize borçlandığınız zaman bunu yazın. Aranızda bir yazıcı adaletle yazsın. (Bu işleme) şahitliklerine güvendiğiniz iki erkeği; eğer iki erkek olmazsa, bir erkek ve iki kadını şahit tutun. Bu, onlardan biri her hangi bir nedenle unutacak olursa, diğerinin ona hatırlatması içindir.)* ayetinde borç işleminde 2 erkek veya yoksa bir erkek ve **2 kadının şahit olarak önerilmesi** ile kadın tek olduğunda erkeğin kaba kuvveti veya başka korkutmalarla kadını vazgeçirmesi veya Bakara-222'de hastalık olarak açıklanan aybaşı kanaması döneminde olabilecek hafızanın zayıflaması/unutkanlık tehlikesinden korumaktadır. Ayrıca olumsuz bir durumun ortaya çıkışı ihtimalinde bir erkekle bir kadının karşı karşıya kalması da önlenip kadın erkeğe karşı korunmuş olmaktadır. Cahiliye döneminde muhasebeden ve ticaret kurallarından anlayan kadın sayısının yok denecek kadar az olması nedeniyle bir erkeğin yanına bu işten anlamayan iki kadın konmakla da kadın yine korunmaktadır. Kadınların baskılardan korunmasını sağlayan bu uygulamayı anlamayanlar; kadını baskılardan

koruyup, kaçınıldığı belirtilen bir mesuliyeti erkeğe yükleyen bu ayeti kendi bakış açıları ile yorumlayıp, bir erkeğin şahitliği iki kadının şahitliğine eşittir diyerek Kuran'ı çarpıtmışlar ve evvelki uydurma izahlarından kaynaklanan bakış açılarını bu alana da sokmuşlardır. Zaman içinde ve Kur'an'ın emri doğrultusunda kadının okuması, eğitim görmesi, artık ticaretle de uğraşması ve bir meslek sahibi olarak ekonomik yönden güçlü hale gelmesi yanında, kadını dövmenin de suç olarak yasalarda yer alması sonucunda da artık zamanımızda şahitlikte bir erkeğin yanına iki kadına ihtiyaç kalmamaktadır. Çünkü biliyoruz ki eğitimi ve mesleği olmayıp ekonomik güvencesi olmayan kadın bir taraftan terk edilip ortada bırakılmaktan korkarken, diğer taraftan da erkeğin kaba kuvvetinden korkar ve çekinir. Eğitimi ve mesleği olup ekonomik gücü bulunan kadın ise erkeğin sadece kaba kuvvetinden çekinir. Yukarıdaki ayetten sonra gelen Nisa suresinin 35 nci ayetinde verilen *"Eğer karı-koca arasının açılmasından endişeye düşerseniz, bir hakem erkek tarafından, bir hakem de kadın tarafından gönderin."* mesajı ile kaba kuvvetin olmayacağı bir olayda cinsiyetin eşit olarak temsil edilmesi, iki olayın farklılığını ve temeldeki cinsiyet eşitliğini vurgulamaktadır. Yine Maide-106 ve 107 nci ayetlerde vasiyet için cinsiyet belirtmeksizin adalet sahibi iki kişinin şahadeti istenmektedir. Diyebiliriz ki borç işlerinde mutlaka şahitli iş yapma emri, Kur'an'da hedeflenen, amaçlanan muhkem bir kural ve asgari müşterektir, şahitlerin durumu gibi ayrıntıları ise müteşabih bir mesaj olarak bu amaca götürücü araçlardan biridir ve bu araçlar değişkendirler, zaman ve zemine göre farklı olabilirler. Çünkü buradaki temel amaç, alacaklının hakkını güvence altına almaktır. Kur'an kadın ve erkeğe eşit olarak yaklaştığına göre, kadının ticaretten dışlanmış olduğu bir dönem gereği önerdiği ticari işlemdeki şahitlikte asgari olan bir erkek 2 kadın şahitliğinin, toplumun gelişmesine paralel olarak kadının da gelişmesini ve birer şahitli konuma gelinmeyi isteyen ve teşvik eden mesajlı bir kitaptır.

e) (Nisa-3: *Kimsesiz ve korumasız kalmış kadınların sırf mallarını yemek gibi bir adaletsizliğe kalkışmayın. Böyle bir adaletsizlik yapmaktansa, bu durumdaki kadınları, aralarında eşit davranmak ve adaletli olmak koşuluyla ikişer, üçer, dörder olmak üzere sahiplenip nikâhlayın. Eğer (o kadınlar arasında da) adaletli davranmayacağınızdan korkarsanız o takdirde bekârsanız bir tane alın veya sahip olduğunuz ile yetinin.)* ayeti ile öncelikle ve tercihen **tek kadınla evliliği** önerme yanında, adalet ile davranılması barajı konularak ve korumasız muhtaç kadınlar da olsa birden fazla kadın ile evlilik zorlaştırılmakta, dolayısıyla Kur'an'a göre tek kadınla evlilik esas olmaktadır. Çünkü **çokeşlilik** Kur'an'ın yasaklamadığı, müsaade ettiği, bir imkân olarak getirdiği, fakat emrettiği veya tavsiye ettiği bir konu değildir. Çokeşlilik, ancak zaruret haline sınırlandırılmış bir ruhsat, bir tavsiyedir. Örneğin **Hz. Muhammed'in, Hz. Ayşe dışında evlendiği kadınların hepsi duldu** ve Peygamber bunların bir kısmını nikâhı altına alarak himaye etmiş, bir kısmını nikâhlayarak bazı kabilelerle akrabalık sağlamış ve Müslümanlığın yayılmasını veya barışın sağlanmasını amaçlamıştır. Veya kölesi Zeyd'in boşadığı eşi Zeynep ile bir geleneği değiştirmek için evlenmiştir **(Ahzab-37:** *Ey Muhammed! Allah tarafından kendisine iyilik yapılan ve senin de evlatlığım diye iyilikte bulunduğu kişiye "Eşinden ayrılma, onu yanında tut ve Allah'tan kork"" diyordun. Ama Allah'ın açığa vuracağı bir şeyi sen içinde gizliyordun. Ey Muhammed! Sen Allah'tan çekinmen gerekirken, kamuoyu baskısından çekiniyordun. Evlatlığım dediğin Zeyd, eşiyle ilişiğini kestiğinde biz seni onunla evlendirmiştik ki, inananlar, bir gelenekten ibaret olan evlatlık durumunun, Allah'ın diniyle bir ilgisi olmadığını bilsinler ve evlatlıkları eşleri ile ilişkilerini kestiklerinde, onlarla evlenmekte güçlükle karşılaşmasınlar diye, Allah'ın buyruğu yerine getirilmiştir.).* Hz. Muhammed, 25 yaşında iken 40 yaşındaki Hatice ile evlenmiş ve 50 yaşında iken dul kalmıştır. Bu yaşına kadar da kendisinden 15 yaş büyük bir kadınla evli kalmış olduğuna göre, birden fazla kadınla evlenmesini kadın düş-

künlüğüne bağlamak ön yargılı ve mantık dışı bir yaklaşım ile açıklanabilir (30).

Dolayısıyla şu prensibi çok iyi uygulamak gerekmektedir: Dinin emri, tavsiyesi ayrıdır, din yasaklamadığı için serbest olan fiil ayrıdır. Ayette en fazla 4 kadınla evlenmeye müsaade etmekle de kadını savaşlar sonrasında oluşan erkek sayısının azalması ve kadınların ortada sahipsiz kalıp perişan olmalarından (çocukları da varsa daha perişan) koruyucu ilahi mesajlardır. Kadın sayısının o zamanki savaşlar ile erkeklere göre çok azalması nedeniyle müsaade edilen çok kadınla evlilik mesajına, kadın ve erkek sayısının dengeli olduğu zamanımızda artık ihtiyaç duyulmamaktadır. Birden fazla kadın ile evlenmede konulan "adaletli davranma şartının sağlanmasının imkansızlığına **(Nisa-129:** *Kadınlarınız arasında her yönden adaletli davranmaya ne kadar uğraşsanız yine güç yetiremezsiniz. Bari birisine büsbütün meyledip de ötekini askıdaymış gibi bırakmayın) ayetinde değinilmekte ve tek kadın ile evliliğin önemi tekrar vurgulanmış olmaktadır. Herhangi bir zamanda erkek sayısının bir hastalık, doğal afet veya bir savaş nedeniyle kadın sayısından çok fazla azalması gerçekleştiğinde, birden çok kadınla evlenme kuralının tekrar devreye girmesi doğal olarak gerçekleşebilir.*

Çok eşlilik sadece tarım toplumlarında ve doğu kültürel ortamında değil, batı Avrupa'da da kimi şartlarda savunulmuştur. Dünya yakın tarihinin iki savaşının sonucunda oluşan ortamda bunun sonuçlarını yaşayanlar, İngiltere'nin Daily Mail gazetesindeki bir makalede kadın sayısının erkeğe oranla çok arttığını ve çokeşliliğe izin verilmesinin tek çıkar yol olduğunu savunmuşlardır. 1949'da Bonn halkı, hem de sosyal kadın kuruluşları, ilgili mercilere başvurarak çok kadınla evliliğe izin veren bir maddenin anayasaya konmasını istemişlerdir. Kadın kuruluşlarının benzer faaliyetleri Fransa'da da yaşandı. Daha geriye gidersek 1560'da Fransa Meclisi'nin, Normberete Wastefaya anlaşmasından sonra çok kadınla evlilik konusunda karar aldığını görüyoruz.

f) Ayrıca **Bakara-222:** *Sana kadınların ay halini sorarlar. De ki: "O bir ezadır/rahatsızlıktır/hastalık /sıkıntı halidir. Ay halinde kadınlardan uzak durun/onları rahatsız etmeyin. Ay hali bitinceye kadar onlara cinsel yönden yaklaşmayın. Ay halinden sonra, Allah'ın size emrettiği şekilde onlara yaklaşın)* ayeti ile de **kadının aybaşı** kanamasının olduğu dönem Kur'an'da hastalık hali olarak tanımlanmış ve bu dönemde sadece cinsi münasebet yasaklanarak kadının bulaşıcı hastalıklardan ve bu dönemde zaten mevcut olan karın ve bel ağrısını arttırıcı, ıstırap verici veya iltihap oluşturabilecek cinsi münasebetten korunması amaçlanmıştır. Çünkü Müslümanlık döneminde Arap Musevileri, adet gören kadınla oturmaz, dokunduğu şeyden yemez ve ondan uzak dururlardı. Kur'an bu yanlışlığı düzeltmiştir. Bilimsel bilgilerimizle kadının aybaşı kanamasının, eski yorumcuların tanımlamış olduğu gibi "kirli-pis bir akıntı olmadığı", tersine Allah'ın bir insanı yaratmak üzere kullandığı tertemiz "özel bir döl yatağı" nın döllenme olmadığından kanama şeklinde dışarı atılma hali olduğu anlaşılmıştır. Kadının bu döneminin aşağılanacak ve salat aktiviteleri, oruç, hac, Kur'an okuma gibi dini ibadetlerden uzaklaştırılacak veya engellenecek değil, özel ihtimam ve ilgi gösterilecek bir yenilenme dönemi olduğu bilimsel olarak anlaşıldığından, erkeklerin bu mesaja yönelik yorum hataları ile kadınları küçük düşürücü davranışlarının çok ilkel ve cehalete dayandığı ortaya çıkmış olmaktadır. Kur'an, aybaşı kanaması sırasında kadının salat/namaz ve oruç ibadetlerini yasaklamamış, kadını yorgun ve hasta olup olmayışına göre olacak kararına bırakmıştır.

Kur'an'daki bu açık ayete rağmen Diyanet İşleri Başkanlığının 2002'de organize etmiş olduğu "Güncel Dini Meseleleri İstişare Toplantısı" nda hangi hak ve dini belgeye dayanarak yapıldığına akıl erdiremediğim nedenlerle maalesef kadının ibadetine bir nevi ambargo konulmuş ve himmet

buyurularak "Kadının ay halinde iken Kur'an okuması serbest bırakılmış, Oruç tutması ve Namaz kılması yasaklanmıştır.".

g) Evlenirken **kadına mehir konması (Nisa-4:** *Kadınlara mehirlerini içtenlikle verin, şayet onun bir kısmını maddi durumları uygun olduğundan gönüllü olarak bağışlarlarsa, onu da günahı endişesi olmaksızın yiyin/kabul edin.* **Nisa-20:** *Eğer bir eşinizi boşayıp yerine başka bir eş almak istiyorsanız, önceki eşinize yüklerle mehir vermiş olsanız bile içinden hiçbir şey geri almayın.)* ayetlerinden de anlaşıldığı gibi çalışmadığı için maddi ihtiyacı olan kadın için söz konusudur. Mehir kadına verilir, kadının ailesine değil. Çünkü çalışan ve ihtiyacı olmayan kadının bu mehirden vazgeçebileceği de vurgulanmaktadır. Zaten mehirden amaç, kadını olabilecek zor durumda kalmaktan korumak ve yoksullaşmasını engellemektir. Ki bu dinamiklik özelliği, mesajın evrenselliğini de sağlamaktadır. Zamanımızda da artık nafaka söz konusudur ve mehir işlemine gerek kalmamıştır.

h) Müslümanlıktan önceki dönemlerde kadını **boşamak** çok kolaydı ve erkeğin tek sözüne dayanıyordu. Kur'an, mesajları yoluyla boşanma işlemini bir kurala bağlamış ve kadını korumayı amaçlamıştır **(Bakara-228:** *Boşanmış kadınlar kendi kendilerine* ***üç aybaşı kanaması dönemi*** *beklerler ve Allah'ın rahimlerinde yarattığını gizlemeleri kendilerine helal olmaz. Allah'a ve ahiret gününe imanları varsa gizlemezler. Kocaları da barışmak istedikleri takdirde o süre içerisinde onları geri almaya daha çok hak sahibidirler. Erkeklerin kadınlar üzerindeki sorumlulukları gibi, kadınların da erkekler üzerinde sorumlulukları vardır. Yalnız,* ***erkeklerin*** *bu* ***sorumlulukları bir derece daha fazladır.*** *Allah Azizdir ve Hâkimdir.* **229:** *O boşama iki keredir. Ondan sonrası, ya iyilikle tutmak veya güzellikle salmaktır.* **231:** *Onları, zulmetmeniz için, zararlarına olacak bir biçimde tutmayın.* **Talak-1:** *Ey peygamber, kadınları boşayacağınız zaman, onları iddetlerine doğru boşayın ve iddeti de sayın; Rabbiniz Allah'tan korkun; açık/ ispatlı/ delilli/ şahitli bir* ***zina suçu işlemeleri dışında onları evlerinden çıkarmayın,*** *kendileri de çıkmasınlar! Bunlar Allah'ın belirlediği*

sınırlardır. Her kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, kendisine zulmetmiş olur.). Ayetlerde de görüldüğü gibi boşama hem kadına, hem de erkeğe tanınmış bir uygulamadır. Son ayette de, boşanmada erkeğin usule uymaması, kadına bir zulüm olarak belirtilmektedir. Sorumluluk yönünden de her iki cinse sorumluluk yüklendiği, ancak cahiliye döneminde, erkek evin geçimini sağlamakta olan kişi olduğundan erkeğin sorumluluğunun, kadına göre bir derece daha fazla olduğu açıklanmaktadır. Yoksa bu sorumluluk üstünlüğü, erkeğin kadından üstünlüğü değil, aksine sorumluluk yükü farklılığıdır. Sorumluluğun eşit olması durumunda bu farklılık söz konusu olmayacak "Eşit sorumlulukta, eşit hak" prensibi olacak demektir. Ayrıca iki kez boşama kararından sonra boşanan kadının tamamen bırakılması ve zulmedilmenin yasaklanması yine kadını koruyan kurallar olarak vurgulanmaktadırlar. Bu ayetlerden de anlaşıldığı gibi, boşanma olayı Kur'an'a göre yasak değil, gerektiğinde uygulanması gereken bir kural olmaktadır. Boşanma ve boşanma sırasındaki temel kurallar olan aybaşlarına göre bekleme süreleri ve karşılıklı sorumlulukları ile birbirlerine zorluk yaratmamaları, mesajın asgarileri ve amaçları olmaktadır. Kadının boşandıktan sonra 3 aybaşı dönemine kadar bekletilmesi, hem kadının hamile olmadan evden ayrıldığını ispatlamak, hem de hamile ise doğacak çocuğu ile ortada kalmaması ve babasının ona sahiplenmesini güvence altına almak içindir. Şimdiki tıbbi ve teknolojik ilerlemeler döneminde kadının hamileliği hemen belli olacağı için, artık 3 ay beklemeye gerek kalmamaktadır. Başka usul ve kurallar ise toplumsal ve hukuksal özelliklere göre değişken-dinamik olması gereken usullerdir. Özellikle Talak-1'inci ayete göre kadının evden kovulmasının ancak ispatlı bir zina suçu ile sınırlandırılması, kadını başka bir yönden de koruyan bir mesajdır. Çağdaş çağımızda ise boşanma kuralları artık hukuksal kurallar halindedir ve boşanmayı yargı yapmaktadır.

i) (Ahzab-4 ve Mücadele-2: *Allah, hiçbir adamın içine iki kalp koymadığı gibi, "Zihar yaptığınız/annenize benzeterek kendinize haram kıldığınız" eşlerinizi, annelerinize çevirmemiştir. Evlatlılarınızı da öz çocuklarınız yapmamıştır. Tüm bunlar, kafanız göre sürdürdüğünüz gelenek ve dilinize doladığınız safsata sözlerinizden ibarettir. Allah doğruyu söylüyor ve O, doğru yola iletir.)* ayeti ile Allah, Arapların kendilerince dinleştirmiş oldukları "Zihar = Sen bana anamın sırtı gibisin" geleneğini kaldırmaktadır. Bu geleneğe göre bir erkek, eşine bu sözü söylerse, artık eşi annesi gibi sayılır, onunla cinsel ilişkiye girmesi haram olur ve kadın kocasından boşanamadığı için de başkası ile evlenemiyordu.

j) Zina gibi gayri meşru cinsel suç iddiasında bulunulduğunda **(Nisa-15:** *Kadınlarımızdan zina/fuhuş/sevicilik edenlerin aleyhlerine dört şahit getirin. Eğer şahitlik ederlerse, ölüm onları alıp götürünceye veya Allah onlara bir yol açıncaya kadar evlerde hapsedin.* **16:** *Sizlerden zina/homoseksüellik edenlerin ikisine de –vazgeçsinler ve başkaları ibret alsınlar diye-eziyet edin/gururlarını incitin.)* ayetlerinde görüldüğü gibi, kadın için 4 şahit istendiği halde, erkekler için böyle bir ispat istenmemiş olması ile yine kadın, olabilecek ithamlara/dedikodulara karşı korunmuş olmaktadır.

k) (Bakara-180: *Birinize ölüm geldiği vakit, bir mal bırakacaksa, babası, annesi ve en yakın akrabası için meşru bir biçimde vasiyette bulunması, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar üzerine yapılması gerekli bir hak olarak üzerinize yazıldı.* **Maide-106:** *Ey iman edenler, herhangi birinize ölüm emareleri geldiğinde, vasiyette bulunurken, kendi içinizden iki adaletli şahit veya yolculukta olup da ölüm musibeti başınıza geldiyse sizden olmayan iki şahit tutun.)* ayetleri ile **vasiyet yapılması** emredilmekte ve vasiyet dışında kalan mal ve servet için miras kuralları önerilmektedir. **(Nisa-7:** *Anne-baba ve en yakınların bıraktıklarından erkeklere bir pay vardır. Kadınlara da anne-baba ve en yakınların bıraktıklarının azından da çoğundan da farz edilmiş bir pay vardır.* **Nisa-11:** *Allah sizlere,*

miras taksiminde çocuklarınız hakkında, erkeğe iki dişi payı verilmesini emrediyor. Eğer hepsi kız olup da ikiden fazla iseler, bunlara bırakılan malın üçte ikisi; eğer tek bir kız ise o zaman yarısı verilir). Bu ayetlerden ilkinde kadın ve erkeğe **miras payı** verilmesini açıklamış, sonraki ayette ise kız çocuğuna olacak mirasın erkeğin yarısı olacağı önerilmiştir. Ancak bu mesajın sadece ilk Müslüman toplumuna hitap ettiği ve cahiliye döneminden gelen geleneksel olan uygulamada, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan kızlara/kadınlara hiç miras verilmiyor ve tüm miras erkeklere ve erkekler zor kullanarak veriliyordu **(Nisa-19:** *Ey iman edenler! Kadınlara zorla mirasçı olmanız size helal değildir.).* Bu ayet ile de kız çocuklara/kadınlara erkeklerin daha önce olduğu gibi artık zor kullanmamaları ve miraslarına el konulmaması istenmekte, dolayısıyla korunmuş olmaktadırlar. Fakat aynı dönemde erkek, karısı (veya kadınları) ve çocuklarına bakmak yükümlülüğünde olan konumda olduğundan, pay miktarı daha fazla tutulmuştur. Zamanımızda olduğu gibi kadın ve erkek eğer her ikisi de çalışıyorsa, miras paylaşımının da eşit olması gerektiği, miras konusunun ikili prensibe uygunluğunu sağlamakta ve bu dinamik hali ile evrensel mesaj özelliğine uymaktadır. Başka bir ifade ile **miras** ve bu mirastan kadın ve erkeğe pay olması ana hedef-amaç ve değişmeyen **sabit bir mesajdır, ayrıntılar ise araçlardır, yöntemlerdir ve toplumdan topluma değişkenlik gösterecekler-dir.** Kur'an'ın özünde kadın erkek eşitliği ve bu eşitliği sağlayıcı ilerlemenin desteklenmesi ve sağlanması vardır. Yine Kur'an mesajları, hitap etmiş olduğu ilk çekirdek toplumun sosyo-ekonomik özellikleri doğrultusunda asgariyi, ana fikri vermektedir. Dolayısıyla Kur'an özüne uygun toplumsal değişime göre müteşabih olan kuralların değişimi zaten Kur'an'ın istediği bir değişimdir. Çünkü Kur'an'ın kendisi de dahil, her şey insanın huzuru ve arınarak tekamülü içindir, ona kolaylıklar sağlamak içindir. Kur'an'ın asgariyi belirtmesine başka bir örnek, zekâtın gelirin 40'ta bir oluşudur. Burada belirtilen

rakam, asgari bir rakamdır, fakat kişi bunun daha fazlasını da verebilir. Çünkü üst rakam belirtilmemiş, katı bir kısıtlama getirilmemiş ve üst rakam kişiye bırakılmış olmaktadır. Nasıl her yasa maddesinin bir veya birden fazla gerekçeleri varsa ve bu gerekçe yasanın ruhunu, amacını teşkil ediyorsa, Kur'an mesajlarının da birer gerekçesi, amacı vardır ve bu amaç, mesajın ruhudur. Dolayısıyla her mesaj da bu ruhu ile birlikte değerlendirilmelidir (30).

l) (Bakara-233: *Anneler çocuklarını-emzirmeyi tamamlamak isteyen kimseler için-tam iki yıl emzirirler)* ayetinde **çocuğun 2 yıl kadar emzirilmesi**nin önerilmesi ile de kadının korunduğu anlaşılmıştır. Son yıllarda artık anlaşılmıştır ki emzirme aktivitesi bir taraftan kadını meme kanseri ve kemik erimesinden korurken, çocuğu da anne sütünün içindeki immün birimleri kuvvetlendirici proteinler ve vitaminler nedeniyle bazı kronik hastalıklardan (erken diyabet, barsak hastalıkları, bulaşıcı hastalıklar, alerjik hastalıklar) korumaktadır. İki yıla yakın bir süre çocuğun süt emmesi ile ayrıca çocuğun emme içgüdüsü yeteri kadar tatmin olacağı için ilerideki yaşamında kişinin daha az sorunlu ve özgüvenli olması gerçekleşmektedir (Prof. Dr. Gülbin Gökçay ve Dünya Sağlık Örgütü'ne göre).

m) (Tövbe-71: *Mü'min erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır/velileridir/ destekçileridir/koruyucularıdır/arkadaşlarıdır/yardımcılarıdır. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar. Salat aktivitelerini dosdoğru yerine getirirler, zekâtı verirler. Allah'a ve Resulüne itaat ederler. İşte bunlara Allah merhamet edecektir.).* Ayette de görüldüğü gibi Allah, kadın ve erkeğin dostluklarını, arkadaşlıklarını, beraberliklerini, birbirlerine güvenmelerini, destek olmalarını ve iyi niyette olmalarını istemekte, **ikinci sınıfa indirgenip toplumdan soyutlanmamalarını emretmektedir.** Yine Kur'an, kadın ve erkeğin birliğini ve huzurlu beraberliklerini istemektedir (**Rum-21:** *Yine sizin için duygusal olarak kendilerine ısınırsınız diye eşler yaratması ve aranızda bir*

sevgi ve bir esirgeme yapması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki bunda düşünecek bir kavim için ibretler vardır.). Yine Nur-61 ile haremlik-selamlık diye tanımlanan ayrılığı kaldırmıştır **(Nur-61:** *...arkadaşlarınızın evlerinde yemenizde bir sakınca yoktur. Beraberce yahut ayrı ayrı yemenizde de bir sakınca yoktur.).*

n) Kur'an **kadının çalışmasını** ve kazancı olmasını açıkça belirtmektedir **(Nisa-32:** *Allah'ın bir kısmınızı bir kısmınızdan üstün kıldığı şeyleri isteyip durmayın. Erkeklere kendi kazandıklarından bir pay, kadınlara da kendi kazandıklarından bir pay vardır.).*

o) Kur'an Peygambere hitaben erkekler gibi kadınlardan da **biat** için el sıkışmasını istemekle kadınların erkeklerle eşit hakları olduğunu vurgulamıştır (82). Kur'an, ayrıca Hz. Muhammed'in hangi özellikli kadınlarla biat etmesini (el sıkışıp ona idareci olarak vekillik vermesini) de açıkça belirtmiştir **(Mümtehine-12:** *Ey peygamber, inanan kadınlar Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemeleri ve her iyi işte karşı gelmemeleri şartıyla sana biat etmeye geldikleri zaman biatlerini kabul et ve Allah'tan onların bağışlanmalarını dile).* Biat etmek, el sıkışarak yapılan bir aktivite olduğuna göre, Kur'an'ın bu ayeti ile bayanlarla el sıkışmanın yasak olmadığı açıkça görülmektedir.

Kur'an'da birçok yerde ve özellikle kadınlara yönelik değişiklik öneren mesajlarda doğrudan ya Peygambere veya erkeğe veya kadın ve erkeğe birlikte hitap edilmektedir. Buradaki temel amaç, asırlardır erkek hâkimiyetli ve kadının zulmedilip, satılan eşya gibi muamele gördüğü bir toplumda, böylesi yanlış tutum sahibi olan erkek olduğu için ve onu ıslah etmek içindir. Diğer bir ifade ile kadını erkek ile eşit hale getirmek ve onu korumaktır. Yoksa asırlardır erkeklerin bu hitaptan kendilerine pay çıkarmaları ve Müslümanlığı erkek diniymiş gibi değerlendirdikleri gibi değildir.

Zaten Kur'an'da erkeğin kadından üstün olduğuna ilişkin herhangi bir mesaj yoktur. Fakat kadının erkekle eşit olduğu-

na yönelik olmak üzere *"İman edenler veya mümin kadınlar ve mümin erkekler"* şeklinde çok sayıda hitaplar vardır.

Arapça'da kadın ve erkeğe hitap şekli, özellik gösterir. İngilizce ve Fransızca'da olduğu gibi, Arapça'da da üçüncü şahıs zamiri olarak eril ve dişil ayırımı söz konusudur. Örneğin kadın (müennes) için "hiyye", erkek (müzekker) için ise huvve" sözcükleri kullanılır. Üçüncü şahıslardaki bu cinsiyet ayırımı Arapça'da ayrıca isim, fiil ve edat cinsinden tüm sözcüklerin yapısında da kendini gösterir. Buna dayanarak Arapça'da şu ilkeler geçerli olmaktadır: "Tüm çoğul kelimeler ve cansız nesneler dişil kalıp ile ifade edilirken, toplumsal ilişkilerle ilgili sözcükler ise örneğin kanun, yönetmelik, resmi yazılar vs tamamen eril kalıplarla yazılırlar.

Dolayısıyla Kur'an'da geçen tüm çoğul kelimeler ve eşya isimleri dişil, topluma yönelik hükümler ise eril kelimelerle ifade edilmişlerdir. Bu nedenle de Kur'an'da geçen dişil veya eril kelimeler, sadece Arapça dilindeki bu kurallar gereği yer almışlar, anlam olarak dişil veya erillikle alakaları bulunmamaktadır. Arapça'daki bu kuralları bilmeyen kişiler, Kur'an'daki eril ve dişil sözcüklere bakarak, bu cahillikleri nedeniyle Kur'an'ı sadece erkeklere hitap eden ve kadınları dışlayan bir kitap gibi gösterme yanılgısına düşmüşlerdir (14, 75). Dikkati çeken ve zaman zaman gündeme gelen bir konu, bazı ayetlerde erkeğe hitabın bulunmasıdır. Prof. Öztürk de bu *konuya şu açıklamayı yapmıştır: "Arap dilinde genel kurallar gramatik açıdan erkek kelimelerle verilir. Bu, Arapçanın dil olarak bir özelliğidir. Dolayısıyla da Kur'an'ın erkeklere hitap ettiğinin göstergesi değildir."* (36).

Dünya tarihinde en büyük ve köklü değişimleri ve toplumsal devrimleri yapanların en önde gelenleri peygamberler olmuştur. Son devrimci peygamber olan Hz. Muhammed'in de kadınların statülerinin değişimine yönelik, **devrim** niteliğindeki böylesi köklü değişimleri gerçekleştirebilmesi, muazzam bir başarıdır. Hz. Muhammed, bir devrimcide olması şart olan yeniyi kucaklama, eskiyi, insanlara zorluk ve huzursuz-

luk veren her şeye çekinmeden tekme de atabilen özellikler olduğundan tarihin en önemli devrimci şahsiyetlerinden biridir.

Kur'an'ın yukarıdaki mesajlarının da desteği ile kadının insan olup olmadığının tartışıldığı, erkeğin kölesi olarak kabul edildiği, neslin devamlılığı için bir ailede sadece bir kızın doğmasına müsaade edilip, sonrakilerin canlı canlı gömüldüğü, evlenirken kadının satılan bir mal olarak kabul edilip satış sözleşmesi ile babadan tamamen alındığı, erkek tarafından vesayet altında tutulan, boşanmada sözü olmayan, miras payı verilmeyen, hatta miras malı olarak değerlendirilen bir toplumda, kadının da insan ve değerli bir varlık olduğunu kabul ettirmiş, boşanmada söz sahibi ve mirasta pay sahibi kılmış, erkeğin emir kulu değil, yeri gelince emir veren bir konuma kavuşturmuştur. Ayrıca bu değişimleri, kadınlardan da biat alıp, özgür ve bağımsız iradelerine işlerlik kazandırarak da pekiştirmiştir. Cahiliye ve sahabe döneminde kadınlarla ilgili geleneksel görüşler daha silinmeden, Peygamber'in bu devrimsel girişimleri sayesinde kadınlar, dini içtihatlara katılmışlar ve bu yönleri ile bir nevi hâkimlik ve yöneticilik yapmışlar, siyasi aktivitelerde yer almışlar, hatta savaşlara bile katılmışlardır.

Çünkü Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji diye tanımladığımız Allah'ın nefesi, erkek olsun kadın olsun tüm insanlarda aynıdır ve Allah kaynaklıdır. Sadece dünyevi olan bedensel farklılık söz konusudur ve bu farklılık ikilem prensibi gereği olan ve birlikteliği amaçlayan bir farklılıktır, ayrı ayrılık değildir.

Kızları canlı canlı gömülmekten kurtarma devrimini yapan Hz. Muhammed'in inananları olan bizlerin de, yine canlı canlı kişilikleri gömülmüş olan kızlarımızı bu karanlıklardan çıkarmamız ve iman etmiş kadınlar olarak toplumda erkeklerle eşit konumlara ve erkeğinin yanına getirmemiz şarttır. Hz. Muhammed'in inananları ve onu örnek almışları olarak bize bu yakışır.

Kur'an'ın bu açık hükümlerine rağmen geleneksel Müslümanlığın en çok ilaveler yaptığı konular, kadınlarla ilgili olan konular olmuştur. Kadını köleden beter yapan, kadının

erkek egemen toplumda sadece ev işinde ve cinsellikte kullanılmasını, hiçbir alanda kadına hak tanınmamasını ve eğitilmemesini, okumamasını savunan yorumlar, toplum nezdinde kabul görsünler diye uydurma hadislere ve amacından saptırılmış bazı mezhep içtihatlarına dayandırılmış ve bu bakış açısı topluma din diye yutturulmaya çalışılmıştır. Bu uydurmaların yapılışındaki en temel hedef, kadının erkeğine kayıtsız şartsız itaatini sağlamak olmuş ve uydurma hadislerle kadının erkeğe her konuda itaati farzlaştırılmış ve bir ibadet gibi sunulmuştur. Saf ve iyi niyetli dindar kadınların birçoğu Kuran'ın Tek Allah'a teslim olma dini ile bu uydurmaları ayırt edemedikleri için, Allah'ın rızasını umarak bu uydurmalara göre yaşamaya çalışmış ve kendilerini gelenekçi erkeklerin sınırlarını çizdiği kapkara bir dünyada bulmuşlardır (83). Kadının camiye gidip salatı yerine getirmesi de, camiye gitmek için kadınların evden çıkması gerektiği için engellenmeye çalışılmış ve bununla ilgili hadisler uydurulmuştur. Bu uydurma izahlarla; kadınlara olan aşırı kıskançlıklarını dîni bir buyruğa çevirip, topluma dini bu şekilde sunanlar, dinsizlerin dinimize saldırısı için ortam hazırlamışlar ve birçok kimsenin dinimize olan inancının sarsılmasına sebep olmuşlardır. Bu nedenlerle kadın aleyhindeymiş gibi olan imaj, Müslümanlığa yapılan en büyük haksızlıklardan bir olmaktadır. Halbuki Kur'an, insanlar arası üstünlüğü bir ırka, kabileye veya erkek, kadına değil takvaya (Allah'ın evrensel ve zaman üstü muhkem kurallarına uyamama korkusuna) bağlamaktadır **(Hucurat-13:** *Ey insanlar! Biz sizi bir erkek, bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler kıldık. Şüphesiz Allah katında en üstün olanınız takvaca en ileride olanınızdır.).* Kâbe'deki ibadetler birlikte yapılırken, camilerden kadınların uzaklaştırılması anlaşılır değildir.

Özellikle asırlardır kadının eğitilmeyip cahil bırakılması, Müslüman toplumun gerilemesindeki en önemli faktörlerden biri olmuş ve olmaktadır. Çünkü bir ailedeki çocukları yetişti-

ren, terbiye eden ve eğitimlerine katkı sağlayan en önemli kişi annedir. Buna dayanarak *"Bir kadını okutmak demek, birden fazla kişiyi okutmak demek, bir erkeği okutmak ise sadece bir kişiyi okutmak demektir"* deyimi söylenmiştir. Dolayısıyla kızlarımızın mürteci sözde din adamlarının yorumlarına saplanıp eğitimlerini aksatmaları çok vahim bir yanlış olmaktadır. Hatta kızlarımızın okutulmasına karşı çıkanlar tarafında, bu nedenle kızlarımızın yüksek eğitim kurumlarına sokulmamasını desteklemelerin perde arkasında, bağnaz erkeklerin bu art niyetleri yatmaktadır. Bu nedenle yasalar bir ülkede kızların dini bir yoruma dayandırılmış şekilsellikleri nedeniyle eğitimlerine müsaade edilmiyorsa, bu kızların birçok kişiye faydası olacak olan eğitimleri uğruna bazılarınca yapılmış olan dini yorumlara saplanma yerine ya onları zora sokan bu yorumdan sürekli veya geçici olarak vazgeçmeleri, askıya almaları Allah nezdinde daha makbuldür. Çünkü Allah, daha önce belirtmiş olduğumuz gibi yarattıklarına olacak bir yardımı bir borç olarak kabul edecek kadar önemsemektedir.

Kadının eğitilmesi, ayrıca kadında güven duygusunu sağlayacak önemli bir konudur. Çünkü biliyoruz ki kendine ve başkalarına güven duymama, kişiyi bir eksikliğe, bir boşluğa iter. Bu eksilik ise çoğunlukla kadının daha güçlü birine veya bir güce kolayca yönelip körü körüne bağlanmasına neden olur. Çoğunlukla da bu güç, ya kaba kuvveti veya maddi gücü olan bir kişi veya bilinçsiz bir dini inanç ve hurafeler olmaktadır.

Kur'an'daki Huzurat-13 ncü ayete rağmen Diyanet İşleri Başkanlığının 2002'de organize etmiş olduğu "Güncel Dini Meseleleri İstişare Toplantısı" nda hangi hak ve dini belgeye dayanarak yapıldığına akıl erdiremediğim nedenlerle maalesef kadının ibadetine bir nevi ambargo konulmuş ve himmet buyurularak "Kadının ay halinde iken Kur'an okuması serbest bırakılmış, Oruç tutması ve Namaz kılması yasaklanmıştır.". Bu uygulama, Allah'ın vermiş olduğu dinine uyma hakkının biz kulları tarafından açıkça gasp edilmesi demektir.

Kadın dövülmeli mi?

Yeri gelmişken toplumda asırlardır kadınlarla ilgili olup sıkça istismar edilen kadının dövülmesi konusuna değinelim: **(Nisa-34:** *Erkekler, kadınları kollayıcı/geçimini sağlayıcı/hoş tutucudurlar. Allah birini diğerinden farklı yaratmış ve bir de erkekler mallarından harcayanlardır. İyi ve makbul kadınlar saygılı ve saygıdeğerdirler. Allah'ın korumasını emrettiği şeyleri- iffet, eşya, servet- kocalarının yokluğunda da korurlar. Sadakatsizlik etmelerinden endişe ettiğiniz kadınlara gelince; önce kendilerine nasihat edin, sonra yataklarında yalnız bırakın, yine dinlemezlerse gururlarını incitin/üzün/ayrılın/evden çıkarın/başka yere gönderin.)* ayetinde geçen "vurun – drab, drubu" kelimesi gibi Arapça kelimelerin birçok anlamları (örtün, ayırın, ayrılın, üzün, gönderin vs) olduğu gerçeğini göz önüne alarak, en hafif ve bedensel zarar vermeyecek, örneğin "gururunu incitin veya son darbe olan ayrılma-boşama" gibi darbe vurucu bir işlem anlamında değerlendirilmesi uygun olacaktır. Arapça'da çadır darp etmek-vurmak, çadır kurmak, Türkçe'de de semeri atın sırtına vurmak, semeri koymak anlamlarındadır. Yoksa Allah'ın birçok şeyin üstünde tuttuğu insana, vücuduna hasarlı bir zarar verecek bir Kur'an mesajının olabileceğini var saymak değil, düşünmek bile gerçekçi olamaz ve Kur'an'ın ruhuna ters düşer. Kur'an'ın ruhuna ve dinin amacına uygun düşecek olan davranış, son darbe olarak **"ayrılma"** darbesinin vurulması, yani **boşanma düşünülmelidir.** Çünkü özellikle cahiliye dönemindeki gibi çalışmayan ve cahil kadın için en büyük darbe, onu dul ve erkek desteksiz bırakmak, diğer bir ifade ile onu boşayarak evliliğine darbe vurmaktır. Zaten Talak suresi-1 nci ayette kadınların zina etmeleri halinde evden çıkarılmaları/ kovulmaları önerilmekte ve böylece görüşümüz desteklenmektedir.

Kur'an'da birçok mesajla önemi vurgulanan kadının, değil dövülmesi veya vücuduna zarar verilmesi, insan ırkının ilk temsilcisi olan Âdem'e sadece secde etmediği için şeytanı lanetleyip kovan bir Allah'ın, dünya'daki halifemdir-temsilcimdir dediği insan için Kur'an'da dövme kelimesini kullanması bile

düşünülemez. Ancak bu kelimenin ne amaçla ve ne anlama kullanıldığı göz önünde bulundurulmalıdır. Sadece sözlük anlamı ile meallerde yer alması, erkeklerin bunu koz olarak kullanmasına ve kadınları dövmelerine neden olmaktadır.

Hz. Muhammed, kadının önemini şu hadisi ile perçinlemiştir; "İmanı en kamil olan kimseler, ahlakı en güzel olan kimselerdir. En hayırlılarınız, hanımlarına iyi ve hayırlı davrananlarınızdır".

Erkeklik ve kadınlık gelişimi

Ergenlik çağından itibaren erkekte sürekli sperm ve meniden oluşmuş bir sıvı yapımı söz konusudur. Yapılan bu sıvı, dışarıdan fark edilmeyen ve kasıkların iç tarafında bulunan sağ ve solda birer kesede toplanır. Her bir kesenin 3 cm3 kadar sıvı biriktirme kapasiteleri vardır. Bu kapasiteyi zorlayan sıvı birikiminde keseler gerilir ve bu gerginliğe bağlı oluşan uyarılar beyine ulaşıp erkekte cinsel dürtü oluşturur. İşte bu cinsel dürtünün amacı sıvı ile dolup gerilen keseleri boşaltmaktır. Bu nedenle erkekte zaman zaman artma şeklinde bir cinsel dürtü yoğunluğu ve belirli aralarla boşalma zorunluluğu vardır. Dolayısıyla erkek, yapısının özelliğine bağlı olarak sıvı keselerinin sıvı miktarına göre az veya yoğun derecelerde olan ve bu yoğunluk derecesine göre kolay veya zor uyarılan bir cinsel dürtüye sahiptir. Tabii ki bu dürtüyü olumlu veya olumsuz etkileyecek bedensel, çevresel veya yaşamsal birçok faktör bulunmaktadır. Sağlıklı bir cinsel dürtü için vücudun tüm sistemlerinin sağlam olması, bulunulan çevrenin uygun olması, moral ve maddi sorunlar yönünden düşüncenin yoğun bir durumda olmaması, yani zihnin çok meşgul olmaması oldukça önemlidir. Bu sıvı birikimi çok olur ve keseleri gererse, kişi huzursuzluk duymağa başlar. Ergenlik çağına gelince ve evlenince kadar erkek hiç olmazsa 1-2 haftada bir, meni dediğimiz bu sıvıyı; ya kendini tahrik ederek (mastürbasyon), ya gece uykuda rüya görüp boşalarak veya bir hanımla sevişerek boşaltma yollarından herhangi biri ile huzursuzluğunu gider-

meğe çalışır. Ancak kişinin bu boşalma yollarından özellikle kendi kendini boşaltmayı haftada birden fazla yapması, 2-3 haftadan fazla bir süre boşaltmamaktan daha fazla vücuda zarar vermektedir. Çünkü bu tip boşalmalar hem tam olmayacağından kişiyi tam rahatlatmayacak ve huzurlu kılmayacak, hem de fazla ve sık meni boşaltma, meninin esas yapısı protein olduğundan, vücudun protein kaybına ve sonuçta halsizlik ve dikkatsizliğe, bir konuya konsantre olmamaya yol açabilecektir. Doğrusu, bu dönemde olup ciddi sağlık sorunu olmayan bir erkeğin herhangi bir yolla ve aşırı olmamak üzere bu boşalmanın gerçekleşmesidir. Ancak bu dönemdeki boşalmalar, bir erkeğin duygusal yönden anlaştığı, sevdiği, güvendiği, saydığı, dost ve arkadaş olarak benimsediği eşi ile olabilecek birlikteliği sırasındaki boşalma kadar rahatlatıcı olamaz. Bu nedenle, evlenmeden önceki boşalmaların yukarıdaki süre ve sayılardan aşırı olması bir süre sonra kişiye sıkıntı vermeğe başlayacaktır. Erkeğin bu boşalma zorunluluğu nedeniyle de Kur'an, namus ve iffet konusundaki ikazı kadına değil, önce erkeğe yapmakta ve bir an önce evlenme heves ve aceleciliği çoğunlukla erkekte olmaktadır..

İnsan gibi memeli tüm hayvanların erkeklerinde de aynı mekanizma vardır. Ancak erkek insanın erkek hayvanlardan farkı, bu cinsel dürtüsünü kontrol edebilecek bir iradeye, vicdana, ahlaki değer yargılarına ve akıl gibi bir ayrıcalığa sahip olmasıdır.

Kızlardaki cinsel seyir ve mekanizmalar ise erkektekinden oldukça farklıdır. Örneğin ergenlik çağına gelen kızda her ay belirli günlerde yumurtalık haznesinden çoğunlukla bir, nadiren birden fazla yumurta olgunlaşır ve yumurtalık yolu dediğimiz tünelde bekler. Bir veya çok nadiren birden fazla olan bu yumurta/lar aybaşı kanamasının başlangıcından sonraki 14-17 nci günlerde anne rahmine (uterus) iner. Aynı günlerde anne rahminde, belki bir sperm rahme gelir de yumurtayı döller ve lazım olur diye bir yatak hazırlanır. Bu yatak kılcal-ince kan damarlarından oluşturulmuş bir yataktır. Bu damarlar

anne rahminin damarları ile bağlantılıdırlar ve anneden beslenirler. Olur da yumurta döllenirse, bu döllenmiş yumurta gelir bu yatağa yerleşir ve buradaki damarlar aracılığı ile beslenerek gelişir ve çocuk vücudu oluşmağa başlar. Yumurtanın sperm ile döllenmesi olmazsa, olgun yumurta ve kılcal kan damarlarından oluşmuş yatak şeklindeki kısım, anne rahminin duvarından ayrılır ve 4-7 gün sürecek şekilde ve kılcal damarlardan oluşmuş olduğundan kan sızıntısı şeklinde olmak üzere kadın cinsel organından vücudu terk eder. İşte her ay kadınlarda kan damarları ve gözle görülemeyecek küçüklükteki yumurtadan oluşmuş bu kan sızıntısı olayına aybaşı kanaması diyoruz. Kadının bu şekilde cinsiyet organından kan damarı atması olayı, kadını hem kansız ve dolayısıyla güçsüz bırakır, hem de ona acı ve sıkıntı verir. Ayrıca anne rahmindeki kılcal damar ağızları da açık olduğu için kolay mikrop kapıp rahim veya başka organlarda iltihap gelişebilir. Kadının bu hali Kur'an'da ayetlerle basit kelimeler kullanılarak insanlar tarafından anlaşılsın ve kadınlara anlayış gösterilsin diye basitçe bir rahatsızlık durumu olarak açıklanmıştır. Daha önce de açıklamış olduğum gibi, Kur'an'da aybaşı halinde sadece cinsi münasebet yasaklanmış, salât, oruç gibi ibadetlere ve Kur'an okumaya engel olduğuna dair ise herhangi bir mesaj bulunmamaktadır.

Kadın ve erkeğin eşit hak ve özellikleri

Kadın ve erkek, her ikisi de insan olma özellikleri ile aynı hak, özgürlük ve vazifelere sahiptirler. Kur'an'a göre her iki cins şu hak ve özellikler yönünden eşittirler:

- **Özgür iradeye** sahip olmaları,
- **Çalışıp kazanmaları (Nisa-32:** *Allah'ın bir kısmınızı bir kısmınızdan üstün kıldığı şeyleri isteyip durmayın. Erkeklere kendi kazandıklarından bir pay, kadınlara da kendi kazandıklarından bir pay vardır.)*

• **Allah'a inanma, tövbe etme** hakları ve mümin olmaları **(Nur-31:** *Ey mü'minler, hepiniz Allah'a tövbe edin ki, mutluluğu bulabilesiniz.* **Tövbe-112:** *O tövbe edenler, o ibadet edenler, o hamd edenler, o oruç tutanlar, o rükua varanlar, o secdeye kapananlar, o iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah'ın koyduğu sınırı koruyanlar... Müjdele o mü'minleri.* **Nahl-97:** *Erkek olsun, kadın olsun, bir mümin olarak kim Salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz.).*

• **İbadet etme** ve **iyi amellerde bulunma** hakları **(Bakara-21:** *Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratmış olan Rabbinize kulluk ve ibadet ediniz ki, gerçek korunanlardan olasınız.* **Nisa-124:** *Erkek olsun, kadın olsun inanmış olarak kim iyi fiiller gerçekleştirirse onlar cennete girecek ve onlar bir çekirdeğin sırtındaki tomurcuk kadar bile haksızlığa uğramayacaklardır.).* Hz. Muhammed bir hadisinde *"Allah'ın kadın kullarını Allah'ın mescitlerinden menetmeyiniz-Buhari, Müslim, Ebu Davud"* demiştir.

• **Günah işleme ve sevap alma** hakları **(Tövbe-67:** *İkiyüzlülerin/Münafıkların erkekleri de kadınları da birbirlerinin tıpkısıdırlar; kötülüğü emreder, iyilikten alıkoyarlar ve ellerini sıkı tutarlar.* **Tövbe-71:** *Erkek ve dişi bütün inananlar, birbirlerinin dostudurlar; iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar; salat aktivitelerini yerine getirirler/kitabı iyice anlarlar, koşulsuz sosyal yardımı yaparlar/zekatı verirler; Allah'a ve peygamberine itaat ederler. İşte bunları, Allah yarın rahmeti ile bağışlayacaktır.)*

• Mahşer günü erkek ve kadın değil, insan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu ve bireysel olarak **hesaba çekilecekleri,**

• **Cennet veya cehenneme gidecekleri (Tövbe-68:** *Allah, münafıkların erkeklerine, kadınlarına ve bütün kafirlere sonsuza dek olmak üzere cehennem ateşini/sıkıntı ve huzursuzluk va'detti.* **72:** *Allah, inanan erkeklere ve dişilere, sonsuza dek kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn Cennetlerinde güzel güzel meskenler/sevinç ve huzur verici ortamlar va'detti.)*

• Birbirleri için birer **elbise olmaları (Bakara-187:** *Kadınlarınız sizin için elbise/ayna/temsilci, siz de onlar için)*

• **Kadın tarla, erkek çiftçi,** dolayısıyla birbirlerini tamamlayan, biri için diğerinin gerekli olduğu ikili durumundadırlar **(Bakara-223:** *Kadınlarınız, sizin için bir tarladır. O halde tarlanıza/tarlanızın tohum ekilen yerine dilediğiniz/hoşlandığınız gibi varın ve kendiniz için ileriye hazırlık olmak üzere onlara iyi şeyler yapın/iyi davranın.).* Ayette kadının tarla olarak benzetilmesi, erkeğin tohum ekmesi ile özdeşleştirilerek yapılmış ve sadece tarlanın tohum ekilen yeri olan kadınlık organı varılacak yer olarak gösterilmiştir. Yine ayete göre çiftçinin tarlasına özen göstermesi gibi (sürmesi, çapalaması, iyi tohum ekmesi, sulaması, gübrelemesi gibi) erkeğin de kadına maddi ve manevi-duygusal yönlerden de gerekli ilgi, destek ve yakınlığı göstermesi ve bedensel veya duygusal yönlerden zarar vermemesi, incitmemesi önerilmektedir. Çünkü "sebep-sonuç" veya "etki-tepki" evrensel prensibe göre karşılık alınacaktır. Yine başka bir benzetme ile kadın kilit, erkek ise anahtardır ve eğer anahtar ve kilit birbirlerine uyumlu ise, kilit kolay açılır ve herhangi bir sorun çıkmaz.

• **Okuma-öğrenme-bilim-sanatsal faaliyetler yapma** hakları **(Alak-1-5:** *1-Oku O yaratan Rabbinin adıyla!, 2-İnsanı bir kan pıhtısından yarattı!, 3-Oku, O, cömertliğinin sonu olmayan Rabbindir!, 4-Kalem ile (yazmayı) öğreten de. 5-O, insana bilmediği şeyleri öğretti.).*

• Kur'an'a göre Allah'tan indirilen kitaplara veya birine ve bir Peygambere **inancı olanlar arasında evlilik serbest** kılınmıştır. Kur'an'da ayrı gruplaşmalar şeklindeki mezhepleşmeler ve Müslümanlar arasında gruplaşmalar kabul edilmediği için, hangi din, mezhep veya ırktan olursa olsun inanç sahipleri arasında her türlü sosyal ilişkiler olumlu karşılanmaktadır. Burada aranan ve vurgulanan tek kriter, kişilerin tek Allah inancının olması, imanlarının bulunması ve müşrik (şirk koşan) olmamalarıdır **(Ali İmran-103:** *Hep birlikte **Allah'ın ipine** (size yol gösterici olarak gönderilen Kur'an'a) sımsı-*

kı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. 105: Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. **En'am-159:** *Şu dinlerini parça parça edenler ve kendileri de grup grup ayrılmış olanlar var ya, (senin) onlarla hiçbir ilişiğin yoktur. Onların işi ancak Allah'a kalmıştır.).*

Doğanın kadını koruması

Evrensel ve değişmeyen ve dolayısıyla erkeğin aleyhine olabilen durumlar şunlardır:

- İnsanın çoğaltılmasında Allah'a aracılık, Rahaman ve Rahim vasıflı Allah'ın Rahim yönünü taşıması
- Hamileliğe ve doğurmaya tahammül,
- Her ay kanama olayına katlanma,
- Emzirme ile çocuğu doğrudan bedeni ve duygusu ile besleme ayrıcalığı.
- Kadın olarak, yine bir kadında gelişip doğması
- Çocuğun cinsiyetinin belirlenmesinde bir katkısının olmaması
- Diğer farklı özellikler (BK. Kadının farklı özellikleri)

Doğanın erkeği kollaması

Dolayısıyla kadının aleyhine olabilen durumlar şunlardır;

- Kas gücü kuvveti ve bu nedenle kaba kuvvete dayanan savaşları yapmak,
- Kadının döllenmesini sağlamak
- Kadının erkeğin üzerine ve erkeğin kadının üzerine olan hak bakımından erkeğin evi geçindirme özelliği nedeniyle kadına göre sorumluluk fazlalığı. Bu sorumluluk fazlalığı esasında, bir üstünlük fazlalığı değil, erkeğe verilmiş bir yüktür, bir farklılıktır. Ancak bu farklılık Müslümanlığın ilk zamanına göre olup, maddi katkının eşit olduğu durumda artık söz konusu edilmemelidir.

Kadın ve erkek, temel özelliklerine baktığımızda birbirinden çok farklı özellikleri olan, bu özellikler nedeniyle de birbirlerini tamamlayan varlıklardır. Diğer bir ifade ile her iki cins birbirinden bedensel, karakter ve duygusal yapı yönünden farklıdır ve bu farklılık görev paylaşımı gereğidir.

Kadın ve erkek farklarına baktığımızda, temelde kadın, sadece bedensel kas kuvveti bakımından erkeğe göre daha zayıf yaratılmıştır. Sadece bu fark nedeniyle kadının horlanması, ilkel ve olayı çok yüzeysel, kaba görmekten başka bir şekilde izah edilemez. Ancak bu görüş, maalesef erkeğin baskın olduğu tüm dünya toplumlarında olan bir görüştür ve bu nedenle tüm dünyayı ilgilendiren toplumsal yaygın bir sorundur. Kadın, gerek düşünsel olumlu ve yapıcı katkıları, gerekse iş ve beceri kapasitesi ile toplumun yarısıdır. Farklılıklarının birlikteliği başarı, huzur ve olumlulukları, mutlaka daha da arttırıcı etki yapacak ve gücü arttıracaktır. Bu gücü toplumsal üretkenlikten dışlamak toplumsal ilerlemeyi yavaşlatmak demektir. Sonuçta sosyal, ekonomik ve bilimsel yarışta geri kalmışlığa mahkûm olmak kaçınılmaz olmaktadır. Çalışma çağındaki kadın nüfusunun çalışan oranı bakımından Türkiye %24.3 oranı ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleri arasında maalesef son sırada bulunmaktadır (Yunanistan'da %45.5, Almanya'da %60, İzlanda'da %79.4). Hâlbuki kadınların da eğitilmesi ve çalışması, bir ülkenin üretkenlik ve dolayısıyla gelişmişlik düzeyini arttıracaktır. Yani bir masayı tek kişi değil, iki kişi kaldıracak demektir. Bu nedenle de kadın ve erkeğin birlikteliğini sağlayacak eğitim, sosyal yapı ve dini bilgilerin sürekli yeniden yapılanması ve düzenlenmesi, toplumların gelişmesi yönünden oldukça önemli bir konudur. Doğanın kuralında kaba güç ve dışa yönelim, erkek cinsine verilmiş gibi görünüyorsa da, bu görevde mutlak yetkinlik sadece erkeklerde olmamalıdır. Çünkü asırlardan beri dünya idare sistemlerini erkekler kurmuş, tüm toplumsal ve ülkeler arası ilişkiler ve bunların kural-

ları erkekler tarafından ve istedikleri şekilde oluşturulmuştur. Kadınlar bu ilişkilerde karıştırılmamış ve uzak tutulmuşlardır. "Siz anlamazsınız, aklınız ermez, gücünüz yetmez" gibi erkek önyargılarıyla dışlanmışlardır. Ancak tek yönlü görüş ve katılımlı olan bu dünya düzeni görüyoruz ki kargaşalıklardan, bencilliğe dayanan kabalıklardan ve savaşlardan, kavgalardan bir türlü kurtulamamaktadır. İddiacı ve yarışmacı erkek karakteri, yanına yapıcı yaklaşımlı, şefkati ve merhameti ve aklıselimi ön planda tutan kadını da beraberinde bulundurmamasının ceremesini tüm dünya toplumlarına çektirip durmaktadır.

Kadın ve erkeğin korkuları

Kadın ve erkeğin karşılıklı olarak birbirlerinden korkuları vardır. Kadının erkeğe yönelik başlıca korkuları şunlardır:

- Gururunu incitecek şekilde erkeğin kaba konuşması,
- Kaba kuvvet kullanması, dövmesi,
- Erkeğin alkol ve/veya kumar gibi kötü alışkanlıkları olması,
- Erkeği tatmin edemeyeceği,
- Erkek tarafından beğenilmeme,
- Başka bir kadınla kıyaslama,
- Aldatılma,

Hz. Muhammed'in *"Kadınlar, akıllı kişilere, ehli dil olanlara fazlasıyla galip olurlar. Fakat cahiller, kadına galebe gelirler"* sözlerini Mevlana *" Çünkü onlar sert ve kaba muameleli olurlar. Onlarda acıma, lütfetme, sevme azdır. Çünkü tabiatlarında, yaradılışlarında hayvanlık üstündür"* diyerek açıklamış ve kaba kuvvetin seviyesizliğine değinmiştir (81).

Erkeğin kadına yönelik korkuları ise şunlardır:

- Kadını tatmin edemeyeceği
- Eşi tarafından takdir edilmeme, beğenilmeme
- Başka bir erkekle kıyaslanma

- Aldatılma
- Kadının mesleki veya gelir sağlama yönünden daha başarılı olması (maalesef bu farkı kabullenen ve kendine güvenli, eşinden gurur duyan erkek oranı çok azdır)
- Çocuklarının babası olmama ihtimali
- Kadının abartılı müsrifliği

Her iki cinsin birbirine karşı duydukları korkulara baktığımızda, ortak korkuları olduğunu, farklı olarak ise kadınların özellikle erkeklerin kaba kuvvetlerini kullanarak kaba davranmaları veya dövmelerinden, erkeklerin korkularının ise kadının kendisinden daha başarılı olması, aldatmanın ve çocuğun babalığının belirsizliği yanında, çok ağır bir sonuca neden olabilecek kadar müsrifliği olduğu dikkati çekmektedir.

Erkekler, temelde kadınlara karşı olan bu korkuları nedeniyle onlara hükmetme ve baskı altında tutma ve tehlikesiz hale getirme yoluna yönelmektedirler. Erkekler, bir taraftan bilgisizlikleri, diğer taraftan da bu korkularının etkisi ile Kur'an'ın ayetlerini ve mesajlarını tek taraflı bir ön görüşle yorumlayıp asırlarca kadınlara baskı uygulamışlardır. İşte bu korkular temelinde oluşmuş düşüncelerin farklı ülke erkeklerinde farklı şiddetlerde ve şekillerde olmasına paralel olarak, ülkeden ülkeye değişen ve dine dayandırılan farklı farklı kadın kıyafetleri ve örtünme şekilleri, evlilik çeşitleri, şahitlikte bir erkeğe karşılık iki kadın olmasını istismar etmede inatlaşma örnekleri ve kadının aybaşı kanama dönemini halen ibadetten engellenen kirli-pis bir dönem olarak değerlendirme ve hor görme taktikleri hafif veya ağır yaptırımlarla maalesef halen uygulanmaktadır.

Erkeklerin kadınlara ilişkin bu korkuları Mısır Firavunlarının mezarlarına konulan kadın figürlerine bile yansımıştır. Ölünün mezarına, ölünün dirilince cinsel isteklerini yerine getirmek inancıyla ve haremlik-selamlık şeklinde çok iri kalçalı, ancak mezardan hiç kaçmamaları için bacakları kesik kadın heykelcikleri konmuştur (66).

Yukarıda değindiğimiz kadın ve erkek farklılıklarına rağmen, her iki cinsin varlığı birlikteliği sağlamayı, diğer bir deyişle birlikte olmayı veya evlenmeyi tercih ederler. Kur'an da bu yönde mesajlar vermektedir. Artık anlaşılmıştır ki evlilik kurumu her iki cinste de yaşam süresi ve kalitesine oldukça olumlu katkılar sağlamaktadır. Fakat evlilik, erkekler için biraz daha olumlu bir etki göstermektedir. Örneğin boşanmış veya eşi ölmüş dul bir erkeğin yaşam kalitesi, evli olana göre daha düşük olmakta, daha çabuk hastalanmakta, kalp hastalığı, hipertansiyon, şeker hastalığı, kanser ve depresyon ile ölüm oranları aynı durumdaki kadına göre 3-5 kat daha fazla olmaktadır. Kısacası yalnızlık erkekte doğal yaşlanma sürecini hızlandırıcı bir etki göstermektedir.

Güneş ışını ile D vitamininin önemi

Müslümanlığın Peygamber aracılığı ile ve Kur'an açıklamaları yoluyla insanlara tebliğ edildiği yıllarda bilimsel düzey, D vitamininin önemli olduğuna ve oluşması için derimizin mutlaka güneş ışınlarına maruz kalması gerektiğine henüz ulaşmamıştı. Bilimsel araştırmalar sonucu artık biliyoruz ki insan vücudunun derisi birçok fonksiyona sahiptir. Vücut derisi bedenimizi dış etkenlerden koruması yanında, soğuk ve sıcağa uyumumuzu ve güneş ışınını kullanarak vücudun D vitamini ihtiyacını da sağlamaktadır. Örtünüp örtünmeme konusunda insanlarımızın kararlarında belki yararlı olur diye bu konuyu biraz daha vurgulamak istiyorum.

Deri altında Provitamin adı verilen D vitamininin öncü maddesi bulunur. Bu madde, sadece açık havada olduğumuzda güneşin ultraviyole ışınlarına maruz kalan deri bölgelerimizle sınırlı kalmak üzere aktif D vitaminine, yani kullanıma hazır aktif D3 vitaminine dönüşür. Dolayısıyla güneş ışınlarını ne kadar çok deri bölgemiz alırsa o kadar çok aktif D vitamini vücudumuzda oluşmuş olacaktır. Güneş ışınları sayesinde vücudumuzun deri altında oluşan aktif D vitamini, gıdalar-

la alınan ve sindirim sistemimizden emilip kana geçen kalsiyumun kemiklere eklenmesini sağlar. Ne kadar çok aktif D vitamini oluşursa o kadar çok kalsiyum kemiklere eklenecek ve sonuçta kemiklerimiz de o kadar sağlam ve kırılmaya dayanıklı olacaktır. Kemiklerimizin sağlamlığı demek, düşme sırasında, zor hareketlerde veya koşmalarda zorlanan kemiklerin dayanma güçlerini arttırmak demektir. Gerek çocuklarda ve gerekse erişkin insanlarda ve özellikle adetten kesilme dönemine (Menopoza) giren kadınlarda sık görülen kemik zayıflığı ve daha tehlikelisi olan **kemik erimesi** (Osteoporoz) çok daha az görülecektir. Dolayısıyla ister kadın, ister erkek olsun tüm insanların abartılı, karşı cinstekilerin şehvet duygularını uyandıracak kadar açık olmamak üzere kıyafetler giymeleri ve derileri güneşi görecek şekilde dolaşmaları sağlıkları yönünden şart olmaktadır. İnsanların güneşten yararlanmaları yanında, süt başta olmak üzere peynir ve yoğurt yemeye çocukluk çağından başlamaları gerekmektedir. Çünkü olgunluk çağından sonra (kadın cinsi için menopozdan sonra) bu girişimlerin faydası artık çok az olmaktadır. Dünya'da kemik erimesinin en çok görüldüğü kişiler, güneş ışınlarının çok az olduğu İskandinav ülkeleri insanlarıdır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kendisine bağlı olan Kadın ve Aile Sağlığı Merkezlerine (Pendik, Bağcılar, K. Çekmece, Eminönü, Eyüp ve Ümraniye) muayene için başvuran 18-40 yaş arası kadınlarda yaptığı bir araştırmada, kemik erimesinin özellikle güneş ışınlarını engelleyecek şekilde kapalı giyinenlerde daha fazla oranda ve daha erken yaşlarda görüldüğünü belirlemiştir.

Amerika'nın San Diego şehrinde bulunan California Üniversitesinde yapılan bir çalışmada tüm dünya'da son 40 yılda yapılmış 63 çalışmanın sonuçları gözden geçirilip toparlanmıştır. Yapılan bu toparlanma değerlendirmesinde yüksek miktardaki D vitamininin göğüs, yumurtalık ve bağırsak kanserine yakalanma riskini azalttığı ve günlük 1000 ünite (veya

25 mg) D vitamini ile bu hastalıklara yakalanmanın %30-50 kadar azaltılabileceği belirtilmiştir. Yine aynı çalışmada D vitamini eksikliğinin kalp hastalığı, akciğer hastalıkları, şeker hastalığı, tansiyon yüksekliği, şizofreni ve multiple skleroz (MS) gibi hastalıkların oluşmasında rolünün olabileceği de vurgulanmıştır. Amsterdam Vrije Üniversitesinde yaşları 65-95 arasında olan 1282 kişide yapılan bir araştırmada, depresyon veya psikiyatrik sorunları olanlarda, bu sorunları olmayanlara göre D vitamini eksikliği saptanmıştır.

İki bin beş yılında akciğer kanseri nedeniyle ameliyat geçiren 456 hastada yapılan bir çalışmada, vücutta bulunan D vitamini oranı ne kadar yüksekse, hastanın ameliyattan sonraki yaşam süresinin bu yüksekliğe paralel olacak şekilde uzadığı bulunmuştur. Aynı şekilde yazın sonlarına doğru ameliyat olanların da, kış aylarında ameliyat olanlara göre beş yıl daha fazla yaşadıkları açıklanmıştır. Yine Amerika'da Kuzey Carolina Keck Tıp Fakültesi Kanser Merkezinde yapılan bir çalışmada, güneş ışınlarına yeterli derecede maruz kalan erkeklerde prostat kanseri riskinin %50 kadar azalma gösterdiği ve kanserin vücudun başka yerlerine yayılmasını önlemede de çok yararlı olduğu belirtilmiştir. Bu duruma göre vücudun güneş ışınına maruz kalması, sadece kadınlarda değil, erkeklerde de gerekli olmaktadır.

Güneşin özellikle vücut derisi yolu ile olan faydasına ilişkin bilgi eksikliği yanında, büyük bir ihtimalle insan yapısında bulunan abartma özelliği ve erkek grubunun kadınlara hâkim olma fırsatını istismar etme duyguları sonucu Nur-31 ve Ahzab-59 ncu ayetlerde olup, Kur'an'da kıyafet ile ilgili iki mesaj olan ayetlerdeki uyarıların yorumu olan sayfalarda göreceğimiz gibi, maalesef asırlardır bilimsellikten çok uzak bir şekilde yapılmıştır. Asırlardır yapılmış olan ve örtmeyi değil de, örtüyü amaçlayan farklı yorumun bilimsel gerçeklere uygun olmadığı artık bilgimiz dahilindedir.

Zaten güneşi de insanlar için yarattığını belirten Allah'ın, yukarıda gördüğümüz birçok faydasından sadece kadını örterek mahrum etmeyi isteyeceğini düşünmek bile mantığa yatmamaktadır.

Kur'an yorumcularının, özellikle kıyafete yönelik mesaj taşıyan bu ayetleri, kadının kapanması şeklinde yorumlayan görüşten farklı ve Müslümanlığın ilk yıllarındaki kadının bölgesel ve geleneksel olan (Dinsel değil) kıyafetini de göz önünde bulundurarak ve insan sağlığına önem de vererek yeniden değerlendirmeleri kaçınılmazdır. İlahiyatçı, Tıp Mensubu, Teknik bilimler, Biyolojik ve Genetik Bilimlerden bilimcilerden oluşmuş bir yorumcular grubunun yapacağı akılcı bir yorum, hem toplumsal huzurumuzun sağlanmasında, hem de kadın sağlığının bozulmasının engellenmesinde küçümsenmeyecek derecede olumlu yararlar sağlayacaktır diye düşünüyor ve umuyorum.

Dine dayalı simge-kıyafet-sembol- davranış konusu

Hz. Muhammed'in öğretisi dışındaki hemen hemen tüm dini öğretilerde Kur'an'ın reddettiği, dine dayanan kıyafet ve giysi hegemonyası ve ruhban sınıfı etkinliği söz konusudur **(Hadid-27:** *Bir bid'at olarak uydurdukları/kendilerinin icat ettikleri rulıbanlığa/rahipliğe/din adamlığına gelince, onu biz yazmadık/farz kılmadık. Fakat kendileri Allah rızasını kazanmak için yaptılar. Ama buna da gereği gibi uymadılar. Biz de onlardan iman edenlere mükâfatlarını verdik. İçlerinden çoğu da yoldan çıkmışlardır.).* Gerek Hz. Muhammed döneminde ve bizzat kendisi, gerekse bilimin ön planda olduğu 13. asıra kadar olan dönemde din adamlığına yönelik dini bir kıyafet söz konusu olmamıştır. Çünkü dini bir kıyafet demek, hem Hadid-27'ye uymamakta, hem de yine Kur'an'ın kolaylaştırma, zorlaştırmama temel prensibine de uygun düşmemektedir **(Taha-2:** *Biz bu Kur'an'ı sana zahmet çekesin, sıkıntıya düşesin, bedbalt olasın diye indirmedik.* **Bakara-185:** *Allah size kolaylık diler, zorluk istemez").*

Hz. Muhammed döneminde Arap toplumunda yeni Müslümanların yanında Musevi, Hıristiyan ve putperestler hep birlikte bir arada ve Hz. İbrahim'den beri aynı olan geleneksel kıyafetlerle yaşamaktaydılar. Bu kıyafetleri, kadınların yüzlerini, tüm saçlarını ve güzelliklerini tamamen kapatacak şekilde değildir. Çünkü Peygamber de dahil tüm erkekler, kadınların güzelliklerini görüyorlardı **(Ahzab-52:** *Bundan böyle artık başka kadınlar sana (Peygamber'e hitap) helal olmaz. Bunları başka eşlerle değiştirmek de olmaz; isterse güzellikleri çok hoşuna gitsin.)* ve Araf-32 nci ayet ile de cinsiyet belirtmeksizin hem kadınlara, hem de erkeklere hitaben süslenmelerini ve güzel görünmelerini istemektedir **((A'raf-32:** *De ki; Allah'ın kulları için çıkardığı süs ve güzelliği, hoş ve temiz rızıkları kim haram etmiş.)*

Çocuklar da dahil herhangi bir yaştaki kadın olsun, erkek olsun, sıcak, toz ve güneşten korunmak ve şehvet yerlerini örtmek amacıyla Peygamber de dahil herkes bu geleneksel kıyafetler içindeydiler (Şekil-36 Syf: 478). Resimlerde de görüldüğü gibi geleneksel bir örtü, hem kadın hem de erkek tarafından kullanılmaktaydı ve bazı bölgelerde bedevi aşiretlerde halen kullanılmaktadır.

Şekil-36: Müslüman, putperest, Yahudi veya Hıristiyan Arap kadın ve erkeğin geleneksel ortak kıyafetleri. Kuveyt'te milletvekili seçimi kutlamaları. Arap kadınlarında örtünme çeşitliliği

Hz. Muhammed dönemi ve Müslümanlığın ilk asırlarında da **Müslüman olanlara yönelik** ve onları diğerlerinden (Musevi, Hıristiyan veya putperestlerden) ayıran, ayrı bir grup oluşturmak üzere tek tip **dini bir kıyafet** söz konusu **olmamıştır.** Buna göre de Kur'an'ın canlı uygulayıcısı olduğu halde bulunduğu toplum erkekleri ile aynı kıyafeti giyen Hz. Muhammed'in, Prof. Dr. A. Bardakoğlu'nun ifadesi ile "Dinde şekil öne çıkarsa, dinde derinlik azalır.-Hürriyet: 7 Ekim 2006" görüşünü ön planda tuttuğu ve Allah'ın şekle değil öze göre değerlendirme yapma prensibini uyguladığı anlaşılmaktadır. Nahl suresi 81 nci ayet ile Kur'an elbiseyi sıcakta ve savaşta yaralanmaktan korunmak amacıyla verdiğini vurgulamış ve dine yönelik bir kıyafete değinmemiştir **(Nahl-81:** *Allah, yarattığı şeylerden sizin için gölgeler yaptı, size dağlardan siperler yaptı, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve sizi savaşta koruyacak giysiler yaptı.).* Prof. Öztürk'ün hocası Cansız Hoca bu konuda şu sözleri söylemiştir: "Kutsal kıyafet yoktur, her toplum yaşadığı coğrafi konum ve örfüne göre bir kıyafet geliştirmiştir. Bunun dinle bir alakası yoktur ". Yine Prof. Dr. Öztürk'ün açıklamasına göre Asr-ı Saadet döneminde kadın ve erkek Müslümanlar hep birlikte ve yan yana aptes alırlardı. Dolayısıyla bu sırada kadınların aptes alınan yerleri olan saçları, yüzleri, kolları ve ayakları açıkta kalmaktaydı (33, 36). Yine Taha-121 nci ayette Adem ve Havva'nın ilk günahı işleyince ortaya çıkan mahrem/ayıp/şehvet yerlerini yapraklarla örttükleri vurgulanmış ve mahrem yerlerin örtünmesi gerektiği, ayrıca Araf-26'da insanın şehvet/avret yerlerini örtmeleri ve süslenmeleri için giysi verildiği vurgusu yapılmıştır **(Taha-121:** *Her ikisi de o ağaçtan yedi. Sonra kendilerine ayıp/malırem yerleri göründü. Hemen bahçenin yaprağıyla örtünmeye çalıştılar.* **Araf-26:** *Ey Ademoğulları! Size avret yerlerinizi/cinsiyet organlarınızı/şehvet yerlerinizi örtecek giysi ve süslenecek elbise verdik. Takva/Allah'a karşı gelmekten/istediklerini yapamamaktan sakınma/korkma elbisesi var ya, işte o daha hayırlıdır.).* **İnsanların şehvet yerleri, çırılçıp-**

lak iken elleri ile örttükleri yerlerdir. Bu da erkek için her iki eli ile örtmeye çalıştığı tek bölge olarak apış arası, yani cinsel organı, kadın için ise bir eli ile apış arasındaki cinsel organı ve diğer kolu ile örttüğü memeleri demektir.

Ayrıca kıyafet konusunu açıklamadan önce Müslümanlığın ilk yıllarında yerleşik bir devlet düzeni değil, aşiret düzeni ve yerleşik bir hukuk sistemi ve hapishane değil, geleneksel katı aşiret kurallarının söz konusu olduğu ve evlerde tuvalet olmayıp herkesin açık arazide ihtiyacını giderdiği gerçeklerinin de bilinmesi gereklidir.

Daha önceki bölümlerde anlattığım gibi Kur'an'ın ayetlerini ilk adım olarak mutlaka muhkem (amaç, hedef, evrensel ve zaman üstü ilahi emir) ve müteşabih (araç, yöntem, dinamik ve zaman ve zemine göre değişken) mesajlarını belirleme temel prensibine göre yorumlamalıyız. Biliyoruz ki ayetin mesajını uygulamada da amaç daima ön planda olmalı ve hiçbir zaman araç olan mesaj, amacın önüne geçecek şekilde önemsenmemelidir. Bu durum Kur'an'ın anahtar önemindeki ayetlerinden olan **Ali İmran-7** nci ayette vurgulanmıştır.

Nur suresinin 26 dan 35 e kadar olan 10 ayeti, kadın ve erkeğin sosyal iletişimleri, namus anlayışları, iffetlerini korumaları ve bazı evlenme kurallarına değinen ayetlerdir. Nur-30 uncu ayette erkeklere hitap edilmektedir **(Nur-30:** *Mü'min erkeklere söyle, gözlerini sakınsınlar/namusa göz dikmesinler ve ırzlarını (apışlarını-cinsel organlarını meşru olmayan münasebetlerden) korusunlar. Bu, onlar için daha temizdir. Muhakkak Allah, bütün yaptıklarından haberdardır.).*

Nur-30 uncu ayette, iman etmiş erkeklere hitap edilmekte ve gözlerini eşlerinin dışındaki kadınlardan sakınmaları ve iffetlerini korumaları için dikkatleri çekilmektedir. Dolayısıyla bu ayetin temel muhkem (evrensel ve zaman üstü, değişmez) amacı - hedefi **erkeklerin kendilerini uygun olmayan cinsel yanlışlıklardan korumalarıdır.** Ancak bu ayette erkekler için kıyafet veya şekle yönelik herhangi bir hitap bulunmamakta-

dır. Çünkü erkeklerin göze hitap ederek şehvet uyandıracak ve dolayısıyla örtünmesi gereken cinsel organları dışında, kadınlarda olup şehvet uyandıracak memeleri söz konusu değildir. Erkeklerin kendilerini cinsel yanlışlıklardan nasıl koruyacaklarına ilişkin ayrıntılar insanların sosyal yaşam özelliklerine bırakılmakta ve kurallaştırılmamaktadır. Diğer bir ifade ile Kur'an amacı, son hedef noktasını, yani asgariyi, muhkem noktayı söylemekte, ayrıntılara girmemekte, her bir toplumun bu ayrıntıları kanunlaştırmasını ve kendi kurallarını belirlemesini kendilerinden ve eleştirici akıllarından istemektedir. Böylece toplumların stabil/değişmez kalmasını engellemekte, insanların robotlaşmasına müsaade etmemekte ve dinamik değişmelerinin önünü açmaktadır.

Nur-31 nci ayette ise imanlı kadınların da erkekler gibi gözlerini sakınmaları, namusa göz dikmemeleri ve apışlarını-cinsel organlarını korumaları yanında göğüslerine takmış oldukları ziynet eşyalarını hırsızlardan korumak ve/veya kadın cinsiyetlerinin süsleri olan memelerinin terleyince elbiselerine yapışmalarından ve/veya yürürken sallanmaları ile oluşan görüntüyü kapatarak cahil ve kendini bilmez erkeklerin onları rahatsız etmelerinden korunmaları amacıyla, bu yerlerini zaman ve zemine göre farklı **birer araç/vasıta** olmak üzere varsa bölgesel ve geleneksel Arap örtüsü olan örtüleri ile örtmeleri ilahi muhkem bir emir olarak istenmektedir **(Nur-31:** *Mü'min kadınlara da söyle, gözlerini kendilerine yasak olan şeylerden sakınsınlar/yere indirsinler, ırzlarını/namuslarını/cinsel organlarını korusunlar: görünmesi zaruri olanların dışında ziynetlerini/süslerini "şehvet yerleri olan memelerini, g.ö" açmasınlar ve "geleneksel olarak kullanmakta oldukları-g.ö" örtülerinin bir uçlarını yakalarının/ göğüslerinin üzerine vursunlar/ indirsinler/ burasını/ yaka dekoltelerini kapatsınlar; ziynetlerini/mücevherlerini (ve şehvet yerleri olan memelerini/göğüslerini-g.ö), kocalarından veya babalarından yahut kayın babalarından yahut oğullarından yahut üvey oğullarından yahut kardeşlerinden yahut kardeş oğullarından yahut kız kardeş oğullarından yahut kendi kadınlarından*

yahut sahibi bulundukları cariyelerden veya şehvetten yoksun/hadım edilmiş erkek hizmetçilerden veya henüz kadınların şehvet uyarıcı taraflarından/malırem yerlerinden habersiz çocuklardan başkasına göstermesinler; gizledikleri ziynetleri bilinsin diye ayaklarını da vurmasınlar.).

Bu ayetlerde hem kadın, hem de erkeğe hitap edilmekte olup her iki cins birer taraf olarak bu emre muhatap olmaktadırlar. Dolayısıyla gerek kadın, gerekse erkeğin nefislerine hakim olmaları, birbirlerini rahatsız etmemeleri ve "Bütün müminler / inananlar kardeştir" hükmü gereği birbirlerini koruma ve kollamaları gerektiği ortaya çıkmaktadır. Kadınlara hitap eden Nur-31'de, bir kadına mahrem olmayan erkekler sayılırken, hadım edilmiş erkeklerden de bahsedilmiş olması, kadının göğsünde bulunan ve şehvet organlarından olan memelerinin kastedildiği, yine aynı ayette kadın olarak cariyelerden bahsedilmiş olması da, kadının hırsızlığa karşı boynuna takmış olduğu ziynet eşyalarının (ki Araplarda çok yaygın olan) kastedildiği açıkça görülmektedir. Ayetin önceki ve sonraki ayetlerle olan beraberliği de bunu desteklemektedir.

Bu ayetlerde erkek ve kadının namus yönünden nefislerini korumaları ortak emri yanında, ek olarak **kadının göğsündeki zıynetlerini ve şehvet organlarından olan memelerini örtme emri** amaç-hedef-maksat olmak üzere muhkem ve tartışılmaz mutlak bir emirdir, evrensel ve zaman üstü **farz bir kuraldır.** Allah kaynaklı olan bu emri yerine getirmek üzere kullanılacak araçlar/vasıtalar ise birer müteşabih kuraldır ve zaman ve zemine göre değişken olabilecek olandır. Daha önce "Kur'an'da ikilem prensibi" kısmında açıklamış olduğum gibi bir aktiviteye, bir harekete-eyleme yönelik olan bir cümlenin amacını-hedefini bulmak için cümlenin fiili önce bulunur ve bu fiil eylem emrini belirler. Eylemin amacını-hedefini bulmak için de fiile "neyi, neye, kimi, kime, nereyi, nereye?" soruları sorulmalı, amaca-hedefe götürücü **araçları/yöntemleri bulmak için** ise cümledeki amaca-hedefe "nasıl, ne için, ne

zaman, ne ile" soruları yöneltilmelidir. Buna göre Nur-31 nci ayetteki fiil örtme, hedefi ziynet ve şehvet/mahrem yerlerini örtme, "ne amaçla" sorusunu da sorarsak "erkeklerin tacizinden" amacını da bulmuş oluruz. Amaca götürücü araç ise Arap kadınlarının geleneksel olarak kullanılmakta oldukları örtü olmaktadır. Dolayısıyla örtü İslam dininin değil, Arap kadınının geleneksel örtüsü olmaktadır. Örtü karşılığı olarak "hamr" kökünden gelen "himir" kelimesi kullanılmıştır. Başörtüsü kastedilseydi "himirurras" denmesi gerekirdi. Ayrıca örtünecek kısım olarak göğüs cebi anlamına gelen "cuyub" kelimesi kullanılmış ve "ras-baş" ifadesi yer almamaktadır. Zaten ayette iman ve inanç ile ilgili olmak üzere şekle ve kıyafet olması gerektiğine dair tek bir kelime yer almamaktadır. Yine ayette başlarını ve göğüslerini/ziynetlerini örtsünler emri olsaydı, o zaman hem başı, hem de göğsü örtmek farz bir emir olacaktı **(Mevlana Mesnevi-5:** *569 - Filozof, davasında vasıtaları/arazları/araçları çoğaltır durur. Hâlbuki Hakk'ın kalbi temiz olan kulu, onun aksine, vasıtalara, delillere bakmaz bile.).*

Nur Suresinin 31 nci ayetinde sıra ile;

1. İmanlı kadınlara hitap edilmekte

2. Gözlerini eşlerinin dışındaki erkeklerden sakınmaları istenmekte (ayette geçen **ilk emir** ve muhkem amaç, hedef mesaj budur),

3. Bir önceki ayette belirtilen erkeklerden farklı olarak ziynetleri ifadesi kullanılmakta,

4. Erkeklerde olmayan ziynetleri kastedilerek ve bunlardan dolayı cinsellik ve şehvete yönelik olabilecek rahatsızlık duymasınlar diye geleneksel olan örtülerini, göğüslerine indirip bu ziynetlerini kapatmaları emredilmekte (ki ayetin emrettiği ve olmasını hedeflediği temel **ikinci emir,** muhkem amaç ve hedef mesaj budur), ayette başınızı örtün ifadesi bulunmamaktadır,

5. Ziynetleri olarak şehvet ve cinsiyet kastedilerek, beraber olduklarında bu yerlerinin açık bırakmalarında sakınca oluşturmayacak erkekler sıralanmaktadır (ki bu erkekler zaten Kur'an'da cinsel yakınlık ve evlenme yasağı olan erkekler olarak sayılmaktadır). Ayrıca birlikte yaşamakta oldukları diğer kadınlar ve cariyeler belirtilerek boyun-göğüslerine takacakları mücevherlere ilişkin olabilecek **hırsızlık ve imrenme** üzerinde de durulmaktadır. Çünkü sadece kadının şehvet yerlerinden olan memeleri-göğsü kastedilseydi, ayette diğer kadın ve cariyelerden bahsedilmesine gerek olmazdı.

6. Kadının hem göğüslerindeki ziynetleri (mücevher ve memeleri) ve hem de Arap kadınlarında adet olan ayak bileği takısı (Halhal), sallanarak ses çıkarıp dikkat çekmesin diye de ayaklarını-topuklarını yere vurmadan yürümesi önerilmektedir.

Ahzab-59'da ise hem Peygamber'in hanımlarına, hem de tüm mümin kadınlara hitap edilmektedir **[Ahzab-59-:***Ey peygamber, hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle, (tuvalet ihtiyaçları için dışarı çıktıkları zaman geleneksel olarak kullanmakta oldukları-S.Ateş, Mustafa Sağ Mealleri) dış elbiselerini/gömleklerini (cilbablarını) giyinsinler, şehvet yerleri açık ve görünecek şekilde çıkmasınlar! Bu, onların farklı/serbest kadınlar zannedilip eziyet edilmemelerine/sarkıntılığa uğramamalarına en elverişli olandır. Allah, çok bağışlayıcıdır, merhamet edicidir.].* Ve bu son ayetteki mesajın ruhunun, amacının, hedefinin de Nur-31'dekine paralel olarak gece tuvalete açık arazide çıkacakları sırada çıplağa yakın gece kıyafetleri ile değil de üzerlerine geleneksel Arap kıyafetlerinden olan cilbablarını alarak ve erkeklerin tacizkar yaklaşımlarından, laf atmalarından korumak olduğu, bu nedenle de geleneksel kıyafetlerini araç olarak kullanmaları istenmektedir.

Nur-31'nci ve Ahzab-59 ncu ayetler farklı dini yorumcuların farklı yorumları nedeniyle Müslüman toplumları farklı

gruplara parçalamış ve halen parçalamakta olan ayetlerdir. Bunlardan Nur-31'i yorumlarken bizce şu özellikleri göz önünde bulundurmak gerekmektedir:

- Müslümanlığın tebliğ edildiği dönemdeki Kur'an'ın hitap ettiği;
  - o Toplumda bulunan kadın çeşitleri
  - o Kadının konumu
  - o Geleneksel kadın-erkek kıyafeti
  - o Eğitim düzeyi
  - o Bilimsel bilgiler düzeyi
- Bu ayetlerin mesajlarının esas hedefi ve muhkem olan amaçları ve bu amaçlara ulaştıracak araçları varsa, nedir?
- Şimdiki toplumsal durumumuza göre ayetlerin yorumu nasıl olmalı ?
- Tüm ayetleri olduğu gibi, bu iki ayeti de toplumda huzuru olumsuz etkilemeyecek temel Kur'an prensibine göre yorumlamalıdır. Çünkü toplumda huzursuzluk veya ayrı ayrı gruplar oluşturacak bir yorum, Kur'an'ın temel felsefesine ve özüne aykırıdır ve dolayısıyla hatalı bir yorum demektir.

Ayetleri bu görüşler ışığında değerlendirmeye çalışalım:

Müslümanlığın ilk zamanlarında şimdiki Suudi Arabistan topraklarında yaşamakta olan **Arap toplumunda 3 farklı kadın** bulunmaktaydı:

a) Hür olup İman etmiş Müslüman kadın (ki Kur'an bunlara hitap etmiştir.),

b) Hür olup Müslüman olmayan (Putperest, Yahudi, Hıristiyan gibi) kadın ve

c) Cariyeler (hür olmayan köle kadınlar).

Cahiliye döneminde ve ondan sonraki asırlarda yazın sıcağında entarinin altına, henüz kullanıma girmemiş olan fanila veya sutyen giymemekteydiler. Kışlık kıyafetlerinden olan Cilbab giymeyip sadece entari giymiş olduklarında kullandıkları örtüler de, kadınların sırt ve bellerini örterken boyunları ve dolayısıyla boyunlarına taktıkları mücevherleri

ve entarilerinin altındaki göğüsleri, dolayısıyla da kadınlara özgü mahrem/şehvet uyandıran yerleri olan memeleri örtüsüz kalıyordu. Kur'an da Nur-31 nci ayette, ziynet kelimesi ile erkeklerden farklı olup kadınlara özgü olan mücevher ve memeleri tanımlamış olmaktadır.

Özellikle sıcak havalarda dışarıda dolaşırken terleyince entari ıslak olarak kadınların göğüslerine yapışıyor ve dolayısıyla da memeleri belirgin hale geliyordu. Bu sırada topuklarını vurarak gövdelerini de sallayarak yürüyorlarsa memeleri, boyunlarında mücevherleri de varsa iyice dikkat çekecek şekilde bunlar da sallanıyor ve ses çıkarıyordu. Bu görüntüleri ile de her üç kadın tipi sokakta erkekler tarafından rahatsız edilebiliyordu.

Nur-31 nci ayette verilen emir ile hedeflenen ve dolayısıyla bu ayetin ana amacı, kadınları mücevher hırsızlığından ve mahrem olan memelerinden dolayı erkekler tarafından cinsel yönden rahatsız edilmelerinden korumaktır. Kur'an, Nur-31 ile iklimsel ve bölgesel özellikler nedeniyle geleneksel ve Müslümanlıktan asırlarca önceden beri güneş ve çölün tozundan saçını korumak amacıyla bazen başını da örttüğü geniş bir örtü kullanmak zorunda olan Arap toplumunun mümin kadınlarına hitap etmiş ve bu örtü ile ziynetlerini de örtmek üzere dikkat etmeleri istenmiştir. Kadın ziynet olarak boynuna mücevher takmamış ise, örteceği kısımlar sadece memeleri kalmaktadır.

Böyle bir başörtüsü geleneği olmayıp farklı bir iklim bölgesinde yaşayan topluma hitap edilseydi, sadece ziynetlerini örtmeleri istenecekti. Toplumda şekle dayanan gruplaşma ve ayrışmalara yol açabileceğinden, ziynetleri örtme usul ve şekli ise insanların özgür iradeleri ve yaşam koşullarına bırakılacaktı.

Gerek Nur-31, gerekse Ahzab-59'da Peygamber hanımlarının ve mümin kadınların şehvet yerleri olan memeleri-göğüsleri görünecek şekilde açık giyinmekte sakınca görme-

yen kadınlardan olan kötü kadın zannedilip erkekler tarafından ve yine takacakları ziynetleri hırsızlığı kışkırtabileceği için bu yönden de rahatsız edilmemeleri amaçlanarak, mümin kadınların şehvet yerlerini ve ziynetlerini örtmeleri istenmektedir. Kur'an'ın verdiği emir, örtme işini sağlayacak kumaş olan geleneksel örtü-elbise aracılığı ile mümin kadını korumaktır. Çünkü örtü, Müslümanlık ile birlikte önerilen dini ve yeni bir uygulama değildir. Arap kadınlarını erkeklerden değil, çevre koşullarının vereceği zararlardan (güneşten, çölün rüzgârı ve kumundan, saçların dağılmasından) korumak ve yelpaze veya termos etkisi sağlamaları nedeniyle ve insanların o bölgelerde yaşamaya başladığından beri asırlardır kullanmakta oldukları bir örtüdür (97). Kur'an, putperest, Hıristiyan veya Yahudi inançlarında olup asırlarca ve geleneksel olarak bedevî Arap kadınlarının kullanmakta oldukları bir araçtan yararlanarak kadınların erkeklerden korunma amacının gerçekleşmesini sağlamıştır. Böylece hem imanlı kadınlara masraf çıkaracak ve Müslümanlığa özgü yeni bir uygulama önerilmemiş, hem de toplumun kıyafet homojenliği bozulmamıştır. Aynı toplumda olup Müslüman ve onlara düşman olanlar da aynı geleneksel kıyafetlerini giymeye devam etmişler ve yeni dini öğretiye dayalı yeni bir kıyafet şekli Kur'an'da önerilmemiştir. Çünkü Allah kıyafet, vücudumuzun şekli veya pozisyonu, duruşu, oturuşu ile değil, düşünce, niyet ve duygularımızla ilgilenir ve ilahi kayda giden insanın şekli ve kıyafeti değil, niyet ve düşünce enerjileridir. Kur'an'da sadece Müslüman kadınların, mümin olmayan diğer Arap kadınlarından farklı olarak, geleneksel olan cilbablarını ihmal etmemeleri üzerinde durulmaktadır. Böylece mümin olanlar, açık giyinen ve memeleri belli olan diğer kadınların maruz kaldıkları rahatsız edici bir durumdan korunsunlar diye şehvet verici açıklıkta giyinmekten uzak tutulmuşlardır. Zamanımızda ve modern toplumlarda kadınların abartılı ve şehvete hitap edecek şekilde çok açık giyimleri olmadıkça, artık ilkel bir

şekilde rahatsız edilmeleri istisnalar dışında pek olmamaktadır. Hele dini bir yorumu belli edecek şekilde bir kıyafette olma kadını koruma değil de rahatsız edilmesine veya farklı bir muamele görmesine neden oluyorsa, zaten Kur'an'ın amacının tersi bir durum söz konusu olmaktadır.

Bu açıklamalara göre tüm Müslüman toplumlarda ve Arapça bildiği halde Arap toplumunda da Nur-31 nci ayetin yorumunda görüş ayrılıkları bulunmakta, Arap toplumlarında bile olan örtünen ve örtünmeyen kadın gruplarının varlığının, dolayısıyla kadının örtünmesine yönelik ikilemin temelinde şu 2 yorum farklılığı yatmaktadır.

1. Türban veya dine dayalı bir örtü kullanmakta olan Müslüman ve dindar olan kadın bu ayetteki hem amaç ve kesin ilahi emir gereği göğsünü örtmekte, hem de bu örtme amacını gerçekleştirmek yanında araç olarak Arap toplumunun geleneksel olarak kullanmakta olduğu örtüyü, şimdi farklı bağlama şekilleri olacak şekilde, ek olarak başını örtmek üzere kullanmaktadır. Yani hem amaç olan emri yerine getirmekte, hem de amacın aracı olan örtüyü de ve başının da örtülmesi şeklinde yorumlayarak uygulamaktadır. Kadının bu uygulaması dine değil de, sadece Nur-31 nci ayete ilişkin yaptığı yoruma dayanmaktadır. Yoksa bu konuyu istismar edenlerin ileri sürdükleri gibi örtünme, dini inanç gereği olmamaktadır. Çünkü dinin, bu ayetteki emir olan göğsü örtme emri dışında, Müminliğin şartları olarak 77 muhkem emirleri bulunduğunu ve dinin tüm bu emirleri yerine getirmek olduğunu artık biliyoruz. Bu kadın, 1880 yıllarında icat edilmiş olan sutyen de kullanmakta olduğu için, yürürken göğsündeki şehvet organları olan memeleri de artık sallanmıyor.

2. Nur-31'in örtme emrini göğsü örtme olarak yorumlayan ve yine Müslüman ve dindar olup başörtüsü (veya türban) kullanmayan kadın ise, *"Ben artık eskiden olmayan hem sutyen kullanıyorum, dolayısıyla yürürken memelerim sallanmıyor, hem de sutyene ek olmak üzere göğsümü örtme araçları olarak, çağımıza*

uygun olan elbise, gömlek, tişört, döpiyes veya kışın palto da giyiyorum ve göğsümü de kapatarak Kur'an'ın muhkem emrini zaten yerine getirmiş oluyorum. Çünkü ben Nur-31 nci ayette başın ve saçların değil, göğsümdeki şehvet organlarım olan memelerimi ve varsa boynumdaki mücevherlerimi örtmeyi tartışılmaz evrensel ve zaman üstü ilahi bir kural olarak görüyor ve yerine getiriyorum" diyerek öyle davranmaktadır. Görülüyor ki gerek göğsünü ve ek olarak başını da örten kadın, gerekse sadece göğsünü örten kadın, her ikisi de Müslüman ve dindardır ve Nur-31'in mesajına uygun hareket etmektedirler. Ancak yaptıkları yorum farklılığı nedeniyle ikilik ortaya çıkmaktadır.

Daha önce de belirtildiği gibi insanlara farklı renk ve şekiller verme, onları farklı ırklar, şekil ve renklerde yaratma yetkisi, sadece Allah'a aittir ve bu farklılıklar, yaratılış sırasında yapılmaktadır. İnsanlar arasında ayrımcılık olmayan bu farklılığın da insanlar anlaşsınlar ve barış içinde yaşamayı öğrensinler diye, yani bir sınav aracı olarak yapıldığı açıklanmıştır. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, ilahi mekanizmaların insanlarla iletişim yolu düşünce enerjisidir, şekiller ve görünümleri ile değildir.

Dini inanç çeşitliliğini çağrıştıran kıyafetler (Takke, Kippa-Musevi takkesi, Haç, sarık, cüppe, dinsel örtü) giyen veya özel davranış sergileyen veya işaret kullanan (özel saç, sakal veya bıyık şekli gibi) insanlar sanki inanç ve imanın göstergesiymiş gibi çok gösterişli ve pahalı kumaşlarla örtünmeyi çok imanlı olma ile bağdaştırmaya başlayacaklar ve çeşitli örtünme çeşitleri oluşacaktır. Veya imanın azlık veya çokluğunu, kişinin dine dayalı olan özel bir davranışı yapıp yapmayışına göre değerlendireceklerdir. Böylece din, bir şekil ve görüntü konusu olacak ve dış görünüş ve moda ile özdeşleştirilmiş olacaktır. Ki şu anda Müslüman ülkelerdeki çeşitlilik de bunu göstermektedir.

Nur suresinin 60 ncı ayeti, şimdiye kadar yaptığımız açıklamaları pekiştirmektedir **(Nur-60:** *Nikahı ümidi kalmayan otur-*

muş, hayızdan ve doğurmaktan kesilmiş kadınların, bir ziynet ile gösterişe çıkmamaları/mahrem yerlerini korumaları şartıyla ziynetlerini/mücevher ve memelerini örten kıyafetlerini/örtülerini bırakmalarında kendilerine bir günah yoktur; ancak iffet adabınca da sakınmaları kendileri için daha hayırlıdır/hadlerini de aşıp açılıp saçılmasınlar. Allah işitendir, her şeyi bilendir.). Kur'an'daki mesajların ortak hedefi olan örtme mesajının, tamamen kadının cinsiyeti ve erkeklerde şehveti uyandırıcı etkisi nedeniyle mahrem organları olan memeleri ile hırsızlığı teşvik edici mücevheri teşhir etme ile ilgili olduğu bu ayette açıkça görülmektedir.

Soner Yalçın'ın belirttiğine göre; Kadını örtme konusu Milattan 4 bin yıl önce Babil'de *"Kadınlar sokağa çıkarlarken başlarını açmamış olacaklardır."* kuralı ile başlamıştır. Burada kadını örtüye sokmanın temel nedeni, evli kadın ile bekâr kadınların birbirinden ayrılmasını sağlamaktı. Yani amaç, hangi kadının bir erkeğin koruması altında olduğunu, hangisinin ise olmadığını göstermekti. Osmanlı döneminde de, özellikle İstanbul'un işgalinden sonra başlamak üzere uygulanmaya başlayan kadının örtünmesi, dinsel nedenle değil toplumsal bir tedbir gereği olmuştur (Hürriyet 16 Eylül 2007). Yani **temel amaç tesettür aracılığıyla, tedebbür/önlem alma** olmaktadır. Ancak Nur-26-33 arası ve 60 ncı ayetler değil, ayrıca Ahzab-52, 59, Nahl-7, 81, Taha-121, Enfal-60, Araf-26, Müminun-22 ve Hac-27 nci ayetlere birlikte baktığımızda tesettürün sadece kadın için değil, erkek için de geçerli ve farz olduğunu görüyoruz. Bu farz da cinsiyete bakılmaksızın tüm insanların mahrem yerlerini örtmeleri olmaktadır. Dolayısıyla kadınların örtü kullanması, peçe giymesi ve bazı Ortadoğu veya diğer toplumlarda kullanılmakta olan farklı giysiler, Kuran'ın değil geleneklerin ve şahsi görüşlerin dine sokulmasının, yani **örflerin-geleneklerin dinselleştirilmesi** sonucudur. Ayrıca Kur'an'da namaz kılma veya Kur'an okuma kıyafeti diye ayrı bir kıyafet de yoktur.

Eğer kadının ziynetlerini örtmek için Kur'an'da değinilen ve o zamanın geleneksel bir kıyafeti olan örtü, amaca götürücü bir araç olmayıp vazgeçilmez bir hedef-amaç olsaydı **Enfal-60** ncı ayette (Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın) ayetinde adı geçen savaş malzemesi olan atlardan da vazgeçmememiz, **(Nahl-7:** *Onlar (davarlar) ağırlıklarınızı, sizin ancak zorlukla varabileceğiniz beldelere taşırlar.* **Müminun-22:** *Ayrıca hem onlara, hem de gemiye yüklenip taşınırsınız.)* ayetlerinde olduğu gibi zamanımızın teknik imkanları olan araba, kamyon, uçak veya tren yerine yine davarları veya sadece gemileri de kullanmamız gerekirdi. Veya **(Hac-27:** *Bütün insanlar içinde haccı ilan et ki, gerek yaya olarak ve gerek uzak yoldan gelen incelmiş develer üzerinde sana gelsinler.)* ayetinde olduğu gibi Hac'ca gitme amacını, oraya bizi götürücü olarak yine sadece yürüme yöntemini veya deveyi kullanarak gerçekleştirmeye devam etmemiz gerekecekti. Çünkü amaç hacca gitmek ve ibadetlerden biri olan bu ibadeti yerine getirmek, oraya gitmek için kullanacağımız yöntemler ise birer araçtırlar, yöntemdirler ve zaman ve zemine göre değişkendirler.

Kur'an'ın birçok ayetinde, nefsin terbiyesi, nefse uymanın sakıncaları ve şehvetin dizginlenmesine yönelik mesajlar bulunmaktadır. Nefsin öğelerinden olan şehvet ve cinsiyet konusu sadece erkeği veya kadını değil, her iki cinsi de ilgilendiren bir konudur. Nur-30 ve 31 nci ayetler de hem erkek, hem de kadın nefsine hitap etmektedirler. Ancak nedense biz erkekler, yaptığımız tek yönlü yorumlarımızla şehveti ve cinselliği sadece kendimizle sınırlandırmış ve korunma yönünü kadınlara yükleyip, kendimizi sıyırıp meydanı kendimize boşaltmışız. Bu arada da nefsimize hakim olma yerine, Kur'an'ın ayetlerini kendimize göre yorumlayıp, kadınlarımızı örtme yolu gibi kendimize kolay olan yolu benimsemişiz. Halbuki Kur'an, namus hitabını Nur-30 ncu ayet ile önce erkeğe, Nur-sonraki 31 nci ayet ile de kadına yapmakla bir nevi namus ikazında önceliğin erkekte olduğunu vurgulamaktadır.

Erkeğin yaratılış duygularında kadını başka erkeklerden kıskanma ve onu koruyup kollama duygusu vardır ve bu nedenle eşinin başka erkeklerde zarar verici düşünceler oluşturacak bir görünümde ve kıyafette olmasını, aşırı açık giyinmesini zaten istemez. Yanlış olan, bu isteğini **dine bağlayarak uygulatmasıdır.** Çünkü böylesi bir din bağı ve yaptırımı, dini duygusal özden çıkarıp, bedensel bir şekle ve sembollere indirger. Bu da dine zarar verici bir davranış demektir. Ayrıca Hz. Muhammed'in ilk verdiği savaş, toplumun putları sembolleştirip onları Allah'a götürücü birer aracı olarak kabul edip onlara ibadet etmelerini engelleme savaşı olmuştur. Dolayısıyla dini, sembollere, simgelere, kıyafet çeşitlerine ve işaretlere indirgemek, Peygamber'in ilk savaşına ters düşecek ve dindarlık ile imanlı-inançlı olup olmama, semboller ön planda tutularak ifade edilir hale gelecektir. Çünkü her şeyin görüntü ve sembollere indirgenmesi, dindeki derinliği sığlaştıracaktır (84).

Esasında kadının duygusal yapısında içgüdüsel olarak kendini koruma ve cinselliğini ön plana çıkarmama davranışı var. Dolayısıyla, aklı başında ve mantıklı olan bir kadın, eşinin veya başka bir erkeğin müdahalesine çoğunlukla gerek kalmaksızın kendi kendini koruyucu kararlar alacaktır.

Hz. Muhammed, Kur'an ile çelişmeyen sahih bir hadisinde *"Allah, sizin dış görünüşlerinize ve mallarınıza bakmaz, kalplerinize ve davranışlarınıza bakar."*.

Sayın Prof. Dr. Şahin Filiz *"Kur'an'da kadın inanç yönünden erkek ile aynı görülürken, bedensel ve duygusal yapısı nedeniyle sadece işlevsel açıdan farklı tutulur ve kollanır. İslam'a ve Peygamber'e karşın, yapay gelenek, kadın cinsine yönelik düşmanlığı, başörtüsü söylemi altında gizlemiştir. Ve bunun en önemli dayanağı, kadının zararlı bir fitne ve avret olduğu tezidir"* açıklamasını getirmektedir (85)

Mevlana, Fih-i Mafih kitabının 20 nci bölümünde kadının örtünmesi ile ilgili olarak ve insan psikolojisine yönelik görüşler içeren şu çarpıcı ve değerli açıklamayı yapmıştır: *"İnsanlar,*

sakladığın bir şeyi görmek isteyecekler, hatta zor kullanacaklardır. Sen göstermemekte ne kadar ısrar edersen, insanların buna karşı ilgileri artacaktır. Çünkü İnsanlar, men edildikleri şeye karşı haris olurlar. Sen ne kadar kadına gizlen diye emredersen, onda kendini gösterme isteği o kadar artar. Halkta da, o kadın ne kadar gizlenirse, onu görmek isteği çoğalır. Şu halde sen oturmuşsun iki tarafın da isteğini kızıştırıyorsun. Sonra da bununla onu ıslah ettiğini sanıyorsun. Bu yaptığın şey, bozgunculuğun ta kendisi. Kadının mayasında kötülük yoksa, yapma desen de, demesen de iyi huyuna, temiz yaradılışına uyacak, ona göre hareket edecektir. Sen işkillenme, bırak. Yapma, etme, görünme demek, isteği arttırmaktan başka bir şeye benzemez." (71).

Mevlana, din adamlığı olmaması ve toplumda farklı kıyafete meydan verilmemesi için halkın giydiğini giymiş, halktan ayrılmamış ve bu konuda şu sözü söylemiştir: *"Cübbe ve sarıkla insan bilgin olmaz. Bilginlik, insanın özünde bulunan bir hünerdir."* (4).

Mevlâna da şeklin ve şekilciliğin yanlışlığına şöyle diyerek değinmiştir *(İnsan gönlüyle insandır, suretiyle/gövdesiyle, çehre, görünüş ile değil. Ey surete tapan! Niceye dek bu suret kaygısı? Eğer insan, surette insan olsaydı Muhammed ile Ebu Cehil eşit olurdu.).* Ayrıca kalemlerin de insanı tanımlarken "Alim, adaletli, merhametli." gibi zatına ait vasıfları övdüğüne dikkat çekmiş ve şeklin önemsizliğini şu iki cümle ile simgeleyerek de dikkati çekmeyi hedeflemiştir (Tenler, ağzı kapalı testi gibidir. Ama testinin içinde ne var? Ona bak ve bir adam, sakalla, havayla erkek olsaydı, keçinin de sakalı var, tüyü var. O da adam olurdu. Ne adamlar gördüm sırtında elbise yok, ne elbiseler gördüm içinde adam yok.) (32, 86, 87).

Kur'an'daki Abese suresinin iniş nedeni ilk ayetlerinde anlatılmış ve Hz. Muhammed'in zengin ve ağzı laf yapan birine nasihat konuşması yaparken kör bir kişinin içeri girişini hoş karşılamayıp yüzünü ekşitmesini, yani kişilerin dış görünüşlerine bakarak etki altında kalmasını ve farklı davranmasını

eleştirmekte ve dış görünüşten çok, kişinin niyetine önem vermesi gerektiğine değinmektedir **(Abese-1.** *Yüzünü ekşitti ve öteye döndü; 2. Yanına kör adam geldi diye. 3. Nereden bilirsin, belki de o arınıp temizlenecek. 4. Belki de düşünüp taşınacak da öğüt kendisine yarayacak. 5. O, kendisini her türlü ihtiyacın üstünde görene gelince, 6. Ki sen ona yöneliyorsun, 7. Sana ne onun arınmasından! 8. O, koşarak ve temiz bir niyetle sana gelen var ya; 9. Odur içine ürperti düşen. 10. Sen ona aldırmazlık ediyorsun.).* Bu ayetlerden anlaşıldığı gibi, Peygamber de olsa, her insan, başkasının farklı bir kıyafet, sakatlık veya davranışının etkisi altında kalmakta ve ön yargılı davranabilmektedir. Demek ki biz insanlar, başkasının bir farklılığının hayda hayda etkisi altında kalmakta ve ön yargılara girmekteyiz demektir.

İnsanın başkasının dış görünüşünden ne kadar fazla etkilenmekte olduğunu biz doktorlar hastalarımızda belirgin olarak tansiyon ölçümü sırasında görürüz. Eğer beyaz doktor önlüğümüzü giymiş olarak hastanın tansiyonunu ölçersek, en az 2-3 cmHg değerlerde fazla bir değer ölçeriz, önlüksüz olarak ise bu yükselmeyi pek görmeyiz. Yine benzer bir etkilenme resmi kıyafetli veya sivil kıyafetli emniyet görevlisi karşısında da görürüz.

İşte insanların dine dayalı bir farklılığa dayanarak birbirlerini etkilemeleri gerçeğine dayanarak, farz ibadetlerden olan Hac ibadetini gerçekleştirenlerin "Hacı" lakabını isimlerinin önüne eklemelerini ve bir taraftan bu lakabı kullanarak etraflarına farklı davranmalarını veya nadir de olsa bu lakabı istismar etmelerini kabul etmiyor ve Hacı kelimesinin kullanılmasını uygun bulmuyorum. Çünkü Hac ibadeti, Müminliğin 77 şart ve ibadetleri içinden sadece biri konumundadır. Eğer bu ibadeti yerine getiren bu lakabı kullanıyorsa, o zaman diğer 76 ibadetin her birini yerine getiren de lakaplar mı kullanacak? (şirk koşmayan, okuyup yazan, tüm yaratılanlara sevgi ile yaklaşan, yalan söylemeyen, oruç tutan, salâtı yerine getiren, başkaları ile alay etmeyen, iyilik yapan vs).

Kadının başını örtmesi kuralı, namaz sırasında olduğu gibi, Kur'an okuma sırasında da şart haline getirilmiştir. Halbuki Kur'an okumayı abdest alma ve kadının başını örtme kuralına bağlama, Yahudi toplumundan Hz. Muhammed ümmetine geçmiş kurallardır. Çünkü Yahudi hahamları Tevrat'ın okunması için abdest alınmasını ve başın örtülmesini şart koşmuşlardır (37).

Dini inancın azlığı veya çokluğuna, imanın miktarının ölçülebilirliğine veya farklı bir inanç görüşündeki bir gruba veya gruplara özgü bir kıyafet veya şekilde olmak bazen de tehlikeli olabilir. Örneğin belirli bir dini düşünce grubu üyesinin (başka dinde veya aynı dinde başka mezhep, tarikat veya grupta olan) işleyeceği bir suç (hırsızlık, cinayet, kavga veya tecavüz gibi), diğer düşüncedeki gruplar tarafından, suçlu olan kişiye değil, çoğunlukla suçu işleyen kişinin bağlı olduğu tüm gruba yönlendirilebilmektedir. Olay kişisellikten çıkar ve kişinin ait olduğu grubu çağrıştıracak kıyafet veya şekilde olan herkese yönelik rahatsız etme veya kavga etme, dövme hatta öldürme girişimlerine yol açabilir. Benzer bir sakınca, kıyafete bakarak yapılan işe almalarda da dini gruplara yönelik kıyafet veya davranışı olanlar için de söz konusu olacaktır.

Son yıllarda gerçekleşen ve sadece saldırıyı gerçekleştiren kişilerin değil, dünyadaki tüm Müslüman'ların suçlandığı ve bu nedenle Amerika ve Avrupa ülkelerinde yaşayan Müslümanların rahatsız edilmeye, hatta dövülmeye başlandığını göz önüne aldığımızda, yukarıdaki görüşümüz doğrulanmaktadır.

Son yıllarda örtünen gruplar da, bağlı oldukları görüş liderleri veya maddi durumları temelinde kendi içlerinde ayrışmışlar (Muhafakârlar, İslamcı Modernler ve İslami Sosyete gibi) ve her bir grup kendine özgü bir örtünme şekli ile bu ayrılığını ifade etmeye başlamıştır. Dolayısıyla din temelli görüş ve maddi güç, kıyafet şekline indirgenmiş olmaktadır. Sonuçta örtünmeyenler ve örtünenler arası karşı-

lıklı eleştiriler gibi, örtünen farklı gruplar da birbirlerini eleştirir hale gelmişlerdir. Çünkü araç olan örtü, amaç haline getirilmiş ve bu değişim birlikte örtüyü tabulaştırmayı getirmiştir.

Kur'an, örtüyü bir iman göstergesi olarak değil de sadece kadını olabilecek rahatsız edilmekten korumak amacına yönelik olarak önerirken, bu mesaja uymayana herhangi bir ceza veya yaptırım getirmemektedir. Asırlardır ve halen zamanımızda az dini inancı olanı veya çok dini inancı olanları çağrıştırmak üzere farklı bir değer verilen kadının örtünme konusu, biz insanların vermekte olduğumuz önemde olsaydı, uygulanmamasında mutlaka cezası ve Allah'ın azabı veya hoşnutsuzluğuna yönelik açıklamalar ile gelirdi. Bu kurala uymamak ceza getirmemekte, çünkü bu mesaja uymamak, başka birinin hakkının yenmesine veya Allah inancının zedelenmesine yol açmamakta, dolayısıyla kişinin ruhsal tekâmülünü olumlu veya olumsuz olacak şekilde doğrudan etkilememektedir. Bu nedenle de diyebiliriz ki, kadın eğer ziynetlerinin durumu nedeniyle rahatsız olmayacak bir ortamda ise ve günlük kıyafeti de yaşamakta olduğu toplumda onu rahatsız etmeyecek şekilde mahrem yerlerini de örtüyorsa, Kur'an ayetinin kadını rahatsız edilmekten koruma amacı zaten yerine getirilmiş olmaktadır.

Kendisi ile insan arasındaki iletişimde, araya girecek din adamlığını yasaklayan Allah'ın, iman ölçüsüne alet edilmek üzere bir simge, işaret veya kıyafeti insan ile kendi arasına sokulmasına müsaade edeceğini düşünmek, düşünce ve beyin kapasitemizi çok çok aşan mükemmellikteki ilahi düzene ve temel din felsefesine oldukça ters olsa gerek. Zaten ilgili ayete baktığımızda, ayette iman / inanç ile ilgili tek bir kelime yer almamaktadır.

Dini yorum ve kanaati çağrıştıran bir kıyafet veya simge, kişiyi dinsel veya farklı bir dini görüşünü şekle indirgemiş bir kimliğe indirgemiş olmakta, **insan olma üst kimliğ**inden ise

uzaklaştırmaktadır. Eğer kıyafet nedeniyle olan bu üst kimlik değişimi benimsenirse, o zaman kişi, insan üst kimliğinden belli bir dini inanış sahibi veya temsilcisi kimliğine indirgenmiş olmaktadır. Çünkü kişi farklı olan bu kıyafeti ile asker veya emniyet görevlisi üniforması gibi mesleki bir kıyafet giymişçesine, giydiği kıyafetin çağrıştırdığı dini görüş kimliğine kavuşmuş olmaktadır. Artık hepsi imanlı ve dindar kadınlardan oluşmuş bir Müslüman toplumunda, az veya çok imanlılığı ve inancı kıyafete dayandıran bir uygulama, kıyafete indirgenmiş ayrı ayrı gruplaşmalara yol açmaktadır. Ayrıca böylesi bir toplumda, kişiler birbirlerinin dini inançlarını kıyafetlerinin özelliklerine göre değerlendirmeye ve bu değerlendirmeye göre de o kişilere olumlu veya olumsuz bakmaya, hatta başkalarına yaranma aracı olarak dinsel bir simge olarak kıyafeti kullanmaya başlamaktadırlar. Bu farklılık ise kişiler arasında bir tedirginlik yaratacak, hatta insanların kendini baskı altında hissetmesine yol açacaktır. Böyle bir tedirginlik hissettirme (veya başkasını koşullandırma) ise, başkasının özgürlüğünü olumsuz etkileyecektir. Biliyoruz ki **"Birinin özgürlüğü, başkasının özgürlük sınırında biter. Ve hiçbir özgürlük, başka bir özgürlüğü yıkmak veya engellemek, maddi veya duygusal bir zarar oluşturacak şekilde kullanılamaz"** kuralı hem dinin, hem de yasaların temel kuralıdır. Toplumda dinsel düşünceyi çağrıştıracak farklı bir durumda olma ayrıca kişilerin riyakârlık batağına düşmelerine de neden olabilecektir. Bildiğimiz gibi böylesi dinî temelli riyakârlık ise gizli bir şirk olarak kabul edilmiştir.

Nasreddin Hoca'nın *"Ye kürküm ye"* deyiminde olduğu gibi insanların birbirlerini etkilemek amacıyla kullandığı şeyler hepimizin bildiği gibi kıyafet, taktıkları mücevherler, sakal veya bıyık, mal-mülk ve çocuklarıdır. Yani göze hitap eden girişimlerdir.

Biliyoruz ki Anayasa mahkemesi, Danıştay, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve en son 10 Kasım 2005 tarihinde AİHM

Temyiz mahkemesi aldıkları kararlarda *"herhangi bir dini simgenin, başkaları üzerinde bir baskı oluşturma (koşullandırma) özelliği taşıdığına" değinmişlerdir Yine AİHM Temyiz mahkemesi, "kişilerin kendi haklarına bir tehdit veya maddi-manevi bir sıkıntı oluşturacak bir olay veya davranışa ilişkin yapılacak yasaklamaların insan haklarına aykırı olmadığına"* karar vermiştir.

Sufi'lerden Fadlallah Hakeri, İslam'ın Öğeleri adlı kitabında şekilciliğe şu cümlesi ile dikkati çeker: *"Dini otoriteler olan ulemalar, içsel ayrılık içindeyken dışsal tekbiçimliliği aramışlardır. Sufilerse dışsal farklılıklara hoşgörü gösterirken, içsel birliği aramışlardır."* (88).

İnsan olarak bizler hem bir şeyi çabuk abartma huyuna, hem de hemen bir şeyin kolay yönüne kaymaya meyilliyiz. Dolayısıyla da böylesi bir dinsel sembol olayında, zaman içinde bu sembol bir taraftan abartılı ve çok çok önemli hale gelebilecek, diğer taraftan da zor olmadığı halde, dinin kolay olan kuralları bile yine zaman içinde zor gibi değerlendirilip belki de önemsenmeyip bırakılacak ve dini şeklen ifade etmeye başlayan sembole yönelme kolaylığına saplanılacaktır. Mevlana'ya göre bu da zaman içinde, dinin vazgeçilmezi haline getirilmiş olan şekilsel **sembolün** bir nevi **putlaştırılması** demek olacaktır *"Şekil, suret manayı arayanlara engel olur ve yollarını vurur. Sen şekilde, surette kalırsan puta tapıyorsun demektir. Her şeyin suretini bırak, manasına bak (2893). Ne vakte kadar testinin şekli, biçimi ve üstündeki nakışlarla oynayıp duracaksın? Testinin şeklini, nakşını bırak da içindeki suyu ara (1021). Beden ehli olanlara göre edep ve terbiye; zahire, görünüşe bağlıdır. Çünkü Allah gizli şeyleri onlara göstermez, örter. 3220 - Gönül ehli olanlara göre edep batinidir, içe bağlıdır, içi gözetmededir. Çünkü onların gönülleri gizli şeyleri görür (3219). Surette, şekilde ileri olanlar, manada geri bulunanlardır (1119)."* (6, 18). Dolayısıyla dinin sembollerden arındırılması, dini şekilden kurtarıp manevi özüne yönlendirmeyi sağlayacak önemli bir konudur. Yine Mevlana 13 ncü asırda, mezhepler, tarikatlar ve inançlar arası şekil farklı-

lıklarının katı taassuplar doğurduğunu, insanları kavgaya ve ayrılıklara sürüklediğini görmüş ve bu yanlışa dikkat çekmiştir (74). Çünkü Kur'an'ın sakınılmasını istediği en büyük tehlike toplumda ayrışmalar oluşmasıdır ve dini inanca yönelik kıyafet, sembol veya simgeler gibi şekilsel farklılıklar böylesi ayrışmalarda önemli rollere sahip olmaktadırlar. Casiye-23 ncü ayette herhangi bir cisme veya maddeye ilahi bir değer gibi aşırı yönelme, onu vazgeçilmez kılma yanında herhangi bir arzunu, görüşünü, nefsani bir duygunun peşine düşülmesi ve onu vazgeçilmezler olarak kabul etme de putlaştırma olarak vurgulanmakta ve dikkat çekilmektedir **(Casiye-23:** *Ey Muhammed! Arzusunu/bir görüşünü/bencilce bir hevesini ilahlaştıran/putlaştıran kimseye dikkat ettin mi? O, arzusunu putlaştırdığı için, Allah onu sapıklıkta bırakmış, işitmeyen, düşünmeyen ve görmeyen bir kişi gibi olmuştur.).*

Eğer tek bir hedefe (kadının göğsündeki şehvet yerleri olan memelerini ve varsa mücevherlerini örtme gibi) yönelten araç-yöntem birden fazla olduğu halde sadece bir yönteme indirgenirse, bu defa tek olan araç-yöntem, zaman içinde sanki amaç-hedefmiş gibi hükümleştirilir. Diğer bir ifade ile müteşabih olan mesaj, muhkem hale getirilmiş olur. İşte bu hale getirilmiş olan araç mesaj sonunda tabulaştırılır, Mevlana'nın ifadesi ile putlaştırılmış olur.

Bilindiği gibi imanlıların iman derecelerini değerlendirmeyi, Peygambere bile bırakmamış ve sadece kendisinin bu değerlendirmeyi yapacağını Kur'an'da defalarca vurgulayan Allah, bazılarının yapmakta oldukları yorumları gibi eğer dini bir kıyafet veya bir simgeye müsaade etmiş ise, bu değerlendirmeyi dinsel kıyafete-işarete veya bir davranışa bırakmış olmuyor mu? Böylesi bir yorum ise Kur'an'ın ruhu-özü ile çelişmiyor mu ?

Müslümanlığı sadece Arap toplumuna sınırlarsak, geleneksel kıyafetleri bedevi Arap toplumuna uymayan toplumların Müslüman olmaları engellenmiş olmayacak mı?

Kadınlarının kıyafetleri Müslümanlığa uygun değil diye kadın, erkek ve çocuklardan oluşan tüm toplum, Müslümanlıktan mahrum edilmeyecekler mi? Böylesi uygulamalar ise Müslümanlığın evrenselliğine ve zorlamasının olmayışı prensibine ters düşmeyecek mi?

Müslümanlık, sadece cahiliye devrindeki gibi Bedevi kıyafetli Arap toplumuna sınırlı kalsaydı, amaç ve araç bakımından doğru olurdu. Çünkü bedevi kadınlar zaten geleneksel olarak örtü kullanmaktadırlar. Fakat günümüzde ülkemiz ve batı toplumunda olduğu gibi Arap toplumunda da şehirleşme gelişmiş ve artık bedevî olmayıp şehirlerde yaşayan geniş bir toplum da oluşmuştur. Şehirlere göçen bedevi kadınların bir kısmı şehirlerdeki kadınların modern giyinmelerine dönüşmüşken, bir kısmı ise hala kırsal ve çöl hayatlarına yönelik olan örtülü geleneksel ve yöresel bedevi kıyafetlerini devam ettirmişlerdir. Böylece bu şehirlerde ana dilleri Arapça olduğu halde ilgili ayetlerin farklı yorumları sonucu örtünme şekilleri ile hem dini çağrıştıran kıyafet giyen, hem de Müslüman oldukları halde örtünmeyip modern kıyafetli olan kadınlar bir arada bulunmaktadır.

Örneğin Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi Muhammed El Hüseyni'nin hanımı İman Atallah, eşinin verdiği kokteyl ve toplantılarda başı tamamen açık ve döpiyesli kıyafeti ile katılmaktadır (Şekil-35). Bu da Müslümanlığın doğduğu toplumun Kur'an'ın Nur suresini nasıl farklı yorumlayabildiğini çok güzel göstermektedir.

Tunus toplumu, din ve kıyafet bağlantısına yönelik bu açıklamalarımız paralelinde dini düşünceyi, iman durumunu veya dinsel bir grubu çağrıştıracak herhangi bir kıyafeti ve örtünmeyi resmi dairelerde ve okullarda kesinlikle yasaklayarak bu sorunu çözmüş bulunmaktadır. Nur-31 ve Ahzab-59 ncu ayetlere yönelik yaptıkları yorum ile örtünmeyi ön planda tutanlara ise sadece geleneksel olan kıyafet giymeleri şartı ile müsaade edilmektedir.

Günümüzde de birçok Arap ülkesinde şehir dışında yaşamakta olan, bedevî olarak tanımlanan ve hangi din ve mezhepten olursa olsun toplumlarda, yine çevre ve iklim koşulları nedeniyle bu ortak kıyafetler halen geleneksel olarak kullanılmaktadır.

Artık Müslüman toplumlar da aşiretleşmeden devletleşme aşamasındadırlar, Medeni ve Ceza Kanunları, bu kanunları da uygulayan kolluk kuvvetleri (polis, jandarma) ve yargıçlar söz konusudur. Dolayısıyla da kadınlar eskisi gibi başıboş değiller ve kendini bilmez erkeklerin tacizleri hem çok azdır, hem de cezalandırılmaktadır.

Asırlardır Nur-31 ve Ahzab-59 ncu ayetlerin muhkem-amaç ve müteşabih-araç/lar temelli bu iki yönlü yorumu çözülememiş ve Müslümanlar arasında ayrı ayrı gruplaşmalara yol açılmıştır. Biliyoruz ki Kur'an'ın kabul etmediği, Müslüman oldukları halde toplumda, farklı yorumlar nedeniyle ayrı ayrı gruplaşmaların oluşması ve kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız kuralına dikkat edilmemesidir. Buna yol açanlar ise bu farklılığı menfaatlerine kullananlar ve konuya eleştirel akıl ile yaklaşmayanlardır. Ülkeyi yönetme konumundaki kişilerin her iki yorum taraftarlarına eşit yaklaşımaları yanında, birbirlerini etkilemelerine ve olumsuz yaklaşımlarına kesinlikle yol açmayacak yasal ve diğer önleyici tedbirleri almaları şarttır. Yine her ikisi de dindar olan bu bireylerden, örtüyü ön planda tutanların kanaatlerinin dini inanç, inancın azlığı veya çokluğu ile ilgili olmayıp sadece bir ayetle ilgili bir kanaat-görüş-yorum nedeniyle olduğu özellikle vurgulanmalıdır.

Ülkemiz, kırsalda yaşayan toplum ağırlıklı bir yapıdadır. Asırlardır bu insanlar, tarlada, tozlu ve rüzgârlı ortamlarda çalıştıklarından, işleri gereği erkekler başlarına şapka, toz ve sıcağın fazla olduğu bazı yerlerde ise şapkanın altına ve boyun-enselerini de örten bir örtü giymekte, kadınlar ise eşarp-başörtüsü-yazma bağlamaktadırlar. Veya Güneydoğu Anadolu bölgesinin sınır bölgelerinde, cahiliye dönemindeki

bedevi Arap toplumuna benzer örtüler (ıgel, hımar, imame, cilbab) kullanmaktadırlar. Böylece, insanlar saçlarını tozdan ve rüzgârın dağıtmasından korumuş olmaktadırlar. Bu kıyafetleri, yaptıkları işler gereği tamamen bölgesel ve gelenekseldir, kesinlikle dini inançları gereği değildir. Çünkü Anadolu insanında bu tip giyinme şekli, Müslümanlıktan önceki asırlarda da ve geleneksel bir kıyafet olarak vardı ve dinin önerdiği bir kıyafet şekli değildi. Köyde yaşamakta olan hanımlar, maddi durumları ayrıca iş dışı zamanda giymek üzere farklı kıyafetler almalarına uygun olmadığından ve köy ortamı her zaman rüzgarlı ve tozlu da olduğundan, bu kıyafetleri hem günlük, hem de gezme kıyafetleri olarak kullanmak zorunda kalmaktadırlar.

Yirminci yüzyılda, ulaşım araçlarındaki gelişmeler yanında, kırsal kazancın şehir kazancından geri kalması, buna karşılık televizyon sayesinde bu insanların da yaşamdan beklentilerinin artması sonucu hem şehre geçici ziyaretler, hem de şehirlere göç oranı büyük bir artış göstermiştir. Ancak bu insanlar, gezmeye gelmeleri sırasında, köylerde giydikleri aynı özellikteki kıyafetlerle şehirlere indikleri gibi, göç edip şehirlere yerleştikten sonra da bir kısmı aynı kıyafetleri giymeye devam etmektedirler. Özellikle köylerdeki gibi yine tozlu olan gecekondu bölgelerinde aynı giyim tarzı devam etmektedir. Gecekondu dışındaki bölgelerde ise köylerdeki gibi tozlu ve rüzgârlı, yani saçları korumayı gerektiren bir çevre ve yaşam çoğunlukla söz konusu olmamaktadır. Dolayısıyla diyebiliriz ki şehirlerdeki kadın toplumumuzun büyük bir kısmı, adet ve kıyafetleri ile köy yaşantısını şehirlerde de devam ettirmekte olan köylü bir toplum yapısında. Fakat erkeklerimiz kıyafet yönünden kadınlardan farklı olarak şehirleşmekte ve bu değişim her nedense sadece erkek kıyafetlerine yansımış olmaktadır. Şu anda şehirlerimizde ya apartmanlarda hizmetli, kaloriferci veya site bekçisi olarak çalışmakta olan erkeklerin ve gecekondularda yaşamakta olan ailelerin

erkeklerinin günümüze uygun pantolon, gömlek ve ceket (kışın ise yağmurluk veya palto) kullandıkları halde, kadınların halen köyde giydikleri kıyafetlerde olduklarını görmekteyiz.

Kadın kıyafeti, geleneksel olan köy kıyafeti şeklinde kalsaydı ve din dışı konu ve olaylara alet edilip dini bir özellik olan türbana dönüştürülmeseydi pek sorun olmayacaktı. Zaten ülkemizde asırlardır sorun olmayan kadın kıyafetinin sorun haline gelmesi, dinin siyasete alet edilmesi ile ve kadın kıyafetinin belirli şekillerinin dine dayandırılarak bir siyasi görüş ile özdeşleştirilmesi sonucu başlamıştır. Böylece de başörtülü geleneksel köy kıyafeti değil de, dini yorumları çağrıştıracak bir özellik kazanmış olan örtü ve örtünme şekli, sanki imanla özdeşleşmiş bir konuma getirilmiştir. Aynı strateji, yurt dışına göç etmiş ve çoğunluğu kırsal kaynaklı insanlarımız üzerinde de uygulanmıştır. Bu insanlarımızın da Anadolu'ya özgü olan geleneksel kırsal iş kıyafetlerine belirli bir yorumu çağrıştırmak üzere farklılık verilmiş ve yabancı ülkelerde de dinsel kıyafet devam ettirilmiştir. Ve yıllarca yabancı ülkelerde yaşadıkları halde bu insanlarımız, dini bilgilerinin eksikliği kullanılarak oluşturulan korku nedeniyle, dini anlam verilmiş olan kırsal temelli kıyafetlerini bırakamadıklarından modern yaşama uzak kalmışlardır. Çünkü başörtüsü veya türbanın takılıp takılmaması yanında, takılsa bile şekli, rengi veya bağlama usulü bile kadınları yönlendiren bir korku nedeni olmuştur. Hâlbuki İslam dini korkuya dayanan değil, Allah sevgisi temelli bir dindir.

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı (TESEV)'in 2000 yılında yayınlanan bir anketine göre Türkiye'de kadınların %73'ü sokağa çıkarken başlarını örtmekte ve bunların %13'ünün bu örtüleri türban, %3.5'u ise çarşaf şeklinde iken, bu oranlar 2006 yılında tekrarlanan aynı ankette farklı bulunmuştur. Sokağa çıkarken başlarını örten kadın oranı %63'e inmiş, türban kullanan oran %11'e, çarşaf kullanan oran ise %1'e gerilemiştir (Hürriyet 23 Eylül 2006-Ertuğrul Özkök).

Kanaatimizce bu oranlardaki değişimde özellikle erkek siyasetçiler tarafından kadınların istismar edilmekte olduklarının gün geçtikçe anlaşılmasının, şehirlere göç eden kesim kadınlarında eğitim düzeyinin gelişmesine paralel olarak çalışan kadın oranının artması ve kıyafetlerini değiştirmeleri, Kur'an'ın Türkçe meallerinin okunup mesajlarının anlaşılmaya başlanması rol oynamaktadır.

Eşleri kapalı olup boşanmış erkeklerin, ilk eşlerinin kapalı olmasına karşılık, ikinci eş olarak bu defa daha çok açık kadınları tercih etmelerinin psikolojik ve sosyal nedenlerinin araştırılması da bence oldukça önemli bir konudur.

Eski Türk toplumlarında kadın, erkekle eşit haklara sahip bulunuyordu. Örneğin seyyah İbn-i Batuta "Seyahatname"sinde, saray hatunlarının sokağa çıktıklarını, kadınların mevkilerinin yüksek olduğunu, aynı zamanda Türk kadınlarının yüzlerini örtmediklerini bildirmiştir. Yine 10 ncu asrın ilk yarısında kuzey Türkleri arasında bir seyahat yapan İbn-i Faldan, Türk kadınlarının ve kızlarının misafir önünde serbest hareket etmeleri karşısında şaşırıp kaldığını, erkek gibi hareket eden bu kadınlara yaklaşmanın ve kötü gözle bakmanın mümkün olmadığını anlatmıştır. Ki bu saptaması Mevlana'nın yukarıda değindiğimiz görüşü ile paralellik göstermektedir.

Dini duyguları çağrıştırmayacak geleneksel özellikte olan böylesi kıyafetler kullanma, dinsel bir farklılığı veya imanın azlığı-çokluğunu çağrıştıracak bir uygulama olmamaktadır. Yine böylesi toplumlarda dine yönelik bir davranış ve farklı veya özel bir kıyafet olmayacağından, insanların birbirlerine yönelik dini inancı çeşitlendirmelere ve bu temeldeki yarışmalara, kıskandırmalara da yol açılmamış olunmaktadır. Esasında dine dayandırılmayan bu geleneksel kıyafetler, bir toplumsal zenginliğe de yol açmaktadırlar.

Ülkemizdeki bu kaosu çözecek yöntem, Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlahiyat Fakültelerinin birlikte oluşturacakları bir komisyonun Nur-31'in bu iki yorumunu halka anlatmak ve

her iki yoruma inananların da dindar kişiler olduklarını, hiç kimsenin örtü kullansa da, kullanmasa da dini inancı değil, sadece bir ayetin yorum farklılığı nedeniyle böyle davrandığı açıklamaları olacaktır. Bir tarafa devlet tarafından farklı bir ayrıcalık tanınmamalı ve herhangi bir tarafın bu yorumu paralelinde devleti yönlendirmesine müsaade edilmemelidir. **Şeklin ve kıyafetin-simgenin sadece bir kanaate dayandığı sınırında kalmayıp, sanki dini inançla özdeşleştirilme tehlikesini beraberinde barındırabilmesi nedeniyle örtüyü kullananların, devam mecburiyeti yanında, devam ettikleri kurumun kimlik belgesini de taşıma konumunda oldukları kamu kuruluşları ve resmi-özel tüm eğitim kurumlarında memur, işçi veya öğrenci olarak devamlılıkları sırasında herhangi bir dini simgeleri ile devamlarına müsaade edilmemelidir.** Çünkü dini simge kullanan ile kullanmayanların bu kurumlarda devamlı beraberlikleri sırasında özellikle dini görüşünü gösteren simge kullananlardan ve inançlarını şekle indirgemiş, din cahili veya saplantılı kişilerin, sadece kanaate dayanıp, bir ölçüsü ve miktarını belirleyici aleti olmayan inanç konusunu istismar etmeleri daha ön planda olacaktır. Ayrıca dinsel simge kullanmanın temelinde sadece ayet yorumu nedeni olabileceği gibi, siyasi görüş simgesi oluş veya yakın bir erkeğin zorlaması veya bir menfaat sağlama durumu gibi farklı nedenler de yatabilmektedir.

Mevlana, kişilerin birbirlerini rahatsız etmeme sınırlılığını **"edep"** kelimesi ile ifade etmektedir *(Edebin en önemli ölçüsü, başkalarının senden rahatsız olmamasıdır.)* (58).

Sayın Çetinkaya kitabında, vücudu ruh'un ambalajı olarak tanımlamakta ve ölüm ile atılacağına değinmektedir. Buna göre diyebiliriz ki eğer vücudun da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji ile ölümden sonra da birlikte yaşamaya devam edeceğini ve dirileceğini kabul edersek, yaşamın amacı vücudu rahat ettirmeye dönüşür. Vücuda öncelik verme düşüncesi de, başka

maddi şeylere öncelikler vermeyi ve şekilci olmayı davet eder. Bu yönelmeler zamanla haksız kazançlara ve sahte cennetleri gerçekleştirmeye ağırlık verdirir. Ancak bu sahte cennetli yaşam sıkıntı vermeye ve Allah'tan şikayetlere başlatır. Halbuki koşulsuz sevgide şikayet olmaz. (24).

Sayın Prof. Ateş de bu konuya şu vurguyu yapmaktadır *"Kur'an'ın istediği şey, ifrat ve tefritten kaçınmak, dikkat çekmeyecek biçimde normal giyinmektir. Kur'an toplumu adi şehvet duygularından korumak, iyi ahlakı muhafaza etmek için normal bir giyim kuralı getirmiştir. Kadının, dikkat çekmeyecek biçimde sokağa çıkmasında bir sakınca yoktur.)* (56).

Pekiştirmek amacıyla şu sorularla da konuya tekrar değinelim:

o Kur'an'ın evrensel emri ne? Kadınların ziynetlerini ve şehvet yerlerini korumaları veya rahatsız edilmemeleri/sarkıntıya uğramamaları.

o Kadınların ziynetlerinden ne kastedilmekte? Mücevher (takmışsa) ve şehvet organları olan memeleri.

o Kime hitap ediliyor ve emre uymaları isteniyor? Asırlardan beri geleneksel örtü kullanmakta olan Arap toplumunun imanlı kadınlarına.

o Emri yerine getirmek üzere ne kullanmaları isteniyor? Geleneksel örtülerini kullanmaları ve şehvet yerlerini örtme işini gerçekleştirmeleri için bundan faydalanmaları isteniyor. Farklı bir dini kıyafet önerilmiyor.

o Geleneksel örtü kullanmayan toplumlar, bu Kur'an emrini nasıl yerine getirecekler? Ziynetlerini ve memelerini uygun görecekleri, toplumlarının kullanmakta olduğu başka geleneksel herhangi bir yönteme başvurarak (sütyen, gömlek, elbise, döpyes, kazak, tişört, kışın ise yağmurluk, patlı, kaban vs). Çünkü temel amaç kadını erkeklerin rahatsızlık vermelerinden ve hırsızlıktan korumaktır. Fakat bunu yaparken de farklı bir grup ve dini iman-inanç azlık çokluğunu çağrıştıracak bir kıyafet kullanmamak istenmektedir.

Konuyu toparlarsak, Müslüman olup:	
Başını örten ile örtmeyen de Dindar mı?	**Evet**
Kur'an'a inanıyor mu?	**Evet**
Hz. Muhammed'e inanıyor mu?	**Evet**
Müslüman ve Mümin olmanın şartlarına gayret ediyor mu?	**Evet**
Başını Örtmeyenin de Şehvet/mahrem yerleri örtülü mü	**Evet**

Dolayısıyla **baş örtme, dini inanca değil, sadece bir ayetle ilgili bir yoruma, bir görüşe ve kanaate dayanmakta ve bu yorumun da bir simgesi, sembolü olmaktadır.** Kullanılan simge veya sembol, bir nevi imanlılığın dil ile ifadesi gibi olmaktadır. Çünkü kişi, bu sembol nedeniyle kendisini imanı ileri olarak değerlendirmeye ve bu psikoloji ile diğer insanları ötekileştirmeye yönelmekte ve farklı bir gözle görmeye başlamaktadır. Sembolün kendisine bir ayrıcalık sağladığını gördükçe de, sembole daha fazla önem vermeye, hatta onu putlaştırıp vazgeçilmez hale getirmeye başlamaktadır.

Dinde ayrı gruplaşmalara yol açmanın/neden olmanın dinimize göre yasak oluşu yanında Allah'ın bir azabı da olduğu ve bu **yasağa** uymanın da bir nevi ibadet olduğunu herkesin düşünmesi de çok çok önemlidir.

Ben bu konuda bulduğum Kur'an ayetlerini ve değerli kişilerin görüşlerini açıkladım. Saygıdeğer kadın ve kızlarımıza şunu söylüyorum: bu açıklamalara göre nasıl davranılacağı konusundaki kararınızı siz aklınıza dayanarak kendiniz vereceksiniz. Dolayısıyla ben şöyle yapmanız gerekir şeklinde bir öneride bulunmuyorum. Çünkü ben bir öneride bulunur ve siz de buna göre davranırsanız, kendi aklınızın kararını değil, benim önerimi yerine getirmiş olursunuz. Yani Kur'an'ın Bakara-104 ncü ayetinde yaptığı benzetme ile "davarlaşma" konumuna düşersiniz. Zaten dinin başkasından değil de doğrudan Kur'an'dan öğrenilmesi en doğrusudur ve bu nedenle de Kur'an'ın anlayıp okunması ve üzerinde düşünülerek ve

özgür irade ve muhakeme yaptıktan sonra karar verilmesi, bir ibadet şekli olmak üzere farz-hüküm-emir kılınmıştır.

Benim özellikle hastalarımdan edindiğim izlenimime dayanarak şunları da söyleyebilirim: "Dini bir yorumu yansıtmak üzere ve geleneksel olan baş örtmeden oldukça farklı olan türbanın kullanılmaya başlanması ve türban kullanan bayanlar çok önemli bir değişimi başlatmışlardır. Bu kullanım, gerek türban takanlar ve ayrıca şehvet yerlerini örtenler arasında, gerekse şehvet yerlerini örten, fakat başları açık olanlar arasında "Kur'an bu ve diğer konularda acaba ne diyor?" merakını başlatmış ve son yıllarda özellikle Türkçe Kur'an meallerinde satışlar artış göstermeye başlamıştır. İnsanlarımızın merakının uyanmasında ve Kur'an'a yönelmesinde farkına varmadan büyük hizmette bulunan türban kullanan hanımlarımızı farkında olmadan oldukça zor bir misyonu yüklenmiş olarak tanımlıyor ve kutlamak istiyorum. Çünkü Kur'an'a yönelme, insanların dini öğretilerini kulaktan dolma bilgilerden değil, eleştirel ve sorgulayıcı akıllarını kullanarak doğrudan Kur'an'dan öğrenmelerini sağlayacaktır.

Bu konuyu Atatürk ve Ressam İbrahim Çallı arasında geçen şu konuşma ile bitirmek istiyorum: *"Çallı, Moskova'da sergi açmış ve kazandığı para ile kürk yakalı bir palto satın almıştır. Beyoğlu'nda Rus Madam Senya'nın lokantasında Atatürk ile karşılaşırlar. Çallı, çalınır endişesi ile çok önem verdiği paltosu ile oturmaktadır. Atatürk paltoyu niye çıkarmadığını görünce "Palto ile oturmak ayıp değil mi?" Ç-"Paşam, çalınırsa bana yazık değil mi?" A-"Paltonun içinde ne var?" Ç-"İ. Çallı var paşam" der. A-"Eğer içindeki paltodan değerli olsaydı onu göstermeyi tercih etmeyi düşünürdün. Madem kürkün sırtında oturuyorsun, demek ki değer verdiğin paltondur. Gerçek değeri, sıradan bir giysi ile kapatma" deyince Çallı yaptığı hatayı anlar ve hemen paltosunu çıkarır yine ne olur ne olmaz diye yanına yere koyar."* (89).

J. DİN VE DEVLET İŞLERİNDE İKİLEM PRENSİBİ

Beynimizdeki Laiklik

Beynimizde bulunan Piramidal, Ekstrapiramidal, Serebellar, Otonom, Duyu, Limbik yapılar ve Retiküler Formasyon olarak tanımlanan sistemler, tüm vücudumuzu mükemmel birer orkestra şefi gibi karşılıklı iletişim süreci ile çalıştırır ve yönlendirirler. Bu sistemlerin her biri iç işlerinde serbest, dışişlerinde ise karşılıklı dayanışma, danışma ve yardımlaşma prensibi ile çalışırlar. Limbik sistem dışındaki sistemler, vücudun dokusal madde kısımlarını organize ederlerken, sadece limbik sistem duygusal özelliklerle ilgili bir sistemdir. Merhametli veya merhametsizlik, vicdanlı veya vicdansızlık, alınganlık, çalışkanlık veya tembellik, akıllılık, neşelilik, duygusallık veya vurdumduymazlık, cömert veya cimrilik, kıskançlık, ahlaka düşkünlük, dini inanışta olma veya olmama, çabukluk veya ağırlık, belirli kabiliyetlerde oluş gibi kişilik özellikleri bu sistem tarafından düzenlenir. Maddi ölçülebilirlilikleri olmadığından bu özellikler soyut, elle tutulmayan, gözle görülmeyen ve tartılamayan özellikler olduklarından, bu duygusal özellikler diğer sistemlerin ilgi alanı dışındadırlar. Dolayısıyla da diğer hiçbir sistem, limbik sistemin kontrolü altında olmadığı gibi, limbik sistem de diğer hiçbir sistemin işlerine karışmaz ve idare etmeye kalkışmaz. Ancak vücudun yaşaması ve sağlıklılığı ile dengeli çalışması temelinde karşılıklı dayanışma vardır. Çünkü limbik sistemin görevi, daha önce belirtmiş olduğumuz gibi elle tutulan ve ölçülebilir olan dokusal değil, kanaate dayanan duygusal temellidir.

Demokrasideki **laiklik prensibinin** özünde de böylesi bir iletişim söz konusudur. Burada taraflardan biri soyut olan din ve dini kurallar, diğeri ise devlet idaresine yönelik idari ve toplumsal düzene ilişkin somut hukuksal kurallardır.

Atatürk, laikliği TBMM toplantısında yaptığı bir konuşmada şöyle özetleyerek tanımlamıştır: *"Terbiye ya milli olur, ya*

da dini olur. Biz dini terbiyeyi aileye bıraktık. Milli terbiyeyi de devlete aldık. Okullarımızda ve bütün kültür müesseselerimizde milli terbiye esas alınmıştır. Çocuk dini terbiyesini ailesinden alacaktır. Bu arada İlahiyat Fakülteleri de dini terbiyeyi takviye edecektir." (1)

Laiklik prensibindeki demokrasilerde, halka ait olan milli iradeye göre ve halkın seçtiği TBMM başta olmak üzere buna bağlı olarak oluşturulan görev kurulları, Kur'an'ın önermiş olduğu gibi birer şura (halkın oluşturmuş olduğu danışma ve karar verme kurulu/ları) olarak çalışırlar. Bu kurullar, Kur'an'ın yorumlara, kişi kanaatine dayanan müteşabih (benzeşimli, birçok gerçekli) dini kurallarına ve yapılan içtihatlara dayanmaksızın ve bu kuralları idari kurallara karıştırmaksızın, diğer bir ifade ile dini devlet işlerine, işleyişine karıştırmadan, yani devlet kararlarını dinin mesajlarına dayandırmaksızın halk adına devleti idare etme yetkisini kullanırlar. Bu idarede devletin dine değil, dinin devlete uyması ve din kurallarını dinamik tutup devletin işleyiş kurallarına, hukukuna ve yasalarına karışmaması yanında, kendini bunlara göre uyarlaması söz konusudur. Devlet adına hükümet, farklı dini, siyasi veya başka görüşteki grupların ve ideolojilerin hiçbirinden değil, hepsine aynı mesafede ve yaklaşımdadır. Çünkü bir gruba veya ideolojiye hükümetin yakınlığı demek, o grup dışındakileri ötekileştirmek ve düşünce özgürlüğüne sınırlama getirmek demek olacaktır. Temel hedefi insanın huzuru olan din, ilahi kitabındaki sosyal içerikli dinamik mesajları sayesinde devletin işleyiş kurallarına kendini kolayca adapte edebilecek üstünlüklere ve özelliklere sahiptir. Dolayısıyla demokraside toplum düzeni, Kur'an'daki yoruma açık müteşabih mesajları kurallaştırarak değil, toplumdan topluma farklı olan değişken-dinamik sosyo-ekonomik kurallara göre gerçekleştirilmektedir. Devlet düzeninde toplumsal ve insanların sosyal yaşamına yönelik kurallar, yasalarla belirlenir. Böylece de hukuk kuralları dinin müteşabih kurallarından ayrılmış olur. Diğer bir ifade ile burada ne din devleti kullanmakta, ne

de devlet (dolayısıyla idareciler) dini kullanmaktadır. Devlet dine dayalı kurallara dayanarak insanları yönlendirmez ve "din kuralı böyle diyor" diye yasaklayıcı kararlar almaz ve devlet kendi somut kurallarını dine göre değiştirip uyarlamaz. İnsanların özgürlüklerini, dine dayanarak kısıtlamaz. İnsanların dini kurallara uyup uymamalarını ve dinlerini seçmelerini özgür kararlarına bırakır. Bu kuralın doğal sonucu olarak, hiç kimse ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz, **kişisel düzeyde kalan ve başkasını etkilemeyen ve rahatsız etmeyen sınırlar çerçevesinde** olan dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz. İnsanın herhangi bir dini seçmesi, herhangi bir dinden olması, bulunduğu dinin icaplarını yapma veya yapmama ve dinini değiştirme, dininden çıkma özgürlüğü vardır.

Ayrıca hiç kimse devlet düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma amacı güdemez. İster Müslüman, ister Musevi ve Hıristiyan, isterse putperest veya ateist olsun, toplumsal işlerde ve olaylarda kişiye ne kendi dinine göre, ne de hükümette olan ekibin dini görüşüne göre işlem ve muamele edebilir. Örneğin devlet işi ve mesaisi, dini uygulamalardan olan salat/namaz vakitlerine uyarlanmaz, fakat salat / namaz vakitleri mesai saatlerine uyarlanabilir (Erzurum Müftülüğü'nün Cuma namazını öğle mesaisinin bitimine göre uyarlaması gibi). Ki böylesi bir uyarlama ile Kur'an'daki önemli kurallardan biri olan insanlara kolaylık kuralı da uygulanmış olur.

Prof. Atay konuyu şöyle açıklamıştır: "*İçki içen kimseye içki içtiğinden dolayı idari otorite tarafından ceza verilmez. Ancak sarhoş iken, başkasını rahatsız ederse engellenir, şikâyet edilebilir, sarhoş olarak vasıta kullanırsa, cana ve mala zarar vereceği için vasıta kullanması menedilir. İçme fiili dini bir suçtur, günahtır ve Allah'ın mesajına karşı işlenmiş olduğundan cezasını Allah verir. Görüldüğü gibi burada şahsi suç-günah ile topluma karşı olan suç arasında fark vardır.*" (1). Bu açıklamaya göre laik bir rejimde toplumsal suç-

ları idari otorite kovuştururken, din görevlilerinin oluşturduğu dini otorite buna karışmaz ve sadece Kur'an'ı ve buradaki dini mesajı hatırlatmakla yetinir. İdari otorite de dini yasağa karışmaz ve buna dayanarak yaptırımlar ve yasaklar koyamaz, ancak bir suç unsuru tespit ettiğinde hukuksal yönden kovuşturur. Bu aktivitede suç olmasa bile, dini yasağa karşı gelinme olduğu için dini yönden ancak günah söz konusudur ve kişinin tövbe edip etmemesi ona kalmıştır. Zaten Allah, Kur'an'da dini inanca yönelik hiçbir ibadet eksikliğinin izlenme ve cezalandırma görevini Peygamber dahil hiçbir kişiye vermemiş, "Sizin dininiz size, bizim dinimiz bize" diyerek de inancı kişiye bırakmıştır. Yine Peygambere hitaben de "Beni kulumla baş başa bırak diyerek de bu uygulamayı pekiştirmiştir. Bu mesajlar, temele baktığımızda dini kural ve uygulamalarının bir nevi devlet işlerine karıştırılmaması (veya moda deyimle laiklik) uygulaması olduğunu görmekteyiz.

Dini kısıtlamalara devlet girmezken, bu yasaklara uymaması nedeniyle başkalarına verdiği herhangi bir zarar veya huzursuzluk için kişilere uygulanmak üzere ceza yasası koyar. Dine dayandığı için değil de başkalarını huzursuz edebileceği için örneğin umuma açık yerlerde alkol veya uyuşturucu madde kullanma, kapalı yerlerde sigara içme, çevreyi kirletme, yere tükürme, yere sakız atma, gürültü yapma gibi durumlara yasaklar konabilir. Yani devlet insanların din özgürlüklerini, başkalarının din ve manevi düşünce özgürlüklerini olumsuz etkilenmemek üzere gerekli güvenceleri ve yasal önlemleri alır. Dini inançları ve çeşitliliklerini çağrıştıracak kıyafet, dini simge ve davranışlar nedeniyle insanların birbirlerini dini inançları nedeniyle etkileyecek durumlara müsaade etmez ve gerekirse hukuki yasaklar koyar. Ayrıca **devlet, dini başıboş bırakmamalı** ve sahip çıkmalıdır. Bu sahip çıkma, özgürce, fakat başkalarına zarar vermeyecek ve istismar etmeyecek maddi ve manevi koşul ve olanakları sağ-

lamanın ötesine geçmemelidir. Çünkü dini baskı ve zorlamalar, laikliğe aykırıdır. Örneğin bir yurt dışı gezim sırasında şehrin merkez parkının giriş kapılarında, parkta yasaklanan konular büyük panolarda gösterilmiş ve insanlar bu yasaklara uymaları için uyarılmıştır (Şekil-37).

Şekil-37: Başka insanların rahatsız edilmelerine meydan verebileceklerin genel bir park girişinde yasaklanmaları, insanı kollayan uygun bir yaklaşımdır.

Kısaca laiklik prensibinde devlet ve dini birbiriyle çatışan, birbirine rakip iki ayrı kurum olarak değil, ikilemli prensipte olduğu gibi birbirini tamamlayan ve beraberlikleri ile toplumun düzenini sağlayan iki kurum olarak görmeli ve değer vermeliyiz. Böylelikle de laiklik prensibi sayesinde din ve devlet birer değer olarak yerlerini almış olurlar. Sonuçta da hem toplumun bireyleri demokratik özgürlük hakları çerçevesinde dini inançlarının gereklerini yerine getirmiş, hem de devletine sahip çıkmış olur. Bu ikilemde aşırı dinci bir yaklaşım nasıl kabul edilmezse, aşırı laiklik yorumlarına dayanan dine karşı olan bir davranış da kabul edilemez ve her ikisi de birer bağnazlıktır ve sömürüdür.

3. PRENSİP

RUHSAL ARINMADA YARARLANILAN GÖRÜNEN VE GÖRÜNMEYEN KAYNAKLAR

Beyin, gelişimi sırasında beslenme ve eğitim gibi maddi kaynaklar yanında duygu ve sevgi yaklaşımları gibi görünmeyen kaynaklardan yararlanır. Bunun gibi uğradığı sınavlar sırasında Allah'a yakınlık veya Şeytan'ın kandırarak Allah yolundan uzaklaştırdığı yollardan hangisini seçeceği ve dolayısıyla arınıp arınmayacağı konusunda bilebildiğimiz kadarıyla insana, dini inancında iki grup kaynaktan gerekli aydınlatıcı bilgi ve açıklamalar ile yardımcı olunmakta ve bunlardan yararlandırılmaktadır. Bunlardan birinci gruptaki kaynaklar Allah ve görevli melekler diye Kur'an'da tanımlanan **görünmeyen** ve dokunulmayan, dolayısıyla sadece inanılan konumdaki destek kaynaklardır, ikinci gruptakiler ise dünya'da bulunan ve **maddi olan dünya okulu kaynaklarıdır** (Şekil-38 Syf: 513).

I - Görünmeyen destek kaynaklar

Birinci ana kaynak olan ve tam olarak kim ve hangi özellikte olduklarını bilemediğimiz, göremediğimiz **destek kaynaklarının en önemlisi şüphesiz Allah, sonra onun görevlendirdiği görevli melekleridir.** Bu görünmeyen yardımlar Peygamberlere yapılmış, ayrıca puan durumu hak eder düzeyde olanlara da yapılmaktadır **(Tövbe-40:** *Eğer siz Hak elçisine yardım etmezseniz, iyi bilin ki Allah ona yardım etmişti ....ve onu, sizin görmediğiniz askerlerle destekledi.).*

Allah, ilk ve son, ezel ve ebeddir **(Hadid-3:** *O, ilk/Evvel ve sondur/Ahir, görünen/Zahir ve gözle görünmeyendir/ Batındır. Hem O her şeyi bilendir).* Bizleri ve bizler yararlanalım diye araç olarak dünya'yı yaratan ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu olumsuz enerjilerden arıtma, olumlu yönlerimizi ise pekiştime

Şekil-38: Sınavlarda yararlanılan kaynak ve destekler

fırsatı verendir. Dolayısıyla verdiği yaşam fırsatı ve imkânları için şükredilmesi ve minnet duyulması gereken ve yardıma ihtiyacımız olduğunda dua ederek yardım istenecek ve dualarımızı-tövbelerimizi değerlendirip kabule uygun olunca kabul edip yardım eden tek güçtür. Bize huzur verici, sevindirici ve mükâfatlandırıcı bir son vaat edendir. Sağlamakta olduğu imkanlar karşısında daima **vefa göstermemiz,** şükretmemiz, sadece ona ibadet edilmesini isteyen, ihanet etmememiz **gereken** ve hatalarımızı da affedici tek **yaratandır (Nisa-83:** Eğer Allah'ın lütuf ve rahmeti üzerinizde olmasaydı azınız hariç, şeytana uyup gitmiştiniz. Cin-18: Mescitler Allah'a mahsustur. Allah'a ibadette herhangi bir kişiyi ortak yapmayın.).

Bu açıklamalara göre, Allah hak edeni affedici özelliği yolu ile biz insanları şeytana karşı korumuş da olmaktadır, yeter ki onun affına layık görülecek puan ve niyette olalım. Bunlara karşılık Allah, asırlardır insanlara korkunç, korkulması gereken bir imaj ile tanıtılmıştır.

İnsan doğasında olan bir özellik gördüğüne, dokunabildiğine, hissedebildiğine ve duyduklarına daha çok inanmaya meyilli olmasıdır. Allah ise, doğrudan görülemeyen, hissedilmeyen, işitilmeyen bir güç konumunda. Allah'ı ancak yaratmış olduklarını, doğayı ve çevremizdekileri inceleyerek ve görerek, sonunda da büyük bir hayranlık duyarak değerlendirebiliyoruz. Ve böylesi mükemmel planlanmış bir doğayı, canlı veya cansız maddeyi mutlaka organize eden ve planlayıp yaratan bir güç olmalıdır ve mutlaka vardır diyoruz. İnanarak da ona ibadet ediyoruz ve sadece ondan yardım ve af diliyoruz, tövbelerimizi kabul etmesini istiyoruz. Dolayısıyla Allah, bir farkındalıktır (Bk. Beyin'den Allah'ı tanımlama).

Şeytan ise bizi yaratmayan, yararlanacağımız ve ihtiyacımız olan imkânları bizlere sunmayan ve Allah'a yakınlaştırıcı yoldan uzaklaşmamıza sebep olarak huzursuzluk verici bir son hazırlayan bir melektir. Allah'ın bir yarattığıdır. Dolayısıyla şükretmemizi gerektirmeyen veya minnet borcumuzun olmadığı yaratılmış bir varlıktır. Yine **(Maide-60:** *De ki: "Allah katında cezası bundan daha kötü olanları size haber vereyim mi? Onlar, Allah'ın lanetlediği ve gazabına uğrattığı, içlerinden bazılarının* **maymunlar ve domuzlara döndürülen** *kimseler ile şeytanlara tapan/hizmet eden/ona uyan/ putperest kimselerdir. İşte bunların yeri daha kötüdür ve onlar doğru yoldan daha çok sapmışlardır.".* **Yasin-67:** *Yine dilesek kendilerini oldukları yerde ırklarını/türlerini/cinslerini değiştirirdik/hayvana/başka canlılara çevirirdik de ne ileri gidebilirlerdi, ne de geri dönebilirlerdi.* **Bakara-66-67:** *İçinizde cumartesi yasağını çiğneyenleri (Musevileri) elbette bilirsiniz. Bundan dolayı onlara "aşağılık maymunlara dönün" demiştik. Bunu, o gün yaşayanlara ve sonrakilere bir ders ve sakınanlara bir*

öğüt olsun diye yapmıştık. **Araf-166:** *Kendilerine edilen yasakları aşınca onlara "aşağılık birer maymun olun" dedik.)* açıklamaları ile Allah'ın affedemeyeceği düzeyde olanlara lanet edileceği, gazap olarak da **bazılarının hayvan, maymun ve domuz kkarakterlerinde yaratılacakları veya şeytan'a tapar olacakları** vurgulanmıştır. Bu ayetler aynı zamanda reenkarnasyonun da gerçekliğini göstermektedir.

Sonuç olarak Allah, yandaşı olmamız, ona yakınlaştıracak yolda bulunmamız, şeytan ise bizi Allah yolundan çıkarmak için uğraşan, dolayısıyla da kandırmalarından uzak durmamız gereken bir konumdadır.

Allah tarafından farklı görevler ile görevlendirilmiş **ilahi idareci melekler** yanında, bazısı da her birimizi tek tek veya toplumları ve yeri gelince **korumakla ve yardım etmekle görevli melekler** de bulunmaktadır **(Ali İmran-123-124:** *And olsun, siz son derece güçsüz iken Allah size Bedir'de yardım etmişti. O halde Allah'a karşı gelmekten sakının ki şükretmiş olasınız. Hani sen mü'minlere, "Rabbinizin, indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi size yetmez mi?" diyordun.* **En'am-61:** *O, kullarının üstünde mutlak hâkimiyet sahibidir. Üzerinize de koruyucu melekler gönderir. Nihayet birinize ölüm vakti geldiğinde (görevli) elçilerimiz onun canını alır ve onlar görevlerinde asla kusur etmezler.* **Tarık-4:** *Hiçbir benlik yoktur ki, üzerinde bir koruyucu/bir bekçi olmasın.).*

Bu melekler, **rüya** ile veya insanın içine his veya düşünce doğurarak (diğer bir tanımlama ile **ilham** vererek) kişiyi, ilahi kurallar gereği önceden belirlenmiş sınav/larına yöneltmekte ve ilahi kayıt ve ara değerlendirme merkezi tarafından sürekli yapılmakta olan kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre ve Allah Kaynaklı kurallara uygun olacak şekilde yardım ve yönlendirmeler yapmakta veya yapmamaktadırlar **(Tövbe-26-** *Sonra Allah, peygamberinin ve müminlerin üzerine kalplere sükunet veren rahmetini indirdi ve görmediğiniz ordular indirip kendisine inanmayanları azaba uğrattı. İşte kâfirlerin cezası budur.).* Yine idareci melekler-varlıklar

tarafından ve ilahi kayıt merkezinden aldıkları talimat doğrultusunda kişinin, grubun veya şehrin, ülkenin toplam Allah Kaynaklı enerji havuzlarının puan durumuna uygun olmak üzere hak ediş veya durumlarını pekiştirici sınav senaryoları hazırlamaktadırlar. Dolayısıyla bu melekler Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu ile Kur'an'da ismi geçen Sirius yıldızında olduğu ileri sürülen (47) ilahi idare merkezi ile karşılıklı iletişimi de sağlayabilmektedirler. Ancak bu meleklerin temel ilahi yasalar dışında davranmaları, diğer bir ifade ile ilahi ölçü olan kaderin dışına çıkmaları mümkün değildir. Yardım ve müdahaleleri, ancak ilahi yasalar çerçevesi içindedir.

Coelho, *"Hepimizin içinde bir melek ve bir de şeytan vardır, sesleri de birbirine benzer"* diyerek insanların dikkatli olmalarını vurgulamaktadır (90).

II – Dünya okulunun <u>Görünen</u>-Maddi <u>kaynakları:</u>

Başlıca maddi kaynaklar şunlardır (Şekil-37);

a) Adem ile Havva arınmak üzere dünyaya gönderildikten sonra çocuk ve torunlara sahip olarak çoğalmağa başlamışlar ve bir süre sonra aralarında oluşan farklı görüşler nedeniyle farklı kabilelere ayrılmağa başlamışlardır. Allah **En'am-6 ncı ayet ile** farklı medeniyetlerde insan nesilleri yaratıldığı açıklanmaktadır *(Onlardan önce nice nesilleri helak ettiğimizi görmediler mi? Yeryüzünde size vermediğimiz imkân ve iktidarı onlara vermiştik. Onlara bol bol yağmur/gök bereketi yağdırmıştık/indirmiştik. Topraklarından nehirler akıttık. Sonra da günahları sebebiyle onları helak ettik ve arkalarından başka bir nesil var ettik.).*

Kur'an'ın açıklamalarına göre insanların zaman içinde Allah'a olan inançları bozulmuş ve bu bozulmalar çok aşırı olunca her ırk veya insan topluluğuna belki düzelme gösterirler ve Allah taraftarlığına tekrar yönelirler diye **Dünya okulu <u>baş öğretmeni</u>** olarak sadece öğüt vermek ve verdiği öğütlerin canlı uygulayıcısı olmak üzere Allah tarafından zaman zaman birer **Peygamber** gönderilmeğe başlanmıştır (Ad kavmine Hz.

Hud, Semud kavmine Hz. Salih, Lut kavmine Hz. Lut, Medyan kavmine Hz. Şuayb peygamber gibi) **(Ra'd-40:**....*muhakkak sana düşen tebliğ etmek, hesap ise bize aittir.).* Bu peygamberler vahiy kitaplarını insanlara **tebliğ etmek,** bu kitaplardaki temel ve değişmez kurallar ile çakışmayan yönlendirici mesajlar vermek ve açıklayıcı, doğruya yönlendirici yorumlar yapmak, daha önceki peygamberler ile bildirilmiş olan ilahi kuralları hatırlatıp doğrulamak, düzeltmek ve insanlara Allah'a yakınlaştırmanın yol veya yollarını tanımlamak ve eğitmek üzere gönderilmişlerdir. Hz. Musa'dan itibaren başlamak üzere her 600 yılda bir ya bir peygamber veya dini bir anlayış tazeleyen veli veya düşünürler gelmektedir. Örneğin Hz. Musa'dan her 600 yıl sonra sıra ile M.Ö 600 lerde Budizm (Kitabı Tripitaka), Milatta Hz. İsa, MS 600 lerde Hz. Muhammed, 1200 lerde Mevlana + Yunus Emre + Bektaşi Veli gelmişlerdir (83). Daha önce herhangi bir vahiy kitabına bağlı olmayan Araplara dendiği gibi Hz. **Muhammed de Ümmi denilen gruptandı.** Halbuki aynı toplumda fakat Yahudi veya Hıristiyan olanlar, inandıkları vahiy kitapları olduklarından Ümmi gruptan değillerdi. Zaten Furkan 5 nci ayette Hz. Muhammed'in okuma-yazma bildiği açıkça belirtilmiştir **(Furkan-5:** *Muhammed'in yazıp durduğu şey, daha öncekilerin öyküleridir, birileri durmadan gece-gündüz kendisine yazdırıyor" diyorlar.).*

b) Son peygamberler aracılığı ile insanlara okusunlar, bilgilensinler, öğrensinler, üzerlerinde düşünsünler ve böylece Allah'a yönlendirici yolları seçsinler diye aydınlatıcı ve yol gösterici mesajlar içeren **ilahi kaynaklı <u>temel ders kitapları</u>** (Zebur, Tevrat, İncil ve Kur'an), Hz. Muhammed'den sonra zaman içinde dinin özüne ilişkin oluşan birçok dejenerasyon, özellikle ana dilleri Arapça olmayan toplumlarda Kur'an'ın mesajları anlaşılamadığından, Kur'an'a sadece kitap olarak ve kağıdına, kalitesine değer verilmeye başlanmış ve süslü bohçalara sarılıp dolap veya raflara kaldırılma yöntemi benimse-

nir olmuştur. Vahiylerin kaydedilmiş olduğu levha, parşömen veya kağıtlara değil de vahiy mesajlarını anlama ve onlara göre amel edilmesi ile kendilerine değer verilmesi gerekliliği Araf-150 nci ayette Hz. Musa'nın halkına olan kızgınlığı sırasında elindeki Tevrat levhalarını yere fırlatma örneğini vererek Kur'an bize çok çarpıcı bir örnekle açıklamıştır **(Araf-150:** *Musa, Tur'dan gelip halkının durumunu görünce, kızgın ve hayal kırıklığına uğramış olarak halkına "Ben ayrıldıktan sonra arkamdan ne kötü işler yaptınız! Rabbinizin emrini bekleyemediniz mi?" dedi ve hiddetle elindeki Tevrat levhalarını yere fırlattı..).*

c) İnsanlığı aydınlatıcı, yaşamlarını kolaylaştırıcı ve faydalarına olan dinî, teknik veya toplumsal görüşleri, eserleri veya kitapları olan **bilim adamları.** Bunlar aramızda ve bizler gibi yaşayan, bir nevi yol gösterınede yardımcı, ilahi düzen konusunda ipuçları veren ve yaşantıları ile bizlere örnek olmaya çalışıp, onlardan ders almamıza yarayan görevli, diğer bir ifade ile mürşit olan varlıklardır. Bu varlıkları **öğretmenler,** bunların dine ilişkin yorum kitaplarını ise **yardımcı ders kitapları** olarak tanımlayabiliriz. Her biri ayrı birer din olan Hinduizm (kitabı Vedalar), Taoizim (kitabı Tao Teh King), Sih dini (kitabı Sihlerin Kitabı), Zerdüşt Dini (kitabı Zend Avesta) ve Konfüçyüs dini öğretileri de önemli inançlardır. Ancak dini konulara yönelmiş olan öğretmenleri, başöğretmenler olan peygamberlerin yerini tutacak kadar, yardımcı ders kitapları konumundaki kitaplarını da, idareci varlıklar olan koruyucu meleklerin ilhamlarının katkıları ile oluşmuş olsalar bile, abartılı bir şekilde değerlendirmemeli ve ilahi vahiy kitapları olan temel din kitapları kadar önemli kabul etmemeliyiz. Ayrıca gerek bilim adamlarının sözlerini, gerekse kitaplarını mutlaka Kur'an'a uygunluk yönünden daima süzgeçten geçirmeli ve içerdiği yorumları sürekli yenilemeliyiz. Bunun için de her okuduğumuzu motomot kabul etmek, yani mukallitlik yapmak yerine sorgulayıcı aklımızla yapacağımız yanlış, daha makbuldür (91).

d) Bedenimizin sağlıklı veya hastalıklı olması yanında yine beden özelliklerimiz olan **akıl ve mantık düzeyimiz, çalışma ve özellikle olumlu üretkenlik**, canlı ve cansız, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen âlemlerle ilgili her türlü **bilgi peşinde olma**, başkasına zarar vermeyecek, kişinin kendine veya başkasına haksız kazanç sağlamayacak özellikte **doğruluk** ve yine başkalarına maddi veya manevi özellikli katkılar sağlayan **iyilik yapma** karakterleri (olumlu amel) ve **kişilik yapısı,**

e) Çocuk-mal ve mülk durumu **(Münafikun-9:** *Ey inananlar, mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın),*

f) Meslek veya makam ve

g) Başkalarını Allah'a yakınlaştırmaya yönlendirmek üzere **örnek insan olma,** Kur'an mesajları temelinde ve en ufak maddi veya manevi bir baskı uygulamadan **sadece öğüt verme ve bilgilendirme, maddi ve/veya manevi destek olma,** böylece de başkalarının Allah'a yakınlaşmalarına **katkıda bulunma** çok önemli birer maddi kaynaktırlar.

Kur'an'da başkasına yardım etme, dolayısıyla dine yardım etme, Allah'a yardım etme olarak tanımlanmaktadır **(Ali İmran-52:** *Havariler, "Biziz Allah yolunun yardımcıları. Allah'a iman ettik. Şahit ol, biz Müslümanlarız" dediler.* **Muhammed-7:** *Ey iman edenler, eğer siz Allah'a/Allah'ın dinine yardım ederseniz O da size yardım eder ve ayaklarınızı kaydırmaz.* **Hac-40:** *Allah, insanların bir kısmını bir kısmı ile defetmeseydi, şüphesiz manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın adı çok anılan mescitler yıkılıp giderdi. Elbette* ***Allah kendine yardım edene yardım edecektir. Saff-14:*** *Ey iman edenler, Allah yardımcıları olun! Nitekim Meryem oğlu İsa havarilere: "Allah yolunda benim yardımcılarım kimdir?" dedi. Havarileri: "Biz Allah (yolunun) yardımcılarıyız." dediler Bunun üzerine İsrail oğullarından bir grup iman etti, bir grup inkâr etti. Biz de iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik o suretle onlar üstün gelip yüze çıktılar.* ***Haşr-8:****...Yurtlarından sürülenler, Allah'ın lütuf ve rızasını ararlar. Allah'a ve Elçisine yar-*

dım ederler. İşte doğru olanlar onlardır.). Bu tanımlamayı okuduğumda önce bir anlam veremedim ve "Allah mademki her şeye kadiri mutlaktır, bu yardım olayı da neyin nesi oluyor" demekten kendimi alamadım. Ancak olayı ayrıntılı bir şekilde düşününce şu sonuca vardım: bu ayetler ile kastedilen, insan olarak Allah'ın yarattıklarına (dünya dengesine, bitki, hayvan ve diğer insanlara) maddi veya manevi destek sağlayarak Allah yolunda olanların sayılarının artmasına katkı sağlamaktır. Böylesi bir katkının çok anlamlı ve Allah nezdinde çok değerli olduğu vurgulanmakta ve iman edenlerin sayısını arttırmaya yönelik girişimleri Allah oldukça önemsemekte ve bu uğraşta olanları **"Allah yolunun yardımcıları"** olarak tanımlamakta ve farklı bir paye vermiş olmaktadır. Hatta **(Tövbe-6:** *Ve eğer müşriklerden biri senden aman dileyerek yakınına gelmek ve komşu olmak isterse, Allah'ın kelamını dinleyebilmesi için ona müsaade et,)* ayetinden de anlaşıldığı gibi belki Müslümanlığı kabul eder diye Allah inancı olmayanla komşu olmayı bile önermektedir. Fakat bu son ayette dikkat edilirse kabul etsin diye kesinlikle bir zorlama söz konusu edilmemekte ve sadece örnek olma ile sınırlı kalınması önerilmektedir. Dolayısıyla gerçek Allah yardımcısı olmak, sadece yaratılanlara karşılıksız katkı sağlama aşamasında olmaya dayanmış olmaktadır.

Allah, biz insanlara kendi yolumuzu ve seçimlerimizi bizzat kendimiz yapalım, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzu kendimiz arındıralım, olumlu yönlerimizi pekiştirelim ve bunu kendi kendimize becerebilelim diye dünya hayatı fırsatını veriyor. Dolayısıyla dünya hayatı, gerçekte olumlu puanlar alıp bir üst ilahi düzeye (bir üst lige) yükselme maçı, dönemidir demiştik. Bu yaşam fırsatı sırasında da Allah'a yaklaştırıcı yolu ne kadar çok insan seçerse Allah o kadar sevinmekte, Şeytan'ın yönlendirmesi ile Allah'dan uzaklaştırıcı yol yerine Allah'a yakınlaştırıcı olan yolunu seçme sırasında, insanların birbirlerine yardım etmeleri ve dünya nimetlerini paylaşma yöntemini kullanmalarını görmek ise Allah'ın sevincini daha da arttırmaktadır.

İşte bir başkasına yardım etme veya bir duyguyu veya maddeyi paylaşma, bir taraftan bu yardımı yapan kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumlu bir enerji olarak eklenirken, diğer taraftan da ona Allah yolunun yardımcısı payesini de sağlamış olmaktadır.

Hz. Muhammed'in sahih hadislerinden en önemlilerinden olan *"İnsanların en hayırlısı, insanlara faydası olandır"* hadisi, başkalarına yardımın önemini vurgulamaktadır.

Allah'a yakınlaşmaya başkalarını yönlendirebilmek için bazı kişilerin sadece Allah yoluna yönlendirmeyi sağlayıcı veya şeytan'ın kandırıp uzaklaştırıcı etkili yöntemlere yönelik olan davranışları açıklamaları yeterli değildir. Belirli konumdaki bu kişilerin açıklamalarına uygun olacak bir yaşantı içinde olmaları ve uygulayıcı olarak örnek kişi olmaları da şarttır. Bu kişilerin görevi, sadece uygun davranışları açıklamak ve örnek insan olmakla sınırlıdır. Çünkü Hz. Muhammed de dahil, bu katkı sağlayıcı yardımcı konumundaki farklı kişilerin **zorlama yapması ve maddi-manevi bir baskı uygulamaları Kur'an'da yasaklanmaktadır (Nisa-80:** *Kim peygambere itaat ederse/Kur'an ile ifade ettiği mesajlarına uyarsa, Allah'a itaat etmiş olur, kim yan çizerse de çizsin, kendilerine seni gözcü/bekçi göndermedik!).* Çünkü başkasını içinden gelmediği bir davranışa zorlayacak bir baskı, inanç yolundaki insanın konsantrasyonunu ve içten inancını zedeleyecektir.

4. PRENSİP

İNANÇ TEMELLİ AYRI GRUPLAŞMALAR YASAK ve AZAP

Hedef tek tip bir toplum değil

İster ana fikri, isterse biraz da olsa ayrıntıları verilmiş mesajların uygulama detaylarını Kur'an kişiye, kişinin anlayışına ve o andaki zaman ve bölgeye ilişkin yaşantısının özellik-

lerine göre yapacağı ve huzur bulacağı yorumuna bırakmaktadır. Bu yaklaşım, özellikle dinamik olan müteşabih ayetlerdeki mesajların yorum ve ayrıntıları kendi sosyal, ekonomik, geleneksel ve kültürel gelişmişlikleri farklı olan toplumlara ayrıntıları belirleme imkânını ve hakkını vermektedir. Çünkü **Kur'an** ve dolayısıyla Allah, herkesin homojen, **motomot** aynı olduğu **tek tip bir toplum hedeflememektedir (Nahl-93:** *Allah dileseydi mutlaka hepinizi bir tek ümmet yapardı, fakat O, dilediğini/puanını uygun gördüğünü saptırır, dilediğini/ durumunu uygun gördüğünü doğru yola eriştirir ve herhalde hepiniz, bütün yaptıklarınızdan sorumlu olacaksınız.).* Hele iradesizliği, görüşsüzlüğü, taklitçiliği ve davarlar gibi güdülmeyi yasaklamaktadır **(Araf-179:** *Onların kalpleri/akılları vardır, onunla gerçeği anlamazlar, gözleri vardır, onlarla görmezler; kulakları vardır ama onlarla işitmezler. İşte bunlar* ***davarlar/sürüler gibidirler,*** *hatta daha da beter. İşte o gafiller ancak bunlardır.).* Müteşabih mesajların yorumuna, içtihatlarına göre yönetilen toplumlarda, bireyin yok sayıldığı otoriter yönetimler iş başında olur. Böylesi bir yönetimde ise toplumun yaratıcılığı, eleştirel yaklaşımı, hak arama özgürlükleri ve çağdaşlaşma sürecine katılımı engellenmiş olacağından, din bir taraftan insanları mutsuz ve perişan etmenin aracı olarak kullanılırken, diğer taraftan kişiler çok kolay güdülür ve köle haline gelirler ki, bu durum yukarıda belirttiğimiz gibi Kur'an'da **"Davarlar gibi olma"** ifadesi ile vurgulanmıştır. Dolayısıyla Kur'an, aklı kullanmamayı, eleştirmeden kabulü, yenilik katmamayı, eski bilgileri ve geleneksel uygulamaları ölçüp biçmeden ve üzerinde düşünmeden olduğu gibi kabul etmeyi reddetmekte, Allah Kaynaklı özellik olan sürekli yeniden yapılanmayı, üretmeyi ve gelişmeyi istemektedir. Prof. Öztürk bu konuda şunları söylemektedir: *"Davarlaşmış bir kitle, şeytana teslimiyet malzemesi olmaya hazır demektir. Bunun içindir ki şeytan, kitleyi teslim alma stratejisinin ilk faaliyeti olarak kitleyi davarlaştırır. Yani aklını işletemez, sorgulayamaz, /neden ve niçin/ sorularını soramaz hale getirir."* (89).

Mevlana ile Şems-i Tebrizi bir toplantıda, konuşmacıların geçmiş bilgin veya evliyaların kerametlerini ve görüşlerini anlatıp durmalarına şahit olmuşlar. Şems daha fazla tahammül edemeyip ve *"Ne zamana dek şunun bunun sözüyle vakit geçirip duracaksınız? Ne zaman kalbim Rabbimden rivayet etti diyeceksiniz? Neden başkalarının asasıyla yürüyorsunuz? Hani sizin sözleriniz, hani sizin eserleriniz ?"* diyerek konuşmalara müdahale etmek zorunda kalmıştır. Şems bu sözleri ile taklitçiliği reddetmekte ve kişinin kendi gayreti ile oluşan görüşlere önem vermiş olmaktadır (18).

Buna göre Tek Allah'a teslim olma dini/İslam, konuşan, haklarına sahip çıkan, eleştiren, sorgulayan, yönetimi denetleyen (demokrasi rejimi) ve yönetime ortak olan dinamik demokratik bir toplum istemektedir. Çünkü bu yapıda olmayan bir toplumda demokrasi olmayacağı gibi, düşünce özgürlüğü, ilim ve sanatta ilerleme söz konusu olamaz. İşte Müslümanların böylesi geri ve istikrarsız bir toplum olmalarında kendi hataları yanında, onları kandırıp geri kalmaları yönünde yönlendiren dış güçlerin ve menfaat gruplarının büyük rolleri de vardır. Dolayısıyla eski yorumcuları ve görüşlerini eleştirmeksizin olduğu gibi körü körüne taklit eden ve çağlarının sorunlarına eğilmeksizin kuru bir hafızcılığa kendilerini kaptıran ve Müslümanlığı imanın beş şartına sıkıştırıp mekanik ibadetlere indirgemiş olan mürteci kişilerin büyük sorumluluğu bulunmaktadır. Çünkü toplumun davarlaşıp davarlaşmamasını yönlendirenler onlar olmaktadır. Bu nedenle de cahil, bilgisiz, yalnız, çaresiz, güvensiz ve huzursuz, mutsuz bıraktıktan sonra cahillikleri ve bilgisizlikleri, Kur'an dışı görüş ve hurafelere olan inançları nedeniyle bu insanları yok saymayı, dışlamayı ve onlardan şikâyet etmeyi hiçbir mantığa sığdıramayız. Yapılacak olan, dine sahip çıkmak, onları dışlamak yerine Kur'an'ın muhkem ayetleri doğrultusunda ve çağdaş gelişmeler temelinde eğitmek ve gelişmelerinin önünü açmaktır. Ayrıca dış güçlere karşı da tüm Müslümanların

Kur'an'ın önerisi paralelinde tedbirli ve uyanık olmaları gerekmektedir.

Ancak Diyanet işleri başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun *"14 asırlık dini bilgileri, günümüz toplumunun isteklerine göre yorumlayacak din adamlarımız maalesef yok. Camilerde de İlahiyat mezunu olan din görevlileri yüzde beşin altındadır. Tüm camilerimizin toplam sayısı 77.700 olduğu halde bunların 15.800'ünde Diyanet İşleri Başkanlığının din görevlisi ve imamı yok. Bu camilerde cemaate namazı kıldıran ve vaaz veren mahallenin manavı, bakkalı ve kasabı gibi dini bilgiden yoksun kişiler."* açıklaması, insanımızın dinini bilme ve anlama ile dinini özümseyip buna göre davranmada neden istenilen düzeyde olamaması yanında, tarikat ve hurafelere neden daha kolay kapıldığının esas yönlerinden birini vurgulamaktadır.

Atatürk, dini gruplaşmalar olan tarikatların yorumları ile törensel şekilciliklerinin dinselleştirilmiş olduğunu ve Kur'an'ın ilahi dininin değil de örflerin ve kişilerin içtihatlarının din diye daha ön planda olduğunu gördüğü için tarikatları ve zaviyeleri kapatmıştır. Böylece de dinin önü açılmış ve geniş ufuklu özelliğine kavuşmuştur.

Gruplaşmalar yanlış, yorum farklılıkları doğru

Sinir sistemi toplumu gibi insan toplumunun da ahengine ve düzenine aykırı, yıkıcı görüş ve düşünceler değil de yapıcı ve geliştirici temelde yeni düşünceler olması veya dini kurallara yönelik farklı yorumlar oluşması bir farklılıktır, bir zenginliktir. Hatta Kur'an'ın olumlu değişim ve gelişimine uygun olması nedeniyle de desteklenen bir durumdur.

İnsanların ayrı ayrı gruplaştırılmaları sadece Allah'a ait bir uygulamadır ve hikmeti insanlar için bir sınav aracıdır **(En'am-165:** *O, sizi yeryüzünün halifeleri yapan ve sizleri verdiği şeylerle-rızk-servet-bilgi-nimetlerle denemek için kiminizi kiminize derecelerle üstün kılandır.* **Hucurat-13:** *Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız/*

anlaşmanız/ kaynaşmanız için sizi milletlere/ boylara/ topluluklara ve kabilelere ayırdık.). Dolayısıyla insanların kendilerini ayrıca gruplaştırmaları yasak olmaktadır. Yaptığı bu doğal gruplaşmaları da Kur'an, birer ayet olarak yorumlamaktadır **(Rum-22:** *O'nun ayetlerinden/delillerinden biri de göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için ibretler vardır.).* **Allah'ın ayrı gruplar halinde insanları yaratması, güzel bir dünya orkestrası oluşturabilme sınavları içindir.**

Ancak Allah'a inanma dediğimiz **iman,** dini az veya çok kabul etme ve düşüncenin içeriği gibi elle tutulmayan ve görülemeyen durumlar maddi olmadıklarından, bunları kesin olarak ölçecek, miktarlarını tartacak, azlık veya çoklukları konusunda insan olarak bize fikir verecek ve kanaat oluşturacak herhangi bir aletimiz veya bir **terazimiz yoktur.** Zaten insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzundaki bu özellikleri değerlendirmeyi ve bu değerlendirmeye göre de **bağışlayıp bağışlamayacağını** ve hangi tövbeleri kabul edeceğini **Allah sadece** kendisine bırakmış, Peygambere bile böyle bir yetkisi olmadığını söylemiştir **(Ali İmran-128:** *Allah, ya tövbelerini kabul edip onları affeder, ya da zalim olduklarından dolayı onlara azap eder, senin bu konuda yapacağın bir şey yoktur.).* Buradaki "ya veya" nın karşılığı, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun puan durumunu ancak Allah dediğimiz ilahi gücün değerlendireceği ve puan sonucuna göre de ya affedeceği veya affetmeyeceği açıklanmak istenmektedir.

Tevrat'ta da imanın değerlendirmesinin sadece Allah'ta olduğu açıklanmıştır **(Süleyman'ın Meselleri Bap-21/2:** *İnsanın her yolu kendi gözünde doğrudur. Fakat yürekleri tartan* **Rabdir. İşaya Bap 5/21:** *Kendi gözlerinde hikmetli olanların ve kendilerini Dirayetli görenlerin vay başına!)* (7).

Allah'ın Kur'an'da vurgulamış olduğu gibi din ve iman olayı Allah ile kul arasındaki bir konudur. Buna göre de dünya'daki **insan sayısı kadar farklı bir dini görüş,** Allah ile sohbet şekli ve buluşma yolu, dini inanç **ve iman çeşidi** olacağını

kabul etmemiz yanlış olmayacaktır. Biliyoruz ki Mahşer günü herkes tek tek hesaba çekilecektir. Eğer gruplar halinde hesaba çekme olsaydı, insanlar da gruplar halinde örgütlensinler ve ayrı ayrı gruplar oluştursunlar diye Kur'an'da öğütlenirlerdi. Yasaklanan farklılık veya farklı yorumlar ve düşünceler değil, bu farklılığı ayrılık ve gruplaşmalar, düşmanlıklar için bahane olarak kullanmaktır **(Ali İmran-103:** *Hep birlikte Allah'ın ipine (size yol gösterici olarak gönderilen Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin.* **105:** *Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın.* **En'am-159:** *Şu dinlerini parça parça edenler ve kendileri de grup grup ayrılmış olanlar var ya, (senin) onlarla hiçbir ilişiğin yoktur. Onların işi ancak Allah'a kalmıştır.).* Dolayısıyla da hiç kimsenin, en yakını bile olsa, bir başkasının dini görüşü ve Allah ile sohbet yolunu yargılaması ve onu tek bir şekle zorlaması Allah tarafından istenmemektedir. Yapılacak olan sadece ana fikirleri ve usulleri söylemek ve bundan da daha önemlisi kişinin daima söz ve davranışları ile başkasına örnek olmasıdır.

Şu anda imanın miktarını ve azlık veya çokluğunu ölçecek İman metre gibi bir aletimiz yok. Fakat Kur'an'da insanların inançlılığını ve iman durumunu gösterecek bir aletin/yaratığın/okuyucunun çıkarılacağı haberi verilmektedir **(Neml-82:** *Söylenen söz/onlara sıkıntı veren başlarına geleceği zaman, onlar için yerden bir debbe/yaratık/inancı okuyabilen bir okuyucu çıkarırız, insanların ayetlerimize kesin inanıp inanmadıklarını kendilerine söyler.)*

Allah'ın yapmış olduğu gruplaşmalar dışında insanların ve özellikle dine dayanarak yapacakları gruplaşmaların ve bölük bölük parçalanmaların, istendiği takdirde **Allah tarafından** bir azap ve ceza **olarak da verilebileceği** vurgulanmakta ve böylece yararlı bir şey olmadığına dikkat çekilmektedir **(En'am-65:** *De ki: "O size üstünüzden (gökten) veya ayaklarınızın altından (yerden) bir azap göndermeye, ya da sizi grup grup birbirinize düşürmeye ve kiminizin şiddetini kiminize tattırmaya*

gücü yetendir." Bak, anlasınlar diye, ayetleri değişik biçimlerde nasıl açıklıyoruz. **159:** *Dinlerini parça parça edip fırkalara, hiziplere bölünenler var ya, senin onlarla hiçbir ilişiğin yoktur. Onların işi Allah'a kalmıştır. Allah onlara yapıp ettiklerini bildirecektir/hak ettiklerini verecektir.* **Rum-32:** *Onlardan (olmayın) ki, dinlerini ayırıp, parçalayıp öbek öbek/fırkalar/hizipler olmuşlardır. Her grup kendi dini anlayışları ile böbürlenmekte/övünmektedir.* **Enbiya-93:** *İşlerini aralarında parçaladılar (Allah'tan gelen dini parça parça ettiler, ayrılığa düştüler), hepsi sonunda bize döneceklerdir* ***Şura-13:*** *O, size dinde Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi ve İbrahim, Musa ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi de kanun kıldı. Şöyle ki: Dini doğru tutun ve onda ayrılığa/fırkalara/ gruplaşmalara düşmeyin.).*

Pakistan'lı Fazlul Rahman'a göre *"Her peygamberin vahiy yoluyla almış olduğu tebliğlerin olduğu gibi Kur'an da Müslüman'lar için iki nehir havzası arasına çekilen bir su seddine benzer. Onları doğruyu bulan ve takip edenler ile yanlışın peşinden gidenler olarak iki ayrı topluluğa böler. Meryem suresinin 37. ayetinde bulunan* **[Ahzab-37:** *O gruplar-hizipler (Hıristiyan toplumunu kastederek) kendi aralarında ihtilafa düştüler (Allah'ın kimin Rabb'i olduğu ve İsa'nın oğlu olduğu konusunda), Büyük günün tanıklığında vay onların hallerine!] Ahzab kelimesi (Fahtelefel ahzabu), bu ayette sadece Hıristiyan gruplar için kullanılmış ise de, başka ayetlerde (Yunus-19, 93, Casiye-17, Bakara 213, Ali İmran-9, Leyl-4 gibi), gerçeği değiştirerek ayrılıklara düşenler için kullanılmıştır. Böyle dini ayrılıklar üzerinden uzun zaman geçince artık asıl vahiy kaybolur. Onun için Kur'an 'bu kavimler-topluluklar üzerinden uzun zamanlar geçti' cümlesini sık sık kullanır (Enbiya-44, Kısas-45). Bu ayrı gruplaşmalar durumu Kur'an'da oldukça tedirgin eden bir endişe olarak yer almış ve Müslüman toplum böylesi 'her fırkanın kendi görüşünden memnun olduğu' (Rum-32, Ali İmran-103-105, En'am-153) bir parçalanmaya karşı sık sık uyarılmıştır (90).*

Kur'an, sadece Hz. Muhammed'in tebliğ etmiş olduğu Müslümanlık içinde değil, diğer dinlerle olan iletişimde de ayrımlara ve insanları rahatsız edici ve onlar arasındaki kaynaşmayı olumsuz etkileyici gruplaşmalara müsaade etmemek-

te, sadece görüş, düşünce ve **yorum farklılıkları olmasını kabul etmektedir (Maide-69:** *Şüphe yok ki, iman edenler, Museviler, Sabiiler ve Hıristiyanlar her kim Allah'a ve ahret gününe iman edip de dürüstçe çalışırsa, artık onlara korku yoktur ve onlar üzülecek de değillerdir.)* Dolayısıyla aynı din içindekilerin ayrılıkları, dine aykırıdır ve dini saptırmalarından doğan bir sonuçtur. Bu nedenle de Hz. Muhammed zamanında ve Halifeler dönemlerinde Müslüman olanlara yönelik ve tüm toplumdan ayıracak şekilde özel bir kıyafet, sembol veya simge kullanma söz konusu olmamıştır. Ancak dinin özünden uzaklaştıkça çeşitli görüş grupları ayrı gruplar olarak oluşmuş ve ger bir grup kendisini tanıtıcı bir kıyafet, sembol, davranış şekli veya simge kullanmaya başlamıştır.

Walsh, *"Sürekli ayrılığı ve üstünlüğü vurgulayan grup bilinci, büyük boyutlardaki şefkati ve anlayışı yok eder. Şefkatin yitirilişini ise daima vicdanın yitirilişi takip eder. Esas dehşete düşmeniz gereken şey Hitler'in varlığı değil, milyonlarca insanın onun peşinden gitmiş olmasıdır. Hitler'i deneyimini yaratan, ayrılık, bölücülük ve üstünlük bilincidir."* diyerek ayrılıkçılığın dehşetine değinmektedir (35)

Mevlana, insanların farklı farklı topluluklar olduklarını, ancak bu farklılığın çeşitli renklerden oluşan farklı çiçeklerin bir gül bahçesindeki birlikteliği gibi olması gerektiğini vurgular ve Mesnevi'sinde şu dizeyi söyler:

Beri gel, daha beri, daha beri,
Bu yolculuk nereye dek böyle?
Bu hır gür, bu savaş nereye dek?
Sen bensin işte, ben senim işte (91).

Dini yorumlarda olduğu gibi hangi konuda olursa olsun ayrıntılarla ilgili olan görüş farklılıkları, o konuda doğruyu bulmada konuyu zenginleştirmektedirler.

Ayrı ayrı gruplaşmalara yol açmamak üzere olacak düşünce farklılıkları, gelişme ve yenilik sağlayıcı, bazen de

kendi görüşlerimizin doğru veya yanlışlığını belirleyici özellikte farklılıklardır. Farklı görüşlere ayrı grup görüşleri olarak ve ön yargıyla yaklaşmak, bu görüşlerden yararlanma şansını ortadan kaldırır. Yine farklı görüşler ve düşünceler, sistemleşmiş, hatta gelenekselleşmiş uygulamaların zaman zaman sorgulanmasını ve gözden geçirilerek daha doğrunun bulunmasını sağlayabilirler. Dolayısıyla demokraside kurallaştırılmış bir yaşam ve bu kurallara yönelik eleştirel ve sorgulayıcı bir yaklaşımın olması da temel bir kuraldır.

Kur'an'ın da desteklemiş olduğu demokraside, ayırımcılık düzeyindeki gruplaşmalar, ayırıma dayalı ırkçılık girişimleri, savaş veya karmaşa, kaba kuvvet uygulama, maddi veya manevi baskı kurma, şiddeti teşvik etme gibi demokrasi sistemini yıkacak veya zayıflatacak girişimlere karşı önleyici denetleme mekanizmaları ile açık ve ciddi yasa kuralları ve taviz vermeyen etkili güçler olmalıdır.

Şubat 2005'te Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararında suç oluşması için: *"Eylemin aleni yapılması, kışkırtmanın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılıklarından en az birine dayanılarak ve bu kesimleri karşı karşıya getirmek amacıyla gerçekleştirilmesi, kışkırtmanın farklı halk topluluklarını birbirine karşı düşmanlığa ve kin beslemeye sevk etmesi, fakat bu halin kamu düzeni için tehlikeli olabilecek şekilde ve yeterlilikte olması, kışkırtmanın şiddet çağrışımı içermesi."* gibi kriterler koyması, sinir hücreleri ve birimlerindeki prensiplere uygunluk göstermektedir. Yani sinir sistemi ırkı için, insan ırkında da aynı olan şu prensip geçerli olmaktadır **"Senin özgürlüğün, benim yaşama, düşünme, davranma ve hareket etme özgürlük sınırımda biter".** Diğer bir ifade ile bir birey, ancak başka bir birey veya bireylerde maddi veya manevi rahatsızlık, farklı bir düşünce oluşması, etkileme, huzursuzluk, tedirginlik ve zarar oluşturmayacak, ülkenin bölünmez bütünlüğüne, toplumsal huzura, genel ahlaka ve genel sağlığa zarar vermeyecek düşünce ve davranış serbestisine sahiptir. Ayrıca hiçbir özgürlükte, toplum huzuruna ve ülke bütünlüğüne zarar verici **mutlak bir düşünme özgürlüğü olamaz.** Çünkü yıkıcı düşünce ve davra-

nışlar, sadece kişisel düzeyde kalmayacak, dini çağrıştıran simge-kıyafetin etkilemesinde olduğu gibi başka insanlarda huzursuzluk yaratacaklardır. Belki de bu yıkıcı düşüncelerin etkisi ile gruplaşmalara da yol açılabilecektir.

5. PRENSİP

HAKKIN DAĞITIMINDA EŞİTLİĞİ DEĞİL ADALETİ, EŞİT KONUMDA OLANLARDA FIRSAT EŞİTLİĞİNİ UYGULAMA PRENSİBİ

Beyinde adalet

Sinir sistemi bu görevlerini yaparken vücudun her yerine ve tüm iç ve dış organlarımıza uyarılar gönderirken, Allah'ın Kur'an'da açıkladığı temel prensiplerinden biri olan **"Hak edene, hak ettiğinin dağıtımında adaleti uygulama"** prensibini uygular. Bu prensibe göre de hiçbir vücut birimine veya organına ayrıcalıklı bir muamele yapmaz. Hiçbir birim veya organa hak ettiğinden az veya fazla uyarı göndermez. Bir organ o anda ne hak ediyorsa (oksijen, glikoz, hormon, enzim, yağ, tuz, mineral ve vitamin miktarları olarak), fark gözetmeksizin ve hak ettiği kadarı sağlansın diye ilgili birimlere emirler verir ve ilgili organ veya organların birbirlerinden farklı olan ihtiyaçlarını karşılar. Çünkü Allah'ın doğada da uygulanan en önemli prensiplerinden olan **"Mutlak eşitlik değil, fırsatları değerlendirmede eşit konumda, aynı statüde olanlara eşit ve hakça davranma"** prensibi sinir sistemi için de geçerlidir. Diğer bir ifade ile sinir sistemi için tüm organlar ve bunları oluşturan hücreler aynı değerdedirler ve bir bütün olan vücudun vazgeçilmez parçaları olduklarından, her biri kendilerine özgü birer öneme sahiptirler. Kur'an'ın ifadesi ile hücreler birbirlerinin görev ve inanç kardeşidirler **(Hucurat-10:** *Mü'minler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin.).*

Doğanın dengesinde de ileride değineceğimiz gibi gerek bireylere, gerekse farklı gruplara hakkın dağıtımında adaletli bir dağıtım ve bir hak ediş prensibi söz konusudur. Bu hak edişte, iman etmenin gereği olan çalışma, gayret içinde olma ve üretme, yararlı olma değerlendirilmektedir. Yoksa ayrı bir grup olundu diye bir ayrıcalık söz konusu olmadığı gibi, böylesi bir ayrışma durumu, adaletli hak edişi olumsuz etkileyici olarak görülmektedir. Bu farklılıkta, insanların birbirlerinin imkanlarına göz dikmemeleri istenmektedir **(Nisa-32:** *Allah'ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeylere göz dikmeyin. Erkeklere kendi kazandıklarından bir pay olduğu gibi, kadınlara da kendi kazandıklarından bir pay vardır.).*

Beyinden daha farklı bir uyarı alabilmek için vücuttaki bir organı teşkil eden, diğer bir tanımlama ile idare merkezi olan beynin yönettiği her bir şehir halkının içinden bir grup, yaşamakta olduğu toplumdan farklı bir düşünceye yönelip ayrı bir grup oluşturmayı veya farklı bir kıyafet giyerek farklı bir görüntüye bürünmeyi düşünmez. Çünkü böyle bir farklılaşma beyin tarafından farklı bir muamele yaratmayacaktır. Bir organdaki hücrelerden bir kısmı ancak bir hastalık (kanser, apse, kist, kan damarı yumağı gibi) halinde önce farklılaşmakta ve hastalık ilerledikçe bu hasta hücreler, organdaki diğer doğal hücrelerden ayrı bir grup haline dönüşmektedirler. Bu durumda ayrı bir grup oluşturmayı benimseyen hastalıklı hücreler, genel koordinatör olan beyinden ayrıcalıklı bir muamele görmeyecekleri gibi hem organdaki diğer sağlam hücreleri rahatsız edecekler, hem de rahatsız ettikleri bu organ aracılığıyla da beynin çalışma ahengini ve dengeliliğini bozacak şekilde onu olumsuz etkileyeceklerdir.

İnsanların ve diğer tüm canlı ve cansızların doğal **yaratılış renklerini verenin** ancak Allah olacağı **(Bakara-138:** *Allah'ın boyasına bak! Kim Allah'tan daha güzel boya vurabilir?)* ayeti ile vurgulanmıştır. Dolayısıyla bu ayete göre insanların renklerine (zenci-sarı-beyaz vs) bakıp onları küçümsemek veya ayrıcalık oluşturmak, Allah'ın yaratmasını önemseme-

mek demek olacaktır. Böylesi olumsuz bir davranış ise huzursuzluklara neden olacak ve ayırımcılığa yol açacaktır.

Kayınbiraderim eski Mardin Senatörü rahmetli Av. İsmet Muharremoğlu anlatmıştı: *Hac'da namaz kılarken yanımızda namaz kılan beyaz tenli bir kişi, diğer yanımdaki bir zenci hacıya bakarak tebessüm etmişti. Bunu gören zenci hacı, bana dönerek Arapça lisanla "Arkadaş bana mı, yoksa beni yaratana mı gülüyor acaba?" diye sordu. Ben de namazdan sonra gülen arkadaşa zencinin söylediğini aktarınca çok malıcup olmuş ve gidip özür dilemişti.*

Kur'an'da iki ayet hariç (Nur suresi 31 inci ayet ve Ahzab-59.), insanların kıyafetine, vücut şekillerine, sakal-bıyıklarına veya oturup-kalkma biçimlerine yönelik olduğu için farklılık yaratacak veya az veya çok **imanlılığı göstermek üzere şekle veya bir yarışa meydan verecek şekilsel hiçbir açıklama veya kural yoktur.** Çünkü Kur'an'ın ana buyruk ve açıklamalarının temel özellikleri evrensel ve zaman üstü olmaları, bölge-ırk veya cinsiyete sınırlı olmamalarıdır. Tüm bu evrensel ve zaman üstü özellikteki açıklamalar ve mesajlar maddesel olmayıp ölçülemeyen, tartılamayan veya farklı şekillere göre değerlendirilemeyen ilahi güç olan Allah ve idare mekanizmalarına inanca, manevi huzura ve akla hitap eden ameli iman dediğimiz Müminleşmeye özgü kurallardır.

Mutlak Eşitlik Değil, Fırsat Eşitliği ve Eğitime göre oy hakkı

Şekilleri ve büyüklükleri ne olursa olsun ve yerleri sinir sisteminin neresinde olursa olsun **tüm sinir ve destek hücreleri** şeker (glikoz) ve oksijenin etkileşimi sonucu oluşan ATP (Adenozin Trifosfat) adını verdiğimiz **ortak bir enerji maddesi ile çalışırlar.** ATP, hücrelerin gövdelerinde bulunan ve mitokondri (bir nevi enerji üretim santrali) denilen birimlerde oksijen ve glikozdan üretilir. Bu enerji maddesinin dağıtımında hücrelerin bir tekine bile şeklinden dolayı farklı bir uygulama yapılmaz. Ancak bu **enerji maddesinin dağıtımı**, çalışmanın ve dolayısıyla sorumluluğun karşılığı olmak üzere **ihtiya-**

ca göre yapılır. Burada sinir sisteminde uygulanan temel prensiplerden biri olan şu prensip karşımıza çıkmaktadır: **(Yunus-54:** *Aralarında adaletle hükmedilmiştir, asla zulme uğratılmazlar.)* ayetinde olduğu gibi "Sinir sisteminde mutlak bir **eşitlik değil, hakkın dağıtımında adalet prensibi** ve eşit konumda olanların fırsatlara eşit şekilde talip olması ve değerlendirmede eşitlik vardır."

Kur'an'ın açıklamalarından da biliyoruz ki Kur'an ve din de evrensel özellikte olmak üzere tüm insanlara hitap etmek üzere gönderilmiştir. İşte gerek sinir sisteminin çalışmasında, gerekse Kur'an'ın tebliğlerinde yukarıda bahsettiğimiz "Hakkın dağıtımında mutlak eşitlik değil, adalet prensibi" nin yine uygulanmakta olduğunu görmekteyiz **(Nisa-58:** *Allah size ..... insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emrediyor.* **Maide-8:** *Sakın bir kavme olan kininiz sizi adaletsizliğe itmesin! Adaletli davranın!* ***Maide-42:*** *Hükmedeceksen, adaletle hükmet, Allah, adaletli olanları/adaletle hükmedenleri sever).*

Diğer bir ifade ile Allah'ın ezeli ve ebedi olan kurallarına göre insanlar arasında Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzları bakımından eşit durumda olanlara farklı davranılma söz konusu olamayacağı gibi, farklı durumda olanlara da eşit davranılması mümkün değildir.

Adaletin kuvvetli, kuvvetlinin de adaletli olması lazımdır **Pascal**

Mevlana, Mesnevi'sinde adalet ve zulümle ilgili olarak şu açıklamayı yapmıştır: *(Ağaçlara su vermek adalet, dikene su vermekse zulümdür. Zulüm, bir nimeti yerine koymamaktır. Her köke su vermeyi uygun sanma! Zulüm bir şeyi layık olmadığı yere koymaktır ki bu da belaya kaynak olur ki bu* (39).

Kur'an'da da bulunan bu prensip paralelinde Anayasa Mahkemesi'nden de bir kararın gerekçesini açıklarken aşağıdaki görüş belirtilmiştir: *"Yasa önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez.*

Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler veya topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir."

Yargıtay'ın "hukuksal durumları aynı olma" ifadesi ile tanımlanan özellikleri "Sabit, değişmez yaratılış özellikleri veya sabit kader" diye tanımladığımız özellikler olarak da tanımlayabiliriz. Bunların ırk, cins, şekil, dil, dini düşünce, yaşadığı bölge ve etnik köken gibi özellikler olduğunu daha önce belirtmiştik. Hiç kimseye bu yaratılış özelliklerine göre yasal ayırım yapılamaz.

Kişilerin sonradan edindikleri özellikler ve kabiliyetlerine göre sağladıkları farklılıklara uygun fırsatlar için ise fırsat eşitliği terimi söz konusudur.

Adalet prensibi, beynin kullanmakta olduğu enerji maddesinin kendi hücrelerine dağıtımında kullanıldığı gibi, aynı maddenin tüm vücut organlarına olan dağıtımında da geçerlidir. Örneğin erişkin bir insanın beyni, tüm vücudun %2'si oranında olduğu halde tüm vücut kanının %15'ini, oksijenin %18'ini, glikozun da %17 kadarını almaktadır. Çünkü beynin yaptığı görevin özelliği ve sorumluluğu diğer organlara göre çok fazladır. Bu nedenle de doğanın adalet prensibine göre sinir sistemine gerekli olan ve hak ettiği kadar malzeme verilmektedir. Dolayısıyla kansızlığa en duyarlı olan ve en çok etkilenen organların başında gelen organ beyindir. Beyin nasıl oranından çok daha fazla madde alıyorsa, örneğin kalp, böbrekler ve karaciğer de beyin kadar olmasa bile yine çalışma kapasitelerindeki farklılığa göre farklı miktarda madde alırlar. Bu prensibe yönelik olan birkaç ayet örneği verelim: **(Hud-24:** *Bu iki grubun durumu, kör ve sağır ile gören ve işitenin durumu gibidir. Bunlar hiç eşit olurlar mı? Artık düşünmez misiniz?* **Ra'd-16:** *Hiç kör ile gören bir olur mu, yahut karanlıklarla nur bir olur mu?* **Secde-18:** *Öyle ya, inanan kimse fasık/inanmayan olan gibi olur mu? Onlar eşit olamazlar.* **Şura-17:** *Hakka dair kitap ve mizanı/adalet terazisini/ölçüsünü indiren o Allah'tır).*

Yine demokrasi, insani özellikleri bakımından, eşit konumdaki insanların rejimi olduğundan, demokraside insanın kollanması demek, hak edenin, hak ettiğinin yenmemesi ve hakkının verilmesi, diğer bir ifade ile adalet prensibi olmalıdır. Burada eğitim düzeyi bakımından eşit konum ve özellikte olanlara eşit ve adil davranmak, farklı yetenekte olanlara ise bu farklılıklarının kabul edilir gereği olan farklı haklarına göre davranmak esas kural olarak kabul edilmelidir.

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanı (DESA) tarafından hazırlanan "2005 Yılında Dünya'da Sosyal Durum: Eşitsizlik Hali" isimli raporda, ulusal ve uluslararası düzeydeki şiddetin oluşmasında, ekonomik ve sosyal eşitsizliklerin, haksızlıkların ve yetersiz kaynaklar nedeniyle oluşan rekabet ve ilkel düzeyde kalmış hırsın da önemli bir etkiye sahip olduğu açıklanmıştır.

Bu yorumlar paralelinde olan bu görüşü, herhangi bir kurumun seçiminde de uygulamak mümkündür. Örneğin; demokrasi rejiminde halk kendi oyu ile idarecilerini seçer ve bu idareciler, kendilerini seçmiş olan halk adına yasalar yapar ve bürokrasiyi oluştururlar. Ancak halkı oluşturan seçmenin ülkesinin ve kendisinin çıkarlarını çok iyi değerlendirebilecek yeterli ve birbirine yakın bilgi, muhakeme yeteneği ve eğitim düzeyinde olması gereklidir. Yani Eğitim düzeyi çok farklı olan toplumlarda bireylerin seçmen olma fırsatını değerlendirme durumları aynı olmayacaktır. Yasalar önünde ve yasaların kullanımında mutlaka herkes eşittir. Ancak fırsatları değerlendirmede fırsat eşitliği varsa da her bir fırsatın şartları farklı olacağı için, şartları uygun olanlar ancak şartlarına uygun olan fırsatları değerlendirebileceklerdir.

Seçmenlik de bir fırsatı değerlendirme işlevidir. Bu işlevde her birey birer seçmen olduğu halde, bireyler bu seçme hakkını, farklı olan eğitim düzeylerine göre farklı haklarla kullanmalıdırlar. Çünkü demokraside çoğunluğun görüşü, eşit

konumda olan toplumlar için sağlıklı sonuç vermektedir. Bu nedenle de gerçek demokraside, yetişmiş insanlardan oluşmuş, birbirine yakın düzeyde bireylerin oluşturduğu bir toplum gereklidir. Toplumu oluşturan bireylerin çok azı karara uyan, çoğunluğu veya en ideali hepsi ortak bir karar verebilecek düzeyde olmalıdır. Dolayısıyla farklı eğitim düzeylerinden oluşmuş toplumlarda eğitim düzeyi ne olursa olsun her seçmen tek bir oy kullanmamalı, **eğitim düzeyine göre oy hakkı** değişmeli, dereceli olmalı ve böylece fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Diğer bir ifade ile herkese temel bir asgari oy hakkı verilmeli, onun üstü de eğitim düzeyine göre belirlenmelidir. Örneğin eğitimi olmayana bir oy hakkı tanınırken, ilk okul mezununa 2, orta öğretim düzeyinde olana 3, lise ve dengi okul mezununa 4 ve üniversite mezunu olana da 5 oy hakkı verilmelidir. Bu uygulama, insanların eğitime daha çok değer vermesi yönünde motive edici bir etki de yapacaktır. Aynı uygulama, ayrıca sosyal yapıdaki önemli çarpıklıklardan olan siyaset yozlaştırıcılarının düzelmesinde de olumlu bir rol oynayacaktır. Çünkü eğitim ve bilinç düzeyi düşük olanların çoğunluk olduğu toplumlarda, bu özellikli bireylerin bilgi ve bilinç eksikliği, siyaset yozlaştırıcıları tarafından çok kolay istismar edilecek, daha kolay kandırılabilecek ve var olan ekonomik yetersizlikleri de oylarının satın alınmasına da yol açabilecektir. Yine böyle bir toplumda şu anda yapılmakta olduğu gibi eşit oya dayanan bir seçim ile seçmen çoğunluğunun düzeyi paralelinde yeteneksiz ve idareci olmaya layık olmayanların seçilme şansı daha fazla olacaktır. Dolayısıyla da böyle bir idareci ekibi de tekrar seçilebilmelerini sağlamak amacıyla, eğitim yetersizliği olan seçmenlerinin eğitimlerini değil, eğitimsizliklerinin devamını tercih edecektir. Örneğin ülkemizde okuma-yazma bilmeyenler %12.7 (8.6 milyon kişi), ilkokul mezunları %48 (35 milyon kişi), orta-lise mezunları %21 (15 milyon), yüksek okul mezunu olanlar ise sadece %7.8 (5.5 milyon) oranlarındadır. Türkiye İşveren Sendikaları

Konfederasyonu (TİSK)'in OECD ülkelerinde Kadınlar ve Erkekler Raporuna göre Türkiye'de 25-64 yaş grubundaki kadınların sadeçe %7.1'i, erkeklerin de %10.7'si yükseköğretim mezunu iken, bu oranlar Kanada'da %47.8 ve %41.4 ve OECD ülkeleri ortalaması %24.8 değerlerindedir. Bu duruma göre de ülkemizde seçimlerde oy kullananların %60 (44 milyon) kadarı okuma yazma bilmeyen ile ilkokul mezunlarından oluşmakta ve bu kişilerin oyları seçilenleri ve dolayısıyla da bunların düzeylerini belirlemektedir.

Bireylerin eğitim düzeylerine göre hak ettikleri oy sayısına göre yapılacak olan bir seçimde ise seçilenleri, eğitim düzeyleri iyi ve değerlendirmeleri daha sağlıklı olan seçmen grubu belirleyecek ve seçilenlerin, dolayısıyla toplumu idare edeceklerin de kalitesi artacaktır. Tabi ki bu konunun gerçekleşmesi, ancak o toplumun Anayasa'sının da uygun durumda olması ile mümkündür. Gerçi T.C. Anayasasının 70 nci maddesinde fırsat eşitliği kuralına değinilmiş ve *"hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez"* diyerek görevin niteliklerine göre ayırım yapılabileceğine değinilmiştir.

Kur'an'daki **(En'am-53:** *Böylece biz onların kimini kimi ile denedik ki "Allah, aramızda şunlara mı lutfu layık gördü?" desinler. 132: Herkesin amellerine göre dereceleri vardır. Rabbin onların yaptıklarından habersiz değildir.* **165:** *Allah O'dur ki, sizi yeryüzünün halifeleri yaptı. Ve kiminizi, kiminiz üzerine derecelerle yükseltti. Size verdiklerinde sizi sınasın diye. Nahl- Allah rızıkta/bilgide/akılda/bedende/güçte kiminizi, kiminize üstün kılmıştır. Fazla verilenler rızıklarını ellerinin altındakilere vermiyorlar ki, eşit olsunlar.* **Zumer-9:** *De ki: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Ancak düşünüp ibret alanlar anlar.* **Mümin-58:** *Kör ile gören bir olmaz, iman edip iyi işler yapan kimselerle kötülük yapan da bir değildir. Siz pek az düşünüyorsunuz.* **Zuhruf-32:** *Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Onların dünya hayatındaki geçimlerini aralarında Biz taksim ettik. Bir kısmını diğerinin üstüne çıkardık ki derecelerle*

birbirlerinin işlerini görsünler/birbirlerine söz geçirebilsinler. **Casiye-21:** *Yoksa o kötülükleri yapıp duran kimseler, kendilerini iman edip iyi ameller yapan kimseler gibi yapacağız, hayatlarını ve ölümlerini bir tutacağız mı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar.)* mesajları ile açıkça **herkesin aynı derecede olmadığı** ve çalışmanın/amelin/üretmenin/bilmenin/her konuda gayret etmenin/Allah yakınlığına yönelmeye niyetlenene yardım etmenin esas alındığı vurgulanmaktadır **(Necm-39:** *Doğrusu insanın çalıştığından başkası kendinin değildir.* **Ali İmran-195:** *Ben sizden erkek olsun, kadın olsun hiçbir çalışanın ürettiğini boşa çıkarmayacağım. Hepiniz birbirinizdensiniz.* **Ahkaf-19:** *her birinin (inanan ve inanmayanların) yaptıkları işlerden dereceleri vardır.). Ve insanların birbirlerinin maddi farklılıklarına göz dikmemeleri, hatta alay bile etmemeleri vurgulanmaktadır* **(Hicr-88:** *Sakın onlardan bazılarını yararlandırdığımız şeylere gözünü dikme, onlara karşı hüzne kapılma, müminler için de (şefkat) kanatlarını ger.* **Hucurat-11:** *Ey iman edenler! Bir kavim, diğer bir kavim ile alay etmesin. Olur ki alay edilenler, Allah indinde kendilerinden daha hayırlıdır.).*

Mevlana, Mesnevi'sinde *(Rızk kapısının anahtarı bizim çalışmamız, hareketimiz ve kazancımızdır. Talep olmadan ekmek vermek Hakk'ın âdeti değildir.)* (Mesnevi V:1095-97), iki Rubaisinde de *(El işten kalırsa ayağınla diren, ayağın da kalmazsa bağır, seslen. Sesin de yoksa aklınla işe giriş. Hasılı her solukta vefa göster)* diyerek çalışma ve gayretin esas olduğuna dikkat çekmiştir (87).

Esasında açıklayıp önerdiğimiz farklı konumda olana göre seçim ve seçilme prensibi, ülkemizde Üniversite Kurullarının seçiminde halen uygulanmaktadır. Şöyle ki: Üniversite Senatosu ve Yönetim Kuruluna ancak profesör konumunda olanlar seçilebilmekte, Fakülte Kurulu 3 profesör, 2 doçent ve 1 yardımcı doçentten oluşmakta ve profesörler sadece profesör konumundaki, doçentler sadece doçent konumundaki, yardımcı doçentler de sadece yardımcı doçentlerin oyları ile seçilmektedirler. Yani seçilen bir kurul, farklı durum ve özellikteki kişiler tarafından ve farklı sayıda seçilmektedir. Bu

temel prensip genel seçim ile oluşturulacak **Büyük Millet Meclisinin** oluşturulmasında da uygulanabilir. Şöyle ki; yukarıda açıkladığımız oy hakkı kullanımı yanında ayrıca, hiç eğitimi olmayan bireyler grubuna, ilk okul, orta öğretim, lise ve dengi okul ve üniversite mezunu olan kişilerin gruplarına milletvekili kontenjanı belirlenip, aday olmaları da sağlanmalıdır. Böylece her grubun mecliste temsili de sağlanmış olur. Tabi ki ayrılacak olan kontenjan sayısı, eğitim düzeyi arttıkça daha fazla olmalı ki, insanlar eğitime daha çok önem vermeye motive olabilsinler.

Yine bu prensibe göre doğal zenginlik kaynaklarını da değerlendirmek ve bu kaynakların bulunduğu ülke ve ülke içindeki bölge halkının da öncelikli hakkını gasp etmemek gerekmektedir. Örneğin bir **doğal kaynak** hangi bölgede ise o doğal kaynağın **gelirinin bir kısmını**, diğer bölgeleri aşırı geçmeyecek şekilde olmak üzere o bölgenin toplumunun temel ihtiyaçları olan alt yapı, yollar, okul ve iş kapasitesini uyandıracak ortak kullanım yerlerinin (atölye, fabrika) gelişmesine ayırmak hakça bir uygulama olacaktır. Böyle bir bölgenin gelişmişliği sağlandıktan sonra, doğal kaynaktan ayrılmış bölge payı, buradaki insanların da oluru ile ülkenin geri kalmış başka bir bölgesine aktarılabilir. Böylece bölgeler arası gelişmişlik farkı zamanla kapatılmış olur. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanı'nın hazırladığı "2005 Yılında Dünya'da Sosyal Durum" Raporunda Dünya'daki üretimin %80'ninin bir milyar insan, geri kalan %20'sinin ise 5 milyar insan tarafından paylaşılmakta olduğu belirtilmiştir. Böylesi bir uçurumun oluşmasında doğal kaynakların gerek sömürgecilik, gerek açık olmayan farklı bir yol ile belirli gruplar tarafından istismar edilmesi ve özellikle haksız kazanç elde etme etkili olmuş ve hala olmaktadır. İşte en kısa zamanda bunun düzeltilmesi yönüne gelinmesi kaçınılmazdır. Yoksa haksızlığa uğradığına inanan toplumlarda huzursuzluk ve hak yiyenlere karşı bir direnç oluşabilir.

6. PRENSİP
ZORLAŞTIRICI DEĞİL, KOLAYLAŞTIRICILIK PRENSİBİ

Beyinde zorlaştırma, değil, kolaylaştırma var

Beyinde kesinlikle herhangi bir işlevde zorlaştırma söz konusu değildir. Çünkü beynin herhangi bir aktivitesinde, o görevle ilgili sinir hücreleri grubu ön planda olmak üzere aktif olurken, beynin diğer bölgelerindeki hücre grupları da orta veya az derecede bu aktiviteye bir şekilde katılırlar. Örneğin elimizi kaldırdığımız sırada el kaslarımızı çalıştıran beyindeki hücre grupları ön planda aktifleşirken, kasların direncini, gerginliğini, kan ihtiyacını, zıt konumdaki kasların ahengini sağlayacak beyin ve beyincik birimleri de devreye girer. Dolayısıyla bir işlevde çok aktif olan hücre grupları, başka bir aktivitede orta derecede veya hafif derecede aktif olabilmektedirler ve bu döngü, temelde beynin tüm birimlerinin birbirlerine yardım ve kolaylaştırma konumunu sağlamaktadır.

Ayetler açık ve kolay

(Bakara-185: *Allah size kolaylık diler, zorluk istemez".* ***Bakara-269:*** *Anlayan, aklını kullanan ve kıymetini bilenlerden başkası, verdiğimiz hikmeti anlayamaz.* **Nisa-82:** *Kur'an'ı iyice okuyup düşünmüyorlar mı?* **Nahl-44:** *Onları (eski toplumları) açık mucizelerle ve kitaplarla göndermiştik. Sana da bu Kur'an'ı indirdik, insanlara kendilerine indirileni anlatasın ve anlayıp düşünsünler diye. Belki derin derin düşünürler.* **Nur-1:** *Düşünüp öğüt almanız için onda apaçık ayetler indirdik.* **Müddessir-54, 55:** *O (Kur'an), bir öğüt verici/bir düşündürücüdür. Dileyen düşünür onu, öğüt alır.***Taha-2-3:** *Biz bu Kur'an'ı sana güçlük çekesin diye indirmedik. Ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt olarak indirdik.)* ayetleri ile anlamanın ve üzerinde düşünmenin önemine değinilmekte ve ayetlerde görüldüğü gibi ayetlerin apaçık ve kolay olduğu,

insanlara güçlük olmadığı ve anlayıp düşünerek ders almamız, ona göre yaşantımızı düzenlememiz ve kendimizi olumsuzluklardan korumamız vurgulanmaktadır. Bu vurgulama, cinsiyet belirtilmeden gerçeği bilmek isteyenler için yapılmaktadır.

Kur'an'ı anlaşılmaz bir kitap ve ancak bu konuda eğitim görmüş din alimleri veya din görevlileri tarafından anlaşılabileceğini ve ancak bu kişiler tarafından ayetlerin açıklanabileceğini ileri sürmek Kur'an'a göre de açık bir aldatmacadır ve hiç kimse Kur'an'ı kendi tekeline alamaz **(Abese-11-12:** *Ey Muhammed! Dikkat et! Bu Kur'an herkes için bir öğüttür. Dileyen/temiz bir niyetle yaklaşan herkes, bu Kur'an'dan öğüt alır).* Böylesi bir yaklaşım ise dinin öğrenilmesinin önüne konan bir baraj gibi insanları dinden ve Kur'an'dan uzaklaştırıcı ve dokunulmaz, sadece kutsal diye saklanan uygulamalara yol açacaktır. Ki maalesef şimdiki durum tamamen budur.

Buna göre diyebiliriz ki, Kur'an ayetleri ile ilgili yapılan yorumlarda herhangi bir baskı veya zorunlu kurallar ve düzenlemeler, öneriler varsa, bunlar ilahi mesajlar ilahi kaynaklı değil, insan kaynaklı demektir.

Zaten Kur'an 'ın 23 yıl gibi uzun bir sürede inme nedenlerinden biri de halkın cahilliği ve bilinç kapasitesinin düşük olmasıdır. Allah isteseydi Kur'an'ı bir anda indirebilirdi. Ancak o zaman ilkokul birinci sınıf seviyesinde olan bir çocuğa bütün ortaöğretim, lise ve üniversite derslerini öğretmeye çabalamak, bu dersleri çocuğun kafasına zorla sokmaya çalışmak gibi bir şey olurdu ki, bu da faydadan çok zarar verirdi. İnsanın karakter özelliği, bir konuyu zorla ve yanlış olarak empoze ederken, onun tersi yöne yönlenme ile sonuçlanır. Örneğin maneviyatı yanlış bir şekilde ve zorla empoze etmek, kişileri maneviyatı tercih edip maddiyattan uzaklaşmaya ve sefilliği seçmeye ve bunu kader olarak değerlendirmeye iter İşte bu nedenle tüm peygamberler hiçbir zorlamaya gitmeden sadece mesajları tebliğ etme ve bunlara uygun bir yaşam örne-

ği olma yolunu seçmişler ve maneviyat ile maddiyatı dengelemişler, her iki yöndeki aşırılıklara müsaade etmemişlerdir.

Aklı kullanma ve düşünme Kur'an'da **"gönül-akıl gözü"** deyimi ile ifade edilmiştir **(En'am-104:** *Gerçek şu ki; Allah'tan size birçok delil gönderilmiştir. Onları gönül-akıl gözünü kullanıp bu delilleri fark edip yararlanan, kendine fayda sağlamış, kim ki görme becerisini gösteremezse kendine zarar vermiş olur.).* Gönül gözünden de kastedilen, bir şeyi içten duyarak, tüm benliği ile benimsemektir, samimi ve iyi niyetli olmaktır. Diğer bir ifade ile sadece 7 gaybe iman etmek demek olan Müslüman olmak değil, Kur'an'daki muhkem mesajlar olan 77 adet ameli iman kuralları yaşantıya, davranışlara yansıtacak şekilde özümsemek, yani Mümin olmaktır.

Kur'an Toplumların Ana Dilinde de Olmalı

İnsanın tekamülü için ders kitabı olan Kur'an'ın **Yusuf suresi 2 nci ayeti ve İbrahim-4** ncü **ayeti** ile insanların anlamaları ve akıl yürütüp düşünmeleri için Kur'an'ın indirilmiş olduğu toplumun **ana dilleri ile** indirildiği belirtilmektedir **(Yusuf-2:** *"Biz onu, akıl erdiresiniz diye ana diliniz olan Arapça bir Kur'an olarak indirdik* **İbrahim-4:** *Ve biz her gönderdiğimiz peygamberi, ancak bulunduğu kavminin diliyle gönderdik ki, onlara açıklasın ve iyice anlasınlar diye.* **9:** *Elçilerin her biri kendi halklarına Allah'a ortak koşmamalarını ve Allah'ın apaçık ayetlerini kendi ana dilleriyle bildirmişlerdi.* **En'am-156:** *Kur'an'ı size indirdik ki "Kitap, yalnız bizden önceki iki topluluğa (Musevilere, Hıristiyanlara) indirildi, biz ise onların okumasından habersizdik, o Kitapları okuyamıyor, dillerini anlayamıyorduk" demeyesiniz..* **Zuhruf-3:** *Apaçık kitaba yemin olsun ki biz, anlayıp üzerinde düşünmeniz için onu ana diliniz olan Arapça bir Kur'an yaptık.* **Duhan-58:** *Biz onu (Kur'an'ı), senin dilinle kolaylaştırdık ki, düşünüp öğüt alsınlar.).* Bu mesajlar ile Kur'an'ın her toplumun bireylerinin ana dilleri ile onlara aktarılmasının önemi açıkça vurgulanmış olmaktadır. Duygusal yapılarının ön planda

olması nedeniyle kadınlar dini konulara ve inanca daha ilgili ve daha önemseme durumundadırlar. Bu nedenle de özellikle kadınların ders kitapları olan Kur'an'ı anlamaları, inanmaları ve ameli imanları olarak hangi kuralları benimseyecekleri oldukça önemlidir.

Allah, Kelamullah olan Kur'an'ı anlasın ve canlı uygulayıcısı olsun diye Sünnetullah olmak üzere Peygamberinin ana dili ile vahiy etmiştir. Hz. Muhammed de Sünnetulresul olmak üzere Kur'an'ı ana dilleri Arapça olan toplumuna tebliğ etmiştir. Hz. Muhammed'in vefatından sonra Kur'an'ı toplayan sahabelerin ve sonraki din alimlerinin de sünnet olmak üzere Kur'an'ı İslam dinini kabul eden her toplumun ana diline mealleştirmesi ve okunarak anlaşılmasını sağlamaları gerekirdi. Sayın Mustafa Sağın ifadesiyle *"Asıl sünnet bu olmalıdır. Yoksa dili Arapça olmayan halklara, Kur'an'ı olduğu hali olan Arapça vermek değildir. Öyle olursa, Kur'an sadece Araplara gelmiş olur, Peygamber de sadece Arapların peygamberi durumuna düşer. En tehlikeli olanı da Kur'an'ın ne anlattığından haberi olmayan Müslüman'ın, çelişkili rivayetleri ve dince yetkili kişilerin görüş ve fetvalarını, dinin kendisi sanmalarıdır. ne yazık ki yüz yıllarca bu anlayışın, Arap olmayan Müslüman ülkelere empoze edildiğine üzüntüyle tanık olmaktayız. Asırlarca "Kur'an Arapça gelmiştir, Arapçadan başka dillere çevrilemez. Arapça kavram karşılıkları Türkçede veya başka dillerde yoktur." Gibi yönlendirme ve yaklaşımlarla Müslümanlar Kur'an'ı anlamadıkları için Kur'an'dan uzak tutulmuşlardır* (14). Halbuki Kur'an'ın belirttiğine göre Hz. Muhammed'in tek korkusu insanların Kur'an'dan bir şekilde uzak kalmaları olmuştur **(Furkan-27-30:** *Hesap günü büyüklük taslayan inkarcı sıkıntıdan ellerinin parmaklarını ısırarak, "Keşke elçi ile birlikte aynı yolu izleseydim. Eyvalı bana! Keşke falancayı arkadaş edinmeseydim. Çünkü Kur'an mesajları bana açıklanınca, o beni onlardan uzaklaştırmıştı. Gerçekten şeytanlaşmış arkadaş, insanı yarı yolda bırakıp rezil ediyormuş" diyecek. Peygamber de, "Ey Rabbim! Toplumum şu Kur'an'ı anlamadığı ve onu uygulamadığı*

için terk edilmiş bir şey haline getirdi/devre dışı tuttu/yüzüstü bıraktı/hayatın dışına itti" diyecektir.). Bu ayete paralel olan durum Kur'an'ın topluma ana dilleri dışında bir dil ile sunulması da demektir. Bu durum Taha-100 ncü ayette de vurgulanmıştır **(Taha-100:** *Kim bu Kur'an'dan yüz çevirirse "veya Onu anlamadan ömrünü geçirirse, kuşkusuz malışer olan diriliş gününde ağır bir günalı yükü taşıyacaktır.).* Ve yine vahiy kitabını anlamayan ve onunla amel etmeyeni yine Kur'an Cuma-5 nci ayeti ile eşeğe benzetmiştir **(Cuma-5:** *Kendilerine kitap (Tevrat) verilip de onu anlamayıp buyruklarını yerine getirmeyen veya Allah'ın ayetlerini yalanlayan topluluğun örneği, kitaplar taşıyan eşeğin durumu gibidir.).*

Türkler 10 ncu yüzyılda toplu olarak İslam dinine geçmişler ve ilk Türkçe Kur'an 1000 yılında Karahan Türkçesi ile tercüme edilmiştir. Bu çeviri halen İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesinde 73 numara ile korunmaktadır. 1070'li yıllarda yazılan Kutadgu Bilig, Kur'an'ın Türkçeye çevrildiğini açıklamaktadır. Daha sonra Çağatay lehçesine de çevrilmiş, Berberiler de namaz rekâtlarında sureleri ve ezanı kendi dillerinde okumuşlardır (42, 73).

Türkler, Müslüman olduktan sonra 200 yüzyıl kadar dinlerini ve ibadetlerini kendi öz dilleri ile okuyup, anlayarak yerine getirmişlerdir. Büyük Selçuklu Devletinin (1038'de kuruluş) başına Alparslan geçip (1068 yılında) de Vezirliğe Nizamül Mülk'ü getirmesi ile "Arapça Allah'ın dilidir ve Cennet dilidir" denilerek Kur'an'ın başka dillere çevrilemeyeceği görüşü ileri sürülmeğe başlanmıştır. Bu görüş paralelinde de Selçuklu Devleti resmi dili Arapça ve Farsça oldu. Halbuki bu zamana kadar Türkler Kur'an'ı kendi dilleri ile ve anlayarak okumuşlar, bilimde de ileri aşamalar göstermişlerdi ve Divan-ı Lügatül Türk'den de öğrendiğimize göre de bu zamanlarda Türkçe'nin Arapça yerine genelleştirme çalışmaları da yaygınlaşmıştır (42, 73).

Avrupa'da ise ilk Kur'an tercümesi 1141 yılında Latinceye yapılmıştır. Yine Kur'an'ın Türklerde bilmedikleri Arapça dilde olduğu yıllar olan 1513 yılında İtalyanca'ya, 1616 da Almanca'ya, 1647 de Fransızcaya ve 1648 de İngilizceye tercüme edilmiştir (73).

Ne acıdır ki Kur'an'ın biz Türkler tarafından tekrar ana dilimize çevrilmesi ancak 1932 yılında Atatürk'ün başlattığı "Dinin Özüne Dönüş Projesi" çerçevesinde ve 1935 yılında gerçekleştirilebilmiştir. El Ezher Üniversitesi de ancak 1936 yılında da Kur'an'ın Arapça dışındaki dillere çevrilmesine dair Fetva vermiştir (73).

Atatürk, özellikle çağdaşlaşma ile dindar ve inançlı oluşu beraber ele almış ve şu görüşü paralelinde "Dinin özüne dönüş projesi"ne başlamıştır: "Bazı kimseler çağdaş olmayı inançsız olmak sayıyorlar. Asıl inançsızlık, onların bu inanışıdır. Her sarıklıyı hoca sanmayın, hocalık sarıkla değil, akıldadır.". Ancak Atatürk'ten sonra çağdaş diye kendilerini kabul eden ve Atatürk'ü anlamayan aydınlar, maalesef bu projeye sahip çıkmamışlar ve dini cahil kesimlere bırakmışlar, kendilerini camilerden uzak tutmuşlar, hatta camilere gidenleri farklı bir gözle değerlendirme yolunu benimsemişlerdir. Zamanla da cahillerin elinde olan din, özünden yine sapınağa ve şekilciliğe, hurafelere yönelmiş ve toplumun farklı dini inançta gruplara ayrışmasına neden olmuştur.

Kur'an'ın kitap halinde matbaada basılmasını ilk defa Rus Çariçesi Katerina tarafından 1694 yılında yapılmış ve Rusya'daki Müslümanlara dağıtılmıştır. Osmanlı'da ise matbaa basımı ancak 1871 yılında gerçekleşebilmiştir.

Ve yine **(Fussilet-44:** *Ve eğer Biz onu yabancı dilde bir Kur'an yapsaydık diyeceklerdi ki: "Ayetleri genişçe açıklansaydı ya! Arab'a yabancı dille mi hitap ediliyor?")* mesajı ile Kur'an'ın Arap toplumu için yabancı bir dil şeklinde olup hemen reddedilmesin ve okuyup faydalansınlar diye, kendi ana dilleri olan Arapça diliyle indirildiği açıkça belirtilmiştir. Bu da gösteriyor ki,

önemli olan Kur'an'ın dili değil, içerdiği mesajlardır ve kutsal olan bunlardır. Dolayısıyla evrensel olup tüm dünya toplumlarına hitap etmek üzere Kur'an'ın tüm toplumların dillerine mealleştirilmesi ve toplumların anlamasına uygun hale getirilmesi şarttır. Zaten Kur'an da bunu istemekte, güçlük olsun diye indirilmediği için, farklı ülkelerin din alimleri tarafından o ülke insanının kendi dillerine mealleştirilmesi ve güçlüğün ortadan kaldırılması istenmektedir. Çünkü Müslümanları onu anlamaktan sorumlu tutmaktadır **(Zuhruf-44:** *Gerçek şu ki, bu Kur'an sana ve toplumuna bir öğüttür. O'ndan sorumlu tutulacaksınız.).*

Sadi (Şirazlı Sadi, İranlı bir bilgedir) bu konuya şöyle değinmiştir ; *"Kur'an, surelerini insanlar zarif bir şekilde ve anlamadan okusunlar diye değil, kendilerini iyi niteliklerle donatsınlar diye indirilmiştir. Bilgisiz ve Kur'an'a göre yaşamayan, fakat dindar olan kişi, yola yay çıkmış bir yolcu demektir."* (38).

Selman-ı Farisi'nin Hz. Muhammed'e İran'lıların Arapça Fatiha'yı öğrenme ve okumada zorlandıklarını ve bu nedenle de namaz rekâtlarını kılarken zorlandıklarını iletince hemen Fatiha'yı Fars'çaya çevirmesini istemesi, Ebu Hanife'nin de bu konuda fetva vermesi ibadetin ve Kur'an'ın anlayarak yapılmasının ön planda olması gerektiğinin en çarpıcı örneği olmuştur. Yine Türk büyüklerinden İmam Şerahsi, namaz rekatları sırasında tercüme edilmiş ayetlerin okunabileceğini, 705 yılında Buhara'ya gelen Kuteybe bin Müslim de Cuma günleri halkı camiye alıştırmak için hem para dağıtmış, hem de kendi dillerinde namaz kılınmasına müsaade etmiştir. Çünkü daha önce de belirtmiş olduğum gibi, ilahi haberleşme dili konuşulan dil veya Arapça dili değil, düşünce enerjisidir.

Biliyoruz ki, insan beyninin yaratıcı olduğu, düşündüğü, içten isteklerde bulunduğu ve Allah ile sohbet ettiği, hayaller kurduğu, duygu yoğunluğu yaşadığı dil ana dilidir. Ve bu işlevler sırasında beynin tüm birimleri aktif olup çalışır. Halbuki anlamadan sadece ezbere dayanan işlemlerde, örne-

ğin ana dili Arapça olmayanın Kur'an'ı Arapça ezberlemesi gibi durumlarda ise beynin sadece ön kısmı (frontal lob) aktive olup çalışır, hafıza ve duygu ile ilgili birimler birlikte devreye girmez.

Mademki dünya hayatı Allah Kaynaklı Bilinçli Enerjimizin arınma eğitimimizin (veya uçabilmek üzere eğitildiğimiz) bir okuludur veya gerekli puanı almak üzere dünya oyununu oynamamız için verilen bir fırsattır, o zaman bu okuldan mezun olabilecek kadar (veya Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu ile ilgili seviyeden bir üst seviyeye çıkmak üzere) geçer not alabilmemiz için okulun temel kitabındaki mesajları (veya oynayacağımız maçın-oyunun kurallarını) çok iyi öğrenmemiz ve anlamamız (sadece telaffuz değil, tedebbür etmemiz) şarttır. Dolayısıyla Kur'an, sınıf geçmemiz veya maçı kazanıp puan almamız için sorumlu olduğumuz, hesaba çekileceğimiz değişmez özellikli temel kuralları ihtiva eden ana ders kitabımızdır Nasıl ders kitabımıza çalışırken okuduklarımızı anlıyor ve anladığımızı özet halinde yazabiliyor ve notlar tutabiliyorsak, Alak suresinde olduğu gibi Kur'an'ı da okumalı, anlamalı ve anladığımızı da yazabilmeliyiz **(Zuhruf-43-44:** *Şüphesiz bu Kur'an, sana ve toplumuna bir öğüt ve bir hatırlatmadır, ondan hesaba çekileceksiniz/onun mesajlarından sınav olacaksınız/ondan sorumlu tutulacaksınız.).* Çünkü okul eğitimimiz veya maçın oynanması sırasında gireceğimiz sınavlarda bu kitaptan sorular sorulmakta ve kitapta yazılan değişmez temel özellikli olan mesajlara uygun bilgileri öğrenip öğrenmediğimiz, bunlara göre bir yaşantı içinde olup olmadığımız değerlendirilmekte veya maçı kurallarına göre oynayıp oynamadığımız, faul yapıp yapmadığımız izlenmekte ve ona göre not-puan almaktayız. Diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna, Kur'an'ın temel olan mesajlarına uyup uymayışımıza göre almakta olduğumuz olumlu veya olumsuz enerjiler eklenmektedir. Dolayısıyla her insanın bu mesajları anlaması ve öğrenmesi şarttır ki Kur'an'a uygun bir inancı,

dini görüşü ve yaşantısı, amelleri olabilsin. Çünkü ancak her iki özellikte olan kişi, Kur'an'a göre makbul kişi kabul edilmektedir. (B.K. Makbul Kişi – Bakara – 177)

Eski Diyanet işleri başkanı sayın M. Nuri Yılmaz bir makalesinde Kur'an için şunları söylemiştir *"O, prensipleri eskimeyen, ilim ve teknolojinin gelişmesiyle her geçen gün işaret ettiği pek çok hakikati ortaya çıkan, benzersiz bir kitaptır. Kitabın belli bir çağa, belli bir kültür ve bilgi birikimine bağlanması ve geçmişte yapılan yorumlarla geçmiş ve gelecek bütün nesillerin ihtiyaçlarını karşılaması mümkün değildir.)*

Kur'an'daki mesaj ve kurallar anlaşılsın, öğüt alınsın diye basit kelimeler, açıklamalar ve örneklerle bezenmiş olarak hazırlanmıştır. Bu özelliği ile okunması ve normal bir zeka düzeyi olan herkesin başkalarına ihtiyaç duymaksızın kolayca anlayacağı bir kitaptır. Tabii bu sonucu elde edebilmek için de insanların böylesi çok önemli bir kitabı her bir toplumun kendi ana dillerinde okumaları en doğrusu olacaktır. Evrensel olan Kur'an'ın anlaşılarak okunması için Arapça'dan her toplumun ana diline mealleştirilmesi yerine, tüm toplumların Arapça öğrenmesini istemek ve kurallaştırma, akılla bağdaştırılacak bir istek olmasa gerek (Bakara-121: Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, onu gereği gibi/anlayarak okurlar. Ona inanırlar/kurallarına uyarlar. 242: Düşünesiniz/aklınızı kullanasınız diye Allah size ayetlerini böyle açıklamaktadır. Esra-41: And olsun biz, onlar düşünüp öğüt alsınlar diye (gerçekleri) bu Kur'an'da değişik biçimlerde açıkladık. İbrahim-4: Biz her elçiyi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik ki onlara anlayacakları şekilde açıklasın.). Zaten Kur'an'da "sakın ha, başka dillere çevirmeyin, yasaktır" diye bir ifade de yoktur. Asırlardır ısrar edilen böylesi bir istek, Kur'an temelli İslam dininin anlaşılması yanında, inanan sayısının artmasında da en büyük engellerden biridir. Çünkü Kur'an'ın bizzat kendisi, yükümlü tutulduğu dini bir kitabı (kendisinden önceki kitap olan Tevrat'a işaret ederek) a**nlamayanı, anlamadan taşıyanı**

ve ona göre amel etmeyen **kişiyi eşeğe benzetmektedir (Cuma-5:** *Tevrat'la yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenlerin durumu, ciltlerle kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir.).* Yeryüzünün en güzel gözlü canlısı olan eşek, sırtında taşıdığı yükten/sorumlu olduklarından yararlanmayı bilmeyenıeri, taşıdığı kitabı gereği gibi okumayan ve anlamadan taşımaya devam edenleri ve bilgisinden yeni görüşler üretmeyenleri anlatmak için seçilmiş bir simgedir.

Anlaşılmadan okunan veya süslü bohçalara konup dolaplara ve raflara konan Kur'an, terk edilmiş Kur'an demektir.

Prof. Atay, Kur'an'ın okunmasını ön planda tutmakta ve anlayıp anlamamaya daha toleranslı yaklaşmaktadır: *"Kimsenin otoritesine, felsefesine dayanmadan ve sığınmadan Kur'an'ı okuyun. Yalnız zihninizi daha önceki ön yargılardan arılayın ve sonra okuyun. Nasıl anlarsanız anlayın, ama kendiniz anlayın ve yanılmaktan korkmayın, iyi niyetle hareket edin, yanılsanız da yanılmamış gibi muamele görürsünüz. Bu kitap, Kur'an, sizin kitabınızdır. Kimsenin özel kitabı değildir.)* (92).

Prof. Bayındır bu konu ile ilgili şu açıklamaları yapmaktadır: *"Çocuğunu Kur'an öğrenmeye gönderenler ondan arada sırada geçmişlerinin ruhuna Yasin ve Tebareke surelerini okumasını, yılda bir kere de ölmüşleri için hatim indirmesini bekliyorlar. Kur'an'ın diğer bir ismi olan zikir, ayrıca bir bilginin hafızaya yerleştirilip kullanılmaya hazır hale getirilmesi, öğüt alınması demektir. Kur'an'ı kavrayan, bütün ilahi kitapları doğru olarak kavramış olur. Manası kavranmadan hafızaya yerleşen şeye ve onu ifade etmeğe zikir değil, ezberleme ve ezberden okuma denir. Zikirde bilgi ön plana çıkar. Ezberlenen şeyde ise bilgi söz konusu olmaz. Bilgi olmayınca da tezekkür/düşünme, bilgiyi kafasına yerleştirme ve kullanıma hazır vaziyette tutma gerçekleşmez."* (73). Dolayısıyla Kur'an'ı hatmetmek demek, kişinin anlamadığı bir dilde (ana dili Arapça olmayan için Arapça dilinde) dinlemesi değil, dinin esasları olan mesajları okumak, anlamak ve üzerlerinde düşünüp özümsemek, davranış ve yaşantısına yansıtmaktır. Bir sayı tut-

turma ve sayfa çevirip kitap bitirme işlemi değildir. Böylesi bir işlem ancak **anlamı bilinmeyen sözlerin hatmi** veya diğer bir ifade ile nağmeli sözlerin hatmi diye tanımlanır. Diğer bir ifade ile böylesi bir okumada papağan gibi anlamadan ezberleme veya tekrarlama durumu söz konusudur. Çünkü Kur'an kendisinin sadece nağme olarak dinlenmesini değil, anlaşılmasını ve mesajlarını düşünüp ibret alınmasını emretmektedir. Nağme halinde Kur'an'ı dinlemek veya anlamını bilmeden okumak ise, ancak duygu durumu yönünden bir rahatlık sağlar (14).

Mevlana Kur'an'ı anlamayanlar ve Allah'a yaklaştırıcı olarak **Kur'an ipine** sarılamayanlarla ilgili olarak Mesnevi'sinde şunları demektedir (68):

Çünkü çok kişiler Kur'an'ı anlayamadılar da yol azıttılar.
Bazı kişilerse o ipe sarıldılar ama kuyunun dibine gittiler.
A inatçı, yücelere çıkmak sevdasında değilsen ipin ne suçu var?

Kur'an okumanın tek şartı

Kur'an'ın kendisi için koyduğu anlama, ön yargıdan arınma, derin derin düşünme ve ön yargısız yaklaşma dışındaki şekle dayalı **tek şart** Nahl-98 nci ayette belirtilmiştir **(Nahl-98:** *Kur'an okuduğun zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın/"Esteuzu billahi mineşşeytanır recim" de.* **Nahl-99:** *Çünkü inananlara ve Rablerine dayananlara onun (Şeytan'ın) bir gücü yoktur.).* Bu şartın da şeytan'ın karışmasından korunmak için Allah'a sığınılma isteği ile başlanması olduğunu görmekteyiz. Yine Kur'an, her hal ve durumda okunmasını kabul etmektedir ve bunların dışında eklenecek herhangi bir kural, zorlaştırma demek olacaktır. Ancak şunu da unutmamalıdır ki, Kur'an okuma ve ders kitabını çalışma da yoğun bir konsantrasyonla olursa ve salat aktivitelerinin birbirini izleyen 4 ncü aşaması olarak da uygulandığında, statik elektriğin vücudun uç kısımlarından temizlenmesi için aptes alınarak okunması daha yararlı olacaktır.

Görevin Ehline Verilmesi

Alemler ve dünya konusu ile ilgili açıklamalarımda, özlerinde Allah Kaynaklı Enerji bulunan birimler olan su-hava-toprak üçlüsü ile insan-hayvan-bitki üçlüsünün karşılıklı bir iletişim süreci temelinde çok hassa bir denge içinde oluşları dünyanın sağlıklılığı için oldukça önemlidir. Bu dengelilik halinin devamlılığında özgür iradesi ile karar verme ve alet yapma yanında, dünyada büyük değişikliklere neden olabilecek yetenekte olan insanın çok büyük sorumlulukları bulunmaktadır. Burada insan aklını, muhakemesini ve vicdanını kullanıp ya dünyanın doğal denge birimlerini kollamak üzere üretimini kontrollü yapacak veya dengelerin bozulmamaları için etkin denetim mekanizmalarını kuracaktır. Dengeliliği kollanırsa dünya, insana en iyi şekilde hizmet edecek ve imkânlarını insana sunmağa devam edecek veya dengeleri bozacak girişimlere *(örneğin **sanayi** dediğimiz gelişmelerden bazılarının dünyaya zarar verip dengesini bozacak olanlardan nükleer artıklar, plastik ve naylonlar, su-hava kirlilikleri, aşırı orman-ağaç kesmeler, mevsimsiz-zamansız ve aşırı avlanmalar, bencillik ve haksız kazanç sonucu insan grupları arasında ekonomik uçurumlar oluşturma gibi) müsaade edilirse oluşacak dengesizlikler sonucu gelişecek doğal afetler ile (salgın hastalıklar, depremler, fırtınalar, seller, aşırı soğuk veya sıcaklar, sanayi ürünlerine ilişkin kazalar, kuraklıklar gibi)* insanlar zarar görecektir. Bu nedenle Kur'an **(Nisa-58:** *Allah size emanetleri/görevleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emrediyor.)* ayeti ile devlet idaresi emanet edilen idarecilere hitap etmekte ve **görevlerin ehline verilmesi** gibi önemli bir konuda sorumluluklarını hatırlatmaktadır. Sahih hadislerden birinde Hz. Muhammed şu açıklamayı yapmıştır (Müslümanların bir idarecisi, o işi daha iyi yapacak biri varken bir başkasına verirse, Allah'a, Resulüne ve müminlere hıyanet eder.). Halife Ömer de (Müslümanların başında olan kişi, dostluk veya akrabalık hatırına bir adamı bir işin başına getirirse Allah'a, Resulüne ve Müslümanlara hıya-

net etmiş olur.) demiştir (Tefsirul-Kasimi). Yine idarecilerin iyi davranışlarına karşı gelinmemesi istenmekte, dolayısıyla iyi olmayan davranışlarına karşı gelinmesi ve bu yolla da halk tarafından denetlenmeleri üzerinde durulmaktadır **(Mümtehine-12:** *Ey peygamber, inanan kadınlar sana hiçbir iyi işte karşı gelmemeleri şartıyla sana biat etmeye geldikleri zaman biatlerini kabul et.).* Bu ayette inanan kadınlara hitap edilmekte, ayrıca **biat etmeleri** (el sıkışmaları) ve bu biatlerinin kabul edilmesi Peygamberden istenmektedir.

İnsan, yaşamı süresince dünya imkânlarından istediği gibi yararlanır ve bu nimetleri amaç değil araç olarak kullanır. Dünya mademki canlıdır ve insanın kendi tekâmülü için kullandığı bir araçtır, o halde insanın bu aracına çok iyi bakması ve ona zarar vermemesi en önemli görevlerinden biri olmalıdır.

Çağımız teknolojik gelişmelerin hız kazanmış olduğu bir dönemden geçiyor. Yapacağımız bilimsel çalışmaların içeriği ve sonuçları geleceğimizi belirlemektedir. Ya uluslar arası ortak bir görüş ile zarar verebilecek teknolojik gelişmeler denetlenir veya kendi bindiğimiz dal olan dünya'yı kendimiz mahveder ve hep birlikte yok oluruz, yani insan olarak kendi kaderimizi belirleriz veya zararsız bir dünya yaşamına devam ederiz.

7. PRENSİP

DENETLEME, ÖDÜLLENDİRME VE CEZALANDIRMA PRENSİBİ

Beynin her bir çalışma grubunda ekip çalışması var

Sinir hücreleri elektrik uyarısı alan, dolayısıyla uyarılan ve aldığı uyarıyı cevaplandıran hücrelerdir. Diğer bir tanımlama ile bu hücreler, üst idareci makam olan beyindeki bürokratlar, **idareci memurlardır.**

Sinir hücrelerinin birkaç milyonu veya milyarı bir arada

bulunur ve gruplar oluştururlar. Bu çalışma gruplarının her birine **Nöronal Ünit** adını vermekteyiz. Her bir nöron üniti ve dolayısıyla buradaki hücreler, ekip olarak sadece programlanmış oldukları belirlenmiş bir görevi yerine getirirler. Mevlana'nın ifadesi ile "*Kuş ancak kendi cinsinden olan kuşlarla uçar*". Gruptaki tüm hücrelerin ortak amacı, bu görevin eksiksiz olacak şekilde gerçekleşmesi için el birliği ile çalışmaktır. Diğer bir ifade ile **Ulusal birlik ve ulusal egemenlik,** ünitteki tüm nöronların ortak hedefidir. Bireysel menfaatten önce grubun menfaati ve diğer bireyler ile dayanışma içinde olmak, gerektiğinde karşılıklı yardımlaşmak ön plandadır.

Dini görevlerden zekât dışındaki salat/namaz, oruç ve hac görevleri sadece kişisel yarar sağlayacak aktivitelerdir. Bu dini görevlerin yerine getirilmesinden başkası/larının doğrudan bir yararı söz konusu değildir. Beyindeki temel prensiplerden olan karşılıklı yardımlaşmanın ön planda olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, bu görevlerden herhangi birini yerine getirme söz konusu iken, bir başka canlının yararı da ortaya çıkmışsa, görev başkasının yararı için ertelenmelidir sonucu çıkar. Örneğin bir bilim adamı insanlık (veya başka canlılar) için yararlı ve ertelenemeyecek bir iş üzerinde ise, salat/namaz veya oruç veya hac görevini erteleyip, işine öncelik vermelidir. Çünkü Allah, dini görevlere önem veriyorsa da kullarına yardım edilmesini, dolayısıyla olumlu işler yapmayı daha ön planda tuttuğunu ve bundan hoşnut olacağını Kur'an'da vurgulamaktadır **(Bakara-277:** *İman edip iyi işler yapan ve salat aktivitelerini yerine getiren, zekat/muhtaç payı verenlerin, Rablerinin yanında, şüphesiz kendilerine ait mükafatları vardır.).* Görüldüğü gibi ayette önce iman etme, sonra iyi işler yapma gelmekte, salat/namaz ve oruç ise sonra gelmektedir.

Bir nöron üniti içindeki her bir nöronun gövdesinde oluşan uyarıyı ileten uzun ve tek olan uzantısı, ya tek bir uzantı halinde yakınındaki başka bir sinir hücresine uyarıyı aktarır veya elektrik kablosu içindeki ince teller gibi demet şeklinde bir arada tüm ünitin ortak cevabını taşıyan ünit demetine katılır. Bu ortak

uzantı demeti ile taşınan ve elektrik akımı şeklindeki cevap ya başka bir nöron ünitine, ya çizgili veya çizgisiz bir kasın liflerine veya bir salgı bezine gider ve bu birimleri çalıştırır.

Bir ünitteki tüm sinir hücreleri, kendilerine verilmiş olan görevi yerine getirirken ve bu amaç doğrultusunda çalışırken, hepsi ortak bir görev için ortak bir amaç ve frekans birlikteliği, yani bir ahenk ve ritm içinde çalışırlar **(Eş zamanlı-senkron-ritmik çalışma prensibi).**

Bu çalışmayı bir orkestranın çalışmasına benzetebiliriz. Bir orkestranın müzik aletlerini çalan tüm üyeleri de aynı ortak frekans ve ortak çalışma amacı ile ve ikili prensibe uyarak müzik parçasını çalarlar. Yani önlerinde bulunan müzik parçasının notalarına sadık kalmaları yanında, aletlerinin seslerini de belirli bir yükseklikte ve ahengi bozmayacak bir düzeyde çalarlar. Dolayısıyla düzene uyan bu hücreler, programa uyan makbul hücreler olmaktadırlar.

Orkestra üyelerinden birkaçı ortak çalma amaçları olan notaya uymaz ve kendilerine göre farklı notalar çıkarırlarsa, çalınan parçanın güzelliği kaybolur. Veya orkestra üyelerinden bir veya birkaç tanesi ya hiç çalmazlar veya aletlerinin sesini çok yükselterek çalarlarsa yine çalınan parçanın güzelliği kaybolur. Dolayısıyla her iki durum sonucunda da orkestranın çalmakta olduğu müzik parçasının ahengi bozulacaktır.

Sinir Hücrelerinde Birbirlerini Kontrol ve Dengeleme

Nöron üniti içinde bir grup nöron, ünitteki diğer nöronlar ile olan ahenkli ve ortak amaçlı çalışmalarından ayrılır veya bir nöron üniti diğer ünitler ile olan karşılıklı dayanışmalı ve sağlıklı iletişimini koparıp ayrılırsa, sinir sisteminin sağlıklı ve ahenkli çalışması bozulur demiştik. Bu bozulma engellenemez ve ayırımcılık yapan sinir hücre gruplarının bu isyanları diğer görev birimlerinin, daha sonra da vücudun diğer sistemlerinin dengesini bozarsa, bu defa sistem hastalıkları (kalp, tansiyon, mide, barsak, karaciğer, böbrekler, hormon organları gibi) baş-

lar. Sinir sisteminde böylesi ayırımcılık yapabilecek hücreleri engelleyici prensipler ve birimler bulunmaktadır. Örneğin sinir sisteminde çalışan ve dolayısıyla aktif olan birimin **çalışma sınırını kontrol etme** (feedback control) ve çalışmasında aşırılık varsa, ünit içindeki diğer bireyleri rahatsız edecek ve özgürlüklerini etkileyecek bir durum varsa ve temel çalışma prensiplerinin dışına çıkma varsa, bu **aykırılıkları düzeltme** (correction control) mekanizmaları bulunmaktadır. Yani bir sinir hücresi olur da yanındaki başka bir hücreyi rahatsız edecek bir davranışta bulunacak olursa, hemen bu sınır aşımını gören ve rahatsız olan hücre, hata yapan hücreyi ikaz eder ve düzelmesini ister, düzelmezse, düzeltici birimlere şikâyette bulunur. Bu mekanizmalar temelde sinir sisteminin kendi kendini korumasıdır. Diğer bir ifade ile sinir sistemi demokrasisi başıboş değildir ve herkes her istediğini kontrolsüz olarak yapamaz. Sinir sistemi, kontrol etme ve düzeltme mekanizmalarının kurallarını kullanarak kendini korumaktadır. Dizginleme mekanizması Kur'an'da da önerilmektedir **(Hucurat-9:** *Eğer inananlardan iki grup birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltin. Eğer biri ötekine karşı haddi aşarsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar haddi aşan tarafa karşı savaşın. Eğer "Allah'ın emrine" dönerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve (onlara) adaletli davranın. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.)*

Bu kurallar sayesinde sinir hücrelerinin, programlanmış oldukları görevleri yerine getirirken yakın veya uzak diğer sinir hücrelerinin çalışmalarını aksatmaları veya başka birimleri rahatsız etmelerine müsaade edilmemiş olur. Böylece her bir sinir hücresi, çalışma sınırının, başka bir sinir hücresini rahatsız etmeme sınırında olduğunun bilincinde çalışır ve görevini eksiksiz yerine getirir. Yani hiçbir hücre başkasının günahını/hatasını yüklenmez **(Necm-38:** *Ki, doğrusu hiçbir günahkar başkasının günahını çekecek değildir.).* Her bir sinir hücresi ve bulunduğu çalışma grubu, görevi gereği şekil ve çalışma frekansları yönünden diğer gruplardan farklı, ancak

bulunduğu sinir sisteminden ayrı değildir. Yani farklılığı, kesinlikle ayrılık düzeyinde değildir. Diğer bir ifade ile sadece görev farklılığı nedeniyle böyle bir farklılık içinde olduğunu, sistemin vazgeçilmez bir elemanı olduğu konumunu ve ayrılığın işe yaramayacağını, değersiz hale geleceğini ve sisteme zarar vereceğini bilir. Hücrelerin bu farklılığını, göreve dayanan düşünce farklılığı, hatta düşünce, davranma ve yaşama özgürlüğü olarak tanımlayabiliriz. Ancak sinir sistemindeki bu düşünce ve çalışma farklılığı, herhangi bir şekilde ve sistem sağlıklı ise, hiçbir şekilde sistemin temel prensip ve amaçları dışında, sistemin ahenkli ve ortak amaçlı düzenine ters gelecek ve yıkıcı yeni bir amaca ve ayrılığa, diğer hücrelere zarar verici bir etki yapacak ve karmaşaya yol açacak düzeye yönelmesine neden olamaz. Çünkü sistemin yukarıda adı geçen koruyucu ve düzenleyici mekanizmaları hemen devreye girer.

Daha önce de açıkladığımız gibi sinir sistemindekine benzer, Kur'an'da da dizginleme ve düzenleme prensibi söz konusudur. Kur'an'ın tartışılmaz muhkem ayetlerinin kural ve mesajlarında, yorumları zaman ve zemine göre değişkendinamik olan müteşabih dediğimiz ayetlerin mesajlarının yorumlarını kontrol etme ve düzeltme konumunda olan değişmez prensipler ve uyarıcı, kontrol edici ve düzeltici özellikler bulunmaktadır. Örneğin insanın önemli olduğu, zarar verilmemesinin gözetilmesinin gerekliliği, başta din kuralları olmak üzere hiçbir şeyde aşırılığa kaçılmamasının üzerinde durulması gereken temel bir prensip olduğu, sayacağımız birkaç örnektir.

Beyinde Yardımlaşma ve Dayanışma

Enerji maddesinin ana maddeleri olan oksijen ve glikoz yanında, gerekli diğer maddeler de beyine boru şeklindeki temiz kan damarları ile gelmektedir. Beyine dakikada 750 ml, saatte 45 litre, bir günde ise 1080 litre kadar kan gelir ve beyin kendisine gelen bu kanın taşıdığı oksijen ve glikoz başta olmak

üzere beyin hücrelerinin yaşaması için gerekli olan maddeler sayesinde çalışmasını ve yaşantısını düzenler.

Beyine kanı taşıyan temiz kan damarları olan ve beynin ön kısmının kanını taşıyan şah damarları ile beynin arka kısmının kanını taşıyan arka beyin damarlarının çapı, beyin dokusu içinde iyice incelir. İnce olan bu damarlar kılcal damarlardır. Bundan daha ileriye doğru ilerleyen kan artık oksijeni ve sinir hücreleri için gerekli olan besleyici maddelerini sinir hücrelerine aktarmıştır ve önce kılcal kirli kan damarları, daha sonra kalın çaplı kirli kan damarları yolu ile beyni terk edip sağ kalbe döner. Oradan tekrar oksijen ve besleyici maddelerle yüklensin diye akciğerlere gönderilir. Beyine gelen kan miktarının kısa süreli (saniye veya en çok 3 dk) ve %40 kadar azalması, beyindeki tamamlayıcı mekanizmalar sayesinde zarar vermeden ve kişi fazla bir şey hissetmeden atlatılabilir. Kan miktarının azlığı %40-60 arasında olursa geçici özellikte ve kısa sürede kaybolan beyin hastalığı belirtileri (baş dönmesi, konuşmada veya görmede kısa süre ve ani bozulma, vücudun bir yarısında uyuşma veya geçici kuvvet azalması), %60 tan daha fazla ve bölgesel olarak azalacak olursa bu defa beyin hücreleri, gelişen oksijensizlik ve besleyici madde eksikliğine dayanamayıp ölecekler ve beyin infarktüsü dediğimiz kalıcı belirtili beyin krizi (beyin felci-inme) tablosu oluşacaktır.

Beynin her bir yarım küresinin temiz kanını sağlayan ön sistem damarları sağ ve soldakiler birbirleri ile olduğu gibi, arka sistem kan damarları ile de beyin sapının çevresinde karşılıklı olarak ara köprüler (sağ-sol arasında bir, ön ve arka sistem damarları arasında ise 2 köprü) ile bağlantılıdırlar. Böylece hem ön sistem, hem arka sistem damarlarında olabilecek kan miktarı azalmaları veya bölgesel geçici kan yetersizliğine bağlı oluşan ihtiyaç, karşılıklı yardımlaşma sayesinde hemen dengelenir. Bu yardımlaşma sayesinde de, aşırı olmayan kansızlığa yönelik beyinde kolayca bir hastalık oluşmaz.

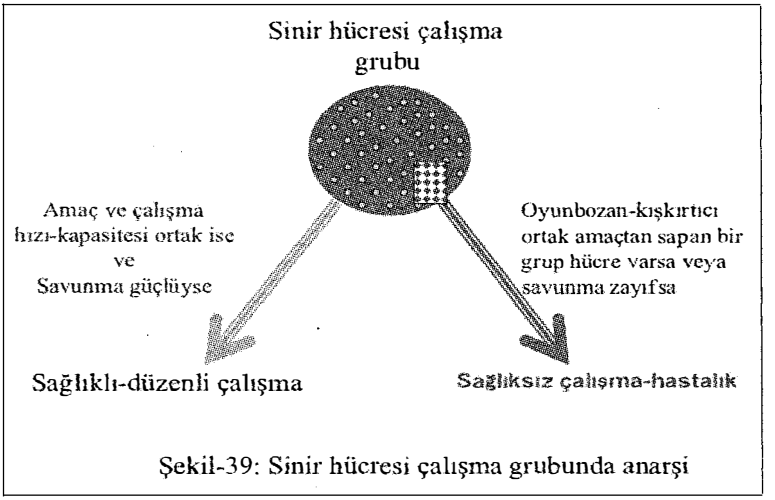
Örneğin beynin 100 gramlık kısmının normal olan bir dakikadaki kan miktarı 54 mililitreden ancak 20 ml ve altı değere düştüğü zaman bir beyin kansızlığı ve ona bağlı bir felç hali oluşabilmektedir.

Görülmektedir ki, beyin damarları arasında karşılıklı bir dayanışma ve yardımlaşma söz konusudur. Hiçbir damar bencil olmamakta ve bireysel davranmamaktadır.

Beyin kanamasında ise sinir hücrelerinin fonksiyonlarının etkilenmesi ve sonunda hücre ölümünün oluşması, kanın kitlesel ve kimyasal etkisi sonucu oluşur. Bu ölümü engellemede dengeleyici mekanizmalar çoğunlukla yetersiz alır.

Beyinde anarşi

Bunun gibi belirli bir görevi yerine getirmek üzere bir araya gelip grup oluşturmuş olan birkaç milyon veya milyar sinir hücreleri grubundan birkaç yüzü ortak amaçtan sapıp kendi saptadıkları farklı bir amaç için çalışmağa başlarlarsa veya grubun ortak ahengini bozacak şekilde farklı bir ahenkle (aşırı yüksek veya aşırı yavaş) çalışmağa başlarlarsa grupta anarşi başlamış olur. Başlayan bu anarşist hücreler grubu sinir sisteminin savunma birimi olan bir madde (GABA – Gama Amino Butirik Asid) tarafından kuşatılır ve anarşi daha büyüyüp grubun diğer hücrelerine yayılmadan ve grubu tedirgin etmeden etkisiz hale getirilir. Savunma birimi yetersiz ve anarşist hücre grubundan daha güçsüz ise veya bu anarşist hücre grubunun varlığını ilk başlangıçta önemsemeyip hafife alırsa, anarşi hali gittikçe yayılır ve tüm grubun çalışma amacını ve ahengini bozacak hale gelir. İşte nöron ünitinin bu bölgesi, artık hasta bir sinir sistemi bölgesidir. Bu anarşist hücre grubu nedeniyle sinir sisteminde bazen epilepsi (Sara) nöbetleri başlayacak veya bazen de muhakeme, konsantrasyon, aklı sağlıklı çalıştırma yetenekleri veya bu hücre grubunun ilgili olduğu başka herhangi bir görevi (konuşma, anlama, görme, işitme, yazma, hesap yapma, kas kuvveti gibi) aksayacaktır (Şekil-39).

Şekil-39: Sinir hücresi çalışma grubunda anarşi

Allah, ifrat ve tefrit diye tanımlanan aşırılıkları istemediğini birçok ayetinde belirtmiş ve çok çok aşırıya gidip artık affedilmeyecek duruma gelmiş olanları da insan yerine **maymun özelliklerinde** tekrar yaratacağını belirtmiştir **(Bakara-65:** *(İsrail oğulları) İçinizden cumartesi istirahat günü yasağını çiğneyenleri elbette bilirsiniz. Biz onlara: "Sefil maymunlar olun!" dedik.* **66:** *Ve bunu, önündekilere ve ardından geleceklere ibret bir ceza, (Allah'ın azabından) korunanlara da bir öğüt yaptık.* **Araf-166:** *Yasaklandıkları şeylerden vazgeçmeye yanaşmayınca ve daha da azıtınca onlara "aşağılık maymunlar olun" dedik.).* Ve sadece din hakkında kendileri ile savaşarak ve ülkelerinden çıkararak aşırıya kaçanlarla dost olunmamasını istemektedir **(Mümtehine-9:** *Allah, yalnızca sizinle din hususunda savaşanlar, sizi yurtlarınızdan çıkaranlar ve çıkarılmanıza arka çıkanlarla dostluk etmenizi yasaklıyor size.).* Kur'an'ın puan durumu nedeniyle insanın maymun şeklinde tekrar yaratılabileceği açıklaması Hinduizm inanışında vardır. Hinduizm'in Kast sistemi diye adlandırılan reenkarnasyon anlayışında, varlığın ölümsüzlüğe ulaşmasında iniş ve çıkışlarla süregelen bir tekamül söz konusudur. Yani kişi, yaptıklarının hesabını verirken, bir sonraki yaşamında

daha düşük bir varlık olarak hatta bir hayvan olarak dahi bedenlenebilmektedir. Sonraki yaşamında insan değil de hayvan olarak da bedenleşebileceği inancının geçerli olduğu ülkelerde inekler, boğalar, maymunlar hatta yılanlara özel itina ve saygı gösterilmektedir.

İki temel duygu: ödüllendirme veya cezalandırma

Yaratılışımızın amacı paralelinde duygusal beynimizde bulunan az, normal veya çok özellikteki duygularımıza baktığımızda tüm bu duygusal özelliklerin başlıca iki ana duygusal sonuç ile ilişkili olduklarını söyleyebiliriz: 1) ödüllendirme, (sevindirme, rahatlatma, huzur verme, zevk verme) ve 2) cezalandırma (üzme, huzursuz etme, tedirgin etme, kızdırma).

Doğanın işlemlerine de yansıdığı gibi ilahi kurallarda da ödüllendirme ve cezalandırma prensipleri söz konusudur. Ve bu merkezlerin de duygusal beynimizde olduğunu görüyoruz. Bunlara biz daha basit ifadelerle **ödül ve ceza** veya **sevap ve günah merkezleri** de diyebiliriz.

Limbik lobun elemanlarından olan ve alt beyin bölgesinde (temporal lobda) bulunan Amigdal isimli çekirdek (sinir hücreleri grubu) başta olmak üzere üst beyin sapındaki (Mezensefalon'daki) bölgenin ön kısmı da (Ventral Tegmental bölge) insanın hoşlanma ve mutluluk hissetmesini sağlayan ana merkezlerdir. Ancak bu duyu ile ilgili geçirilmiş örnek yaşam bilgileri önce öndeki alın beyin bölgesindeki (Frontal Korteksteki) sinir hücreleri tarafından işlenir ve düzenlenir, oradan da alt beynin içinde Hipokampus dediğimiz beyin bölgesindeki hafıza depolarında saklanır. Hoşlanılan her olay ve beyne gelen mutluluk ve huzur verici her uyarı tüm bu birimleri ve özellikle sempatik sistemin hipokampus'taki sinir hücre kümelerini devreye sokar. Bu merkezlerden önce dopamin, bunun da etkisi ile de serotonin ve oksitosin adını verdiğimiz maddeler salgılanır. Ve bu maddelerin ortaya çıkışı ile mutluluk ve huzur verici bir hisse kapılırız. Dolayısıyla bu merkez-

ler aynı zamanda ödüllendirme merkezleridir diyebiliriz. Bu merkezleri özellikle güvenli bir ortam veya sosyal ilişki, adil bir hukuk ve yargı, yasalarda tek standart ve hak eşitliği ile hakkın dağıtımında adalet, uygun ve yararlı bir eğitim düzeyinde olma, temiz bir çevre, aile bağlarının sağlıklılığı, gelecek güvencesi, yolsuzluk ve rüşvetin olmayışı, güzel sanatlar, duygusal bir cinsel ilişki ve cinsler arası temiz duygulara dayanan sosyal iletişim ortamı gibi etmenler daha çok aktive etmektedir. Alışkanlık yapıcı madde kullanımı, kumar oynama ve diğer alışkanlık özelliğinde olup başlangıçta zevk verici olan davranışlarımız zaman içinde, bu ödüllendirme merkezlerinin aşırı uyarılmasını normalde frenleyici etkili sinir hücrelerinin bu frenleyici etkilerini zayıflatıcı etki gösterirler. Böylece de ödüllendirme merkezi daha duyarlı hale gelir ve kişi geçici olarak ödüllendirilmiş ve rahatlamış hissine kapılır. Bu sözde rahatlatıcı etkileri nedeniyle de vücut bu alışkanlıkları (kumar, uyuşturucu madde, alkol, sigara vs) arar konuma gelmekte ve sonunda bunlara alışmış olmaktadır. Ancak bu alışmışlığın verdiği zevk, bir süre sonra huzursuzluk ve acı verme, hatta vücudu hasta etme düzeyine ulaşacağından, kişi artık bu alışkanlıklarından vazgeçemez aşamaya gelir. Bu nedenlerle Kur'an'da da bu alışkanlık yapıcılar yasaklanmıştır.

Sıkıntı ve huzursuzluk, mutsuzluk verici olaylar ve uyarılar beynin limbik loptaki sinir hücre kümelerine ulaşınca GABA ve GLİSİN adını verdiğimiz maddeleri tetiklerler ve bu maddeler yine duygusal beynin bir parçası olan hipokampus'un parasempatik bölümünün sinir hücrelerini uyarırlar. Bu hücrelerden de asetilkolin maddesi salgılanır ve böylece biz bu olumsuz hisleri duyarız. Birlikte de vücudumuza sıkıntı veren nefes darlığı, kalp atım hızında ve sayısında yavaşlama, baş dönmeleri, terleme gibi sıkıntılı belirtiler ortaya çıkar.

Kur'an aracılığı ile Allah, vücudumuza maddi (cinsi münasebet, yeme-içme, para-madde-eşya kazanma) ve manevi (sevmek, başarı elde etmek, ilgi görmek, methedilmek,

böbürlenmek, öfke, kin, haset, geçimsizlik, tahammülsüzlük) duygular için **"Nefs"** deyimini kullanmakta ve yerine hiç getirilmemesi yanında aşırı elde edilmesini de hoş görmemekte ve normalini önermektedir **(Yusuf-53:** *Çünkü nefs, Rabbimin merhamet ettiği/müsaade ettiği/normal kabul ettiği durumlar hariç, olanca gücüyle kötülüğü emreder. Ancak Allah çok affedici, çok esirgeyicidir.).* Görülüyor ki Allah nefs diye topladığı duyguların normal sınırlarda tutulmasını, dizginlenmesini, ıslah edilmesini ve ne lazımsa yerine getirilmesini, itidal ile kullanılmasını emretmekte, fakat nefsi körletme veya diğer bir ifade ile tamamen kullanılmaması veya aşırı kullanılması girişimlerini ise onaylamamış olmaktadır. İşte nefs olarak tanımlanan özelliklerdeki dengelilik hali iffet olarak isimlendirilmektedir.

Esasında normal düzeylerde beden ve duyguları kollama da çok gereklidir. Uygun olmayan, sadece beden boyutunda yaşama, bedeni oburca besleme ve israf edercesine giysiler giydirme ve süslemedir.

Mevlana nefse **eşek** deyimini kullanmakta ve onunla mücadele yolu olarak da tersine gitmeyi ve yularını bırakmamayı önermektedir. Çünkü başıboş bırakılacak olursa, eşeğin çayıra doğru yönelip, yoldan çıkacağını vurgulamaktadır (11).

Duygusal özelliklerden tartışmaya meyilli olma, mücadeleci, iddiacı, hırslı, aceleci, tahammülsüz ve sabırsız olma gibi özelliklerin insanda oldukça fazla olacak şekilde yaratılmış olduğu Kur'an'da belirtilmiştir **(Kehf-54:** *İnsan ise her şeyden çok mücadeleci/tartışan/mızmızdır.* **Mearic-19:** *İşin gerçeği şu ki, insan aceleci, hırslı, sabırsız, huysuz ve tahammülsüz yaratılmıştır).*

Ödüllendirme, dine göre değil, kişinin ameline ve bu amellere karşılık gelen ilahi, evrensel, ezeli ve ebedi kanun kurallarına göre olmaktadır **(Bakara-62:** *Şüphesiz inananlar, Museviler, Hıristiyanlar ve Sabii'lerden Allah'a ve ahiret gününe inanan ve iyi iş(ler) yapanlara, Rableri katında mükafat vardır, onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.).*

Kur'an, olumluluğu verimli bir ağaca, olumsuzluğu ise gövdesiz, verimsiz bir ağaca benzetir **(İbrahim-24-26**: *Güzel bir kelime/amel kökü sabit, dalları gökte olan güzel/verimli bir ağaç gibidir. Öyle bir ağaç ki Allah'ın izniyle her zaman yemişini verir. Allah, öğüt almaları için insanlara böyle benzetmeler sunar. Kötü-pis kelimesinin/amelin durumu da gövdesi yerin üstünden sökülmüş, verimsiz bir ağaca benzer.).*

Olumsuzluğun ise ezelde tespit edilip kararlaştırılmış olan yine ilahi kural ve kanunlara göre değerlendirildiğini, bazen Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna negatif bir puan olarak eklendiğini (bizim anlayacağımız ifade ile cezalandırılmış olduğunu), a) kişinin puan durumu, dolayısıyla yaptığı işler, b) tövbe etmesi, yaptığı olumsuzluğu tekrarlamaması ve c) sadece Allah'a dua edip yardım ve af edilmeyi dileyip dilemeyişine göre **af edilip** olumsuz puan hanesine yazılmayacağını da bildirir **(Taha-82:** *Ve Ben, tövbe eden, inanan ve yararlı iş yapan, sonra da yola gelen kimseye karşı çok bağışlayıcıyımdır).*

Ve kişinin ne yaparsa kendine yapacağını, yaşamı sırasında, kendi özgür iradesi ile aldığı kararlar sonucunda hak etmiş olduğu olumlu veya olumsuz enerjilerin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzundaki toplam puanlarına göre değerlendirilip ilahi kanunlara göre olan karşılıklarına göre ödüllendirme (huzur-mutluluk-sevinç vereceklerle) veya **cezalandırma** (sıkıntı-huzursuzluk-üzüntü vereceklerle) ile karşılaşacaklarını defalarca açıklamaktadır **(Nisa-85:** *Kim güzel/olumlu bir sonuca yol açarsa, ondan ona bir pay, kötü bir şeye de neden olursa ondan da bir pay vardır.). Ayrıca Allah çok iyi bir değerlendirici/hesaplayıcı olduğunu* **(Nisa-86:** *Hiç kuşkusuz Allah Hasip'tir, her şeyi en iyi hesap edendir/değerlendirendir)* ayeti ile belirtmektedir. Yine uygulanacak cezanın veya bir toplumun kaldırılmasının mutlaka uygun görülene veya hak edilene uygulanacağı belirtilmektedir **(Hud-117:** *Halkı iyi olduğu halde Rabbin, haksızlıkla memleketleri helak etmez.).*

Allah, maddi yaptırım şeklindeki cezalandırmayı sadece insan hakları ihlalleri için öngörürken, ibadetler için herhangi bir maddi cezalandırma getirmemiştir. Çünkü Allah Kur'an aracılığı ile ibadette zorluk istememiş ve insanın ibadeti bir gösteriye döndürmesine meydan vermemiştir. Böylece ibadeti şekle indirgememiş, inanca ve dolayısıyla da kulu ile kendi arasındaki hesaplaşmaya bırakmıştır.

Yine uygun görülen **cezanın** yerine göre **ertelenebileceği** de vurgulanmış **(İbrahim-42:** *Sakın, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Allah onları ancak, gözlerin korkudan donup kalacağı/dehşetle bakakalacağı/hayretler içinde kalacağı bir güne erteliyor. Hepsi bu.* **Nahl-61:** *Allah insanları zulümleri ile cezalandırsaydı, yeryüzünde bir tek deprenen canlı bırakmazdı, fakat onları belirli bir süreye kadar erteler. Süre sonu geldiğinde ise ne bir an erteleyebilirler, ne de öne alabilirler.* **Hac-48:** *Nice kent var ki, zulmederken ona biraz süre vermişim, sonra onu yakalamışımdır.* **En'am-44:** *(İnkarcılar/günahı işleyenler) yapılan uyarıları unutunca, kendilerine sevdikleri imkanları verdik. Kendilerine verilenle sevince daldıkları sırada da ansızın onları yakaladık, birden bire bütün umutlarını yitirdiler.)* ve daha da batmaları beklenmiştir. Ancak **dokunulmazlık** gibi bir ayrıcalığın söz konusu olmayacağına da dikkat çekilmiştir **(Kamer-43:** *Sizin kafirleriniz /inanmayanlarınız onlardan hayırlı mı? Yoksa (önceki) kitaplarda sizin için bir beraat/dokunulmazlık (kararı) mı var?).* Kur'an'ın bu ayetini dokunulmazlık zırhına bürünenlere ithaf ediyorum.

Korkulacak olan Allah değil, insanın kendisi

Allah'ın koymuş olduğu kurallara göre insanın karşılık görmekte olduğunu, kesinlikle hakkın dağıtımındaki adaletten çıkılmadığını, durup dururken Allah'ın hiç kimseye ceza vermediğini ve kendisinden korkulmaması gerektiğini, her şeyin kurallar çerçevesinde sonuçlandırıldığını, insanların Allah'tan değil sadece kendilerinden ve davranışlarından, amellerinden korkmaları gerektiğini ayetler vurgulamaktadır.

Dolayısıyla işin ilahi gerçeğine baktığımızda Allah, rahmet edici ve affedici, insan ise kendi almış olduğu olumsuz enerjilere karşılık olmak üzere belirlenmiş bulunan Allah Kaynaklı kurallara göre denk gelen olumsuzlukları davet edici ve bunları hak edici olmakta, dolayısıyla **korkulacak olan Allah değil, insanın kendisidir, çünkü Allah zalim değildir, sevgidir, merhamettir ve affetmedir** sonucu çıkmaktadır **(Yunus-44:** *Muhakkak Allah insanlara zerre kadar zulmetmez, ama insanlar kendilerine zulmediyorlar.* **Fussilet-46:** *İyi iş yapan kendi yararına, kötü yapan da kendi zararına yapmıştır. Yoksa Rabbin, kullara zulmeden değildir/asla zulmetmez.* **Şura-30:** *Başınıza ne musibet geldiyse kendi ellerinizle kazandıklarınız yüzündendir. Oysa birçoğunu da bağışlıyor.* **Hac-10:** *Ey insan, işte bu senin ellerinin yapıp öne sürdüğü işler yüzündendir. Allah kullara zulmedici değildir.).*

Allah'ta rahmet ve af etme yanında, kullarının, yarattıklarının iyiliğini, salih amelli olmalarını, tekâmül etmelerini bekleme var ve bu tekâmüllerinden dolayı da **sevinme ve bu durumda olan kulunu sevme var (Maide-13, 93:** *Allah Muhsinleri/güzel amel göstermekte olanları sever.).* Hele bir de yaşamları sırasında insanlar birbirlerine destek oluyor ve yardımcı da oluyorlarsa, çok daha fazla sevinme, hatta borçlanma ve **misli ile mükâfatlar var.** Demek ki dünya yaşamında kişinin Allah'a yakınlaşma yoluna yönelmesi demek, en önce Allah sevgisine mazhar olmak demek, ayrıca da mükâfat ve olumlu puanlar ve kolaylıklar ile takdir edilmek demektir.

Allah, korkutucu, kötülük yapıcı ve koyduğu ezeli ve ebedi kurallara göre değil de keyfince davranan ve istediğine, dilediğine kötülük yapan, azap çektiren değildir. Bilakis iyiliği yapmak için, rahmet etsin diye en ufak bir fırsatı değerlendiren, yarattıklarını seven, olumluluklarını kat kat mükâfatlandıran, merhamet eden ve affeden bir güçtür, bir sevgidir. Allah, korkulacak değil, büyüklüğü karşısında ürperti duyulup hayran olunacak, saygı duyulup, nimetleri nedeniyle minnet duyulacak ve sevgisi ile ilgisini azaltacak diye bir hata yap-

mamak için gayret edilecek bir güçtür. Dolayısıyla insanın duyacağı korku, kendisinin hata yapması korkusudur. Zaten takva kelimesinin gerçek anlamı da budur.

Bu nedenle de Allah'a ibadet yapılan yerleri Allah sevgisi yanında, insan sevgisi ve sosyal dayanışmanın, kaynaşma ve birlikteliğin, sadece cenaze gibi olumsuzlukların değil, her türlü olumluluk ve mutlulukların da paylaşıldığı yerler olarak düşünüp değerlendirmek, monotonluk ve kasvetten kurtarmak uygun olacaktır.

İnsanlar ve amirler arası yakınlık ve dostluk nasıl korku değil de güven ve benimsemeye dayanırsa, Allah ile iletişim kurmak ve dua yolu ile sohbet etme, kurduğumuz dostluk ve yakınlaşma da korkuya değil, sevgiye dayanır. Çünkü insan korktuğu biri ile dostluk kuramaz.

Kur'an'da din emri dahil, tüm ilahi emir ve yasaklarda zorunluluk ve vücuda zarar gelebileceği hallerde **"geçici inkâra"** bile **müsaade edilmektedir (Ali İmran-28:** *Mü'minler, mü'minleri bırakıp inkârcıları dost edinmesin. Kim böyle yaparsa Allah ile bir ilişiği kalmaz. Ancak onlardan (gelebilecek tehlikeden) korunmanız başkadır.* **Nisa-101:** *Yeryüzünde sefere çıktığınız zaman, inkar edenlerin size bir kötülük yapmalarından korkarsanız, namazı kısaltmanızdan ötürü size bir günah yoktur.* **Nahl-106:** *Her kim imanından sonra Allah'a küfrederse- kalbi imanla dolu olduğu halde zorlanan başka- ve kim küfre göğsünü açarsa onların üstüne kesinkes Allah'tan bir gazap iner ve onlara büyük bir azap vardır.)* ayetlerinde ise zor durumda kalınca insana dini inancını bile, niyetini ve içindeki inanç duygusunu bozmamak koşulu ile inkar etmesine müsaade edilmiş, diğer bir ifade ile *"Zaruretler/yaşamı tehdit eden durumlar/toplumun huzuru, haram olan şeyleri mubah hale getirir"* prensibi uygulanmaktadır (75).

Ancak Hz. Muhammed aldığı ikinci vahiy suresi olan Müdessir suresi üzerine ilk yıllarda işe Allah korkusu oluşturarak başlamıştır. Bu konuyu Abdürrahim Zapsu kitabında şu şekilde açıklamaktadır: *"Allah korkusundan haberleri olmayan ve*

hiçbir şeyden korkmadan evlatlarını diri diri gömen, Allah'tan korkmadan her türlü şekilde ırz ve namusa tecavüz eden, kendi elleriyle yonttukları taş parçalarına Allah diye tapan, kendilerinden zayıf gördüklerine zulmederek faiz namı altında verdikleri paranın birkaç mislini fakirlerden alarak onları güç durumda bırakan ve buna benzer yüz karası facialar yaşayan insaniyete bela kesilen insanlığı korkutmak suretiyle hareket edecektir. Çünkü insanlık büyük bir cehalet içinde kalmıştı ve kendi gerçekliklerini unutmuşlardı. Allah korkusundan mahrum kalmışlardı ve onları korkutmak, maddi temizliğe alıştırmak ve manevi bütün imansızlıklardan temizlemek lazımdı" (93). Bugün ise artık Allah korkusunun değil, sevgisinin ön planda olduğu anlaşılmıştır.

Şura Prensibi ve Beyindeki Demokrasi

Beyindeki ortak ve grup halinde çalışma prensibi, diğer bir ifade ile herkesin karşılıklı danışma, tartışma, görüş alışverişi yanında halkın kendisini yönetecekleri/idarecileri seçerken oyunu özgür görüşüne göre serbestçe ifade etmesi olan ve çoğunluğa dayalı olan demokrasi, Kur'an'da Şura olarak önerilen prensiptir ve bu prensip nedeniyle de karar konseyinin uğrayacağı bir haksızlıkta da elbirliği edildiği vurgulanmaktadır **(Şura-38:** *Onlar, Rablerinin davetini kabul etmekte ve namazı kılmaktalar. Buyrukları/ işleri/ yönetimleri/ uygulamaları/ emirleri aralarında bir şuradır/tartışıp kararlaştırılan ortak karardır.* **39:** *Kendilerine bir zulüm/haksızlık geldiğinde yardımlaşırlar.)*

Bu prensibi benimsemiş olan Hz. Muhammed, savaş ortamında bile bu prensibi uygulamış ve Uhud savaşında peygamberliğini öne sürüp görüşlerini sahabelere dayatmamış, onlara danışmış, dinlemiş ve çoğunluğun görüşüne dayanarak hareket etmiştir. Ayrıca müminlerin sayısının az olduğu dönemde, kadınlar dahil her müminin el sıkışarak olurunu almıştır. Ki buna halkın biat etmesi denilmektedir.

Atatürk'e, *"yeryüzünde en hayran olduğun insan kimdir"* diye sorulduğunda *"Şüphesiz ki Hz. Muhammed'dir"* diye cevap

vermişti. Yine *"Hz. Muhammed'in bir avuç imanlı Müslüman ile malışer gibi bir kalabalık ve alabildiğine zengin Kureyş ordusuna karşı Bedir Muharebesinde kazandığı zafer, fani insanların kârı değildir. Onun peygamberliğinin en kuvvetli delili işte bu savaştır."* diyerek de hayranlığını ifade etmiştir (37). Atatürk, Kurtuluş Savaşından sonraki Türkiye Cumhuriyeti Devletini kurma aşamaları ve Cumhurbaşkanlığı döneminden başlamak üzere Hz. Muhammed'in bu ekiplere danışma prensibini prensip edinmiş ve akşamları Çankaya'da o gün tartışılacak bir devlet veya yenilik konusuna uygun uzman kişilerin davet edildiği yemekli toplantılar düzenlemeyi alışkanlık şeklinde çok sık yapmıştır. Atatürk ve katılanlar davranış ve muhakemelerini en ufak bir şekilde etkilemeyecek kadar ayarında içki içerlerdi. Bazen sabah güneş doğuşuna kadar süren ve ciddi memleket sorunları bu toplantıların hiçbirinde ne Atatürk'ün, ne de binlerce sayıda fikir adamının sarhoş ooduğuna rastlanmamıştır.

Ancak Kur'an'da belirtilmiş olan şura prensibinin şekli ve yöntemi, nasıl uygulanacağı belirtilmemiş ve ayrıntılar zaman ve şartlara göre insanlara bırakılmıştır. Şura prensibi sadece demokratik siyasi oylamalarda değil, hemen hemen, birden çok kişinin bir konuda görüş belirttiği her konuda uygulanması gerekli olan temel bir prensip olmalıdır. Örneğin aile içi demokrasi bunun en ufak çekirdek grubunu oluşturur.

Beyinde, devlet başkanı gibi her konuda tek söz sahibi ve tek yetkili, tek bir başkan yoktur. Hele hele daimi ve yaşam boyu bir başkanlık sistemi kesinlikle söz konusu değildir. Her bir nöron ünitini belirli bir işlevi yapmak üzere yapılan ilahi görevlendirmede, ünitteki tüm sinir hücrelerinin hepsi bu görev için programlanmıştır. Ancak bu hücrelerden herhangi birine çalışması için gelen bir dürtü, çalışma prensibine uygun ise hemen bu hücreden başlamak üzere tüm nöron üniti hücrelerini ortak amaç ve frekans ile çalıştırmaya başlar. Bir hastalık hali olmadıkça hiçbir hücre de farklı bir çalışmaya yönelmez.

Kişi veya bir grubun aşırı ve denetlemesiz, sadece yetkisine dayanan bir idare şeklinde (padişahlık, dini veya kanaate dayanan hükümler verilen başkanlık) diğer kişilerin tek amacı olur, o da bu kişi veya gruba yaranmak çabası. Bu yaranma çabası içinde olmak, beraberinde kişilerin özgür iradeleri ile ve herhangi bir baskı hissetmeksizin karar vermeyi, işini severek yapmayı, yaptığı işten zevk alma ve gurur duymayı engeller. İdarecinin etrafındaki kişiler ve halk, tek yetkili kişi veya gruba yaranmak uğruna aldatma ve göz boyamayı kendine prensip edinir. Zamanla kişiler düşünmeyen, bir görüşü tartışamayan, otoritenin her dediğini mutlak sayıp olduğu gibi kabul eden (Kur'an'ın açıkladığı gibi davarlaşmış, koyunlaşmış) bir konuma gelirler. Çünkü otoritenin görüşlerine karşı gelmek yasaktır veya günahtır, belki de kurum veya vatan hainliğidir. Bu bireylerde eleştirel akıl ve sorumluluk olmayacağından öğrenme, bir şeyler üretme, yapıcılık ve hem kendine, hem de topluma yararlılık uğraşları canlı ve yeterli olmaz.

Bireyleri ve toplumu, hatta tüm dünyayı olumlu olarak etkileyecek, insanlara mutluluk sağlayacak yapıcı düşünce, davranış ve uğraşlar gösteren, kendine, etrafındaki kişilere, topluma ve dünyaya zarar verebilecek davranış ve uğraşları engelleyecek güçte denetleme kural ve güçlerinin olduğu ve hakkın adaletle dağıtıldığı demokratik toplumlarda ise kişilerin durumu yukarıdakinin tam tersi olacaktır.

İnsanların idaresinde de grubun mutlak başkanı değil de sorumluluk ve yetkisi olmayan ve belirli bir süre veya her bir toplantının geçici başkanı ve sözcüsü düşünülebilir. Bu geçici sözcülük veya başkanlık, grup üyeleri arasında sırayla yerine getirilir. Ancak bu başkanın grup üyeleri üzerinde atama yapma, yaptırım uygulama veya ceza yetkisi olmamalıdır. Yani grup üyeleri görevlerini özgürce yapabilmeli ve atanma veya ceza almaya ilişkin en ufak bir korkuları bulunmamalıdır. Bu tip başkanlığa **dönem başkanlığı** deyimini de kullanabiliriz. Bu tür başkanlık sistemi halen Üniversiteler arası

kurulda ve Avrupa Birliği gibi birçok kurumda uygulanmaktadır. Bu başkanlar, grubun idari görevlerini yürütmekle yükümlüdürler.

Sinir sisteminin temel çalışma prensiplerine sadık kalarak beynin tüm birimlerinin sürekli bir dayanışma ve iletişim içinde, heyet halinde ortak çalışma prensibi, hem Kur'an'daki şuraya, hem de parlamenter demokrasiye uygundur. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi beynin çalışma prensibinde, her bir konuya verilecek cevapta beynin ilgili olan merkezi bu cevap için başkan olmakta, diğer birimler ise görüşlerini bildirmektedirler. Dolayısıyla beyinde her bir merkez, yerine göre geçici başkanlık yapmış olmaktadır.

Demokrasi rejimi oldukça zor bir rejimdir. Çünkü demokrasi rejimi demek, kurallar rejimi demektir. Yoksa demokrasi anlayışı gelişmemiş ülkelerde söylenmekte olduğu gibi "Demokrasi değil mi, ben ne istersem söylerim de, yaparım da, bana kimse karışamaz" diyerek, demokrasiyi bir kuralsızlık olarak görmek değildir. Bu kuralların iki ana hedefi a) Demokrasiyi-devlet nizamını-ülke bütünlüğünü korumak ve b) İnsanı kollamaktır.

Demokrasinin devamlılığı için demokrasi önce kendisini korumak ve kendi varlığına yönelecek tehlikelere karşı kendini kollamak zorundadır. Diğer bir deyimle demokrasilerde, hak ve özgürlüklerden yararlanarak demokrasiyi yıkma özgürlüğü yoktur ve olamaz da. Düşünme özgürlüğü çerçevesinde kişinin bir başkasına, topluma veya ülke düzenine, huzuruna ve birliğine zarar oluşturmak üzere ancak maddi saldırı/zarar veya duygusal manevi zarar/manevi baskı (herhangi bir simge ile grup oluşturarak veya sosyal baskı/mahalle baskısı ile) şeklinde eyleme dönüşmeyen ve örgütlü olmayan görüşleri söz konusudur.

Bu nedenle de her ülkenin demokrasiye ve ülke huzuruna tehdit oluşturabilecek özellikleri farklı olacağından, her ülkenin demokratik kuralları da farklı olmalıdır.

8. PRENSİP

ESKİDEN, GELENEKLERDEN YARARLANMA, TAKLİT ETMEME PRENSİBİ

Daha önce "sinir sistemi genel koordinatör" bölümünde anlattığımız gibi sinir sisteminin temel görev olarak vücudu, duygusal özellikleri ve aklı-bilgiyi geliştirmektedir. Ve sinir sisteminde bir sonraki an, bir önceki andan farklıdır ve ileridedir. Sinir sistemi bu gelişme ve yenilenme süreci sırasında geçmiş dönemdeki ve hafıza depolarında hafıza kalıpları halinde bulunan eski bilgilerden sürekli yararlanır ve onlar arasında bulunup ilerlemeye katkı sağlayacak özellikte olanların rehberliğinde gelişimini sağlar. Ancak bu süreç sırasında kesinlikle eski bilgileri ve davranışları taklit etmez, diğer bir ifade ile eskiyi, gelenekleri motomot devam ettirme özelliği yoktur. Doğru ve insanlar için yararlı olanlarını süzüp alır, onlardan yararlanır, buna karşılık yanlış, eksik veya insanlar için zararlı gördüklerini ise göz ardı eder. Çünkü devamlı olarak geçmiş tekrarlanıp durulur ve aşılmazsa, geleceğe gitme hem zorlaşır, hem de gecikir.

Aynı şekilde insanların Kur'an'da olmadığı halde, **"dine aittir, dindir ve din kuralıdır"** diye dine dayandırarak koyduğu kurallar, ancak Kur'an'ın muhkem ayetlerine uygun oldukları takdirde kabul görmelidirler. Örneğin din ile ilgili olmayan geleneksel görüş ve davranışlar, Kur'an ile çelişen veya olmayan konulara ilişkin hadisler, mezheplerin kalıplaşmış ve tartışılmaz yorumları, şeyhlerin eleştirilmez açıklamaları, eklemeli ve yönlendirici tefsirler ve şekilciliğe ve sayıcılığa bağlı düzenlemeler ise şüphe ile ve üzerinde düşünülerek değerlendirilmesi gereken durumlardır. Çünkü bunlar insanlarda ön yargılar oluşturmaktadır. Ön yargıların zararını Einstein *"Ön yargıyı yıkmak atomu parçalamaktan zordur"* diyerek vurgulamıştır.

Diğer bir tanımlama ile beyinde kendi kendine yetme iddiasına dayanan bir durağanlık yoktur. Çünkü böylesi bir iddia, geleneksel diye tanımladığımız görüş ve bilgileri katılaştırır ve dokunulmaz, eleştirilmez yapar.

Çünkü beyin her an aldığı iç ve dış uyaranlara göre kendini uyarlar, daima ileri bakar. İnsan olarak bizlerin de başımızı geri çevirmiş halde iken ileri gitmemiz mümkün değildir. Ancak arada arkaya bakmak gerekince kısa bir süre bakmalıyız.

Prof. Atay konuyu *"Müçtelıit demek, her şeyi bilen demek olmayıp, bildiğini muhakeme ederek yeni bir fikir ileri sürebilen kimsedir. Başkasının dediğini tekrarlayan ve ondan başka şeye geçemeyen, mukallit yani başkasının tasmasını boynuna geçiren demektir. Müslümanlığın ilk 3-4 asrına idealist olan müçtehitler, sonraki yıllardan başlamak üzere günümüze kadar ise mukallitler egemen olmuşlar ve böylece Müslüman dünyası geriye bakar ve geri kalmış bir topluluğa düşürülmüştür."* yaklaşımı ile irdelemiştir (92).

Ergun Candan'ın ifadesi ile *"Eskiyi hatırlatmaktan maksadımız, geleceği daha kapsamlı olarak yorumlamak içindir."* (27). İşte bunu yapabilen toplumlara gelişmiş, yapamayanlara ise geri kalmış toplumlar denmektedir.

Hz. İbrahim, aldığı Allah Kaynaklı vahiy mesajlarına dayanarak geleneksel kural ve inanışların birçoğunun yanlış olduğunu anlayınca bunlara karşı çıkmış ve bu nedenle babası ile tartışarak onunla karşı karşıya gelmiştir. Geleneklere olan bu karşı çıkışı nedeniyle Kur'an'da Hz İbrahim **"Hanif-Yanlış olan geleneklere karşı çıkıp Allah yoluna yönelen"** deyimi ile tanımlanmıştır **(Bakara-135:** *Yoldan sapmış Museviler ve Hıristiyanlar, Müslümanlara: Musevi ya da Hıristiyan olun ki, doğru yolu bulasınız, dediler. De ki: Hayır! Biz, hanîf olan İbrahim'in dinine uyarız. O, müşriklerden değildi.).* Esasen Hz. İbrahim gibi sonra gelen tüm peygamberler birer hanif, birer devrimci, eski deyim ile birer müceddiddir. Hz. Muhammed, dine dayalı ve dini inancı gösterecek şekilsel (sakal, bıyık, takı vs) veya kıya-

fete dayalı bir değişiklik getirmemiş, Müslümanlık inancına ve imana yönelik Kur'an'ın muhkem mesajlarını ve Arap toplumunda Hz. İbrahim'den beri uygulanıp gelenekselleşmiş ibadetler olan Namaz, Oruç ve Hac'cı sadece Allah'a yönlendirip şirkten kurtarmış ve sosyal ve ahlaki konulardaki müteşabih ayetlerin uygulamalarını yerleştirmiştir.

Hz. Muhammed zamanındaki toplum, bir devlet düzeni olan veya krallık veya imparatorluk gibi kanunları bulunan bir toplum değildi. Aşiret kurallarının geleneksel olarak bulunduğu Arap bedevi aşiretler topluluğuydu. Bu özellikleri olan bir topluma Kur'an'daki muhkem mesajlar yanında, özellikle müteşabih ayetlerdeki mesajları kabul ettirmek başlı başına bir devrim demektir. Bunlar içinde getirdiği en önemli yenilik ise kadınları koruyan yenilikler olmuştur. Bu özellikleri ile de **Hz. Muhammed tarihteki en büyük devrimcilerden biridir.**

Gelenekler ve eskimiş bilgiler, yenilikler ve ilerlemeye yönelik girişimlerde geçici olarak başvurulan ve yararlı bir şeyler varsa değerlendirilip faydalanılan bilgi ve davranışlar olmalıdır. Çünkü Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun itidal prensibi ile seyir halinde bir akışkanlık içinde olması, vazgeçilmez özelliğidir. Bu akışkanlığı sağlayacak olan geleneksel durumlar, uçup giden, fakat güçlü olduğu için geri dönme gücünü bulan kuvvetli kuş misali, insanlara yarar sağlamış ve olumlu enerji verip aldığı için güçlenmiş, bu nedenle de kaybolmayıp yaşamaya devam eden geleneklerdir.

Vücudumuzun Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun kiralık arabası oluşu gibi, bir şoför nasıl daima ileri yönde başını tutup daima ileri bakmak zorunda olacak ve gerektiğinde geriye bakacak ve kısa bir süre arkaya bakarken arabayı kullanacaksa, Ruh da ileri olan seyrinin selameti için arada yararlı olacak geleneklere de başvuracaktır.

Yahya Kemal, şiirlerinde ağdalı Osmanlı kelimeler kullanmaya meraklıydı. Atatürk, bir akşam emeği sırasında Behçet Kemal'e Yahya Kemal'in şiirlerinden okutur ve şiirlerini okun-

masından çok memnun olan Yahya Kemal ile Atatürk arasında şu konuşma geçer;

- Atatürk-*"Bugünün çocukları bu dilden anlarlar mı?"*
- YK-*"Divan edebiyatına bir nefes koymayı denedim paşam"*
- Atatürk-*"Demek Divan edebiyatını taze nefeslerle diriltmeye çalışıyorsunuz. Biz de sizin yolunuzu tutsaydık, Osmanlı yönetimini taze güçlerle yaşatmaya çalışmamız gerekecek, cumhuriyeti rüyamızda bile görmeyecektik, siz buna ne diyorsunuz?"*
- YK-*"Küçük bir denemeydi, başarılamadı Paşam"*
- Atatürk- *"Başarılamaz. İstediğiniz kadar usta bir şair olun, dilde ölmüş kelimelerle şiir yazmış olursunuz ve kimse anlamaz sizi, kendi kendinize söylenmiş olursunuz. Bu duygularımızı herkesin anlayacağı ana dilleri olan Türkçe ile söyleyemez miydiniz?"* (İsmet Özdağ. Atatürk'ün sofrası.)

9. PRENSİP

AZI KARAR, NORMALİ YARAR, AZLIK VE ÇOKLUK AŞIRILIKLRINDA ZARAR PRENSİBİ

Duygularda aşırıya da kaçılmamalı

Limbik lobdaki ikilemli merkezler sürekli olarak birbirlerini kontrol eder ve aşırılığa kaçılmasın diye de birbirlerini bir nevi frenlerler. Çocukluk ve ergenlik çağlarında bu frenler henüz tam olgunlaşmadıklarından bu yaşlarda ya aşırı gülünür veya ağlama krizlerine çabuk girilir. Erişkin döneminde ise frenler uygun bir şekilde görev yapacak olgunluğa ulaşmış oldukları için gülme veya ağlamalarımızı yerli yerinde ve uygun düzeylerde yaparız.

Duygusal yapımızla ilgili olan beyin merkezleri, yaşlanma ile birlikte güçlerini gittikçe kaybetmektedirler. Çünkü damar sertliği gelişmekte ve beynin kanlanması yanında, sinir hücrelerinin işlevleri için önemli olan bazı maddeler (enzimler, hormonlar, aracı maddeler) azalmaktadır. Bu

nedenle yaşlıların bir kısmında ve özellikle beyin krizine bağlı olarak felç geçirenlerin bir kısmında, gülme freni zayıflar ve kişi kolayca ve durup dururken güler veya ağlama freni zayıflar ve kişi bu defa kolayca ve aşırı bir şekilde ağlama krizlerine girer. Beyinde bulunan başlıca frenler şunlardır:

- Gülme-ağlama frenleri
- Vicdani frenler
  - İyilik-kötülük frenleri
  - Bencillik-fedakarlık frenleri
  - Sevindirme-üzme frenleri
- Hızlı-yavaş hareket etme-yürüme frenleri
- Yavaş-yüksek sesle konuşma frenleri
- Aşırı sevinme-üzülme frenleri
- Aşırı hırsı engelleme freni

Dinde de beyinde olduğu gibi frenler olarak şunları sayabiliriz:

- Haramlar – Günahlardan korunma frenleri (cezalı yasaklar)
- Yasaklar: Vücuda ve başkalarına zarar verici gıdalardan uzak durma frenleri (cezasız)
- Muhkem mesajlar olan ibadetleri yerine getirme iradesi

Kur'an'daki mesajlar bu frenlerin hiç veya az kullanılmasını değil, yerine göre dengeli kullanımını, dolayısıyla da azmamayı önermektedir **(Alak-6,7:** *Gerçek şu ki, insan azar. Kendini kendine yeterli gördüğü için.* **Şura-27:** *Allah kullarına rızkı bol bol verseydi, yeryüzünde azarlardı).*

Sayın Prof. Hasan Elik'in de ifade ettiği gibi *"Manayı dışlayan maddecilik ne kadar tehlikeliyse, maddeyi dışlayan maneviyatçılık da o ölçüde tehlikelidir. Dünyaperestlik insana ne kadar zararlı ise, ahiretperestlik de öyledir. Dine kafa tutan bilimcilik ne ifade ediyorsa, bilimi dışlayan dincilik de onu ifade eder."* (29).

Ancak beyinden çıkan olumlu veya olumsuz tüm doğal **duygusal davranışların engellenmesi** nasıl zararlıysa, aşırı derecede ve gereğinden fazla bir süre uygulanmaları da zararlı sonuçlar doğuracaktır. Çünkü duygusal beyindeki merkezlerden çıkan duygusal kökenli uyarıların etkisi hem vücudun duygusal tarafı olan moral durumuna ve dolayısıyla bedenin davranışlarına, hem de vücudun tüm organlarına (kalp, karaciğer, pankreas, böbrekler, akciğerler, sindirim sistemi ve tansiyona yansıyacak şekilde damarlara) yansıtılmaktadır. Biliyoruz ki iç organlarımızla ilgili otomatik uyarılar da duygusal beyinde son rötuşa tabi tutulmakta ve son emir özelliğindeki uyarılar bu beyin kısmından çıkmaktadır. Böylece insanın duygusal durumuna göre vücudun aktivitesi ve canlılığı yanında diğer tüm organları da etkilenmiş olmaktadır. Bu nedenle duygusal beyinden çıkan uyarıların sağlıklılığı çok önemlidir. Duygusal beynin olumlu sinyallerinin vücuda ve iç organlara olan olumlu etkileri, bunların sağlıklı olmalarına da katkıda bulunur. Yapılan çalışmalarla mutluluk ve iyimserlik duyguları ön planda olan kişilerde kalp ve damar hastalıkları, şeker, hipertansiyon, nezle, üst solunum yolu enfeksiyonları ve bazı kanser tiplerinin rastlanma sıklığının mutsuz, kötümser ve huzursuz kişilere göre oldukça seyrek olduğu artık bilinmektedir. Bunun tersine olumsuz sinyaller ise (üzüntü, kızgınlık, heyecan, telaş gibi) katekolamin adı verilen ve beyin ile böbrek üstü bezinden salgılanan mikromoleküllerin kanda artmalarına neden olur ve bu moleküllerin zararlı etkileri iç organlara yansıyınca, organların sağlıklı dengesi bozulmağa başlar. Örneğin stres ile artan steroid hormonu, yalnız yaşayanlarda ve sosyal ilişkileri zayıf olanlarda kronik bir artış göstermektedir. Bu hormonun sürekli fazla oluşu, hem immün sistemi zayıflatmakta, hem de yara veya hastalıklardan iyileşme sürecini olumsuz etkilemektedir. Buna karşılık oksitosin hormonu ise olumlu etki yapmaktadır.

Stresin oluşturduğu gerginlik, öfkenin bastırılması, haklı olunduğu halde hakkın aranmaması ve söylenmesi gereken cevabın söylenmemesi şeklindeki engelleyici durumlar çok şiddetli ve uzun sürecek olurlarsa iç organlardan birini veya birden fazlasını daha çok etkileyip bu organlarda hastalık oluşmasına yol açarlar. İşte erişkin yaşlarda mide veya on iki parmak barsağı ülseri, şeker hastalığı, tansiyon yüksekliği bu şekilde oluşmaktadırlar. Dolayısıyla olumsuz sinyallerdeki aşırılık iç organlardaki hastalıkların nedeni olmaktadır.

Mevlana, aşırılığın gereksizliğini şu cümlesi ile açıklamaktadır: **"Başakları büyüten yağmurdur, gök gürültüsü değil. Sesini değil, manayı yükselt"**

Duygularla ilgili olmak üzere sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: dünya'da insanların maruz kaldığı maddi veya manevi **her şeyin bir hikmeti vardır** ve doğal süreç ve ilahi plan gereği, gerekli olduğu-görüldüğü için olmaktadır. Dolayısıyla hiçbir şey tamamen engellenmemeli, aşırı da yapılmamalıdır.

Sadi, konuya şu sözü ile değinmiştir *"Sağlığına ve aktivitene yetecek kadar ye. Bu miktar, seni taşır ama bunun üstüne çıkarsan, bu sefer sen onu taşımaya başlarsın."*. Dünya malı da öyle. Ancak dünya malının fazlası hem muhafaza edilmek ister, hem de hırsızların, hem de kıskançların dikkatini çeker (45).

Her bir olumlu duygunun önemini ve kıymetini daha iyi anlamak ve pekiştirmek, hatta yaşam mücadelesinde ayakta kalmayı öğrenmek için, zıddı olan olumsuz bir duyguya da zaman zaman muhatap olmak gerekli ve faydalıdır. **"Azı karar, normali yarar, azlık veya çoklukta aşırılık zarar"** öz deyişinin doğruluğu burada da karşımıza çıkmaktadır. Çünkü aşırıya kaçmayan hareket ve yürüyüş egzersizlerinin kaslarımızı ve kalp ile solunum sistemlerimizi geliştirmelerinde olduğu gibi, hafif acı ve sıkıntılar da beynimizdeki sinir hücreleri ve bağlantıları için bir nevi egzersiz etkisi yapacaklardır. Böylece bu hafif etkili olumsuzluklar, kişide hem daha yoğun olan olumsuzluklara dayanıklılık sağlayacak, hem de hafif de olsa bu olumsuzluklara bakarak olumlulukların

ve mutlulukların değerini daha iyi anlamamıza ve mutluluk duygumuzun pekişmesine hizmet edeceklerdir.

Fatiha suresinde "Allah'ım bizi itidal yolu olan Sırat-ıl Müstakim'e yönelt" ayetinde ifrat ve tefritten uzak tutulma istenmektedir. Bu yol üzerinde olmayı ve beraberinde seyr-i sefer halini de olumsuz etkileyecek derecede bir kişiye, eşyaya veya bir hedefe Allah ve halifesi olan insandan öncelik verme veya daha fazla değer vermede putlaştırma, dolayısıyla şirk koşma durumu söz konusu olacaktır. Buna paralel olmak üzere de Allah, aşırı olmayana harcamaya karşı çıkmamakta, biriktirip mal-mülk, para yığmaya karşı çıkmaktadır **(Hümeze-2:** *Ki o, mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayandır.).*

Başlıktaki kural ayrıca yenmesi, içilmesi yasak gıdalar ve oynanması yasak oyunlar, aklı ve muhakemeyi zayıflatan maddeler, infak dediğimiz sosyal yardım miktarı, hatta Peygamberi sevme derecesi için de söz konusudur **(Nahl-115:** *Allah size yalnızca leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası için adananları haram kılmıştır/yasaklamıştır.Kim bunları yemek zorunda kalırsa, istekli olmamak ve sınırı aşmamak koşuluyla yiyebilir. Çünkü Allah, bağışlayan, esirgeyendir.* **Bakara-219:** *Sana içkiyi/ hamrlaşmışı/ aklı karıştırarı ve kumarı/ şans oyununu sorarlar. De ki: "Onlarda hem büyük kötülük, hem de insanlar için yararlar vardır. Ama kötülükleri yararlarından büyüktür." Yine sana Allah yolunda ne harcayacaklarını soruyorlar. De ki: "İhtiyaçtan arta kalanı." Allah size ayetleri böyle açıklıyor ki düşünesiniz.* **Cin-19, 20, 21:** *Allah'ın kulu/Muhammed, mescitte/toplantıda Allah'tan gelen vahyi anlatmaya başladığında, ortak koşucu ikiyüzlüler de Peygamber'i övmek için neredeyse birbirleriyle yarış ederlerdi. Ey Muhammed! Ortak koşucu ikiyüzlülere de ki "Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O'ndan başka kimseyi tanımam." De ki "Beni Allah'tan çok övmeye kalkmayın. Doğrusu ben size ne zarar verme, ne de fayda sağlama gücüne sahibim.).*

Bu yasaklamalara uymayanlar için herhangi bir ceza söz konusu edilmemektedir. Dolayısıyla bu haramlar sadece yasak olarak değerlendirilmeli ve cezalı olan haramlar gibi, hatta içki konusu gibi abartılıp insanların sosyal yaşantısı cehenneme çevrilmemelidir.

BÖLÜM-VI

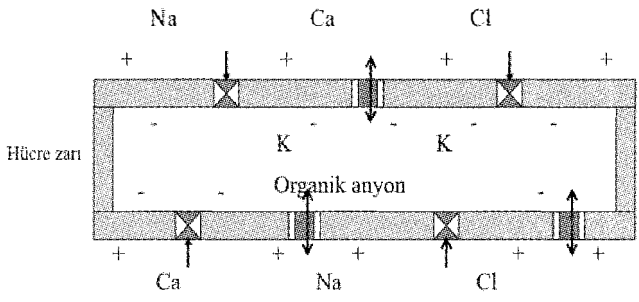
SİNİR HÜCRESİNİN VE RUH'UN İLETİŞİM KANALLARI

Sinir Hücrelerinin İletişim Kanalları

Sinir hücrelerinin gövdelerinin ve bu hücrelerin alıcı özellikteki kısa uzantıları olan dendrit adını verdiğimiz uzantılarının zarlarında kalsiyum, potasyum, sodyum, klor ve magnezyum gibi elektrolitlerin hücre zarından içeri ve dışarı çıkışının olduğu kanallar bulunmaktadır. Yine hücre zarlarında olduğu gibi, sinir hücresinin uzantısı olan aksonun ucundaki akım aktarma kavşağı olan sinapslarda da benzer kanallar vardır. Bu kanallar da yine sadece elektrik telleri ile taşınan elektrik uyarısına (impulsa) ve bu uyarı ile kavşaktaki boşluğa (sinaps aralığı) boşalan kanal açıcı moleküllere duyarlılıkları sonucu açılan veya kapanan kanallardır.

Bu kanalları bir havuzun, farklı özellikte ve boşaltıcı veya doldurucu ve tek yöne açılan kapıları/kapakları olan musluklara benzetebiliriz.

İyon kanallarının bir kısmı kapısız/kapaksız ve daima açık durumdadırlar, bir kısmı ise kapılı/kapaklı ve dolayısıyla normalde kapalı olan kanallardır. Kapılı olan kanallarda kanalın açılması için, açık olan kanallarda ise kanalın elektrolit geçişine açık hale gelmesi için bir açıcıya, bir anahtara ihtiyaç vardır. (Şekil-40 Syf: 580).

Şekil-40:Hücre zarının kanal sistemi (kapalı veya açık kanallar)

Sinir hücrelerinin zarında ve bu zarın tüm seyri boyunca yerleşmiş olan kanallardan kapalı olanlar elektrik akımı, kanal açıcı moleküller (transmitter, hormon, nöropeptid, nörotrofik faktör, ortamın asidite değişimi, mekanik etki vs) gibi dış bir etken veya hücrenin iç dengesinin değişimi (ikincil haberci moleküllerin aktifleşmesi, kalsiyum miktarı artışı vs) veya zarın iç ve dış ortamları arasındaki elektrolitlerin miktar (konsantrasyon) farkı ile açılırlar ve elektrolitlerin geçişine uygun hale gelirler.

Kapalı olan kanallar kapalı olduklarında iki farklı durumları söz konusudur, ya 1-İstirahat halindedirler ve bu durumda potansiyel olarak aktive olabilirler, aktive olmaya hazırdırlar, yani açılma özelliğindedirler veya 2-Uyarılamayan (açılmayan, kilitli) dönemdedirler. Bu son duruma herhangi bir uyaran ile aktive edilemedikleri refrakter (duyarsız) durum adı verilir. Kur'an'da bu durum gözlerin körleşmesi veya kalplerin mühürlenmesi olarak sembolleştirilmiştir **(Bakara-7:** *Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir, gözlerine de perde inmiştir. Onlar için büyük bir azab vardır.* **Nisa-155:** *Doğrusu Allah, inkarları/küfre düşmeleri yüzünden onların kalplerini mühürlemiştir de onun için pek azı iman ederler.).*

İşte gerek uyarıcı bir etki yapan dış etkenler, gerekse hücre içi ortamdaki değişiklikler, birer açıcı anahtar konumundadırlar.

Kanallar, tek tek aktive olabildiği gibi, bazı kanallar ise ard arda birbirini aktive ederek hücrenin içi ve dışının iyon dengesini, dolayısıyla da hücre zarı elektriksel dengelilik durumunu sağlarlar. Sinir ve kas hücre zarının uyarılabilirliği, birçok iyon kanalının ard arda (integre) olan işlevine bağlıdır.

Her bir kanalın farklı bir yapısı ve farklı bir fonksiyonu olup, temelde protein yapısındadırlar ve farklı genler tarafından yapılan kodlamaya göre imal edilirler. Yine her bir kanalın fonksiyonu, bazen tek bir gen ile değil, birden fazla gen tarafından kontrol edilir.

Hücrelerin kanal sistemleri ile ilgili bilgileri özetlersek;

- Çok sayıda kanal çeşidi vardır,
- Farklı uyarı çeşitleri ile açılır veya kapanırlar,
- Bazı kanal çeşidinin, birden çok alt çeşidi vardır,
- Bir veya bazısı birden fazla etki ile ve ancak bu etki yeterli güçte olunca açılmakta veya kapanmaktadırlar,
- Kanallar, bazen hastalık yapıcı etkilerle hastalanabilmekte ve görevleri bozulabilmektedir.

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun (RUH'un) Kanalları (Musluk Sistemi)

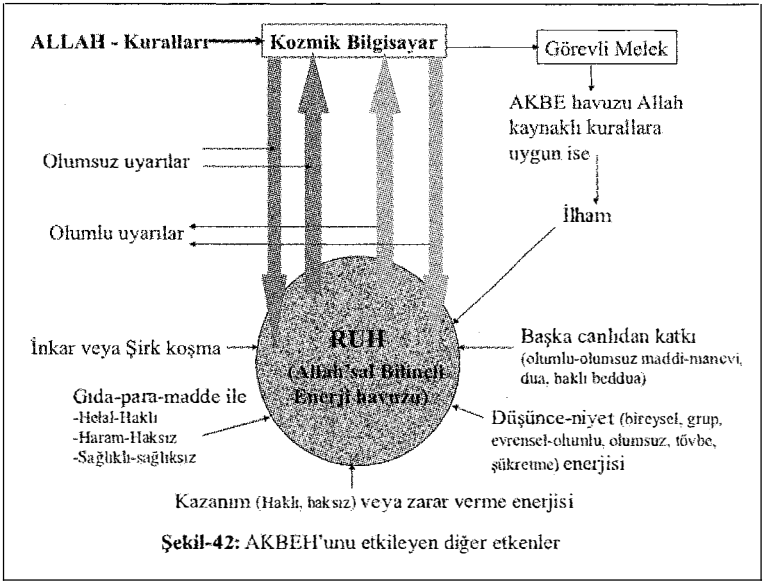
Sinir hücrelerinin bu kanal sistemi temelinde insan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun dolup boşalmasını sağlayan kanal sistemlerini ve çalışmalarını da şu şekilde açıklayabiliriz:

Biz insanların **Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda da sinir hücreleri gibi,** her an değişen puan durumuna göre açılıp kapanma özelliğinde olan, dolayısıyla kendine uygun olacak tipte ve miktarda enerji geçişine müsaade eden **kanallar bulunmaktadır** diye düşünüyorum. Bu kanalları, belirli bir uyarana karşı hassas sensorları olan musluklar veya şifreli kapılar olarak da düşünebiliriz.

Sadece duyarlı oldukları bir enerji çeşidinin uyarması ile açılan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun muslukların-na başta Allah Kaynaklı ve doğrudan enerji dışında başlıca şu enerjiler de gelip onları açmaktadır: Allah'tan doğrudan gelen, ilahi kayıt ve ara değerlendirme merkezinden/lerinden, görevli koruyucu melekten/lerden ilhamları, Güneş-ay gibi uzaydaki enerji kaynaklarından, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun olumsuz puan durumu nedeniyle gelen negatif enerjiden, kişinin kendi beyninde oluşan olumlu veya olum-suz düşünceden, en yakındakinden başlamak üzere tüm insan ve diğer canlıların davranışsal ve düşünsel enerjilerinden (dua, beddua, olumlu veya olumsuz amel veya düşünce ener-jileri), Olumsuz bir düşüncemizi hoş göstermek üzere Şeytan'dan gelen uyarılardan, dünya'daki cansızlarda bulu-nan ve sadece maddesel kaynaklı olan Allah Kaynaklı enerjile-rinden ve alınan gıda, madde ve paradan (haklı veya haksız kazanımlardan) (Şekil-41 ve 42 Syf: 585):

Şekil-41: Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzu etkileyen temel etkenler ve kapı çeşitleri

Şekil-42: AKBEH'unu etkileyen diğer etkenler

Dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda bu enerji çeşitlerine duyarlı, başka bir ifade ile her insana özgü şifreleri olan birden fazla kapı bulunmaktadır. Yukarıda açıkladığımız sinir hücresi kapıları bilgilerimize göre, ayrıca Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun kendi puan durumuna da duyarlı olup açılan veya kapanan kapılarının da söz konusu olması gerekir.

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuz, temel dış etkiler olarak doğrudan **ilahi makamlardan** (belki de doğrudan Allah'dan) olumlu veya olumsuz **enerjiler/** bereketler/ rahmetler **almaktadır (Bakara: 156:** *Ki başlarına bir sıkıntı geldiğinde: "Biz Allah'a aidiz ve sonunda O'na döneceğiz." derler.* **157:** *İşte Onlara Rablerinden bereketler/salâvatlar ve rahmet vardır ve işte onlar, doğru yola erenlerdir.* **Mevlana:** *"Ey insanlar, sonsuz rahmet her an akmaktadır; fakat siz uykudasınız, anlamıyorsunuz-Mesn.4:3304).* Dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzda ilahi kayıt sistemi ile karşılıklı haberleşmeyi sağlamak üzere her insana ait özel şifreli kanallar bulunmak-

tadır **(Mümin-60:** *Dua edin bana, cevap vereyim size. (Bakara-152: Anın beni ki, anayım sizi. İsra-30: Şüphesiz Rabbin, dilediğine rızkı bol bol verir ve (dilediğine) kısar. Çünkü O, gerçekten kullarından haber alıyor ve onları görmektedir/değerlendirmektedir.).* Ancak bu kanalları çalıştıracak ve açılmalarını isteyecek olan ilk açıcılar insanın kendisinde oluşan niyet, düşünce ve aktiviteleridir. Diğer bir deyimle *"Her kap, kendi hacmi kadar içine su alır"* deyimi söz konusudur. Aynı konu Tevrat'ta da belirtilmektedir **(II.Tarihler Bap 15/2:** *siz Rab ile beraber oldukça O sizinle beraberdir ve siz O'nu ararsanız, kendisini size buldurur, fakat siz O'nu bırakırsanız sizi bırakır.)* (5).

Her insan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'u vasıtasıyla ilahi makamlarla göremediğimiz ve tespit edemediğimiz bir iletişim halinde olduğu gibi, her bir insana tahsis edilmiş *olduğu belirtilen* ***(Ra'd-11:*** *Herkes için önünden ve arkasından takip eden melekler vardır, onu Allah'ın emrine bağlı olarak gözetirler/ koruyup denetlerler.)* **koruyucu melekler**den de hayatında geçirmesi gereken sınavlara yönlendirmek üzere ve dinamik değişkenlik içinde olan puanının son durumuna göre **rüya** veya beyinde düşünce oluşturma diye tanımladığımız **ilhamlar** şeklinde sinyaller, yani enerji akımları da almaktadır. Bu haberleşmede, her bir insanın özellikle düşünce ve niyet enerjilerinden başlamak üzere tüm bedensel ve duygusal aktiviteleri ile oluşan enerjilerini, sürekli kaydetmekle görevlendirilmiş olan **kaydedici meleklerin** olduğu belirtilmektedir **(Zuhruf-80:** *Yoksa onların sırlarını ve fısıltılarını işitmediğimizi mi sanıyorlar? Hayır, işitiriz; hem de yanlarında elçilerimiz vardır, yazarlar.* **Enbiya-26:** *"Rahman, çocuk edindi" dediler. O, yücedir. Hayır, çocukları sanılan melekler, O'nun değerli kullarıdır.* **28:** *Allah onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. (Allah'ın) razı olduğundan başkasına şefaat/yardım edemezler onlar.)*

Allah yolundan uzaklaştırmak üzere insanın zihninde oluşan olumsuz düşünceleri yakalamak için pusuda bekleyen Şeytan'dan da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun dengelilik halini etkileyici ve parazit yapıcı enerjiler de alınmaktadır.

Ancak gerek koruyucu meleklerin olumlu olan enerjileri ve gerekse şeytanın olumsuz etkili enerjileri, Allah Kaynaklı kurallara uygunluk söz konusu olunca ve ancak kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre uygunluk içinde olanına ulaşmaktadır **(Necm-26:** *Göklerde nice melekler vardır ki, Allah'ın dileyip razı olduğuna izin vermeden önce şefaatleri hiçbir işe yaramaz.).* Diğer bir ifade ile, kimden ve nereden gelirse gelsin, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza ulaşan her enerji, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun musluklarını açamamaktadır. Gelen enerjiler, ancak muslukları açacak özellik ve güçte olduğunda, yani Allah'ın ilahi kurallarına uygunluk içinde iseler, havuza akabilmektedirler **(Enbiya-28).**

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun puan durumu bazı olumlulukları hak etmeyecek durumda ise, bu defa olumluluk muslukları/kanalları kapatılır ve kişinin algılama yetenekleri de kapatılmış olur **[A'raf-198:** *Onları doğru yola çağıracak olsanız duymazlar. Ve onları görürsün ki (Ey Muhammed), sana bakıyorlar, fakat onlar görmezler.]*

İlahi Kayıt Merkezleri ile Haberleşme- <u>ÇEKİM YASASI</u>

İnsanlar daha iyi anlayıp Allah'ın varlığını ve gücünü daha iyi canlandırabilsinler diye ilahi kurallara göre yapılan değerlendirme, Kur'an'da **"Allah'ın müsaadesi"** veya **"Allah dilerse, isterse"** veya **"Allah izin verirse"** veya **"Allah dilediğine"** gibi terimlerle ifade edilmiştir **(Araf-156:** *Buyurdu ki: "Azabıma, kimi dilersem onu uğratırım; rahmetim ise her şeyi kapsamıştır. İleride onu özellikle, kötülükten sakınanlara, zekâtını verenlere ve ayetlerimize inananlara yazacağım.* **Yunus-107:** *Ve eğer Allah sana bir keder dokunduracak olursa, onu O'ndan başka açacak yoktur; ve eğer O, sana bir hayır dilerse o zaman da O'nun lütfünü reddedecek yoktur. O, lütfünü kullarından dilediğine nasip eder. O çok bağışlayan, çok merhamet edendir.* **Ra'd-11:** *Muhakkak Allah bir toplumun maruz kaldıkları olumlu veya olumsuzlukları,*

onlar nefislerindekini değiştirmedikçe değiştirmez! Bir topluluğa da Allah bir perişanlık/sıkıntı irade buyurdu mu artık onun geri çevrilmesine çare bulunmaz. Onlar için O'ndan başka koruyucu bir dost da yoktur. **Ankebut-62:** *Allah kullarından dilediğine/uygun gördüğüne/ rızkı serer de ona kısar da. Şüphesiz Allah her şeyi bilendir/takdir eden/değerlendirendir.).* Bu deyimler ise, yanlış bir tanımlama ile sanki iyiyi ve kötüyü, az veya çok rızkı sadece Allah dilediği gibi ve sanki bizim hiçbir katkımız veya hatamız göz önüne alınmaksızın keyfi olarak dağıtıldığı şeklinde yorumlamışız. Bu yorumlama ise insanları maalesef aşırı bir tevekküle ve kabullenip beklemeye ve tembelliğe yönlendirmiş bulunmaktadır. Halbuki **"Allah dilerse"**nin gerçek yorumu, **"Allah'ın ezeli-ebedi ve evrensel kuralları ve puanlandırmalarına göre kim (kişi, aile, grup, mahalle, köy, kasaba, şehir, ülke, kıta, dünya) ne hak ediyorsa, adaletle dağıtılması"** söz konusudur. Yoksa **"Ben ne yaparsam yapayım, nasıl olsa Allah dilediğini yapacaktır"** demek değildir. Zaten Enbiya-28 nci ayet ile Allah'ın bilgisi ve değerlendirmesi olduğu vurgusu, bu düşüncemizi desteklemektedir

Kur'an'da **"Bakara-110:** *Salatı doğru yerine getirin/çok çalışın, karşılıksız sosyal yardımlarınızı yapın/zekatı verin, kendiniz için her ne hayır yapıp gönderirseniz, Allah yanında onu bulursunuz. Her zaman Allah bütün yaptıklarınızı görüyor.* **Bakara-286:** *Herkesin yapıp kazandığı iyiliğin/ hayrın/ olumluluğun/ sevabın veya zararın/olumsuzluğun/kötülüğün/günahın karşılığı kendinedir.* **Ali İmran-182:** *Bu, sizin ellerinizle yaptığınızın karşılığıdır ve Allah kullarına haksızlık yapan değildir. Nisa-62: Ya kendi yaptıkları/davranışları yüzünden başlarına bir felaket geldiği zaman durumları nasıl olur?* **Nisa-111:** *Günahı kazanan onu kendi nefsi aleyhine kazanır.* **En'am-49:** *Ayetlerimizi yalanlayanlara ise, yapmakta oldukları fasıklık sebebiyle azap dokunacaktır. "* şeklindeki mesajlar ile de belirtildiği gibi **her ne yaparsak mutlaka karşılığını alacağız** denmektedir. Diğer bir ifade ile sebep, sonucu oluşturur. Dolayısıyla her olayda mutlaka bir nedensellik bağı vardır

(Tevrat Süleyman'ın Meselleri Bap 17/13: *Kim iyiliği şerle öderse, şer onun evinden ayrılmaz.* **19:** *Günahı seven, kavga sever.)*(5). Allah, yapılana göre karşılık verirken cinsiyet farkı göstermediğini de açıklamaktadır **(Ali İmran-195:** *Rableri de onların dualarına şöyle icabet etti: "Kesinlikle ben, içinizden gerek erkek, gerek kadın hiçbir iyilik yapanın işlediğini boşa çıkarmam, hep birbiriniz-densiniz, biriniz diğerinizdensiniz.)* ayetlerindeki mesajlar ile Allah, yaptıklarımızın karşılığını ve cezayı bizzat kendisi vermemekte, biz yaptıklarımıza göre oluşan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun puan durumuna göre hak ettiğimiz ve sevap ve günah diye tanımlanan davranışlarımızın her bir çeşidine göre ezelden belirlenmiş olan karşılığına muhatap oluyoruz. Yoksa bizleri **cezalandıran Allah değil**, onun koymuş olduğu evrensel kanunların kurallarına göre olan hak edişimizdir **(Saffat-113:** *Kendisine de (Hz. İbrahim'e), İshak'a da bereketler verdik. Onların neslinden iyi hareket eden de var, açıkça kendisine zulmeden de. En'am-6:....Sonra da günahları sebebiyle onları helak ettik ve arkalarından başka bir nesil var ettik.* **Araf-147:** *Bulacakları karşılık, yapıp ettiklerinden başkası olmayacaktır.* **Müminun-102-103 ve Kaaria-6-11:** *O zaman her kimin tartıları ağır gelirse, işte onlar kurtuluş bulanlardır. Her kimin de tartıları hafif gelirse, işte onlar kendilerine yazık edenler ve cehennemde kalacaklardır.* **Müddessir-38:** *Her benlik, öz kazancının bir karşılığıdır).* Dikkat edilirse, ayette geçen tartının ağırlığını sağlayan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun olumlu enerji durumu olmaktadır. Kurallara göre kısmen de olsa takdir edilir durumda olanın gözetilebileceği ve özellikle inananların bazı olumsuzluklarının görmezlikten gelinip af edileceğine de değinilmektedir **(Ahkaf-16:** *Bunlar, cennet halkı arasında o kimseler ki, yaptıklarının en güzelini kabul eder, olumsuzluklarını görmezlikten geliriz/affederiz.* ***Ankebut-7:*** *İnanıp yararlı iş işleyenlerin yanlışlıklarını and olsun ki örteriz, onları yaptıklarından daha güzeli ile mükafatlandırırız.).*

İlahi bilgilerin iletilmesinde olduğu gibi paranın, ürünün veya herhangi bir malın da insanlara aktarılması ve dağıtımında, puan durumları uygun olan bazı insanlar da (toplum, grup veya kişi) birer iletişim kanalı gibi kullanılmaktadırlar. Böylece bu kişi veya toplum birer aracı ve görevli olmaktadırlar. İşte bir kişinin veya bir grubun zengin olması, bilimde veya teknikte ileri olması, bu grup-toplum veya kişinin bu görevinin bilincine varması ve gücünü çarçur etmeden ve kendini de perişan etmeden makul bir şekilde başkalarını da bu güçten yararlandırması Allah Kaynaklı beklentiye uygun olacak ve amacına ulaşacaktır. İşte bu nedenle de Kur'an'da infak etme ve zekât verme, bilgiden başkalarını yararlandırma ve yararlı üretkenlik üzerinde çok durulmaktadır **(Matta Bap-7/7:** *Dileyin, size verilecektir, arayın, bulacaksınız, kapıyı çalın, size açılacaktır.)* (5). Yoksa zengin kişi, servetinden başkalarını yararlandırmıyor, uygun bir paylaşıma yanaşmıyor ve biriktirdikçe biriktiriyor, para veya başka bir gücün döngüsünü engelliyorsa, bir bilim adamı da bilgisini öğretmiyor ve cimrilik yapıp sadece kendisine saklıyorsa veya bilgisini insanların faydasına değil de zararına kullanıyorsa, kendisine verilmiş olan "aktarma kanalı görevini yerine getirmiyor demektir.

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunu (Ruh'u) etkileyen diğer kaynaklar

İnsanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun muslukları, kendi düşünsel enerjileri, etraftaki diğer insanlardan (hatta hayvan ve bitkilerden) gelen enerjiler ve ilahi idareci merkezler ve varlıklardan gelen enerjiler dışında, az da olsa dünya dahil, ay ve gezegenlerin de uzaydaki değişken konumları nedeniyle sürekli bir değişim halindeki elektromagnetik enerjilerin de etkileri altındadırlar.

Düşünsel aktivitelerimizden özellikle Allah'ın varlık ve birliğini, dolayısıyla da dini ve Kur'an'ın muhkem kurallarını,

mesajlarını inkâr etme ve şirk koşma, Kur'an'da en önemli hatalar (günahlar) olarak belirtilmiştir. Dolayısıyla bu hatalar nedeniyle oluşacak olumsuz enerji, diğer düşünsel hatalardakinden oldukça daha yoğun olacaktır.

Davranışsal aktivitelerimizden bilinçli olarak bir insan öldürme ve zinada bulunma da şirk koşma gibi en önemli hatalar olarak gösterilmişlerdir. Bu nedenle de inkâr etme, şirk koşma, insan öldürme ve zina sonucu kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenecek olumsuz enerji miktarı en fazla olacaktır.

İnsanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun muslukları, yukarıda saydığımız enerji kaynakları yanında, başta aile bireylerinin her birinin kişisel Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzundan olmak üzere, ayrıca bulunduğu grup, mahalle, köy, kasaba, şehir ve ülkesindeki insanların toplam Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun genel puan durumundan da etkilenecek şekilde, etrafındaki enerjilerin de etkileri altındadırlar. Bu etkilerin yeterli güçte olmaları durumunda ya olumlu veya olumsuz enerji muslukları açılabilmektedir.

Diğer enerji kaynakları ise haklı (helal) veya haksız (haram) elde edilen fikir, bilimsel görüş, duygusal etkilenim (övgü, başarı, sevgi, duygusal birliktelik, huzur, güçlülük hissi, görme, işitme, koklama, tatma ve dokunma duyularının olumlu doyumları) ve maddi (mal, mülk, para ve yenilen veya içilen gıda, ilaç gibi) kazanımlardır.

Saydığımız bu enerji kaynaklarından gelen herhangi bir enerji, bir kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'na gelir gelmez, geri dönüşüm (veya **etki-tepki**) prensibi gereği Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda oluşturduğu puan değişiminden, enerjinin geldiği maddi veya düşünsel, duygusal kaynak hemen haberdar edilir. Böylece her bir enerji kaynağı ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun karşılıklı bir etkileşim sürekliliği de söz konusudur. Şu deyim bu açıklamaya uygundur *"Ağlayanın malının gülene hayrı yoktur."* (88).

Dolayısıyla özetleyecek olursak, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu sürekli olarak düşünce-niyet, yapılan iş enerjilerinin, kazanımlar, mal-para geliş gidişleri sırasında oluşan enerji akımlarının, dua veya bedduaların, diğer insan, hayvan ve bitkilere aktarılan veya onlardan gelen olumlu veya olumsuz enerjilerin etkisi altındadır **(Çekim yasası)**

Ruh'un Enerji Havuzunda <u>Etki-tepki prensibi</u>

Havuzda olumsuz enerji varsa, miktarı kadar yani her olumsuz puana uygun kapı açılır ve ilahi kayıt merkezleri haberdar edilir. İlahi kurallara göre belirlenmiş olan miktarda ve çeşidinde ilahi olumsuz enerjiden havuza olumsuz sinyaller gelir ve bu sinyallerin etkisi ile de kişi uygun olan olumsuzluklara muhatap olmağa başlar.

Her düşünce, kendine özgü beyinde bir elektrik enerjisi aktivitesi ile oluşmaktadır demiştik. Dolayısıyla düşüncenin olumlu veya olumsuz oluşuna göre de farklı frekanslı bir elektriksel aktivite söz konusu olacak ve bu aktivite olumlu veya olumsuz bir enerji olarak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'una gelip uygun olan musluğu açacak ve bu musluktan havuza boşalacaktır.

Diğer bir ifade ile insanın niyetten, yani bir konudaki düşünme aşamasından başlamak üzere yaptığı maddi, manevi ve duygusal aktivitelerinin, amellerinin ilahi kurallara göre belirlenen olumlu veya olumsuz puanlarına göre bu musluklardan uygun olanları açılmakta ve her kişinin kendisinden kaynaklanmak üzere olumlu veya olumsuz bir enerji, kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna akmaktadır.

Havuzda olumlu enerji varsa, bu enerji puanına uygun olmak üzere ilahi merkezlerden olumlu sinyaller gelmeğe başlar. Sonuçta da kişi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun enerji durumuna göre uygun olacak olan bir olay ile dünya hayatı imtihanlarına tabi olmaya devam eder. Diğer bir ifade ile Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun ibresi hangi

ilahi yayın frekansına uygunsa o kanaldan sinyal çekimi gerçekleşir. Çünkü ilahi merkezlerde sonsuz sayıda ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun her puan durumuna göre sevindirici veya üzüntü verici olay senaryoları bulunmaktadır. Dolayısıyla bu imtihanlar o anda bazen iyi ve sevindirici olarak değerlendirdiğimiz olaylarla, bazen de üzücü ve kötü diye tanımladığımız olaylarla yapılmaktadır. Yoksa sakız gibi ağzımızda çiğneyip durduğumuz *"***Allah ceza verdi, Allah'tandır"** tekerlemesi söz konusu değildir. **Allah ceza vermez.** Veya Kur'an'da **"Allah dilediğini doğru yola döndürür"** gibi deyimlerle sembolize edilen ifadede geçtiği şekli ile Allah'ın bizzat bizimle uğraşması değildir. Gerçekte, ezelden beri mevcut olan Allah Kaynaklı kurallara uygunluğa göre, ilahi kanallardan olumlu veya olumsuz enerjilerin kişiye, topluma veya dünyaya yönelmesidir. Bu yönelme *"***Etkiye tepki prensibi"** veya **"Sebep-sonuç ilişkisi"** veya **"Davetiye çıkarma"** olarak da tanımlanabilir. Diğer bir deyişle **"Hiçbir şey sebepsiz olamaz ve her şey bir şeyin sebebi ve gereğidir.".** Bu konuyu her bir merdiven basamağında bulunan mıknatısların ancak kendi hizalarında, düzeylerinde bulunan eşyaları kendine çekebilmesine benzeterek açıklayabiliriz.

Tevrat buna bir örnekleme yaparak değinir **(Süleyman'ın Meselleri Bap 11/25:** *Cömert olan can semiz olur ve sulayan, kendisi de sulanır.)* (5).

Olumlu veya olumsuz ilahi enerjiler, çevrede satın alınmayı bekleyen mallar gibidirler; kişi-grup-toplum-ülkenin puan durumu, diğer bir ifade ile satın alacak parası varsa veya ilahi puan takdirine göre hangi tip mal gönderilmesi uygun görülmüşse ona uygun enerji şekli Allah Kaynaklı Enerji Havuzlarının kanallarını açar ve enerji havuza boşalır. Bu konuyu Mevlana şöyle açıklamaktadır: *"Ey insanlar, sonsuz rahmet her an akmaktadır., fakat siz uykudasınız, anlamıyorsunuz."* (86).

Kanalların açılması için gayret de gerekli

Allah'ın ve kurallarının devreye girmesi ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun kanallarını açmaları için akıl, olumlu veya olumsuz niyet ve olumlu veya olumsuz düşüncenin, gayret ve davranış enerjileri ile güçlendirilmeleri şarttır. Çünkü gayret enerjileri, kapıların zillerini veya tokmaklarını çalmayı sağlayan güçlü enerjilerdir. Sonuçta da, ilahi mekanizmanın olumlu veya olumsuz enerji yayınlarının kapılarının açılmalarını sağlayan etkenlerdir. Gayret etmenin güçlü enerjileri olmadıkları takdirde, gayretsiz akıl ve niyet, bu kapı çalma ve çalma aktivitesi ile kapının açılma işlemini gerçekleştiremezler, güçleri yetmez. Diğer bir ifade ile gayret aktivitesi ile oluşan enerji, akıl-niyet ve düşünce enerjilerini güçlendirerek etki-tepki işlemini başlatıcı bir etkiye sahiptir. Yoksa bu gayret aktivitesinin enerjilerinin yeterli güçleri olmaksızın, kapı çalınmayacak ve sonuçta açılmayacaktır. Böylece sadece gayretsiz bir akıl ve niyette olmak, kapının eşiğine ulaşıp, onu çalamadan eşiğinde oturup beklemek gibidir.

Ödül ve cezada kanallar

Kur'an'dan biliyoruz ki Allah kâinatı ilk yarattığında olumlu ve olumsuz etkili, dolayısıyla frekansları farklı Allah Kaynaklı enerji sinyallerini de aynı anda yaratmıştır. **Ödül ve ceza** diye vasıflandırdığımız olumlu ve olumsuz enerji, **ezelden beri vardır** ve hak edene göre vücuda-ruha yönelmekte, akabinde kişiye sıkıntı veya sevinç vermektedir. Yani Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun durumu, olumlu veya olumsuz enerjiyi kendine çekmekte ve uygun kanallar açılmaktadır. İşte insanın, iman ve amellerine göre topladığı puan durumu bu frekanslardan hangisine uygun duruma girmişse, ona uygun enerji sinyali vücudu ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu tarafından algılanmakta ve vücudunun Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu ile manyetik alanına eklenmektedir. Yani olumsuzluğu ceza olarak veya olumluluğu

ödül olarak Allah göndermemekte, cezalandırmayı veya ödüllendirmeyi yapan Allah değil, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun durumu nedeniyle olumlu veya olumsuz enerjiyi hak ettiği için kendisine doğru çeken, yönlendiren bizzat insan olmaktadır. Bu yöneliş de Allah'ın koymuş olduğu ezeli ve ebedi kurallara göre gerçekleşmektedir.

Dünya hayatındaki bu ödül ve cezanın yansıması ise Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda bulunan olumlu ve olumsuz enerjilerin ortalama puan durumuna göre yine ilahi üst idareci varlıklarca değerlendirilip uygun bir sonuca bağlanmasıdır. Diyebiliriz ki havuzumuzdaki olumlulukları daha da pekiştirmek amacıyla bazen koruyucu meleklerimiz, üst ilahi idareci varlıklardan uygunluk oluru aldıktan sonra bizlere üzücü veya sevindirici senaryolar hazırlamakta ve hazırlanan bu imtihan olaylarındaki davranış ve reaksiyonlarımız yine Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuza olumlu veya olumsuz enerji şeklinde katılmaktadır. Katılan bu enerji ile olumlu puan durumumuz pekişmekte veya eksi olmaktadır. Bu nedenle karşılaştığımız kötü veya iyi bir olayın sonucunun bizim için hayır mı, şer mi olduğunu değerlendiremeyiz. Bazen de insani yapımız gereği gevşemekte ve Allah'ı anmakta boş verebilmekteyiz. İşte bu aşamada olabilecek herhangi bir üzüntü verici bir olay bizi motive edici, gaflet uykumuzdan uyandırıcı ve Allah'a yönelmemizi sağlayıcı bir etki yapabilmektedir **(Fussilet-51:** *İnsana bir nimet verdik mi, Bizden yüz çevirip yan çizer. Başına bir musibet geldiğinde ise, sürekli Biz'e yalvarıp durur.).* Bu uyandırmada olduğu gibi, uyumamızda da rol oynamakta olan diğer bir varlık da şeytan olabilmektedir. Ancak tekrar belirtecek olursak, Şeytanı davet eden yine bizim olumsuz düşünce/niyet enerjilerimiz olmaktadır.

Biz insanlar, bize haksızlık yapanın cezasının hemen gerçekleşmesini isteriz. Allah ise, vaktin evrensel kurallara göre olduğunu belirtmekte ve kişinin ya kendini düzeltmesi veya daha da olumsuz puanlar alıp artık ger dönüşsüz aşamaya

gelip cezayı hakketmesi prensibinin uygulandığını vurgulamaktadır **(Fatır-45:** *Eğer Allah, insanları yaptıkları işler yüzünden (hemen) cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat Allah, onları belirtilmiş bir süreye kadar erteliyor. Süreleri geldiği zaman, kuşkusuz Allah kullarını (yaptıkları işlere göre) cezalandırmaktadır.).*

<u>Hayır</u> önce kuldan, sonra Allah'tan, <u>Şer</u> ise <u>önce kuldan,</u> sonra Şeytan'dan, en sonunda da Allah'tan

Bakara-285 inci ayet *(Hepsi, Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve: "Peygamberleri arasında hiçbir ayırım yapmayız." diye Peygamberlerine inandılar)* ve Amentü duası da zaten Kur'an'ın temel prensipleri ışığında Allah'ın birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, hayır ve şerrin Allah'ın takdiri üzere oluştuğuna, ölümden sonra yaşam ve hesaplaşma olduğuna ve Hz. Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna inancı ifade etmektedir. Fakat bu duadaki "Hayır ve şer Allah'tandır" ifadesi asırlardır olduğu gibi, günümüzde de yanlış yorumlanmakta ve insanları tembelliğe, aşırı tevekküle, hatta bir nevi robotlaşmaya götürmektedir. Çünkü önceki açıklamalarımızda da görüleceği gibi "Etki ve tepki prensibi" gereği insan **"Ne ekerse, onu biçmekte",** diğer bir ifade ile hayır ve şerre insan kısmen bizzat kendisi neden olmaktadır **(Fatır-43:**.....*Kötü tuzak, ancak sahibine dolanır.* **İbrahim-27:** *Allah, herkesin kendi isteğiyle tercih ettiği iyi ya da kötü şeyi gerçekleştirir.).* Allah'ın koymuş olduğu ezeli, ebedi ve evrensel kurallara göre ise insana puan durumuna veya görevine göre uygun olan verilmektedir **(Tevrat Tensiye Bap 28/1-2:** *Eğer Allah'ın Rab'bin sözünü dinlersen, bütün bu bereketler senin üzerine gelecek ve sana erişeceklerdir.* **20-22:** *Kötü işlerinle beni bıraktığın için, sen helak oluncaya kadar ve sen çabucak yok oluncaya kadar, yapmak için el attığın her işte Rab senin üzerine lanet, şaşkınlık ve tekdir gönderecektir. Mülk edinmek için gitmekte olduğun diyar üzerinden seni bitirinceye kadar, Rab sana vebayı bağlayacak. Rab*

veremle ve sıtma ile ve iltihapla ve yakıcı sıcakla ve kuraklıkla ve sam yeli ile ve küfle seni vuracak ve sen yok oluncaya kadar bunlar seni kovalayacaklar. **İncil Matta Bap-13/ 37:** *Ve İsa cevap verip dedi: İyi tohumu eken insanoğludur, tarla ise dünyadır.)* (5, 10). Dolayısıyla ceza veya ödül, esasında insanın **etkisinin bir tepkisidir,** yapılanın bir karşılığıdır veya tekâmül senaryolarıdır.

Başka bir ifade ile yaşam bir nevi kişinin ektiğini biçmesi, çıkardığı sesin, yankı yapması demektir. Bu durumu şu anektod çok güzel vurgulamaktadır: *Bir aile pikniğe gitmişti. Anne öğle yemeği için yanlarında getirdikleri yiyecekleri hazırlarken, baba ve oğlu da ormanda yürüyüşe çıkmaya karar verirler. Uzun bir tırmanıştan sonra düzlüğe çıktıklarında çocuğun ayağı bir ağaç köküne takılır ve yuvarlanarak boşluğa düşer. Düşerken canı yanan çocuk avazı çıktığı kadar "Ahhhh!" diye bağırır. Ayağa kalkmaya çalışırken ileride bir dağın tepesinden "Ahhhh!" diye bir ses duyulunca da şaşkınlıkla babasına bakar. Sesin babasından gelmediğini anlayınca merakla bağırır. "Sen kimsin?" Aldığı yanıt "sen kimsin" olur. Çocuk gelen yanıta sinirlenip bu defa "Sen bir korkaksın!" diye bağırır. Dağdan gelen ses "sen bir korkaksın!" diye yanıt verir. Çocuk babasına dönüp "Baba ne oluyor böyle?"diye sorunca. "Oğlum" diye söze başlar babası. "Dinle ve öğren". Dağa dönüp "Sana hayranım " diye bağırır. Yanıt hemen gelir. "Sana hayranım", tekrar bağırır: "Sen muhteşemsin" "Gelen yanıt "Sen muhteşemsin." olur. Çocuk babasını dikkatle izlemesine karşın ne olduğunu bir türlü anlayamaz. Babası soran gözlerle bakan oğluna açıklamaya devam eder. "İnsanlar buna yankı derler, ama aslında* ***Bu Yaşamdır.*** *" der.*

Aklını, diğer bir ifade ile akla ilişkin yetenekler olan muhakeme, vicdan, merhametlilik, bilgi sahibi olma ve gayretliliği kullanıp Allah'ın Kur'an'daki muhkem ayetleri vasıtasıyla insanlara bildirdiği kurallarını öğrenip düşünerek ve uygulayarak Allah'a yakınlaşma yoluna yönelenler, bu olumlu yönelişleri nedeniyle, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarına eklenen olumlu enerjiler sayesinde ilahi olumlu kurallara göre yapılan değerlendirme ile uygun konuma gel-

miş olurlar **(Leyl-12:** *Kuşkusuz, doğruya yöneleni biz doğru yola yöneltiriz.).* Bu konumları sayesinde de Allah'ın tüm kainatı kuşatan Allah Kaynaklı saf enerjisinden olumlu olanlarına muhatap olurlar. Böylece kişinin imanına yönelik olumluluk yönü artar, doğru yola yönelişi daha da pekişir. Kur'an'da "Hayr (iyilik, güzellik, olumluluk, huzur, işlerin rast gidişi vs) Allah'tandır" ifadesi böylece gerçekleşmiş olur. Ancak bu olumluluk halinin gerçekleşmesi Allah tarafından ezelde konmuş olan "Evrensel ve ilahi yasalar"a göre olumlu iman-takva ve amelleri sonucunda hak etmiş olması nedeniyle o kişiye uygun görülen dünyevi takdirdir. Yani aklını kullanarak yaptığı seçim sonucu gerçekleştirdiği olumlu amelinin sonucu, Allah tarafından ezelde belirlenmiş olan, uygun gelen olumluluk enerjisine muhatap olmaya hak kazanmış olmaktır **(Necm-39:** *İnsan için didinip çalıştığından başka bir şey yoktur).*

Buna karşılık aklını ve yeteneklerini kullanmayıp Kur'an ayetlerini öğrenmeyen, ayetlerde bildirilen ve Allah'a yakınlaşma yoluna ilişkin kuralları uygulamayıp şeytan yandaşlığı yoluna yönelten düşünce ve davranışları tercih edenler ise yine tüm kâinatı kuşatmış olarak dolaşıp duran olumsuz enerjiye muhatap olurlar. Şer sonuçlara yol açacak olan bu enerji de Allah tarafından yine ezelde konmuş olan evrensel ve ilahi yasalara ters olan bir etkiye sahiptir. Bu etki kötülük, çirkinlik, olumsuzluk, huzursuzluk ve işlerin ters gitmesi gibi sonuçlara yol açacaktır.

Kur'an'da **"Hayr ve şer Allah'tandır"** ifadesinin temelinde görüldüğü gibi ilahi kuralların ezelde var oluşu ve Allah tarafından konulmuş olması yatmaktadır. Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunda olumlu enerjisi fazla olan ve puan durumu uygun olana, adaletli bir dağıtımla, hak ettiği olumluluklar, sevindirici durumların verilmesi gibi **(Hud-3:** *Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra da O'na tövbe edin ki sizi belirlenmiş bir süreye (ömrünüzün sonuna) kadar güzel bir şekilde yararlandırsın ve her fazilet sahibine faziletinin karşılığını versin.),* olumsuz puanlı olana ise, yine adalet prensibi esas alınarak

olumsuz bir hak ediş verilmektedir. Ancak bizim neyin gerçekte hayr veya şer olduğunu bilmemiz mümkün değildir **(Bakara-216:** *Siz bir şeyden hoşlanmazsınız; oysa o, hakkınızda hayırlıdır. Olur ki, siz bir şeyi seversiniz; ama o, sizin hakkınızda bir fenalıktır. Allah bilir, siz bilmezsiniz).* Tevrat'ta da bu konu bir mesaj ile açıklanmaktadır **(Vaiz Bap 10/8:** *Çukur kazan, içine düşer ve duvarda gedik açanı yılan sokar.)* (5).

Benzetme yapacak olursak bu ilahi merkez veya merkezlerden radyo veya TV yayın merkezleri gibi belirli ve farklı frekanslarda devamlı bir yayın ve enerji sinyalleri dağıtımı vardır. Ancak bu yayınlar kişilere, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının sürekli değişen anlık puanlarına göre uygun olmak üzere ulaşmaktadır. Başka bir ifade ile kişi, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun arınmışlık özelliği ve olumlu veya olumsuz enerji yüküne göre radyo ve TV yayın frekansları gibi uzayda sürekli akıp duran ve ilahi merkezden/lerden kaynaklanan **olumlu veya olumsuz** (puana uygun olan) **enerji çeşidini kendine çekmektedir.** Yani Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun puan durumu olumlu ise, sinir hücresinin zarındaki kanallar gibi, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun da olumlu enerji muslukları açılmakta, puan durumu olumsuz ise, olumsuz enerji akışını sağlayacak musluklar açılmakta ve açılan kanallara uygun olacak şekilde havuza enerji akışı gerçekleşmektedir. Böylece kişi, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun puan durumuna göre sürekli bir şekilde ilahi enerji kanallarının olumlu veya olumsuz katkılarına muhatap olmaktadır.

Hak eden ülke veya toplumlara da son verilme prensibinin yukarıda belirttiğimiz **"Etme bulma dünyası"** olduğu Kur'an'da açıklanmıştır **(Esra-16:** *Bir ülkeyi helak etmek istediğimiz zaman oranın zenginlikler verdiğimiz ve şımarmış ileri gelenlerine emrederiz; onlar orada kötülük işlerler/olumsuzluklar sergilemeye başlarlar.. Böylece o ülke aleyhine hüküm hak olur! Artık onu yerle bir ederiz.).*

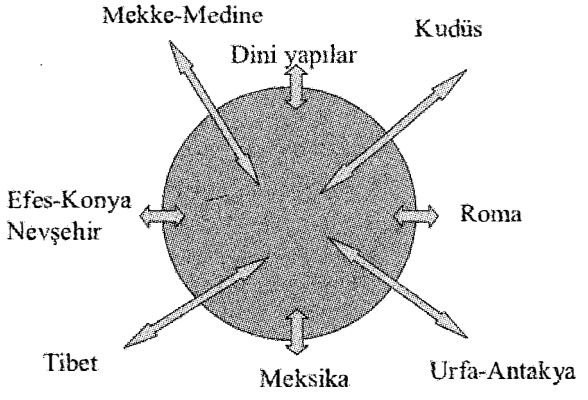
Sahih hadislerden kabul edilen 2 hadiste, puan kazanma veya kaybetme, Arap toplumuna Peygamberin şu sözleri ile açıklanmıştır: 1) *"Kul bir günahı işlediği zaman, kalbinde (ruhunda) siyah bir leke oluşur. Eğer tövbe ve istiğfar edip o günahı atarsa, kalbi temizlenir. Ve eğer günahı artarsa leke de artar, bütün kalbini tutar (ruhunu sarar).* İşte Mutaffifin-14'te zikredilen pas budur.) (56) **(Mutaffifin-14:** *Hayır, hayır! Onların kazançları kalplerinin üzerine pas bağlamıştır!).*

Gerek hayır, gerekse şer, ister yeni bir sınav olarak organize edilsin, ister kişinin puan durumu hak ettiği için kişi bunlara maruz kalsın, seyrek olarak da görevlendirilmiş ise, bu görevi gereği hayr veya şerre uğrasın, temelde hepsi kişinin son puan durumuna göre biri veya diğeri veya her ikisi bir arada gerçekleşmektedirler.

Dünya'nın Yoğun Enerji Geçiş Yerleri-Kanalları

Dua, tövbe veya beddua sırasında oluşan enerjinin yoğun ve etkin bir şekilde oluşabilmesi, kişinin bu sırada ulaşacağı **konsantrasyon** durumuna, içtenlikle isteyip istememesine ve niyetine göre gerçekleşecek ve sonuçta da bu enerjinin yoğunluğu az veya çok olacaktır. Dolayısıyla da oluşacak düşünce enerjisinin akım frekansı ve yayılma hızı, oluşan enerjinin yoğunluğuna göre farklılık gösterecektir. Düşünce enerjisinin ilahi kayıt ve değerlendirme merkezine ulaşabilmesi, yoğunluğu yanında, kişinin bulunduğu yerin ve bölgenin durumuna göre de değişecektir. Çünkü bulunulan yer, düşünce enerjisinin hızını ve yayılmasını etkileyebilmektedir. Örneğin düşünce enerjisi oluşturulan ortamda magnetik alanları ve statik elektrik yükleri yoğun olan aletler ile Güneşin enerji akımları ve gürültü enerjilerinin olması, düşünce enerjisinin hız ve dağılımını olumsuz etkilerler. Bu nedenle yoğun bir düşünce konsantrasyonu sağlasınlar diye Peygamberler ve din âlimleri (evliyalar gibi) mağara gibi yerleri tercih etmişlerdir. Çünkü, mağaradaki sessiz ortam nedeniyle daha kolay ve yoğun bir

konsantrasyon sağlanabildiği gibi, mağaranın kalın duvarları düşünce enerjisini engelleyecek olumsuz ve parazit oluşturucu dış etmenleri de etkisiz kılmaktadırlar. Yine hac etme işleminin temelinde, bu bölgelerin engelleyici enerjiler bakımından daha arınmış olmaları ve dolayısıyla dünya ile ilahi kayıt sistemi ve belki de Allah ile olacak doğrudan doğruya iletişim kurmaya müsait kanallar olup, düşünce enerjilerinin engelsiz ve kolay yayıldığı bölgeler olmaları yatmaktadır (Şekil-43).

Şekil-43: Dünya'da belirli bölgelerde iletişim kanalları

Haram aylar olan Zilhicce, Muharrem, Safer ve Rebi-ül Evvel aylarında **Hac yapmak** ve Mekke'yi veya diğer dinlerin hac yerlerini (Kudüs, Efes, Antakya, Katmandu-Tibet) ziyaret edip, hac ritüellerini yerine getirmek Kur'an mesajıdır **(Bakara-125:** *Hani Biz Kabe'yi insanlar için sevap kazanmaya yönelik bir toplantı yeri ve güvenli bir sığınak yaptık. Siz de İbrahim'in makamından bir dua/ibadet yeri edinin. Ve İbrahim ile İsmail'e şöyle emir verdik: "Beytimi, hem tavaf edenler için, hem ibadete kapananlar için, hem de rükû ve secdeye varanlar için tertemiz bulundurun.").*

Mekke'deki Kabe, tüm insanlar için Allah'ın odak noktası belirlediği bir yer olması gerekirken, sadece Hz. Muhammed ümmeti için Hac yeri ilan edilip, diğer insanlara yasaklanması Kur'an'a ters gelen bir uygulama olmaktadır **(Ali İmran-96:** *İnsanlar için inşa edilen ilk ev/yapı, tüm dünya insanlarına bir hidayet ve bereket kaynağı olan Mekke'deki evdir/yapıdır.).*

Hac aktivitesinin nedenlerine ilk baktığımızda aklımıza hemen sosyal yönü, farklı ırk ve toplumdan Müslümanları bir araya getirmek ve insan toplumu mozaiğini vurgulamak ve Hac görevini yapmakta olanların önce insan, sonra ortak din kimliğine olan yaklaşımlarını gerçeğe yaklaştırmak gelmektedir. Çünkü bizlere yaşama fırsatı verilişinin amaçlarından biri de tüm insanların üst kimlikleri olan insan olma kimliklerini özümseme ve dine sahiplenmedir. Ayrıca, burada yaşayan muhtaçlara hac dönemi nedeniyle yardım edebilmek de haccın amaçlarındandır.

Tek Allah'lı dinlerin ilk tebliğ edildiği bölgelere baktığımızda Kudüs, Mekke, Medine, Hira dağı, Sina dağı ve Katmandu-Tibet bölgesi bu dinlerin Peygamberleri olan üst görevli varlıklar ekibinden olanların yaşadıkları ve bu görevleri aldıkları bölgelerdir. Dolayısıyla diyebiliyoruz ki bu bölgeler ilahi güçlerin yeryüzü ile iletişim kurmayı tercih ettikleri yerler olmaktadırlar. Bu yerleri, sinir hücrelerinin zarlarında bulunan ve bir uyaranla uyarılınca kolay açılan en geniş ve kapısız ana kanallara benzetebiliriz. İşte bu ilahi yerleri de, ilahi güçlerin ve kayıt merkezlerinin insanlar ile olan enerji alış verişlerine açık, güneş veya uzay enerjileri gibi başka engelleyici etkilerin en az olduğu **dünya kanalları** diye tanımlayabiliriz. Belki de bu yerler, vücudun manyetik dengesini düzenlemede ve daha yoğun miktarda statik elektriğin vücuttan temizlenmesinde de rol oynamaktadırlar. Bu nedenle de bu yerler din mensupları için hac yeri kabul edilmişlerdir

Hac olarak (Erkekler için İhram giyme, Kâbeyi tavaf etme ve Arafat'ta olma üçlüsünü uygulamak) dünya'daki bu yerle-

rin seçilmesi de muhtemelen bu manyetik özellikleri nedeniyledir. **(Bakara-150:** *Yüzünüzü Mescid-i Haram'a dönün ki, üzerinizdeki nimetimi tamamlayayım,* ***Bakara-158:*** *Safa ve Merve Allah'ın sembollerinden/belirlenmişlerindendir.* **Ali İmran-96:** *Şüphesiz, insanlar için kurulan ilk ibadet evi elbette Mekke'de, âlemlere rahmet ve hidayet kaynağı olarak kurulan Kâbe'dir.).* Belki de bu yerlere Hac etme niyeti ile giden ve konsantre olup dua edenlerin, yaptıkları olumsuzlukları bir daha tekrarlamayacaklarına dair söz verip tövbe edenlerin ve verdiği nimetler için Allah'a şükredenlerin bu düşünce enerjileri daha kolay, doğrudan ve parazitsiz olarak ilahi kayıt merkezlerine ulaşmaktadır. Ayrıca bu bölgede insanların hem vücutlarının etrafındaki manyetik alanları ile statik elektrik enerjileri dengelenmekte, hem de Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarındaki temizlenebilir (dolayısıyla affedilebilir) özellikteki olumsuz lekeleri temizlenmekte ve arınmalarına olumlu katkı sağlanmaktadır. Ancak bu arınmaya muhatap olanların bu arınmalarının nasıl olduğu, arınmaya uygun bulunup bulunmadıkları, hangi olumsuzluklarının arındırılıp enerji havuzlarından temizlendiği konusunda tam bir bilgimizin olması mümkün değildir. Çünkü bunları ölçecek terazimiz veya başka bir ölçüm cihazımız bulunmamaktadır.

Ancak Hac görevini yerine getirenleri daha büyük bir sorumluluk beklemektedir. Çünkü hac sırasında sözel-pasif özellikte yapabildikleri tövbeleri, duaları ve şükürleri sadece ilahi kayda girmiştir. Dolayısıyla Hac'dan sonraki yaşamlarında çok daha dikkatli olmaları ve Kur'an'ın belirttiği olumsuzlukları tekrarlamamaları gerekmektedir. Çünkü burada af dilemişler ve işledikleri hataları bir daha tekrarlamayacaklarına dair söz verip tövbe etmiş olmaktadırlar. Bu görüşümüze paralel olmak üzere Kur'an'da da, tövbe ettikten sonra tövbesine uymayanların alacakları ve dolayısıyla Allah Kaynaklı enerji havuzlarına eklenecek olumsuz enerji miktarlarının daha fazla takdir edilmekte olduğu vurgulanmıştır **(Bakara-**

222: *....Allah çok tövbe edenleri/ona yönelenleri sever, kendilerini çok arındırmış/temizlenmiş/kendini olumsuzluklardan uzak tutmuş olanları da.* **Araf-153:** *O kötü amelleri işleyip de sonra arkasından tövbekar olup iman edenler için hiç şüphe yok ki, Rabbin bundan sonra yine de af ve merhamet edicidir.* **Ali İmran-89:** *Ancak onun arkasından tövbe edip gidişatlarını düzeltenler başka.-* **90:** *Kesinlikle inanmalarının arkasından inkara sapmış, sonra da inkarcılıkta ileri gitmiş olanların tövbeleri asla kabul edilmeyecektir. Onlar, hep sapıklık içinde kalmış kişilerdir.).* Son ayette inkârlarında devamlılık gösterenlerin ve hallerini düzeltmeyenlerin tövbe etmelerinin boşuna olacağı ve tövbeden sonraki bu devamlılığın, tövbenin kabul edilip edilmemesinde bir kıstas olacağı belirtilmiştir.

Dua ederek ve tövbe edip söz vererek Allah'a yalvarmanın kabul edilmesi ve af edilmemiz, bir nevi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzdaki olumsuz enerji eklenmesine neden olan bir hatamızın bu olumsuz enerjisinin silinmesi demektir diyebiliriz (Ra'd-39: Allah dilediğini siler. dilediğini olduğu gibi bırakır). Şüphesiz ki bu affa layık olma veya olmamamızda, aktif ve pasif (sadece niyet) yönden olumluluğa yönelmiş olmamız ve Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun puan durumunun uygunluğu etkin olacaktır. Yoksa layık olsun, olmasın hacca giden herkesin af edileceği söz konusu olamaz. Çünkü daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, ilahi prensiplerden biri "Hak etme ve hakkın dağıtımında adalet" tir.

Görülüyor ki Hac işlemi, bunu yerine getiren bazı kişilerin düşündüğü gibi (çoğu kişiden duyduğumuz gibi), Hac'ca gitmek günahlardan temizlenmek demek değildir. Çünkü **Hac yeri genel af** yeri olmadığı gibi, yapılan duaların ve tövbelerin mutlaka kabul edileceği bir yer de değildir. Ancak iyi niyet ve **düşünce enerjilerinin** sadece ilahi kayıt merkezlerine, dünya'nın diğer yerlerine göre daha kolay ve engelsiz, parazitsiz ulaşıp **kayda daha net alınma yeridir.** Çünkü bunların kabul

edilip edilmeyeceği, ilahi kayıt merkezlerindeki kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun değerlendirilmesine ve puan durumuna göre olacaktır. Kim bilir belki de bazılarına olumlu puan eklenmeyecek, tersine puanından silinme yapılabilecektir. Bu değişimlerin neye göre ve kime ne yapılacağı konusunu ancak ilahi güç bilmektedir. Daha da korkuncu, "Her Umre ziyareti ile bir önceki yılın tüm günahları silinir" uydurma hadisi ile şirk suçu işlendiğini maalesef iyi niyetli insanlarımız bilgi eksiklikleri nedeniyle fark etmemekte ve defalarca Umre'ye gitmektedirler. Dolayısıyla hiç kimsenin bu konuda yorum yapması doğru olmayacak, hatta Allah'ın yerine ahkâm kesilmiş olunacaktır.

Hac'ca gitmenin yukarıda saydığımız temel nedenini muhtemelen Mevlana da çözmüş olsa gerek ki şu dizesinde Allah'ın sadece Hac'da değil her yerde ve yanımızda olduğunu ifade ederek genel görüşlerden farklı bir yaklaşım sergilemektedir:

Ey Hacca gidenler, nereye böyle?
Tez gelin çöllerden döne döne, Aradığınız sevgili burada,
Duvar bitişik komşunuz,
Durun, gördünüzse suretsiz suretini onun,
Hacı da sizsiniz, Kâbe'de, Ev sahibi de...

Anadolu bölgesini ve buradaki Efes-Antakya-Urfa-Konya-Nevşehir bölgelerini özellikle son Peygamber olan Hz. Muhammed'den sonra gelen uyarıcı ve yine insanları yönlendirici görevlilerin yoğun olarak bulundukları bölge olarak kabul edebiliriz. Bu bölgeleri manyetik alanları farklı ve ilahi etkinlikleri yoğun olan ve iletişime daha açık olan Türkiye kanalları olarak tanımlayabiliriz.

Sinir hücrelerinin zarlarında olduğu gibi, dünya'da ayrıca normalde kapalı olan, fakat belirli ve yoğun olumlu enerjilerin uyarısı ile açılan çok sayıda iletişim kanalları da olmalıdır diye düşünüyoruz. Bu kanalları, büyük ihtimal ile insanlara olum-

lu katkıların sağlandığı ibadet yerleri, ilim yapılan bilim yerleri, okullar ve yoğun üretim yerleri olarak sayabiliriz. Ve buralardan olumlu enerjilerin yayılması, kanalları açıcı etki yapar diye yorumluyoruz.

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu diğer canlılar ile de iletişimde - NETWORK

Beynimiz uyku ve uyanıklıkta, sürekli olarak kendimiz fark ederek veya fark etmeden uyarı dediğimiz enerji sinyalleri olarak 5 duyumuz dışında duygusal-psişik etkilenim sinyalleri ve altıncı his sinyalleri de almaktadır. Ayrıca yine devamlı olarak da **yakın veya uzak, tanıdık veya tanımadık kişilerden de (belki de bağlantımız olan hayvan ve bitkilerden de) bizleri düşündükleri anlarda da enerji sinyalleri alıyoruz.**

Allah Kaynaklı enerji taşımaları nedeniyle, canlılar gibi cansız maddelerde de olumlu veya olumsuz enerjiler nedeniyle bir etkilenim söz konusudur. Çünkü bunların Allah Kaynaklı bilinçsiz enerji havuzlarında da enerji geçiş musluk-ları (kanalları) bulunmaktadır. Dolayısıyla canlıların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının kendi aralarındaki karşılıklı etkileşimi gibi, cansızlar ile canlıların da Allah Kaynaklı enerji havuzları arasında karşılıklı bir etkileşim ve iletişim vardır.

Dolayısıyla **"sen ve ben, insan ve hayvan, canlı ve cansız değil, yaratılmışlar olarak biz"** tanımlamasının olması gerekmektedir.

Bu açıklamalara göre insan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun taşınır (para-eşya) ve taşınmaz maddelerden olan etkilenişini, bazı gıdaların vücuda olan zararlarının nasıl gerçekleştiğini ve insanlar arası duygu ve düşünce alış verişinin bile niyetten başlamak üzere dengeli ve istekli olarak Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenmesi gerektiğini özellikle vurgulamak gerekmektedir. Böylece de helal ve haram kazanım konusuna da açıklık getirmiş olacağız.

Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi, Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuz maddesel, psişik uyarılar ve kendi düşünce ve davranışlarımıza ait enerji akımları ile devamlı olarak, ayrıca maddi veya manevi kazanımlar-faydalar veya zarar vermeler nedeniyle bize gelen enerjilerin ve yiyip-içtiğimiz gıdalardaki Allah Kaynaklı enerjilerin de sürekli eklenmeleri süreci içindedir. En basit örnek olarak, yapılan bir işin rast gitmesi ve güzel sonuçlanması veya yapılan bir yemeğin lezzetli olup olmayışını gösterebiliriz. Aynı malzeme kullanıldığı halde sevgi ile ve duygu katılarak yapılan bir yemeğin daha lezzetli olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bir **hastanın iyileşmesi için** özellikle yakınları başta olmak üzere başkalarının konsantre olarak ve içten bir duygu ile **dua** etmesi sonucu oluşan olumlu enerji sinyalleri önce dua edilen kişinin beynine, oradan da Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji havuzuna boşalmaktadır. Enerji havuzunda oluşan olumlu değişikliğe göre de kozmik olumlu enerjiler çekilecek (yönelecek) ve olumlu ilahi enerjinin vücuda ulaşması ile yapılmakta olan tıbbi tedaviye ek olarak kişinin hastalığının iyileşmesine katkı sağlanabilecektir. Bu açıklama doğrultusunda duanın bir hastalığın iyileşmesindeki rolüne ilişkin yapılan bir araştırmada (San Fransisco'da Randolph Byrd tarafından 339 kişide), yakınları tarafından dua edilen bir grup hastanın, dua edilmeyenlere göre hem daha az ilaca ihtiyaç gösterdikleri, hem de komplikasyon gelişmesinin daha az olduğu görülmüştür. Tabii ki duanın etki edebilmesi için dua edilen kişinin puan durumunun uygun olması gereklidir. Ve burada dua, yapılmakta olan tıbbi tedaviye ancak bir destek rolü oynayacaktır.

Mevlana, oğlu Sultan Veled'e yaptığı nasihatte *"Oğlum, eğer düşmanını, düşmanının da seni sevmesini istiyorsan, kırk gün onun hayrını ve iyiliğini söyle ve iste, göreceksin ki o düşman senin en yakın dostun olacaktır. Çünkü gönülden dile, dilden de gönüle yol*

vardır." diyerek bir nevi bu düşünce enerjisinin insanlar arasındaki iletişimine değinmiştir (4).

Beyindeki sinir hücreleri arasındaki iletişim ağı açıklamalarımızdan artık biliyoruz ki bir kişinin kazanımları sonucu oluşan Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzundaki olumlu veya olumsuz değişiklikler de sıra ile en yakınlarından (ailesinin diğer bireyleri, akrabaları, arkadaşları, çalışma ekibi vs) başlamak üzere, bulunduğu bölge insanlarının ve en sonunda tüm insan ırkının Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarını da etkileyecektir. Özdeyişlerimizden olan "Kendisinden çıkmasa bile, çoluğundan çocuğundan çıkar" deyişi bu açıklamamız ile uyum göstermektedir.

Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzumuzun (Ruh'umuzun) helal ve haram kazanımdan etkileşimi

Artık biliyoruz ki para gibi taşınır kazanımlar ve taşınmaz ınalların, eşyaların her biri de madde olmaları nedeniyle bilinçsiz Allah Kaynaklı enerji havuzuna sahiptirler. Dolayısıyla insanların Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının plastisite ve dinamizm özellikleri gibi, aynı özellik canlı ve cansız tüm varlıklar ile maddelerde-eşyalarda-parada da bulunur. Diğer bir ifade ile bu maddelerdeki, eşyalarımızdaki, taşınır ve taşınmaz mallarımızdaki bilinçsiz Allah Kaynaklı Enerji Havuzları, ait oldukları kişi veya kişilerin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzlarının frekanslarını hemen etkileme özelliğindedirler. Yani ait oldukları kişi ile özdeşleşme, ona ait olma özellikleri vardır. Çünkü eşyalarda, taşınır ve taşınmaz mallarda ve parada, sahiplerinin enerjilerini etkileme ve onlara sinme özelliği vardır. Muskaların ortaya çıkışı bu sinme özelliğine dayandırılmış. buna paralel olarak da Ergun Candan, olumlu veya olumsuz bir enerjinin bir eşyaya yüklenmesi konusunu muskalar ile bağlantılamış ve "Muska, belirli bir enerjinin yüklendiği objedir." demiştir (27).

Aynı şekilde düşünce ve bilgi de bir enerji olduğuna göre, aynı özdeşleşme, bilgiye sinip o kişiye ait bir bilgi olma ve onun frekans özelliklerini taşıma durumu da söz konusudur. Örneğin bilimsel olan veya olmayan herhangi bir konuda kişiye ait olan bir görüşün enerji özellikleri, o kişiye özel özellikler taşır.

Kaynağı belli olmayan şu öykü de maddelerin duygularla etkilenmekte olduğunu çok güzel vurgulamaktadır: *Beş yaşında idim. Babaannem rahmetli, pirinç ayıklıyordu. Bir tane yere düştü. Babaannem eğildi, aramaya başladı. Sağa bakıyor, sola bakıyor, bulmaya çalışıyor. Çocukluk iste, "aman babaanne dedim. Bir pirinç tanesi için bu kadar caba harcamaya, yorulmaya değer mi?" Rahmetli ilk defa sertleşti bana karşı, öfkeyle doğruldu. "Sen oturduğun yerden alıkâm kesiyorsun," dedi. "Hiç pirinç üretilirken gördün mü? İnsanlar ne kadar zorluk çekiyorlar. Bir pirinç tanesinde kaç insanın göz nuru, alın teri, emeği, çilesi var biliyor musun?" Utancımdan kıpkırmızı olmuştum. Aradan yıllar geçti. Hukuk Fakültesinde öğrenciyim. Alain'in notlarını okuyorum. Birden irkildim. Babaannemi hatırladım. Alain, bir insan yerde bir iğne görüp de eğilip almazsa, bütün uygarlığa karşı ihanet etmiş olur diyordu. İlave ediyordu. Bir iğnenin üretiminde binlerce insanin alın teri, göz nuru, el emeği vardır" diyordu.*

Kazanımlar hak ederek **(helal bir kazanç olarak ve aşırı kazanca, aldatmaya dayanmayan)** elde edilmişse, ister para, ister madde-eşya, isterse gayrimenkul olsun veya bir görüş-düşünce-fikir olsun hepsinin de taşıdıkları Allah Kaynaklı enerji olumlu, frekansı düzgün ve sağlıklı bir enerji olarak, onları hakça kazanmış olan kişiye gelecektir. Gelen bu olumlu enerji, hemen yeni sahibinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun enerjisine uyumlu hale gelecek ve kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun enerji yapısında, puan durumunda olumsuz bir değişikliğe neden olmayacak, frekansını ve ahengini bozmayacaktır. Yine bu helal kazanım sayesinde kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumluluk da ekleneceği için, bir taraftan puanı artacak, bu puan artı-

şı nedeniyle de kişi ilahi nizamdan olumlu katkılara hak kazanmış da olacaktır. Kur'an'da bu kazanım "temiz gıda" ile ifade edilmiş ve maddi ve manevi yönden temiz olma şartı kastedilmiştir. Mevlana bu durumu şu cümle ile belirtmiştir: *"İlim ve hikmet helal lokmadan doğar, aşk ve gönül inceliği helal lokmadan meydana gelir.)* (94).

Aksine, bir kazanım **haksız** olarak **(haram bir kazanç olarak)** elde edilmişse veya birine zarar vererek alınmış ise, ya maddeyi-eşyayı-parayı-düşünceyi-görüşü-bilgiyi alanın veya veren kişinin beyninde oluşan haksızlık düşüncesinin oluşturduğu enerjinin etkisi, hemen bunlara yansıyacaktır. Anında da haksız kazanılmış olan para-eşya-düşüncenin Allah Kaynaklı enerjisi olumsuzlaşacak ve parazitli, sağlıksız bir enerjiye dönüşmüş olarak haksız kazanım sağlamış olan kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna boşalacaktır. Böylece de kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu da olumsuz olarak etkilenecek ve son durum puanı değişecektir **(Şuara-181-182-183:** *Ölçeği tam ölçün de hak yiyenlerden olmayın ve doğru terazi ile tartın. Eşyalarını değerinden düşürmeyin ve yeryüzünü ihtilalcılıkla fesada vermeyin/bozgunculuk yaparak terör estirmeyin.).*

Tevrat'ta da bu paralelde şu mesaj vardır **(Süleyman'ın Meselleri Bap 13/11:** *Batıl yolla kazanılan mal azaltır. Fakat elle toplayan çoğaltır.* **Bap 20/17:** *Hile ekmeği insana tatlıdır. Fakat sonra ağza çakıl dolar.)* (5).

Chopra bu konuya ilişkin şu açıklamayı yapmıştır: *"Ego her zaman daha da fazlasını elde etmek ister. Zevk, güç, seks ve para için duyduğu iştah asla bitmez. Fakat daha da fazlası kimseyi mutlu etmez. Payınızı başkalarının hakkından aldığınız için bu sizi giderek yalnızlığa götürür."* (25).

Walsh bu durumu şu cümle ile vurgulamıştır "Haksız kazançlar kısa vadeli kazançlar sağlar, fakat uzun vadeli kayıplar yaratır." (43).

İnsanlar olarak bizlerin inandığımız ve Allah dediğimiz güç, tam olarak bilinmeyen, görülmeyen ve boyutları ölçülemeyen bir güç ise, helal ve haram kazanıma ilişkin olan açıkladığımız bu gerçeklere de inanıp kabul etmemiz gerekmektedir. Böylesi bir inanç sayesinde de yaşantımızı çok daha bilinçli ve sağlıklı bir konuma sokabiliriz.

Mevlana, haksız kazanımın mallara sinmesi bilgisi ışığında *"Belki haram karışmıştır"* diye hediyelere el sürmezdi. Yalnız yazıyla verdiği fetvalar için cüzi bir ücret alırdı (18).

Yani kişi haklı bir kazanımın olumlu artı etkisinden olumlu yararlanacak ve bir olumluluk olarak karşılığını görecek, haksız bir kazanımın ise bozuk frekansının etkisinden olumsuz olarak etkilenecek ve bu etki Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu düzeyinde olacağı için, hayatı boyunca bundan kaçınması mümkün olamayacaktır.

Madde-eşya ve parada da bilinçsiz Allah Kaynaklı bir enerjinin varlığını ve bu enerjinin ait olduğu kişinin enerjisi ile özdeşleştiğini ve onunla aynı frekans özelliğine dönüştüğünü, psişik okuma olarak tanımlanan ve orada bulunmayan kişiye ait bir eşyaya dokunarak, o kişi hakkında bilgi edinilmesi, hatta eşyanın sahibine bu eşyasına konsantre olunarak olumlu veya olumsuz düşünce enerjileri gönderilmesi gibi örnekler ispatlamaktadır.

Bir eşya veya paraya **birden fazla kişi ortak** olarak kaç kişi sahipse, o kadar kişinin enerjilerinin ortak etkisi hemen bu eşyaya sinecek ve bu eşyanın enerjisini etkileyecek ve eşya veya paranın Allah Kaynaklı enerjisi, bu ortak etki ile yeni bir yapılanma içinde olacaktır. Bir ortağın, diğer ortaktan/lardan habersiz, dolayısıyla haksız bir şekilde elde edeceği madde-eşya, para veya görüş-bilgi, haksızlığa uğrayan ortakların toplam olumsuz enerjilerini taşıyarak, haksız kazanç yapan kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenecektir.

Devlet malı-eşyası veya parası ise önce kurum çalışanlarının, daha sonra ise tüm ülke insanlarının ortak enerjilerinin

etkisi altındadır. Bu nedenle devlet malının veya parasının haksız olarak elde edilmesi, bu mal veya para yolu ile çok daha yoğun olumsuz bir enerjinin haksız kazanç sağlayanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna akması demek olacaktır.

Kişide sevinç ve huzurluluk veya üzüntü ve huzursuzluk oluşturan durumlar **manevi kazanımlar**dır ve insan beyninin duygusal beyin kısmında elektrik enerjisi oluştururlar. Dolayısıyla bir manevi kazanım da maddi kazanım gibi, manevi kazanımı alan ve verende birer düşünceye neden olacaktır. Manevi kazanım haklı (helal) ise, alanda ve verende oluşan olumlu ve sağlıklı bir düşünce enerjisi her iki kişinin, haksız olunca da yine alan veya verende oluşan olumsuz bir düşüncenin sağlıksız olan enerjisi sadece alan kişinin Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna eklenecektir. Başkasını bir söz veya mimik ile hakaret ederek veya onunla alay ederek üzmek, küçümsemek, gururunu incitmek, aldatmak, izni olmadan bir görüşünü veya mesleki sırrını almak, istismar etmek bu konuya ilişkin birkaç örnektir.

Yine başkasının günlük toplumsal yaşantısında olumsuz bir etki oluşturacak şekilde bencilliğe dayanan bir davranışta bulunmak, davranışı yapana haksız bir kazanç sağlamak, başkasına haksızlık yapmak, başkasının hakkına saldırmak kavramına girmektedir. Örneğin; kırmızı ışıkta geçmek, bağırarak konuşmak veya başkasını rahatsız edecek şekilde yüksek sesle müzik çalmak, sıralı bir işte sıraya girmemek, yaya kaldırımlarını işgal etmek, çevreyi kirletmek (egzoz gazlı araba kullanmak, ortalığa çöp atmak, tükürmek, genel banklarda oturup özellikle çekirdek kabuklarını yere atmak, piknik yerlerini kirli bırakmak), sayacağımız birkaç örnektir.

Bu açıklamalara göre bireysel veya toplu **helal-sevap veya haram-günah** özellikli kazanımlar, esasında gözle görülmeyen ve ölçülemeyen **olumlu veya olumsuz enerji kazanımları** demek olmakta ve insanın bu görünmez kazanımlarından kaç-

ması mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla haklı bir kazanıma sevinmek yerinde bir davranış olacak iken, haksız bir kazanıma sevinmek ise aldatıcı bir davranış olacaktır. Çünkü bu haksız kazanımı sağlayan kişi, almış olduğu maddenin haksız kazanım fiili nedeniyle olumsuzlaşmış olan enerjisi vasıtasıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna olumsuz bir enerji eklenmiş olduğunu gözleri ile görememe yanında bu olumsuzluğu ölçememektedir. Bu nedenle de eklenen bu olumsuz enerjinin etkisi sonucu Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzu'nun puan durumunu değiştirerek üzücü olay veya olaylara yol açacağının farkında olmamaktadır. Atalarımızın dediği "İnsan ne ekerse, onu biçer", **"İnsan ne ederse, kendine eder"** ve **"etme bulma dünyası"** özdeyişlerini, bu açıklamalar doğrulamaktadır. **Bakara-57:** "Size, kudret helvası ile bıldırcın indirdik. *"Verdiğimiz rızıkların iyi ve güzel olanlarından yiyin" (dedik). Onlar (verdiğimiz nimetlere nankörlük etmekle) bize zulmetmediler, fakat kendilerine zulmediyorlardı.* **Bakara-134:** *İbrahim ve ümmeti, bunlar bir ümmetti gelip geçtiler. Kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizlerindir. Siz onların yaptıklarından sorguya çekilmeyeceksiniz.* **(Ali İmran-116:** *İnkar edenlerin/küfre sapanların ne malları ne evlatları, onlara Allah'a karşı bir yarar sağlar. İşte onlar cehennemliktirler. Onlar orada ebedi kalacaklardır.* **117:** *Onların bu dünya hayatında harcadıkları malların durumu, zalim bir topluluğun ekinlerini vurup mahveden kavurucu ve soğuk bir rüzgârın durumu gibidir. Allah onlara zulmetmedi. Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlar.* **Nisa-40:** *Allah zerre kadar zulüm yapmaz: Allah, bir kez bir kavme verdiği bir nimeti, onlar kendilerindeki bu nimete erme sebebini/imanlarını değiştirmedikçe değiştirecek değildir ve Allah, işiten ve bilendir.* **Yunus-23:** *Ey insanlar, şu hayatınızın menfaati için olan bu azgınlığınız sadece kendi zararınızadır/aleyhinizedir; taşkınlıklarınızla o geçici hayatın biraz zevkini sürersiniz, sonra döner bize gelirsiniz, biz de bütün yaptıklarınızı size haber veririz.)* ayetleri ile de bu durum açıklanmıştır.

Yine görüş ve davranışlarını beğenmediğimiz ve aykırı bulduğumuz kişileri, inançlarından dolayı aşırı kınamanın ve varsa inandıklarına sövmenin geri tepici ve yanlış olduğu **En'am-108**'de vurgulanmıştır *(Onların, Allah'ı bırakıp tapındıklarına sövmeyin, sonra onlar da haddi aşarak, bilgisizce Allah'a söverler.).*

Mevlana, oğlu Sultan Veled'e nasihat ederken, bu konuya şu cümleler ile değinmiştir: *"Eğer hiç kimseden sana fenalık gelmesini istemezsen, fena söyleyici, fena öğretici ve fena düşünceli olma!".*

Coelho, konuya *"Dünya bir aynadır ve herkese kendi yüzünü yansıtır. Birinden önemli bir istekte bulunmadan önce, ona bir şey vermelisin"* diyerek yaklaşmakta, Noah ise şu açıklamayı yapmaktadır *"Yaptığımız, düşündüğümüz veya söylediğimiz her şey etkiyle ilgilidir ve bu hareketlerin karşılığı iyi ya da kötü olabilecek tepkidir. Etki-tepki kanunu, doğru yaptığımızda bizi ödüllendirir, yanlış yaptığımızda cezalandırır."* (95, 96).

(Ali İmran-108: *İşte bunlar Allah'ın, sana hak olarak okuduğumuz ayetleridir. Allah, âlemlere hiç zulüm etmek istemez.)* ayetinde aynı cümlede ayetlerin gerçek olduğu belirtildikten sonra Allah'ın zulüm etmeyi arzu etmediği, dolayısıyla gerçekte olumsuz işler yapanların, yaptıkları zulüm nedeniyle zulme uğradıkları vurgulanmaktadır **(Enfal-51:** *Ey küfre sapanlar! Bu, sizin ellerinizin önceden yaptığının/amellerinizin karşılığıdır. Yoksa Allah kullarına zulmedici değildir.* **Yunus-108:** *De ki: "Ey insanlar, işte size Rabbinizden hak geldi. Artık hidayeti kabul eden kendi nefsi için kabul etmiş olur; sapkınlık eden de kendi aleyhine sapmış olur. Ve ben sizin üzerinize vekil değilim.***"Esra-15:** *Kim doğru yola giderse, sırf kendi iyiliği için gider; kim de sapıklık ederse, ancak kendi aleyhine eder. Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez! Biz bir peygamber/resul göndermedikçe azap da etmeyiz.).*

Yasaklanan gıda ve davranışlar

Kur'an, taşıdıkları olumsuz statik elektrik enerjileri nedeniyle, yenildiklerinde vücudumuza, irademize ve dolayısıyla Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınmasına olumsuz

katkı yapacak veya vücudun statik elektrik ile yüklenmesine neden olacak özellikli gıdalara değinir **(Maide 3-4 ve Bakara-173, Nahl-115:** *Size şunlar yasak kılındı: Boğazlanmayarak ölmüş hayvan/leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilen, boğulmuş, vurulmuş, yuvarlanmış, süsülmüş, yırtıcı hayvanlar tarafından yenmiş olup da henüz canlı iken kesmedikleriniz, tapınmak için dikilen adak taşları üzerinde boğazlananlar ve fal oklarıyla kısmet paylaştıklarınız. Bunlar, birer yoldan çıkıştır. Bugün kâfirler dininizi söndürebilmekten ümitlerini kestiler; onlardan korkmayın, yalnız benden korkun! İşte bugün dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam'ı/Allah'a teslim olmayı seçtim. Her kim aşırı açlık durumunda çaresiz kalır da günaha eğilim maksadı olmaksızın, onlardan yemek zorunda olursa, elbette Allah, bağışlayandır, merhamet sahibidir.* **Maide-90:** *Ey iman edenler! (Aklı örtenhamr eden) içki (ve benzeri şeyler, uyuşturucu maddeler),* ***kumar, dikili taşlar ve fal okları,*** *ancak şeytan işi birer pisliktir.* **91:** *Şeytan, içki ve kumar ile aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve salatı/dua etmeyi/Kur'an okumayı yerine getirmekten alıkoymak istiyor.).* Bu değinme sadece vücuda zarar verecek veya sarhoşluk oluşturacak niyet ve miktarca yenmemeleri ile sınırlı olup **(En-am-145:** *Başkasına zarar vermemek ve sınırı aşmamak üzere kim (bunlardan) yemek zorunda kalırsa bilsin ki Rabbin bağışlayan ve esirgeyendir.),* bu gıdaların başka amaçlarla kullanımına değinmez ve insanları zora sokacak mesajlar vermez. Hatta zorda kalınca da geçici olan kullanmaya müsaade eder. Çünkü **yasaklanan, gıdaların kendileri ve kendilerinden yararlanma değil, onların yenmemeleri-içilmemeleri,** diğer bir ifade ile kendi vücudumuzun sağlığını bozacak bizim hatalı amellerimizdir. **Yapıldığında karşılık olarak ceza verilmedikleri için gıdalara ilişkin tanım haram değil, sarhoş edecek kadar vücuda herhangi bir şekilde alınmaları, yenmeleri veya içilmeleri yasaklanmış oldukları şeklindedir.** Bence **haram oluş, Allah'ın yarattıklarına zarar verici olma ve haksız kazanım olup, karşılığında ceza verilecek oluştur.** Ve bu mesajda yasaklama gerekçeleri olarak da "kendine ve başkası-

na zarar vermeme ve sınırı aşmama, bilinci bulandırmama, sarhoş olmama" ana amaçlar olarak belirtilmiştir. Dolayısıyla da farklı toplumlarda, farklı olan uygulamalar insanlara bırakılmıştır.

Gerek hayvansal, gerekse bitkisel katı ve sıvı yiyecek ve içecek olarak tüm gıdalar da bilinçsiz Allah Kaynaklı bir enerji havuzuna sahiptirler. Karşılığında sevap-ödül-olumlu puan verilen **Haklı bir kazanım (helal)** sonucu elde edilen ve yenen veya içilen bu gıdaların sağlıklı olan enerjileri, insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun uygun gelen musluğunu açıp olumlu ve sağlıklı bir enerji olarak eklenecektir. **Karşılığında günah-ceza-olumsuz puan verilen Haksız bir kazanım (haram)** sonucu elde edilen gıdanın enerjisi ise, haksızlık işlemi sırasında oluşan olumsuz enerji ortamının veya ilahi mekanizmaların uygun gördüğü etkileri sonucu hemen olumsuz ve sağlıksız bir özelliğe dönüşeceğinden, insanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzuna bu hali ile akacaktır. **(Bakara-155:** *Çaresiz sizleri biraz korku, biraz açlık, biraz maldan, candan ve ürünlerden eksiklik ile imtihan edeceğiz. Müjdele o sabırlılara.) ayetinde mal ve yiyecekler aracılığı ile de imtihan edilmekte olduğumuz açıklanmakta ve* **(Bakara-168:** *Ey insanlar, bütün yeryüzündeki nimetlerimden helal ve temiz olanları/vücudunuza zarar vermeyenleri yiyin; fakat* ***şeytanın*** *adımlarına uymayın! Çünkü o sizin açık bir* ***düşmanınızdır.*** **Maide-88:** *Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden helal, iyi ve temiz olarak yiyin)* ayetleri ile de hangi özellikleri olan gıdaların yenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Gıdalarda haram ve helal olma özelliği yanında, ayrıca bu gıdaların insan vücudunun dokusal sağlıklılığını bozacak yapıda (mide rahatsızlığı, zehirlenme, kanın akışkanlığı veya pıhtılaşma özelliklerine, karaciğere veya böbreklere, iradeye, muhakeme yeteneğine, akla zarar gibi) gıdalar olmamalarına da değinilmekte ve bu amaçla Kur'an'da, yenildiklerinde vücuda zarar verici etkileri nedeniyle yenilmemesi gereken ve **yasaklanan gıdalara** dikkat çekilmektedir. Ancak böylesi gıdalar için, vurgulanma güçlü olsun diye din adamları ve halk tarafından

"yenmeleri haram kılındı" ifadesi kullanılmıştır. Ancak ilgili ayetlere baktığımızda, bu yasaklara herhangi bir ceza belirtilmemiş ve vazgeçilip tövbe edildiği takdirde bağışlanılacağı açıklanmıştır Çünkü konan yasakların amacı insanlara dünya hayatını güzelleştirmek ve sadece zararlı olacak şeylerden haberdar etmektir. Seçme özgürlüğü ve sonuçlarına katlanma kişiye bırakılmıştır. Ayetlere baktığımızda "gıdalarda haramlaştırma" söz konusu edilmemekte, sadece zararlarına dikkat çekilmektedir.

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi Kur'an bazı gıdaları ve davranışları yasaklamakta, fakat bu yasakları çiğneyenler için herhangi bir ceza yaptırımına gitmemektedir. Ancak asırlardır görüyoruz ki insanlar Allah'ın ceza koymadığı bu yasakları çiğneyenlere akıl almaz cezalar ve engellemeler koyma işgüzarlığına girmişler ve halen girmektedirler. Halbuki Allah bu yasaklara uyup uymamayı kişinin aklına ve iradesine bırakmış, Kendisi dahil Peygamberini de karıştırtmamıştır.

Ayetlere baktığımızda ilk olarak boyunda bulunan ve beyine giden ve beyinden gelen temiz ve kirli kanı taşıyan damarları kesilip kanı hızlı akıtılmadan ölen hayvanların yenilmesi yasaklanmaktadır. Artık biliyoruz ki vücut dokularına yeterli oksijen gitmediğinde, o dokuda asitleşme ve hızlı bir çürüme, dolayısıyla zararlı maddeli bir dokuya dönüşme olmaktadır. İşte kanları hızlı boşaltılmadan boğularak veya hastalanarak veya eceli ile ölen hayvanların dokularında böyle bir değişim oluşmaktadır. Kanları da akıtılmadığından, oluşan zararlı maddeler dışarı atılmayıp dokularda-etlerde kalmış olmaktadır. Böylesi zararlı bir eti yemek ise vücudumuza zehir etkisi yapacak, karaciğerimizi, böbreklerimizi ve zaman içinde beynimizi, kalbimizi ve diğer organlarımızı bozacaktır. İşte Kur'an'daki yasaklama bize kalırsa bu nedenlere dayanmaktadır. Müslümanlığın ilk zamanlarındaki insanların, hatta bu bilgiye kadar geçen önceki asırlar içinde yaşayan insanların bilgi düzeyi, bu özelliği anlamalarına uygun olmadığı için Kur'an'da ancak bu örnekleme ile açıklanmıştır.

Yine Kur'an'a baktığımızda **(En'am-140:** *Allah'ın kendilerine verdiği rızkı -Allah'a iftira ederek- haram sayanlar, mutlaka ziyan etmişlerdir.)* Allah, mesajlarının hiç birinde haram kılmadığı için insanlara verdiği tüm rızıkları helal kıldığını ve yasakladıkları dışındakileri haramlaştırmayı yasakladığını bildirmektedir. Bu yasak daha sonraki bir ayetle de pekiştirilmiştir **(En'am-144:** *... Öyle gerçeği bilmeden insanları yoldan çıkarmak için uydurduğu yalanı Allah'ın üstüne atandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.* **Yunus-59:** *De ki: "Baksanıza Allah sizin için rızık olarak neler indirdi de siz ondan bir kısmını haram, bir kısmını da helal yaptınız!" De ki: "Size Allah mı izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?* **Hac-30:** *Size (Kur'an'da) okunup bildirilenlerin dışındaki bütün hayvanların etinden yemek helal kılınmıştır.).*

(Bakara-219: *Sana içkiyi/hamrlaşmışı/aklı karıştıranı ve kumarı/şans oyununu sorarlar. De ki: "Onlarda hem büyük kötülük, hem de insanlar için yararlar vardır. Ama kötülükleri yararlarından büyüktür." Yine sana Allah yolunda ne harcayacaklarını soruyorlar. De ki: "İhtiyaçtan arta kalanı." Allah size ayetleri böyle açıklıyor ki düşünesiniz.)* ayeti ile haram edilmeyen fakat **yasaklanan, sarhoş edici miktardaki alkol,** içkiyi bırakan kişilerde bile ilk yıl içinde de devam edecek şekilde Vazopressin ve Atrial Natriüretik peptid adı verilen maddelerde düşüklüğe ve dolayısıyla vücutta su ve elektrolit dengesi bozukluğuna neden olmaktadır. Akıl, mantık ve muhakemeyi bulandırmayacak belirli bir miktardan sonra alkol içimi bu bilimsel açıklamaya göre vücuda olan zararı yanında, ayrıca önce beyincik, akabinde de beyni olumsuz olarak etkileyerek mantık ve muhakeme ile iradeyi bozmaktadır. Alkolün bu olumsuz etkileri nedeniyle belirli bir miktardan fazla içimi bu nedenle Kur'an'da yasaklanmaktadır. Yoksa içimi dışındaki kullanımına yönelik bir yasaklama söz konusu değildir. Ancak bu yasaklamanın, ulusal veya toplumsal menfaatler ve uyumluluk söz konusu olduğunda, aklı ve bilinci etkilememek, uyuşturma seviyesine varmamak ve salâtı yerine getirmeyi/namaz kılınayı engelleme-

mek şartıyla çiğnenmesi kabul edilmelidir. Çünkü hamrlaşmış maddenin ayette yararlılıkları olabileceği de vurgulanmaktadır. Örneğin alkol iyi bir dezenfektan, mikrop öldürücüdür, yine kullanımından bir süre sonra vücuda zarar verici etkili ve uyuşturucu madde olan morfin de mecbur kalınan hastalarda kuvvetli bir ağrı kesicidir.

(Nisa-43: *Ey iman edenler, madde alma veya hastalık halinde bilinç bulanıklığınız varken/veya sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar salat aktivitelerine yaklaşmayın... Eğer tuvaletinizi yaptıktan veya cinsel ilişkiye girmişseniz ve bu durumlarda su bulamamışsanız, teyemmüm edin.)* ayeti ile sarhoşluk gibi sersemlik hali ve iradenin bulanıklaşması, ne dediğinin bilincinde olmama üzerinde durulmakta ve bu sırada salâtı yerine getirme yasaklanmaktadır. Bu ayete göre ne dediğini bilme ve dua edebilme bilincinde olma önemsenmiş olmaktadır. Çünkü kişi bilinç bulanıklığında olup iradesi ve muhakeme yeteneği bozulduğunda, kendisine veya yakınlarına, etrafındakilere zarar verebilecektir. Bu açıklamalara göre, birçok konuda olduğu gibi alkol konusu da **"azı karar, normali yarar, aşırı azlık veya çokluğun aşırısı zarar"** prensibine uymakta ve bilincin etkilenmediği, konsantrasyonu ve düşüncenin sağlıklılığını bozmayacak, mantık ve muhakemede bozulma yapmayan az alkol (karaciğeri sağlam ve 70 kg ağırlığındaki bir erkek için kandaki alkol düzeyi 0.2 promilden az miktarda ise, bu da en fazla 1 bira bardağı, 1 bardak şarap, 1 duble rakı-viski-votka, kadın için 1/3 daha az miktarlar) yasaklanmamış olmaktadır diyebiliriz. Bu prensip ise hem insanın özgür iradesinin önemliliğine, hem de zorlaştırma yerine dindeki kolaylaştırmaya uygun düşmektedir (48, 51). Sonuç olarak **Kur'an içkiyi tamamen değil, sarhoş olmayı ve alkolik olmayı yasaklamaktadır.** Bu yasakla da Allah insana *"Kendi becerinle ürettiğin içkiyi ayarında ve sana yarar sağlamak üzere değerlendir, fakat kendine ve etrafına zarar vermeme iradesini de göster"* demektedir. "İçelim güzelleşelim, içelim açılalım, çirkinleşmeden içelim" deyişlerinde olduğu gibi.

Alkolü, sınırında bile olsa haramlaştıran zihniyetin doğru olduğunu ve günah işlendiğini kabul etsek bile, Nisa-31 nci ayet, bu küçük günahın üstünün örtüleceğini açıklamaktadır **(Nisa-31:** *Eğer size yasaklanan büyük günahlardan kaçınırsanız, sizin küçük günahlarınızı örteriz ve sizi ağırlanacağınız bir yere sokarız.).*

Tevrat'ta sarhoş olma, hikmetli olmayanlara atfedilmektedir **(Süleyman'ın Meselleri Bap-20/1**: *Şarap müstehzidir, içki gürültücüdür. Ve kim onunla sendelerse, hikmetli değildir.)* (6). Yine Museviler için Tevrat'ta yasaklanmış olan domuz etinin yenmesi, en yağlı ve kolesterolü bol olan, dolayısıyla damar sertliğine neden olabilecek eti olan hayvan olmasındandır.

Ayetlerde yasaklananlar arasında kumar, fal ve şans oyunları da yer almaktadır. Bunlardaki temel amaç, insanların hırslarını ön plana çıkarıp hem olabilecek kazancın emeksiz ve iyi niyetli bir gayrete dayanmayan haksız bir kazanç olacağını, hem de bunların insan iradesini zayıflatıp maddi kayıplara ve daha sonra da sağlığından kayıplara yol açmasını engellemek olmaktadır.

Kur'an'ın sembolleştirdiği ifadeleri kullanarak yasaklamış olduğu diğer yasaklara baktığımızda yine temelde bu yasaklar ile kişiye gelebilecek olumsuz enerjilerden ve bunların oluşturacağı zararlardan sakınması gerektiği istenmekte ve ikaz edilmektedir. Örneğin yasak olarak açıklanan diğer mesajlara bakalım;

- **Evlenmeleri yasak olanlar**a baktığımızda temelde çok yakın ve kan bağı olan akrabalar oldukları görülmektedir **(Nisa-23:** *Sizlere anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt hemşireleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz kadınlarınızdan evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, -onlarla zifafa girmemişseniz kızlarıyla evlenmenizde bir sakınca yoktur- ve öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi birlikte nikahlayıp almanız haram kılındı.* **-24:** *Bunların dışındakileri*

ise, zinadan kaçınıp namuslu yaşamak üzere mallarınızla istemeniz size helal kılındı. mehirlerini de farz olarak verin.). Yapılan genetik araştırmalar ve toplumdaki sakat doğan çocuk oranları bu tür evliliklerin çok sakıncalı olduğunu göstermiştir

- Allah'a şirk koşan veya **imanı olmayan bir eş ile evlenmek (Bakara-221:** *Allah'a ortak koşan-müşrik-Allah inancı olmayan kadınlarla, inancı olmadıkça evlenmeyin! Allah'a ortak koşan bir kadın sizin hoşunuza gitse bile, iman etmiş bir cariye her halde ondan daha hayırlıdır. İnanan kadınları, Allah'a ortak koşan erkeklerle, iman etmedikçe evlendirmeyin. Allah'a ortak koşan erkek size hoş görünse bile bir köle ondan daha hayırlıdır. Onlar, sizi ateşe davet ederler...),*

- **Zina** eden kadın veya erkekle, zina etmeyenin evlenmesi **(Nur-3:** *Zina etmiş erkek, ancak zina etmiş olan veya Allah'a ortak koşan bir kadınla; zina etmiş kadın ise, zina etmiş olan veya Allah'a ortak koşan bir erkekle evlenebilir. Bu, mü'minlere haram kılınmıştır.),*

- Başkasına zarar verici etkisi olacak **büyü** yapmak **(Bakara-102.** *..Fakat şeytanlar, insanlara büyüyü ve (özellikle de) Babil'deki Hârût ve Mârût adlı iki meleğe ilham edilen büyüyü öğretmek suretiyle küfre girdiler. Halbuki o iki melek, "Biz ancak imtihan için gönderilmiş birer meleğiz. (Sihri caiz görüp de) sakın küfre girme" demedikçe, kimseye büyüyü öğretmiyorlardı. Böylece (insanlar) onlardan kişi ile karısını birbirinden ayıracakları sihri öğreniyorlardı. Halbuki onlar, Allah'ın izni olmadıkça o sihirle hiç kimseye zarar veremezlerdi. (Onlar böyle yaparak) kendilerine zarar veren, fayda getirmeyen şeyleri öğreniyorlardı).* Bu ayete göre meleklerden Harut ve Marut, sihir-büyüyü öğretiyorlardı, ancak bu bilginin, insanların sınanması için öğretildiğini ve kötüye kullanıldığı takdirde bunun küfür olacağını da söylüyorlardı.

- Zulüm yapmak ve zalim olmak **(Neml-11:** *Ancak zulmeden, sonra yaptığı kötülüğün yerine iyilik yapan olursa ona karşı da ben bağışlayıcı, esirgeyiciyim.).*

BÖLÜM-VII

SONUÇ OLARAK

- Allah, ayrı bir yerde, bizi gözetleyen ve cezalandıran değil, içimizde ve dışımızdaki canlı-cansız her şeyde ve her yerde olan yaşayan, yaratıcı aktif enerjidir-güçtür
- Dolayısıyla hiçbir şey Allah'tan ayrı değildir, canlı-cansız her şeyin özünde Allah Kaynaklı Enerji bulunmaktadır ve Evren canlı bir bütündür
- Her yaratılan, Makronun mikro zerresi, okyanusun bir damlasıdır.
- Allah, sürekli bir YAŞAMDIR, dengeli yolda oluştur, koşulsuz SEVGİDİR, ÖZGÜRLÜKTÜR, kolaylıktır, içtenlik-doğallıktır, huzurlu oluştur, şekil değil özdür.
- Yaşam, puan alma ve Müslüman + Mümin olma ikilisinin birlikteliği demek olan Makbul kişi olma, Allah'a borç verme fırsatıdır.
- Allah'ın halifesi-temsilcisi olarak Sırat-ül müstakim denilen orta doğru yolda olmayı ve Seyr-i Sülük'u/seferi olan devamlı ilerleme üzere de yaratılanlara hizmet etmeyi benimsemek, Allah'ın Yaşam aktivitesine katkı hizmetidir.
- Kur'an'daki tüm muhkem mesajlar, yaşam aktivitesine sinerjizmi/uyumu sağlayıcı hedef mesajlardır.

- Her düşünce ve girişimde öncelik Allah'a borç verme ve yaratılanlara katkı, hizmet etme olmalıdır.
- Koşulsuz hizmet, aynı zamanda kendi Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun (AKBEH) güçlenmesine de hizmettir (Ektiğini biçme, bumerang atma)
- Yaşamda tesadüf ve çelişki hiç yoktur, her şeyin bir yeri ve değeri, dolayısıyla mutlaka bir hikmeti vardır.
- Allah, bizden koşulsuz bağlılık-kulluk, sadakat, muhkem mesajlarına uymamızı ve vefalılık göstermemizi bekliyor.
- Tamamlanmış ortak ve tek olan din Hz. İbrahim ile başlayıp Hz. Muhammed ve Kur'an ile tamamlanan İslam dinidir.
- Hedef, hepsi İslam Dini temelli olan tüm dini görüşlerin, inancın/Müslümanlığın şartları olan 5, Mümin olmanın da yaklaşık 77 olan Muhkem mesajlar temelinde, kendilerini yeniden yapılandırmalarıdır.
- İnsanın Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji Havuzunun arınması tek hedeftir ve Dünya'daki her şey birer araç-yöntemdir
- Allah'ın ayrı gruplar halinde insanları yaratması, güzel bir dünya orkestrası oluşturabilme sınavları içindir. İnsanların ise sözde dine dayanarak ayrı gruplar oluşturmaları, dine zarar vermek demektir.
- Dinle ilgili herhangi bir konu gündeme geldiğinde hemen Kur'an'dan ilgili ayetler belge olarak istenmeli ve kişi, başkasını taklit eden değil, sorgulayıcı ve eleştiren kendi aklına göre davranmalıdır.
- Karşılaşılan her olayı, mutlaka bir hikmeti ve sınav amacı, arınma, tekâmül amacı vardır diye karşılamalı ve gerek olayı, gerekse başkalarının iman durumu konusunda yorum yapıp şirk hatasını işlememelidir.
- Bu görüşlerimi ve kitaptaki tüm görüşlerimi insanımızın sorgulayıcı eleştirel aklına sunuyorum. Dolayısıyla insan sayısı kadar dini inanış ve gerçekler vardır.
- Ancak gerçek gerçeği ALLAH bilir.

OKUYUCU VE TV İZLEYİCLERİNDEN

- Sayın Prof. Gazi Özdemir

Kitabınızı dün büyük bir heyecanla aldım ve şu anda da büyük bir hayranlıkla okumaktayım. Allah'a tanıklık etmek, şimdiye dek bize öğretildiği gibi, kalp ile değil, ancak beyin ile olur.

Bu konuda siz, uzmanlığınız ve fikirlerinizle bana çok büyük bir onay ve destek vermiş oldunuz. Işığınızla bizi hep aydınlatın! En derin saygılarımla. A. Levent Mutafoğlu, Mimar 24-6-2008

- Değerli Hocam,

Günümüzde açlığını çektiğimiz bir konudaki değerli emeklerinizle ışık tuttuğunuz kitabınızı aldım, henüz bitiremedim, ancak keyifle okuyorum. Bana vakfın hesap numarasını gönderirseniz, öğrenci kardeşlerime benim de bir katkım olsun isterim. Beyninize, elinize, dilinize sağlık dileklerimle saygılar sunuyorum. Prof. Dr Ali Akyol – 26-6-2008

- Sayın Prof. Dr. Gazi Özdemir

Adıma göndermiş olduğunuz "Din ve Beyin " isimli yeni kitabınızı tatile çıkmak üzere iken aldım. Tatilde okudum ve çok beğendim. Bu özverili çalışmalarınızdan dolayı sizi kutluyor, başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum. Selam ve sevgilerimle. Prof. Dr. Erhan OĞUL 29-7-2008

- Sn.Hocam

Sizi kutluyorum. Kitap dört dörtlük. Sahasında tek. Her şey gönlünüzce olsun. Yalnız bir önerim olacak. Kitaptaki

anlatım cümleleri çok uzun. Anlatım açısından zihinde dağınıklık ve kavrama zorluğu yaratıyor. Saygı ve selamlarımla. Haluk Tufan 23-8-2008

- Kayıtlanmalardan sıyrılmış ilime aç bir Müslümanın mutlaka okuması gereken bir kitaptır. Münevver 7 – 5 - 2009
- İslam'ın ve Kuran'ın bu kadar yozlaştırıldığı ve içinin boşaltıldığı bir dönemde ruhuma dokunabildiği için Allah razı olsun Gazi Özdemir'den. Mahmut 8 – 5 – 2009
- Saba Tümer'in programına konuk olmuştu değerli yazarımız Gazi hoca. Konuştukları beni çok etkiledi. Gabbar dağında olduğum için (Şırnak) kitabı alma okuma şansım olmadı ama kitaba kavuşmak için sabırsızlanıyorum. Eline diline sağlık. Dinin ve insanların böyle akılcı ve somut gerçeklere ihtiyacı var. Hurafelere, rivayetlere değil. Ayrıca kitap geliri de yardım amaçlı kullanılacakmış, size de bu yakışırdı hocam. Kerim Sarısakal 11-5-2009
- İlk defa Türkiye'de sağlam yoluyla dine yaklaşımla karşılaştım. Bu müthiş çalışma için Gazi Hoca'yı takdir ediyorum. Eline diline sağlık! İlahiyatçılara ibret olsun! Çünkü şimdiye kadar hep aynı şeyler dinliyorduk ilahiyat hocalarından. Özellikle televizyon programlarına çıkan kişiler dini konuları üzerinde sapa saçma konuşmalarından insanları dinden ancak uzaklaştırabiliyorlar. Tabi ilahiyat fakülteleri sırf ekmek kapısı olarak gördükten sonra o iş öyle olur. Sayın Gazi Hocayı saygılarımla selamlıyorum! Cemile Haliloviç /Konya 16-5-2009
- Televizyonda izledim ve etkilendim En kısa zamanda alıp okuyacağım. İbrahim Doğan 17-5-2009
- Hakikaten gerek akılcı ve çağdaş anlatımıyla gerekse de güzel ve bıktırmayan üslubu ve samimi ifadeleriyle Yasar Nuri hocadan sonra ISTE BUDUR diyebileceğim bir alim. Saba Tümer'i cumartesi gecesi izleyebildim, yarın kitabınızı alacağım hocam, sağ olun, Ahsen Oner / İzmir 17-5-2009
- Gazi Hoca'yı bu çalışmasından dolayı kutluyorum. Zaten dinimiz bize düşünmeyi ve akılla ruhu bir arada değer-

lendirerek gerçeğe ulaşmayı tavsiye ediyor. Yıllardır biz de böyle bir çalışmanın eksikliğini duyuyorduk. Umarım bu eser diğer akademisyenlere örnek teşkil eder. Sayın hocamıza teşekkür ediyorum. Başarılı yeni çalışmalarını sabırsızlıkla ve merakla bekliyorum. Selamlar, saygılar. Hüseyin Doğan/Milas- Muğla 23 – 5 - 2009

- Hocama bu eserinden ötürü teşekkür ederim dinimizi hurafelerden kurtarma yolunda önemli bir eser ortaya koymuştur. Ayrıca yardım amacı gütmesi ne kadar erdemli bir insan olduğunu gösteriyor. Çalışmalarının devamını merakla bekliyorum. Kaan 24-5-2009

- Saba Tümer'in programında izledim. Gerçekten çok yoğun bir emekle yapılan çalışma mükemmel hemen bu kitabı elde etmek isterim. Ancak Saba Tümer'in programında sayın hocamızın bir tespitine katılmadım. Dilerim bu tespit maksadını aşan bir tespit değil, dil sürçmesi olmuştur.

Her şeyi Kur'an'a göre yorumluyor ancak, "hangi dinden olursa olsun güzel amel işleyenler cennete girecek", diye bir tespit yaptı. Kur'an'a bu kadar vakıf olduğunu iddia eden bir kişi bu ifadeyi kullanamaz. Çünkü Kur'an'da ayette "Allah katında tek din İslam'dır." ifadesi mevcuttur. Demek ki İslam dışı dinler sapık dinlerdir, o dinlere göre işlenilen ameller salih amel kapsamında değerlendirilmezler. Ve dolayısıyla cennetlik olamazlar. Saygı ve hürmetlerimi sunarım. Uğur Kepekçi 6 – 6 - 2009

- Tv de izledim dediklerini çok beğendim en kısa zamanda kitabı alıp okuyacağım. Orhan 6 - 6 – 2009

- Gazi hocamıza çok teşekkür ediyoruz, bizim ülkemizin böyle insanlara ihtiyacı var. Konuşmalarınızı dinledim ve çok etkilendim, kitaplarınızın devamını dilerim. Kitabınızı daha okumadım ama risale nur'u anlatıyorsunuz. ve çok güzel özetliyorsunuz, başarılarınızın ve çalışmalarınızın devamını diliyorum hocam. Sevgi 6-6-2009

- Bu sabah tekrarı yapılan Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR in katıldığı programı izleme şerefine eriştim. Yıllardır kafamda

yer eden sorulara kısmen cevap buldum. Sn. Saba TÜMER'in yaptığı programında ele aldığı konuya teşekkür ediyorum. Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR'in yıllardır verdiği emeğe saygıyla yaklaşıyorum. Kendisinin sarf ettiği yorumlara yine kendisi de kesin bu böyledir de demiyor olmasına da ayrıca minnettarım. Dini açıdan, bugüne kadar yapılmış en bilimsel çalışma. Toplumun yararına açtığı, bu yeni bakış açısıyla, artık Allah'ın varlığına dair yapmış olduğu ispatı izlenmeye değer hatta izleyemeyenler adına kaçırılmış büyük bir bilgi olarak görüyorum. Keşke yapılan programın bir videosu olsaydı da tekrar ve tekrar izleyebilme şansımız olsaydı. Şayet bunu yapabilen biri olmuşsa Youtube yada farklı bir siteden yayınlarsa çok memnun olacağım. Teşekkürler. Saygılarımla. Ömer 9-6-2009

- Yolunuza ışık tutacak bir eser. Son yıllardaki düşünce üzerindeki baskı azaldıkça Türkiye'de böyle mükemmel eserler yazılmaya başlandı. Çok değerli bilim adamlarımız var, bunların kitaplarından faydalanmak gerekiyor. Türkiye Müslüman bir ülke olmasına rağmen insanların İslam'ı tanımadıklarını düşünüyorum. İkincil ağızlardan ve takvim yapraklarından din öğrenilmez. Bu manada yolunuza ışık tutacağına inandığım, İslam ile ilgili aklınızdaki birçok karanlık noktayı aydınlatacağını düşündüğüm bir eser. Şiddetle tavsiye ederim. Serkan Tunç - Yaş: 34, Maltepe/İstanbul 15.06.2009
- Sanırım yazarımız Müslümanlığın üzerindeki örtüyü kaldırma isteğiyle, aslında Müslümanlığın üzerini örtüyor. Kendisi Hataylı olduğu için reenkarnasyonun Müslümanlıkta olduğunu ve bunu çevresinde de gözlemlediğini söylüyor, ancak bu kesinlikle İslam dışı bir görüştür. Çünkü eğer böyle bir şey olsaydı, cennet ve cehennem anlamsız olurdu ve bizim yaptığımız ibadetler beyhude olurdu. Ayrıca peygamber döneminde böyle bir inanışın olduğuna dair hiçbir kanıt yok. Bu kesinlikle Uzakdoğu dinlerinden gelmiş ve hiçbir biçimde İslam'a uymayan bir görüştür. Şunu da belirtmek isterim ki, yazarımız imanın şartının bize hep 5 olarak öğretildiğini söylü-

yor, oysa imanın şartı 6'dır. Kendisi bunu dahi bilemeyecek bir konumdayken, kalkıp bir de din üzerine konuşuyor. Visale Doğru 20.06.2009

- Kitabı bir TV programında dinledim. Daha sonra aldım. Kitabı okudukça da pişmanlığım arttı. Çünkü yazar sadece Kur'an'ın düz mealini baz almış. Hiç peygamberimizden ne bir hadis veya içtihadi mezheplerden bir konu yok. Sadece düz meal ve bu da insanların aklını karıştıracak mahiyette, pek intisap etmedim. Beklediğimi de bulamadım. Tavsiye etmiyorum. Çok kafa karıştırıcı buluyorum. Doğukan 1 – 7 – 2009
- Harika bir kitap. Kitap dinimizi tanımada iyi bir yönlendirme yapıyor. Bilimsel açıdan da ve çoğu düşünce Ahmet Hulusi hocanın düşünceleriyle birleşiyor. Herkesin okumasını tavsiye ettiğim bir kitap. Okuyun ve dinin sadece bir kitapta yazıldığı için yapılması gerektiğini değil gerçekten de kişiye kazandırdıkları için yapılması gerektiğini görün. Gönderen: Yaş: 22, Gaziozmanpaşa/İstanbul 28 - 7 - 2009
- Kitap aslında güzel bir kitap ama ilk sayfaları biraz sabır gerektiriyor. Bence.(tabi ilgi alanları olan insanlar için son derece güzel başlangıçta olabilir) ama benim tarafımdan en güzel tarafı geçmişten beri birbirlerinin düşmanı gibi gösterilen din ve bilimin aynı konu altında anlatılabileceği. Bilimin din kurallarıyla yorumlanabileceğini, dinin zaten kendisinin bir bilim olduğunun iç içe verilmesidir. Bu yüzden alınıp okunması gereken bir eser. İnanmu 09.08.2009
- Din ile ilgili merak ettiğim birçok konuyu hurafelerden uzak Kur'an ayetlerinden ve beynin çalışma prensiplerinden yola çıkılarak hazırlanmış değişik bir kitap, düşünebilen beyinlere tavsiye ediyorum. Fatma 25 -8 – 2009
- Muhterem Hocam, geçenlerde bir dostum yukarda adı geçen kitabınızı bana tavsiye etti. Gerçekten de kitabınızı elime aldığımdan beri elimden bırakamadım. Doğaldır ki Mevlana, Yunus Emre, İbn'i Arabi gibi İslam alimlerinin eşsiz mirasına sahip çıkanlar teorik olarak da olsa gönül dostudurlar.

Şahsi görüşlerinizle ilgili olumlu ve olumsuz eleştiriler de almanız eşyanın tabiatı gereğidir.

Sinir sistemi ya da insan beyni ile ilgili verdiğiniz bilgiler ve küçük kâinat olan insanın bu yönünü Kur'an ayetleri ile paralel örneklemeler vermeniz her türlü övgüye değer. Çok yararlandım.

Enerji terimini çok kullanmışsınız. Bildiğiniz gibi Albert Einstein ünlü formülünde enerjinin haddizatında maddenin az yoğun hali olduğunu göstermişti. Bilimin saptadığı tüm enerji cinsleri maddi evrenin parametreleridir. Batini bir pozisyonu içinde enerji sözcüğü geçen, maddeye ait olan bir terimle açıklamak beni rahatsız etti. Diyorum acaba enerji terimi yerine başka bir terim kullansan:z konu daha mı iyi yakalanmış olurdu?

Bir diğer itirazım da reenkarnasyon konusuna gereğinden fazla ağırlık vermeniz. Bir yandan bu konuyla ilgili İslam'ın net bir ifadesi olmadığını vurguluyor ama diğer yandan da bu konunun muhkem bir ifade olduğunu varsayarak- en azından okuyucu öyle anlıyor- sayısız örneklere başvuruyorsunuz. Sevgili hocam reenkarnasyonu geçmişte ve günümüzde açıkça, deliller ışığında reddeden çok sayıda İslam alimi olduğunu eminim siz de biliyorsunuz. Sufi doğu felsefelerinin bu ürünü İslam'ın özüne aykırı. Kaynakları taradığınızda ve Kur'an'a detaylı bir bakışta bana hak vereceksiniz diye umuyorum.

Bir de demokrasi konusu var. Aysun Kayacı da bir tv programında kendi oyuyla dağdaki çobanın oyunun eşit olmasına itiraz etmişti. Yöneticilerin liyakat sahibi olmasında sizin de belirttiğiniz gibi sayısız fayda var ve bu seçim yüce Allah'ın da öğüdü. Ama oy vermeye gelince dağdaki çobanın Aysun hanımdan daha liyakatli olmayacağının delili nerede?

Abese suresini ve kör adamı hatırlayın muhterem hocam. Sevgili peygamberimiz Kureyşlilere kan ter içinde hikmetten söz ederken ve muhtemeldir ki o topluluk içinde o kör adamdan daha donanımlı, varlıklı, eğitimli, söz sahibi kişiler bulun-

maktayken yalnızca o kör adam hikmet ve hidayet talebi ile doluydu. Ve bildiğiniz gibi ayette de açıkça yazılıdır: "Arkasını döndü ve gitti."

Rabbimizin Habib'ini eleştirdiği kaç vaka vardır ki! Kimsenin beynini ve kalbini değerlendirmek biz ölümlülere ait bir eylem olmasa gerek. Demokrasilerde her ademin söz hakkı olacak ki seçilen yöneticiler her ademi temsil edecek. Bu temsil eksik olduğunda sosyal hayat fokurdamaya başlar. Çünkü adalet duygusu incinir, öyle olmasa da elit zümreye ait iktidarlar toplumdan ayrı ve aykırı düşer ve dünya nizamı çürük temeller üzerine kurulduğu için sağlıklı bir ağaç gibi gelişemez. Emeviler'i hatırlayın, ya da elit zümrelere ait diktatörlükleri. Atatürk'ün de batıda diktatör olarak görülmekten duyduğu rahatsızlığı ve bunun üzerine Serbest Fırka'yı siyaset sahnesine bizzat hazırladığına dikkatinizi çekerim. Ne yazık ki diğer elit guruplar iktidarı paylaşmak istemediler. Oysa şimdiye demokrasimiz çoktan batılı standartlara ulaşmış olacaktı. Gökay Tufan 28-8-2009

Gökay Beye Cevabımı, kitabın genişletilmiş 8 nci baskısındaki Reenkarnasyon bölümünden alıntılarla verdim.

- Kitabı masamın üstünde buldum bir arkadaşım unutmuş. İlkte kitabı dinsel konularla ilgili yazıların olduğunu düşündüm. Bunu düşünmemin sebebi arkadaşımın bu konularla ilgili olması. Sonra içindekilere baktım. Reenkarnasyon konusu dikkatimi çektiği için o bölümü açıp okudum. Genelde din adamlarının bu konu hakkında olumsuz konuştuklarını biliyordum. Din kitabı olarak gördüğüm kitapta nasıl bir şekilde incelenmiş bunu görmek istedim. Şaşırdımmmm!! Yazılanlar kesinlikle mantıklıydı. Önermeleri, örnekleri, konuyu ele alış biçimi ispatları. Daha sonra cinsiyetle bayanların ve erkeklerin haklarını, örtünmeyi okudum. Bence bilinenden çok daha fazlası var bu kitapta ve sürekli tartıştığım konular hakkında benim bir bakıma önsözüm olmuş bir kitap. Şuanda geri kalan bölümleri okumaktayım. Gelirinin de burs verme amaçlı kullanılması çok hoşuma gitti. Öğrenci olduğum için

olabilir bu durum tabii. Eğer hala eğitim veriyorsanız sayın hocam öğrencilerinizin sizden öğrenebileceği çok şey olması hoş. Onların arasında olmak isterdim doğrusu. Böyle insanları saygıyla anımsıyorum. İyi çalışmalar. Hafize Dikaltın 3-9-2009

- Kitabın içeriğinin ilgi çekici olduğunu ve insanı bağladığını duymuştum. Tespitlerin İslam âlimleri tarafından yapılan tespitlerle uyuştuğu söyleniyor. Bülent Küçükdalyan 09.09.2009

- Selam bütün Müslümanlara. O programı dinledim ve çok etkilendim. O kitabı okumak istiyorum, amma Almanya'da yaşıyorum. Bu kitabi nasıl alabilirim? Murat Serin 28 – 9 -2009

- Din ve beyin adlı kitabınızı okumaktayım. İçerik bana tanıdık geldi, çünkü daha öncesinden, Ahmed Hulusi'nin kitaplarını okumaktaydım ya da Ahmet Marankinin yaşam enerjisi kitabı gibi. Siz tıbbın içinden çıkmış bir bilim adamı olarak, insan denilen varlığın içindeki sinir sistemini biyolojik bakış haricinde enerjisel ve manyetik alan ile açıklıyor oluşunuz çok takdir edilesi. Benim kendi düşünceme de çok hitap ediyor. Bir zamanlar bilim anlamında değil ama düşünce boyutunda kafamı hakikaten çok yormuş ve kitaplar vb okumuştum. Aslında bu tarz bilgilerin çok daha fazla bilinmesi ve duyulması gerekiyor. Bir ara nette gezinirken kuantum tıbbı diye gelişmekte olan bir dal da duymuştum. Makineler ile galiba insanın elektriğini ölçüp çok daha öncesinden hastalıkların enerji bedenindeki etki ve nüfuzuna dayanarak teşhis ve tedavisi yapılıyormuş. Bunlar benim kafamın içindeki hayallere de dayanıyor. Aslında iletişim kurmak isterim sizinle. Hatta isterseniz röportaj da yapmak isterim. Gerçi yüz yüze olmama ihtimali yüksek. Yoğun olmadan önce, bir ara basımı olan Genç Gelişim dergisinde kendimce araştırma ve röportaj içerikli yazılarım yayınlanıyordu. Neyse. sevgiler ve başarılar dilerim. Ya da başarı sizde çok var, sizden siz gibi olmak isteyenlere dilerim. Görüşmek üzere. Burçin İvren 2010

• Nöroloji Profesörü olan G. Özdemir, insan vücudunun yapısı ve mükemmel çalışması karşısında hayranlık duyuyor. Ve zaman içersindeki vücudumuzdaki organizenin yani mikro âlem ile makro âlem arasında muazzam bir benzerlik olduğunu fark ediyor. En önemlisi de bunların Kur'an'daki ayetlerde belirtildiğinin farkına varıyor. G. Özdemir pek çok bilimsel kavramı olağan üstü bir güzellik ve akıcılıkla hiç sıkmadan ve Kur'an'daki ayetlerle çok mükemmel bir şekilde açıklıyor. Bilim adamlarımızın bu tür çalışmalar yapmış olması son derece önemlidir. Keşke bu tür çalışmalar, Osmanlının gerileme dönemlerinde de yapılabilse idi. O Zaman 1) Matbaa Avrupa'da bulunduktan 250 yıl sonra bize gelmezdi ve 2) Tıp Mektebinin kurulması sakıncalı diye kararlar çıkmazdı. Dazzlakk 11 - 1 – 2010

• Dinimize doktor bakışı,

Bu kitabı okuduktan sonra ne kadar mükemmel bir dinimiz varmış diye kendiniz de şaşıracaksınız. Dinimiz içinde bilmeden yaptığımız pek çok şeyin aslında arkasında çok enteresan sırlar ve amaçlar taşıdığını pek çok faydası olduğunu bir doktor bakışıyla yorumlarını okuyacaksınız. Böyle bir eseri bize kazandıran yazara sonsuz teşekkürler. Altını çize çize okudum. Bir kerede sindirdiğimi söyleyemem. Tavsiye edilir. Füsun Şenol Nazilli/Aydın 18.03.2010

KAYNAKLAR

1. Atay Hüseyin. Kur'an'a Göre Araştırmalar IV. Atay Yayınevi, 1995, 30.
2. Kınıkoğlu Nihat. Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi. 2009
3. Kuran Araştırmaları Grubu. Kuran. Hiç Tükenmeyen Mucize. İstanbul Yayınevi. 2002, 187
4. Mesnevi I: 2433
5. Eski Ahit Kitabı. Kitabı Mukaddes Şirketi. 2001.
6. Sağ Mustafa. Dini Atatürk Gibi Anlamak. İstanbul, 2006.
7. Çığ Muazzez İlmiye. Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni. Kaynak Yayınları. 14. Basım. 2007:24.
8. Eflaki. Ariflerin Menkıbeleri. Çev. Tahsin Yazıcı. MEB Yay. İstanbul. 2001, C 1:3;155.
9. Temizel Sertaç Mehmet. Ruh ve Madde. Cilt 1. Arıtan Yayınevi, İstanbul, 2005, cilt 3,54..
10. Kitabı Mukaddes. İncil (Yeni Ahit). Kitabı Mukaddes Şirketi. 2001
11. Özdemir Gazi. Mevlana'dan Geriye Kalanlar. Neden Kitap Yayıncılık. 2007
12. Şefik Can Mevlana. Konularına göre açıklamalı Mesnevi Tercümesi. Birinci ve İkinci cilt. Tercüme:. Ötüken, 1997. sayfa-184, 2890, 2893 ve Cilt V 3340 ncu beyitler
13. Öztürk YN. Kur'an'daki İslam. Yeni Boyut, 2 nci baskı, 1992, 116, 502, 578.
14. Sağ Mustafa. Evrensel Çağrı Kur'an Meali. Koçak Yayınları. İstanbul 2009..
15. Atay Hüseyin. Kur'an'a Göre Araştırmalar I-III. Atay Yayınevi, 1997, 40, 56, 83, 215, 252
16. Temizel Sertaç Mehmet. Ruh ve Dünya. Arıtan Yayınevi. İstanbul 2005, cilt 3.
17. Rav Michael Laitman. Kabala'nın Gizli Bilgeliği. Koridor Yayınları, İstanbul, 2002, 76)
18. Çelebioğlu A. Mesnevi. MEB Yayını-İstanbul, 2001:3;4287-92.
19. Önder M. Hazreti Mevlana. Hayatı ve Eserleri. Tercüman Aile ve Kültür Yayınları. İstanbul, 1987. 23, 51, 56, 120, 124.
20. Öztürk Yaşar Nuri. Diyanet ve Fıtrat. Yeni Boyut. 1990
21. R. Şanal. Kuantum Düşünce Tekniği. Ladybirds Production, İstanbul, 2008:21
22. Candan Ergun. Gizli sırlar öğretisi. 2. Baskı. Sınır Ötesi Yayınları 1998, 70, 147, 214, 224, 225, 227
23. Candan Ergun. Antik Mısır Sırları. Sınır Ötesi Yayınları.2005, 16, 346, 360.
24. Çetinkaya FH. Ankebud, Kur'an'ı Kerim'in İssız Derinliği ve Sembolik Analizi. Şira Yayınları 2009, 153.
25. Chopra D. Tanrı'yı Tanımak. İnkılap Kitabevi 2003, 184, 209, 354
26. Yağmur S. Hz. Mevlana Tennure ve Ateş. 5. Baskı. Esra Yayınları-Konya, 2005.

27. Candan Ergun. Son Üç Peygamber. Sınır Ötesi Yayınları. 1999. 91, 99

28. Ali Sarıkoyuncu. Atatürk, Din ve Din Adamları. Ankara, 2002

29. Elik Hasan. Dini Özünden Okumak. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayını No 194. İstanbul, 2004, 23

30. Ahmed Hulusi, İslami Gerçekler. KİTSAN Yayınları.

31. Mesnevi III:1251

32. Mesnevi. V:2556.

33. Öztürk YN. Ses Bir Gün Yankılanır. Yeni Boyut. 3 ncü baskı,1998, 194.

34. Öztürk YN. Konferanslarım. 3. baskı. Yeni Boyut. 1996, 114.

35. Mesnevi. 1:1911-12.

36. Ahmet Tekin. Kur'an ile ilgili Genel Bilgiler. Kelam Yayınları. 2006, 9.

37. Özdemir Burak. Tanrı'nın doğum günü. Güzeldünya Yayınevi. 2006, 110, 122, 144, 227, 271,393, 432

38. Cevizoğlu Hulki. Kur'an Şifrelerine Cevaplar. Ceviz Kabuğu Yayınları. 8. Baskı, Ankara. 2002, 79

39. Mesnevi. V:1095-97.

40. Ahmed Hulusi- İnsan ve Din, KİTSAN Yayınları, İstanbul, 2005

41. Ruiz Don Miguel. Dört Anlaşma. Toltek Bilgelik Kitabı. . . .Ötesi Yayıncılık, 1999, 83

42. Sağ Mustafa. İslam'ı Doğru Anlamak. İstanbul, 2006.

43. Walsh Neale Donald. Tanrı ile sohbet-2. . . .Ötesi Yayınları. 2 nci Baskı 2000. 74, 77, 93, 198

44. Öztürk YN. İslam'ı Anlamaya Doğru. Yeni Boyut. 1996,53 Öztürk Yaşar Nuri. 500 soruda İslam. Yeni Boyut. 1989, 72, 211

45. Sadi. Sufi Bilgeliği. Gülistan. Sınır Ötesi Yayınları. 2007, 269 Grof Stanislav. Kozmik Oyun. Ege Meta Yayınları. 2 nci Baskı 2002, 170

46. Kutub Seyyid. İslam'da Sosyal Adalet. Cağaloğlu Yayınları. 1968, 163.

47. Öztürk Yaşar Nuri. Kur'an'ın Temel Kavramları. İkinci Baskı. Yeni Boyut. 1993, 211.

48. Ender Saraç. Ruhsal Gelişim ve Kader. Doğan Kitap. 2007, 152.

49. Churchward James. Kayıp Kıta MU. Ege Meta Yayınları, 2003,121

50. Murat İbrahim. Mevlana'nın Yedi Sırrı. İlgi Yayınları.2006, 186.

51. Yılmaz Burhan. Bilinmeyen Mevlana. Kozmik Kitaplar. 2005,158.

52. Divan-ı Kebir. 2141.

53. Mesnevi. C VII, B/972.

54. Öztürk Yaşar Nuri. Kur'an açısından Şeytancılık.Yeni Boyut. III. Baskı., 2002, 115

55. Temizel Sertaç Mehmet. Ruh ve Madde. Cilt 1. Arıtan Yayınevi, İstanbul, 2005, 21).

56. Ateş Süleyman. Kur'an'ı Kerim Tefsiri. Cilt 2. 573.

57. Temizel Sertaç Mehmet. Ruh ve Dünya. Arıtan Yayınevi. İstanbul 2005, cilt 1, 180.

58. Mesnevi. C III, B/18.

59. Türkoğlu CB. Tekrar Doğanlar. Sınır Ötesi Yayınları. III. Baskı, 2003, 111-112.

60. Ceyran Turgut. Kur'an'ı Kerim'e Göre Tanrı'nın Yeryüzündeki Halifesi. Sınır Ötesi Yayınları. 2005, 123, 133, 159, 168, 272, 364, 375.

61. Öztürk Yaşar Nuri. İslam Nasıl Yozlaştırıldı. Yeni Boyut, 2000, 196

62. Öztürk Yaşar Nuri. Cevap Veriyorum. 1. 13 ncü baskı. Yeni Boyut. 2001, 90.

63. Atay Hüseyin. Kur'an'a Göre Araştırmalar V. Semih Ofset. 1995, 74

64. Çubukçu İbrahim Agah. İslam ve Yenileşme. Keşif Yayınevi. İstanbul 2006, 46.

65. Dökmen Üstün. Küçük Şeyler. Sistem yayıncılık. 2004, 118

66. Lings Martin. Hz. Muhammed'in Hayatı. İnsan Yayınları 1984, 283, 308

67. Keremoğlu Mustafa. Bilim Adamları ve Din. Düşünce Yayınları. 2004, 128, 133

68. Candan Ergun. Ölümden Sonra Neler Oluyor?. Sınır Ötesi Yayınları, 2007, 63, 206

69. Grof Stanislav. Kozmik Oyun. Ege Meta Yayınları, 2 nci Baskı, 2202, 170.

70. Gerçeksever Selman. Yıldızlardan Gelen Tanrılar. Sınır Ötesi Yayınları. II. Baskı 2003, 55

71. Fih-i Ma Fih. 43. Fasıl, 150

72. Mesnevi II: 1661

73. Bayındır Abdülaziz. Kur'an Işığında Tarikatçılığa Bakış. Şeyh Efendilerle Görüşme. Süleymaniye Vakfı Yayınları. İstanbul 2007, 220, 233.

74. Fih-i Ma Fih. 3. Fasıl, 14

75. Fih-i Ma Fih 9. Fasıl 32

76. Öztürk YN. Tasavvufun Ruhu ve Tarikatlar. Yeni Boyut. 7. Baskı, 1999, 159

77. Öztürk Yaşar Nuri. İslami Kavramlar Ansiklopedisi. İkinci Cilt.. Hürriyet Ofset 1991, 13

78. Rubailer. 222

79. Divan-ı Kebir. Cilt 1, 316

80. Fih-i Ma Fih. 8/43.

81. Mesnevi I: 2433

82. Candan Ergun. Gizli sırlar öğretisi. 2. Baskı. Sınır Ötesi Yayınları 1998, 70, 147, 214, 224, 225, 227

83. Diyaroğlu Süleyman. Düşünce Okyanusunda bir damla. Kur'an, İncil, Tevrat ve Ötesi. Yumuşak G Yayınları. 2. Baskı 2001, 18, 55.

84. Fazlul Rahman (1919-1988-Pakistan-Hazara.): Ana Konularıyla Kur'an. Ankara Okulu Yayınları 2000, 139-140

85. Filiz Şahin. "Başörtüsü" Söyleminin Dinsel Temelsizliği ve İslam Felsefesi açısından Eleştirisi. Yeniden Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Yayınları. 2008

86. Mesnevi C VI, B/666.

87. Divan-ı Kebir. 2141

88. Baldock John. Sufizm Gizli Öğretisi. Sınır Ötesi Yayınları2006, 108

89. Bozdağ İsmet. Atatürk'ün sofrası. Truva yayınları.2009, 112

90. Coelho Paulo. Işığın Savaşçısının el kitabı, Can Yayınları. 2004, 49, 139

91. Ahmet Hakan. Yaşar Nuri Öztürk. Kur'an Adına Konuşuyorum. Birey Yayıncılık. 2001, 58.

92. Atay H. İslam'ı Yeniden Anlama. Atay ve Atay. 2001, 14, 47,

93. Zapsu Abdürrahim. Büyük İslam Tarihi. Risale, İstanbul 2006, 311-13

94. Zeren M. Mesnevi'den esintiler. Semerkand Yay. İstanbul, 2001:18.

95. Noah Joseph. Tevrat'ın şifresi ve Gizli Kehanetleri. Sınır Ötesi Yayınları.2003, 62.

96. Coelho Paulo. Işığın Savaşçısının el kitabı, Can Yayınları. 2004, 49, 139.

97. Özdemir Burak. Peygamber Çocuklar. Doğum Günü Kitapçısı. 2010-06-11.

98. Sadettin Arel. Mevlevi Musikisi ve Ayinleri. Resimli Hayat Fotoğraflarla Aktüalite, Kadın, Moda, Tiyatro, Sinema, Spor ve Sanat Dergisi, 1954, Cilt II-2, 18-19,

99. Yaşar Nuri Öztürk meali. www.kuran.gen.tr

100. Yavuz AF. Kur'an-ı Kerim ve İzahlı Meali Alisi. Çeltut Matbaacılık, İstanbul, 1974

101. Mürşid 3.0. Kur'an Türkçe Çevirisi. Turan Yazılım.

102. Mürşid. Qur'an. İngilizce. Turan Yazılım

103. Öztürk YN. Kur'an-ı Kerim Meali (Türkçe Çeviri). Yeni Boyut. İstanbul, 1997

104. Ateş Süleyman. Kur'an-ı Kerim Tefsiri.. Cilt 1-6

105. Milliyet Gazetesi. Kur'an-ı Kerim Meali.

106. Elmalılı Hamdi Yazır. Kur'an Meali.

107. Diyanet İşleri Başkanlığı. Yeni Kur'an Meali.

108. Latince Harflerle Kur'an. Elkuranil Keriym. Ders Kitapları AŞ, 1962

109. Yusuf Ali. Qur'an.

110. Hilali Khan. Qur'an.

111. Shakir. Qur'an.

112. Öztürk. YN. Kur'an Meali. www.kuran.gen.tr

113. Karman H, Özek A, Dönmez İK Çağrıcı M, Gümüş S, Turgut A. Kur'an-ı Kerim Açıklamalı Meali. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. Ankara 2006.

114. Elmalı H, Dumlu Ö. Ayet Ayet Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı. (Meal). Ensar Neşriyat. 2006.

115. Yüksel E. Mesaj Kuran Çevirisi. 3. Baskı. Ozan Yayıncılık. 2003

116. Güllüce Hüseyin. Kur'an Tefsiri açısından Mesnevi. Ötüken Yayınevi 1999, 53

117. Akıncı Ahmet. Kabala. Dharma Yayınları 2005, 108.

118. Çolak F. Kur'an'ı Kerim Hatim seti ve Türkçe Meali. Yeni Dünya İletişim AŞ.

119. Pickthall Marmaduke. The Gloriaous Qur'an. Third Ed. Çağrı Yayınları. İstanbul 2002.

120. Tekin Ahmet. Kur'an'ın Anlaşılmasına Doğru. Tefsiri Meal. Kelam Yayınları. İstanbul 2008.

FİHRİST

A

Adalet prensibi 535
Adaletli davranmak 224
Aç gözlü olmamak 242
Af edilmenin şartları 564
Af sınırlandırılmalı 235
Ahde vefalılık 234
Ahzap-35 211
Aile reisi erkek 245
AKBEH diğer canlılarla iletişimde 61
AKBEH'u ilahi enerjiler almakta 585
AKBEHavuzları 102
AKBEH'i etkileyen diğer kaynaklar 513
AKBEH'nun kanalları 583
AKBEH'ın dünyaya geliş nedenleri 117
AKBEH'umuzun puan durumu sürekli değişken 151
Akıl 349
Aklı oluşturan etmenler 350
Akson 369
Aktif dua (gayrete yardım isteme) 233
Aktif şükretme 233
Aktive edici tevekkül 286, 324
Alay etmek yasak 157, 240
Aldatanlar da günah alır 289
Âlem içinde âlem 94
Âlemler Allah'ı tespih ederler 97
Âlemler bir denge içinde 101
Âlemler ve Dünya 93
Âlemler vadeli 97
Alıcı en küçük organel 56
Âlimin zekatı öğretmektir 353
Âlim Melekten sonra, dinden önce 355
Alkol (Maide-90) 615
Alkolizm yasak 621
Allah âlemlerin Rabbi 88
Allah anılmayı istemekte 383
Allah'a borç verme (Müzemmil-20) 31, 271, 394
Allah'a yardımcı olmak 520
Allah'a yakınlaşmak 126
Allah'a yakınlaştırıcı mesajlar 72
Allah ceza vermez 592
Allah daima öncelikli olmalı 296
Allah dilerse değil, kulun puanı 587
Allah her an aktif 179
Allah her an yaratmada 122
Allah her şeydedir 87
Allah her durumda anılmalı 384
Allah daima öncelikli olmalı 296
Allah içimizde ve her şeyde 86
Allah'ın bizden istedikleri 136
Allah'ın dağıtım eğrisi 110
Allah'ın halifesi 117, 447
Allah'ın ipine sarılın (Ali İmran-103) 469
Allah'ın izlemekte olduğu yol 112
Allah'ın muhatabı düşüncedir 410
Allah'ın müsaadesi ile zarar olur 171
Allah'ın nefesi 27
Allah sevgidir 566
Allah'ın sevinmesi, sevmesi 156
Allah izin verirse 587
Allah Kaynaklı akıl 348
Allah Kaynaklı Bilinçli Enerji 90
Allah Kaynaklı elbise 30
Allah Kaynaklı enerji havuzları 106

Allah ol der ve oldurur 303
Allah rızası için yapılmayan mescit 240
Allah sadece anılmayı istemekte 383
Allah sadece gözlemci 137
Allah sürekli aktivitede-oluşta 179
Allah şah damarından yakın 88
Allah yolunda olmak 272
Allah yolunun yardımcıları 521
Allah zalim değildir, sevgidir 566
Altıncı his 46
Amaç insan, din ve Kur'an araç 182
Amaç mesajlar (ayetler) 218
Ameli iman 211
Amellere göre derece 539
Ameli imanın şartları (77) 222
Ana ders kitabı Kur'an 203, 548
Ana dilde 292
Anarşi 559
Anayasa (Dinin) Kur'an 203
Anlamak düşünmektir 390
Anlamayan eşek gibidir 545, 549, 563
Anlamını bilmeden okumaya itilme 391
Anlamı bilinmeyen sözlerin hatmi 550
Anne-babaya şükretmek 233, 282
Apopitoz 66
Apoptotik ölüm 66
Aptes her namaz için şart 410
Aptes için ek yasaklar ve ilaveler 411
Aptes'in amaçları 407
Aptes işlemi 407
Aptes ve statik elektri 406
Aptes için yasaklar olmamalı 411
Aptes, her salat aktiviteleri için şart 410
Ara değerlendirmeler 34
Ara kıyametler 343
Ara yapılandırmalar 152
Araç mesajlar (ayetler) 210
Arapça'da kadın-erkek hitabı 459
Arapça Kur'an 391
Arındırılacak Allah Kaynaklı enerji 90
Arınmada görünmeyen kaynaklar 514
Arınmada maddi kaynaklar 517
Arınmada yararlanılan kaynaklar 513
Astrosit 54
Aşırı israf 227
Aşırılığa kaçmamak 227
Atatürk'ün dine yaklaşımı 179
Atatrük'ün din projesi 546
Atatürk ve Yahya Kemal 574
Atatürk ve Hz. Muhammed 568
Atatütrk ve Mevlana 269
Ateist 364
Aybaşı kanaması 453
Ayetler açık ve kolay 541
Ayetlerde amaç-araç 210
Ayetlerin grupları 207
Ayet gruplarını belirlemek 209
Ayıp-kusur aramamak 242
Aykırılıkları düzeltme (correction) 555
Ayrı ayrı gruplaşma sakıncalı 527
Ayrı ırk-ümmet 523
Ayrılıklar azap olarak verilir 527
Ayrılmaz dörtlü
(Aptes-namaz-dua-Kur'an) 402
Azap için grup grup yapılırsınız 527
Azı karar, çoğu zarar 575

8

Bağışıklık sistemi 45

Bağışlama sadece Allah'a ait 526
Bağnaz 513
Bakara- 104 176
Bakara- 177 211
Bana ne denemez 89
Banka komisyonu-Faiz değil 301
Basit refleks cevap 119
Basit refleks, araç mesajdır 119
Baskı yasağı 541
Başa kakmadan 231,
Başını öreten-örtmeyen 506
Başkanlık (dönem) 571
Başkasını iman için zorlamama 541
Başöğretmen peygamber 517
Başka veli edinmemek 222
Bebeğin ölümü 155
Beddua da bir düşüncedir 387
Beddua karşılıklı hak edişte 387
Beden kiralık 304, 575
Bencil olmamak 242
Beni kulumla baş başa bırak 390
Benim mezhebim değil, dinim 198
Ben İslam dinindenim 199
Bereket 167
Beşeri elbise 30
Beyin bir bütündür 60
Beyin alıcı ve verici cihazdır 406
Beyin dalgaları 122
Beyinde adalet 531
Beyinde anarşi 559
Beyinde budama işlemi 368
Beyinde çalışma amaçları 75
Beyinde ekip çalışması 553
Beyinde kolaylaştırma var 541
Beyindeki âlemler 84
Beyindeki demokrasi 568
Beyindeki frenler 575
Beyindeki laiklik 508
Beyinde kontrol-dengeleme 556
Beyinden Allah'ı tanımlama 75
Beyinde stabilizasyon yok 68
Beyinde uyum-plastisite 66, 272
Beyinde yardımlaşma-dayanışm 557
Beyin dinamiktir 311
Beyin dünyada tek 123
Beyin enerji üretir 81
Beyin enerjisi ve vücut birimleri 89
Beyin kendini sürekli yeniler 68
Beyin sürekli aktif 122
Beyin yarımküreleri 49
Beynin ihtiyaç oranları 535
Beynin refleks ve kompleks cevapları 119
Beynin temel çalışma amaçları 75
Beynin tüm vücuttaki enerjisi bir 83
Beynin zevk-haz alma merkezi 40
Beynimizdeki Laiklik 508
Biat etme (Peygambere) 553
Bilenle bilmeyen bir değil 224
Bilgide kısır döngü 96
Bilgi-ilim hak edene verilir 352
Bilgilerin kaynağı Allah 358
Bilgi kapasitesi 349
Bilgilendirmek 222
Bilgililerin kandırmaları 368
Bilginin kaynağı önemli değil 359
Bilim adamının zekâtı öğretmek 353
Bilgin – âlim 359
Bilgi rüya veya ilham ile 354
Bilgisiz aşırılığa yönelir 360
Bilgisizliğin sonuçları 361

Bilgisiz korkak olur 361
Bilgi peşinde olmak 224
Bilim adamı aracıdır 358
Bilim adamları öğretmenlerdir 353
Bilim eksikliği 361
Bilim elçisi 358
Bilim komisyonları 360
Bilimin vatanı yok 359
Bilim ve din 355
Bilim ve dinde ikilem prensibi 348
Bilinçlenme (kıyam etme) 360
Bilinmeyen sözlerin hatmi 551
Bin yılda hesap 343
Birlikteliğin önemi 72
Birlikte yahut ayrı ayrı yemek (Nur-61) 458
Bir olayın oluş nedenleri 328
Bir konuyu yorumlarken 294
Bismillah-ir Rahman-ir Rahim 218
Biz kiracıyız 30
Borcu şahitli vermek 246
Borç verme (Allah'a) 271
Boşanma konusu 246, 453
Bozgunculuk-kışkırtıcılık yapmamak 234
Budama 368
Budizm'de 8 yol 257
Burçlar 314
Bumerang etki 153
Bürokratlar (İdareci memurlar) 89
Büyü 621

Ç

Cehennem alt liglere düşmektir 164
Cehennem 7 kapılı 164
Cehenneme gidecek olanlar 166
Cennet, üst liglere terfi etmektir 163
Cennete gidecek olanlar 163
Cennet hem insan hem cinler için 163
Ceza arabaya değil şoföre 306
Ceza ertelenebilir 564
Cezalandırma 564
Cezalandıran Allah değil 589
Cezada aynı derecede puan 319
Cihad, gayret etmek, didinmektir 155
Cin ırkı 96
Cinsel olgunluk çağı (ergenlik) 370
Cinsel ve dinsel olgunluk 370
Cinsel istekler doğaldır 43
Cinsiyet-kadın-erkek 439
Cinsiyeti belirleyen erkektir 443
Cinsler sorumluluklarda eşit 442
Correction kontrol 555
Cömert-cimri dengeliliği göstermek 240
Cuma namazı 427

Ç

Çalışan-çalışmayan bir olmaz 539
Çalışan ve iyi işler yapan insan 441
Çalışmak, namazdan öncelikli 226
Çalışmak-üretmek 223
Çekim yasası 592
Çelik kasalar (hafızlar) 202
Çeviri hataları 293
Çocuğun cinsiyeti 443
Çocuğun cinsiyeti ve sperm 443
Çocuğun emzirilmesi 457
Çok eşlilik 450
Çocuk, sınav arası 520
Çöpçü hücreler 55

D
Davarlar gibidirler (Araf-179) 523
Davetiye çıkarmak bizden 173
Debbe 528
Dedikodu, şeytan'ın taktiklerinden 172
Değerlendirme Allah'a ait 278
Değerlendirme bireyseldir 346
Değerlendirilme sürekli 339
Değişim sürekli 353
Demokrasi 568
Dendrit 369
Denetleme prensibi 553
Dengelilik prensibi 181
Deprem 427
Dereceler farklı 539
Derecelendirme amele göre 539
Dere yatağına ev 285
Ders kitabımız Kur'an 182
Destek hücreler 54
Destek kaynaklar 514
Devlet dini başıboş bırakmamalı 511
Devletin af çıkarması 237
Devlet malı yemek 611
Devrimci (Peygamberler) 573
Dikili taşlar (Maide-90) 615
Dil sürçmesi 381
Diğer dinlerin yemekleri (Maide-5) 240
Din, ilahi kaynaklı prensipler 127
Din adamları (eksik bilgili) 224
Din adamı sınıfı/mesleği oluşturmamak 224
Din âlimleri gerekli 224
Dinamik kader (boş sayfaya yazılacaklardır) 321
Dinamik ayetler (müteşabih) 274
Din araç 131
Din başıboş bırakılmamalı 511
Din davranışlara yansımalı 39
Din günü 201
Dini simge ile devam konusu 504
Din hedef değil, hedef insan 183
Din insan için 182
Din için zorlama yasak 541
Din tamamlandı 198
Dinde önemli ikilem prensipleri 125
Dinde-nefs tatmininde aşırılık yok 223
Dine yönelik kıyafet 476
Dinin ana filtresi Kur'an 203
Dinin amaçları 126
Dinin Anayasası 203
Din insan için 182
Dinin frenleri 573
Din, ilahi prensiplerdir 186
Dinin hedefi insan 182
Dini kıyafet yok 478
Dini sembol yasak 476
Dini simge ile devam konusu 504
Dini şekil farklılıkları yasak 242
Dinler arası düşmanlık yok 192
Dinlerin kökeni İslam 189
Dinsel ayrıcalık yasak 527
Dinsel olgunluk 370
Din ve bilim 355
Din ve Kur'an amaç değil, araç 182
Doğada tesadüf yoktur 113
Doğal afet 103
Doğal akıl 349
Doğal ecel ölümü 67
Doğal kaynakları yararlanma 540
Doğal manyetik alan 373

Doğal olaylar gece oluyor 428
Doğanın kadını koruması 469
Doğanın erkeği kollaması 469
Doğanın temel yasası 110
Doğru olmak 227
Doğruyu Allah bilir 624
Dokunulmazlık yasak 242, 565
Doku sistemleri 45
Doku ırkları ve vücut nesli 33
Doku ve duygusallığın dayanışması 46
Domuzlara döndürülme 515
Dost olmama 44
Dönem başkanlığı 571
Döngü hali 96
Dua (aktif-pasif) 233
Dua bir enerjidir 386
Dua da bir yardımdır 387
Duygu ile ilgili kısım 45
Duygular normal aktivitede olmalı 575
Duygularda aşırılık olmamalı 563
Duygu merkezleri çalışmalı 563
Duygu merkezleri engellenmemeli 577
Duygusal beyin-Gönül 577
Duygusal davranışlar engellenmemeli 576
Duygusal özellikler araçtırlar 574
Duygusallıkla ilgili beyin 577
Duyu organları aracı yapılardır 208
Dünya Allah Kaynaklı enerji havuzları 106
Dünya da canlı 99
Dünya da hastalanır 103
Dünya elbisesi 304
Dünya enerji havuzları 102
Dünya hayatı amaçları 128
Dünya hayatı yolları 128
Dünya iletişim kanalları 581
Dünya'nın hastalanması 103
Dünya'nın magnetik alanı 372
Dünya okulunun başöğretmeni 517
Dünya okulunun kitabı 182
Dünya okulunu bitirecek 3 ruh 139
Dünya okulu 7 sınıflı 140
Dünya orkestrası (farklı ırk-dil vs) 526
Dünya öğrencisi 130, 154
Dünya yaşamı puan için fırsat 139
Dünya'ya geliş amaçları 153
Dünya'ya zarar verme 103
Dünya'ya zarar vermeme 218
Dünyayı karıştırmamak 235
Düşmanlık olmamalı 238
Düşünce bir enerjidir 380
Düşüncenin enerji dalgaları 383
Düşünce fiziksel bir olay 383
Düşünce-hareket duygu yüklü 38
Düşünce enerjisi güçlü olmalı 403
Düşünce, ilahi haberleşme dilidir 382
Düşünce, Allah'ın muhatabı 382
Düşünce ile çalışan robot 384
Düşünce özgürlüğü mutlak olmaz 496,530
Düşünmek, anlamak için şart 390
Düşünülen dilde Kur'an 292
D vitamini 473

E

Ecel-vade 336
Edep 504
Eğitim düzeyine göre oy hakkı 537
Ek haramlaştırma 241
Eksiltme (Dinde, Kur'an'da) 577
Ektiğini biçme 596
Elbise 424

Elesti bezmi 113
Eleştirel akıl 350
Eleştirel akılda olmak 242
El kesme-hırsızlık 249
Elli bin yıl 343
Eğitime göre oy hakkı 534
Emanet sorumluluktur 241, 324
Emzirme 457
Enel Hak 87
Enerji tek kaynaklı ve tüm vücutta 83
Enerji bir 83
Enerji bir, işlevleri farklı 83
Enerji beyin başlangıçlı 83
Enerji havuzları 102
Enerji maddesi ortak 534
Enerji, vücudun her zerresinde 89
Ergenlik/olgunluk 371
Erkeğin aile reisliği 245
Erkeğin koruması (doğanın) 470
Erkek cinsiyeti mücadelesi 445
Erkeğin kadına yönelik korkuları 471
Erkek çiftçi-kadın tarla 468
Erkek sorumlulukça üstün 447
Erkek kelimelerle genel kurallar 459
Erkekler de ağlamalı 42
Erkekliğin gelişimi 460
Erkeğin mücadelesi 445
Erkene alma veya erteleme 336
Erteleme veya erkene alma 336
Eskiden yararlanılır taklit edilmez 572
Eşcinsellik 445
Eşek 545, 549, 563
Eşit hak-özellikler 465
Eşitlik değil, fırsat eşitliği 531
Eşitlik değil, adalet prensibi 534
Eşit sorumluluk 442
Eşzamanlı çalışma 122
Etki-tepki prensibi 592
Etme-bulma dünyası 613
Evlenmeleri yasak olanlar 620
Evler namaz/salat yeri 396
Evlilik yasakları 620
Evrim teorisi 94

F

Fahişelere iltifat (Mevlana) 168
Faiz değil banka komisyonu 301
Farklı ırk-farklı organ 36
Farklılık, görev farklılığıdır 35
Farklı gruplar anlaşsınlar diye 36
Farklılaşmalar doğru 35
Farklılık sınavdır 36
Farklı yaratılış, kaynaşma için 36
Farklı yorumlar, farklı yollardır 35
Feedback kontrol 555
Fırsat eşitliği, eşitlik değil 531
Filtre Kur'an 203
Flört 43

G

Gaybe iman 212
Gayret gerekli 594
Gayretli sevaba hesapsız puan 319
Gayret-cihad 155
Geçer not-puan alma 139
Geçici başkanlık 121
Geçici inkâra müsaade 567
Geleneklerden yararlanılır 571
Geleneklerin dinleştirilmesi 489
Gelenekler taklit edilmez 571

Gelişmiş toplum 246
Genel koordinatör 49
Geri kalmış toplum 246
Geriye dönük dua 387
Gıybet etmemek 240
Gönül-Duygusal beyin 577
Gönül gözü 194
Görev farklılığı 556
Görevin ehline verilmesi 242, 551
Görevli melekler 516
Görev ibadetten önce 226
Görevlendirilme 331
Görünmeyen destek kaynaklar 514
Görünen kaynaklar 517
Grubun yükselme gücü-hızı 272
Gruplaşmalar (dinsel) yanlış (Enam-65) 527
Gücü-kapasitesi kadar sorumluluk 63, 326
Günah 135
Günah merkezi 561
Günaha eşit puan 150, 319
Günahları sadece Allah affeder 132
Güneş ışını ve D vitamini 473
Güneş ışını ve sağlık 473
Güneş ışınları her şeyi kuşatır 85
Güneşin engelleyiciliği 422
Güneş ve namaz ilişkisi 419
Güneş ve su 85
Güzel sanatlar 41

H

Haberleşme dili 383
Hac 601
Hacı lakabı 394
Hac yerinde enerji yayılımı 601
Hadis-ilave hüküm 181
Hak edilen kata 163
Hak yememek 234
Hakkını gözetmek 242
Hakkın dağıtımında adalet 224
Haksız kazanımı, haram demektir 591
Haksız öldürme 89
Halifeler (Bakara-30, En'am-165) 117, 447
Halklardaki farklılık sınavdır 36
Hamr edici-düşünceyi bozucu (Maide-90) 615
Hanif 573
Haram, haksız kazanımdır 616
Haram-helal kazanımdan etkileşim 591
Hastanın iyileşmesi için dua 607
Hatmetme 550
Hayır-şer önce kuldan 596
Hayvanlar da duygusaldır 386
Hayvanlardan yararlanmak 234
Hayvanlar da rızktır 234
Hayvan olarak yaratılma mı? 515, 560
Hedef bir, yollar farklı 35
Hedef Din ve Kur'an değil, insan 131
Hedef tek tip toplum değil 522
Helal-haram kazanımdan etkileşim 591
Helal, haklı kazanımdır 616
Helal kesim 195
Her an imtihandayız 339
Her beyin, dünyada tek 123
Her bilim dalından komisyonlar 361
Her bir canlı dünya'da tektir 375
Her cins sorumluluklarda eşit 442
Her gruba peygamber 187
Her insan değerlidir 157
Her insan tek 315
Her işte bir hikmet var 147

Her karar bir imtihan 149
Herkes farklı yolda 194
Herkes derece derece farklı 539
Herkes kendi imanından sorumlu 279
Herkese kapasitesine göre sorumluluk 63, 326
Her konu bir ayet 95
Her mescide girmemek 240
Her namaz için aptes şart 410
Her olayın bir hikmeti vardır 332
Her şey denge içinde 101
Her şey Allah'ı tespih eder 97
Her şey namaz kılmakta 97
Her şeyin vadeli yaşamı var 97
Her şeyin hikmeti var 133, 577
Hesap-sınav, Kur'an'a göre 203
Hesapsız puan(Zümer-10) 150, 319
Hırsızlık yapmamak 239
Hırsızlıkta el kesme olamaz 249
Hızlandırılmış ölüm 67
Hikmet, Allah'ın yasa ve kuralları 264
Hileli ticaret yapmamak 239
Hucurat-14 211
Hücre zarı kanalları 581
Hz. Muhammed'e selam-salat (Ahzab-56) 266
Hz. Muhammed'in evlilikleri 450
Hz. Muhammed'in tek şikayeti 291
Hz. Muhammed Kur'an'ın uygulayıcısı 263
Hz. Muhammed tüm insanlara 189
Hz. Muhammed son peygamber 198

İ

İbadet yerleri araçtır 183
İbadet, muhkem mesajlara uymaktır 261
İbrahim soyundan peygamberler 187
İçe doğma-ilham 516
İçki şeytan'ın taktiklerinden 174
İçimiz Hak'kın, dışımız Halk'ın 30
İç içe ikili manalar ifade eden kitap 125
İdam 236
İdareci memurlar 89
İdare ehil ellere 242, 551
İdarecinin denetlenmesi 553
İfrat 112
İki doğunun, iki batının Rabbi 376
İkilem prensibi temelli konular 118
İkilem prensibi 118
İkilemli ritim 118
İki melek 621
İkilemlerin birlikteliği 116
İki temel duygu 561
İlahi ders kitapları 519
İlahi düzende ve ömürde değişim 334
İlahi idareci melekler 428
İlahi Kitap Dini Anayasa 203
İlahi dil düşünce enerjisidir 382
İlahi haberleşme dili 382
İlahi haberleşme kanalları 581
İlahi kayıt merkezleri 592
İlahi makamlardan enerjiler 585
İlahi düzenin muhatabı düşüncedir 382
İlahi sistemde değişim var 334
İletişim kanalları 581
İlham rüyaları 124
İlham 516
İlim ve iman 355
İlgili olmak 242
İman etme-takva 278

İmanı ölçecek terazi yok 526
İmanı ölçer 278
İmanın değerlendirilmesi 278
İmanlılığın değerlendirilmesi 278
İman temelli gruplaşmalar yasak 527
İmanı olmayan bir eş ile evlenmek 621
İmmün sistem 45
İmtihan 144
İmtihan araçları 142
İmtihan aracı olmak (görevlendirilmek) 329
İmtihan ilkesini benimsemek 221
İmtihan sürekli 339
İmtihan taktikleri 144
İmtihan yılda 1-2 139
İmtihanlarda puanlandırma 149
İnanan ve iyi işler yapan 564
İnancın şekilciliği sakıncalı 478
İnanç ergenlik çağı 370
İnanan da, inanmayan da karşılığını alır 223
İncil'deki muhkem mesajlar 256
İndigo çocuklar 352
İnfak-zekât 232
İnsan ada gibi değil 60
İnsana kapasitesi kadar sorumluluk 63, 326
İnsan amaçtır 131
İnsan ağlarken değişir 79
İnsan başıboş değil 315
İnsan bazı meleklerden üstün 158
İnsandaki âlemler 96
İnsan dini kural koyamaz 201
İnsan dünyada tek 315
İnsan duyguların kombinasyonu 38
İnsanın kıyam etmesi 349
İnsanın enerji hammaddeleri 105
İnsanın İslamı 202
İnsanın ortak dili 382
İnsanın özü Allah Kayaklı Enerjidir 90
İnsanın seçeceği yollar 129
İnsanın sorumluluğu vardır 325
İnsanın şehvet yerleri 479
İnsanın yaratılış nedenleri 136
İnsan ırkı AKBEHavuzu 102
İnsan ırkının lig atlaması 163
İnsan olma üst kimliği 496
İnsan Kur'an'dan değerli 131
İnsan 13 ırklı bir vücut 59
İnsanlar arası network iletişimi 606
İnsanlar bir grup-nesil 33, 69
İnsanları gruplara ayırmamak 241
İnsanların yaratılış amaçları 129, 133
İnsanlar ve cinler 96
İnsan macerası 159
İnsan nesli-grubu arınmışlığı 102
İnsan nesli ortak dili 382
İnsan nesline katkı 72, 163
İnsan nesli tüm insanlar 33, 69
İnsan nesli-Vücut nesli 33, 69
İnsan, özgürce karar verebilendir 241, 326
İnsan öldürmemek 222
İnsan robot değil 313
İnsan sayısı kadar farklı dini görüş 526
İnsan tüm duyguların kombinasyonu 38
İnsan uçmayı öğrenmeli 131
İnsan-unutan 114, 310
İnsan üst kimlik 440
İnsan ve toprak aynı yapıda 134
İnsan yaratmaz, maddeye şekil verir 160
İnşa!lah demek 337
İslam 198

İslam dinlerin ortak adı 198
İslam dinindenim 199
İslam'ın şartı 5 değil 216
İsraf, şeytan'ın taktiklerinden 176
İsraf ve ziyafetler ayı 438
İstanbul Belediyesi ve örtünme 475
İşini güzel yapmak 226
İtidal 112
İyilik-katkı yapmak 230
İyi-kötü 78, 146
İyilikte bulunmak 230
İyiler ve kötüler birlikte yaratılmış 78
İyilik ve kötülük imtihan aracıdırlar 147
İyilik yedi veren tohumdur 228
İyon-iletişim kanalları 581

K

Kader 311
Kaderde ikilem prensibi 311
Kader çeşitleri 318
Kadercilik pasifliktir 339
Kaderlenmiş-ölçülendirilmiş 319
Kader matematiktir 313
Kadına mehir konulması 453
Kadın dövülmez 463
Kadın-erkek beraber 458
Kadın ile tokalaşma 411
Kadının Allah'a inanma hakkı 467
Kadının ay hali 452
Kadının ayrıcalıkları 469
Kadının biat etmesi 552
Kadının çalışması 458
Kadının ibadet hakkı 467
Kadının iyi amellerde bulunması 467
Kadının erkeğe yönelik korkuları 471
Kadın korunmaktadır 447
Kadının okuması 349
Kadının şahitliği 448
Kadının tövbe etme hakkı 467
Kadınlığın gelişimi 464
Kadın ve erkek hakları eşit 466
Kadın tarla, erkek çiftçi 468
Kadir gecesi (Kadir-1) 423
Kalp kırmamak 222
Kamu devam edeni 504
Kamuda dini inanç kıyafeti, simge 504
Kanaatkar olmak 242
Kanalların açılması için gayret 594
Kan davası 236
Kanunların temeli 263
Kapalı olan kanallar 582
Kapasiteye göre sorumluluk 63, 326
Kararlar birer imtihan 149
Kardeşlik 442
Karma ayetler (amaç ve araç) 243
Karşılıklı etkileşim ve dengelilik 153
Karşılıklı etkileşim ve haberleşme 153
Kat kat mükâfat 150, 319
Katkıda bulunma 222
Kaydedici melekler 586
Kayınbiraderim 533
Kaynaşma sınavdır 36
Kaza-ihmal eceli 336
Kazanılan akıl 349
Kazançta cinsiyet yok 440
Kazançtan pay vermek 232
Kazanımlar olumlu enerji kazanımı 612
Kemik erimesi 474
Kısas prensibi 235
Kısır döngü 96

Kıskanmamak, fakat özenmek 241
Kıyamet 343
Kıyamete kadar cennet-cehennem 165
Kıyamı etme (Bilinçlenme) çeşitleri 343
Kıyamette şefaat 269
Kibirlenmemek 239
Kiracıyız 30
Kin tutmamak 240
Kişi ne ekerse onu biçer 613
Kişi kendi imanlılığını değerlendirebilir 278
Kişinin kendi dini görüşlerine ulaşması 352
Kitap verilenlerin yemekleri 240
Kolaylaştırma prensibi 541
Komisyonlar kurulmalı 361
Kompleks cevap 119
Konsantrasyonun önemi 397
Konuşma, düşüncenin yansıması 383
Kontrol ve dengeleme, 101, 555
Koordinatör Beyin 49
Korkulacak olan Allah değil insan 565
Korkutma (Şeytan tarafından) 172
Koruyucu Melekler 586
Korunma amaçlı savaş 186
Kozmik bilgisayar 124
Körü körüne tevekkül değil 220, 284,338
Kötülük bir hatadır 364
Kötü karakter sınav 147
Kumar 615
Kural ilave edilemez 241
Kur'an ana dilde de olmalı 543
Kur'an araçtır 131
Kur'an asgariyi bildirir 414
Kur'an ayetlerini yorumlarken 294
Kur'an ayetlerinin grupları 209
Kur'an'da ikilem prensibi 187, 205
Kur'an'a haram-helal eklemek 241
Kur'an ders kitabı, dinin anayasası 182
Kur'an dışı kaynak yasak 181
Kur'an dinamik bir kitap 272
Kur'an dini filtre 181
Kur'an dinin beyni 203
Kur'an doğru yorumlanırsa 300
Kur'an düşünülen dilde 390
Kur'an hedef değil, hedef insan 182
Kur'an'ı anlamadan okuma 363
Kur'an'ı anlamayan eşek 545, 549, 563
Kur'an'ı hatmetme 550
Kur'an'ı yorumlama basamakları 294
Kur'an'ı yorumlarken 294
Kur'an'ı yorumlama prensipleri1 294
Kur'an'ın amaçları 178
Kur'an'ın canlı uygulayıcısı 263
Kur'an'ın hedefi insan 439
Kur'an'ın ilk basımı 546
Kur'an'ın toplanması 180
Kur'an'ın Türkçesi 545
Kur'an'ın yasaklamadığı serbest 451
Kur'an insana ve mümine hitap etmekte 439
Kur'an ipi 550
Kur'an İslam'ının farkları 200
Kur'an kadını koruyor 447
Kur'an korunmuştur 202
Kur'an mesajını düşünürken 294
Kur'an nedir? 178
Kur'an okumanın tek şartı 551
Kur'an ve Beyinde plastisite 273
Kur'an şeriatı 286

Kur'an tüm insanlara 534
Kurban kesme 247
Kur'an da ikilem prensibi 205
Kurumun kimlik belgesi 504
Kusur aramamak 242
Kuşun uçmayı öğrenmesi 131
Küfre sapanlar bile 614

L

Laiklik 508
Lig değişimi 72, 322

M

Maçın kuralları 195
Maddelerin de canlılığı 86
Maddi destek kaynaklar 514
Mağarada dua 429
Mahşer gününde değerlendirme 345
Makam-meslek sınav aracı 142
Makbul kişi adayı 130
Makbul olan insan 217
Makro ve mikro âlemler 633
Mal-servet-çocuk sınav aracı 142
Mal ve servet adaletle dağıtılmalı 531
Manevi kazanım 612
Manyetik alan 372
Matematik-geometri kaderdir 314
Maymunlar ve domuzlar 44, 309, 515
Maymun özelliklerinde 560
Maymuna döndürülme
(Maide-60,Bakara-66) 515
Meallerde terimler 293
Meal (çeviri) hataları 293
Meditasyon 401
Mehir 453
Mehdi veya Mesih 225
Mehmet Akif'in şiiri 205
Melekut-ul A'la 428
Melekler ve Ruh (Mearic-4) 279
Melekler 586
Meleklerin secde etmesi 159
Memurlar katı 89
Mesaj ayrılıklara yol açmamalı 300
Mesaj cinsiyetleri eşit tutmakta 441
Mesajlar doğru yorumlanırsa 301
Mesaj evrensel olmalı 297
Mesajlarda amaç-araç 299
Mesaj zaman üstü olmalı 297
Mesaj zarar vermemeli 299
Mesaj zorlaştırmamalı 298
Meslek-makam sınav aracı 142, 520
Metabolik sendrom 434
Mevlana ve Atatürk 267
Mevlana'nın Sultan Veled'e nasihati 607
Mevlana'nın beri gel şiiri 529
Mevlana-Şeklin putlaştırılması 498
Mevlana ve musiki-Sofu 42
Mikro alem 633
Mikro jeneratörler (reseptör) 56
Minnet duyma ve şükretme 282
Miras 245, 456
Mişna-ilave hüküm 181
Motomot tercüme 293
Motomot-tek tip toplum 522
Muasır Medeniyet 361
Muhatap vücut değil, düşünce(ruh) 410
Muhkem mesajlar 218
Muhkem her mesaj bir ibadettir 259
Muhkem mesajlara uymak ibadettir 259
Musluk sistemi 583

Mutlak düşünce özgürlüğü yok 524
Mutlak eşitlik değil, hakça 532
Müennes/müzekker 459
Mükâfat kat kat 566
Mükemmeliyet mümkün değil 47
Mümin kimdir 211
Müminler evlensin 195
Müminler kardeştir 442
Müminleşme yaşı 371
Müminliği ölçmek 280
Müminliğin 77 şartı 222
Mümin-Müslüman 201
Mürteci 288
Mürteci ve şeriatı 286
Müslime – Müslim 195
Müslümanlaşma dönemi 371
Müslümanlaşma yaşı 371
Müslümanlığa zarar verme 290
Müslümanlıkta bilim eksikliği 357
Müslüman dini kıyafeti yok 506
Müslüman-Mümin 211
Müslüman çok, mümin az, makbul kişi ise çok çok az 217
Müslümanlığa ait 5 şart 213
Müsrif veya cimri olmamak 240
Müteşabih mesajlar 274
Müteşabihler araçtırlar 273
Müteşabih mesaj sürekli yenilenmeli 275
Müteşabihlerin yorumları kişiseldir 275
Müteşabih mesaj, refleks cevaptır 118
Müzekker/müennes 459
Müzik merkezi 41
Müzik ve her türlü sanat ruhun gıdası 41

N

Nağmeli sözlerin hatmi 551
Namaz 391
Namaz-aptes 391
Namaz araç, amaç değil 393
Namazda konsantrasyon 395
Namazda örtü 415
Namaz dışında dua etmek 233
Namazın kazası olmaz 397
Namaz kurallı-şekilli bir duadır 417
Namaz meditasyon halidir 401
Namazın üç şartı-üç hareketi 417
Namaz üç aşamalı bir aktivitedir 417
Namaz vakitleri 511
Namaz, duaya hazırlıktır 395
Nankör olmamak 234
Nazar 388
Nazar ve Tövbe de birer enerjidir 388
Nefs 562
Nefslerin terbiye edilmesi, öldürülmesi 309
Nefsi tatmin etme 251
Neftsen nüfus 447
Network 65
Ne ekilirse, biçilmekte 596
Ne yaparsak kendimize 596
Niyet bir düşünce ve enerjidir 167
Niyet önemli, söz değil 167
Nöronal plastisite 66
Nöronal ünit 554
Nur-30 ve 31 480

O

O, her an aktif 179
Oku emri 2, yaz 1 defa 222
Oku emri namaz ve ibadetlerden önce 184

Okuduğunu anlamam tutkusu (Nisa-119) 172, 391
Olay ile karşılaşma nedenleri 329
Olgunluk kırk yaşlarında 37
Olumluluk-olumsuzluk puana göre 159
Olumluluklar, Allah'a borç 152
Olumluyu pekiştirme 159
Olumsuzdan arınma 159
Olumsuzluklar, olumluluklar içindir 158
Olumsuzlukları yapmamak ibadet 150
Organ bağışı 30
Organ-farklı ırk-ülke demektir 34
Organ hücreleri halktır 34
Organlar aracıdırlar 33
Ortak bilinç 70
Ortak dil düşünce 380
Oruç tutmak 433
Oruç bir araçtır 434
Oruçken ilaç içilebilmeli 434
Oruç israf-ziyafet ayı 438
Otonom sistem 381
Oyunun kuralları 548
Oy hakkı dereceli-eğitime göre 534

Ö

Ödül kat kat-kuralları 150
Ödüllendirme-cezalandırma 560
Ödül ve ceza prensibi 238
Ödül ve ceza ezelden var 594
Ödül-cezada kanallar 594
Öğretmenler 519
Öldürmeme 219, 224
Ölüm olayı 336
Ömürde değişim olabilir 333
Önce kuldan, sonra Allah'tan 596
Önsezi 45
Örflerin dinleştirilmesi 490
Örnek insan olma 520
Örten ve örtmeyen Müslüman 506
Örtme amaç ve evrensel emir 480
Örtme önlem amaçlıdır 490
Örtme, yorumdur inanç değil 506
Örtme, yorum sembolü 506
Örtü (namazda) 415
Örtü araçtır 481
Örtü gelenekseldir 490
Örtünme ve Mevlana 492
Özellikler sınav aracı 131
Özgürce karar verme 326
Özgürlüğün sınırı 496, 530
Özürlü doğmak 155

P

Parmak izi 315
Parmak ucu 302
Pasif dua (gayretsiz isteme) 233
Pasif şükretme 283
Pasifize edici tevekkül 285
Pay vermek 232
Peygamber son başöğretmen 200
Peygamber büyük devrimcidir 574
Peygambere salat-u selam 266
Peygamberi ilahlaştırmamak 268
Peygamber'in evlilikleri 450
Peygamberin şekilcilik hatası 493
Peygamber'in tek şikâyeti 291
Peygamberin ümmiliği 518
Peygambere zorlama yasak (Nisa-80) 187,522

Peygamber Kur'an'ın canlı uygulayıcısı 263
Peygamberler grubu 187
Peygamberler ışık tutar 188
Peygamberler toplumlara 188
Peygamberler üst ruhlardır 188
Plastisite özelliği 273
Prensip 110, 114
Puan durumu sürekli değişmekte 151
Puan alma 139
Puan takdiri Allah'ın 240
Puanlandırma sistem 149
Puan yükseltme fırsatı-yaratılış 139

R

Reenkarnasyon 301
Refleks cevap 119
Renkleri Allah verir 533
Reseptör 56
Riba 176
Ritmik çalışma 555
Robot ve düşünce enerjisi 384
Ruh ve vücut ikilemi 26
Ruh ve Melekler 344
Ruhban sınıfı 224
Ruh muhatap, vücut değil 410
Ruhsal fakirlik 72
Ruh'u etkileyenler 585
Ruh'un Dünya'ya gelmesi 153
Ruh'un yolculuğu (Seyr-i suluk) 113
Rüya 516

S

Sabit ayetler (muhkem) 218
Sabit kader 315
Sabretmek 233
Sabretmenin önemi 262
Sadece Allah yoktan var edicidir 160
Sadece sabit kader pasifliğe iter 339
Salât aktivitelerinde örtü 415
Salat 4 aktiviteli 402
Salât ve namaz anlamları 392
Salât araç 394
Salâtın kazası olmaz 397
Salat mistik meditasyondur 400
Saldırıya karşı tedbirli olmak 241
Salınımsal spontan aktivite 121
Sanatlar ruhun gıdası 41
Sanayi 552
Sarhoşken namaz kılınmaz (Nisa-43) 404
Sarhoş olmak yasak 618
Sarmal hareket 135
Savaş açılmadıkça savaşmamak 234
Savunma savaşı makbul 238
Sebep-sonuç ilişkisi 593
Sehven yapma 169
Selam verene cevap 241
Sembolün putlaştırılması 498
Senkron – ahenkli çalışma 121, 554
Senkronik ortak salınım 121
Servetin adaletle dağılımı 246
Serbest radikaller 78
Sevaba kat kat puan 150, 319
Sevap 135
Sevap merkezi 561
Sevmek 221
Seyr'i suluk 113
Sınav kitabı Kur'an-vahiy kitapları 519
Sınavlarda yararlanılan kaynaklar 514

Sınavlar yılda 1-2 kez 139
Sırat-ül müstakim 112
Simgeler yanlış 504
Sinaps 56
Sinir hücreleri 49
Sinir hücreleri ağ bağlantısı 65
Sinir hücreleri bürokratlardır 54
Sinir hücrelerinde kontrol 555
Sinir hücreleri kanalları 581
Sinir sistemi âlemleri 84
Sinir sistemi dinamik 273
Sinir sistemi genel koordinatör 49
Sinir sistemi ırkı-nesli 57
Sinir sisteminin gelişimi 80
Sinir sisteminin yapı elemanları 49
Sinir sistemi stabil değil, dinamiktir 273
Sinir sistemi sürekli aktif 273
Sinir sistemi ümmeti 59
Sizi deneyeceğiz 142
Son kıyamet 344
Son Peygamber 198
Son başöğretmen 200
Sonuç olarak 623
Sorumluluk-emanet 324
Sorumluluk her iki cinste eşit 442
Sorumluluk kapasiteye göre 326
Söz-telaffuz değil 167
Sözüne sadık kalmak 240
Söz değil niyet 167
Sözel şükretme 283
Statik elektrik 376
Statik elektrik uçlarda yoğun 376
Su her yeri kaplar 85
Su statik elektriği emer 409
Sünnet hadisler değildir 263
Sünnet Kur'an'ın kurallarıdır 265
Sünnet Muhkem mesajlara uymaktır 263
Sünnet-ul resul 264
Sürekli değerlendirilme 339
Sürekli gayret- cihad istenmekte 155
Sürekli tekâmül-değişim 94
Sürüler gibi 523

Ş

Şah damarından yakın 88
Şans oyunu (Maide-90) 615
Şefaat sadece Allah'tan 269
Şehvet yerleri (Taha-121, A'raf-26) 479
Şekilsel kural yok 533
Şeriat 286-87
Şeytan 169
Şeytan heran pusuda 172
Şeytan'ın yöntemleri-taktikleri 172
Şeytan'ın zarar vermesi 171
Şeytan'ın taktikleri 172
Şeytan oyunbozanlığı destekleyendir 173
Şımarmamak 242
Şirk koşma 222, 388
Şura prensibi 568
Şükretmek (Aktif-pasif) 233, 282

T

Takiye-Zorda kalınınca geçici inkâr 567
Taklitçi olmamak 242
Takva sahibi olma 183
Tebliğ ve örnek olma sadece 521
Tedbirli olmak 242
Tefrit 112

Tekâmül edenlerin fazlalığı 272
Tekâmül binasının harcı 142
Tekâmül sürekli 277
Tek eşli evlilik 239, 450
Tek tip toplum hedef değil 523
Telaffuz-söz değil 548
Telepati 46
Temel kitap 203, 548
Terazimiz yok 526
Terör estirmeyin 235, 610
Tertemiz eşler (cennette) 162
Tespih ederler 97
Tesettür – tedebbür 489
Tevekkül (pasifize-aktive edici) 286,324
Tevrat'taki bazı muhkem mesajlar 252
Toprak ve insan aynı yapıda 134
Toplumlara peygamberler 188
Toplumsal bir olayın nedenleri 333
Toplumun başına bir olay geldiğinde 333
Tövbe bir enerjidir 386
Tövbe etmek 243
Tövbe, geçmişe dönük bir duadır 387
Trafo merkezi 375
Transmitter 57
Tüm âlemlerin Allah'ı 93
Tüm alemler Allah'ı tespih eder 97
Tüm âlemler vadeli 100
Tüm dinlerin kökeni İslam'dır 198
Tüm insanlar bir grup 136
Tüm insanlar İnsan nesli 33, 69
Tüm mezheplerdenim 199
Tüm dinlerdenim
Türban çözümü 504
Türban Mahkeme kararları 497
Türbanlı ve türbansız 506

U

Uçma adayı 131
Ulusal birlik, egemenlik 554
Unutan-İnsan 114
Uyanma-kıyam etme 343
Uyarıcılar 188
Uyum sağlama (Plastisite) 273
Uzatma-erkenden bitirme 336

Ü

Üst kimlik 496
Üst lige terfi etme 139

V

Vade-ecel 336
Vade değişebilmekte 333
Vakitsiz ölüm 67
Varlıkların dengeliliği 99
Vasiyet emri 455
Vasiyet yapılması 239, 455
Vazgeçilmez üçlü 417
Veda hutbesi 258
Vefalı olmak 234
Veli edinmek yasak 222
Vücudun doku-madde kısmı 32
Vücudun duygu kısmı 37
Vücut nesli-İnsan nesli 33, 69
Vücut bir posadır/artıktır 30
Vücuttaki elektrik katmanları 379

Y

Yaptığı işi en güzel şekilde yapmak 226
Yaratılan her şeyin bir hikmeti 133
Yaratılış bir sarmal hareket 135

Yaratılışımızın ilahi nedenleri 136
Yaratılış renkleri 533
Yaratılış, puan yükseltme fırsat 136
Yardımcı ders kitapları 182
Yardım etmek 231
Yarın kenarına ev yapmamak 285
Yasak kişiler ile evlenmemek 239
Yasalar koymak 235
Yasak gıdalar ve amaçları 579
Yasak gıdalar 614
Yasaklanan davranışlar 614
Yasaklananların içilme-yenmeleri6 14
Yasaklanmayan serbesttir 614
Yaşam bir puan alma oyunudur 139
Yaşam kurallı bir oyun 173
Yaşam üst lige terfi maçıdır 139
Yaşam puan alma fırsatı 136
Yaşam süresi değişken 333
Yaşlılıkta namaz sayı olmaksızın 429
Yedi rakamı 52
Yedi yol 140
Yedi boyut 140
Yedi veren tohum (iyilik) 228
Yemek ayrı veya beraber (Nur-61) 441
Yeniden doğuş 302
Yeniden yapılanma (Plastisite) 312
Yeryüzü değiştirilmekte 376
Yetim ve yoksulları gözetmek 239
Yıkıcı bir hırs göstermemek 242
Yılda 1-2 imtihan 143
Yobaz 287
Yoksula yardım bayramı 247
Yoksulu gözetmek 239
Yorum ayrımcılığa yol açmamalı 300
Yorum çağa uygun olmalı 297
Yorum farklılıkları doğru 525
Yorum kolaylaştırıcı olmalı 298
Yorum mal varlığını korumalı 300
Yorum zorlaştırıcı olmamalı 298
Yorum zarar verici olmamalı 299
Yön bir, yollar farklı 194
Yönlendirici yardım-ilhamlar 321

Z

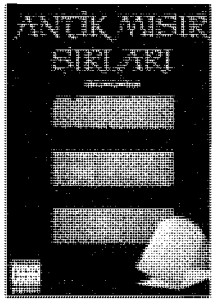
Zeka yeteneği 328
Zekat verme-infak 322
Zenci hacı 533
Zevk alma merkezi 40
Zıtların birlikteliği 115
Zihar konusu 455
Zina edenle evlenmek 621
Zina edenin kırbaçlanması 247
Zina etmek 455
Zina etmemek 234
Zina dışında evden kovma yok 454
Ziynetleri örtme 486
Zorda kalınca dini inkâra müsaade 567
Zorlamama 541
Zorlama Peygamber'e de yasak 194, 522
Zulüm, zulüm yapan 614

YAYINLANAN KİTAPLARIMIZ

ANTİK MISIR SIRLARI

Ergun CANDAN, Sy: 496

Bir zamanlar "Ezoterik Kültür"ün en önde gelen kalelerinden biri olan Antik Mısır, Dünya coğrafyasında yer almış en gizemli toplumlardan biridir. Mısır, kadim çağlarda çok sayıda kişiyi eğiten ve yetiştiren bir okuldu... Kitabın sayfalarını açtığınızda, Mısır'da gerçekleştirilen "Gizli Öğreti"ye, mabetlerin içine girerek, bizzat kendiniz şahit olacaksınız...

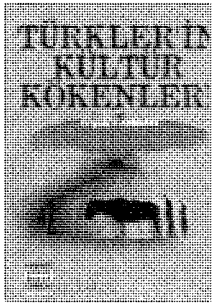

SINIR ÖTESİ

TÜRKLER'İN KÜLTÜR KÖKENLERİ

Ergun CANDAN, Sy: 584

Dünya'nın en gizemli yörelerinden biri kuşkusuz ki, Orta Asya'dır. Orta Asya Gök Tanrı Dini'nden Anadolu'da yaşam bulmuş Sufizm'e kadar uzanan geniş yelpaze içindeki Türk Kültürü'nü oluşturan unsurlar, tüm ayrıntısıyla bu kitapta ele alınmıştır.

SINIR ÖTESİ

RUHSAL GÜÇLERİ GELŞTİRME TEKNİKLERİ

Ergun CANDAN, Sy: 208

İç potansiyel gücünüzü ortaya çıkartabilir, yaşam içinde büyük bir güce sahip olabilir ve yaşamınızı isteğinize bağlı olarak yönlendirebilirsiniz. Duyular Dışı Algılamalarınızı pratik uygulanabilir metotlarla siz de geliştirebilirsiniz. Telepati, Durugörü, Astral Seyahat, Telekinezi, Psikokinezi vs...

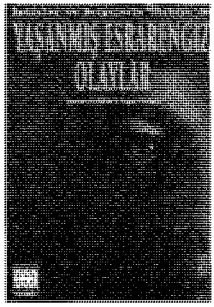

SINIR ÖTESİ

YAŞANMIŞ ESRARENGİZ OLAYLAR

Yasemin CANDAN & Ergun CANDAN, Sy: 288

Bu kitapta aktarılanların tümü, şahitler ve belgelere dayalı 19 yıllık bir araştırmanın ürünüdür. Türkiye genelinde meydana gelen ve normal yollarla açıklanamayan olayların Parapsikoloji ile olan bağlantıları da açıklamalı olarak aktarılmıştır. Kitabın tamamı bir belge niteliğindedir.

SINIR ÖTESİ

SINIR ÖTESİ

MAYA KEHANETLERİ
A. GILBERT, M. COTTERELL, Sy: 400

Mayalar, kehanetleriyle çağımıza büyük bir mesaj iletmişlerdir. Bu kehanetler ilk kez 1996 yılında bilimsel bir araştırmadan geçirilmiştir. Kitabı "Uluslararası Bestseller" yapan en önemli etken Mayalar'ın kehanetlerinin astrofizikçilerin bulgularıyla tamamen örtüşmesidir. Ortaya çıkan sonuç gerçekten çok çarpıcıdır.

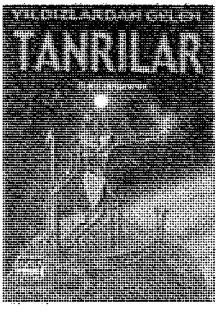
SINIR ÖTESİ

UFO Gerçekleri & Yalanları
Farah YURDÖZÜ, Sy: 248

ABD'de yapılan araştırmalardan çıkan inanılmaz sonuç: " Dünya üzerinde çok sayıda kişi uzaylılar tarafından kaçırıldığını iddia ediyor!.." Sizlere sunduğumuz bu kitap, Uzaylılar ve Uçandaireler hakkında merak ettiğiniz çeşitli konuları, en son gelişmeler ışığında sizlere aktarmak için hazırlanmıştır. Uzaylılarla ilgili doğrular ve yanlışlar...

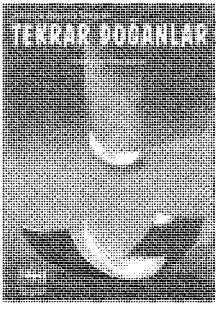
SINIR ÖTESİ

YILDIZLARDAN GELEN TANRILAR
Selman GERÇEKSEVER, Sy: 264

Türkiye'nin ilk ufo araştırmacıları'ndan Selman Gerçeksever kitabında; eski tarihi belgelerdeki kayıtlardan günümüze kadar, Evren'de Zeki Hayat'ın izlerini takip ediyor. Kitabın sayfalarını çevirirken "Uzaylı Dostlarınızı" yanıbaşınızda hissedeceksiniz. Hem de tahmininizden çok daha yakınınızda.

SINIR ÖTESİ

TEKRARDOĞANLAR
Berrin TÜRKOĞLU, Sy: 176

Tekrardoğuş ile ilgili Türkiye'de gerçekleştirilen bu kapsamdaki ilk araştırma kitabıdır, Tekrar doğduklarını iddia edenlerin aktardıkları inanılmaz kanıtların ele alındığı bu kitap bir tez niteliğindedir. Türkiye'de belgesel kanıtlarıyla ilk kez Tekrardoğuş konusu, bu denli kapsamlı bir şekilde ele alınmış bulunmaktadır.

GİZLİ SIRLAR ÖĞRETİSİ
Ergun CANDAN, Sy: 264

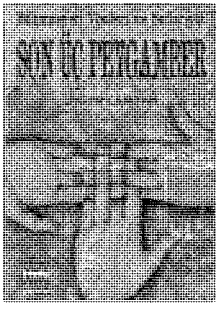
Ezaterik Batını Öğretiler ile ilgili temel kavramların ele alındığı bu çalışma Ergun Candan'ın ilk kitabıdır. Bir zamanlar gizli mabetlerin derinliklerinde saklanan sırlar nelerdi? Bu sırların kaynağı ? eydi? Ve bu sırlar nereden gelmişti? Bu sırlar sembollere büründürülerek günümüze nasıl ulaştırılmıştır?

SINIR ÖTESİ

SON ÜÇ PEYGAMBER
Ergun CANDAN, Sy: 344

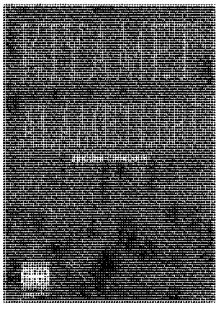
2000 yıldır saklanan "Sırlar Bilgisi" 2000 yıl sanra açılıyar... Şimdiye kadar hiç bir yerde yayınlanmamış çak özel bilgilerin ele alındığı bu kitap; "Dinler Tarihi" nin gizli kalmış önemli bir bölümüne ışık tutacak nitelikte hazırlanmıştır. San üç dinin bilinmeyen gizli tarihi içinde yalculuk yaparken, a yılları yeniden yaşayacaksınız...

SINIR ÖTESİ

KIYAMET ALAMETLERİ
Ergun CANDAN, Sy: 344

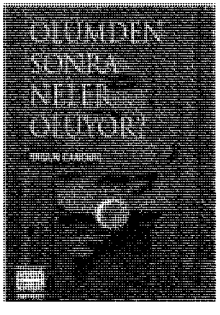
Gittikçe yağunlaşan dağal afetlerin fiziksel ve metafiziksel anlamları nelerdir? Dinlerde sözü edilen kıyametin neresindeyiz?... Eski uygarlıkları yak eden büyük tufanın bir benzeri yeniden yaşanacak mı? Kıyamet ve Tufan'ın ön belirtileri nelerdir? Binlerce yıllık gizli-ezaterik bilgilerin ışığında ve en son bilimsel verilere dayanılarak hazırlanmıştır.

SINIR ÖTESİ

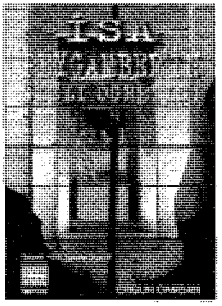
ÖLÜMDEN SONRA NELER OLUYOR?
Ergun CANDAN, Sy: 248

Ölümü ele aldığımız kitabımızı akuduğunuzda, dağum da size çak farklı görünecek. Böylelikle ölümden sonra sonsuz evrende, bu dünyadan çok daha ileri düzeyde bulunan "Galaktik Uygarlıklar" içinde bir gün bizlerin de yer alabileceğimiz gerçeği ile yüzyüze geleceksiniz. Kitabın içeriğini tanıtmak yerine ismini yazmayı yeterli görüyaruz:
"ÖLÜMDEN SONRA NELER OLUYOR"

SINIR ÖTESİ

SINIR ÖTESİ

İSA PEYGAMBER'İN GİZLİ ÖĞR.
Ergun CANDAN, Sy: 400

İsa Peygamber'in gizli kalmış yaşamı ve öğretisi hakkında bilgi edinmek isteyen okuyucularımıza yönelik olarak hazırladığımız bu kitapta geçen konuların içinde; uzun bir süredir gizli kalmış olan ve Türkiye'de ilk kez yayınlanan çok özel bilgilerle karşılaşacaksınız. Bu kitap bir roman değildir. Bir dönemin yaşanmış, gizli kalmış gerçekleridir.

SINIR ÖTESİ

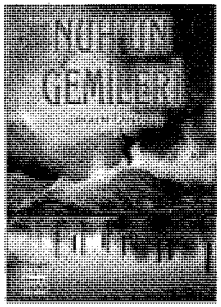

GİZLİ YÖNLERİYLE ATATÜRK
Ergun CANDAN, Sy: 243

UNUTULMAYA, UNUTTURULMAYA ÇALIŞILAN ATATÜRK'Ü YENİDEN HATIRLAYACAK, YENİDEN TANIYACAK VE ÇOK ŞAŞIRACAKSINIZ...

Türkiye'de ilk kez, Tufan Öncesi Uygarlıklar ve Türkler'in kökeni ile ilgili araştırmaları gerçekleştiren Mustafa Kemal Atatürk'ün gizli kalmış yönlerini ilgiyle okuyacaksınız.

SINIR ÖTESİ

NUH'UN GEMİLERİ
Ergun CANDAN, Sy: 217

Nuh Tufanı... Ve Nuh'un Gemisi... Dünya üzerinde geçmişten günümüze kadar, üstünde epeyce durulan konulardan biri...Dinlerde ve eski halk inançlarının içinde anılardan hiç silinmemiş bir hikâye... Öyle bir hikâye ki, hiç unutulmayan... İzleri Ağrı Dağı'nda sürülen, hep aranılan ama bulunamayan bir gizem...

SINIR ÖTESİ

TANRI'NIN YERYÜZÜNDEKİ HALİFESİ
Turgut CEYRAN, Sy: 400

Kur'an-ı Kerim hakkında bildiğimizi zannettiğimiz bazı şeyleri yeniden gözden geçirmenin zamanı geldi. Emekli Hakim Turgut Ceyran bu kitabında, Kur'an-ı Kerim'in içindeki sembolik bilgileri Bâtını - Tasavvufi bir yaklaşımla kaleme alarak sizlere sunuyor. İlgiyle okuyacaksınız...

TEVRAT'IN ŞİFRESİ VE GİZLİ KEHANETLERİ

Joseph NOAH, Sy: 272

Tevrat'ın gizli sırlarının anlaşılamayacağı Tevrat'ın içindeki pekçok Bab'da da açıkça ifade edilmiştir. Bu sırlardan biri de içerdiği şifredir. Kutsal Kitaplar'daki şifreler de eski kehanetler de hep aynı şeyi söylüyor: 2004'den sonrasına dikkat!... Asıl değişim 2010'dan sonra!...

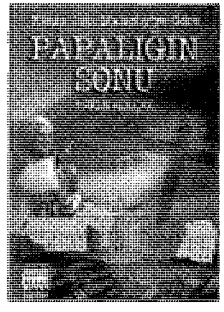

SINIR ÖTESİ

PAPALIĞIN SONU

Harun KOLÇAK, Sy: 320

1143 yılında bir kişi çıkmış ve günümüze kadar gelen tüm Papaların kimler olacağını tek tek söylemiş. Ve bu söylediklerinin hepsi de birer birer gerçekleşmiş. Ve üstüne üstlük bu kişi gelecek Papa'nın son olacağını, Vatikan'ın sona ereceğini söylemiş. Ve daha da ilginci bu kişi, Vatikan'ın Aziz ilan ettiği Malahy imiş. Sonunda herkes beklemeye başlamış... Son Papa'dan sonra ne olacak?...

SINIR ÖTESİ

RÜYALARIN GİZLİ DİLİ

Berrin TÜRKOĞLU, Sy: 352

Rüya nedir? Nasıl oluyor da beynimiz rüya esnasında gördüklerini gerçek zannediyor? Rüyalarla gelen buluşlar... Gerçekleşen rüyalar.. Tarihe geçen rüyalardan, genel rüya tabirlerine kadar; merak ettiğiniz birçok bilgiyi bu kitapta bulacaksınız. Yorumlanmamış rüya, okunmamış mektuba benzer. Rüyaların gizemli dilini siz de çözebilirsiniz.

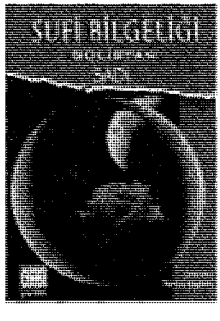

SINIR ÖTESİ

SUFİ BİLGELİĞİ - GÜLİSTAN

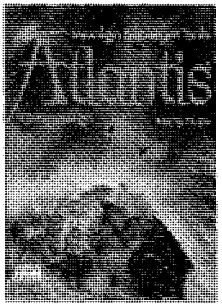
Şirazlı SADİ Sy: 320

Sufiler'in en büyük özelliği "Ezoterik-Bâtını Bilgileri"ni, halka hikâyelerle anlatmada göstermiş oldukları başarılarıdır.. Bu hikayeler, "Sufi Yaşam Kültürü"nün temelleridir. Bu kültür hakkında doyurucu bir bilgi edinmek isteyenler için, Ferideddin Attar, Mevlânâ Celâleddin-i Rumi gibi Sufiler'le aynı dönemde yaşamış olan Şirazlı Sadi'nin sansürsüz çevirisini sizlerle buluşturuyoruz.

SINIR ÖTESİ

SINIR ÖTESİ

ATLANTİS BİLGELİĞİ
Murry HOPE, Sy: 304

Dünya üzerinde meydana gelen tufanlar sırasında birçok uygarlığın batmış olduğu İncil, Tevrat ve Kur'an-ı Kerim'de uzun uzun anlatılmıştır. Bu uygarlıklardan biri de Atlantis'tir. Bir zamanlar Atlantis'te yaşananlar gelecekte meydana gelmesi muhtemel olaylara da ışık tutması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

SINIR ÖTESİ

GALAKTİK GEN
Will HART, Sy: 400

Tarihin neresinde durduğumuzu bir daha sorgulamamız gereki yor!... Klasik tarihin bize öğrettiği kronolojiyi dikkate alırsak, M.Ö. 1500'lerden öncesi, ilkel insanlardan oluşan ilkel kabilelerin dünya sıydı. Ancak bu ilkel dediğimiz toplulukların bizlere bıraktıkları mi rasları incelediğimizde, tarihsel zaman sıralamasının altüst olduğu nu görüyoruz. Onlar mı ilkeldi, yoksa biz mi onları anlayamayacak kadar bilgisiziz?

SINIR ÖTESİ

BEBEĞİMDİ MELEĞİM OLDU
Gül YALÇINKAYA, Sy: 208

Bir çok ciddi araştırmacının inceleme konusu olan "Ölümden Sonra Yaşam"ın kanıtlarını yaşanmış bir öykünün içinde bulacaksınız. Bu kitap, bir bebeğin özlem dolu beklenişiyle başlıyor... Ancak bu özlem ve sevgi hiç bitmiyor... Bir ölüm, yeni başlangıçlara kapı açıyor. Bu kitapta, anne ile oğulun ölümden sonra da devam eden sevgi bağının gerçek öyküsünü bulacaksınız.

SINIR ÖTESİ

TAŞLARIN GİZLİ GÜCÜ
Nilgün SÖZER, Sy: 304

Bazı taşlar, evrendeki ve yerküredeki birtakım güçleri çekme, biriktirme ve yayma özelliklerine sahiptir. Çevrelerine belirli tesirler yaydıkları ve canlı organizmalar üzerinde hem psişik hem de fiziksel etkilerde bulundukları tespit edilebilen taşlara, eski uygarlıkların kültürlerinde ve ezoterik çalışmalarda "Tılsımlı Taşlar" ismi verilmiştir.

GİZLİ ÖĞRETİLER SERİSİ 1
SUFİZM'İN GİZLİ ÖĞRETİSİ
John BALDOCK, Sy: 376

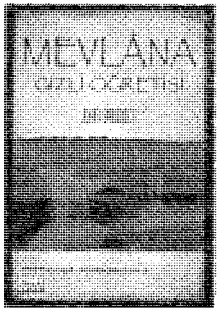
Tüm dinlerde olduğu gibi İslâm Dini'nde de "Bâtını" dediğimiz, öz ile ilgili, kabıyla değil içindekiyle ilgilenen bir disiplin bulunmakta dır. Bunun adı SUFİZM'dir. Sufizm, İslâm'ın Mistik Kalbi'dir.
Bu kitap, bir damlanın okyanusla bütünleşmesinin öyküsüdür...

SINIR ÖTESİ

GİZLİ ÖĞRETİLER SERİSİ 2
MEVLÂNA'NIN GİZLİ ÖĞRETİSİ
John BALDOCK, Sy: 376

Aşkla sarhoş olun, çünkü mevcut olan tek gerçek aşktır. Aşkı kendi işiniz haline getirmedikçe Sevilmişler arasına katılamazsız. (Şems-i Tebriz Divanı)
Bu kitap, sınırlı insani bakış açılarımızın kafesinden çıkmamıza ve duyusal gözlerimizle üstadın bütünsel görüşüne uyum sağlamamızı sağlar. Bu bütünsel görüşe "Gerçekliğin Okyanusu" da diyebiliriz.

SINIR ÖTESİ

GİZLİ ÖĞRETİLER SERİSİ 3
BUDİZM'İN GİZLİ ÖĞRETİSİ
Jo Durden SMITH, Sy: 376

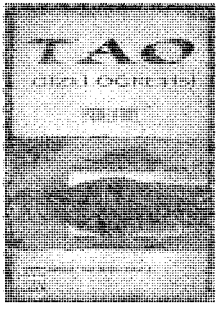
Sidarta Buda'nın Türkçe karşılığı; uyanıp aydınlanmış kişi, üs tat'dır. Ona bu ünvanın verilmesinin nedeni, O'nun bilgisizlik uyku sundan uyanmış olması ve şartları gerçekte olduğu gibi görmesin dedir. Eğer biz de Buda'yı model alırsak, aynı başarıları gerçekleş tirebiliriz.

SINIR ÖTESİ

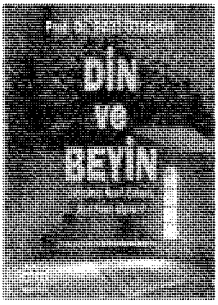
GİZLİ ÖĞRETİLER SERİSİ 4
TAO'UN GİZLİ ÖĞRETİSİ
Pamela BALL, Sy: 376

Vazolar yaparlar killeri biçimlendirirler,
Ama fayda vazonun iç boluğundadır. - Lao Tzu
İşte Tao bu boşluktur... Hatta dıştaki o şekle biçim kazandıran da bu boşluktur. Ve biz ancak, önce bu boşlukta kaybolursak kendimi zi gerçek anlamda bulabiliriz...

SINIR ÖTESİ

SINIR ÖTESİ

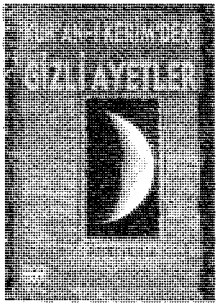

DİN ve BEYİN

Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR, Sy: 547

Prof. Dr. GAZİ ÖZDEMİR'den EZBERLERİ BOZAN BÜYÜK BİR ÇALIŞMA BEYNİMİZ NASIL ÇALIŞIR, DİNİ NASIL ALGILAR? BEYİN VE DİN AYNI PRENSİPLERLE Mİ ÇALIŞMAKTADIR?

SINIR ÖTESİ

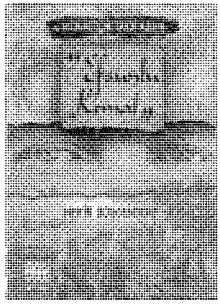

KUR'AN-I KERİM'DEKİ GİZLİ AYETLER

Mesut YILMAZ, Sy: 304

KUR'AN-I KERİM YİNE ÇOK KONUŞULACAK... BU KEZ, ŞİFRE YOK... RAKAM YOK...
KEHANET YOK...
SADECE KUR'AN VAR...
SADECE AYETLER VAR...
Kur'an-ı Kerim'in yıllardır fark edilemeyen bir özelliği daha genç bir araştırmacı tarafından bulundu!...

SINIR ÖTESİ

EFSUNLU KEMAL

Nehir ROGGENDORF, Sy: 738

Dur, durak bilmeyen 57 yıllık yaşam serüveni, ateş ve mermi yağmuru altında, fırtınalar şimşeklerle geçmişti. Yaşadığı çağ, İmparatorlukların battığı ve yerlerine yeni devletlerin kurulduğu, savaşlarla ihtilallerle dolu bir zaman dönemeciydi. Korku ve dehşetin maskesi tüm insanların yüzünde asılı duruyordu. Düşmanları bile inanamamışlardı. Bunu fark eden Türk Mehmetçiği sonunda ona bir isim taktı: "Efsunlu Kemal".

SINIR ÖTESİ

IŞIĞIN VE KARANLIĞIN OĞULLARI

Yavuz KESKİN, Sy: 135

Agarta & Şambala... Işığın ve Karanlığın oğullarının mücadelesinin başlangıcı yaklaşık 12.000 yıl öncesine dayanır. Her şey Atlantis'te başlamıştı. Kıtanın büyük bir tufanla batmasının ardından ışığın ve karanlığın oğulları bizim kıtamızda gizli yeraltı merkezleri oluşturdular. Işığın oğullarının kurduğu merkez "Agarta", Karanlığın oğullarının kurduğu merkez ise "Şambala" olarak anıldı.

Hitler'in ve Kgb'nin Peşinden Koştuğu
KAHİN VANGA
Renan SEÇKİN, Sy: 248

«Bir atlı geldi, atıyla beraber odama girdi, tam önümdeydi, nerdeyse üzerime gelecek. Ama öyle parlıyor ki, güneş gibi! O da atı da, atı sanki tek boynuzlu gibi, bembeyaz ışıldayan ve konuşan at. Ve bir ses bana şöyle dedi: Sen insanlara olacakları önceden haber vermek üzere seçildin, bilmeleri için. Hazırlanmaları ve korkmamaları için.»

SINIR ÖTESİ

KABE'NİN SIRRI
Erdem ÇETİNKAYA, Sy: 160

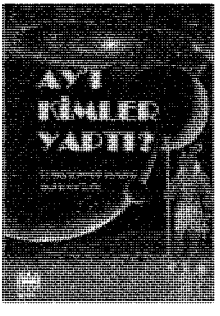
İstanbul – Kudüs – Mekke Altın hat mucizesi, Kur'an-ı Kerim'de ve Kâbe'nin inşaasında Altın Oran ve Kâbe'nin Dünya üzerindeki Altın Oran noktasındaki yeri, Altın Çağ'da İstanbul'un önemi ve uzaydan bakıldığında ortaya çıkan Dünya üzerindeki Altın Siluet ... Ve daha pek çok yeni bulgular, ilk kez Türkiye'de yayınlanmakta ve çeşitli dillere çevrilerek yurtdışında yayına hazırlanmaktadır.

SINIR ÖTESİ

AY'I KİMLER YAPTI
Christopher KNIGHT, ALAN BUTLER Sy: 290

Uydumuz Ay adeta evrenin başka bir köşesinden alınıp yörüngemize yerleştirilmiş gibidir!...
Eldeki verilere göre Ay içi boş ve yapay bir uydudur!...
Dünyamız ve Ay'la ilgili tüm bildiklerinizi sorgulayacak bilimsel kanıtları, olağanüstü ama mantıklı iddialarla bu kitapta bulacaksınız.

SINIR ÖTESİ

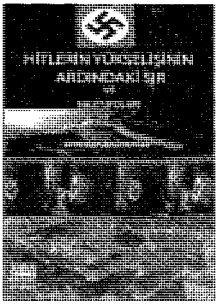
SESLERİN GİZLİ GÜCÜ
Jonathan GOLDMAN, Sy: 232

Bugün tüm dünyada ses, tıbbın çeşitli alanlarında ve şifacılıkta kullanılmaktadır.
Antik bilgelikle modern bilimi birleştiren bu çalışmada göreceğiniz gibi kuantum fizikçileriyle kutsal metinler aynı şeyi tekrarlamaktadırlar: Her şey titreşimdir.

SINIR ÖTESİ

SINIR ÖTESİ

HİTLERİN YÜKSELİŞİNİN ARDINDAKİ SIR ve NAZİ UFOLARI

Emre ÖZYUMURTACILAR, Sy: 430

Adolf Hitler'in Kavgam'da bahsettiği Ari Irk kimlerdi? Irksal miraslarını araştıran Ahnanerbe örgütü başta Tibet olmak üzere dünyanın dört bir yanında ne aramıştı? Naziler neden kendilerine binlerce kilometre uzaklıktaki buzlarla kaplı Antarktika kıtasına birçok keşif gezisi düzenleyip buraya sahip olmak istemişlerdi? Ve Nazilerle ilgili tarihin tozlu raflarında saklanmış birçok sır neydi?

SINIR ÖTESİ

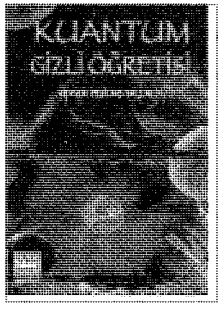

ÇİN BİLGELİĞİ Tai Chi Chuan

Harun M. SOYDAN, Sy: 176

Taici Çüen (T'ai Chi Ch'uan) kökleri beşbin yıl öncesine kadar uzanan Çin kaynaklı bir sağlık sistemi, hareketli meditasyon ve bir savaş sanatıdır...

SINIR ÖTESİ

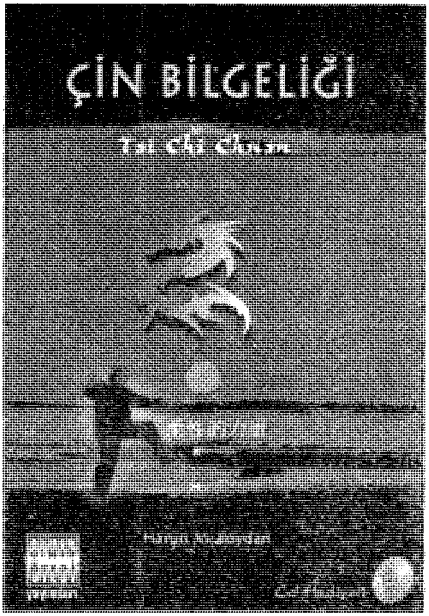

KUANTUM GİZLİ ÖĞRETİSİ

Kevser YEŞİLTAŞ YALÇIN Sy 256

Ezoterik Öğretiler'in gizli bilgilerinde ve dinlerin sembolik metinlerinde bu sırlardan hep bahsedilmişti. Kiminde açık, kiminde kapalı... Ve denmişti ki, "kendini bilen Rabbini bilir..." Ve yine denmişti ki, "biz size şah damarından daha yakınız.."Bütüne ait bilgi en küçük parçacıkta bile gizlenmiş durumdaydı.
Kuantum'un keşfi ve teknolojinin katkıları ile bütüne ait bilginin en küçük parçada gizli olduğu farkedildi. Kuantum Gizli Öğretisi'ne göre; kâinatın en küçük yapı taşı insan, insanın en küçük yapı taşı otom ve atomun en küçük yapı taşı olan parçacıkların görevleri anlaşılırsa, gerçek görünür hale gelebilecektir.

YENİ ÇIKTI

Taici Çüen (T'ai Chi Ch'uan) kökleri beşbin yıl öncesine kadar uzanan Çin kaynaklı bir sağlık sistemi, hareketli meditasyon ve bir savaş sanatıdır...

Tai Chi olarak ta bilinen bu İçsel Savaş Sanatı, bundan yüzyıllar önce sadece bir avuç insan tarafından Çin' de gizli olarak çalışılırken, bugün bütün dünyada gittikçe bilinir ve uygulanır hâle gelmiştir. Bu noktaya gelmesinde, içerdiği ruhsallık kadar, sağlığa yaptığı olumlu tesirleri ve yaşam kalitesini artırma yolunda açtığı ufuklar da etkili olmuştur...

Bu kitapta ele aldığım ve taici formları olarak bilinen hareket serileri, bu sanatın sadece belli bir kısmını oluşturur... Taici Çüen, görünürlüğündeki sadeliğe rağmen öğrenilmesi zor ve zaman alan bir sanattır. Bütün bu zorluğuna rağmen yüzyıllardır artan bir ilgiyle çalışılıyor olması; zihin, beden ve ruh üzerinde yaptığı olumlu tesirlerin bir ispatıdır...

Bu kadar köklü ve zorlu bir sanatın üzerine bu kitabı yazma cüretini göstermemin nedeni, öğrendiklerimi ve bildiklerimi paylaşmayı sevmemdir diyebilirim...

Üstadın söylediği gibi: "Bu dünyaya anlaşılmak için değil, anlamak için geldik." Bu nedenle kitabımın içeriği sadece birikimlerimden ve benim anladıklarımdan ibaret... Yaşadıklarımı, okuduklarımı, izlediklerimi, deneyimlerimi, içime doğanları, sezgilerimi, ders notlarımı sadeleştirerek sizinle paylaştım. Umarım Taici çüen öğrenirken ve öğretirken aldığım keyfi, siz de bu kitabı okurken ve uygularken alırsınız...

YENİ ÇIKTI

Tüm kâinat ilâhi bir düşüncenin ürünüdür. Kutsal Kitaplar bize ilk rezonansın, ses titreşimi ile yani "Ol" kelimesi ile başladığını söyler. İlk yaratım bir düşüncenin bir rezonansın ürünüydü. Ve Tanrı, tüm kâinatta ve tüm canlıların özünde kendi varlığıyla ilgili ipuçları bıraktı.. İşte şimdi biz bu ipuçlarını arıyoruz...

Özünde mükemmel olan ve Tanrısallık özelliği taşıyan Ruh varlığının kâinattaki yolculuğunun amacı, bu ipuçlarını aramak, özünde varolan mükemmelliğini her boyutta tatbik etmek ve gerçeğe bir nebze de olsa yaklaşmaya çalışmaktan ibaretti. Ezoterik Öğretiler'in gizli bilgilerinde ve dinlerin sembolik metinlerinde bu sırlardan hep bahsedilmişti. Kiminde açık, kiminde kapalı... Ve denmişti ki, "kendini bilen Rabbini bilir..." Ve yine denmişti ki, "biz size şah damarından daha yakınız.."

Yani bütüne ait bilgi en küçük parçacıkta bile gizlenmiş durumdaydı.

Kuantum'un keşfi ve teknolojinin katkıları ile bütüne ait bilginin en küçük parçada gizli olduğu farkedildi. Kuantum bütünü anlamada; en küçüğün içinden evrene açılan bir kapı olarak ortaya çıkıverdi.

Kuantum Gizli Öğretisi'ne göre; kâinatın en küçük yapı taşı insan, insanın en küçük yapı taşı atom ve atomun en küçük yapı taşı olan parçacıkların görevleri anlaşılırsa, gerçek görünür hale gelebilecektir.

"Aklını kullanan insanlar için deliller bıraktık" kutsal sözünden yola çıkarak bu kitabı yazmaya karar verdim. Kitapta, dinsel öğretilerde ortaya konulan bu konuların, kuantum felsefesinin ortaya koyduğu bilimsel gerçeklerle nasıl birleştiğini, ortak noktada buluştuğunu anlatmaya çalıştım.

Kâinatta en çok alan kaplayan boşluğun, aslında boşluk olmadığı, Tanrısal sevgi ve bilgeliğin her zerrede olduğu, herşeyin herşeyle haberleştiği ve etkileştiği ve kainatın tümden bir "canlı beden" olduğunun araştırmalarını bu kitapta bulacaksınız.

Kuantum biliminin ve felsefesinin ışığı altında gerçeğe ancak insanın kendini bilmesiyle ulaşabileceğini tüm açıklığıyla göreceksiniz. Bu yeni bilgi sistemi hepimize çok farklı bir dünyanın kapılarını açacak ve bizi evrenle kucaklaştıracaktır.

DİN ve BEYİN

Beynimiz Nasıl Çalışır, Dini Nasıl Algılar?

Müslümanlık, üzeri örtülmüş bir şekilde insanlara sunulmaktadır. "Bütün mesele üzerindeki bu örtüyü kaldırmak ve ona kaynağa geri dönmektir." diyen Yazarımız Prof. Dr. Gazi Özdemir, bu kitabında, aslında her şeyin bir ve tek olduğuna ilişkin evrensel prensibin insanda ve doğada nasıl işlemekte olduğunu ortaya koruyor.

Kitabın sayfalarında ilerledikçe göreceksiniz ki, beynin ve sinir sisteminin çalışma prensipleri ile insanlığın tabi olduğu yaşam prensipleri birebir aynı kurallara göre işlemektedir. Bu prensiplere aykırı hareket edilince nasıl vücudumuzda hastalık belirtileri meydana geliyorsa, toplumsal boyutta da aynı hastalıklar kendini gösteriyor. Aynı şey dinlerin ortaya koymuş olduğu prensipler için de geçerlidir.

Kitabın sonuna geldiğinizde; kâinatın en küçük parçasının, bütün ile aslında aynı prensiplere sahip olduğunu görecek, **"bir kelebeğin kanat çırpışının kâinatı gerçekten de titretebildiğini"** hissedeceksiniz.

Kur'an aracılığı ile din nasıl sevgi ve huzuru öneriyorsa, Beyin de temelde sevgi ve huzuru önermektedir.

"Yeryüzünde iyice görenler için pek çok ayet bulunmaktadır. Hala görmüyor musunuz?"
(Zâriyât Sûresi: 51/20-21)

ISBN: 978-975-8312-40-5